PERSONHISTORISK TIDSKRIFT

FÖRSTA ÅRGÅNGEN

1898–1899

UTGIFVEN AF

SVENSKA AUTOGRAFSÄLLSKAPET

GENOM

F. U. WRANGEL

SÄLLSKAPETS SEKRETERARE

STOCKHOLM
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1900

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Sid.

Fersenska mordet, meddel. af *C. C:son Bonde* . . . . 1, 51.
Ett grafologiskt konststycke, af *Hans Forssell* . . . . 15.
Axelssönernas slägtskap med Bonde-ätten, af *K. H. Karlsson* . . . . 21.
En gammal »Stambok», af *—l* . . . . 23.
Slägten Myliander eller Molin, af *Aqvilmonte* . . . . 24.
Adliga ätten Strömskiöld, af *Otto Bergström* . . . . 27.
Den siste riksjägmästaren, af *Hugo Samzelius* . . . . 30.
Om de s. k. »Vitæ Pomeranorum» samt ätterna Björnram, Wass, von Hartmansdorff och von Kantzow, af *G. von Essen* . . . . 33.
Nyare Svensk biografisk-genealogisk litteratur, af *S. S. S.* . . . . 43.
Smärre biografiska meddelanden . . . . 47, 119, 207, 246.
Frågor och svar . . . . 48, 123, 204, 250.
Också ett biografiskt lexikon . . . . 49.
Vilseledande uppgift . . . . 49.
Biskopen i Strengnäs Joh. Mathiæ sjelfbiografiska anteckningar . . . . . . 87.
En hundraåring, meddel. af *C. Snoilsky* . . . . 89.
En autograf af J. Haydn (med facsimile), meddel. af *C. Silfverstolpe* . . . 91.
Ett statistiskt arbete om Sveriges adel, af *H. Rosman* . . . . 92.
Några anteckningar ur Frösö nyligen uppbrunna kyrkas ministerialböcker, af *F. U. W.* . . . . 102.
Södermanlandsslägten Strandberg och jemtlandsslägten Oldberg grenar af samma stam, af *Vittorio Aquilmonte* . . . . 104.
Trenne porträtt (med 3 afbildningar före texten) . . . . 106.
En på riddarhusgenealogien ej upptagen, ännu lefvande gren af adliga ätten Rosenstråle N:o 37, af *K. L—d* . . . . 107.
Anteckningar om några medlemmar af ätten Rosenstråle på 1600-talet, af *F. Drake* . . . . 109.
Spridda rättelser och tillägg till G. Anrep, Svenska adelns ättartaflor, ur *O. B:s* anteckningar . . . . 110, 190.
Svenska adliga ätter med rysk härstamning, af *S. Arseniew* . . . . 120.
Kurfursteättlingar i Sverige, af *G. v. E.* . . . . 128.
Förteckning öfver Svenska autograf-sällskapets ledamöter 1899 . . 130, 208, 252.
Carl Silfverstolpe, †, af *Th. W—n* . . . . 135.
Tvenne egenhändiga bref från drottning Kristina, meddel. af Frih. *C. C:son Bonde* . . . . 139.
Drottning Kristina, af *K. F. W—r* . . . . 140.
Peter Cohorn. Ett nordiskt medeltidsminne i södra Frankrike, af *L. Bygdén* 146.
Hertig Bengt Algotssons fäderne-släkt, af *K. H. K.* . . . . 160.

Sid.

Släkten Leijonhufvud-Lewenhaupt under medeltiden, af *Karl K:son Leijonhufvud* . . . . 162.
Text till porträtten, af *N. v. D.* m. fl. . . . . 174, 231.
Hvem var Dislin? af *H. F—g* . . . . 177.
Rättelser och tillägg till Anrep, Svenska adelns ättartaflor rör. släkten Oxenstierna, af *C. Lewenhaupt* . . . . 184.
Biografisk litteratur . . . . 200, 242.
Desiderata . . . . 209.
Den äldre leden af släkten Leijonhufvud-Lewenhaupt, af *K. H. Karlsson* . 211.
Svar till d:r K. H. Karlsson, af *Karl Leijonhufvud* . . . . 214.
Ett återfunnet privatarkiv, af *Holger Rosman* . . . . 215.
Maria Aurora von Spiegel, af *Adam Lewenhaupt* . . . . 219.
Riksvapnet å det nya riksdagshuset . . . . 222.
Utdrag ur Sigrid Bielkes och fältmarskalken grefve Nils Bielkes egenhändiga annotationer om sina närmaste anförvandter, meddel. af grefve *Carl Trolle Bonde* . . . . 222.
En ambassadörs följe på 1600-talet, meddel. af fröken *Ellen Wester* . . . 230.
Spridda rättelser och tillägg till G. Anrep, Svenska adelns ättartaflor, ur *Sven P:n Lagerbergs* anteckningar . . . . 240.
Värdefull autograf . . . . 250.

Porträtt.

G. Gyldenstolpe, F. Manderström, G. af Ugglas, S. Hedin, C. Silfverstolpe, H. M. Drottning Desideria, Aurora Brahe, f. Koskull, Charl. Eleon. v. Essen, f. De Geer till Leufsta, Lov. Meyerfelt, f. Sparre, Varvara Sprengtporten, f. Samytsky, Charl. Wrangel till Sauss, f. Wachtmeister till Björkö, H. M. Drottning Maria Eleonora, Ebba Banér, C. Beck-Friis, Ulrika Dohna, f. Steenbock, Ulr. Eleon. v. Fersen, A. F. N. Gyldenstolpe, C. H. Ulner, Amalia Marg. Kalling, f. Bonde till Björnö, N. M:son Mandelgren, J. Printzensköld, F. U. v. Rosen, Ebba Ulr. Beata Ruuth, f. v. Rosen, Maria Charl. Wrangel till Adinal, f. Cedercreutz.

»Fersenska mordet».

Meddeladt af **Carl C:son Bonde.**

Skildradt af Drottning *Hedvig Elisabeth Charlotta* i hennes dagboks-anteckningar för år 1810.

Juni månad.

Jag kommer nu till den ohyggligaste och mest afskyvärda tilldragelse, som någonsin inträffat i Sverige, och som för all framtid kommer att utgöra en skamfläck för hela den svenska nationen, men aldramest för de personer som ej förmådde hindra densamma, nämligen det gräsliga mord, som den 20 i denna månad föröfvades på Riksmarskalken Grefve von Fersen.

Som jag redan i mina föregående anteckningar har omnämnt, började Herr Adlersparre och hela hans anhang genast efter det underrättelsen om Kronprinsen Carl Augusts död ingått, att intrigera i och för valet af en ny tronföljare, hvartill de önskade förmå Konungen, att af pietet för den aflidnes minne, utse dennes broder Hertigen af Augustenburg. Konungen saknade mycket den aflidne prinsen, med hvilken han uti alla afseenden sympatiserat, och som äfven verkligen var en man af ära med välmenande och redliga uppsåt. Han hade särskildt lyckats tillvinna sig Konungens stora vänskap derigenom att han en gång inför honom, då hans blifvande förmälning bragtes på tal, förklarat att han aldrig ämnade gifta sig, för att sålunda blifva i tillfälle att framdeles till sin efterträdare låta utse Prins Gustaf, hvilken på detta sätt skulle kunna blifva återinsatt i sina rättigheter.[1]

Kronprinsen som tillbragt sitt lif i fält tillsammans med kamrater, fann sig alltid besvärad i fruntimmerssällskap och hade föga vana vid stora verlden, hvartill hans långvariga vistelse i Norge

[1] Man tänkte nog strax efter prinsens död försöka genomdrifva Prins Gustafs val tlli tronföljare, men fann det snart omöjligt under nuvarande förhållanden med hänsyn till de uppväckta lidelserna, hvarför Konungen nödgades afstå från denna af billighet och rättvisa framkallade tanke.

äfven bidragit, under umgänget med detta visserligen hyggliga och duktiga men föga älskvärda folk. Till hela sitt väsen en soldat, var han i sitt uppträdande alltid artig men kylig, hvartill nog äfven bidrog medvetandet att han utaf en del af nationen var mindre väl sedd samt svårigheten att stifta närmare bekantskap med de personer, som utgjorde hans omgifning, hans naturliga blyghet förlänade honom dessutom ett visst utseende af tafatthet. Hans moraliska egenskaper voro emellertid sådana att man hade all anledning att vara belåten med hans val till tronföljare, äfven om man ej tillräckligt är i stånd bedöma hans militära och administrativa förmåga, som han ju aldrig fick rigtigt tillfälle att ådagalägga. Ehuru han visserligen icke var särdeles begåfvad på hufvudets vägnar, tror jag dock att han hade ett ganska redigt omdöme. Han var tyst och inbunden, förstod sig ej på musik och tycktes föga bevandrad uti de sköna konsterna i allmänhet; uti sin ungdom hade han möjligen fått en vårdad uppfostran men talade dock ytterst sällan om läsning och litteratur, af den senare var honom den tyska mest bekant. Som han under en allmän konversation alltid satt alldeles tyst, var han en tråkig sällskapsmenniska. Emot sina vänner var han vänfast, men hade ett häftigt lynne och fattade lätt agg mot personer, som gåfvo honom anledning till missnöje, samt nöjde sig ej med att endast skänka sina motståndare sitt förakt, utan gjorde gerna allt för att skada dem. Törhända misstager jag mig vid skildringen af hans karakter, då jag ej kännt honom tillräckligt länge, och vågar derför ej fälla ett bestämdt omdöme om honom, ty han var verkligen en af dessa förbehållsamma personligheter, som man har svårt att komma underfund med, hvad man dock med säkerhet kan påstå, är att han var en bra och hederlig karl, äfven om han saknade naturlig begåfning och mera allmän bildning.

Från första stund efter det underrättelsen om hans död ingått, spred sig det hemska ryktet att han genom olyckshändelse blifvit förgiftad. Läkaren Rossi, hvilken Konungen, vid underrättelsen om prinsens sjukdom afsändt till honom, förklarade sig omedelbart efter sedan dödsfallet blifvit konstateradt, nödsakad att påskynda liköppningen för att söka utröna dödsorsaken, af fruktan att inelfvorna i annat fall skulle kunna blifva underkastade sådan förvandling att ingenting kunde iakttagas. Kammarherre Sparre, som tillhörde prinsens uppvaktning, invände deremot att han ansåg ingenting härvidlag böra företagas utan särskild befallning från Konungen, samt hemstälde huruvida ej något medel funnes att

fördröja förvandlingen, men doktor Rossi, som tyckes hafva varit högst okunnig och oskicklig i sitt yrke, förklarade detta alldeles omöjligt, ehuru det är en känd sak att man åtminstone under åtta dagar kan bevara ett lik från förvandling, genom de kraftiga medel, som stå till de konstförfarnes förfogande. Kammarherre Sparre fann sig då nödsakad att lemna sitt samtycke till liköppningen, för att befria sig från förebråelsen att afsiktligt hafva försummat tillfället att gifva allmänheten fullständig kännedom om orsakerna till prinsens död. Liköppningen förrättades således på tredje dagen efter dödsfallet utaf Herr Rossi i närvaro af tvenne andra läkare från Lunds universitet, hvarvid ett protokoll upprättades och undertecknades. Herr Rossi bar sig likväl så oskickligt åt, att han uraktlät att tillvaratagа allt som blifvit funnet i inelfvorna, utan kastade bort det, derför att han ej hade till hands allt som varit erforderligt för en noggrann undersökning.

Omedelbart efter det prinsen fallit utaf hästen, blef han inburen hos en prest, som bodde invid exercisplatsen der olyckshändelsen inträffat, och uti det föregående har jag omförmält hurusom allt gjordes för att frälsa hans lif ehuru förgäfves, de läkare som tillkallades från Lund kunde blott konstatera att ingenting kunde åtgöras; det vid liköppningen upprättade protokollet utvisade att det var ett slaganfall som ändat prinsens dagar. Då underrättelsen härom kom till Stockholm, ville partilidelsen häruti spåra en komplott och den misstanken framkastades att det var för att dölja den verkliga dödsorsaken, som man uraktlåtit att verkställa en noggrannare undersökning och påskyndat obduktionen, samt utfört densamma utan ordning och noggrannhet, innan de läkare, hvilka af Konungen blifvit förordnade att dervid biträda, hunnit anlända från Stockholm, ja till och med innan befallning erhållits att företaga densamma. Detta märkliga tillvägagående ansågs bevisa att man önskade hemlighålla den verkliga orsaken till prinsens död, samt att det vore troligt att han blifvit förgiftad. Denna misstanke delades till och med af flere utaf Statsrådets ledamöter, isynnerhet af Herr von Platen, och man sökte ingalunda att dölja sina känslor. Afsigten med sådana ryktens utspridande var antagligen att försöka nedsätta det parti, som fortfarande stod på den gamla kungafamiljens sida, och från Konungen aflägsna hans och hans familjs gamla trogna tjenare, hvilkas inflytande man fruktade. Misstankarna rigtades mot flera personer, som voro fästade vid hofvet, och då för tillfället Grefve Ruuth och Grefve de la Gardie, hvilka redan

förut under riksdagen anklagats för att hafva velat förgifta prinsen, nu ej voro tillstädes, vände sig misstankarna emot deras vänner och slägtingar och drabbade derför äfven Grefve Fersen och hans familj.

Emellertid hade Herr Adlersparre och hans anhang lyckats förmå Konungen att understödja Hertigens af Augustenburg val till tronföljare, och riksdagen hade blifvit kallad att samlas under Juli månad. Till hertigen hade konungen äfven skrifvit ett bref för att inhemta hans tankar rörande detta förslag. I ändamål att bearbeta det allmänna tänkesättet för detta val och förbereda dess lyckliga utgång samt motverka de olika tänkande, då antagligen flera kandidater skulle komma att uppställas, beslöto sig de personer som hörde till Herr Adlersparres anhang, bland hvilka var Herr Mannerheim, att bilda en klubb, för att samla folk af skilda klasser till samarbete för det gemensamma målet, och under riksdagen kunna leda ärendenas behandling, isynnerhet i hvad de rörde tronföljarevalet. För att undanrödja hvarje hinder från regeringens sida hade man begärt Konungens tillstånd för bildandet af denna klubb, som trädde i verksamhet de första dagarna i Maj månad. Konungen hade blifvit intalad att en sådan klubb endast skulle kunna vara till nytta, men det blef snart uppenbart att den uteslutande blef upphofvet till all möjlig lögn och nedrighet, som hat och hämndlystnad kan utfinna. Herr Mannerheim var klubbens ledare. Herr Silfverstolpe och hans vänner, som ej kunde förgäta det motstånd deras frihetsidéer rönt från de personers sida som voro fästade vid monarkien och som motarbetat deras planer, rufvade på hämnd. Skandalskrifveriet blef allmänt, men ovisst är huruvida det var Herr Mannerheim som uppmuntrade till författandet af nidskrifter eller om deras författare på eget bevåg sökte tillgodogöra sig alla de lögner, som utspredos inom klubben. — Nästan hvarje dag innehöllo tidningarna hätska anfall emot de ledande männen, och alla mera bekante personer som voro hofvet tillgifne. Kort tid före den aflidne prinsens liktågs ankomst till Stockholm utspreds bland annat en fabel under titel »Räfvarne», hvilken var en smädeskrift riktad emot familjen Fersen. Benämningen räfvar användes i Sverige för att känneteckna falska och elaka menniskor. I denna fabel utpekades ej blott Grefve Axel Fersen utan äfven hans syster, Grefvinnan Piper, och detta oaktadt ingendera af dem på något sätt befattade sig med politiken. Grefve Fersen förde ett stort hus och lefde som en förnäm och mäktig man,

hvilket ådragit honom allmänhetens ovilja och afundsjuka derför att ej alla äro så rika som han och kunna lefva på sådant sätt. Han hade ett talrikt umgänge, som dagligen samlades i hans hus, der han gaf stora supéer, såsom det ju egnade sig för en man i hans ställning. Hans far hade äfvenledes representerat på liknande sätt, utan att någon på den tiden haft något att deremot invända, men nu anfördes det emellertid såsom ett bevis på omåttligt högmod och öfverdrifven stolthet. Hans broder, som hade ett häftigt lynne, hade derigenom ådragit sig många fiender. Grefvinnan Piper hade å sin sida blifvit föremål för afundsjuka på grund af den stora vänskap, hvarmed hon omfattades af den kungliga familjen, isynnerhet af Drottningen, hvilken alltifrån tiden för sin ankomst till Sverige med henne stått på mycket vänskaplig fot. Såväl grefven som hans syster voro visserligen mycket artiga, men föga förbindliga och meddelsamma, hvarför de äfven ansågos falska och inbundna. Den afund, för hvilken de voro föremål, växte beständigt samt öfvergick till verkligt hat och blef anledningen till deras olycka. Redan förut hade man försökt öfvertala Konungen att från hofvet förvisa Grefvarne Fersen, derför att de uppgåfvos stå i gunst hos den stora massan af folket, ehuruväl de i verkligheten ej åtnjöto någon popularitet. Man ville göra dem förhatliga af fruktan för deras stora inflytande, och aflägsna dem från Konungen uteslutande derför att de voro honom och kunglighetens sak tillgifne. Uti dessa försök hade säkerligen anhängarne af det parti, hvarom jag ofvan talat, den största andelen, men då de funno sig ej på denna väg kunna lyckas i sina afsigter, beslöto de sig att emot sina motståndare rigta en sådan stöt att desse derefter ej mera skulle kunna repa sig. Sådana voro nu de hemliga driffjädrar som ledde händelsernas gång.

Konungen hade sändt en del utaf sitt hof till Jönköping, för att derifrån åtfölja Kronprinsens lik till Stockholm, der det skulle nedsättas i de svenske konungarnes graf uti Riddarholmskyrkan. Den rapport, som afgifvits af de läkare, hvilka fråu Stockholm blifvit afsände för att konstatera orsaken till prinsens död,[1] hade blifvit offentliggjord, och då i densamma framhölls att liköppningen blifvit utförd med stor vårdslöshet, bidrog detta att öka de misstankar som voro i omlopp och som äfven spridde sig till Köpenhamn och hela Danmark, der man allmänt trodde på

[1] Se härom Sv. Autogr. Sällskapets Tidskrift II. 209, 211.

förgiftningshistorien. För att derstädes söka vederlägga de afskyvärda ryktena och taga allmänheten ur sin villfarelse härutinnan afreste de tvenne läkarne, som voro Herrar Berzelius och Pontin, till Köpenhamn. Herr von Platen, ledamot af statsrådet, hvilken var en utaf dem som arbetat på Grefvarne Fersens aflägsnande, höll ingalunda inne med sina misstankar. Herr Mannerheim samt de öfriga, som tillhörde den ofvan omtalade klubben, gingo tillväga på samma sätt samt begagnade sig af obetydliga skandalskrifvare, för att uppegga sinnena och slutligen kunna slå det stora slag, som deras hemliga agenter förberedde. Visserligen har jag inga säkra bevis på att det verkligen var Herr Mannerheim och desse andre herrar, som direkt voro upphofvet till de lögner som utspredos genom klubben, och vill derför ej heller på dem kasta skulden till de stora olyckor, som sedermera inträffade, men hvad som är säkert är att det likväl var från denna af personer utaf olika samhällsklasser sammansatta klubb, som dessa paskiller utgingo, och att inom densamma alla slags lögner diskuterades och troligen äfven uppdiktades, hvarför det är mycket antagligt att det äfven var derifrån som det hugg riktades, hvilket man nu förberedde.

På detta sätt stodo sakerna då prinsens liktåg närmade sig till Stockholm. Man hade uppmanat Drottningen att icke aflägga så täta besök som vanligt hos Grefvinnan Piper, hos hvilken hon brukade tillbringa en del af sin förmiddag, då ej grefvinnan kom till Drottningen, hvilket dock inträffade mera sällan till följd utaf hennes sjuklighet. Tyvärr hade detta förtroliga förhållande dem emellan bidragit att öka allmänhetens ovilja mot Grefvinnan Piper, som anklagades att utaf högmod hafva öfvertalat Drottningen till dessa besök, för att derigenom fullkomigt kunna beherska henne och för henne berätta allt hvad som tilldrog sig. Drottningen, hvilken redan som hertiginna varit på samma fot med Grefvinnan Piper, hade dock ingen anledning att nu ändra sina gamla vanor, isynnerhet som grefvinnans sjuklighet verkligen oroade henne och hon derför måste besöka henne för att härutinnan blifva lugnad. Vistelsen på Haga hade visserligen gjort ett afbrott uti dessa täta besök, men då Drottningen fått kännedom om de utspridda historierna och andemeningen uti paskillerna, ville hon gifva sin väninna en varning att vara på sin vakt och så fort som möjligt tillsammans med sina bröder, isynnerhet Riksmarskalken, söka sig en tillflykt på landet tills dess det allmänna förtalet hunnit något lugna sig. Tyvärr var det ej förrän

de sista dagarna före liktågets ankomst, som Drottningen fattade detta beslut; hon begaf sig sålunda till Stockholm för att aflägga ett besök hos Grefvinnan Piper, men blef ej utaf henne mottagen, antingen nu den föregifna anledningen att hon var opasslig var med sanningen öfverensstämmande, eller hon blott föregaf detta för att ej utsätta Drottningen för obehag, då hon törhända sjelf fått kännedom om och kanske läst de utspridda paskillerna. Grefvinnan Piper kom ej heller till slottet och hade nog i alla fall lemnat alla Drottningens föreställningar utan afseende, härvid följande Grefve Ugglas exempel, som ej det minsta brydde sig om de smädeskrifter som rigtades emot honom, eller alla de hotelser som till och med anslogos på hans eget hus, hvilket exempel tilläfventyrs äfven bidrog att ingifva Grefve Fersen och hans syster, som båda voro i besittning af stor själsstyrka, mod att stanna i Stockholm. Grefve Fersen hade verkligen varit ute på landet på besök hos en dam, som han räknade bland sina vänner, men trotsade dennas varningar då hon bad honom att ej återvända till Stockholm, utan föregifva sjukdomsfall; han inträffade der dagen före liktågets ankomst, för att i sin egenskap af Riksmarskalk åtfölja detsamma.

Jag kommer nu till den fasansfulla stunden, och min penna vägrar att göra tjenst för att nedskrifva de gräsligheter, som timade, dock måste jag göra min pligt samt förtälja händelsens gång. Härvid kommer jag blott att berätta verkliga fakta och detaljer, men kan ej nämna några namn, ej heller hvilka orsakerna kunna vara, ty allt detta är ännu en gåta.

Det var den 20 Juni som Grefvarne Fersen jemte större delen af hofvet begåfvo sig till Hornstull för att der möta liktåget. De personer, som hittills åtföljt detsamma, skulle stanna vid Liljeholmen för att der möta den svit, som egde att emottaga liket, och de blefvo oroliga då de dit framkommit, innan denna hunnit anlända, ty de hade nämligen hört talas om förestående oordningar.[1] Grefve Fersen hade från flera håll erhållit varningar, bland annat äfven utaf sin egen kusk, som bedt honom om som en nåd att icke sätta sig uti vagnen, emedan han utaf folk, som han mött på gatorna, hört, att grefven skulle blifva utsatt för förolämpningar, och hans samvete förbjöd honom att

[1] En person, som var med uti sviten, har för mig berättat, att han sett en obekant karl gå förbi Grefve Fersens galavagn i det ögonblick, då vagnarne ordnades till processionen och att han hört denna säga: Nå hvad den der beträffar, så skall han minsann icke slippa undan utan en grundlig minnesbeta.

hemlighålla denna omständighet. »Det bryr jag mig icke om», sade grefven, »om du ej vill köra för mig, så tager jag en annan kusk, men jag vill hafva min galavagn.» Kusken svarade härpå, att han, oaktadt han fruktade det värsta, dock ej ville öfvergifva sin herre. Galavagnen väntade honom alltså vid Liljeholmen, dit han i sällskap med sin broder åkte ut uti en hofvagn. De gängse ryktena voro äfven kända utaf Adjutanten Silfversparre och Öfver-Ståthållaren i Stockholm, General Klingspor, och Konungen hade sjelf förmanat dem, att de skulle vara på sin vakt. Trupperna stodo visserligen uppstälda under vapen, men utan kulor och krut. Öfverståthållaren var oförmögen att stiga till häst. Den dåligt aflönade poliskåren var högst illa organiserad och hörde törhända äfven den till de illasinnade, hvilket man har anledning misstänka, då den en tid stått under Herr Adlersparres ledning, som ju är en man med revolutionära tänkesätt. Herr Silfversparre var fullkomligt lugn för att ingenting skulle inträffa, och han saknade dessutom både skarpsinnighet och omdömesförmåga att vidtaga för den allmänna säkerheten erforderliga åtgärder, samt var ej heller försigtig nog att dölja sitt ringaktande af hvad mso förehades. Han hade aldrig fört något befäl utom under fredstid och oaktadt han ansågs vara en föga skicklig general utan beslutsamhet, begåfning samt omdömesförmåga, hade han likväl genom sitt uppträdande vid Gustaf Adolfs arrestering, då han från Konungen rykte värjan, som denne fegt nog lemnade från sig, lyckats tillvinna sig ett visst förtroende, från deras sida som då begagnade sig utaf honom, bland hvilka var Herr Adlercreutz, som ju är en präktig och bra karl, med godt hufvud och stor skicklighet i sitt yrke. Det var också på Herr Adlercreutz förslag, vid dennes inträde uti statsrådet, som Konungen utnämnde Herr Silfversparre till Generaladjutant. I denna sin egenskap hade han att vaka öfver ordningens upprätthållande. Konungen hade få dagar förut lagt honom denna hans pligt särskildt på hjertat, hvarvid Herr Silfversparre förklarade sig ansvara för att lugnet ej skulle blifva stördt. Det är nog troligt, att han själf härvidlag kände sig lugn, ehuru hans åtgärder för ändamålet voro föga lämpliga.

Smädesskrifternas antal hade emellertid ständigt vuxit och det allmänna mumlet tilltog för hvarje dag, som gick; den 20 Juni anlände prinsens liktåg och vid middagstiden satte sig processionen i gång, sedan det från hofvet utsända följet anländt; klockorna ringde; en mängd folk befunno sig på alla gator ända

fram till slottet, de hade tagit plats i fönstren och till och med uppå taken; processionen passerade långsamt hela staden; redan vid Hornstull började pöbeln att uppgifva hurrarop, som snarare läto som tjut än som uttryck utaf sorg eller glädje, och i alla fall vid ett tillfälle som detta ingalunda voro på sin plats. Öfverståthållaren hade uti morgontidningarna låtit påbjuda, att man skulle förhålla sig tyst och stilla, men denna hans kungörelse åtlyddes ej, pöbeln började att kasta smuts och stenar på Grefve Fersens vagn; då man hunnit fram till slussen tilltog folkträngseln, skränet och stenkastningen, vid hörnet af Nygatan blefvo våldsamheterna ännu värre, samt träbitar, tegelstenar och jernstycken kastades från alla sidor emot vagnen. Galavagnen var snart alldeles sönderslagen, taket med den grefliga kronan i spillror de sju glasrutorna krossade och grefve Fersen sjelf sårad utaf glasskärfvorne. Han fann sig därför tvungen att stiga ur vagnen och söka sig en tillflykt uti ett hus, nämligen hörnhuset af Nygatan och den gata, som leder direkt upp till slottet.[1] Här lyckades han komma in uti ett rum, hvars dörr han stängde och begärde ett glas vatten utaf en tjenarinna, som med en handduk sökte tvätta blodet från hans ansikte. I huset bodde en guldsmed och en utaf dennes arbetare erbjöd sig att rädda grefven, men denne, som redan uti början af Nygatan hade skickat en förridare för att uppsöka Generaladjutanten, svarade då: »Vakten kommer strax och jag stannar här så länge». Grefven, satte sig nu på ett uti rummet befintligt bord, en ställning, hvilken han, som var ganska högväxt, ofta brukade intaga och under tiden anlände Generaladjutanten. I stället för att omringa huset med trupper och tillkalla gardesbataljonen från Riddarhustorget eller hästgardet, som befann sig något litet längre bort eller också begagna sig uta den eskort, som åtf följde liktåget, framför och efter detsamma, lät han endast sin adjutant gifva order åt en officer och åtta man att bevaka porten till det hus, dit Grefve Fersen tagit sin tillflykt. Pöbeln, som fått kännedom om, att han fanns der, samlades omkring huset och rusade ditin under skrän och tjut. Herr Silfversparre begärde vid sin ankomst grefvens befallningar och frågade honom,

[1] Man har för mig berättat, att tjenstvilliga personer, kanske sjelfva tillhörande den liga, som sökte skymfa grefven, hade närmat sig vagnen och bedt honom rädda sig in uti huset i fråga samt till och med hjelpt honom att stiga ur, medan åter andra sökte skrämma hästarne framför hans vagn för att framkalla oreda.

hvad han önskade, hvartill grefven, som nu trodde sig hafva funnit sin räddare, svarade med att bedja honom hjälpa sig derifrån. Oväsendet tilltog emellertid och pöbeln inträngde i mängd i rummet. Herr Silfversparre uraktlät dock fortfarande att tillkalla hjelp; i stället öppnade han fönstret och frågade folkmassan hvad det var, som den ville; samtidigt utsattes Grefve Fersen för skymflig och våldsam behandling utaf dem, som inträngt uti rummet, de ryckte af honom hans kappa och ordensband, som kastades ut genom fönstret till det utanför församlade packet. Ännu hade det varit möjligt att rädda grefvens lif genom att tillkalla den utanför trappan posterade vakten eller requirera förstärkning från Riddarhus-torget der en hel gardesbataljon fanns uppstäld, eller också tillkalla de gardesdragoner, som voro placerade i närheten af slottet. I stället för att nu vidtaga någon af dessa åtgärder, började Herr Silfversparre att underhandla med folkmassan, förklarande sig villig att arrestera Grefve Fersen såvida han blott finge fritt passera. Pöbeln fordrade då, att vakten skulle tagas bort från porten, i hvilket fall grefven skulle få slippa ut. Herr Silfversparre var nog svag att äfven härutinnan gifva efter samt gick ned för trappan hållande Grefve Fersen under armen som därvid utsattes för upprepade otidigheter; man knuffade honom och försökte slå omkull honom; Jag har hört sägas att då Herr Silfversparre, sedan han underhandlat med folkmassan, sökt öfvertala Grefve Fersen att stiga ner, denne förklarade, att han ansåge all räddning omöjlig utan betäckning af vakt men att Herr Silfversparre lofvade honom att allt skulle aflöpa lyckligt hvarefter grefven otåligt yttrat »Nå så i Guds namn låtom oss då gå» han väntade sig utan tvifvel, hvad som skulle komma att ske, han hade ju hört den franska revolutionens åska, och allt som hittills inträffat, hade samma karakter. Så snart som grefven hade kommit ner på gatan, omringades han af folkmassan samt en mängd paraplyer och käppar lyftes emot honom. Herr Silfversparre uppmanade folkmassan att lemna grefven i fred och försökte försvara honom men fick sjelf flera våldsamma slag, bland andra ett tvärs öfver ansigtet, som derutaf ännu påföljande dag var alldeles svullet. Häraf synes det framgå, att han verkligen under dessa ögonblick stod på grefvens sida. Man tillropade honom, att arrestera grefven för att öfverlemnas till stadsvakten, som hade ett ganska tvetydigt anseende, han var svag nog att utlofva detta, samt var på väg dit, då han utaf folkmassan blef

skild från grefven; sjelf har han uppgifvit, att han i det ögonblick han lemnade grefven, såg sig urståndsatt att vidare kunna försvara honom, samt derför hade för afsigt att taga reda på sin häst, som fanns i närheten och skynda efter förstärkning. Under tiden blef grefven bortryckt af folkmassan, som sönderslet hans kläder och strumpor samt släpade honom på marken. General Vegesack hade stigit till häst för att försöka rädda grefven, men han fick sjelf flera slag, som satte honom ur stånd att bringa någon hjelp; en understallmästare hos konungen vid namn Ehrengranat, en f. d. gardesofficer vid namn Düben och en viss Schultz, son till Doktor Schulzenheim och som vid riksdagen i Norrköping afsade sig adelskapet, voro de personer, som närmast omgåfvo och försvarade Grefve Fersen, men de kunde ej länge hålla stånd, ty slagen haglade öfver dem från alla sidor. Emellertid hade grefven hunnit fram till stadsvakten, der han gick in uti vaktrummet och fick ett ögonblicks hvila; dit hade han på detta sätt släpats längs leden af den uppstälda gardesbataljonen, hvilken själfmant fälde bajonetterna men utaf Herr Silfversparre erhöll befallning att icke bruka våld, sannolikt trodde han sig fortfarande hafva folkmassan i sin hand, och han har efteråt förklarat, att han trodde sig handla rätt. Såsom en ursäkt kunde han anföra att vår nuvarande lagstiftning är sådan, att han sjelf utsatte sig för att blifva straffad om han som kommendant brukade våld, men detta är dock endast en förevändning, förhållandet var i sjelfva verket det, att han helt och hållet tappat hufvudet och bar sig dumdristigt åt. Grefve Fersen befann sig emellertid i stadsvaktens vaktrum, med kläderna bortslitna intill bara skjortan, plundrad på klocka, plånbok och snusdosa; huru sårad och misshandlad han än var, hade han full sans; han var alldeles ensam uti vaktrummet, tills dess en betjent Founin, som sett honom gå dit in, skyndade till och började så godt han kunde aftorka och förbinda hans blessyrer med sin näsduk; denne var i tjenst hos den emigrerade Hertig de Pienne, som var anstäld som adjutant hos Konungen, och med hvilken Grefve Fersen gjort bekantskap i Frankrike och som bodde uti hans hus; betjenten frågade grefven om han hade några befallningar att gifva rörande sin syster eller sitt hus, ty i så fall skulle han skynda dit för att tillse, att de genast verkstäldes. Grefven var dock så illa slagen och misshandlad, att det nästan var med döende stämma, som han svarade honom, att han ej hade något uppdrag att lemna, men att han kände svåra plågor och hoppades att vakten

snart skulle vara der. Knappt hade han yttrat detta under det han lutade sig emot denne man som aftorkade det blod, som rann utefter hans ansigte, förrän den ursinniga hopen bröt upp dörren och oväsendet började på nytt. — De inrusande frågade, hvem den främmande mannen var och om grefven kände honom, hvartill grefven hade nog styrka och ädelmod att på svenska svara: »Han har fattat förbarmande med mig vid åsynen af mina lidanden och egnat sig sin vård, men jag känner honom ej»; derefter slängde man betjenten åt sidan samt släpade ut Grefve Fersen utanför vaktrummet för att med tillhjelp af paraplyer och knytnäfvar fullständigt affärda honom; man misshandlade honom dödligt och till slut hoppade en karl upp på hans bröst för att gifva honom nådestöten. De tvenne herrar hvilka försökt rädda honom och på sätt jag ofvan berättat velat skydda honom, gjorde allt hvad de kunde för att frälsa honom och bådo hopen att skona honom, men de voro sjelfva nära att falla offer för dennas ursinne, och nödgades lämna platsen och låta kannibalerna ostörde få uttömma hela sitt raseri; dessa fortsatte att på allt sätt misshandla den känslolösa kroppen, ty enligt hvad man för mig berättat hade lifvet redan flytt under en krampryckning, då man trampade grefven på bröstet. Jag har glömt att omförmäla, hurusom man under det Grefve Fersen släpades omkring på torget, mot honom hade framslungat anklagelsen att vara orsak till Kronprinsens död, hvartill han helt lugnt svarade: »Ni misstager Eder, jag är ingalunda brottslig.» Det berättas, att han under denna gräsliga dödskamp, som pågick mer än en eller en och en half timme, och under de förfärliga plågor, för hvilka han genom slagen och hårdragningarna var utsatt, ej yttrat en enda klagan eller ändrat en min, att han sjelf med sin hand sökt afvärja huggen samt att det först var sedan han utaf dessa blifvit döfvad, som han sökt skydd uti de armar, som utsträcktes till hans försvar; han hade blifvit söndersargad uti ansigtet, hans refben krossade, hans lemmar sönderbrutna, men ehuru intet utaf sjelfva såren i och för sig var dödligt, hade han enligt läkarnes intyg funnit döden till följd af den allmänna misshandling han undergick. Han måste hafva lidit såsom en martyr, då man betänker, att de slag, han erhöll, utdelades med käppar och paraplykryckor; till och med qvinnor lära hafva tagit del uti våldet, och ytterligare misshandlat den döda kroppen på ett så afskyvärdt sätt, att min penna vägrar att derom vidare förtälja.

Jag skulle vilja ur mina tankar bortjaga denna vidriga och onaturliga tafla, värdig en skara vildar och ej ett folk, som allt hitintills gjort sig kändt för att vara stillsamt, modigt och godsinnadt. Store Gud huru kan Du i Din godhet tillåta, att en dylik gräslighet får inträffa? Jag vill dock tiga, jag suckar men knotar icke emot Försynens rådslag!

Man hade emellertid mycket väl kunnat frälsa Grefve Fersen i det ögonblick då han gick in uti huset vid Nygatan samt liktåget hunnit fram till slottet och deltagarne deri lemnade processionen. Mr. de Surmain, en fransk emigrant, som för närvarande är adjutant hos Konungen, hade gått för att se efter, hvad det var, som störde högtidligheten uti liktåget, hvaruti han sjelf såsom bärare af ett hörn utaf bårtäcket deltog och kom just fram i det ögonblick, då Herr Silfversparre talade till folket, hvarvid han närmade sig till honom och tillsade honom på franska »Låt vapnen gripa in»; härpå svarade Herr Silfversparre på svenska: »jag skall nog kunna finna på ett sätt att lugna dem.» Detta efter omständigheterna så föga lämpade svar, röjde för Herr de Surmain tydligt, att Herr Silfversparre tappat hufvudet hvarför han, som hade erfarenhet från den franska revolutionen, beslöt sig för att uti största hast skynda till Haga och underrätta Konungen, om hvad som försiggick samt inhämta dennes befallningar. Han mötte då General Adlercreutz, som från konseljen var på återväg till Stockholm, för att der vara till hands och öfvervaka ordningen och lugnet, hvars störande han ju hade anledning befara. Mr. de Surmain upplyste honom i största hast om hvad som tilldrog sig, och General Adlercreutz fortsatte med största skyndsamhet sin färd och kom just fram, i det ögonblick då Grefve Fersen hade blifvit skild från Herr Silfversparre, hvilken anhöll att generalen skulle använda allt det inflytande, som han hade på folket ifrån den tid, då han var generaladjutant, för att söka locka folkmassan in på en annan gata. I stället för att vidtaga några kraftåtgärder, höll General Adlercreutz ett tal till folkmassan, och en stor mängd menniskor följde honom verkligen ner åt Nygatan, men under tiden blef den olycklige Grefve Fersen hopens offer. Emellertid hade mr. de Surmain med skyndsamhet fortsatt sin väg ut till Haga och begärde Konungens befallning att med väpnad hand ingripa emot folkhopen för att om möjligt vore rädda Grefve Fersen. Konungen lät honom sjelf utskrifva denna order, som han derefter undertecknade för att öfverbringas till Herr Silfversparre.

Mr. de Surmain återvände genast i sporrstreck men kom dock olyckligtvis för sent, ty då fanns Grefve Fersen ej längre bland de lefvandes antal och han blef blott i tillfälle att få bevittna alla de skändligheter, som på rådhusgården folk af båda könen begingo emot den döda kroppen, pöbeln var nu kommen uti sådant raseri, att den ej längre kunde styras, qvinnor liknande megäror skyndade i mängd till platsen och sletos om den sargade och nakna kroppen, ryckte bort det hår, som ännu fanns qvar och stötte käppar och paraplyer uti densamma för att utröna, huruvida han vore rigtigt död; då folksamlingen ständigt växte och man på gatorna hörde talas om, att de, som dödat Grefve Fersen, skulle erhålla belöning, hade man verkligen grundad anledning befara att hela staden skulle blifva utsatt för sköfling; Mr. de Surmain beslöt sig derför för att ännu en gång fara ut till Haga för att söka öfvertala Konungen att uti egen person infinna sig och göra slut på oroligheterna genom att med sin närvaro injaga respekt hos folket, som ju älskade och vördade honom.

Man började nu också att frukta för att folkmassan skulle vända sig emot Grefve Fersens hus och slottet der hans olycklige broder med maka och barn, bodde, äfvensom att Grefvinnan Piper, som ännu befann sig i sin mördade broders hus skulle äfven hon blifva ett offer för pöbelns raseri. Herr Silfversparre hade under tiden skickat en adjutant till Konungen för att afgifva rapport om de inträffade händelserna; Konungen blef vid åhörandet af den gräsliga beskrifningen så uppskakad, att han kände sig illamående och som man hade all anledning att frukta för att den starka sinnesrörelsen menligt kunde inverka på hans hälsa, var man tvungen att söka ingifva honom lugn och tillförsigt. Efter att hafva rådgjordt med herr Engeström, som ännu var qvar på Haga, beslöt Konungen att begifva sig till Stockholm och vidtaga kraftiga åtgärder för att få slut på upploppet och återställa lugnet. Mr. de Surmain bidrog mycket att förmå Konungen härtill, men det är verkligen förhållandet, att Konungen just vid kritiska tillfällen utvecklar det största mod och den största kraft. Efter att hafva beslutat statsrådets sammankallande afreste Konungen vid tretiden, åtföljd utaf en eskort från Haga, der han lemnade Drottningen qvar uti en oro och ångest, som är lätt att tänka sig; pöbeln hade ju mördat den främste hoffunktionären, en man, som var såväl Konungen som Drottningen och monarkien varmt tillgifven och

som förvisso för Konungen och hans sak gerna gifvit sitt blod och hon hade all anledning att frukta för sin allra närmaste väns säkerhet utan att kunna göra någonting till hennes försvar eller kunna underlätta hennes flykt, emedan hvarje steg i sådan rigtning lätt kunde bidragit att fullkomligt störta henne. Hon var således nödsakad att i stillhet anförtro sin vänninas räddning åt Försynens nåd. Dessutom var hon äfven mycket orolig för Konungens person, ty under de närvarande förhållandena hade man ju all anledning att frukta det värsta, då man ej kände orsakerna till oroligheterna. Uti denna förfärliga oro och ängslan hölls Drottningen, som på afstånd hörde kanonskotten, ända till kl. 6 på aftonen. Konungen hade, före sin afresa, på Drottningens enträgna begäran att han skulle göra allt för att rädda Grefvinnan Piper, lofvat detta och sagt: »Jag skall göra allt, hvad jag möjligen kan»

(Forts. i nästa häfte.)

Ett grafologiskt konststycke.

Till Red. för Personhistorisk tidskrift.

Ni har anhållit om rätt att i Personhistorisk tidskrift offentliggöra hvad jag berättat om ett grafologiskt konststycke, hvilket jag kan vederbörligen dokumentera, och jag ser intet hinder att villfara Eder begäran, då dokumenten kunna företes inför tidskriftens publik. Se här fakta!

Under min vistelse vid en schweitzisk kurort sammanträffade jag, sommaren 1887, uti ett mindre privat aftonsamqväm med en landskapsmålare mr Gos, hemmahörande, som jag vill minnes, i Lausanne. Om hans betydenhet såsom konstnär kände och känner jag ej mer, än att hans landskapstaflor lära hafva god afsättning till Amerika; men mannens personlighet var originell och synnerligen intresseväckande. Han befann sig uppe i bergen för att samla intryck och göra stämningsstudier

till sina alplandskap; skizzerna fingo vi ej se, men han roade oss i stället med att spela upp dem på sin fiol: den stämning, som under dagens lopp skizzerats på duken, återgafs i aftonskymningen genom improviserade melodier, som påminte mig om Neckens polska och andra folkvisor. Dertill kunde han tusen roliga konster, förstod att läsa våra karakterer i händernas linier och föreställdes för mig såsom en erkändt skicklig grafolog. Då jag mot de tillfälligtvis aflagda profven på hans konst gjorde den invändningen, att konstmakaren ju kunde hafva om de närvarande inhemtat annan kännedom än den som föregafs framgå af handstilen, uppmanade mr Gos mig att sätta den misstrodda konsten på allvarligt prof genom att vid hemkomsten sända honom några breffragment från personer, hvilka han kunde antagas icke känna och om hvilka han ej heller kunde förskaffa sig några upplysningar.

Jag tog honom på orden och skickade honom någon tid därefter fem breffragment från olika svenska korrespondenter, alla skrifna på svenska och valda så, att i hvarje fall ingen slutsats kunde dragas af brefvens innehåll. Dessutom voro brefskrifvarnes namnunderskrifter omsorgsfullt borttagna.

Resultatet af mr Gos' undersökningar delgåfvos mig inom den korta tiden af 14 dagar genom breffragmentens återsändande, jämte en vid hvart och ett af dem fästad ganska utförlig karakteristik af respektive brefskrifvare. Dessa karakteristiker voro, hvad fyra af brefven beträffade, delvis rätt lyckade, men delvis mycket felaktiga, delvis något diffusiva och tvetydiga; hvaraf således nog framgick, att konsten eller konstnären icke var ofelbar. Men ett af fragmenten åtföljdes af en karakteristik öfver brefvets författare, hvilken genast väckte mitt lifligaste intresse och sedermera syntes mig allt mera förvånande, ju mer jag studerade densamma. Breffragmentet, som här i autografi meddelas, innehöll några reflexioner med anledning af min utnämning (1883) till ordförande i läroverkskommittén, och lydde så som hosgående fotografiska kopia utvisar.

Brefskrifvaren var min högtärade gynnare och vän, f. d. statsrådet F. F. Carlson, och jag hade verkligen vid fragmentets afsändande sagt mig sjelf: kan du af denna så enkla handstil komma alla finesserna i den märklige mannens personlighet på spåren, så är du förvisso en trollkarl! Döm om min öfverraskning, när jag läste den skildring, som här återgifves ordagrannt och fullständigt efter det franska originalet:

»Caractère en apparence inextricable. La nature primitive a été entièrement bouleversée et transformée dans le courant de la vie par des occupations de haute portée, excessivement différentes. Le caractère par lui même est profondément bon et dévoué, plein d'affections, un coeur d'or et de la raison en masses; un grand jugement des choses de la vie, des choses du monde. Quoique peu nerveux et pas énervé, il y a des instans d'humeur et de nervosité; mais le calme revient très vite.»

»*Intelligence* naturelle très grande, esprit observateur et réfléchi; — les observations profitent et — secondées par une éducation forte et complète, — il en résulte un *savoir* immense.»

»Sens du pittoresque, aimera la nature, — parce qu'elle est jeune toujours et saine, — plus que la société dans laquelle il faut vivre.»

»Il y a beaucoup d'indépendance dans un sens, mais une grande soumission forcée d'autre part. — Le naturel s'est donc transformée; il est forcé de jouer continuellement des rôles variés suivant les situations. Il y a des capacités pour le commerce, la négociation, pour l'éloquence autant que pour le silence; ce sont de vraies pantomimes. — Capable de grande volonté; il faut souvent la tenir dans sa poche et simuler n'en pas avoir pour faire celle d'autrui. — On saura préméditer un acte calmement, juger des chances, attendre, feindre à merveille, si c'est nécessaire, puis arriver à son but tout naturellement en apparence. — *Instincts de diplomatie*, — esprit d'économie et pourtant sera large et donnant; grande modestie naturelle, mais en société réclamera *son rang* de *haut* fonctionnaire.»

»Esprit d'une grande clarté, se possédant merveilleusement, pouvant arranger et déranger les affaires à volonté; — habileté extrême dans l'intelligence, — voyant clair dans le détail comme dans l'ensemble; — sachant faire abnégation de sa volonté. — Le fond du caractère a quelque chose d'heureux et confiant. Il y a de l'ambition du ressort, une grande persévérance; *grande précision* dans tous les domaines. Connaissant la valeur du temps et son emploi.»

»Vigoureux et d'un bon sang, boit bien, mange bien, rira bien à l'occasion, mais en affaire sera un *tout autre homme*. — Sachant être implacable ou sensible, sourd ou attentif, — ne dédaigne pas les bons mots, — sentiments élevés; — aimera l'art dans sa perfection; — sens du Beau et de l'harmonie; — fuit le vulgarisme, — cherche la haute société et comprendra le rôle du premier venu. — En somme nature riche et variée à l'infini.»

Ronneby 20 Juli 83.

B. B.

Jag kunde väl tro, jag, att inte den här bourrasquen kunde gå förbi utan att du tvangs att draga ditt strå till stacken med, för att allt skulle komma i ordning igen.

Thyselii (skall) voro ju goda; Jag vet verkligen icke, till hvem han skulle hafva vändt sig, om ej till Malmström, för hvilken förnämst voro andra hinder. Den invändningen, att du ej vet hvad som skall göras, kan väl icke äga någon giltighet, då du i den delen är i samma ställning som alla de flesta, kanske alla: Ett reformarbete, som sättes i gång utan att någon skrifvelse + föreligger, som förklarar hvad anledningen är, eller ej ens bristerna blifvit angifna i det bestående, har mycket svårt att finna riktning och mål. Icke ens de, som uppfört stormen i 2a Kammaren: Borg, Hedlund eller Hedin af hvilken säkerligen ingen känner till en

skola; har kunnat säga mera, än att man bör inskrän-
ka Latinet. Svårigheterna ökas deraf, att en reform
nyss blifvit genomförd (för dig 1831) och det på riksdagens
begäran, med uppgifna fordringar, hvilka blifvit upp-
fyllda. Emellertid, fastän det är svårt, är det kanske ej
möjligt att finna på någonting som kan göras och som
kan vara nyttigt.

Nog kräfver du till skolorna lika mycket som de,
hvilka för dig varit ordförande i skolkomitéen: det
kan jag då intyga: vidare yrkar du en gyllene grundsats,
som jag önskar du måtte fastställa: quieta non movere.
Det är just lugn, som skolan framför allt annat be-
höfver, som hon nu på 40 år icke haft. Ju större
förändringen blir nu (i läroplanen) desto förr följer
en ny förändring.

Det är en omständighet, som aldrig nog kan be-
hjertas. Det är, att vid undervisningen mer än i de flesta
andra (grenar), dess största vigt ligger på, huru de personer som
skola verkställa. De som icke känna skolan, framställa

Så lydde den utförliga beskrifningen. Jag tror, att alla de som minnas statsrådet Carlson och isynnerhet de som haft tillfälle att känna honom mycket nära, skola likasom jag förvåna sig öfver karakterteckningens fullständighet, träffsäkerhet och finhet. Om man undantager några uttryck, såsom orden: »vigoureux et de bon sang» eller »jouer continuellement des rôles», hvilka äro öfverdrifna, äro nästan alla dragen rent af mästerligt gifna. Högst få hafva den eljest så vanliga svagheten att passa på hvem som helst, några äro af en slående finhet, såsom t. ex.: »il y a des capacités pour l'éloquence autant que pour *le silence!*» eller detta: »on saura préméditer son acte calmement, ... attendre, feindre à merveille, si c'est nécessaire, *puis arrivé à son but tout naturellement en apparence*»; eller detta: »se possédant merveilleusement, pouvant *arranger et déranger les affaires à volonté;*» det är hela Carlsons utomordentliga skicklighet att leda affärerna efter sin vilja med både fasthet och mildhet som här återgifves. Icke mindre träffande är ju iakttagelsen: »esprit d'économie, mais au besoin sera large et donnant»; och hur skall man förklara, att handstilen kunnat för grafologen uppenbara Carlsons beundransvärda »instincts de diplomatie» eller hans obestridliga »modestie naturelle», hvilken ej hindrade honom att, när så fordrades, hålla på sin värdighet såsom »haut fonctionnaire»?

Ja, om nu verkligen alla dessa hemligheter kunnat läsas ut ur de skrifna bokstäfvernas form och sammanställning allena, då är grafologen onekligen en fruktansvärd ransakare af hjertan och njurar, då måste man om grafologien såsom om magnetismen säga, att de höra till de ting mellan himmel och jord som vår filosofi icke begriper.

Men det fins ännu en räddning för den, som ieke gerna tror på hvad han omöjligen kan begripa. Det är icke omöjligt, att mr Gos under den korta tid, som förflöt medan han hade brefffragmentet i sin hand, hade lyckats att i Schweitz träffa någon svensk, som icke blott kunde öfversätta brefvets innehåll, — ty deraf hade man sannerligen ej mycket att lära —, utan äfven kände igen Carlsons handstil och kunde säga honom, hvem brefskrifvaren var och hurudan han var. Men i sådant fall skulle det hafva fallit sig så, att den svensken också varit en af Carlsons närmare bekanta, ty flera af de anförda dragen äro sådana, som endast närmare vänner voro i tillfälle att känna, såsom t. ex. »il y a des instants d'humeur et de nervosité, mais le calme

revient très vite»; eller »rira bien à l'occasion, mais en affaires sera un tout autre homme» m. fl.

Jag lemnar åt läsaren häraf att efter behag förklara hvad som synes så svårförklarligt. Jag har endast sanningsenligt berättat hvad som händt och meddelat dokumenten.

Hans Forssell.

Axelssönernas slägtskap med Bonde-ätten.

Af **K. H. Karlsson.**

I *Nordisk Familjebok* under artikeln *Axelssönerna* skrifver *R*[*udolf*] *T*[*engberg*], att *Axel Pedersson* till Härlöf var tvänne gånger gift med svenska fröknar och dessa slägtskapsförhållanden bidrogo till att flere af hans söner trädde i nära förbindelse med den svenska aristokratien, hvarigenom de kommo att spela en stor rol i Sveriges historia under Karl Knutssons och Sten Sture den äldres tid. — Enligt de handlingar och slägttaflor, som voro kända, då dessa ord nedskrefvos, kunde dock Axelssönerna ej räkna närmare slägtskap med någon medlem af den svenska högadeln förutom den illa beryktade *Magnus Gren* och hans son Ivar Gren. I Vatikanska Arkivet har jag emellertid anträffat en den 5 Oktober 1465 daterad Supplik,[1] hvari tillstånd till äktenskap mellan riddaren Ivar Axelsson från Lunds stift och Magdalena Karlsdotter begäres, oaktadt de voro befryndade med hvarandra i tredje led. Arten af denna slägtskap belyses vidare genom en af påfven Bonifacius IX den 13 December 1390 utfärdad bulla,[2] hvari han gifver tillåtelse till äktenskap mellan riddaren Ivar Niclisson från Strengnäs stift och jungfru Margareta Thordsdotter från Upsala stift, ehuru hon i tredje och fjärde led var beslägtad med Ivars aflidna fästmö Birgitta Magnusdotter. Denne *Ivar Niclisson* är tydligen de yngre Axelssönernas från flere andra handlingar bekante morfader, lagmannen i Östergötland af den slägt, som i senare tid oriktigt erhållit namnet *Röde*. Hans hustru, som ej förut varit känd, *Magareta Thordsdotter* måste åter varit dotter till riddaren *Thord Bonde Röriksson* och faster till konung Karl Knutsson. — De yngre *Axelssönernas* (*Erik*, *Ivar*, *Filip* och *Laurens*) moder *Ingeborg Ivarsdotter* var således kusin till konung

---

[1] Suppl. Paulus II. An. 1. lib. 2. fol. 182.
[2] Reg. Later. 17. fol. 145. v.

Karl Knutsson, marsken *Thord Bonde*, riddaren unge *Bo Djure* och *Birgitta Karlsdotter* g. m. riddaren *Nils Sture*, samt de sjelfva sysslingar, d. v. s. slägt i tredje led med Karl Knutssons barn och *Svante Sture*.

Helt säkert har denna *Axelssönernas* frändskap med den äldre grenen af *Bonde*-ätten och med densamma befryndade slägter öfvat mycket inflytande på deras ståndpunkt under unionsstriderna och R. T—s förut citerade omdöme är således, hvad de yngre Axelssönerna angår, öfverensstämmande med verkliga förhållandet.

Till närmare belysning må här meddelas en kortare slägttafla äfvensom aftryck af ofvan anförda handlingar.

Nils Magnusson. Thord Bonde Röriksson.

Cecilia Nilsd:r, g. m. Sten Haraldsson. Ivar Nilsson, g. m. Margareta Thordsd:r. Knut Bonde. Karl Bonde.

Magnus Gren. Ingeborg Ivarsd:r. g. m. Axel Pedersson. Karl (VIII) Knutsson. Thord Bonde. Bo Djure. Birgitta. g. m. Nils Sture.

Ivar Gren. Märeta, g. m. Kristiern Bengtsson (Oxenstierna). Erik. Filip. Laurens. Ivar Axelsson, g. m. Magdalena Karlsd:r. Kristina. g. m. Erik Eriksson (Gyllenstierna). Birgitta. g. m. Johan Kristersson (Vasa). Svante Sture.

Rom den 13 December 1390.

Bonifacius etc:a venerabili fratri episcopo Strenginensi salutem etc:a. Oblate nobis pro parte dilecti filij nobilis viri Ywari Niclisson militis et dilecte in Christo filie nobilis mulieris Margarete Tordonis domicelle, Strenginensis et Vpsalensis diocesium peticionis series continebat, quod ipsi Ywarus et Margareta, communi ipsorum consanguineorum et amicorum interueniente tractatu, desiderant inuicem matrimonialiter copulari, sed quia quondam Brigitta Magni domicella, que eidem Margarete tercio et quarto consanguinitatis gradibus erat coniuncta, sponsalia cum eodem Ywaro contraxerat per uerba legitime de presenti et, matrimonio inter eos non consumato, eadem Brigitta extitit uita functa, dicti Yuarus et Margareta obstante impedimento publice honestatis iusticie (!) huiusmodi eorum desiderium adimplere nequeunt, dispensatione super hoc apostolica non obtenta, quare pro parte ipsorum Ywari et Margarete nobis fuit humiliter supplicatum, ut super hoc eis de oportune dispensacionis gratia prouidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur ex certis causis nobis expositis eorundem Ywari et Margarethe supplicationibus inclinati fraternitati tue, de qua in hijs et alijs specialem in Domino fiduciam obtinemus, per apostolica scripta committimus et mandamus, quatenus, si est ita, dictaque Margareta propter hoc rapta non fuerit, cum eisdem Ywaro et Margareta, ut, impedimento huiusmodi non obstante, matrimonium insimul libere contrahere et in eo, postquam contractum fuerit, licite remanere ualeant, apostolica auctoritate dispenses prolem ex huiusmodi matrimonio suscipiendam legitimam nunciando. Datum Rome apud Sanctum Petrum idus Decembris anno secundo.

Rom den 5 Oktober 1465.

Beatissime pater! Exponitur S. V. pro parte deuotorum vestrorum Iuari Absolonis militis Lundensis diocesis et Magdalene filie Karoli, quod ipsi ex certis et rationabilibus causis desiderant inuicem matrimonialiter copulari, sed quia tercio gradu consanguinitatis sunt coniuncti, eorum desiderium adimplere non possunt, dispensatione apostolica desuper non obtenta, quare supplicatur humiliter eidem S. V. pro parte dictorum exponentium, quod, impedimento consanguinitatis huiusmodi non obstante, matrimonium inter eos libere contrarere et in eo, postquam contractum fuerit, licite remanere possint et valeant, cum eis dignemini misericorditer dispensare prolem suscipiendam exinde legitimam decernentes de gratia speciali, non obstantibus quibuscunque, cum clausulis opportunis. Concessum, ut petitur, in presentia domini nostri pape Pe. Tirasonensis. Datum Rome apud Sanctum Petrum Tercio nonas Octobris anno secundo.

En gammal »stambok».

I »Svenska Autografsällskapets Tidskrift» har flere gånger, (Del II. s. 97, 129, 143), blifvit redogjordt för äldre, i svenska samlares ego befintliga s. k. stamböcker, för hvilkas ändamål och nytta således ej här någon närmare redogörelse är af nöden. Det i sådana böcker befintliga materialet till personhistorisk forskning kan vara af mycket olika halt, men oftast finner man i dessa anteckningsböcker, der slägt och vänner tecknat sina namn, ritat sina vapen eller skrifvit omvexlande sentimentala och humoristiska sentenser, ganska värdefulla upplysningar, särskildt rörande slägtförhållanden. I synnerhet är detta fallet, när boken gått i arf under flere generationer såsom t. ex. med en herr D:r Carl Stahmer Malmsten tillhörig, från hans förfäder på mödernet nedärfd och från 1600-talet stammande diger stambok i prydligt pressadt läderband.

Den tillhörde ursprungligen general-qvartermästarelöjtnanten Mauritz Lillie (f. 1651 † 1710), som från början möjligen afsett den till upptecknande af sånger och visor, hvaraf flere prof finnas. De första som gjort anteckning i boken är egarens närmare slägtingar: svågern Bengt Gyllensting, som skref 1682 den 20 febr., och svägerskan Mätta Kafle, hvars anteckning är daterad 1689 den 9 febr. på Aspenäs. Sedan förekomma ett flertal färglagda vapenmålningar, emblem, monogram m. m. samt namnteckningar af olika personer. År 1729 den 22 nov. å fru Catharina Christina Lillies begrafning skänktes boken till Agneta

Mörner, gift med öfversten Carl Lillie, en son till nyssnämnda Mätta Kafle. Deras son Bengt Lillie lemnade boken till kusinen Metta Lillie (af friherrliga ätten), som var gift med majoren J. G. Natt och Dag. Vid hennes död öfvergick boken till brorsdottern Charlotta Lillie, gift med ryttmästaren Gustaf Ribbing samt ärfdes sedan af dottern Charlotta Ribbing, gift med David Lilliecreutz. Från dem kom den genom arf till medlemmar af slägten Eurén, från hvilka anförvandter såväl på mödernet som fädernet herr D:r Malmsten erhöll densamma i gåfva.

I boken återfinnas anteckningar om eller af medlemmar ur ätterna Lillie, Kafle, Ribbing, Natt och Dag, Frese, Fägerschiöld, Hård, Fock, Hierta, Fleetwood, Lilliecreutz, Uggla, Holthausen, Stenbock, Rosenqvist, Gerdes, Gartman, Ulfsparre, Sparre, Bonde, Staël von Holstein, d'Albedyll, Prytz, Silfversparre, Altensleben, v. Platen, Örnvinge, Gyllensting, Kurck, Hummerhjelm, Horn, Stierngranat, von Schantz, Piper, Oxenstierna. —*l.*

Slägten Myliander eller Molin.[1]

1) Matthias.
2) Lars Myliander.

3)1. Isac. — 3)2. Abraham. — 3)3. Daniel. — 3)4. Elisabeth.

4a)1. Margareta. — 4a)2. Augustin. — 4a)3, Karin. — 4a)4. Christopher. — 4b). Arvid. — 4c)1. Lars. — 4c)2. Margareta. — 4c)3. Anna. — 4c)4. Abraham. — 4c)5. Elisabeth. — 4c)6. Isac. — 4c)7. Karin. — 4c)8. Maria.

5a)1. Barbro. — 5a)2. Isac. — 5b). Isac. — 5c)1. Brita. — 5c)2. Anna Maria.

6). en dtr.

Stamfadern, Matthias, antagl. f. omkr. 1550, hade sonen

2) Lars Myliander, f. /8 1580, † enkl. 10/10 (begrofs 30/10) 1674; komminister i Storkyrkförsaml. i Sthm omkr. 1620, kyrkoherde i Maria 1633; hans hustru, som antagl. hette Margareta,

[1] Denna uppsats förtjenar anföras som bevis, att till och med midt i vår hufvudstad kunnat finnas slägter, hvilka, trots stor välmåga, dock företett den mest rörande flärdfrihet från ståndsfördomar. Visserligen har någon nyss på skämt yttrat om förevarande slägt, att den steg uppåt, i det stamfadern, den på sin tid för mångfalden af jordiska håfvor bekante »rike herr Lars», fick som prest mest dväljas vid altaret, men hans yngste son klockaren Daniel hade sitt tillhåll högre upp, på orgelläktaren, och dennes äldsta dotter blef redan under sin myndige farfars lifstid gift med en, hvars verksamhet — i kyrktornet — var ändå upphöjdare, nämligen tornväktaren i samma församling (Maria). Men, hur man än ser saken, måste dock medgifvas, att sällan, om någonsin, uppenbarat sig en mera oskuldsfull frånvaro af all högfärd. Från slägten härstamma några af vårt lands i denna stund förnämste samt en och annan ryktbarhet inom konstens och vetenskapens verld.

begrofs (?) $^{29}/_{9}$ 1640. Han efterlemnade ansenlig förmögenhet (enligt bouppteckning $^{6}/_{11}$ 1674). Barnen[1] kallades Molin (några sonbarn sedan åter Myliander).

Barn [3)1—3)4]:

3)1. Isac Molinus, antagl. f. omkr. 1614, † 1644; komminister i Clara.

Barn [4a)1—4a)4]:

4a)1. Margareta Molina; var 1674 g. m. Anders Hansson Grubb, borgare i Gefle.

» 2. Augustin Molinus, † 167 . (72, 73 eller 74, före farfadern); student 1656, kollega i Jacobs skola 1663—1665; g. m. Elisabeth Andersdotter, som efterlefde 1674.

Barn [5a)1—5a)2]:

5a)1. Barbro Augustinsdotter, f. 1670, var 4 år $^{6}/_{11}$ 1674 (vid bouppteckningen efter dess farfars far).

» 2. Isac Augustinsson, f. omkr. $^{6}/_{5}$ 1673; var 1 $^{1}/_{2}$ år $^{6}/_{11}$ 1674.

4a)3. Catharina (*Karin*) Molina; g. 2. $^{28}/_{10}$ 1674 m. Stephan Meunier (se Svenska Ättartal 11: 295), färgare i Sthm.

» 4. Christopher Molinus, † 166(8); student 1656; eft. honom hölls bouppteckning $^{15}/_{1}$ 1669[2]; g. m. Agneta Larsdotter, som 1674 var omgift med Olof Svensson, slottskanslibetjent.

Son:

5b) Isac Molin, f. 166(6), † $^{24}/_{5}$ 1721; prest, rektor i Maria skola; hans hustru (född? Tolstadia) efterlefde med »en ung dotter».

3)2. Abraham Molinus, f. 1621, † 1663; skolmästare i Maria 1657; g. 1655 m. Kerstin Arvidsdotter, som 1685 efterlefde.

Son:

4b) Arvid (kallade sig åter) Myliander, f. 1652, lefde än 1705 i Sthm, då bokhållare; g. m. Margareta Persdotter.

Döttrar [5c)1—5c)2]:

5c)1. Brita, f. 1703.

» 2. Anna Maria, f. 1705.

3)3. Daniel Molin, skrefs mest Larsson, f. 1625, † 166(?7); klockare i Maria 1653; g. m. Maria Larsdotter, † enka 166(?8) (före $^{25}/_{2}$ 1669, då bouppteckning hölls efter dem båda).

Barn [4c)1—4c)8]:

4c)1. Lars Molin, f. 1647, var 22 år 1669, † före $^{6}/_{11}$ 1674.

» 2. Margareta Molin, skrefs Danielsdotter[3], f. 16(49), † 1675; g. 1669 (eft. $^{25}/_{2}$) m. Per Hansson, i dess 2:a & mellersta gifte[4], † jultiden 1689, tornväktare i Maria.

---

[1] Om dem se Maria skola, af D. Sjöstrand, sid. 82.

[2] Säges då hafva varit »en lös karl» (d. v. s. utan anställning) och egde icke det ringaste.

[3] Barn: Daniel, f. & † 1670; Lars f. 1671, † barn; en dotter, f. 1672, † 1673; Elisabeth, f. 1673, lefde 1690; & ett barn, f. 1674, † 1675.

[4] Omg. 1676 m. Ingeborg Olofsdotter Fix, † i Dec. 1689 (6 dagar före mannen), m. hvkn 6 barn, deraf äldst Margareta, f. 1677.

4c)3. Anna (*Annika*) Molin, sedan Myliander, f. 16(50); g. 1. 28/10 1674 m. Johan Månsson Wijkman, †[1] barnl. 1676, skeppare i Sthm; 2. 1677 m. Petter Wilde[2], f. 1648, † 1685, skinnare eller körsnär i Sthm; 3. 1686 i Sthm. m. Christian Lundberg, skinnare eller körsnär.

» 4. Abraham Molin, sedan Myliander, f. 165(2), lefde än 1685; var 1674 i England.

» 5. Elisabeth Molin, skrefs Danielsdotter[3], f. 165(4), † (omkr. 6/6) 1687; g. 167(5) m. Mårten Isacsson, † enkl. (omkr. 1/8) 1687, vaktmästare »på banko» i Sthm.

» 6. Isac Molin, f. 165(6), var 1676 kammarskrifvare i kammarrevisionen; g. 29/10 1676 m. Margareta Larsdotter Häll.

» 7. Catharina (*Karin*) Danielsdotter, sedan Myliander[4], f. 166(2); g. 1. 11/6 1676 m. Christian Maxdorff, f. 1648, borgare i Sthm; 2. 1695 i Sthm m. Johan Jönsson Lindhult, sockerbagare.

» 8. Maria Molin, sedan Myliander[5], f. 166(3), lefde än 1705; g. 23/4 1678 m. Sven Hansson Leffler, † 1721, sockerbagare i Sthm, hofkonditor.

3)4. Elisabeth Molina[6], † enka, lefde än 6/11 1674, men ej 12/8 1675; g. 1 m. Johan; 2 m. Marcus Andersson, kamrer.

Tillägsuppgifter om denna slägt mottagas med tacksamhet och skola med nöje införas i kommande häften. Huruvida ätten fortlefver »på svärdsidan», är outredt.

Aquilmonte.

---

[1] Drunknade på resa till Calmar.

[2] Barn: Jacob, f. 1678; Anna, f. 1681; & Petter f. 1683.

[3] Barn: Isac, f. 1676; Daniel, f. 167(7); Maria, f. 16(79); Margareta, f. 1681; Lars, f. 1683; & Elisabeth, f. 1685.

[4] Hade i 1:a giftet barnen: Zacharias, f. 1677, † ung; Christian, f. 1678; Margareta, f. 1680; & Zacharias, f. 1684.

[5] Hade 15 barn, se Svenska Ättartal 9: 267—274.

[6] Hade 7 barn, 6 i 1:a & 1 i 2:a giftet:

Brita Johansdotter, † 167 . (före 75), g. 166(2) m. Jonas Persson Bille, † 1678, snickare i Sthm (omg. 1676, barnl., m. enkan Malin Hansdotter). — Barn: Lars, f. 166(3); & Elisabeth, f. 16(70).

Margareta Johansdotter, lefde enka 1683 & 1693; var 1675 g. m, Carl Soll, häradsskrifvare.

Augustin Johansson, var 1675 utomlands.

Lars Johansson, f. 164(7), var 28 år 1675.

Elisabeth Johansdotter, f. 1649, var 26 år 12/8 1675 & då ogift, † 1691; g. 167(6) m. Eric Linning, † 1693, advokat. Barn: Jonas, f. 167(7); Elisabeth, f. 1681; Johan, f. 1682; Eric, f. 1684; & Gabriel, f. 1686.

Helena Johansdotter; g. 26/11 1674 m. Jacob Fintzenhagen, guldarbetare i Sthm.

Sara Marcusdotter, f. 16(60), var 15 år 12/8 1675 & då ogift; g. 17/3 1675 m. Johan Forsman, handelsman i Sthm.

Adliga ätten Strömskiöld.

Adlad 1653 $^{10}/_{6}$; introducerad 1654 under n:r 590 bland adelsmän; † 1801 $^{13}/_{5}$.

Tab. 1.

Anders Olofsson. Bonde i Halsby i Tierps socken i Upsala län. — Gift med *Elin Månsdotter.*

Son:

Olof Andersson, adlad Strömskiöld, f. 1601 $^{29}/_{7}$ i Halsby. Lärde sig först handtverk och blef 1617 underfogde vid Leufsta bruk i Öster Löfsta socken i Upsala län; inspektor och kommissarie vid »Kongl. Maj:ts och Crononäs drätzell och Intrader» 1625; användes 1629 att för kronans räkning skattlägga och taxera ett stort antal kvarnar i riket; bokhållare hos riksrådet, sedermera fältmarskalken Åke Tott 1630 $^{4}/_{8}$; följde med honom till Tyskland, där han var med vid Wolgast, Greifswald, Rostock, Weimar m. fl. orter, och fick därunder åtskilliga kommissioner för kronans räkning, till dess han med fältmarskalken lämnade armén; adlad 1653 $^{10}/_{6}$ (introducerad 1654 under N:r 590); inspektor öfver grefve Klas Totts gods 1655 $^{5}/_{7}$; † 1664 $^{21}/_{5}$ i Stockholm och begrafven i Klara kyrka. Ägde hemmanet Djurby i Litslena socken i Upsala län, för hvilket han 1629 $^{2}/_{9}$ förklarades fri från rotering och utskrifning. Genom skrifvelse från landshöfdingen friherre Gustaf Banér, dat. Upsala 1655 $^{3}/_{1}$, fick han bruka detta sitt hemman såsom säteri. — Gift 1637 $^{30}/_{7}$ med *Helena Johansdotter Klöfverblad,* f. 1617 $^{17}/_{10}$ i Stockholm, † där 1698 $^{27}/_{2}$ (begrafven i Klara kyrka $^{4}/_{6}$ s. å.), dotter af konung Karl IX:s trotjenare och generalkamrerare i Finland Johan Ottosson Klebladt (Klöfverblad), af en adlig släkt i Holstein, († 1641), och Elisabet Stålhandske, N:r 98.

Barn:

Johan, f. 1638 $^{13}/_{4}$ i Klara församling i Stockholm, † före 1664.

Anders, f. 1639. Sekreterare; † 1687. Se tab. 2.

Helena, f. 1642 $^{14}/_{4}$ i Stockholm, † 1685 $^{25}/_{6}$. Gift 1663 $^{10}/_{2}$ i Klara kyrka i nämnda stad med sedermera biskopen i Linköpings stift *Magnus Johansson Pontinus,* i hans 2:a gifte, (gift 1:o 1653 $^{4}/_{9}$ med Anna Walleria, † 1661 $^{30}/_{11}$, dotter af prosten och kyrkoherden i Högsby församling af Kalmar stift Laurentius Wallerius), f. 1623 $^{11}/_{12}$ i Kalmar, † 1691 $^{21}/_{8}$ i Linköping.

Elisabet, f. 1644 $^{30}/_{1}$ i Klara församling i Stockholm. Lefde ännu 1687. Gift med majoren vid Dalregementet *Louis Pels,* f. 1641 $^{25}/_{9}$, † 1696 $^{7}/_{7}$ på Hornö i Wallby socken i Upsala län och begrafven i Wallby kyrka, där hans hufvudbanér och grafsten finnas.

Sara, f. 1645 $^{7}/_{4}$ i Klara församling i Stockholm, † före 1664.

Karin, f. 1647 $^{26}/_{7}$ i Klara församling i Stockholm, † 1705 (före $^{5}/_{4}$, då det ringde för henne i Nikolai församling) i nämnda stad. Gift 1667 — med Kungl. Maj:ts tillstånd af s. å. $^{23}/_{7}$ — med sin systers svåger filosofie magistern, sedermera bibliotekarien och bankokommissarien *Johan Pontin*, f. 1628 i Kalmar, † 1675 (före $^{30}/_{9}$, då själaringning efter honom gjordes i Jakobs församling) i Stockholm.

Maria, f. 1648 $^{22}/_{8}$ i Klara församling i Stockholm, † där 1701 $^{6}/_{8}$ och begrafven i Klara kyrka. Gift 1683 med sekreteraren i amiralitetskollegium *Teophilus Mellin*, *adlad Ehrenstjerna*, n:r 1045, f. 1639 $^{9}/_{11}$ i Småland, † 1689 $^{13}/_{8}$ ombord å skeppet »Sverige» och begrafven i Klara kyrka i Stockholm, där hans vapen uppsattes.

Gustaf, f. 1651 $^{30}/_{5}$ i Klara församling i Stockholm. Studerade från 1671 fortifikationsvetenskap och mekanik hos generalkvartermästaren Simom Kraft, med hvilken han tjenstgjorde i Holland. Under tiden åtnjöt han fänriks lön af kronan men fri kost och kvarter hos Kraft samt uppassning af en af hans lakejer. Gjorde 1674 en resa genom Köln, Düsseldorf, Paris, Brüssel, Antwerpen, Utrecht, Amsterdam och Hamburg samt återkom öfver Köpenhamn i februari 1675 till Stockholm. Blef därefter kapten vid P. Örnklos Gestrikebataljon och bevistade slaget vid Lund 1676 $^{4}/_{12}$, där han stupade. Begrafven i S:t Peders kyrka i Malmö.

Claudius, f. 1653 $^{13}/_{10}$ i Klara församling i Stockholm, † före 1664.

Kerstin, f. 1656 $^{1}/_{8}$ i Klara församling i Stockholm, † där 1674 $^{18}/_{1}$ och begrafven i en präktig ekkista i Klara kyrka. Liket bars vid begrafningen (den $^{25}/_{3}$) af 16 adelsbussar; 21 prester tjenstgjorde vid jordfästningen, under hvilken kyrkoherden Olof Bergius höll likpredikan.

Svante, f. 1658 $^{28}/_{1}$ på Ekolsund i Husby-Sjutolfts socken i Upsala län, † två timmar därefter.

Tab. 2.

Anders, (son af Olof Andersson, adlad Strömskiöld, tab. 1), f. 1639 $^{8}/_{11}$ på Esbacka. Sekreterare hos grefve Klas Tott; † 1687 (före $^{4}/_{4}$, då det ringde för honom i Nikolai församling) i Stockholm. Ägde Djurby rusthåll i Litslena socken i Upsala län samt hus i Stockholm. — Gift 1671 med *Magdalena Utterklou*, f. 1650 $^{15}/_{10}$, † efter 1699, dotter af borgmästaren i Stockholm Anders Jönsson och Karin Eriksdotter samt syster till assessorn Johan Utterklou, adlad Utterklou, n:r 849.

Barn:

Kristina Katarina, f. 1671 (döpt $^{20}/_{11}$) i Stockholm, † 1738 $^{13}/_{11}$. Gift 1700 med öfverjägmästaren *Erik Trafwenfält* n:r 519, i hans 2:a gifte (gift 1:o 1689 $^{1}/_{3}$ med Hedvig Stråle till Sjöared, f. på 1670-talet, † 1700, dotter af öfverstelöjtnanten Magnus Stråle till Sjöared, n:r 223, och Elisabeth Schildt, n:r 282), f. 1666, † före 1731 $^{17}/_{11}$ och begrafven i Giresta kyrka i Upsala län.

Anders, f. 1674. Major; † 1722. Se tab. 3.
Helena, f. 1676 (döpt 15/10 i Nikolai församling) i Stockholm, † ogift. Måhända är det hon eller systern Margareta Elisabet, som åsyftas i Nikolai församlings räkenskaper, där anteckning gjorts om begrafningsringning 1680 10/1 för »Herr Strömskiölds sal. dotter»
Margareta Elisabet, f. 1677 (döpt 19/12 i Nikolai församling) i Stockholm, † ogift.
Maria Gustafva Johanna, f. 1680 17/4 i Stockholm, † Gift 1726 20/2 med löjtnanten *Henrik Heerdhielm*, n:r 1258, f. 1695, † 1734.

Tab. 3.

Anders, (son af Anders tab. 2), f. 1674 (döpt 18/8 i Nikolai församling) i Stockholm. Kapten vid Lifdragonerna 1700. Deltog i Karl XII:s fälttåg och bevistade bland annat slaget vid Fraustadt 1706; blef slutligen major och fången efter slaget vid Pultava 1709 samt förd till Kostroma i Sibirien; † 1722 7/2 under fångenskapen. — Gift i Kostroma med *Maria Hjernstedt*, i hennes 2:a gifte (gift 1:o med regementspastorn vid generalmajoren friherre Henning Rudolf Horns värfvade regemente Erik Qvist, † under fångenskapen i Ryssland), † 1742 2/5.

Barn:

Karl Gustaf, f. 1715 13/10 i Sibirien; page vid Kongl. hofvet 1726; volontär vid fortifikationen 1732; afsked från hofvet med fänriks lön n. h. o. v. och med tillstånd att gå i utrikes tjenst 1733 3/12; bevistade först såsom kornett och sedan såsom löjtnant vid konung Stanislai dragonregemente belägringen af Danzig 1734; var därunder kommenderad på flera utfall, men blef vid kapitulationen fången af ryssarne; återkom till Sverige 1735; fick fänriks indelning vid Vestgötadals regemente s. å. 22/9; följde med regementet 1741 till Skåne, där han låg i garnison på olika fästningar; löjtnant 1742 17/5; kommenderad på galererna under sjöexpeditionen 1742 och bevistade så väl detta som följande års fälttåg; regementskvartermästare 1746 29/5; kaptens indelning 1747, 9/6; R. S. O. 1751 5/12; premiermajor 1753 20/12; beordrades med regementet till Pommern 1757; fången vid Anklams öfvergång 1757 i januari, men efter kapitulationen åter skickad till Sverige; öfverstelöjtnants indelning 1760 23/1; tillförordnad landshöfding i Elfsborgs län 1763 9/8—1764 i juli; transporterad genom byte med öfverstelöjtnant Abr. Dan. Schönström till öfverstelöjtnant vid Jemtlands regemente 1769 19/9; öfverstelöjtnant vid Skaraborgs regemente s. å. öfverste och chef för Jemtlands dragonregemente s. å. 30/10 och för Vestgötadals regemente s. å. 23/11; † 1770 24/9 på öfversteboställlet Forstena i V. Tunhems socken i Elfsborgs län och begrafven i Tunhems kyrka; med honom utgick ätten på manssidan. — Gift 1748 26/7 med *Ragnhild Ulrika von Flygarell*, i hennes 1:a gifte, (gift 2:o 1783 12/8 på Sköldstad i Vikingstads socken i Östergötlands län med generalen friherre Fredrik Horn till Åminne, grefve Horn till

Åminne, n:r 92, i hans 2:a gifte, f. 1725 29/3 på Husby i Södermanlands län † 1796 1/1 i Stockholm), f. 1732 23/8, † 1816 8/5 på Sköldstad, dotter af hofintendenten Anders Flygarell, adlad von Flygarell, n:r 1554, och friherrinnan Kristina Margareta Danckwardt, n:r 191.

Magdalena Kristina, f. 1718 29/6 i Sibirien. Stiftsjungfru; † 1801 13/5 på Dåvö i Munktorps socken i Vestmanlands län, och med henne utgick adliga ätten Strömskiöld. Gift med hofstallmästaren friherre ***Maximilian von Düben***, n:r 139, f. 1723 (döpt 22/6 i Stockholm), † 1798 18/5 på Dåvö.

Källor: Riddarhusgenealogien; Biographica i Riks- och Krigsarkiven; Olof Strömskiölds och hans hustrus personalier; Olof Strömskiölds egenhändiga anteckningar om sina barns födelse m. m. samt handlingar rörande ätten, allt i manuskript från arkivet på Ek, men nu mera till större delen skänkt till Riks- och Krigsarkiven; Jakobs och Nikolai församlingars i Stockholm kyrkoarkiv; Magnus Pontini och Johan Pontini lefverne, manuskript i K. Biblioteket; meritförteckningar; J. O. I. Rancken: slägten Rancken i Finland; Upplands fornminnesförenings tidskrift Del. II sid. 351—352; A. Westén: Svenska Kongl. Hof-Clereciets historia; Ennes: Carl XII:s krigare.

Otto Bergström.

Den siste riksjägmästaren.

Den förste kände chefen för hela rikets jägeristat[1] var den från Tyskland hit 1597 inflyttade och såsom svensk adelsman 1627 24/12 naturaliserade *Stellan Otto* (*von*) *Mörner*, i sitt 1:a gifte 1619 med Maria von der Grünow i hennes 2:a gifte, stamfader för alla i Sverige nu lefvande ätter Mörner. Han förordnades 1613 27/6 till öfverjägmästare och erhöll en omständlig k. fullmakt (vide: Registr. pag. 1614 och s. å. 23/7 pag. 127 samt 1615 12/2, då han mottager k. förordnande att hafva noga inseende öfver hela landet i afseende på förbudet att skjuta älg). Porträtt af honom finnes jämte några biografiska meddelanden om honom (enligt Anrep) intaget i grefve Birger Mörners arbete:

[1] Kårens officiella benämning har alltsedan äldsta tid intill medlet af innevarande århundrade varit *jägeristaten*. I mån som jakten blifvit trängd åt sidan, har den sedan blifvit *skogs- och jägeristaten* och nu sist *skogsstaten*.

H. Sss.

»Mörnerska konterfej». I en släktkrönika från 1739 heter det om honom: »Han var till sinnet hastig, men eljest from och uppriktig, alltid lustig och glad, var i stor nåd hos sin öfverhet och därhos af alla, som honom närmare kände, allmänt älskad.» Han slöt sina dagar som landshöfding öfver Västerbotten och Lappland.

Sveriges förste riksjägmästare var *Carl Hård* (*till Segerstad*), f. 1591 $^{26}/_{2}$ på Segerstad i Jönköpings län, d. 1650 $^{21}/_{9}$ på Skämmingsfors i Skaraborgs län, gift 1629 $^{15}/_{3}$ med Beata Kyle. Denne Carl Hård utnämndes 1635 $^{11}/_{12}$ till riksjägmästare. För honom utfärdades 1636 $^{3}/_{8}$ ett nytt k. bref med fullmakt att jämväl vara landtjägmästare och låta upprätta djurgårdar. Instruktion gafs honom 1638 ($^{22}/_{5}$) $^{31}/_{5}$, upptagande 25 punkter (vide: 1637 års kopiebok för Kronobärgs och Jönköpings län, fol. 157, och Skaraborgs k. skogscomm:s conc. bok pag. 157 [transsumt]).

Om hans efterträdare — friherre *Axel Carlsson Sparre*, som vid tre skilda perioder förordnades till riksjägmästare, samt grefve *Gabriel Oxenstierna* (*till Korsholm och Wasa*) och friherre *Claes Banér* — må här ej vidare mälas, utan må vi genast öfvergå till Sveriges siste riksjägmästare, Ebbe Ulfelt.

Ebbe Ulfelt, son af danska riksrådet Christoffer Ulfelt och Maren Urup, föddes 1616 $^{23}/_{12}$ på Råbelöf i Skåne och dog 1682 $^{30}/_{1}$ i Stockholm. Hans svenska historia börjar med att han, som varit generalmajor och guvernör på Ösel sedan 1644 och blifvit riddare af Elefanter-orden vid konung Fredrik III:s kröning, år 1652 nämndes till generalmajor på kavalleriet, hvarefter han 1661 blef generallöjtnant, 1664 riksråd, 1666 hofrättsråd i Göta hofrätt och 1675 $^{10}/_{6}$ riksjägmästare, ett ämbete som vid jägeristatens omorganisation indrogs 1682 $^{14}/_{8}$. Jämväl var han lagman i Östergötland sedan 1679 $^{22}/_{12}$.

Ulfelt drog enligt »Kongl. Senatens Commission» anno 1676 ut i danska kriget i Blekinge, Skåne och kring Kalmar. Enligt hans egenhändiga berättelse i k. Kammararkivet (i »Rijckz-Jägerie Statens Aflöhningz Räckninge Ifrån Åhr 1665 Till 1673. Item 1675—1681») hade han därvid såsom kommenderande under sig: öfverstelöjtnanten och jägmästaren i Uppland *Gustaf Hjulhammar* (skyttar från Uppland och Västmanland samt jägeribetjänte och skyttar i Södermanland), landtjägaren och kaptenen *Johan Pistohl* (ett kompani), jägmästaren och majoren *Adolph Hård* (tjänstgjorde mestadels under Mörner), kaptenlöjtnant *Granatenburg* (stupade vid Bältebärga) samt kaptenerna *Johan Sigismund von Scheping* och *Gustaf Eck*.

Gustaf Hjulhammar (som själf skrifver sig Julhammar) var underjägmästare i Västergötland sedan 1675 8/5. Johan Pistohl — son af ryttmästaren Jacob Jacobsson, adlad Pistohl, och Märta Kåse — var kapten vid Smålands infanteri och landtjägare i Tjust, i hvilken senare egenskap han omnämnes jämväl 1681. Adolph Hård (till Segerstad) blef jägmästare i Östergötland, Småland och Öland 1673 15/5 [i en rulla öfver riksjägeristaten (i k. Kammararkivet) omnämnes han emellertid detta år såsom öfverjägmästare i Smålands, Kalmar och Växjö län]; tillika major vid öfversten, friherre Lars Mörners (till Tuna) af jägeribetjänte från Östergötland och Småland upprättade reg:te 1676 23/2; omnämnes 1680 såsom jägmästare i Skåne; öfverjägmästare i Skåne 1682 9/2; öfverjägmästare i Västergötland, Skåne och Småland 1688. Om honom heter det i konung Carl XI:s, af biskop C. G. Nordin i Hernösand utgifna dagboksanteckningar: »När Öfver-Jägmästaren Adolph Hård ville gå i Aftonsången här i Stockholm på Slottet hos Hennes K. M. Enke-Drottningen, och han kom in uti den salen, som är utanför Drabantsalen, satte han sig på bänken som är vid piquener-porten, föll straxt ned utaf bänken och blef genast död. Gud glädje hans själ och vare honom nådig!»

Ebbe Ulfelt egde Araslöf, Råbelöf och Ovesholm i Skåne samt Färlöfsholm i Danmark. Han var sedan 1643 6/11 gift med grefvinnan Hedvig af Schlesvig-Holstein, dotter af konung Christian IV och Christina Munck.

Hugo Samzelius.[1]

[1] Förestående anteckningar äro hämtade ur manuskriptet till ett vid julen eller strax på nyåret utkommande större biografiskt arbete (jämte historisk inledning) öfver k. skogs- och jägeristaten från slutet af 1500-talet intill nuvarande tid. Subskribentanmälan (numrerade exemplar) mottages under adress Neder-Kalix. Priset 10 kr., i bokhandeln 15 kr.

H. Sss.

Om de s. k. »Vitæ Pomeranorum.»

Det behöfves intet vidlyftigt ordande om de mångfaldiga förbindelser mellan Sverige och Pommern, hvilka uppstodo under den tidrymd, 1630—1815, då gemensamma intressen och till slut en gemensam styrelse förenade dessa länder med hvarandra. Ännu i dag äro pommerska slägter representerade i Sverige. Månget svenskt namn återfinnes i Pommern, hvarifrån det ofta fortplantats till andra delar af den preussiska monarkien. Intet under nå att i en sådan samling af personalia och geneologica, som den, hvilken under ofvanstående benämning förvaras i Greifswalds universitetsbibliotek, mycket af intresse för Sverige är att finna. Den, som skrifver dessa rader, har vid olika tider varit i tillfälle att göra utdrag ur samlingen. För det tillmötesgående, hvilket härvidlag visats honom af bibliotekets tjenstemän, främst af dess chef, professorn D:r *Gilbert*, hembäres härmed uttrycket af den djupaste tacksamhet. — Hvad samlingens innehåll angår, så består den af tryckta och otryckta bidrag till personhistorien, likpredikningar, stamtaflor, gratulationsverser och originalurkunder om hvartannat. Allt detta är inbundet i 167 olika band. Grundstommen till samlingen eller de första 44 banden bildades under förra århundradet af den om Pommerns historia högt förtjente vice-presidenten i Wismarska tribunalet, *Augustin von Balthasar*. — Ett i år i tidskriften »Baltische Studien» publiceradt, af bibliotekarien D:r Edmund Lange på grundvalen af öfverbibliotekarien D:r Müldeners handskrifna förteckning uppstäldt register skall för framtiden underlätta forskandet i dessa »Vitæ Pomeranorum». Registret kan naturligtvis ej lemna några i detalj gående genealogiska upplysningar, men i hufvudafdelningen (sid. 1—384) är under slägtnamnet hvarje person, som blifvit föremål för biografisk behandling, upptagen med födelse- och dödsdag, karakter m. m. Arten af dessa biographica angifves ock, men vid likpredikningarne saknas författarens tryckningsår och namn. I allmänhet är registret uppsatt med flit och omsorg. Några anmärkningar må dock här göras. Svenska namn hafva någon gång vållat svårigheter. Jost Henkelssons († 1632) maka får sid. 143 förnamnet »Hustro» och man hänvisas hvad hennes likpredikan angår till *Kirst*. Hon hette emellertid Kerstin Johansdotter och återfinnes sid. 161 under Johann, Jons. Vid patronymica har i allmänhet ändelsen »son» uteslutits. Prosten i Hedemora, Erik Svensson Roslagius († 1628) återfinnes på tvenne ställen, under Sven och under Roslagius. Värre är att hans prosteri kallas »Sammarstädh» eller »Sammastädh», ett ortnamn som vore svårt att hitta i något »herdaminne». Att Lilliehöök sid. 191 stafvas Liliœk betyder mindre. Johan Lillienstedt hette aldrig Lillienfeldt (sid. 190). Leyonfels är rättare än Loyenfels, Löwenburg eller Leyonburg rättare än Löwenberg eller Loyenburgk (sid. 194, 195). Jakob Ramborg var, så svenskt detta senare namn än låter, *icke* från Sverige (sid. 261) utan från

Enkhuyzen i Holland. Råhlamb och Rholam hafva skilts åt men äro ett och detsamma (sid, 261, 272). Hvarje svensk vet att Troil och Trolle äro tvenne olika slägter; de hafva emellertid sammanförts (sid. 346). Prosten i Östra Ny hette ej Lars Schönmark, utan Schenmark, Anna Engel Dragman var född Schenström, ej Schönström (sid. 347), Bannier borde hafva sammanförts med Baner (sid. 13). I registret göres ingen skilnad mellan slägterna Horn (Kanckas, Åminne) i Sverige och Horn (Ranzin) i Pommern samt Fleming i Sverige och Flemming i (Hinter-)Pommern. Axel Oxenstiernas hustru borde hafva hänförts till de svenska Bååtarne, ej till den mecklenburgska ätten von Both. Sid. 279 bör stå Rosenstam för Rosensteen. Följande engelska eller skotska namn äro desamma och borde hafva sammanförts: Erskein (Erskine) samt Esken, Eskein (sid. 92), Greigge och Grigge (adlade Greiggenschild sid. 123), Lindess (sid. 192) och Lyndsay (Lindsay; sid. 199). Äfven tyska namn erbjuda någon gång oegentligheter. Ett familjenamn som Marchrugew (sid. 177) eller Margrugew (sid. 202) synes nästan otroligt. Skulle det ej kunna vara March, Rugenwaldensis förkortadt, d. v. s. från staden Rügenwalde? Barnheisen (sid. 14) skall vara Barnheid, Bavold (sid. 17) Barold; Paul Bayer (sid. 17) är densamme som Paul Beyer (sid. 25) titeln rentmeister är att föredraga framför »steuereinnehmer». Faltz och Faltzburg (sid. 99) äro samma slägt.

Deremot är v. Kameke ej detsamma som Kametke. Johan Völschows maka var född Mevius ej Menäus (sid. 211). Ursula Busch (sid. 52) och Ursula Pusch (sid. 256) äro samma person. Rent vilseledande uppgifter förekomma jämförelsevis sällan. Några sådana må dock påpekas. Så hette Maria Elisabeth v. Kempendorffs make Peter *Iden* (se sid. 159) och ej Jäger. Det är ej fråga om något adelsdiplom utan om en fullmakt på landtrådskarakter för Gustaf Peter v. Lillieström (sid. 190); Otto, ej Conrad Üxkull parenteras 1643, (sid. 395). Ännu mera skulle väl kunnat anföras om det för öfrigt förtjenstfulla registret, ifall tidskriftens utrymme så tillåtit.

I framtiden torde ett och annat af intresse, med stöd af gjorda forskningar i »Vitæ Pomeranorum» och annorstädes kunna inflyta. — Här nedan upptagas dock redan nu en smärre notis, *Björnram och Wass* samt genealogier öfver slägterna *Hartman* (*von Hartmansdorff*) och *von Kantzow* — För publicerandet af de begge sistnämnda hafva kanslisekreteraren A. E. C. v. Hartmansdorff och majoren m. m. friherre J. A. Kantzow godhetsfullt velat ikläda sig kostnaderna.

Björnram och Wass.

Jfr. G. Anreps Ättartaflor I. 212, Tab. 4 och V. Örnbergs Svenska Ättartal V. 451.

Kristina Andersdotter säges i en hos Örnberg l. c. befintlig uppsats »om falska Wasa ättlingar» högst sannolikt hafva varit dotterdotters dotter af Gustaf I:s kusin, Birgitta Kristiernsdotter (Wasa). Sannolik-

heten, grundande sig på antagandet att Kristina varit dotter af erkebiskopen Andreas Laurentii i hans andra gifte med Margareta Larsdotter, (sedan *1579* enka efter erkebiskopen Laurentius Petri), blir visshet, då man af Kristinas, i ofvannämnda samling förvarade likpredikan, får veta att hon föddes *1582* 20/12 i Upsala. Hon afled 1652 19/2 hos sin dotter,[1] på godset Merrentin, såsom enka (gift 1618 13/4) efter brandenburgske generalkvartermästaren Dominik von Parr † 1621, 9/11 (antagligen af den ännu lefvande österrikiska ätten Paar). Enligt samma källa var Parr hennes andre make. Kristina gifte sig nemligen första gången på »Eskilstuna slott» 1607 10/11, med ståthållaren öfver Öster- och Vester-Rekarne Christian Wass, som afled 1612 21/4. En icke namngifven son i detta äktenskap skall vid femton års ålder hafva stupat i fält. Om denne Christian Wass är tills vidare intet bekant. Dessa rader skola måhända gifva uppslag till forskningar härom. Författaren af det ofvannämnda registret kallar Kristinas första man: Chr. v. Wasa. Månne denna tydning af namnet verkligen skulle kunna hafva något skäl för sig? Är här törhända fråga om någon hittills obekant telning af Wasaätten? Eller var Christian en ättling af någon af de danska adelsätterna Hvas? Esper Hvas till Tvet i Skåne 1568 skall 1584 »hafva skrifvit sig till Elsnab», hvilket utan tvifrel betyder att han daterat någon handling från Elfsnabben. Maria »Wass» upptages på riddarhusstamtaflan såsom Alf Eriksson Ikorns (n:r 57) hustru.

På annat ställe i denna tidskrift framställes frågan om Christian Wass' härkomst. Med intresse skulle svar emotses härpå.

Hartman (von Hartmansdorff).

I. *Joachim Hartman.* Borgare i Pasewalk.

Son:

II. *Joachim*, inflyttade till Greifswald, hvarest han blef borgare och 1523 ägare af ett hus i Fischstrasse. Gift med *Anna Stevelin*, (gift 2:o med Georg Schulte, 3:o med rådsherren i Greifswald Johan Völschow, † 1560 1/9), dotter af borgmästaren derstädes Johan Stevelin och Dorothea Glineke, (som var gift 2:o med furstliga pommerska rådet och hauptmannen på Loitz, Valentin von Stojentin).

Son:

III. *Brandt* (Brandanus), immatrikulerad som student vid universitetet i Greifswald 1540, borgare derstädes 1548. Rådsherre 1561

[1] Margareta Hedvig v. Parr, gift 1) 1642 22/7 i Jauer i Schlesien med öfverste Daniel Ouvris, f. 1596 i Normandie, † 1652 21/8 i Cüstrin, begrafven 1653 13/4 i Stettin på samma gång som svärmodern. I detta gifte var en son som lefde 1653 men antagligen afled ung. Ouvris hade varit gift förut, rörande hans enkas andra gifte med Helmfelt se Anrep.

—66. Ägde och bebodde ett hus i Fleischerstrasse, † 1587 $^{11}/_{1}$, begrafven i svärfaderns graf i Nicolaikyrkan, hvarest grafstenen med den sistnämndes namn, vapen och årtalet 1548 samt inskriften: *Her Brandt Hartman unde sinen Erven* ännu finnes kvar.

Gift med *Magdalena Voss* som 1589 $^{17}/_{8}$ ingick förlikning med exekutorerna af Heinrich Bukows testamente, † 1591 $^{30}/_{4}$, dotter af Anton Voss, (som antagligen tillhörde den adliga ätten v. Voss och på mödernet härstammade från de gamla Greifswalderslägterna Quant och Kannegeter) och Anna Baveman. Denna senares föräldrar voro rådsherren i Greifswald Heinrich Baveman och Anna Bukow, dotter af rådsherren Georg Bukow och Anna von Wakenitz samt syster till professorn och dekanen i Greifswald Heinrich Bukow.[1]

Barn IV 1—8.

IV. 1. *Joachim*, afled som barn.

IV. 2. *Andreas*, köpman i Greifswald † 1588 ogift.

IV. 3. *Joachim*, f. 1552, † 1589 ogift.

IV. 4. *Anna*, afled som barn.

IV. 6. *Jacob* (d. ä.) f. 1557. Borgare i Greifswald 1593. Gift med *Anna Schwarz*, dotter af Heinrich Schwarz och Anna Glineke.

IV. 7. *Magdalena* f. 1565 $^{6}/_{4}$, † 1616 $^{13}/_{11}$ barnlös. Gift med borgaren i Stettin *Johan Funcke* † 1599.

IV. 8. *Martin* f. 1567 $^{6}/_{11}$. Borgare i Greifswald 1594. Arrenderade något gods, tillhörigt dervarande universitet. Gift med *Margareta* (eller Gertrud) *Iäger*, dotter af rådsherren i Greifswald Jacob Iäger och Margareta Gruwel.

Barn V 7—10.

V. 7. *Brandt*, afled som barn.

V. 8. *Jacob* (d. y.). Borgare i Greifswald. Lefde 1641. Gift med *Catharina Lockervitz*, dotter af Peter Lockervitz och Catharina Stargard.

Barn VI 10—11.

VI. 10. *Peter*.

VI. 11. *Catharina*.

V. 9. *Margareta* † barnlös. Gift 1:o) med N. N., skollärare i Penzlin i Mecklenburg 2:o) med skolläraren i Neu Brandenburg, *Christian Krüger*.

V. 10. *Gertrud*, gift med *Johan Stuve*, som lefde 1626, af pommersk adlig ätt, till Dönnie i Rakows socken, i hans andra gifte.

IV. 5. *Anton* (son af III) f. 1554. Borgare i Greifswald 1593. Pantsatte 1599 $^{23}/_{1}$ Bukowska huset, Langestrasse 28, till (den ännu existerande) Bukowska stiftelsen, † 1638 $^{16}/_{1}$, begrafven 22 s. m. Gift med *Magdalena Lange* f. 1556 † 1624 $^{30}/_{10}$, dotter af borgaren i Greifswald Georg Lange, (en sonsons son af Hans Lange i Lanzig i Hinter-Pommern, hos hvilken pommerske hertigen Bogislaw X vistades

---

[1] Se Geschichte der Bukowschen Stiftung af den kände pommerske historikern, professor Theodor Pyl.

en tid under sina uppväxtår) och Barbara Smiterlow (af samma stam som adliga ätten Schmiterlöw).

Barn V 1—6.

V. 1. *Barbara.* Lefde 1638. Gift 1) med *Heinrich Wessel*, borgare i Stralsund. 2) 1631 med *Heinrich von Seltzen* från Eckernförde i Holstein, som äfven lefde 1638 och var borgare samt handlande i Kalmar.[1]

V. 2. *Georg*, afled som barn.

V. 3. *Georg*, » » »

V. 5. *Brandt*, » » »

V. 6. *Joachim* » » »

V. 4. *Christian* (Carsten) son af IV 5, f. 1601. Borgare i Greifswald 1625. Rådsherre derstädes 1633. »Gerichtsvogt» 1647. Stadskamrerare 1651. Ägde ett hus i Fischstrasse, ett annat i Fleischerstrasse och inköpte 1641 af Jacob Hartman (V 8) det hus på sistnämnda gata, som innehafts af farfadern. † 1668 7/12. Gift med *Margareta Bünsow*, af en från *Gross Bünsow* (norr om staden Anclam) härstammande slägt, hvars medlemmar i Greifswald förvärfvade sig stort anseende — 17 af dessa beklädde under tidrymden 1312—1740 rådsämbeten. Fadern, rådsherren och stadskamreraren Christoph Bünsow härstammade på kvinnolinien från de gamla pommerska adelsätterna von Lepel och von Apenborg, modern Ilsabe Völschow var på mödernet ättling af de ansedda Greifswalderslägterna Segeberg och Engelbrecht (densamma som adliga ätten von Engelbrechten).

Barn VI 1—9.

VI. 1. *Ilsabe*, f. 1626 25/5 † 1702 2/3 i Greifswald. Gift 1) 1641 1/12 med professorn i Greifswald, *Franz Stypman*, f. 1612 14/6 † 1650 26/2. 2) med e. o. professorn i Greifswald sedermera syndikus i Oldenburg *Anton Günther Fritz.*[2]

VI. 2. *Christian* }
VI. 3. *Christoph* } afledo som barn.
VI. 4. *Christian* }

VI. 5. *Georg.* Jur. Licentiat. Borgare i Greifswald 1655. Rådsherre derstädes 1671—78. Gift 1655 med *Regina von Bauman* f. 1639, dotter af rådsherren i Stralsund m. m. Nicolaus Bauman, adlad von Bauman (se Anreps och Schlegel-Klingspors ättartaflor) och hans 1:sta hustru, Gertrud Herold.

Barn VII. 1—2.

VII. 1. *Christian Nicolaus*, immatrikulerad vid universitetet i Greifswald 1668.

VII. 2. *Jurgen Christoph*, var borgare i Greifswald 1705.

VI. 6. Joachim, f. 1635 24/4 † 1644.

VI. 7. Christoph, f. 1636 2/7, † 1659 19/12.

---

[1] Till hennes afkomlingar hörde måhända Christoph von Seltzen, handlande i Kalmar under 1700-talet, se Örnbergs svenska ättartal *VI*, 355 och *XI*, 63.

[2] Hennes begge söner Franz Stypman och Johan Christian Fritz adlades. Se Schlegels och Klingspors ättartaflor, hvilkas uppgifter härmed kompletteras.

VI. 8. Maria Margaretha, f. 1639, 9/4, † 1656 26/12 i barnsäng. Gift 1654 i september med e. o. professorn i Greifswald, sedermera direktören i pommerska hofrätten, *Gualter Greigh, adlad von Greiggenschildt*, i hans 1:sta gifte, f. 1622 1/5 i Wolgast, † 1697, 18/2.

VI. 9. *Mathias* (Matthæus) *adlad von Hartmansdorff*, f. 1641 12/5 i Greifswald. Assessor i wismarska tribunalet, † 1690 13/9 i Wismar. Om honom och hans afkomlingar se Anreps, Wrangels och Bergströms samt Wasastjernas ättartaflor.

---

von Kantzow.

I närheten af staden Prenzlau i Ukermarck skall ligga en by med detta namn, nämnd redan 1282 30/11. Ifrån Prenzlau härstammar äfven enligt uppgift en ännu i Tyskland lefvande slägt Kanzow. Äldste kände stamfadern för densamma var en Erdmann Kanzow († 1671).

I Mecklenburg-Strelitz, icke långt ifrån staden Woldegk, ligger ännu en by med samma namn. Detta stafvas dock Canzow, alldeles såsom den här nedan upptagna slägtens namn finnes vara tryckt i en ännu tillgänglig källa från år 1650. Neu Brandenburg, den stad, hvarest de första generationerna af den till Sverige öfverflyttade slägten voro bosatta, ligger äfven i Mecklenburg-Strelitz. Under 16:de århundradet förekomma personer med namnet Kantzow äfven i staden Greifswald. Utom den här nedan omtalade Hans Kantzow finner man derstädes under åren 1565—84 en Brandt Kantzow, men dennes samband med ifrågavarande slägt är ännu lika litet bevisadt som den kände pommerske historieskrifvaren Thomas Kantzows. Denne senare, som 1526 10/4 immatrikulerades vid universitetet i Rostock med tillägget Sundensis, hvilker antyder hans härkomst från staden Stralsund, blef sedermera de pommerska hertigarnes sekreterare och afled 1542 25/9 i Stettin.[1] I G. Anreps Ättartaflor äro, i enlighet med riddarhusgenealogien och de Klerckerska samlingarna i K. Biblioteket, ministerresidenten Johan Albert Kantzows förfäder alldeles felaktigt upptagna. Såsom ett fullständigande af den i Wrangels och Bergströms »Ättartaflor från år 1857» meddelade historiken, må nedanstående ätteledning, hvilken delvis legat till grund för densamma, upptagas.

I. Hans (von) Kantzow.

Var enligt Dinnies' Stemmata Sundensium, först öfverstevaktmästare i kejserlig tjenst, sedermera adlad af Kejsaren och efter afskedstagandet

---

[1] Om honom och hans pommerska krönika, se vidare »Thomas Kantzow und seine Pommeriche Chronik», gradualafhandiing af *Fr. Grönwall* (Stettin 1889; införd i »Baltische Studien»),

borgmästare i Neu Brandenburg (hos Gerschow patricier derstädes) gift med *Margareta von Stülpnagel*. En Hans Kantzow ägde 1519 hus i Greifswald och afled 1550, möjligen är han identisk med ofvanstående.

Son:

II. *Johan*, Patricier i Neu Brandenburg.

Son:

III. *Johan*, enligt Gerschow rådsherre i Neu Brandenburg. Gift med *Anna Mesterknecht* från samma stad. Hennes moder var Gertrud Nicolaidotter Warneke.

Son:

IV. *Johan*, Borgmästare i Neu Brandenburg och medlem af fyramannarådet derstädes. Var 1650 död. Gift med *Ursula Gerdes*, som 2:o blef gift med Friedrich Casimir. Hon var enda barnet till borgmästaren i Neu Brandenburg, Heinrich Gerdes, (en farfarsfarbror till Franz Joachim Gerdes, se adliga ätten Ehrenstrahl n:r 865, Anrep I 698) och hans hustru Agnes Warneke. Ovisst är om Ursula Gerdes' söner Joachim och Friedrich, hvilka 1650 nämnas såsom bröder till nedanstående Johan Kantzow, voro af hennes första eller andra gifte. Då en Joachim *Casimir* 1653 $^{24}/_{6}$ nämnes, är det senare sannolikast.

Son:

V. *Johan*. Blef 1630 $^{9}/_{5}$ immatrikulerad vid universitetet i Greifswald. Teol. Kand. derstädes 1647 i September och s. å. kyrkoherde (pastor) i Liepen i Alt Vor-Pommern. Undertecknade såsom Johan Canzow 1670 $^{30}/_{3}$ i Stolpe ett fördrag mellan drottning Christinas ombud, Johan Offerman, samt Johan Berckhan och öfriga interessenter i godset Wussentin. — † 1686 $^{12}/_{4}$. Gift 1:o) 1647 $^{1}/_{12}$ i Liepen med *Agnes Birckhahn* (eller Berckhahn) † 1650 $^{18}/_{5}$ i barnsäng och begrafven 26 s. m. Hennes farfarsfar, Johan, skall hafva tillhört den preussiska adliga ätten med detta namn, inkommit till Pommern och 1529 blifvit hauptman vid amtet Barth. Sonen (med Anna von Barnekow) Joachim var under 16:de århundradets senare hälft hofråd hos hertigarne af Pommern-Wolgast samt gift med Gertrud Ballerstedt, en halfsyster till furstliga rådet Felix Hausen. Deras son, Agnes' fader, Heinrich Birckhahn var först sekreterare hos hertig Philipp Julius, sedermera hertig Bogislaw XIV:s hauptman på Torgelow och begrofs 1645 $^{9}/_{12}$. Han var gift 3 gånger, med Gertrud Schlichtkrull från Anclam (Agnes moder), Anna Sophia von Lepel och Ursula von Barnekow, samt hade en son, ofvannämnde Johan Birckhahn. Då denne afled barnlös, ärfdes Wussentin af Agnes' barn. Hon var gift 1:o) sedan 1640 med Kantzows företrädare i embetet, Timotheus Gerschow f. 1597 $^{13}/_{3}$ † 1645 $^{11}/_{12}$, hvilken under åren 1621—23 varit fältpredikant i livländaren Georg Christoph v. Rosens polska regemente, som stred mot svenskarne i Livland. — 2:o) (enligt Dinnies) med *Anna Schneidewind*.

Söner:

VI. 1—4. (1, 2 i 1:sta, 3, 4 i 2:dra giftet).

VI. 3. *Johan Friedrich* (son af V i andra giftet.) f. 1661. Immatrikulerad vid universitetet i Greifswald 1684 18/9. Teol. kand. derstädes 1694. Kyrkoherde i Stolzenburg vid Pasewalk 1695 i februari. † 1731 14/1 derstädes. Gift med *Hedvig Sophia Reimarus*, dotter af företrädaren i ämbetet, Philipp Reimarus och Elisabeth Friedeborn.

Barn: VII. 3. och möjligen VII. ?.

VII. 3. *Anna Elisabeth*, † 1760 5/2. Gift 1734 med *Gerhard Gerling* i hans 2:dra gifte, f. 1688 22/2 i Soest i Westfalen, Kyrkoherde i Iven vid Anclam 1713. † 1766 30/7.

VII. ?. *Johan Philipp*. Handlande i Stralsund. Gift med *Katarina Maria Sodeman* (enl. Hougberg: Söderman) prestdotter från Rügen.

Enär Johan Philipp endast på grund af sannolikhetsskäl antagits vara son af Johan Friedrich utsättas för dennes afkomlingar inga nummer.

Son:

Joachim Christian f. 1732 28/3 i Stralsund, Stads- och provinsialapotekare i Vasa i Finland, † 1809 30/9 derstädes. Gift 1) 1760 med *Brita Magdalena Brinck* från Kalmar † 1784 20/10. 2) 1785 28/6 med *Clara Eriksdotter Munselius*, f. 1749, † 1807 12/11. Gift 1) med landskamreraren i Vasa, Carl Paul Castin.

Barn i 1:sta giftet a—d.

a. *Ehrenfried* f. 1765 27/11 i Vasa, Apotekare i Nykarleby i Finland, † 1818 25/5 derstädes. Gift 1804 med *Albertina Soller*, f. 1784 10/11 i Vasa, † 1822 1/3 derstädes.

Barn e—i.

e. *Clara Catharina* f. 1805 16/9.
f. *Johan Ehrenfried* f. 1807 18/11.[1]
g. *Albertina* f. 1810 12/2.
h. *Charlotta* f. 1813 24/7.
i. *Sophie* f. 1815 4/10.

b. *Johan Christian* f. 1774 31/3 i Vasa. Apotekare derstädes efter fadern. Flyttade till Sverige och var 1822—26 ägare af Risslinge i Eds socken, 1826—36 af apoteket Hjorten på Kungsholmen, † 1855 20/4 i Karlstad. Gift 1804 med *Catharina Magdalena Radeloff*, † 1849 31/3 i Stockholm; dotter af apotekaren i Karlstad, David Daniel Radeloff från Wismar och Elisabeth Sophia Andersson, i hennes 1:sta gifte.

c. En dotter gift med sin svåger *Holst* i hans 2:dra gifte.

d. *Ulrika*, gift med magasinsförvaltaren i Umeå *Nathanael Holst*, i hans 1:sta gifte.

VI. 4. *Heinrich Gottfried* (son af V i andra giftet) f. 1666 12/3. Handlande i Stralsund och medlem af 8-mannarådet, † 1742 12/4.

[1] Dennes afkomlingar torde ännu lefva i Finland och Ryssland. Namnet skrefs af Johan Philipps' afkomlingar Kantz*au*. Närmare upplysningar om desamma önskas.

Gift 1700 med *Anna Gertrud Charisius*, dotter af borgmästaren och landtrådet Christian Ehrenfried Charisius och hans 1:sta fru, Anna Hagemeister. Faster till Christian Ehrenfried Charisius, se adliga ätten von Carisien n:r 2137, Anrep I 391 och halfsyster till Christian Ehrenfried Charisius, se adliga ätten von Olthoff n:r 1752.[1]

Barn VII. 4—7.

VII. 4. *Barbara Rosina*, f. 1701 $^{16}/_{8}$, † 1758 $^{3}/_{5}$. Gift med prosten (prœpositus) i Loitz *Christoph Friedrich Willich*, † 1750.

VII. 5. *Anna Eleonora*, f. 1706 $^{1}/_{6}$. Gift med kyrkoherden i Casnevitz på Rügen, *Adam Friedrich Salchow*.

VII. 6. *Johan Ehrenfried*, f. 1709, afled som barn.

VII. 7. *Charlotte Elisabeth*, f. 1711, † 1748 barnlös. Gift 1742 med borgmästaren i Stralsund *David Ike*, i det 3:dje af hans 4 giften, f. 1683 $^{6}/_{2}$, † 1755 $^{22}/_{8}$.

VI. 2. *Johan Heinrich* (yngste son af V i första giftet), f. 1650 $^{18}/_{5}$.

VI. 1. *Henning Joachim* (äldste son af V i första giftet), f. antagligen 1648.

Ägde, genom arf efter morbrodern, panträtten till godset Wussentin i Medows socken, Alt-Vor-Pommern. Denna reducerades från honom, men han behöll, såsom perpetuell arrendator och tertial innehafvare, godset till sin död.[2] När densamma inträffat, är obekant, Henning Joachim nämnes sista gången 1710 $^{3}/_{8}$, i Medows kyrkoböcker. Att något »anträd» för honom skulle finnas i Liepens kyrkoböcker (jfr. Wrangels och Bergströms ättartaflor I 616) torde bero på något misstag. Gift med *Anna Buchow*, f. 1657. Hennes farfarsfarfar, rådsherren i Stralsund, Heinrich Buchow hade 1568 adlats af kejsaren; farfadern med samma namn var gift med Ilsabe von Braun (se Schlegel & Klingspor sid. 32 tab. 44) hvars moder var af den gamla rügianska ätten Segebaden. Föräldrarne voro Albert Buchow och hans 1:sta hustru Anna Wewetzer, af samma slägt som adliga ätterna Rosenstjerna n:r 172 och von Weiwitzern (Schlegel & Klingspor sid. 321).

Barn VII. 1—2.

VII. 1. *Catharina Dorothea*, står fadder i Medow 1702 $^{14}/_{5}$ och 1711 $^{29}/_{7}$ och är då ogift.

VII. 2. *Johan Albert*, (son af VI 1.) f. 1680 $^{12}/_{12}$ på Wussentin. Perpetuell arrende- och tertialinnehafvare af Wussentin. Nämnes från och med 1716 $^{28}/_{4}$ flere gånger i Medows kyrkoböcker. Inflyttade till Stralsund. Rådsherre derstädes 1738. Afsked p. b. härifrån 1748, † 1753 $^{19}/_{2}$. Gift 1707 med *Ilsabe Dorothea Reinke*, f. 1687, † 1761 $^{5}/_{5}$, dotter af rådsherren i Stralsund Adam Friedrich Reinke och hans 1:sta hustru Catharina Ilsabe Cramer.

[1] Jfr. undertecknads historik till ätten v. Olthoff i Wrangels och Bergströms ättartaflor.

[2] Angående tertialgodsen m. m., se en under tryck varande afhandling af författaren till denna uppsats: Om reduktioner m. m. i f. d. Svenska Pommern.

Barn VIII. 1—8.

VIII. 1. *Anna Ilsabe*, f. 1708 $^{6}/_{10}$, † $^{19}/_{11}$ s. å.

VIII. 2. *Joachim Friedrich*, f. 1709 $^{20}/_{12}$. Var först handlande, sedan under 12 års tid landtbrukare. Blef 1742 kongl. »Holzförster» (jägmästare) i Pommern, † 1769.

VIII. 3. *Albert Heinrich*, f. 1712 $^{9}/_{2}$, † $^{9}/_{9}$ s. å.

VIII. 5. *Christian Ehrenfried*, f. 1715 $^{19}/_{9}$, döpt dagen derpå. Handlande i Stockholm, † 1784 $^{30}/_{3}$ derstädes.

VIII. 7. *Regina Ilsabe*, f. 1720 $^{24}/_{2}$ på Wussentin, döpt 28 s. m. i Medow, † 1755 $^{21}/_{11}$.

VIII. 6. *Carl Friedrich*, f. 1718 $^{7}/_{4}$ på Wussentin, döpt 10 s. m. i Medow. Advokat i Stralsund; † 1754 $^{4}/_{5}$. Gift med *Anna Catharina Niemann*, som sedermera blef föreståndarinna för S:t Annæ och Brigittæ kloster derstädes.

Barn IX. 4—9.

IX. 4.	*Johan Friedrich*	f. 1745.	Afled som barn.
IX. 5.	*Johan Albert*	f. 1746.	Afled som barn.
IX. 6.	*Carl Heinrich*	f. 1748.	Utan vidare underrättelser.
IX. 7.	*Anna Dorothea*	f. 1747.	I nyssnämnda kloster.
IX. 8.	*Maria Agneta*	f. 1751.	I nyssnämnda kloster.
IX. 9.	*Juliane Catharine*	f. 1753.	Afled som barn.

VIII. 8. *Emanuel Heinrich von Kantzow* adlad af kejsaren 1761. Rådsherre i Stralsund 1762. Afsked p. b. 1778. Ägde det genom köp förvärfvade godset Zansebuhr i Niepars socken. Gift med *Juliane Balduine Braun*, som ännu lefde 1813, dotter af bryggareåldermannen Berend Balduin Braun.

Barn IX. 10—13.

IX. 10. *Juliane Catharine*. Var 1813 ogift.

IX. 11. *Johan Heinrich*, f. 1763 $^{14}/_{7}$ i Stralsund. Ärfde Zansebuhr, som efter hans död tillföll modern och systrarne. Stabsfänrik vid Drottningens Lifregemente 1781 $^{16}/_{7}$. Löjtnant derstädes 1791 $^{24}/_{4}$. Stabskapten 1795 $^{14}/_{6}$. Regementskvartermästare. R. S. O. 1810. Afsked 1811 $^{30}/_{4}$, † 1812 $^{26}/_{2}$ på nämnda egendom, ogift. Deltog i krigen i Finland och Pommern 1790, 1807.

IX. 12. *Bernhard Balduin*, f. 1765, döpt $^{31}/_{7}$ s. å. i Stralsund. Stabsfänrik vid nyssnämnda regemente 1780. Stabslöjtnant 1791 $^{24}/_{4}$. Afsked m. kaptens karakter 1795 $^{7}/_{4}$. Var 1806 närvarande vid landtdagen i Greifswald. † 1807 $^{24}/_{10}$ ogift på Zansebuhr.

IX. 13. *Amalia Anna Regina*. Lefde 1814 $^{26}/_{3}$ och var då gift med en *Ritter*.

VIII. 4. *Johan Albert* (son af VII. 2) f. 1713 $^{13}/_{8}$, † 1806 i Stockholm. Se vidare Anreps ättartaflor. Gift i Stockholm 1752 $^{7}/_{5}$ med *Christina Maria Hebbe* f. 1730 $^{1}/_{5}$ i Stockholm, † 1791 $^{18}/_{5}$ derstädes. Se vidare Anrep, Svenska slägtboken II sid. 413—433.

Barn: IX. 1—3.

IX. 1. *Christina Elisabeth* f. 1754, † 1795 28/2 barnlös. Gift 1791 26/7 med kyrkoherden i Wenjan, Westerås stift, hofpredikanten Magister *Johan Leufquist* i hans 1:sta gifte, f. 1750 7/2 i By socken, † 1814 10/7.

IX. 2. *Johanna Maria* f. 1757 20/7, † 1839 24/10 barnlös. Ägde huset n:r 5, kvarteret Phoebus, Stockholm. Gift derstädes med danske konsuln, grosshandlaren Christian Fredrik Fabricius.

IX. 3. *Johan Albert*, friherre *Kantzow*. Om honom och hans afkomlingar se Anreps samt Wrangels och Bergströms ättartaflor.

Anm. Bland faddrarne till VIII. 6 nämnes en Cord Friedrich Kantzow, som 1722 30/7 synes varit gift. Denne medlem af ätten var bosatt i staden Anclam. Otvifvelaktigt var han en nära slägting, måhända broder, till VII. 2.

Gustaf von Essen.

Nyare svensk biografisk-genealogisk litteratur.

I.

Intresset för personhistoria och de dermed sammanhängande biografiska och genealogiska forskningarna har på de senaste 10 à 15 åren allt mer och mer utvecklats. Då hofintendenten V. Örnberg år 1884 började att utgifva sin »Svensk Slägtkalender» (från 1889 kallad »Svenska ättartal») voro i sjelfva verket de genealogiska och biografiska handböckerna ganska få och föga tillförlitliga. Dessutom voro uppgifterna i de flesta dylika arbeten ytterst knapphändiga; sålunda saknas, i enlighet med den af G. Anrep utgifna adelskalendern, ofta nog uppgifter om födelsedagar och giftermålsdagar, en brist, som såväl i nyare danska som finska arbeten af liknande art, ej förefinnes. Till sådana kortfattade uppgifter har likväl äfven en Örnberg inskränkt sig, detta så mycket mera öfverraskande som Gabriel Anrep redan anvisat vägen med sin öfver allt beröm stående »Svenska Slägtboken», som, i fråga om fullständighet, på det genealogiska området söker sin like. Emellertid får man ej i detta hänseende vara så nogräknad med de 12 årgångarna af »Svensk Slägtkalender»—»Svenska ättartal», då de ju från början afsetts att vara kalendrar, deri uppgifter endast om lefvande personer skulle meddelas, snarare än att vara ett genealogiskt

samlingsverk i egentlig bemärkelse. När Slägtkalenderns namn ändrades till Ättartal och planen i och med detsamma i någon mån utvidgades, lär äfven utgifvarens afsigt varit att meddela data och längre biografier, men sorgligt att säga visade det sig att allmänhetens intresse icke höll jemna steg med de ökade kostnader som denna fullständighet gifvetvis skulle åsamkat utgifvaren. Hvad nu en sådan fullständighet angår, måste medgifvas att den visserligen alltid är önskvärd, men att den möjligen kan uppvägas såsom t. ex. i de nämnda årgångarna af Örnbergs arbete, der den ersatts genom att så många flera slägttaflor i dess ställe kunnat intagas, en omständighet, som i icke ringa mån bidragit att öka allmänhetens intresse och gjort de små röda volymerna kända och erkända i mycket vida kretsar. Deras betydelse är obestridlig och deras värde för kommande tiders forskare måhända oberäkneligt.

Under årens lopp har, såsom ofvan antyddes, intresset för slägtforskning och biografi tilltagit; detta i hög grad tack vare G. Anreps och V. Örnbergs banbrytande verksamhet i slägtforskningens tjänst. Också är det ingen liten förteckning, som i ett kommande häfte af denna tidskrift är afsedd att meddelas öfver den rent biografiska och genealogiska litteratur som blott under de senaste 20 åren sett dagen i Sverige.

Öfver flera enskilda slägter hafva utarbetats utförliga monografier, hvaribland märkas följande synnerligen utmärkta och i allmänhet om god forskning vittnande arbeten: *Genealogiska anteckningar om slägten Sederholm etc.* (utg. 1880 af J. Sederholm); *Slägten* [Berger] (utg. 1880 af Sölve T. Berger); *Edgrenska slägtens stamtafla* (utg. 1881 och 2 uppl. 1894 af A. G. T. Edgren); *Muntheslägten från 1000-talet* etc. (utg. 1883 af C. D. V. L. Munthe); *Skånska slägten Billberg* (utg. 1883 af F. T. och T. A. Billberg); *Slägten Cronstrand* (utg. 1884 af O. Bergström); *Stambok öfver den svenska slägten von Sydow* (utg. 1885 af Kr. A. von Sydow); *Biografiska anteckningar öfver medlemmar af familjen Strandberg* (utg. 1885 af Sigrid Strandberg); *Slägten Aschan* (utg. 1885 af O. Bergström); *Slägten Laurin* (utg. 1886 af A. V. Kinberg); *Slägten Engelhart* (utg. 1886 af G. O. F. Engelhart); *Slägten Psilander* (utg. 1886 af A. Psilander); *Uppgifter rörande Gibsonska slägten i Sverige från 1742* (utg. 1888 af J. A. Gibson); *Genealogi af Huss-slägten* (utg. 1889 af F. J. V. Huss); *John Jespersson Ekegrens från Kyrkheddinge slägtregister* (utg. 1890 af H. P:son M[almborg]); *Adliga ätten Tigerstedt* (utg. 1891 af E. S. Tigerstedt); *Slägten von Krusenstjerna* (utg. 1893 [af J. E. von Krusenstjerna]); *Tafla öfver Edh-slägten* (utg. 1893 af K. K:son Reuterswärd); *Slägten Frick i Sverige* (utg. 1893 af C. M. Frick); *Ätterna Lagerberg* (utg. 1894 af C. Lagerberg); *Försök till slägtregister öfver slägten Tengvall* (utg. 1894 af G. Tengvall); *Falander-Edelstam* (utg. 1895 af O. C. Ahlström); *Slägten Moëll 1571—1895* (utg. 1895 af A. C. och A. H. Moëll); *Geijerska slägten i Sverige* (utg. 1897 af B. J. Geijer); *Västgötasläkten Knös* (utg. 1898 af Arvid Knös m. fl.

Bland slägttaflor utmärka sig de öfver ätterna *Drake* och *Hand* (utg. 1898 af F. Drake).

Arbeten öfver flere slägtgrupper, utom Örnbergs, Anreps, Wrangels och Bergströms (ättartaflor ifrån 1857) hafva utgifvits af G. V. Kinberg om *Gotländska slägter* samt af O. C. Ahlström om *Norrländska slägter*.

En betydande matrikellitteratur har samtidigt uppblomstrat men de olika arbetena inom denna kategori äro tyvärr af mycket olika halt. Flera äro dock af högt värde och af stort intresse för forskningen; till dessa måste i främsta rummet räknas *Skånska Nationen före afdelningarnas tid (1682—1832)*, ett arbete af allra största värde (utg. 1897 af Carl Sjöström); *Upsala universitets Matrikel* (utg. 1896 af F. v. Bahr och Th. Brandberg); *Smålands Nation i Upsala* (under utg. af P. S. Vistrand och M. Seth) äfven dessa senare verkliga mönsterarbeten fullt jemförliga med den utmärkta historiken öfver *Gestrike-Helsinge Nation i Upsala* (utg. 1892 af S. H. H. Palmgren).

De nya herdaminnena öfver *Strengnäs* och *Vesterås* stift (detta senare endast supplement) äro förtjenta af skarp kritik, deremot synes tilläggsbandet till *Erkestiftets herdaminne* vara ett något mera gediget och tillförlitligt arbete.

Intresset för biografi har äfven tagit sig uttryck i andra publikationer såsom t. ex. i Hasse W. Tullbergs i stort anlagda »*Svenskt Porträttgalleri*», der hvarje porträtt åtföljes af korta men exakta, biografiska uppgifter samt meddelanden om alla de afbildade personernas födelseort, en synnerligen vigtig äfven i Wrangels och Bergströms Ättartaflor, såvidt möjligt varit, om hvarje person meddelad uppgift.

»Jägaren», den af Hugo Samzelius utgifna förtjenstfullt redigerade tidskriften innehåller tidt och ofta smärre biografiska skizzer, der författarens skriftställaretalang endast öfverträffas af uppgifternas tillförlitlighet.

Då emellertid meningen är att i de närmaste häftena af denna tidskrift intaga en förteckning öfver all under de senaste 20 åren utkommen svensk genealogisk och biografisk litteratur få ofvanstående kortfattade antydningar vara nog. Må det endast tillåtas utgifvaren att något utförligare omnämna de båda senaste företeelserna på den genealogiska horisonten nemligen *Sveriges Ridderskaps och Adels kalender för år 1899* utgifven af Gabriel Anrep. (Tjuguandra årgången). Alb. Bonniers Förl. Sthlm 1898, samt *Svensk Adelskalender för 1899* utgifven af Karl K:son Leijonhufvud. (Första årgången). P. A. Norstedt & Söners förl. Sthlm 1898.

I Finland hafva trenne olika förlagsfirmor utgifvit adelskalendrar, ett förhållande, som kanske i någon mån varit orsak till att den 1897 utgifna årgången af »*Finlands adelskalender*» framkommit i så prydligt skick och med så fullständiga uppgifter. Äfven här i landet har i år täflan med den på Alb. Bonniers förlag af G. Anrep utgifna adelskalendern upptagits af en annan firma nemligen P. A. Norstedt & Söner, som gjort sig synnerligen förtjent om den genealogiska forskningen genom att åtaga sig utgifvandet af det ofvannämda samlingsverket »*Svenska Adelns Ättartaflor ifrån 1857*». Att ryktet om en ny adelskalender äfven verkat åtskilligt godt på den Anrepska kalendern synes bäst af den nyligen utkomna årgången. Uppställningen är visserligen

i det hela densamma, men derigenom att vapenafbildningar för alla slägter meddelas har kalendern fått ett värdefullt tillägg; dessutom har den stora förbättringen vidtagits att födelseår meddelas för i andra adliga ätter ingifta qvinliga ättemedlemmar äfven på deras egen slägt, en åtgärd, som besparar mycket tidsödande sökande. Som vanligt ter sig kalendern mycket prydligt, väl tryckt som den är och i öfrigt elegant utstyrd. Såväl de större som de mindre vapnen lemna dock åtskilligt öfrigt att önska. Mot utgifvarens företal skulle rätt mycket vara att anmärka; der finnes stoff till oändliga polemiker, men äfven gifves der eggelse till undersökningar af stort intresse. Man måste emellertid lyckönska den åldrige utgifvaren till att med oförminskade krafter hafva kunnat redigera denna nya årgång och man måste alltid med tacksamhet erinra sig att herr Anrep är den förste, som under de senaste 50 åren med ifver egnat sin tid och sin förmåga till slägtforskningens tjenst.

Den af Karl Leijonhufvud utgifna »Svenska Adelskalendern» grundar sig hufvudsakligen på det af Wrangel & Bergström utgifna ännu ej fullt afslutade arbetet »Sv. Ad. Ättartaflor ifrån 1857» och är äfven, såsom af företalet synes framgå, närmast afsedt att vara ett årligen utkommande supplement dertill. Med tanke på de oerhörda svårigheter, som utgifvaren måst öfvervinna, innan han på så jemförelsevis kort tid kunnat få ut sin kalender, måste man lyckönska honom till det i sanning storartade resultatet. Redan formatet gifver boken en mera seriös prägel än kalendrar i allmänhet; det yttre i öfrigt är tilltalande, men tyvärr måste vi konstatera den absoluta bristen på heraldisk smak och kännedom hos den artist, som fått sig anförtrodt det delikata värfvet att dekorera den nya kalenderns permar. Särskildt företer det derå anbragta vapnet ett oheraldiskt »sammelsurium», som ingalunda verkar tilltalande. Lyckligtvis försonas man genom de verkligen lyckade smärre vapensköldar, som anbragts vid historikerna till hvarje ätt, och hvilka vapen göra Gen. Stab. Litografiska anstalt, där de utförts, all heder. De utmärka sig nästan utan undantag för rena heraldiska former och äro tecknade med säker hand och god kännedom om heraldisk stil.

Att i kalendern införts uppgifter om giftermåls och födelsedagar betecknar ett stort framsteg på kalenderområdet och kommer helt säkert att helsas med mycken tillfredsställelse. Det af utgifvaren använda systemet i öfrigt företer stora olikheter med det i G. Anreps kalender använda. Sålunda hänföras icke alla inom hvarje ätt upptagna personer till hufvudmannen.

Hvarje person har framföre sitt namn ett nummer, som åter hänvisar till en i början af hvarje ätt meddelad stamtafla. Genom detta tillvägagagående kan man med största lätthet klargöra äfven det mest invecklade slägtskapsförhållande mellan tvenne personer af samma ätt. Visserligen kan detta i några få fall förorsaka tidsutdrägt, men i alla hänseenden ej mera än det tidsödande sökandet i G. Anreps kalendrar efter födelseår m. m. för de adliga fröknar, som gift sig med adelsmän, och om hvilka uppgifter i sist nämda kalenders förra årgångar stått att finna endast på mannens ätt.

Bland nyheter af största betydelse är det register öfver alla i boken förekommande namn på icke svenska adliga personer, ett framsteg, hvars betydelse ej behöfver påpekas.

En del detaljanmärkningar mot såväl sjelfva planen som mot uppgifterna skulle nog kunna göras, men då kanske en närmare granskning är att vänta på annat håll och nu redan allt för mycket inkräktats på tidskriftens utrymme torde vara bäst att för denna gång sätta punkt under upprepande af en lyckönskan till såväl utgifvare som förläggare. Arbetet, som äfven prydes af goda autotypier framställande generalmajoren O. M. Björnstjerna samt Deras Excellenser friherre Fr. v. Essen och grefve L. Douglas, kan med fog räknas till det bästa, som under senare åren utkommit på det genealogiska området.

S. S. S.

Smärre biografiska meddelanden.[1]

John Ericssons biografer hafva saknat kännedom om att han, tidigare än de antagit, graverat i koppar, och jag anser mig derför böra meddela följande upplysningar.

Jag eger en med *J. Ericsson* signerad gravyr (83 × 140 mm.), å hvilken finnas två gamla, af samma hand med bläck gjorda anteckningar, så lydande: »Första försöket i graveringskonsten» [och] »ritning af järnbron vid Forssvik». Ämnet för denna framställning antyder gravyrens tidiga tillkomst, och utförandet, ehuru ganska godt, skiljer sig något från nedannämnda vackra arbeten. Af denna gravyr finnes icke något exemplar i Kongl. bibliotekets gravyrsamling.

Ericsson framträdde offentligen som gravör 1822 i frih. Fr. Boyes Konst- och nyhetsmagasin, fjerde årgången, der han meddelade teckning till en af honom i viss mån förbättrad ångmaskin. Denna gravyr är signerad *Pinx. & sculp. J. Ericsson.* I texten säges, att detta är hans andra försök att gravera i koppar, och det har antagits, att det första skulle varit en i Kongl. biblioteket befintlig gravyr (97 × 143 mm.) med mekaniskt ämne och med följande graverade dedikation: *Tillegnad Hr Baron Fred. Boye. J. Ericsson.* Detta antagande har troligen berott derpå, att man ej känt tillvaron af här ofvan först nämnda gravyr.

I biografiska arbeten rörande Ericsson, utgifna af Stackelberg (1866), Ålund (1890) och Säve (1891), nämnes, att han graverat ritningar för ett tillämnadt arbete om kanaler m. m., men ingendera har haft sig bekant att aftryck af dessa gravyrer bevarats i Sverige. Sådana hafva emellertid befunnit sig i framlidne grefve A. E. von Rosens ego, tills han 1875 skänkte dem till Kongl. Biblioteket. De äro 16 till an-

[1] **Till denna afdelning emottagas bidrag med tacksamhet.**

Red.

talet och sammanhäftade som bok i tvärfolio med skriftliga upplysningar af gifvaren, hvilken ansåg sin gåfva som ett unicum. Han meddelar, att han förgäfves efterforskat såväl plåtarna som den graveringsmaskin Ericsson användt och hvilken han uppfunnit och tillverkat af stål.

Om tillämpningen i England af Ericssons uppfinningar meddelas åtskilligt i »utdrag af ett bref från en resande norrman, dateradt London den 8 juli 1828», infördt i tidningen Journalen (Stockholm) d. 1 aug. s. å. Ericsson var då på resa i Frankrike och Flandern. Detta meddelande om honom synes vara det första i svenska tidningspressen efter 1826, då han för alltid lemnade Sverige.

Gustaf Daniel Wilcke, länge innehafvare af Bergsunds verkstad i Maria förs. i Stockholm, har såväl i Nord. familjebok 11: 313, som i det 1897 utgifna verket om Stockholm Sveriges hufvudstad uppgifvits vara engelsman. Han var likväl född i Stockholm d. 25 okt. 1776 och afled derstädes d. 4 okt. 1863 (kalendern Svea för 1864). Hans föräldrar voro med. doktorn Henrik Kristian Daniel Wilcke († 1788) och Katarina Maria Meisner från Nyköping. Farbrodern Johan Carl Wilcke († 1796) var Vetenskapsakademiens sekreterare. Dessa bröders fader var pastorn vid tyska förs. i Stockholm lektor Samuel Wilcke, som var slägtens stamfader i Sverige. Jemför Bruzelius, Sv. Läkarematrikel, art. *Wilkens.*

K. F. W—r.

Frågor.[1]

1. Hvar äro friherre Esbjörn Kristian Reuterholm och hans maka Maria Gyllenstierna till Lundholm samt deras son Gustaf Adolf Reuterholm begrafna?

F.

2. Hvad hette Martin (Thijsen) Anckarhjelms maka?

B.

3. Huru böra svenska adelsnamn rätteligen skrifvas? I enlighet med adelsdiplom och liknande urkunder? i enlighet med vedertaget bruk? eller i enlighet med språkets vexlingar?

W. Legran.

4. Hvilken ätt tillhörde Christian Wass, som under första hälften af 1600-talet var »ståthållare» i Öster- och Vester-Rekarne.

G. v. E.

[1] Redaktionen tillåter sig vördsamt uppmana Sv. Autograf-Sällskapets medlemmar samt abonnenterna å Person-Historisk Tidskrift att såvidt möjligt inlemna svar å ofvanstående frågor. Svaren komma att meddelas i nästa häfte.

Vilseledande uppgift.

I Herr Anreps företal till »Sveriges Ridderskaps och Adels kalender för 1899» förekommer följande lika öfverraskande som oriktiga uppgift: *»Friherrliga ätten n:r 396 är den enda på riddarhuset, som har prepositionen till i sitt dubbla namn».* Såsom genmäle dertill må här utan vidare kommentarier lemnas *autentisk* förteckning *endast öfver nu lefvande ätter*, hvilka å riddarhusets genealogier fått behålla detta *till.*

Grefliga:

N:o 8. Oxenstierna till Korsholm och Vasa.
N:o 25. Wachtmeister till Johannishus.
N:o 41. Bonde till Björnö.
N:o 55. Cronhielm till Flosta.
N:o 97. Falkenberg till Bålby.

Friherrliga:

N:o 31. Wachtmeister till Björkö.
N:o 40. Ribbing till Zernava.
N:o 44. Wrede till Elimä.
N:o 55. Wrangel till Ludenhoff.
N:o 110. Taube till Odenkat.
N:o 253. de Geer till Leufsta.
N:o 255. Falkenberg till Trystorp.
N:o 271. de Geer till Tervik.
N:o 312. de Geer till Finspång.
N:o 396. Gyllenhaal till Härlingstorp.

Adliga:

N:o 7. Sparre till Rossvik (äfven af Rossvik).
N:o 105. Falkenberg till Bålby.

Justus.

Också ett biografiskt lexikon.

Ett arbete afsedt att bereda slägtforskarne en väsentlig lättnad vid genomgående af det stora material, som är att finna i äldre tidningar, torde blifva ganska välkommet. Ett sådant arbete är snart färdigt att kunna tryckas. Det är verkligt lexikon, upptagande alla i »Inrikes Tidningar», under tiden novemb. 1760 till och med år 1800, om dödsfall och giftermål införda tillkännagifvanden, hvilka blifvit afskrifna samt ordnade i bokstafsföljd. För att undvika vidlyftighet hafva dock uppgifter, som uteslutande röra adliga personer, och som återfinnas i »Anreps ättartaflor», här blifvit uteslutne. Icke desto mindre upptager arbetet emellan 30- och 40,000 annonser och däri

förekomma öfver 10,000 olika familjenamn. De ofvannämnda icke upptagna annonserna uppgå till omkring 7,000. Annonserna äro fullständigt införda så med afseende å ort, datum och ålder som äfven på ofta förekommande uppgifter om den aflidnes eller giftas föräldrar. När efter dödsannonsen längre biografiska uppgifter eller nekrologer förekomma, hafva anteckningar härom blifvit gjorda. För hvarje tillkännagifvande finnes årgång och tidningsnummer angifvet; härigenom beredes tillfälle både att kontrollera riktigheten af annonsen och taga kännedom om deri möjligen befintliga utförligare uppgifter. Såvidt möjligt hafva de i tidningarna ofta förekommande tryckfel eller andra oriktiga och ofullstäudiga uppgifter genom jemförelse med tillgängliga källor, såsom herdaminnen, läkare- och apothekare-längder, slägtböcker och ättartal m. m., blifvit rättade och kompletterade.

Tryckt i stort oktavformat med dubbelspaltiga sidor beräknas arbetet komma att upptaga omkring 600 sidor. Det var meningen att redan i höst börja tryckningen, men tyvärr har ett försök att genom utsända prenumerationslistor betrygga företagets ekonomiska sida misslyckats så till vida, att endast 1/3 af det absolut nödvändiga prenumerantantalet erhållits. Utgifningen af detta arbete är således för närvarande beroende på om bidrag härtill kunna från annat håll erhållas, då någon förläggare svårligen torde vara villig åtaga sig en så dyrbar och osäker affär. Vi tillåta oss derföre att här påpeka arbetets stora betydelse samt på det varmaste rekommendera det till alla slägtforskningens vänner. Lexikonet, som kommer att innehålla mellan 30- och 40,000 meddelanden, beräknas, såsom ofvan nämndes, komma att upptaga något omkring 600 tvåspaltiga sidor. Priset per exemplar, 20 kronor, får anses synnerligen lågt. Subskribenter anmodas att vända sig till utgifvaren, f d. majoren, friherre *E. Lagerheim*, adr. Sthlm. 15 Valhallavägen.

N:r 1. Grefve Emanuel Gyldenstolpe.

N:R 2. FRIHERRE FREDRIK MANDERSTRÖM.

N:r 3. Friherre Gustaf af Ugglas.

»Fersenska mordet».

Skildradt af Drottning *Hedvig Elisabeth Charlotta* i hennes dagboksanteckningar för år 1810

Meddeladt af **Carl C:son Bonde.**

Juni månad.

(Forts. från föreg. häfte och slut.)

Vid sextiden minskades ändtligen i någon mån Drottningens ångest och oro genom de underrättelser, som hon erhöll från Grefvinnan Engeström, ehuru dessa visserligen voro föga lugnande. Grefvinnan Engeström, som varit ute på Haga samma morgon, men ej velat stanna till middagen, skickade nämligen sin betjent med ett bref till Drottningen deruti hon omtalade att hon hade erbjudit Grefvinnan Piper en fristad uti sitt hus, som ligger midt emot Grefve Fersens, emedan hon ansåg att en säkrare tillflykt borde kunna beredas henne derstädes, då detsamma som inrymmer Utrikes Departementet, tillhörde Konungen samt hade en portvakt uti kungligt livré; Grefvinnan Piper hade likväl ej velat antaga det gjorda anbudet för att ej derigenom äfven utsätta andra för den öfverhängande faran; Grefvinnan Engeström omtalade äfven att pöbeln fortfarande omringade Grefve Fersens lik, och skymfade detsamma under skrik på hämnd samt hot mot hans syster. Genast efter Konungens ankomst till staden, hade emellertid en bataljon af gardet blifvit beordrad att bevaka Grefve Fersens hus och sörja för Grefvinnan Pipers säkerhet samt förekomma den befarade plundringen. Statsrådet hade genast sammanträdt, och Konungen hade under förevändning utaf Grefve Klingspors klena hälsa, som hindrade honom att stiga till häst, fråntagit honom befälet och utnämnt Herr Sköldebrand till öfverståthållare ad interim. När Konungen kom till staden voro gatorna ganska folktomma, emedan massorna samlat sig kring Riddarhustorget för att beskåda och håna

den olycklige grefvens nakna och sargade kropp. Herrar Adlercreutz och Silfversparre hade låtit omgifva slottet med trupper för att hindra den deromkring samlade folkmassan att tränga sig in der. Vid fyratiden sammankallade General Sköldebrand borgerskapet för att med dem rådgöra om hvad som borde göras för att undvika ytterligare olyckor; ammunition utdelades åt soldaterna, som fingo order att möta våld med våld. Trupperna höllos alltjemnt under vapen och folkmassan skränade fortfarande samt gaf tillkänna sin afsigt att begifva sig till Grefve Fersens hus, och äfven uppsöka hans broder, som med sin maka dolt sig uti de rum, som han bebodde på slottet. Mellan kl. 4 och 5 började folkhopen att kasta sten emot den sida utaf slottet som ligger emot den nya bron samt utefter den gata som löper förbi Storkyrkan mot slottet. Förgäfves sökte General Adlercreutz och Generaladjutanten att skingra pöbeln; stenar liksom regnade ned på alla håll; en stor hög med stenar låg qvar i närheten af kungliga stallet ifrån den tid då bron och stallet byggdes, utaf dessa togo pojkar och gummor och stoppade i sina fickor för att sedan kasta dem på förbigående; Under passerandet af Storkyrkobrinken öfverföll folkmassan med sten- och smutskastning till och med den deputation utaf borgerskapet, som med den nye öfverståthållaren i spetsen var på väg till slottet, för att der betyga Konungen sin tillgifvenhet oeh föreslå honom att borgerskapet skulle ställa sig under vapen och tillsammans med trupperna besörja vaktgöringen. Packet ryckte till och med plymen ur Herr Sköldebrands hatt; General Adlercreutz blef utaf en karl öfverfallen med en käpp, men denne blef genast arresterad. Den tygellösa hopen hade ej längre någon hänsyn för hvarken civil eller militär myndighet, den tycktes vilja söka Grefvinnan Piper uti Grefve Ugglas hus eller i hennes våning på slottet, men då den märkte sitt misstag och fick veta, att hon ej fanns der, vände sig folkmassan emot Grefve Fersens hus, som dock befanns vara för starkt bevakadt. Under antagande att grefvinnan befann sig ute hos Drottningen stälde äfven folkhopen sina steg ut mot Haga samt gaf tillkänna sin afsigt att under vägen företaga plundring i flera hus, hvilket verkligen tyckes hafva ingått uti den för upploppet på morgonen uppgjorda planen; lyckligtvis kunde dock massan ej vinna förstärkning från de södra qvarteren, emedan man låtit draga upp slussarna åt söder för att hindra passagen derifrån, likaledes hade man satt ut en stark vakt vid den nya bron; från den

norra sidan tillstötte dock mycket folk och alla gator omkring slottet voro uppfylda af menniskor. Nu insåg General Adlercreutz att folkmassan ej med godo skulle kunna skingras, och då flere militärpersoner lika väl som han sjelf hade blifvit skymfade, hotade han folkhopen med att han ämnade att gifva eld. Han lät också soldaterna ladda sina gevär och gaf en kavalleritrupp befallning att rida till anfall; härigenom lyckades han rensopa en gata och folkmassan minskades för ett ögonblick, men då den likväl ej ville skingra sig, beslöt sig generalen för att låta skjuta skarpt på densamma, hvarvid flera personer föllo för kulorna på den gata som leder till slottet; man har visserligen icke bestämd uppgift på huru många som dödades eller sårades, men det torde nog hafva varit minst ett hundratal, som på detta sätt fingo ett rättvist straff för sina ogerningar; flera muskötsalvor blefvo aflossade och slutligen användes äfven kanonerna; artilleriet var placeradt rundt omkring slottet hufvudsakligen vid bron, som dessutom bevakades af poster som hade befallning att ej låta någon passera. Hästgardet, som utaf massan blifvit öfverfallet med stenkastning, hvarvid flere man sårades, gjorde slutligen i karrier ett anlopp och rensade därigenom bron från folk, hvarvid många kullkastades, sårades och möjligen äfven dödades. Man lyckades dock ej afhålla hopen från Grefve Ugglas hus, där inom ett ögonblick alla fönsterrutor blefvo sönderslagna. Ett bud, som Konungen skickat till Haga för att öfverbringa lugnande underrättelser till Drottningen, öfverfölls i trots af det kungliga livréet. Förr än emot tiotiden på qvällen kunde upploppet ej anses stilladt, och det hade törhända fortgått hela natten om icke ett ymnigt regn på qvällen börjat falla, hvilket sedan fortfor äfven hela följande dag. Trupperna fingo dock fortfarande stå under vapen och afdelningar af hästgardet patrullerade på gatorna.

Drottningen, hvilken tillbringat hela dagen under stor oro, lugnades något genom de underrättelser om eftermiddagens tilldragelser, som hon vid 8-tiden erhöll från Konungen genom Herr von Engeström, som hade lyckats komma fram oaktadt Grefve Ugglas hus ännu vid den tiden belägrades utaf folkmassan. Han medförde äfven lugnande underrättelser rörande Grefvinnan Piper, hvars afresa till landet han sade sig hafva ombestyrt, och försäkrade att hon före kl. 10 på aftonen skulle vara i trygghet på något säkert ställe. Under återvägen skymfades Baron von Engeström på Norrbro, derför att han kom från Haga; detsamma hände

Kammarherre Koskull, som Konungen skickat med ett bref till Drottningen och pöbeln kastade sten på hans vagn. Konungen, som hade lofvat att återkomma till Haga samma afton, underrättade Drottningen att han ansåg sig böra stanna qvar i Stockholm för att öfvervaka stadens säkerhet, men han bad henne icke komma till staden. Drottningen besvarade likväl detta Konungens bref med en anhållan att få resa in till Stockholm för att ej nödgas vara skild från Konungen. Senare ankom adjutanten, Kammarherre Bergenstråhle, som General Adlercreutz utsändt för att taga befälet öfver den vakt som blifvit kommenderad till Hagas försvar, men då alla trupper behöfdes i Stockholm, var denna vakt alldeles för fåtalig för att kunna uträtta något för den händelse slottet blifvit angripet utaf pöbeln. Så länge det ännu var dager gick Drottningen omkring slottet och talade med vakterna för att ingifva dem mod och uppmana dem till trohet mot deras Konung. Det minsta buller som hon hörde oroade henne likväl, ty Kammarherre Bergenstråhle hade tillrådt henne att ej invagga sig i någon säkerhet samt ej gå till sängs om natten, utan vara beredd att genast lemna Haga och taga med sig sina penningar och smycken för den händelse upploppet skulle sträcka sig dit ut. Man hade nämligen, under det folkmassan var på väg mot Grefve Ugglas hus, hört den utropa att den ämnade supera på Haga. Herr Bergenstråhle tillrådde Drottningen att göra sig beredd på det värsta, hvarför båtar lades i beredskap invid paviljongen för att kunna föra Drottningen öfver till den andra stranden utaf sjön, der den stora landsvägen till Finland går fram och dit man låtit föra Drottningens vagnar, på det att hon skulle kunna begifva sig till något säkert ställe uti Roslagen, så långt bort från Stockholm som möjligt. Drottningen och hennes hof vakade hela natten under största oro; vid midnatt anlände en ytterligare eskort för att sörja för hennes personliga säkerhet, och med densamma fick hon vidare underrättelser om dagens händelser; pöbeln hade icke velat draga sig tillbaka oaktadt man gifvit eld på den, och det var endast det våldsamma regnet under natten som förmått skingra massorna. Klockan nio påföljande morgon skickade Drottningen sin stallmästare för att inhemta underrättelser om Konungens befinnande och det allmänna tillståndet; emellertid kommo före stallmästarens återkomst andra personer från staden som berättade att folkmassan lugnat sig samt att allt var tyst och stilla, men att man fortfarande hörde hotelser mot Grefvinnan Pipers lif. Stallmästaren

medförde hälsning från Konungen att han ämnade sig ut till Drottningen på förmiddagen, äfvenså meddelade han att Grefvinnan Piper befann sig uti säkerhet, fast man ej visste, hvart hon begifvit sig. Grefvinnan hade på aftonen, iklädd en tjenarinnas kläder, lemnat sin bostad och tagit sin tillflykt till Skeppsholmen, men der voro alla så uppskrämda, att man vägrade att släppa in henne hos Kommendanten, oaktadt hon åtföljdes af sin systerson och den förut af mig omnämnde fransmannen, Hertig de Pienne. Hennes systerson, Baron Klinckowström, som var adjutant hos Konungen, hade i denna sin egenskap tillfälle att, utan att uppväcka misstankar, få tala såväl med Konungen som statsråden om hvad som kunde göras för att kunna rädda hans moster undan de blodtörstiges händer. Han fick tillstånd att taga en slup, som skulle föra henne till något af de landtställen som ligga strax utanför Stockholms hamn, hvarifrån hon sedermera lättare skulle kunna begifva sig utrikes, vare sig till Ryssland eller Tyskland och sålunda komma uti säkerhet. Midt i natten under ösande regn for hon uti en öppen båt utåt hafvet med afsigt att stiga i land på Djurgården, men man öfvertalade henne att fortsätta färden längre bort, emedan man ansåg att detta var för nära staden.[1]

Slutligen kommo de till Grefve Brahes egendom Rydboholm, hvarest Grefvinnan hoppades hos sin anförvandt finna en tillflykt, men olyckligtvis var Grefve Brahe ej hemma och hans tjenstefolk vågade icke längre än till påföljande dag låta henne få stanna qvar derstädes, de fruktade nämligen för landtbefolkningen, som redan hade hunnit blifva upphetsad utaf folk som kommit från staden i afsigt att der ute försöka gripa henne. Hon undkom dock lyckligt deras efterspaningar och anlände till Penningby, hvarest hon utaf Grefvinnan von Rosen blef mottagen med en anhörigs hela vänskap. Hertig de Pienne och Baron Klinckowström hade emellertid lemnat henne vid Rydboholm och ämnade förskaffa henne ett pass i och för afresa sjöledes till Lifland eller Kurland. Efter samråd med sin broder ändrade emellertid hennes systerson mening och bad Konungen skicka henne till Vaxholm; ovisst är huruvida de, som visserligen ej i grund och botten äro elaka menniskor men dock misstänksamma till sin natur, verkligen hyste för henne nedsättande misstankar, eller om de gjorde

[1] Det var verkligen lyckligt, att hon ej landsteg der, ty man har sedermera fått veta att folk med illasinnade afsigter der väntade på henne.

detta för att genom hennes qvarstannande i landet bereda henne tillfälle att rättfärdiga sig för de framkastade beskyllningarna. Konungen för sin del ville dock ingalunda att hon skulle få ens ett sken af brottslighet emot sig, och ansåg det rättsvidrigt att låta arrestera en person, som, ehuru hon hade allmänhetens misstankar emot sig, dock ej var direkt anklagad för någonting, han lät derför uppmana henne att frivilligt begifva sig till Vaxholm och sjelfmant förklara sig för fånge, hvilket hon äfven gjorde.[1]

Det föreslogs följande dag att Drottningen skulle begifva sig till Rosersberg för att vara i säkerhet för den upphetsade folkmassan, men detta hade varit att ohjelpligt skada henne. Konungen för sin del gillade ej heller denna plan, och det var äfven många andra som ansågo att det var lämpligare att hon stannade i Konungens närhet för att kunna förströ honom och lindra hans bekymmer. Den 21. vid ett-tiden anlände Kammarherre Koskull för att hemta Konungens saker och papper samt anmoda Drottningen att på eftermiddagen flytta in till Stockholm med hela sitt hus, dit hon begaf sig eskorterad af en stark piket; hela garnisonen var ännu i rörelse och gatorna, isynnerhet de som af Drottningen skulle passeras, bevakades här och der af kavalleri, Gustaf Adolfs torg var besatt med artilleri, omkring slottet voro vakter till häst och till fots samt kanoner uppställda, hvilket gaf detsamma mera utseende af en fästning än ett kungligt residens. Tullportarna voro stängda och ingen fick slippa ut utan pass, en kunglig proklamation var uppslagen uti gatuhörnen, tillkännagifvande att alla husportar skulle stängas kl. 11, att ingen fick vistas på gatorna efter nattens inbrott, samt att hvar och en äfven om dagen skulle vara försedd med ett legitimationskort, hvarpå stod innehafvarens namn och signalement, starka poster af såväl infanteri som kavalleri vakade

---

[1] Grefvinnan Pipers systerson, Baron Klinckowström, som hade följt henne på hennes flykt, hade föreslagit regeringen att låta föra henne till Vaxholm utan att hon sjelf skulle få kännedom om orsaken härtill. Uti känsla af sin egen oskuld och understödd utaf sina vänners råd, insåg hon sjelf att hon på detta sätt skulle kunna komma i tillfälle att rättfärdiga sig. Hon gick också derur med all den heder, som man kunde begära. Hon hade först tänkt att draga sig tillbaka till ett familjen Fersen tillhörigt gods i Finland, men hade hon det gjordt hade hon varit ohjelpligt förlorad, och det var derför lyckligt att hennes sunda omdöme afhöll henne från att göra detta, och att hon sålunda nästan som genom ett underverk kom ifrån denna öfverhängande fara. I det följande kommer man att få erfara huru hon till slut blef fri från alla misstankar och huru hennes oskuld trädde i ljusan dag.

Denna note är skrifven 1811.

hela dagen samt isynnerhet om natten öfver ordningen på gatorna för att hindra folksamlingar och skingra dem så snart ett tiotal personer kommit tillsammans. Den proklamation, som Konungen utfärdat genast efter sin ankomst till staden för att gifva uttryck åt sitt ogillande af folkets uppträden, blef, i trots af den respekt man var Konungen skyldig, nedrifven från gathörnen utaf gatpojkar, utan att man någonsin lyckats få kännedom om hvem som dertill uppmanat dem; dagligen häktades likväl personer som voro mer eller mindre misstänkta för delaktighet i mordet på den olycklige Grefve Fersen. Justitiekansleren erhöll Konungens befallning att inleda undersökningar rörande denna sak; justitiekanslersembetet innehades af Grefve Wachtmeister, men i anseende till dennes bortovaro tillförordnade Konungen i hans ställe en Herr Klinteberg, som var känd för skicklighet och redbarhet.[1] En utomordentlig kommission utaf polismän tillsattes, men ransakningssättet enligt nu gällande lagar är ej detsamma som förr, då man kunde få använda strängare medel att upptäcka brottslingar, nu har man endast lagens bokstaf att rätta sig efter, hvilket bereder advokatyr och intriger gynnsamt tillfälle att hjelpa de skyldige att slippa undan. Justitieombudsmannen, hvilken är en slags folktribun, kan numera ej förvägras tillträde till förhören, och äfven om det var åt Justitiekanslern som Konungen gifvit i uppdrag att leda dessa, så hade denne andre Justitiekansler full befogenhet att dervid yttra sin mening och öfvervaka att lagens bestämmelser noga iakttogos af såväl domare som undersökningsnämnd.

Det föreföll genast sannolikt att det var ifrån Herr Mannerheims klubb som alla de lögner ledde sitt upphof, hvilka blifvit utspridda rörande Kronprinsens förgiftning och familjen Fersen. De mest fanatiske i denna hans klubb voro, förutom han sjelf och Herr von Platen, alla Herr Adlersparres gamla förtrogna vänner och bland andra en förut utaf mig omtalad Herr Bergstedt. Under de första dagarna var allt oro och förvirring, man visste ej till hvem man skulle kunna våga tala eller förtro sig, och fruktan stod att läsa i allas ansigten, i allmänhet hade man en förkänsla af att ett skräckvälde liknande den franska revolutionen vore i antågande. Redan ett par dagar derefter började

---

[1] Alldenstund Grefve Wachtmeister var gift med Grefvinnan Fersens nièce, hade han under alla förhållanden ej i förevarande fall kunnat utföra hvad till hans befattning hörde, då enligt svensk lag en anförvandt ej får föra talan i mål af denna beskaffenhet.

på nytt upphetsande ströskrifter att spridas på gatorna, uti hvilka de personer, hvilka man ytterligare ville prisgifva åt folkets raseri och hämnd blefvo utpekade. En betjent blef utaf några hästgardister häktad, då han ville locka dem att mörda sina officerare för att sjelfva taga befälet. Äfven några soldater vid det första gardesregementet hade man hört fälla hotande uttryck om att det nog till slut skulle gå derhän. Konungen fann sig af dessa tilldragelser nödsakad att inkalla andra trupper för att kunna hålla folkmassan i styr hvarför Lifregementets Grenadierer, några sqvadroner af Lifregementets Husarer, en sqvadron utaf Lifregementets Dragoner, några kompanier utaf Uplands Regemente, en afdelning af Östgöta Grenadierer samt några kompanier af det gamla Finska Regementet inkallades för att förstärka Stockholms garnison. Lifregementet anlände först, redan några få dagar efter den olyckliga tilldragelsen; på dessa trupper kunde Konungen fullkomligt lita och man kunde vara fullt viss på att de ej skulle låta locka sig från sin plikt. De utspridda lögnerna och de trovärdiga olycksförebuden gåfvo all anledning att befara nya oroligheter, hvarför man under den första veckan lät bevaka gångarna i slottet med talrika trupper, ty ett rykte hade blifvit utspridt att man ämnade tända eld på slottet genom att uti källargluggarne inkasta brännbara ämnen, hvarför dessa noga tillbommades. Alla dessa händelser alstrade en dyster och sorgsen sinnesstämning. Den utaf Sundhets-Kollegium gjorda undersökningen rörande Kronprinsens obduktion hade gifvit ytterligare fart åt misstankarna om förgiftningshistorien och hade sålunda äfven den medverkat till skandalskrifveriet och Grefve Fersens mord.[1]

Den mördades broder, Grefve Fabian Fersen, inlemnade dagen efter mordet till Konungen en böneskrift med begäran om ransakning rörande broderns uppförande, samt anhöll att hans papper skulle noga undersökas och alla hans nycklar tagas i förvar. Med anledning häraf gaf Konungen genast befallning åt sin Öfverste-Kammarjunkare, Grefve Stenbock, att tillsammans med Justitie-Kanslern försegla alla Grefve Fersens papper och tillhörigheter. Den mördade Grefve Fersens lik fördes samma natt till hans gods Steninge, för att fredas för ytterligare förolämp-

---

[1] Det var isynnerhet uti en berättelse som afgifvits af en läkare i landsorten, och som infordrats då prinsens lik fördes genom Linköping, som denne på det afskyvärdaste sätt sökte bevisa att prinsen dött till följd af förgiftning, hvarigenom misstankarna ytterligare stärktes. Denne läkare hette Lodin och lär vara en fanatiker som på detta sätt ville göra sig ryktbar.

ningar från det rasande folket; då man ej kunde få någon annan likkista, nedlades grefvens lik i en utaf polisen anskaffad svartmålad träkista, som var alldeles för kort för hans stora längd, men man ansåg det icke desto mindre lyckligt att kunna skyndsamt skaffa undan liket. Grefve Stenbock tillförordnades till chef för Konungens hof och öfverstekammarherre, alldenstund Grefve Fabian Fersen ej ville utöfva denna sin befattning, öfverväldigad som han var utaf sorg öfver den lidna förlusten och dessutom äfven sjelf utsatt för allmänhetens hat.

Grefvinnan Piper hade äfven hon, då hon för att rädda sig undan folkets raseri, lemnade sin broders hus öfverlemnat sina nycklar till Grefve Stenbock; efter sin ankomst till Vaxholm skref hon till Konungen för att begära rättvisa, hon framhöll att då hon genom Konungens godhet funnit en säker tillflykt, samt genom att frivilligt förklara sig häktad undandragits folkets raseri, hoppades hon på rättvisa både för sig och sin broder. Hennes papper blefvo likaledes utaf Grefve Stenbock förseglade.

Emot slutet af månaden voro alla fängelser uppfyllda med personer som häktats såsom mer eller mindre invecklade uti mordet på Grefve Fersen, och den 30 Juni hade man redan upptäckt sjelfva mördarne, men man sväfvade dock fortfarande i okunnighet om sjelfva upphofvet till oroligheterna, och hvilka de voro, som satt dem i gång. Man hoppades dock slutligen äfven få klarhet härutinnan, ehuru man befarade, att polisens verksamhet skulle förlamas, ju mera undersökningen drog ut på tiden då det säkerligen fanns många personer, som hade det största intresse af att hölja uti evigt dunkel allt hvad som härmed egde sammanhang. Undersökningen pågick dagligen uti poliskammaren i närvaro af en mängd åhörare, som voro nyfikna att få veta hvad som kunnat föranleda detta afskyvärda mord. Bland militärerna började man nu allmänt att på General-adjutanten Silfversparre skjuta skulden för att Grefve Fersen ej räddats undan den rasande pöbeln. Konungen hade äfven två dagar efter upploppet fråntagit Herr Silfversparre kommendantstafven och återlemnat den åt General Adlercreutz.

Kronprinsens lik hade blifvit lagdt på »lit de parade» för att enligt bruket visas för folket, ty ehuru det nog kunde vara förenadt med en viss fara att visa det offentligt, ville man dock ej stöta allmänheten för hufvudet och derigenom framkalla nya oroligheter, som kunde vålla olyckor och blifva vådliga för den

kungliga myndigheten. I stället för att föra liket till kyrkan för att der högtidligen förevisas, beslöt Konungen, att detsamma skulle vara qvar på slottet till begrafningsdagen. Till följd af den starka värmen måste man ställa in kärl med is och läkarne fingo söka så vårda liket att ej förruttnelse instälde sig och gjorde det oigenkännligt. Konungen fastställde trenne dagar för likets förevisning. Den första dagen var ganska stormig, de dagen förut till staden anlända trupperna utposterades rundtomkring slottet och på de öppna platserna, men den oroliga och bullersamma folkmassan försökte bryta sig igenom vakterna, och det var nära, att man nödgats gifva eld på densamma; lyckligtvis lugnade sig folket och gaf vika för militärmakten. De öfriga dagarna förflöto lugnt, folket hade fått kännedom, att alla vakter hade laddade gevär, hvilket gjorde, att det lättare lät handtera sig.

Författarne utaf smädeskrifter hade nu drifvit sitt ursinne så långt, att de sökte intala folket, att Konungen och framför allt Drottningen haft kännedom om kronprinsens förgiftning; Drottningen var isynnerhet komprometterad till följd af sin förbindelse med Grefvinnan Piper. Konungen nödgades tillbringa hela den månad, om hvilken denna berättelse rör sig, uti Stockholm, men hans hälsa kräfde landtluft, hvarför det bestämdes, att han någon af de första dagarna i påföljande månad åter skulle flytta ut till Haga för att der vistas, till dess Riksdagen skulle samlas. Man hade redan förut bestämt, att Riksdagen skulle sammanträda under Juli månad i Stockholm, men då man fruktade, att detta kunde vara förenadt med en viss fara, hemstälde Statsrådet strax efter upploppet att Konungen måtte välja en annan ort för Riksdagens arbete, och bestämde man sig för Örebro, samt uppsköt dess öppnande till de sista dagarna af Juli. Tiden tillbringades i Stockholm på ett mycket dystert sätt, under fruktan och oro, man vågade ej förtro sig åt någon, då man ej visste, hvilka som medverkat till oroligheternas framkallande, och mötte man folk på gatan, visste man ju ej om bland desse dolde sig någon af den olycklige Grefve Fersens mördare, ja sällan har man sett en sorgligare anblick.

Det hände en dag, att en karl begärde att få tala med mig, och sade sig hafva en upplysning af vigt att lemna, men det var svårt att veta, om hans uppgift var sann eller om han blott var en lycksökare. Han vände sig till min kammartjenare med förklaring, att han kände vigtiga hemligheter, som han blott kunde anförtro

personligen åt mig eller åt Konungen. Det kunde möjligen vara oklokt att vägra taga kännedom om, hvad han hade att berätta, då man ju ej visste, på hvem man kunde lita, men det kunde å andra sidan vara komprometterande att emottaga en angifvare, som törhända var en äfventyrare. Konungen, för hvilken jag genast omtalade detta, ansåg saken mycket kinkig, men jag hade för min del redan på förhand bestämt mig för att ej taga emot denne karl, åtminstone ej ensam, ty då jag sjelf var utsatt för misstankar ansåg jag detta farligt. Då Konungens klena hälsa ej heller tillät honom att taga emot karlen, frågade han mig, hvad jag tänkte göra, hvartill jag svarade, att jag bedt Grefve Essen komma till mig för att rådgöra med honom härutinnan, innan jag gaf karlen något svar; karlen hade sagt, att han mycket väl kände Konungen, då han förut varit anstäld vid gardet, men att han ej ville besvära Konungen och ej hade förtroende till något af statsråden eller till den nuvarande öfverståthållaren och derför önskade tala med mig, då han kände många vigtiga hemligheter rörande upploppet, som ännu vore långt ifrån slut, och för hvars fortsättande ytterligare planer voro uppgjorda. Konungen gillade min åtgärd att tillkalla Grefve Essen. »Han är», sade han »från den tid, då han var öfverståthållare förtrogen med polisens hemliga vägar och kan nog lemna oss vigtiga upplysningar, skicka honom till mig, så snart han kommer, så skall jag rådgöra med honom och öfverenskomma om hvad, som är att göra.» Grefve Essen, som är en hederlig och bra man, och såväl Konungen som mig mycket tillgifven öfverraskades mycket af denna tilldragelse och sade, att man ej finge tillbakavisa några upplysningar under förhandenvarande förhållanden, men att han ville inhemta Konungens befallningar, innan han gaf mig något råd. Efter att hafva varit hos Konungen återkom han och bad mig å Konungens vägnar, att jag skulle på ett papper skrifva, att jag vore den ifrågavarande karlen mycket förbunden för hans visade tillgifvenhet mot Konungen och mig, men att försigtigheten bjöd mig att ej emottaga honom, hvarför jag anmodat Grefve Essen att i mitt ställe tala med honom. Jag tecknade mitt namn härunder och lemnade papperet åt min kammartjenare, som fick befallning att visa det för karlen, men derefter återlemna det till mig och ej låta karlen behålla papperet, hvilket för mig kunnat blifva komprometterande. Kammartjenaren fick äfven i uppdrag att för karlen nämna dag och timme, då Grefve Essen ville taga emot

honom. Karlen tycktes dock verkligen vara en intrigmakare, som ville göra sig vigtig, ty då han, oaktadt han förklarade sig vara missnöjd att ej blifva personligen emottagen utaf mig, likväl infann sig hos Grefve Essen, hade han nästan ingenting att omförmäla och derefter blef det aldrig mera tal om denna sak.

Gatpojkarna fortforo emellertid med att nedrifva Konungens proklamationer, man häktade en och annan utaf dem, men jag vet ej, huruvida de erhöllo någon slags bestraffning, jag har dock all anledning att tro att i så fall deras enda straff bestod i några näsknäppar, ty polisen är verkligen mycket dålig och föga verksam och efter några få dagar glömde man bort alltsammans. Som jag förut berättat häktades en uppassare hos en gardesofficer hvilken sökte förleda soldaterna att mörda sina officerare för att sjelfva taga befälet och spela herrar, detta var fullkomlig Jakobinism, men de hästgardister, till hvilka han vändt sig, lockade honom med sig på en liten krog, der de pryglade upp honom för att få kännedom om hans planer, hvarefter de häktade honom och öfverlemnade honom åt rättvisan. Tjenstemännens och Adelns betjenter voro i allmänhet ganska opålitliga och sysselsatte sig endast med att tala politik i tamburerna och ansågo sig böra yttra sin tanke i alla dagens frågor samt äfven tala derom med sina husbönder, om de understundom kunde vara ganska qvicka hade de likväl i allmänhet alltid en skef uppfattning af sakerna, tjenstefolket var så bortskämdt, att det verkligen var svårt att träffa på en rigtigt bra betjent.

Innan jag fortsätter min berättelse måste jag omtala en sak, som gjorde mig stora bekymmer; en del af de häften, som innehållade af mig skrifna dagboksanteckningarna, hade vid revolution den 13 Mars utaf mig blifvit lemnade att förvaras af Grefvinnan Piper, de då timade tilldragelserna hade nämligen gjort mig misstänksam och jag fruktade, att man skulle kunna vilja taga dem ifrån mig, okunnig som jag då var, huruvida ej samma olyckliga öde som drabbat Gustaf Adolfs familj, äfven skulle kunna sträcka sig till hans farbror och faster, och att det kanske ej blott var nödvändigheten, som föranledt dessa händelser, utan att till äfventyrs man ville skicka oss alla samma väg; det var ju också möjligt, att någon främmande makt hade sin hand med i spelet för att bemäktiga sig tronen för någon annan familjs räkning, ty ärelystnaden kan locka till mycket. — I tanke således att dessa mina anteckningar skulle vara i säkrare förvar hos en enskild

person, lemnade jag en stor del deraf till Grefvinnan Piper, som derefter gömde dem. Jag fruktade nu att hon möjligen, då hon flydde från sin broders hus, ej skulle hafva hunnit medtaga dessa anteckningar, hvilka, om de blefvo funna bland hennes papper, skulle hafva kunnat ytterligare komprometttera henne. Jag kunde ju hafva all anledning misstänka att hon uti sitt upprörda tillstånd haft annat att tänka på än mina personliga angelägenheter; hennes ömma tillgifvenhet för mig förnekade sig likväl icke, ty före sin afresa nedlade hon sjelf det skrin, hvaruti anteckningarna voro gömda, uti ett hål i den terrass som omgifver huset, och det var ingen annan än hon sjelf som kände gömstället, så att jag hade nog aldrig fått återse mina anteckningar om det hade inträffat att hon dött af förskräckelsen. Detta är för mig ett tydligt bevis ej blott på hvilken utmärkt qvinna hon är utan äfven på att hennes sinnesnärvaro var lika stor som hennes ömhet för mig! Till följd af den oro och förskräckelse som denna hemska tilldragelse framkallade hos mig har det varit mig omöjligt att förrän i Februari månad 1811 återtaga tråden i mina berättelser och nedskrifva detta, hvarför jag också i detta sammanhang kunnat omförmäla detta faktum. Då jag var ytterst orolig öfver denna sak beslöt jag mig för att öppna mitt hjerta för Konungen och heldre omtala för honom att jag anförtrott ett hemligt skrin åt Grefvinnan Piper, än att på något sätt komprometttera henne. »Detta var ganska förargligt», sade han, »men det är bäst att Ni talar härom med Klinteberg, som är tillförordnad Justitiekansler och som nog uti största hemlighet kan skaffa Eder skrinet tillbaka.» Då jag under de senaste dagarna ej haft någon beröring med grefvinnan kunde jag öppet tala med Herr Klinteberg utan att behöfva frukta för att derigenom skada hennes sak, han utlofvade att hålla saken hemlig och jag tror nog äfven att han hållit sitt löfte, ty ingen talade någonsin härom. Någon tid efteråt, då man skulle borttaga förseglingarna, bad han mig om nyckeln till skrinet, men lät mig strax efteråt veta, att något sådant skrin ej stod att finna, jag trodde då att det var uppbrändt och fick försöka trösta mig deröfver, ehuru jag allt kände en viss saknad, då det ju uti mina anteckningar bland allt annat småprat, ändå fanns omtalad en och annan anekdot, som ej saknade sitt intresse och som för allmänheten vore okänd och som jag ensam varit i tillfälle att kunna omtala. Då jag nu som bäst sörjde öfver att så många års arbete gått förloradt, blef jag utaf Grefvinnan Piper, sedan hon sluppit ur

sitt häkte, underrättad om huru jag skulle kunna få tillbaka mina papper, och dessa äro också alltsedan Februari 1811 åter uti mitt eget förvar[1] —

Kort tid efter sedan Grefve Fersens lik blifvit fördt till Steninge, begärde Domstolen, hvaruti Justitiekanslern å Konungens vägnar öfvervakade ordning och noggrannhet, att liket skulle underkastas läkarebesigtning för att få bevis för att han blifvit mördad och kunna häkta och bestraffa mördaren, men man kunde ej påfinna någon verklig dödsorsak, ty intet slag hade i och för sig varit dödande, ehuru alla tillsammans bidragit till att bringa honom om lifvet. Den mest brottslige var nog i alla fall den som trampade honom på bröstet och gaf honom nådestöten. Af alla de tillhörigheter som Grefven hade på sig den dagen, klocka, snusdosa, plånbok, näsduk och ringar, hvaraf han alltid bar tvenne, blef endast hans klocka under förklaring att de ej hade för afsigt att plundra samma dag utaf en karl återlemnad till Herr Silfversparre, som ej ens brydde sig om att taga reda på denne karls signalement långt mindre att häkta honom. Det aldra märkvärdigaste är verkligen att då Domstolen tillkallade Herr Silfversparre, stallmästare Ehrengranat och Herr Düben (hvilka båda senare som jag förut omnämnt försökte frälsa grefven), för att konfronteras med de häktade, kunde desse ej igenkänna en enda af dem, hvarför man misstänkte att antingen de personer som användts för att föröfva mordet gjort sig oigenkännliga genom att måla sig i ansigtet eller också att det blott var obekant folk som dertill blifvit brukade. Det enda man hade lagt märke till var att tecken till massakern blifvit gifven och denna delvis äfven utförd med röda paraplyer, hvaraf man såg en ovanlig mängd uti folkhopen. Folk af olika klasser hade varit i rörelse den dagen, på morgonen såg man en mängd sjömän, antingen verkliga eller dertill utklädda personer. Vid sjelfva mordtillfället fanns der närvarande folk som voro välklädda nog, herrar uti frack och fruntimmer i eleganta kappor, men om qvällen under då följande oroligheter var det mest drägg som var i rörelse, man hittade på gatorna kopparslantar uti stor mängd, hvilket bevisar att penningar blifvit utdelade bland folket, och på krogarna serverades gratis åt folket bränvin, som blifvit för detta ändamål betaldt på förhand, hvarför man redan vid ett-

[1] Här innehålla anteckningarne berättelser om den utländska politiken, som ej hafva sammanhang med Grefve von Fersens mord.

tiden såg menniskor som voro dödfulla, och då krogarna ej stängdes den dagen, var verkan häraf ganska märkbar. Det föreföll som om hela det följe som uppträdde för att förolämpa Grefve Fersen blifvit dertill mutadt, och att sjelfva ledarne först ingripit i det afgörande ögonblicket; det var tydligt att det var hatet mot den olycklige grefven som framkallade det hela. Under aftonens lopp växte det frö till Jakobinism som gror under en laglig frihets täckmantel, till verkligt raseri, som ej kände några gränser, ja, man har nog anledning misstänka att flera kända och framstående personer hade sin hand med i alla dessa förfärliga olyckor, och att det är derför som det hela ännu denna dag höljes i ogenomträngligt mörker.[1] Jag har ofvan nämnt att utaf alla grefvens tillhörigheter det endast var hans klocka som blef återlemnad men hans snusdosa har ännu ej återfunnits. Följande dagar försåldes uti Upsala och andra långt aflägsna platser såsom reliker eller troféer bitar af hans kläder, kappa och till och med hår, hvilka gått ur hand i hand. Grefvens plånbok blef några dagar efter mordet inlemnad till polisen af en karl, som sade sig hafva hittat den då grefvens sorgkappa kastats ut genom fönstret, han hade då sett någonting rödt falla ut och då han såg efter hvad det var, fann han plånboken, som han nu återlemnade. Han underkastades förhör, för att man skulle få veta om han tilläfventyrs var en af grefvens mördare, men man blef öfvertygad om att hans berättelse var sanningsenlig och karlen oskyldig. I plånboken funnos flera anteckningar rörande hofvet med afseende på anordningarna, hvilket bevisar grefvens stora ordningssinne och noggrannhet. Dessutom fanns i plånboken ett hotelsebref, som jag med egna ögon läst och som hade följande lydelse:

Till Axel Fersen.

Usling. Läss detta Bref och Darra. Tror du och din Liga att 2 millioner människor låta några aristocrater ostraffadt begå hvad horreur som hälst och låta trampa sig af några sammansvurne landsförädare, skall detta olyckliga land evigt vara under trycket af tilltagsne våldsverkare. Tror Du likväl att icke Nationen känner allt, allt och hämdens stund skall komma! fast din nedriga far den högmodiga aristokraten lyckades i sina spel, fast han igenom de nedrigaste medel på fäderneslandets bekostnad stal sig till omåtteliga rikedommar, fast din långa hals som bär en

---

[1] Detta är skrifvet i Februari månad 1811.

liten Järnlös knopp, undgått Guillotinen i Frankrike, fast din syster den giftblanderskan ännu undgått rättvisans bila, fast ert högmod utan gränser ännu icke blifvit qväfdt, så veten uslingar att hvad som bort och har ännu icke skett kan ske. — En nation i raseri och förtviflan är förskräcklig. Redan har dätt komit fråga bland en mängd allmoge, att låta Ljung och Löfstad uppgå i Röck, ty hvar människa kjäner Cabalers nedrigheter och andas hämd — grymma odjur, är allt fäderneslandets kjänsla hoss Er försvunnen? Skall dätta urgamla Ricke, genom sin adels trolöshet, nedrighet och förräderi omsider förlora sin sjelfständighet och sin existens bland Europas Nationer? — Månne icke den af dig fordom så föraktade Napoleon äfven kjänner din Cabal och ett ord kan krossa dig smalbenta kräck! — Föraktliga varelse, när du kommer i all din förmenta storhet och ståt i staden, så vet att den sämsta bonde spottar ått dig och kjäner sig vara större och bättre menniska än du högmodiga usling! men Darra på dina långa smala ben och vet att dätta Bref är hela publiquens röst — och dätt bör vara den största hämd, att se dig så mepriserad af en hel nation, för bofstreck och nedriga mordplaner; Tro mig föracktliga Axel Fersen, det bör spöcka för dig och din nedriga syster en dag när den mördades skugga sväfvar omkring edra ödsliga Slott, och om I icke förfalskat all kjänsla af Religion och moralité, så skall edra Samveten ensam vara edra bödlar — — — — — men i behöfva andra — — — — — Carl August skall hämnas.

I kanten var det med stora bokstäfver skrifvet »Dätte Bref är i afskrift i mångas händer.» Stilen var dålig och det tycktes vara skrifvet af en man utaf folket.

Juli månad.

Till Eder alla, hvilkas hjärtan äro känsliga och kunna fatta hvad verklig vänskap vill säga, vädjar jag nu och besvär Eder att tänka Eder in uti min ställning, I skolen då lätt kunna inse, huru jag fått lida, ännu lider och allt framgent kommer att lida, och jag är viss på att I skolen känna medlidande med mig. Dock vill jag göra hvad jag kan för att ådagalägga att jag är i besittning af tillräcklig själsstyrka att i tysthet och tillbakadragenhet dölja min djupa smärta, jag skyr verlden och allt umgänge af fruktan att någon skulle kunna läsa mina innersta tankar; mitt rena samvete och medvetandet om min oskuld gifver

mig kraft att bära min sorg. Jag vet nog att misstankar rigtas äfven mot mig att hafva varit delaktig i det uppdiktade brott, för hvilket man ej skytt att anklaga de mest hederliga menniskor. Det är med förakt, som jag tillbakavisar en sådan anklagelse, som jag ej ens vill besvära mig med att bemöta. Som ett exempel på allmänhetens förvillade omdöme, vill jag anföra hurusom till och med tvenne af mina gamla vänner hafva försökt att öfvertyga mig om att, äfven om den olyckliga Grefvinnan Piper möjligen i det förevarande fallet vore oskyldig, hon dock sedan gammalt haft anseende att vara giftblanderska och att någon grund väl måste finnas för en sådan misstanke. Jag besvarade detta med det förakt som det förtjenade och framhöll för dem huru ringaktande ett sådant yttrande vore emot mig sjelf, att nämligen tro mig om att med ett sådant odjur kunna vara på vänskaplig fot eller också att vara så blind att jag ej under alla de trettio år, som denna vår vänskap varat, kunnat upptäcka hennes verkliga karakter. Jag försäkrade dem att jag för min del aldrig känt en person med mildare sinnelag, och att hon förvisso vore ur stånd att göra sig skyldig till ett sådant brott, tvärtom hade hon alltid ådagalagt den största grannlagenhet emot alla sina vänner af båda könen, för hvilka hon i sanning vore i stånd till hvilken uppoffring som helst. Den ene af de ifrågavarande personerna sade då: »Ni kan hafva misstagit Eder, ty Ni är god och godtrogen». »Min Herre», svarade jag, hvarför skall jag mera tro på Eder, som jag blott känner sedan några få år tillbaka, än på min barndomsvän, som jag kännt alltsedan min ankomst till detta land». Ungefär detsamma svarade jag den andre och förklarade för honom, att allt hvad han hade att anföra på mig icke gjorde eller någonsin kunde göra det ringaste intryck och bad honom aldrig mera vidröra detta ämne. »Eders Majestät», invände han då, »måste verkligen vara sina vänner varmt tillgifven, men tyvärr har sjelfva denna Eders Majestäts vänskap varit en olycka för grefvinnan». »Detta smärtar mig mycket», svarade jag, »men häruti ser jag dock intet skäl att i något afseende förändra mitt sätt emot henne». »Hon å sin sida», tillade han, »har likväl ej alltid emot Eder uppfört sig så som hon bort, särskildt vid det tillfälle, då hon vägrade åtfölja Eder på Eder utrikes resa år 1798, hvilket beteende väckte allmänhetens ogillande». »Nåväl, om hon då möjligen handlade origtigt, så angår det väl ej allmänheten, när jag sjelf för min egen del förlåtit henne detta. Nu är hon emellertid djupt olyck-

lig och jag kommer ingalunda att förändra mitt sätt emot henne och anhåller endast att hädanefter få vara i fred.» Sedan dess har ingen med mig talat om grefvinnan.

Jag återgår nu till berättelsen om denna månads tilldragelser. Jag har redan berättat att man några dagar efter uppträdena den 20 Juni hade häktat en betjent, som försökte uppvigla hästgardisterna och muta dem till uppror. Han hade några hundra riksdaler på sig.

Allt hederligt folk önskade lifligt att man skulle få något ljus i den invecklade saken och lyckas afslöja de hemliga drifsjedrar som satt oroligheterna i gång, men tyvärr voro de rättänkande härvidlag de svagaste, då deremot, såsom ju oftast är fallet, de illasinnade hade öfvertaget. Det hade varit synnerligen önskligt att Herr Silfversparre genast hade låtit häkta Grefve Fersens mördare då man kunnat få reda på hvilka de voro som anstiftat gräsligheterna, hans uppförande klandrades allmänt, alldenstund han blott behöft tillkalla vakten för att gripa mördarne, hvarigenom han gjort det allmänna en stor tjenst, ty af dem hade man kunnat få något ljus rörande tilldragelserna den 20 Juni, hvilka nu deremot törhända för all framtid komma att höljas af en ogenomtränglig slöja. Herr Silfversparres beteende uppväcker allmänt ogillande och alla rättänkande äro ursinniga på honom. Deremot söka alla som kunna hafva något att befara utaf möjliga upptäckter, att urskulda honom.

Hvad man med visshet kan antaga är dock att oroligheterna ej ledde sitt upphof från sjelfva folket eller den tjenande klassen, utan att de för visso hade vida mäktigare driffjedrar. Den tjenande klassen är dock nuförtiden särdeles begifven på att blanda sig i allmänna ärenden, i stället för att förrätta sin tjenst. Tjenarne sysselsätta sig med att i förstugorna läsa tidningarna och tala politik samt låta hvarken statsråd, generaler eller domare dervidlag gå fria samt utan att dertill vara vuxne, anse de sig böra yttra sitt omdöme om allting. De utgöra en otroligt talrik liga, som äfven om de sjelfva ej äro så vådliga för den allmänna säkerheten, dock kunna blifva farliga och framkalla oroligheter genom sina många bekantskaper och försänkningar bland småfolket. Hvad som genom den härofvan omtalade häktade betjentens berättelse kom i dagen, föranledde att flera andra betjenter ej blott i Stockholm utan äfven i landsorten arresterades.

Den af Sundhetskollegium verkstälda undersökningen rörande orsaken till Prins Carl Augusts död tycktes ådagalägga att han dött till följd af ett slaganfall och ingalunda genom yttre våld. Icke destomindre var den meningen ganska allmän i Sverige att han verkligen blifvit mördad och det just utaf dem, som arbetat för hans val, och hvilkas hersklystnad känt sig besviken, då de kommit till insigt om att det var fåfängt att försöka genom honom få något inflytande på regeringsärendena. Å andra sidan sökte prinsens anhängare att kasta skulden för hans död på det parti som arbetat för Prins Gustaf eller Prins Peter af Holstein. Det fanns också många som trodde att han redan blifvit förgiftad innan han kom från Norge och att det var danskarne som då gjort det, man sköt till och med skulden på Ryssland och Frankrike såsom medverkande till hans död. Den verkliga sanningen är dock att det var ett slaganfall som ändade hans lif, men icke destomindre hade hvar och en sin egen uppfattning om saken och leddes vid de framkastade anklagelserna såväl af begäret att skada andra, som af önskan att rentvå sig sjelf från misstankar och elaka rykten.

Ehuruväl Sundhetskollegium ådagalagt att prinsen dött en naturlig död, lät man häkta D:r Rossi vid dennes återkomst till Stockholm, på grund af hans stora vårdslöshet vid liköppningen. Han fick likväl bo på slottet, för att undandragas folkets raseri, men hans dörr bevakades och han fick ej sammanträffa med någon menniska, innan han hunnit rättfärdiga sig, han skötte dock sitt försvar på ett mycket tarfligt sätt.

Justitiekanslerns berättelse om förloppet den 20 Juni offentliggjordes jemte General Adlercreutz rapport om hvad han iakttagit, och hvaruti han sökte urskulda Herr Silfversparre under anförande att vår lagstiftning är sådan att man ej kan få bruka våld emot medborgare utan konungens uttryckliga befallning, då man annars kan sätta sitt eget hufvud på spel. Nog måste man medgifva att våra nuvarande lagar äro föga betryggande för den som har ett befäl, men vanlig humanitetslag ålägger ju enhvar att bispringa den som råkar i fara och man må väl alltid hafva rätt att följa sitt hjertas maning. Den allmänna ordningen var ju störd och det var väl för att upprätthålla densamma som trupperna funnos der, derför måste man betrakta det som en försummelse att ej hafva begagnat dem till lugnets återställande och det grymma brottets afvärjande. General Silfversparre hade äfvenledes afgifvit en rapport, men denna var affattad på

ett sätt, som omöjliggjorde dess offentliggörande, han försökte deri att urskulda sig och framhöll hurusom han sjelf utsatt sig för fara under sina försök att försvara Grefve Fersen. Denna rapport öfverlemnades till justitiekansleren för att intagas bland rättegångshandlingarna och användas vid de pågående undersökningarne. Hvad som verkligen föreföll ganska egendomligt var att hvarken Herr Silfversparre eller de tre herrar som försökt försvara Grefve Fersen, nämligen Düben, Ehrengranat och Schulz kunde, känna igen någon enda af de som blifvit häktade såsom misstänkta för mordet, då de sågo dem inför ransakningsdomstolen, detta kunde lika litet någon af de officerare göra, som fört befälet öfver de på torget uppstälda trupperna. Ovisst torde vara huruvida detta berodde på att de häktade voro oskyldiga och man ej ännu påträffat de skyldige, eller också att de brottslige förställt sina ansigten och gjort sig oigenkännliga; möjligen hade det vilda raseriet förvridit deras ansigtsuttryck; man kan också tänka sig, att de personer, som försökte bispringa grefven, varit så uppskakade, att de ej lagt de uppträdandes utseende på minnet. Kanhända har man till dådets utförande användt särskildt lejdt folk, som omedelbart derefter tagit till flykten ombord på fartyg eller annorledes. Alla öfverensstämde dock uti den uppgiften, att man lagt märke till en mängd sjömansklädda menniskor med vildt och hemskt uttryck samt att det föreföll, som om röda paraplyer varit ett öfverenskommet igenkänningstecken, ty i folkträngseln rundt omkring den olycklige grefven såg man en mängd sådana svängas i luften.

Onda tungor lemnade fortfarande Grefvinnan Piper ingalunda i fred uti den af henne frivilligt valda tillflyktsorten. Man utspred ett rykte, att hennes kammarjungfru plötsligt aflidit och af henne blifvit förgiftad. Justitiekanslern lät genast undersöka saken och fann, att det var en nedrig osanning. Oaktadt Grefvinnan Pipers fullständiga oskuld offentligt blifvit tillkännagifven, spred man fortfarande på gatorna upphetsande ströskrifter och ytterligare angifvelser, hvilket de såväl natt som dag patrullerande militärerna ej kunde förhindra.

Förseglingen utaf den aflidne grefvens samt Grefvinnan Pipers papper blef bruten, och man fann der ej det minsta, som på något sätt kunde kompromettera någon af dem. Ströskrifterna sökte då att kasta skugga på andra personer och på adelsklassen i allmänhet. Snart vände sig dock den allmänna uppmärksam-

heten åt annat håll och sysselsatte sig med den till Örebro sammankallade riksdagen och det blifvande tronföljarevalet — — — — — — — — — — — — — — — — — [1]

Oktober månad.

— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — [1]

Jag återkommer nu till hvad som angår rättegången rörande Grefve Fersens mord. Utur mina berättelser för de föregående månaderna har jag omtalat, hurusom man verkstält rättslig undersökning rörande prins Carl August föregifna förgiftning, och hurusom den utaf de vid liköppningen närvarande läkarnes afgifne berättelser granskats af Sundhetskollegium. Man hade äfven verkstält förhör med alla, som varit i prinsens följe, och efter en långvarig undersökning hade Sundhetskollegium afgifvit den förklaringen, att prinsen dött af slag. Domstolen stod just i begrepp att afkunna samma utslag, då en oförmodad händelse inträffade, som framkallade nya misstankar, att man velat påskynda prinsens död samt att d:r Rossi genom sin vårdslöshet hade skulden härtill, då han skulle hafva kunnat rädda prinsens lif, sedan denne blifvit inburen till prestgården. Presten hade nämligen uti ett bref omtalat, att sedan läkarne lemnat prinsen under förklaring att han vore död, hade en tjensteflicka kommit in uti rummet för att göra i ordning en fältsäng åt prinsens adjutant Holst, hvilken varit honom varmt tillgifven och derför önskade få tillbringa natten hos den döde för att kunna erhålla full visshet om att han verkligen vore död och förhindra liköppningen, innan man derom hade kunnat fullkomligt öfvertyga sig. Presten berättade nu i detta bref, att denna tjensteflicka hade tyckt sig förmärka, att blod rann ut ur prinsens pulsåder; man hade nämligen låtit åder på honom; detta skyndade hon sig genast att omtala för de i rummet bredvid församlade herrarne af prinsens svit. Dessa herrar funno då tjensteflickans uppgift enlig med verkliga förhållandet, men d:r Rossi ville ej ens gå in till den döde, förklarande sig vara öfvertygad om att tjensteflickan farit med osanning, då han ju visste, att prinsen vore död. De herrar, som gått in till prinsen, hade funnit honom liggande qvar på den säng, der han blifvit nedlagd, och hans

[1] Uti sina öfriga anteckningar för September och Oktober månader sysselsätter sig Drottningen med den politiska ställningen och andra för det förevarande ämnet fremmande saker.

kropp ej ens aftvättad; vid åderlåtningen tycktes blod hafva framkommit men snart afstannat, sedermera hade, då det dervid uppkomna såret lemnats öppet och till följd deraf att, såsom det ju inträffar med döda, kroppen svällt, något litet blod ytterligare sipprat ut. Presten förklarade likväl i ofvannämnda bref, att så mycket blod strömmat ut, att det genomträngt madrassen och runnit ut på golfvet. Under rättegångsförhandlingarne hade ingen kommit ihåg att omtala denna händelse, antagligen derför att man ej dervid tyckte sig kunna fästa särdeles stort afseende, utan endast betraktade tjensteflickans berättelse såsom ett uttryck af den inom hennes samhällsklass så vanliga, fruktan för skendöd. I alla fall kan man ej underlåta att anse d:r Rossi vid detta tillfälle hafva handlat särdeles försumligt, som så snart lemnade prinsen, ty läkarens pligt hade ovilkorligen, med hänsyn till dödsfallets hastighet, varit att ganska länge, ja till och med hela natten, stanna qvar inne hos den döde, för att kunna erhålla fullkomlig visshet om att all räddning vore omöjlig. Detta uraktlät han och var till och med så oförsigtig, att han föreslog liköppning efter endast 24 timmar. Jag har redan förut omförmält, att kammarherre Sparre anhöll, att man härom skulle afvakta konungens befallning, och hade ej lemnat sitt samtycke till liköppningen, förrän d:r Rossi förklarat, att han, om dermed uppsköts, omöjligen skulle kunna verkställa fullt noggrann undersökning. Allt detta utvisar, att d:r Rossi, äfven om han ej kan direkt anklagas för brottsligt förfarande, dock handlat ytterst försumligt och vårdslöst. För att nu allmänheten ej skulle få anledning att beskylla Konungen och hans råd att afsigtligt vilja söka förhindra upptäckten af den föregifna uppdiktade stämplingen emot prinsens lif, ansågs nödvändigt att uppskjuta den rättsliga undersökningen, till dess man hunnit få full klarhet rörande den ifrågavarande saken, för hvilket ändamål en person skickades till Skåne för att derstädes på sjelfva platsen företaga undersökningar. Tjensteflickans iakttagelser fingo dock slutligen den naturliga förklaring, som jag härofvan har vidrört, och det blef äfven tydligt, att presten afgifvit denna berättelse under förhoppning om någon belöning för sitt stora nit att vilja framvisa, huru försumligt man hade burit sig åt vid dödstillfället. Domstolen ansåg derför, att detta ej kunde inverka på frågan, men man hade likväl fått full bekräftelse på d:r Rossis stora försumlighet, ty det ansågs allmänt vara alldeles oförlåtligt, att han hade lemnat den döda kroppen utan någon omvårdnad

under tjugufyra timmar samt ej heller brytt sig om att noggrannare undersöka, huruvida prinsen verkligen varit död eller tilläfventyrs endast utsatt för ett qväfningsanfall. För denna sin försumlighet fick d:r Rossi äfven plikta, då han utaf domstolen dömdes till landsförvisning.

Rättegången rörande mordet på Grefve Fersen fortgick likaledes. Genom polisundersökningen hade det fullkomligt blifvit ådagalagdt, att såväl den aflidne grefven som Grefvinnan Piper voro fullkomligt oskyldiga till den emot dem rigtade anklagelsen att hafva förgiftat Prins Carl August, och man afvaktade nu endast domstolens utslag, som skulle fullkomligt rentvå grefvinnan, hvilken ännu befann sig på Vaxholm, visserligen under bevakning men dock icke behandlad såsom fånge. Till en början hade man öppnat alla bref, som ankommo till henne, men snart upphörde man dermed, och bevakningen blef mindre sträng. Sjelf ville hon emellertid ej lemna denna plats, förr än hon fått Konungens eller åtminstone domstolens utslag beträffande sin fullkomliga oskuld, och det sålunda inför allmänheten blifvit ådagalagdt att alla de emot henne rigtade nedriga beskyllningarna voro ogrundade och endast uppdiktade af förtalet. — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —

November månad.

— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —[1]

Rättegången rörande orsakerna till Prins Carl Augusts död närmade sig nu sitt slut, och domstolen hade funnit det ådagalagdt, att han dött en naturlig död, som förorsakats af ett slaganfall. Härigenom hade nu äfven såväl Grefve Fersens som hans olyckliga systers oskuld blifvit ådagalagd, och de hade sålunda blifvit fullkomligt rentvagna från de nedriga misstankar, som allmänheten rigtat emot dem. Konungen måste således anse det som sin pligt att gifva dem en offentlig upprättelse, för att full rättvisa skulle dem vederfaras. Det var derför nödvändigt, att Grefve Fersen erhöll en hederlig begrafning; detta kräfde helt naturligt Konungens rättskänsla, likasom det fordrades för

[1] Innehåller en beskrifning öfver Kronprinsen Carl Johans ankomst till Sverige och de politiska förhållandena.

hans eget anseende, då han härigenom skulle kunna återvinna den myndighet, som han alltsedan den 20 Juni nästan fullkomligt förlorat, och hvilken ju djupt hade blifvit kränkt uti dens person, som var chef för hans hof och innnehafvare af hans högsta ordnar. Likväl hade man grundad anledning att befara, att regeringen, som vid detta tillfälle visat sig vara i saknad af kraft och styrka, fortfarande skulle komma att lägga samma svaghet i dagen. Det framhölls äfven, att man kunde frukta för oroligheternas förnyande i händelse af en offentlig jordfästning. Konungen sjelf hade likväl sedan länge bestämt sig för att egna sin riksmarskalk och trogne tjenare en honom fullt värdig begrafning, hvilken upprättelse från sin furstes sida denne i hög grad förtjenade, ej blott på grund af sitt höga embete och framstående egenskaper, utan äfven derför att han under utöfning af sin tjenst blifvit af en rasande folkhop på ett så grymt och orättvist sätt massakrerad. Då emellertid statsråden allt fortfarande hyste sina betänkligheter, var det af nöden att söka ingifva Konungen fasthet och ståndaktighet; visserligen hade jag fattat ett beslut att för min del aldrig blanda mig uti regeringsärenden, men min stora vänskap för Grefve Fersen och mitt lifliga intresse för Konungens eget anseende tvingade mig härvidlag att på allt sätt försöka öfvertala Konungen att icke gifva efter. Alla de, som hade intresse deraf, att Grefve Fersen och hans olyckliga syster ej skulle erhålla fullkomlig upprättelse, begagnade sig nu utaf den föregifna fruktan för nya oroligheter för att i sista stund försöka förhindra begrafningen. Man föregaf äfven, att begrafningen skulle komma att blifva alldeles för dyrbar för Konungens egna tillgångar. Denna invändning omtalade jag för Grefve Fabian Fersen, hvilken haft hofförvaltningen om hand och derför kunde upplysa om att kostnaden för Konungen skulle blifva högst obetydlig, ty vid sådana högtidligheter vid hofvet såsom bröllop och begrafningar är det alltid vanligt, att de anhöriga lemna drickspengar åt alla dem, som dervid anlitas. Dessutom ansåg jag det äfven vara af stor vigt, att begrafningen blefve förrättad med all möjlig högtidlighet, för att härigenom Grefvinnan Piper, hvars fullkomliga oskuld blifvit tillkännagifven, skulla erhålla nödig upprättelse. Jag hade öfvertalat Konungen att till henne skrifva ett bref, hvilket hon på ett synnerligen förträffligt sätt besvarade. Ehuru hon fått tillstånd att redan nu lemna Vaxholm, ville hon ej göra detta innan äfven hennes broder fått fullkomlig upprättelse genom högtidlig begrafning och

liktal, hvarför jag önskade att så mycket som möjligt påskynda den dag efter dag uppskjutna begrafningen för att befria henne från den under vintern helsovådliga vistelsen på denna ö. Då jag likväl ej kunde se, huru jag skulle kunna få ett slut på alla dessa svårigheter, beslöt jag mig för att vända mig till Kronprinsen, hvilken visat mig särdeles stor vänskap; jag fann honom hysa samma åsigt som jag, nemligen att Konungens personliga anseende stod på spel. »Detta skulle alltså vara Eder särskildt angenämt», sade han. »Ja», svarade jag, »och detta icke blott för den vänskaps skull, som jag hyser för hans syster, som behöfver komma ifrån Vaxholm, utan äfven derför att jag betraktar det såsom en gärd af rättvisa emot en oförvitlig man, men allramest likväl för Konungens eget anseende, ty han måste visa sig ega viljekraft nu, då han en gång bestämdt förklarat, att begrafningen skall ega rum.» »Ni har fullkomligt rätt», blef prinsens svar »och ehuruväl jag ännu icke bör blanda mig uti någonting utan i allt uteslutande rätta mig efter Konungens vilja, lofvar jag Eder att göra hvad jag kan, för att begrafningen så snart möjligt är må komma att ega rum.» »Jag besvär Eder härom», tillade jag, »isynnerhet som man härigenom skulle kunna nedtysta alla dessa tidningsskrifvare, hvilka nu förklara att någon högtidlig begrafning ej kommer att förrättas, och sålunda visa att regeringen ej bryr sig om deras prat.» Prinsen gaf mig fullkomligt rätt härutinnan, och han höll sitt ord.

December månad.

Under förra månaden har jag omförmält, hurusom Kronprinsen hade lofvat mig, att han skulle intressera sig för att Grefve Fersens begrafning skulle blifva af. Han höll sitt löfte och talade om saken ej blott med Konungen utan äfven med statsråden, hvilka lyssnade till hans framställningar och gåfvo vika för hans skäl. Det blef således bestämdt, att begrafningen skulle förrättas i Stockholm uti vederbörlig ordning, ehuruväl man föreslagit att antingen göra densamma derstädes utan någon vidare ståt, eller ock med större eller mindre högtidlighet ute på landet. Grefvens lik, hvilket såsom jag förut berättat blifvit fördt till hans emellan Stockholm och Upsala belägna egendom Steninge, afhemtades utaf en afdelning af hästgardet, som skulle beledsaga det till hufvudstaden. Då man fruktade för liklukten, blef liket två dygn före den högtidliga begrafnings-

ceremonien nedsatt i Fersenska familjegrafven uti Riddarholms-kyrkan, för att först natten före sjelfva jordfästningen uppställas på den för ändamålet uti Riksmarskalkens våning på Stockholms Slott anbringade katafalken. Ännu en gång skulle likväl hatet mot den olycklige grefven gifva sig tillkänna, då hans fiender på allt sätt sträfvade efter att kunna störande inverka på den högtidlighet, som var afsedd att genom denna sista hedersbevisning återupprätta hans minne. Man hade försökt att intala Baron von Engeström. att folkmassan skulle komma att gifva uttryck åt sitt missnöje, för den händelse att kistan komme att bäras uti procession, och att det derför vore klokast att endast ifrån grafhvalfvet flytta upp densamma på den katafalk uti kyrkan, der kistorna pläga ställas under liktalen, samt att det förresten vore ganska egendomligt att föra kistan tillbaka till slottet, isynnerhet som det aldrig brukade vara tillåtet, att lik finge finnas inom det slott, der Konungen residerar. Baron von Engeström skyndade sig derför helt upprörd till Konungen för att försöka afstyra, att den olycklige grefvens qvarlefvor insattes uti hans embetsvåning. Lyckligtvis befann jag mig hos Konungen, då Herr von Engeström kom dit, och då hvarken han eller jag genast kunde komma in till Konungen, som var sysselsatt med sin toilett, vände sig baronen till mig för att bedja mig öfvertala Konungen att på nyss anförda skäl afstyra att grefvens lik ditflyttades. »Det kan jag ej», svarade jag honom, »Konungen har nu en gång fastställt ordningen för ceremonien, och det vore småaktigt att nu ändra densamma, dessutom kunna flera exempel anföras derpå, att lik fått stå qvar på slottet ända till begrafningsdagen.» »Ja», invände Herr von Engeström, »men det har uteslutande varit kungliga personer.» Jag anförde då för honom flera fall, som inträffat till och med på senare tid, då till exempel Grefvinnan von Rosen, som varit anställd hos de kungliga barnen och haft sin bostad på slottet, efter sin död fick stå qvar der ända till begrafningsdagen. »Ja», tillade Herr von Engeström, »för sådana personer, som haft sin bostad på slottet kan möjligen Konungen lemna ett sådant medgifvande, men att nu till slottet föra ett lik, som redan varit nedsatt i kyrkan, det är verkligen för mycket och måste uppreta folkmassan samt kan lätt framkalla nya olyckor.» »Man kan aldrig, svarade jag honom, »göra för mycket, då det är fråga om en trogen undersåte, som utaf det rasande folket blifvit misshandlad och dertill drabbats af denna olycka midt under utöfningen af sitt embete. Den vid detta tillfälle kränkta konungamakten kan

endast vinna upprättelse derigenom att full rättvisa blifver bevisad den hederlige man, som städse lagt sin hängifvenhet för Konungen i dagen, och detta kan ej ske på annat sätt, än att hans jordiska qvarlefvor blifva egnade all den hedersbevisning, som tillkommer honom såsom hofvets främste man. Jag är dessutom öfvertygad om att Konungen kommer att visa sig ståndaktig och ej skall vilja ändra sitt en gång fattade beslut samt att Ni ingalunda kommer att lyckas öfvertala honom. Tala för resten sjelf med honom, så får Ni se, hvad han svarar Eder. Jag fruktar ingalunda för folkmassans oroligheter, ty trupperna äro nu under säkert befäl samt fullt beredda att möta våld med våld.» Herr von Engeström väntade ännu en stund, men då Konungens toilett tog lång tid, beslöt han sig slutligen för att aflägsna sig. När jag sedermera kom in till Konungen, berättade jag för honom hvad som tilldragit sig mellan Herr von Engeström och mig, hvaruppå Konungen vredgad yttrade: »Jag har nu en gång faststält ordningen för högtidligheten och kommer på intet vilkor att ändra mitt beslut, ty jag kan ej fatta denna ängslan, som synes mig löjlig. Så mycket bättre, om folkmassan vill ställa till bråk, ty då får man tillfälle att visa, att jag ej skall låta det gå denna gång på samma sätt som den 20 Juni. Peyron är förberedd, och jag litar fullkomligt på honom, och det är väl ändå jag, som är herskaren här.» »Edert beslut fägnar mig», svarade jag, »Ni eger dessutom ett säkert stöd uti Kronprinsen, som ej kommer att lemna Eder i sticket uti det afgörande ögonblicket.» Kronprinsen hade verkligen begrafningsdagen den 2 i denna månad sina hästar sadlade och var fast besluten att vid minsta oordning stiga till häst för att med väpnad hand undertrycka sjelfsvåldet och illviljan hos en folkhop, som låtit sig missledas utaf illasinnade personer, hvilka sträfvade efter att kunna ställa till oreda. Dagen aflöpte emellertid under allsköns lugn, trupperna voro uppstälda under vapen, och Stockholms garnison hade understöd utaf det på flera ställen posterade artilleriet. Äfven andra trupper voro för dagen inkallade. En stark kavalleriafdelning åtföljde processionen såväl för ordningens upprätthållande som för att utgöra en hedersbevisning åt den aflidne, som uti lifstiden varit ej blott fältmarskalk utan äfvyn en af rikets herrar och serafimerriddare, hvilket berättigade honom till en dylik eskort. De trupper, som marscherade före och efter liktåget hade sina gevär och pistoler laddade, detsamma var förhållandet med alla de öfriga trupper, som voro utstälda om-

kring slottet och vid de gator, som derifrån leda till Riddarholmskyrkan, der begrafningen skulle ega rum. Starka patruller till fots och till häst tågade genom gatorna för att afstyra folksamlingar, och Herr Peyron hade låtit artilleriet uti folkets åsyn ladda kanonerna för att ingifva respekt och göra tydligt, på hvilken sida makten fanns. Den tillförordnade Öfverståthållaren Herr Sköldebrand hade dagen förut utfärdat en proklamation med förbud emot folksamlingar uppå gatorna samt befallning, att alla bodar, först och främst sådana der matvaror och starka drycker försåldes, skulle hållas stängda. Som jag härofvan omnämnt, aflöpte emellertid allting under fullkomligt lugn, och föga folk syntes på gatorna, hvartill säkerligen det mycket hade bidragit, att allmänheten visste, att trupperna hade befallning att vid första oordning skjuta skarpt. Der processionen passerade, iakttog folket fullkomlig värdighet, och det syntes vara en öfverflödig försigtighet af t. f. Öfverståthållaren och Generaladjutanten att personligen till häst öfvervaka ordningen, ehuruväl det måste anses vara mycket klokt handladt utaf dem.

Såväl predikan som det deruppå följande liktalet voro utmärkt bra skrifna. Den förstnämnda, som hölls af Öfverhofpredikanten Murray, var dock särdeles försigtigt affattad, ty han vidrörde endast obetydligt hvad som hade händt och framhöll blott våra pligter enligt evangelium, och kunde gerna uti sin predikan hafva inlagt något mera kraft. Den särskilda bön, som vid detta tillfälle lästes, var mycket bra. Liktalet var ett fullkomligt mästerstycke i vältalighet, det innehöll en betraktelse öfver den 20 Junis gräsliga tilldragelser och gör sin författares både hjerta och snille den största heder; denne är en af de aderton i den af Konung Gustaf III instiftade svenska akademien; visserligen hade han framhållit sin önskan att få förblifva obekant, men hans namn förtjenar verkligen att bevaras åt efterverlden; det var Konungens förre bibliotekarie Herr Leopold, en man, som stod högt i gunst hos Gustaf III och hvilkens arbeten äro mycket populära samt intaga bland de främsta rummen inom den svenska litteraturen. Den så olyckligt omkomne var verkligen värd att få sitt minne återupprättadt genom ett sådant loftal, hans ädla dygder och hans varma hängifvenhet för sin herskare hade bort berättiga honom till ett bättre öde.

Herr Sköldebrand hade varit mycket emot, att jordfästningen förrättades med stor högtidlighet, antingen detta nu berodde endast på småaktighet eller derpå, att han verkligen hade stora

försänkningar hos det parti, som var inveckladt uti och möjligen framkallat oroligheterna den 20 Juni.

Han hade gjort allt för att söka förhindra begrafningen och föregaf sin fruktan för oroligheteternas upprepande. Herr Sköldebrand är nog en mycket rättskaffens man och har alltid haft anseende att vara det, men partiandan kan tyvärr ofta förleda den mest rättänkande menniska till ganska mycket. Han var dessutom behäftad med denna tidens lyte, den s. k. frihetskänslan. som han städse lade i dagen, och kunde derför icke med glad håg se, att en man sådan som Grefve Fersen hvilken alltid uppträdt såsom kunglighetens och konungamaktens beskyddare, egnades en så stor hyllning, som den högtidliga begrafningsakten innebar. Då nu emellertid allting aflöpte uti lugn och ordning, sökte han tillskrifva sig förtjensten att härtill hafva bidragit, ehuruväl det är otvifvelaktigt att äran häraf tillkom General Peyron såsom befälhafvare för Stockholms garnison. Denne hade skaffat sig en särskild hemlig polis, bestående af underofficerare och soldater vid garnisonsregementena, derför att han ej ansåg sig kunna lita på den ordinarie poliskåren. Genom denna hemliga polis hade han lyckats skaffa sig kännedom om allt, som yttrades rundtomkring uti staden samt på krogarna i stadens utkanter.

Herr Sköldebrand hade, innan den högtidliga begrafningsakten blef bestämd, för mig gifvit uttryck åt sin farhåga för hvad som skulle inträffa, om begrafningen blefve förrättad annorlunda än uti den största enkelhet, derför ansåg jag mig nu dagen efter begrafningen böra fråga honom, hvem som fått rätt, han eller jag, häruppå svarade han mig synbarligen besvärad: »Men detta har likväl ej kunnat ske utan de aldra största ansträngningar samt säkerligen ej utan alla de åtgärder, som af mig blifvit vidtagna för att lugna alla dem, som kunnat hafva för afsigt att ställa till oordningar, och polisen har varit särdeles verksam för att uppnå detta resultat.» Jag kunde blott småle åt ett sådant svar och vände honom ryggen.

Baron Engeström hade verkligen ganska mycket arbetat för att få de brottsliga från den 20 Juni bestraffade och Grefve Fersens minne återupprättadt, denne olycklige man, som så grymt och orättvist blifvit misshandlad och mördad; när jag derför dagen efter begrafningen råkade honom, visade han sig särdeles belåten öfver att han kommit underfund med att man sökt föra honom bakom ljuset. Jag frågade honom då: »Nåväl, min herre, hade jag ej rätt deruti, att allting skulle komma att

aflöpa uti största lugn?» »Jo», svarade han. »Jag är mycket belåten öfver att så är förhållandet, men jag hade verkligen ej väntat mig detta efter allt hvad man för mig hade berättat.» Baron von Engeström menade nog uppriktigt, då han yttrade detta, men han har onekligen det stora felet att vara alltför lättrogen, isynnerhet när han får höra något från personer, som han anser sig böra hysa förtroende för.

Sedan nu Grefve Fersens begrafning egt rum, kunde man uteslutande få tänka på, huru den olyckliga Grefvinnan Piper skulle kunna befrias ifrån att längre qvarstanna på den fästning, der hon frivilligt hade låtit innesluta sig. Visserligen hade genom en utfärdad kungörelse hennes oskuld redan blifvit fullständigt ådagalagd, hvarför hon äfven mycket väl kunnat lemna sin tillflyktsort, men som jag redan förut omnämnt önskade hon dessförinnan se sin broders minne till fullo återupprättadt; nu var Grefve Fersens oskuld utaf domstolen erkänd, och den högtidliga begrafningsakten hade egt rum, också fordrades det blott för att hon kunde få begifva sig från fängelset, att hon erhöll nödigt skydd utaf den kungliga myndigheten, som fullständigt bekräftade hvad som innehölls uti kungörelsen samt det särskilda af Konungen till henne skrifna brefvet. Jag talade om denna sak både med Konungen och med Generaladjutanten Peyron, som ju var den, som, vid förefallande behof egde att vidtaga nödiga anstalter för grefvinnans beskydd och hvilken stod på hennes sida. Grefvinnan önskade gerna få färdas genom Stockholm, hvilket hon ej ansåg böra vara förenadt med någon fara, då hon ju var fullständigt oskyldig och detta blifvit offentligt förklaradt. Hertig de Pienne, som så ädelmodigt följt henne och icke lemnat henne under hela hennes vistelse på Vaxholm samt till och med tagit afsked från sin tjenst för att helt och hållet kunna egna henne sin vänskap, hade troligen intalat henne detta, för att hon i Stockholm skulle få tillfälle att återse sina slägtingar och vänner. Då jag emellertid hade mig bekant att man fortfarande lika skoningslöst som förut talade om Grefvinnan Piper, ansåg jag det vara lugnast för hennes egen säkerhet, att hon ej kom genom Stockholm utan tog en annan väg. Hennes båda söner, som varit i Stockholm med anledning af morbroderns begrafning, anhöllo att få till mig framföra sina tacksägelser för det intresse och den omvårdnad, som jag hade om deras moder; jag fick dervid tillfälle att för dem framhålla min åsigt rörande denna sak, hvilken de fullkomligt gillade, men de anhöllo att till yttermera säkerhet

deras moder skulle få åtföljas utaf en officer, med hemligt bemyndigande utaf Konungen att vid förefallande behof bruka våld till hennes försvar. Sjelf hade jag redan förut tänkt häruppå, men grefvinnan hade framhållit, att hon fruktade, att detta skulle kunna gifva henne sken af att vara en fånge.

Alltsedan min afresa till Strömsholm hade jag underhållit brefvexling med grefvinnan. Till en början kommo hennes bref mig tillhanda under kuvert till General Adlercreutz, men sedermera genom särskilda bud. Jag fick nu bref från henne, att hon ville följa mitt förslag; antingen hade hennes söner öfvertalat henne härtill eller hade hon fått samma råd utaf andra; hon sade sig helst önska till följeslagare någon, som ej hörde till hennes slägt och som skulle vara i stånd att försvara henne med väpnad hand, om detta skulle synas erforderligt. Jag kände mig mycket glad öfver hennes beslut och framstälde saken för Konungen, hvilken godkände förslaget och lofvade att tänka ut någon härtill lämplig person. Jag talade äfven med Kronprinsen om detta, ehuru han, som ej närmare kände Grefvinnan Piper, ej kunde för henne hysa något särskildt intresse, annat än för att vara mig behaglig, men då han emellertid mycket håller på den kungliga värdigheten, insåg han, att det var af vigt att den till grefvinnans förmån afgifna kungliga förklaringen på lagligt sätt understöddes och hennes person finge erforderligt beskydd. Han tog derför saken om hand och framhöll betydelsen af att hon eskorterades, hvaruppå han mycket höll. Generaladjutanten, som äfven delade mina åsigter härutinnan, bad mig angifva någon person, som kunde vara grefvinnan behaglig såsom följeslagare. Öfverste Reutersvärd, hvilken af Gustaf III blifvit använd vid Konung Ludvig XVI:s flykt till Varennes och derefter åtföljt Grefve Fersen samt en tid varit Chargé d'affaires syntes mig vara en för detta ändamål särdeles lämplig person. Konungen godkände detta mitt förslag samt gaf honom detta uppdrag, som han utförde till såväl Konungens som Grefvinnan Pipers stora belåtenhet; grefvinnan tackade mig sedermera särskildt för detta val.

I stället för att taga vägen genom Stockholm förde han grefvinnan genom Vestmanland till hennes egendom Löfstad i Östergötland; hon uppehöll sig under resan tvenne dagar hos sin son på Engsö, der denne uti kyrkan, hvarest familjegrafven finnes, lät anställa en högtidlig tacksägelsegudstjenst med anledning af moderns fullständiga befriande från alla misstankar, äfvensom till åminnelse af sin aflidne morbroder Grefve Fersen.

Kyrkan var illuminerad, och grefvinnan blef såväl dit som derifrån buren af sina båda söner och sin måg. Då hon under sin mans lifstid varit herskarinna derstädes, äfvenså under sonens minderårighet förvaltat egendomen till sina underhafvandes fromma, voro dessa nu närvarande vid högtidligheten och egnade henne en liflig hyllning. Resan gick lyckligt och väl, och vid Löfstad blef hon med stor glädjebetygelse emottagen. Ej blott de underhafvande derstädes utan äfven de ifrån brodrens i närheten belägna egendom Ljung lade vid detta tillfälle i dagen sin stora tillgifvenhet för sin aflidne husbonde och dennes syster.

Konungen söker på alla sätt att lägga i dagen huru belåten han är med Kronprinsen, och sjelf börjar jag verkligen att hysa högaktning för honom. Hans uppförande vid detta tillfälle har tillförsäkrat honom min innerligaste vänskap. Det sätt han städse iakttager gent emot Konungen kan ej nog berömmas, en verklig son kan ej visa en större uppmärksamhet och vördnad än Kronprinsen vid alla tillfällen gör det emot Konungen. Då jag talade med honom rörande händelserna den 20 Juni, svarade han mig: »Ni vet mer än väl, att jag ingen röst har i rådet och att min skyldighet är att underkasta mig Konungens vilja och beslut, hvarför jag ingenting kan utlofva, såvida ej något särskildt tillfälle yppar sig, men det gifver jag Eder mitt hedersord uppå, att om så inträffar, skall jag göra allt, hvad jag kan.» Min öfvertygelse är verkligen också, att såvida icke Kronprinsen ingripit, så hade hvarken den högtidliga begrafningsceremonien, ej heller det hedrande sätt, hvaruppå Grefvinnan Piper blef behandlad kommit i fråga, ty han förklarade sig eftertryckligt för bådadera, men detta utan något skryt och utan att vilja att det skulle märkas, att det kom ifrån honom, tvärtom sökte han låta påskina, att det uteslutande berodde på Konungens eget initiativ, och undvek derför alla slags tacksamhetsbetygelser. När han talade om saken med Konungen, skedde det, ehuru med kraft, likväl med den allra största undergifvenhet; härigenom förskaffade han sig alla hederliga menniskors odelade högaktning. Kronprinsens hela uppträdande såväl emot Konungen och mig, som ock emot sin omgifning är sådant, att det måste tillvinna honom hela folkets erkännande, och han börjar äfven redan att blifva allmänt älskad.

— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —[1]

[1] Innehåller betraktelser öfver den politiska ställningen i allmänhet.

Jag kan verkligen ej underlåta att ytterligare vidröra Herr Silfversparres uppförande med afseende på Grefve Fersen. Han är allmänt ansedd för en person med en svag karakter och försvaras uteslutande af sina gamla partivänner. Han har försökt att urskulda sig inför Kronprinsen, hvilken, okunnig som han är om hans uppträdande den 20 Juni, behandlar honom på samma sätt som alla de öfriga generalerna, men af allmänheten betraktas han såsom en lågsinnad person. Konungen tilltalar honom aldrig, och han inbjudes ej till hofvet af annan anledning än att anses tillhöra Prinsessans hof. Han håller sig likväl framme vid alla tillfällen; när Konungen tager emot generalitetet eller sitt hof, är han alltid en af de förste att inställa sig, ja, han var till och med med på Grefve Fersens begrafning; antingen är han verkligen så inskränkt att han ej märker, hurusom alla menniskor lika såväl som Konungen undvika honom, eller också vill han genom sitt sätt att uppträda ådagalägga sin oskuld. Han är med i hofkretsarne och öfverallt, han har till och med infunnit sig hos Grefven och Grefvinnan Fabian Fersen samt med dem talat om händelsen den 20 Juni på ett sätt, som om han varit Grefve Fersens räddare. Han skryter för alla öfver att Konungen talat med honom, då sanningen tvärtom är att Konungen aldrig rigtar ett ord till honom. Hans uppträdande är så besynnerligt, att ingen rätt kan begripa detsamma, men det bidrager åtminstone ej att öka den aktning man kan hysa för honom; i stället är han nästan allmänt utpekad nu, sedan man fått närmare kännedom om detaljerna vid händelserna den 20 Juni. De personer, som söka urskulda honom, förklara att han tappat hufvudet samt saknat erforderlig beslutsamhet, hvilket likväl ingalunda kan vara till hans beröm. Man får väl se, när en gång hela rättegången blifver utredd och Herr Silfversparres verkliga uppförande blifver bekant, huruvida han skall kunna rättfärdiga sig; under tiden sprider sig dock kännedomen om hans handlingssätt ibland allmänheten, och sanningen kommer alltid fram. Grefve Fabian Fersen och hans grefvinna taga emellertid numera aldrig emot denne general, när han låter anmäla sig, ty de hafva fått kännedom om hvad som genom förhören blifvit utrönt. Jag tror dock för min del med säkerhet. att han felat mera genom dumhet än till följd af brottslig vilja. På det hela är dock alldeles omöjligt att förstå något af det, som hände denna olyckliga dag, hvars tilldragelser säkerligen blifvit framkallade utaf partilidelserna. Man fruktade troligen,

att se Konungen omgifven af royalister, hvilka kunde gifva honom nyttiga råd, och önskade, att demagogerna ensamt skulle komma till makten. Hela denna sak är dock fullkomligt omöjlig att begripa, men säkert är, att den för all framtid kommer att utgöra en skamfläck för den svenska nationen. —

1811.

Juli månad.

— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —[1]

Den långvariga rättegången rörande händelserna den 20 Juni börjar nu ändtligen att närma sig sitt slut och de vidlyftiga handlingarna, hvilka upprepade gånger blifvit genomgångna såväl hos polisen och kämnersrätten som uti hofrätten kunna un öfverlemnas till statsrådet. Den dom, som Hofrätten afkunnat öfver de personer, som befunnits vara Grefve Fersens mördare, och dem, som framkallat upploppet den 20 Juni, var ovanligt mild, hvilket måste antagas bero antingen på svaghet hos domstolen eller också derpå, att den förberedande undersökningen spridt föga ljus i saken. Det var tydligt, att polisen velat undvika, att personer i framskjuten samhällsställning och som tagit verksam del i 1809 års revolution, skulle komma att bestraffas; man försökte derför att öfverskyla deras brottslighet och så missleda undersökningen, att de skulle drabbas uteslutande af misstankar. Det omtalades emellertid ganska allmänt, att det var Herr von Platen, som allra först framkastat tanken på historien om Prins Carl Augusts förgiftning och i sammanhang härmed utslungat missstankar emot den förre Konungens förtrogne vänner; man påstod också, att Herr von Mannerheim, som bekläder befattningen som Justitie-Ombudsman, varit det egentliga upphofvet till oroligheterna, och att han till och med den 20 Juni förklädd varit med bland folkhopen för att underblåsa upphetsningen. Sådana rykten äro allmänt spridda bland allmänheten, men de äro verkligen så ohyggliga, att jag icke vågar försäkra någonting bestämdt härvidlag och skulle för min del gerna vilja hoppas, att de äro ogrundade, men så mycket är

[1] Innehåller ej till förevarande ämne hörande betraktelser.

dock fullkomligt säkert, nämligen att Herr von Platen var en af de förste, som framkastade misstankar rörande prinsens förgiftning, likasom att det var från den utaf Herr von Mannerheim strax efter Carl Augusts död med anledning af riksdagskallelsen instiftade klubben, som den ohyggliga fabeln »Räfvarne» utspreds, åtminstone blef den der i första hand uppläst och diskuterad. Inom denna klubb förtalades för resten alla den förre Konungens förtrogne vänner och behandlades såsom eländige giftblandare; minst af alla skonades familjen Fersen.

Nog hade man bort väcka åtal emot militärbefälet och i främsta rummet emot Herr Silfversparre, men Konungen lät af politiska skäl öfvertala sig att ej vara för sträng utan taga hänsyn till den verksamma del, som denne tagit uti Gustaf Adolfs arrestering, och det är verkligen ett bevis på Konungens mildhet, att han ej ännu låtit ställa honom under krigsrätt. Militärbefälet i allmänhet förtjenade att bestraffas för sin pligtförgätenhet att ej hafva sökt afstyra detta upplopp, som stört den allmänna säkerheten. Då man emellertid hade sina misstankar, att ganska högt stående personer vore invecklade häruti, undvek man med flit att försöka taga reda på anstiftarne af denna ohyggliga händelse samt ledde undersökningen med slapphet och långsamhet. Ett helt år hade gått utan att man lyckats upptäcka någonting eller kommit till något resultat. Nu blef hofrättens dom underkastad Konungens pröfning, sedan högsta domstolen för sin del förklarat, att den ansåg hofrätten hafva dömt alltför mildt. Kronprinsen var äfven särdeles missnöjd med hofrättens dom och begagnade sig nu häraf att återförvisa saken till hofrätten för ny behandling i och för skärpandet af de brottsliges straff. Han uttryckte högt inför alla sitt stora missnöje och kallade domen löjlig. Det var efter öfverenskommelse med Konungen, som han den 25 i denna månad uti statsrådet förklarade, att hofrätten skulle anmodas fatta ett annat beslut. Man visste, att endast presidenten och tvenne ledamöter ansett att en strängare behandling bort tillkomma dem, som gjort sig skyldiga till mordet, samt dem, som varit upphofvet till händelserna den 20 Juni, men att alla de öfriga ledamöterna hade varit svaga nog att låta skrämma sig till att fatta ett så föga värdigt beslut. Man misstänker, att de insett, att flera högt stående personer voro medbrottsliga derför att de befrämjat saken, och de fruktade törhända dessas hämnd för den händelse de brukat större stränghet. Det är i sanning högst bedröfligt att

finna, huru illa denna angelägenhet blifvit behandlad samt med hvilken långsamhet och vårdslöshet, som man bedrifvit undersökningen för att upptäcka de medbrottslige, likasom huru man på alla sätt sökt skona militärbefälet för att icke blotta befälhafvarens dumhet, sinnesfrånvaro och oduglighet.

Konungen förargade sig sig sjelf vid genomläsningen utaf handlingarna i målet ganska mycket öfver, att han underlåtit att genast låta arrestera Herr Silfversparre, men felet var nu en gång begånget, och Konungens godhet och mildhet hade vid detta tillfälle icke förnekat sig. Det vill derför verkligen synas, som om militärbefälet kommer att gå fullkomligt strafflöst från det hela. Sjelf har jag genomläst handlingarna, och af dem framgår det ganska tydligt, att det borde varit en lätt sak att hafva kommit de hemliga driffjedrarne på spåren, men sedan man nu dragit ut på tiden, torde det nog blifva svårare.

Kommer ej en efterverld att vinna större klarhet i allt detta än det lyckats för samtiden, och detta är väl föga troligt, så förblifver för all framtid hela denna historia en förborgad hemlighet.

— — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — —

November månad.

— — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — —

Såsom jag under sommarens lopp omförmält hade Kronprinsen ej velat godkänna den dom, som högsta domstolen afkunnat öfver de brottslige från den 20 Juni, nu hade domstolen något skärpt de ådömda straffen. Justitie Kanslern hade ställt Herr Silfversparre och militärbefälet under åtal för pligtförgätenhet. Kronprinsen omtalade detta för mig och omnämnde, att några af statsråden verkligen önskade se Herr Silfversparre bestraffad, men han trodde i alla fall, att allt skulle aflöpa uti godo. Det föreföll verkligen strax efter Kronprinsens hitkomst, som om han skulle önskat se anstiftarne af upploppet strängt bestraffade, likaså väl som de pligtförgätne personer, hvilka underlåtit att afstyra detsamma, men nu, sedan man ifrån början begått den försummelsen att ej ställa Herr Silfversparre under krigsrätt, tyckes kronprinsen lyssna till de föreställningar, som göras honom härvidlag, att ett sådant steg skulle kunna betraktas såsom ett öppet klander utaf den mildhet, som Konungen

visat. Dessutom är äfven General Adlercreutz invecklad uti saken, då han genom de försök han gjorde att lugna folkmassan ej lyckades rädda Grefve Fersen, hvilket nog varit möjligt, om han redan på förmiddagen vidtagit samma åtgärder som på eftermiddagen, nämligen att låta skjuta på folket. Man hade dessutom särskilda hänsyn för Silfversparre med anledning af den verksamma del han tagit uti hvad som den 13 Mars gjordes för att rädda fosterlandet ur det olyckliga läge, som Gustaf Adolfs galenskaper störtat det uti. Alla dessa omständigheter inverkade nog på Kronprinsen till att nedtysta hans redbara hjertas maningar att söka få de pligtförgätne bestraffade. Emellertid kommer man att försätta Herr Silfversparre ur tjenstgöring och tvinga honom att med det snaraste taga afsked. Han är verkligen alldeles oduglig att föra något befäl, ty han saknar fullkomligt all militär begåfning.[1]

— — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — —

Biskopen i Strengnäs Johannes Mattiæ sjelfbiografiska anteckningar.[2]

Han föddes 1592 $^{29}/_{12}$ i V. Husby i Östergötland, der fadern var kyrkoherde. Vid sju års ålder, 1599 i april, sedan han af sina föräldrar lärt att läsa rent svenska, kom han till Linköping med sin preceptor M. Claudius Prytz och var sedan der hos sin broder välb. Peder Mattsson i 11 år.

1609 i sept. sänd till Upsala akademi. —

1610 i juni dog hans fader i Söderköping och begr. i V. Husby kyrka.

1617 i juni, sedan han varit student i 7 år, kallades han jemte några andra till promotion i fil. faculteten.

---

[1] Någon tid efter sedan det beslutet blifvit fattadt, att ingen vidare rättegång skulle inledas emot Herr Silfversparre rörande hans beteende den 20 Juni, försökte man förmå honom att taga afsked från sitt regemente. Man bjöd honom en oerhörd ackordssumma för att blifva af med honom. Då han är mycket mån om sig, gick han in häruppå; han fick likväl behålla den generalsvärdighet, som han utan någon som helst krigarebragd förvärfvat sig. (Not skrifven i Februari 1812.)

[2] I en i skinnband bunden bok med följande titel: »Freulein Maria Euphræsine, Pfhaltz Greffin, Vocabular Buch. Deutsch, Latein, Frantzösisch», som sannolikt tillhört C. G. Tessin. Ur arkivet på Sjöholm.

1618 i maj, sedan han varit student i 8 år och i 2 år varit erkebiskop P. Kenicii yngste sons lärare, reste han till Akademier till Tyskland genom Danmark och var vid flere universitet; hufvudsakligen i Giessen i Hessen så när i 3 år, der han hufvudsakligen studerade teologi och orientaliska språk.

1620 i maj. hemkallades han att informera Herr Per Grönenbergs söner, men blef emellertid kallad till professionen i Upsala, som han förestod i $^{1}/_{2}$ år.

1621 i juli for han med Grönbergs söner Jakob och Peter till Holland, England och Frankrike in på 4:de året.

1625 i sept. strax efter hemkomsten kallades han af Riddarhusdirektionen till profess. theol. på Riddarhuset och var det i 4 år.

1629 i april Hofpredikant.

1630 i juni åtföljer armén till Tyskland. Då hans gamle preceptorer fick veta att han var i Frankfurt erbjödo de honom att blifva theol. doktor i Marburg, detta tillstadde dock ej H. M:t Konungen som sade att det med tiden bättre kunde ske i Upsala.

1632 i sept. »Befallte H. K. M:t migh uthi Dynkelspel i Swafwen reesa hem til Swerige, til att wara à conciniandus et studijs hooss then unga Fröken Christina, H. K. M:ts eenda dotter och arfwinge. Men så blef thenne reesa drögd in til thess H. K. M:t war slagen och jagh i medler tijdh blef hooss H. M:t Änkie Drottningen Maria Eleonora».

1633 i feb. Blef han expedierad från Wolgast till Sverige af enkedrottningen att antaga tjensten hos den unga »*Arffröken*»; samma år i mars kom han genom Danmark och tillträdde tjensten i april.

1634 d. 23 nov. Gifte han sig med kamreraren Nils Olssons äldsta dotter J. Karin Nilsdotter. Bröllopet stod på slottet och bekostades af H. K. M:t. —

1636 $^{14}/_{2}$ k. 2 på dagen föddes dottern Kristina; dog samma år $^{20}/_{6}$ och begrafdes i Riddarholmen af Stephanus Gallius. —

1637 $^{11}/_{4}$ föddes Johannes i Stockholm.

1638 $^{28}/_{4}$ » Gustaf i »

1639 $^{21}/_{6}$ » Anna på Grönöö.

1640 $^{2}/_{6}$. Promoverad till theol. doktor.

1641 $^{10}/_{12}$ föddes Nils i Stockholm.

1643 $^{23}/_{6}$ » Karin i »

» $/_{11}$ »blef migh tilsagt in pleno senatu att jagh confirmerades till biskop i Strengnäs».

Dagen derefter skedde installation; samma dag voro alla biskoparne bjudne till middag på slottet.

1644. Phil. Jacobi tid tillträdde han embetet.
» 3/11 föddes Kristina i Stockholm.
1646 29/4 » Elisabeth i » ; † i Strengnäs af messling 9/7 1648.
1648 9/3 föddes Maria i Strengnäs; † i Stockholm efter riksdagen af hetsig sjukdom 1650 17/12, begrafdes i Strengnäs jemte brodern Peter s. å. 29/12.
1650 30/3 föddes Petrus i Strengnäs; † s. å. 27/8 i Stockholm.
1652 17/4 » Carl i » .
1654 22/7 » Maria i Stockholm, döpt i S:t Clara; † 1660 i december i Stockholm vid riksdagen af messling.
1656 3/11 föddes Catharina i Strengnäs, och dog modern en dag senare.
Hustrun var på sitt 38:de år, och begrafdes den 14/12. Hennes utfärdspredikan hölls hemma i huset af Mag. Anders Arvidi log. et phys. lector. Sjelfva likpredikan hölls i Domkyrkan af Mag. Petrus Grubb, theol. lect.
1658 1/1 skref han sitt testamente, som finnes intaget i boken.
1659 14/12 gifte han sig med fru Beata Nilsdotter Lillieram till Rockesta.[1]

En hundraåring

skildrad i bref från Kongl. Bibliotekarien C. C. Gjörwell till Fru Gustafva Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, d. 10 Oct. 1805.

Ur Kongl. Bibl:s samling.

(Meddel. af Herr Grefve **C. Snoilsky**).

— — — — — — — — — — — — — — — —

Nu til hela Könets Oldtfru, eller Fru Anna Beata *Theim*, född Luthman, och Enka efter Capitainen Christian Gottlieb Theim, död här i Stockholm och på Ladugårdslandet den 1 Jun. sistl. samt uti en ålder af 104, år 1 månad och 3 dagar. Om hennes Död och Begrafning finner Du en skriftlig Underrättelse af hennes Själe-sörjare, Kyrkoherden Widing uti Ladugårdslandet, som bilägges detta Bref likaledes. Men såsom jag personligen

[1] I det följande meddelas förteckning på biskopens egendom i löst och fast samt fördelningen af arfvet mellan barnen. Huset vid St. Clara fick sekret. Franc och sonen Gustaf. Huset vid Riddarhusgatan fick dottern Kristina; det var byggdt af biskopen sjelf.

känt denna Heders-Matrona, så har jag ock åtskilligt at tillägga, hvilket jag dels har af hennes egen mun, dels af sjelfva åsynen och omgänget kan tilfoga. Jag åt med henne den 23 Mart. sistl. hos Herr Grefve Snoilsky, som budit främmande just för denna Frus skull; äfven som jag sedan besökte henne hemma, korrt före hennes död. Se då här dessa mina Anteckningar. Hon var Doter af Sergeanten Pehr Luthman, och född på des Boställe i Högsäters Pastorat på Dal. Fadren avancerade under Kon. Carl XII til Capitaine vid Westgötha-Dals Regemente, och följde med på sista Årets Campagne uti Norrige. Hennes både Far och Mor blefvo hvardera 99 år gamla, och Modren var blott Enka uti 4 år. Denna deras Doter var född den 29 Apr. 1701. Hon blef gift med en Tysk Officerare, som också tjente sig up til Capitaine, låg efter Kriget uti Garnison i Stralsund, tog Afsked, satte sig ner i Fahlun och dog för 30 år sedan; då hans Enka flyttade til Stockholm och blef där boende. Hon hade sett flere gånger Kon. Carl XII, äfven honom Lik. Hon lämnar efter sig en ogift Doter, 72 år gammal, och som hon kallar ännu för *Flickan*, och en Dotersson, Lieutenanten Thermenius vid Artilleriet. Hon bodde til slut på Ladugårdslandet och midt emot Kongl. Secreteraren Baron Gripenstierna, som hade mycken Godhet för henne, och gjorde henne känd af Hans Exc. Grefve Oxenstierna, den Tid han var Riks-marskalk, som utverkade för henne hos Konungen en årlig Pension af 100 Riksdaler. Hans Maj:t hugfäldes att se denna Carolinska, och befalte henne komma up på Slottet den 24 Maji sistl. eller dagen näst före afresan til Lägret i Skåne. Konungen visade henne för Drottningen, satte sjelf stol åt henne och befalte henne sitta medan han talte åtskilligt med henne; men gjorde henne i synnerhet flere Frågor om Kon. Carl XII. Han gaf henne otta Ducater, och slöt med de högst nådiga Orden: »Jag hoppas at, när vi komma up i höst, är ni en ibland de första som hälsa på oss». — Men hon har nu redan gått all verldens väg under och öfver jorden. — Hon var liten til växten — nu beskrifver jag henne såsom hon var hos Grefve Snoilsky — hade små eldiga ögon, läste utan glasögon uti Bok, dock med stort Tryck; hade god Hörsel, skrynklig och torr samt blekgul Hy, god Appetit, åt och drack af alt, hade fria och goda maner, höll jämn Conversation, samt log mellanåt; gjorde Reflexioner och Skilnad på de unge Grefvarne Nils och Fredric Snoilsky i afseende på deras Tycke af Far och Mor, hvilka alla hon dock för första gången nyss såg; gick rak, endast

med en Käpp i handen, Hufvudet var dock något framlutande; var lätt uti alla sina Rörelser; hvarken fet eller mager; bar en grå Siden-mössa och Stycke med bred fåll, och en svart Siden-tygs-klädning.

Se här Min Bästa Stafva, har Du tvänne Taflor. Gjör nu sjelf dina Reflexioner.

En autograf af J. Haydn.

(Se facsimile).

(Meddel. af Hofmarskalken **Silfverstolpe**).

Wohlgebohrner

Ver Ehrungs:würdigster Herr v. Silverstolp![1]

Ich bin so dreist beyliegende 10 fl. dem guten Mädchen für Ihre mir 3 dedicirte Quartetten als eine kleine Erkenntlichkeit durch Sie mein Herr v. Silverstolp zu überschicken; anbey bedaure ich aber, dass ich die versprochene zusage in betreff deren übrigen Exemplairen an die Liebhabers zu verkaufen nicht erfüllen kan, indem zwey sehr vermögende Cavaliers, deren Nahmen zu nennen ich mich schäme und denen ich die erste Violin-stimme zu durchsehen überschickte, sich eusserten, diese Quartetten noch vor den Kauf zu durchfiedlen.

Aus dieser mir entgegengesetzten Handlung und der Delicatesse wegen muss ich auf die Wohlthat für dass gute Mädchen Verzicht thuen! Übrigens bin ich mit vorzüglichster Hochachtung

Euer Wohlgebohren

gehorsamster Diener

Joseph Haydn.

Von Hauss 802

den 6tn Febr.

[1] Brefvet är skrifvet till charge d'affaires Fredrik Silfverstolpe, slutligen öfver-intendent. Det var denne, som till Sverige öfverförde Haydns »Skapelsen», till hvars repetitioner och första uppförande i Wien under kompositörens egen ledning han inbjöds. Texten till nämnda oratorium är ock delvis af honom öfversatt.

Ett statistiskt arbete om Sveriges adel.

Åt Sveriges adel hafva många af vårt lands forskare egnat sitt intresse. Historieskrifvarne hafva aldrig förnekat att detta stånd spelat en betydelsefull rol i de förflutna tidernas lif, vare sig de nu velat se denna såsom en af de ljusa sidorna i utvecklingen eller såsom den mörka kraft, som hindrat framåtskridandet och beredt olyckor öfver fäderneslandet. Skriftställare, som beaktat några särskilda sidor af vårt lands kulturella utveckling, hafva ofta kring adliga personer eller kring adeln i dess helhet grupperat sina tidsmålande skildringar. Och för genealogen har Sveriges adel varit ett tacksamt studiefält — ingen annorstädes hafva källorna för honom så rikligt erbjudit sig.

Intresset för adelns historia har knappast bleknat med tillbakagången i ståndets politiska betydelse. Den högre bildning, som öfverallt vidgar intressekretsen, drar inom sin ram allt flera sidor af menskligt vetande; och om de ämnen, som beröra Sveriges adel, ej längre få sin styrka genom kampen mellan politiska intressemotsatser, så kunna de i stället lungt beaktas af vetenskapen, som iakttar utan att fördöma. Kring dem strålar dessutom ännu den nimbus, som hvarje generation så gerna ser öfver de gångnas lif. Såsom ämne för forskning är Sveriges adel ett värdigt föremål, stort genom det helgjutna i dess existens.

Nyligen har af *professor Fahlbeck* i Lund utgifvits första delen af ett arbete kalladt *Sveriges adel*, hvilket lofvar att blifva ett bland de märkligaste, som kunna antecknas i adelns bibliografi. Det är här en alldeles ny sida af ståndets historia, som beröres, och efter en strängt vetenskaplig metod framläggas fakta, som gifva uppslag till intressanta, hittills obeaktade iakttagelser.

Arbetet är en statistisk undersökning öfver de på Riddarhuset introducerade ätterna och öfver adeln som befolkningsgrupp. Den nu utkomna delen sysslar med ätternas demografi och deras historiska utsträckning i tiden, en senare del skall behandla ätternas plats i den lefvande folkmassan.

Både formelt och reelt, både med hänsyn till metod och slutresultat, är arbetet hufvudsakligen af intresse från befolkningsstatistisk synpunkt. De stora frågor, som länge sysselsatt sociologer och psykologer, frågorna om folks och släkters utdöende, om ärftlighet, om drifvande krafter i befolkningens tillväxt, om nativitet och könens fördelning — alla dessa berör författaren med utgångspunkt från statistiska premisser. Han granskar äldre och nyare teorier, ftån Malthus' konstruerade lära om menniskornas förökning, till Hansens mera mångsidiga uppfattning om ståndscirkulationen. Hvad som härvidlag förlänar arbetet dess särskilda intresse är att författaren vunnit sina resultat därigenom att han kunnat statistiskt begränsa ämnet inom ett särskildt lämpligt område. Hans undersökning rör sig kring en befolkningsgrupp, som hittills inom statistiken knappast varit föremål för

en systematisk granskning, nemligen ätten. Då denna just är en grundform för det genealogiska samband, genom hvilket släktet fortlefver, förefaller det tydligt, att han vid sina slutledningar bör se sakerna från en annan sida än den mer eller mindre ensidiga filosofiska spekulationen.

Betraktar man arbetet från genealogisk ståndpunkt, så sammanhänger dess värde just med författarens beaktande af ättens betydelse. För en genealog kan det icke vara annat än glädjande att se, huru resultatet af hans forskningsarbete drages in under nya vetenskapsgrenar, som erkänna dess värde, och huru området vidgar sig för studier i hans ämne, på samma gång han bibringas en mera mångsidig syn på släkternas sammanhang. Professor Fahlbecks uttalande om genealogiens betydelse är så mycket mera beaktansvärdt, som det egentligen är första gången i vårt land en person med hans vetenskapliga anseende velat på vetenskapens nivå ställa ett forskningsområde, som man ansett hänvisadt endast åt det personliga släktintresset.

Några sjelfständiga genealogiska iakttagelser ligga ej bakom författarens arbete. Det rent genealogiska utbytet — om man så vill kalla det — blir endast de schematiska öfversikterna öfver samtliga ätter med uppgifter om tiden för deras introduktion och utslocknande, ättefaderns nationalitet och yrke samt några smärre anmärkningar. Samtliga tabeller, som äro grundade på Svenska adelns ättartaflor, äldre och nyare serier, äro mycket öfverskådliga och synnerligen lämpliga som uppslagsbok öfver adelsätterna.

Arbetet är ordnadt på fyra afdelningar: inledning, de lefvande ätterna, de döda ätterna samt lefvande och döda ätter. I inledningen framhållas en del allmänna synpunkter, stånds- och klassorganisationernas plats i den historiska utvecklingen, adelns betydelse för Sveriges historia och dess karaktär af ett socialt urval, hvilken förklarar dess glänsande politiska rol.

Vid studiet af de lefvande ätterna söker författaren först begränsa ättebegreppet. Han skiljer mellan den fysiska och historiska ätten och förstår med den senare den på endast manlig härstamning grundade ätten eller för närvarande tid den krets af blodsförvandter och deras hustrur, som bära samma tillnamn. Ehuru ätten i denna bemärkelse är mer eller mindre konventionell, kan den dock studeras till sin sammansättning, tillväxt och utslocknande. I än högre grad än med de öfriga historiska ätterna kan detta göras med de adliga, då de genom introduktionen på Riddarhuset under hela sin utveckling äro bestämdt afgränsade.

I fråga om de nu lefvande ätterna är det hufvudsakligen med deras antal och ålder författaren sysslar. År 1890 nppställer han som gräns för sina undersökningar och uppger antalet lefvande ätter till 732. Genom att sammanräkna de samstammiga d. v. s. de som utgå från en och samma adlige ättefader, således en stor del af de med högre värdighet förlänade, reducerar han siffran till 638 sjelfständiga ätter. Från Karl XI:s regering härstammar det största antalet ätter, från Oscar II:s det minsta. Om de gångna tiderna indelas i 25-årsperioder, blir det perioden 1716—1740 som till vår tid lemnat de

flesta minnena från upphöjelser i adligt stånd. Ej mindre än 98 nu lefvande ätter hafva under dessa år blifvit naturaliserade, under det att endast 48 kunna kalla sig gammal adel, d. v. s. åberopa adlig värdighet äldre än 1591.

Den mest intressanta och mest omfattande delen af professor Fahlbecks arbete är den som handlar om de döda ätterna. Det material, som här stått honom till buds, har fullt lämpat sig för en statistisk utredning; då det bildar ett afslutadt helt, kan det från alla tänkbara sidor bedömas. Genom att skärskåda ätternas lifslängd, dödsordning, sammansättning m. m. i alla dess olika skiftningar tror sig författaren finna, att lagar gälla för ätternas utslocknande, lagar som äro oberoende af tidernas skiftning, fullt säkra i sin regelbundenhet. De uttalanden han gör i dessa frågor bilda kärnpunkten i hans arbete, det som han sjelf tyckes betrakta som hufvudresultatet.

De döda ätternas antal stiger till en långt högre siffra än de lefvandes. Då kommendörsätter och adopterade ätter räknas som särskilda, bringas den upp till 2,324, således mer än tre gånger de lefvandes.[1] Af dessa äro dock en del endast heraldiskt döda, d. v. s. uppflyttade i högre stånd, andra nationelt döda genom utflyttning från Sverige. De verkligt dödas antal kan beräknas till 2,026. Men betänker man, att flera utdöda ätter endast äro grenar af större stammar som ännu lefva i andra förgreningar, så måste denna siffra än mera reduceras. Den grefliga klassen visar den minsta procenten af döda ätter, räknadt på samtliga inom klassen, den adliga den största.

Vid sina undersökningar grupperar författaren ätterna hufvudsakligen efter tre grunder: åldern vid utslocknandet, tiden för utslocknandet och antalet led; den sistnämnda indelningen, som är den genomgående, sammanställes stundom med en gruppering efter tidsperioder för adlandet. De ätter som i dessa fall behandlas äro naturligtvis icke alla de döda, då både åldern och ledens antal för en stor del äro okända. Så är det endast något öfver 1,200 ätter som lemna material för en åldersundersökning och öfver 1,500 för en indelning efter led.

Det visar sig att de döda ätterna i allmänhet varit kortlifvade. Endast en ätt har uppnått öfver 300 år — oberäknadt ätterna af gammal adel, hvilkas åldersår man ej kan exakt angifva. Däremot hafva 341 ätter utgått innan de lefvat i 25 år. Redan här skönjer man tendenser till en lag, då antalet vid en viss ålder döda ätter stiger alldeles jemt i samma mån som åldersperioderna sjunka. Likartad blir slutsatsen vid grupperingen efter led. Antalet ätter, som lefvat i endast ett led, d. v. s. utgått med ättefadern, är större än tvåledsätternas o. s. v. ända tills nioledsätterna visa den lägsta siffran; af de under beräkningen indragna ätterna hafva 528, d. v. s. mer än en tredjedel, dött med grundläggaren, och endast två lefvat i nio led.

---

[1] Då författaren för de döda ätterna har valt 1898 till gränsår och då han vidtagit nämda dubbelräkning, öfverstiger hans tal för lefvande och döda det nummertal, 2,891, som å Riddarhuset finnes.

Om man med hjelp af ätternas medellifslängd, söker konstruera en tidslängd för generationerna, finner man, att äfven denna tyckes aftaga med ätternas ålder, så att treledsätterna hafva en längre generationslängd än fyraledsätterna etc.

En jemförelse mellan lefvande och döda ätter, ordnade efter tiden för adlandet, tyckes ådagalägga att inom hvarje grupp på 25 år de döda släkterna utgöra en allt större procent af samtliga under gruppen upptagna, ju längre tillbaka i tiden de blifvit adlade, de lefvande däremot en mindre. Detta skulle tyda på att för ätterna liksom för individerna åldern är den förnämsta dödsorsaken. Dock märkas här flera kastningar och särskildt visar det sig att för ätterna af gammal adel de kvarlefvandes procent varit större än för de under 1600- och början af 1700-talen adlade. Författaren söker förklara detta undantagsförhållande så, att den äldre adeln länge bibehållit sin karaktär af jordadel, och därigenom sparat mera lifskraft än de senare tillkomna ätterna. För sannolikheten af en sådan förklaring talar äfven den omständigheten, att rörande de grefliga och friherrliga ätterna det procentiska talet för de kvarlefvande af gammal adel är långt större än rörande adeln i gemen.

Genom framkonstruerande af mortalitetskoefficienterna söker författaren gifva styrka åt den lag, som han redan funnit antydd, när han ordnat ätterna efter led, nemligen att dödligheten inom ätterna aftager med åldern, så att dödsfaran skulle vara störst under de första åldrarna och leden, men minskas, när dessa lyckligen vore genomgångna.

En utredning af dödligheten under olika tidsperioder visar ganska stora skiftningar, hvilka dock, enligt författarens mening, varit oberoende af de yttre förhållandena, adlandets mängd och tidernas glans eller nedan.

Under jemförelse mellan de olik-ledade ätterna från åtskilliga synpunkter fixerar författaren allt närmare de lagar, han trott sig finna för ätternas utslocknande. Vid en öfversikt öfver ätternas tidsform och utseende konstaterar han för abstrakta medeltalsätter en tendens för dessa att ha sin största utsträckning från jemt stigande mot jemt fallande i andra till fjerde led alltefter ledens växling mellan två och sju. För några exempelsvis tagna ätter är formen naturligtvis långt mera oregelbunden.

Fördelningen mellan könen har gifvetvis för studiet af ätternas fortbestånd en stor betydelse. Härvidlag visar det sig, att tvåledsätterna hafva procentiskt färre mankön än treledsätterna o. s. v. Vid de särskilda leden inom hvarje grupp är mankönets betydelse i jemnt nedgående för hvarje led, men håller sig inom de flerledade ätterna regelbundet högre än kvinnokönet tills vid det sista ledet kvinnokönet kommer i stor öfvervikt. Denna konstanta växling med leden uti könens tal är synnerligen märklig.

Motsvarande regelbundenhet återfinner författaren vid studiet af ätternas statistiska historia, d. v s. äktenskapligheten, fruktsamheten och dödligheten. Giftermålsfrekvensen aftar med leden i jemnt nedgående, ända till det sista ledet, då den gör ett ännu skarpare fall.

Detsamma kan iakttagas vare sig man räknar de gifta i procent af samtliga mankön eller endast i procent af de giftasvuxna. Antalet lefvande födda barn blir allt mindre för hvarje led, både då man räknar dem i medeltal på äktenskap eller i medeltal på fruktsamma äktenskap. I analogi därmed ökas de barnlösa äktenskapen temligen regelbundet med leden, dock så att i sista ledet steriliteten plötsligen bryter fram i mångdubbelt mått. Och slutligen tyckes det äfven som om en ökad dödlighet i unga år betecknar vägen mot förintelse. Den återfinnes vid leden lika regelbundet som de öfriga faktorerna. Och ju större familjen är, dess mera ökas barnadödligheten. Denna dödlighet tyckes ej vara beroende på tidsförhållandena, då den visar sig vid ganska ensartad procentsiffra under olika tider.

Alla dessa slutsatser äro onekligen intressanta. Man kan visserligen anmärka att det är naturligt, att de här nämnda s. k. statistiska dödsorsakerna skola hafva funnits, och att de äfven måste af forskaren iakttagas, då det är döda ätter han studerar, men märkligt är i alla händelser att se, huru detta dödsarbete successivt förberedes redan i föregående led, och man gör sig ovilkorligen den frågan, hvarför icke i något enstaka led t. ex. giftermålsfrekvensen eller antalet mankön varit i tillfälligt stigande. Professor Fahlbeck besvarar frågan med antagandet att det finnes *en lag som reglerar dödssättet för de historiska ätterna.* Han tror äfven, att samma krafter, som verkat till de döda adelsätternas undergång, alltjemt arbeta inom de högre klasserna, utan att man dock kan förutsäga att alla dessa släkter skola dö. Och det är troligt att de ätter, som utslockna, i likhet med de undersökta adelsätterna dö småningom, efter enahanda förebud och på samma sätt, om ock i vexlande tempo.

Dessa slutsatser äro de definitiva, som författaren tror sig kunna med säkerhet draga ur sina premisser. Men han går än ett steg vidare — för att söka orsaken till orsaken. Utan att vilja tillskrifva sina tankar ett slutgiltigt värde, gör han såsom ett slags epilog till sin undersökning några nya spekulationer öfver den gamla frågan om släkternas undergång. Redan förut har han gentemot en del utländska författare framhållit att det endast är de historiska ätterna som skola dö, ej samtliga; nu sluter han sig vid sin sträfvan efter grunden till den uppfattning, som i de högre släkternas undergång ser en verkan, åtminstone delvis, af degeneration. Men denna är hvarken af fysisk eller moralisk art, utan uteslutande en reproduktionens degeneration, ett försvagande af fortplantningens kraft. Den inre orsaken till försvagandet tror han vara det högt utvecklande nervlifvet och hjärnverksamheten, däremot ej ingiftet, såsom många påstått. En yttre orsak är celibatet, som tyckes förekomma talrikare inom de högre klasserna än de lägre. Det är framförallt ekonomiska förhållanden samt högre andliga fordringar med en stigande kultur, som förorsaka celibaten; liksom i det gamla Rom torde också en ytterlig kvinnoemancipation inom de högre klasserna verka i samma riktning.

I arbetets sista afdelning, om lefvande och döda ätter, egnar författaren äfven några ord åt likartade sociala frågor. Efter att hafva gjort några historiska beräkningar rörande ätterna, hvarvid han

äfven uppmärksammat de icke introducerade, och därefter lemnat några synnerligen intressanta data rörande ättefädernas nationalitet och yrken, talar han i bokens sista kapitel om den sociala omsättningen eller ståndscirkulationen. Hvad han redan förut framhållit ställer han här endast i ett annat sammanhang.

På samma gång han ger ett visst erkännande åt Georg Hansens teori om de tre folkklassernas växelverkan, söker han att utfylla dess brister och från några nya synpunkter mäta de verksamma krafterna i den uppåtgående och nedåtgående rörelse, som kännetecknar ståndscirkulationen. Dessa krafter äro framförallt den i människonaturen inneboende sträfvan att nå det högsta, samt konkurrenskampen om ämbeten och egendom, men äfven de historika släkternas utdöende. Det sistnämnda verkar oemotståndligt, fast långsamt sugande, då de tomrum som döden lemnar i de högre klassernas led, måste fyllas med friskt folk nerifrån. Vid den nedåtgående rörelsen medfölja en del af de högre klasserna, men ej i så vidsträckt grad som Hansen vill anse. Det är släkternas utdöende, som är hufvudorsaken till deras försvinnande från den högre samhällsklassen. Hvarför måste de då försvinna? De måste försvinna, därför att naturens och samhällets ordning tyckes vara sådan, att det skall råda en viss proportion mellan arbetarne med hufvudet och arbetarne med händerna. I ett fritt samhälle får den bildade klassen icke intaga större rum än hvad kulturarbetet för tillfället fordrar. Och när då starkare och friskare krafter arbeta sig fram, måste de gamla vika. Så förorsaka de större anspråken på nervkraft och hjärnans verksamhet den fysiologiska afmattning, som yttrar sig i aftagande fortplantningsförmåga, och den sociala likgiltighet, som är celibatets grund; båda dessa omständigheter bereda släkternas död. Och liksom släkterna dö, så skola kanske äfven folken skatta åt förgängelsen.

Det hufvudintryck man får vid genomläsandet af professor Fahlbecks arbete är, att här föreligger ett originelt uppslag, helgjutet i utförandet och fullt af skarpsinniga iakttagelser och allsidiga vyer. Men just därför att ämnet är så rikt och frågorna så mångsidigt behandlade, få tankarna en viss benägenhet att tränga djupare in och vilja känna t. o. m. på de skarpaste konturerna af den storslagna taflan. Mot allt nytt känner man sig gerna tveksam; och här står författaren sjelf i många fall på den tveksammes sida.

En svårighet, som måste göra sig gällande vid ett arbete af denna art, är, att det grundbegrepp, på hvilket de statistiska beräkningarna byggas, till sin karaktär är konventionellt, under det att man åt de slutsatser, som dragas, önskar tillmäta en naturvetenskaplig eller åtminstone lagbunden giltighet. Ätten såsom en grupp af en viss persons manliga afkomlingar är, såvidt man kan visa, endast ett konventionellt eller konstrueradt begrepp. Dess fristående plats i en af

naturlagar bunden hushållning eller i den sociala organismen bör knappast kunna tillmätas någon betydelse, för såvidt den icke är erkänd af naturen eller samhället sjelft. Då man godtyckligt gjort den fysiska afgränsningen i tiden och afskilt den manliga ätten från den kvinliga, måste man känna sig tveksam mot resultaten och misstänka, att regelbundheten i företeelserna närmare sammanhänger med andra förhållanden än dem, som röra den manliga ätten såsom sådan.

Uppfattningen af ättebegreppet vexlar med folkens kultur- och samfunds-förhållanden. Ovisst torde vara, om man kan tala om att den manliga ätten utsöndrat sig från den gemensamma så tidigt och så fullständigt som författaren vill anse, åtminstone i det allmänna medvetandet. Att man redan under medeltiden i vårt land hade någon utpräglad uppfattning om samhörighet under fäderneslägten är ej bevisadt; snarare tyckes en viss likmätighet framgå af den ganska vanliga seden bland adeln att anlägga moderns vapen samt af de samtida slägtböckerna, hvilka lika fullständigt angifva kvinliga som manliga descendenter, sammanförande alla såsom ättefaderns »slägt». Det inväxande bruket af tillnamn torde först hafva fixerat den mer speciella betydelsen af ättebegreppet, snarare än tvärtom. Alla dessa förhållanden äro för öfrigt så skiftande, beroende på tillfälliga sociala eller politiska kastningar, att det är svårt att ens fastslå den ledande grunden.

En historisk ätt — en ensidigt manlig — kan tänkas under flera former. Antingen räcker den så långt tillbaka som forskningen för tillfället kan leda sambandet eller omfattar den alla personer med samma tillnamn eller alla som äro förenade genom några kulturella eller sociala band jemte de fysiska. Vill man se ätten såsom en i samhället gifven enhet kan man knappast göra det annat än med det sistnämnda slaget af ätter. Liksom folket blir en nation endast då det har andra gemensamma drag än de fysiska — efter dessa mätas knappast numera folkens samhörighet — så blir slägten en social faktor endast om den verkligen varit bunden af gemensamma intressen eller gemensamma kulturdrag, hvilka då vanligen yttrat sig i slägtmedlemmarnas känsla af samhörighet. Det torde endast vara en sådan slägt som i fullaste bemärkelse kan jemföras med ett folk och betraktas såsom en integrerande del af en nation. Sådana voro de gamla grekiska och romerska ätterna, om hvilkas utslocknande de klassiska författarne tala; de voro helgjutna genom sin sociala afgränsning. Sådana äro de ätter, som ingå i de lägre kulturfolkens samfundsorganisation — vare sig nu individen räknar sig såsom medlem endast af en manlig ätt eller af flera ätter på mans- eller kvinnosidan. Sådana äro äfven de svenska adelsätterna. De ståndsvilkor, som gält för individerna inom ätten, hafva haft sin grund just i härstamningen och ättebandet och sålunda gjort känslan af samhörighet nödvändig. Det är framförallt från denna synpunkt adelsätterna kunna vara lämpliga att studera för ett syfte sådant som det föreliggande — ej endast därför att de äro mera kända än andra ätter. Det berättigade i studiet af ätten såsom en folkgrupp är olika för skilda tider och folk, beroende på ättens tillfälliga betydelse i samhället; på samma gång

svårigheterna för ett sådant studium betingas af de olika gränser, som samhällsformerna sätta för den sociala ätten. Dessa kunna bestå i skrifna privilegier eller andra lagstadganden, de kunna också vara fastslagna endast i det allmänna medvetandet utan någon annan yttre form än ett släktnamn eller dylikt kännemärke.

Släktnamn får icke uppfattas såsom en grundbestämmelse vid ättebegreppet. Det är af en alltför vexlande karaktär för att kunna göras allmängiltigt. Det har skiftat i tiderna och hos folken. Att det emellertid är ett medel att i allmänna medvetandet inprägla en uppfattning om ättesamband torde vara otvifvelaktigt. Men sociala ätter hafva funnits utan ättenamn, och ättenamn hafva funnits utan att ättemedlemmarna på något sätt varit sammanslutna. En manlig ätt, för hvilken man ej kan visa någon annan gemenskap än namnet, är knappast något mera än en konstruktion, en form för oss att i tanken fatta släktsammanhanget.

Att tala om att en nation eller folket hör samman i ätter är en ren abstraktion. Då begreppet »*ätter*» endast har sin grund och tillvaro i samhället — fysiskt finnes endast *en* ätt — vill det synas som om de förhandenvarande samhällsförhållandena böra gifva oss möjlighet att iakttaga en verklig begränsning af ätten i tid eller rum. Om man rent praktiskt skulle tänka sig folket uppdeladt i ätter, kunde det icke göras efter någon annan grund än den som det tillfälliga historiska vetandet gåfve — d. v. s. att en person räknade sig till sin farfars ätt, så länge han ej kände sina föregående fäder och till sin egen, så länge han ej kände sin fader etc. — såvida man ej gjorde en bestämd begränsning i tiden efter årtal eller efter ätteled. Framtiden skall möjligen kunna finna en annan form för en eventuel statistisk uppdelning af folket i ätter. Men i alla händelser skulle därmed ättebegreppets betydelse ändras — och grupperna icke längre blifva ätter i sådan bemärkelse som ordet för närvarande har.

En noggrann undersökning af ättens historia och ättebegreppets utveckling skall säkerligen ådagalägga att — historiskt sedt — ätter endast funnits under särskildt gifna förhållanden, hos särskilda klasser och folk och i särskilda tider. Det enda attribut, som skulle tillhöra ätten under alla förhållanden, vore då, utom den fysiska härstamningen, att ätten som sådan vore i samhället känd eller erkänd.

Den begränsning af ättebegreppet, som här antydts, sammanhänger på det närmaste med hvad professor Fahlbeck kallat historiska ätter. Det tyckes nemligen som om författaren därmed menar just en sådan folkgrupp, som af samhället erkännes som en ätt, enkannerligen en sådan, som står på de öfre stegen i den sociala rangskalan. Då han såsom grund för begränsningen antydt folkets kulturella eller sociala ståndpunkt, är nog detta i stort sedt riktigt, ty bildningen underhåller just känslan af slägtsambandet, äfven om ej privilegier eller lagstadganden förläna ätten en särskild betydelse. Men här just tvinga tidernas skiftningar till tvekan: den uppfattning som vår tid kan skapa om sina egna förhållanden har den ej utan vidare rätt att tillämpa på andra. I de samhällen, där ätteorganisationen haft betydelse, får man anse att hela folket tillhört ätter, oberoende af deras kulturella stånd-

punkt. Och då kanske i en framtid hela folket antagit slägtnamn — hos oss förberedes en sådan process just nu — skall en sådan omständighet kunna skapa känslan af slägtsamband äfven hos individer, som i öfrigt stå långt nedom de bildade klasserna. Å andra sidan hafva tider funnits, då bildning och historiskt ättesamband ej alls haft med hvarandra någon gemenskap.

Hvad som här framhållits torde tala för, att ättebegreppet i betydelse af ensidig manlig ätt i och för sig endast är något konventionelt och konstrueradt. Detta hindrar naturligtvis icke, att en sådan ätt kan från statistisk synpunkt studeras, likaväl som hvilken företeelse som helst kan ställas i samband med en annan. Och då studiet gäller en grupp af ätter, för hvilka sjelfva ättegemenskapen haft en afsevärd social betydelse, kan sammanställningens resultat från en mängd synpunkter betraktas. Men faran härvid är, att man vid upptäckten af ordning och regelbundenhet förklarar som organisk enhet hvad som efter allmänna förhållanden att döma endast är en form. Att man vid studiet af den manliga ätten finner en viss lagbundenhet i dess utveckling och aftagande bevisar ej, att den manliga ätten såsom sådan har någon särskild plats i naturens hushållning; då skulle bland annat först ådagaläggas att den kvinliga ätten icke är underkastad samma lagbundenhet. Och å andra sidan bevisar ej företeelsernas systematiska ordning, att reproduktionskraftens gradvisa aftagande är något som på förevarande ättegrenar — rent fysiskt tagna — trycker sin stämpel; då skulle först ådagaläggas att den kvinliga ätten verkligen är underkastad samma lagbundenhet. Och äfven om man kunde till full evidens klargöra dessa saker, så är det ej nödvändigt att tillämpa dem på ätter, som stå utom undersökningens räckhåll. Likaväl som man tänker sig, att allmänna sociala förhållanden åstadkomma fysiskt märkbara följder, nästan likaväl kan man tänka sig, att de speciella sociala förhållanden, under hvilka dessa ätter lefvat, åstadkommit en lagbunden ordning vid deras utdöende.

Det rika intryck, som professor Fahlbecks arbete gifver, väcker hos läsaren en viss hunger efter ännu mera. Man ville så gerna se utredningar äfven om kvinnolinien, man ville se ätterna grupperade äfven efter andra grunder, med nyanser och skiftningar i deras sociala betydelse, deras blandning med oadliga ätter, ingiften o. d. Men det är ju naturligt att den vetenskapliga metoden måste söka en gräns, och ingen har då bättre kunnat väljas än den som författaren valt. Ty vill man också ställa sig tveksam mot lämpligheten att för ett konventionelt begrepp skrifva naturbundna lagar, så kan man aldrig förneka, att den ensidigt manliga ätten är den bäst tänkbara och af nuvarande samfundsförhållanden gifna formen för att samla uppgifter rörande släktskap, härstamning, ärftlighet och allt hvad som binder lif vid lif och släkte vid släkte. Såsom det första uppslaget till en statistik på genealogisk botten har föreliggande arbete sin enastående och grundläggande betydelse. Och skulle man sakna någon synpunkt vid framställningen, så har man alltid vägen angifven, hur den kan sökas.

Ser man på det rent statistiska arbetet och dess utförande, så bör man säkerligen ej hafva något skäl att tvifla på metodens riktiga

användande och resultatens tillförlitlighet. Och bakom det hela ligger ett så stort och omfattande detaljarbete, att det äfven från denna synpunkt måste väcka beundran. En del smärre, rent formela saker, som möjligen någon skulle vilja se på ett annat sätt, betyda vid ett sådant arbete så ofantligt litet. De anmärkningar, som å detta ställe skulle kunna göras, de gälla statistiken öfverhufvudtaget, dess oförmåga att bedöma nyanser och dess aprioristiska antagande att lagar stå öfver individualiteten. Närmast från sådan synpunkt skulle man kunna påpeka som ett förhastande t. ex. författarens anmärkning om det egendomliga i att de statistiska dödsorsakerna, särskildt celibat och sterilitet, råka ihop i samma punkt, då de visa ett skarpt tilltagande i sista ledet. Det vill synas som om han fattade detta så, att dessa företeelser förefunnes tillsamman inom ätten. Men det är att märka, att det är ett stort antal ätter, som i slutsumman behandlas. Att dessa gifvetvis måste hafva någon af de statistiska dödsorsakerna att beskylla för sitt utslocknande är ju naturligt, men därmed är icke sagdt att ens en enda ätt haft någon af dessa dödsorsaker samtidigt. Befintligheten af den ena företeelsen hos en grupp af ätterna, måste för slutsumman vid denna företeelse göra procenten lägre än i föregående led; likaså för de andra företeelserna, som förekommit i öfriga grupper. Ett sådant förhållande, som endast för gruppernas slutsumma yttrar sig som sammanträffande, är nog icke omöjligt att tänka sig i samband med det man kallar tillfälligheter. För bedömande af en sådan fråga hade det varit af intresse att få se några enstaka ätter, där de statistiska dödsorsakernas verkan varit på leden beräknad. Att belysa bilden från så många sidor som möjligt ligger ju alltid inom ramen för en statistisk studie.

Det skall blifva synnerligen intressant att få del af de beräkningar, som professor Fahlbeck kommer att framlägga i andra delen af sitt arbete. Den skall säkerligen liksom den första gifva fängslande intryck och märkliga tankar och så till en klassisk helhet sammangjuta det digra verket.

Intressant skall det också blifva att iakttaga, om statistikern och genealogen taga upp de tankar som författaren framkastat, då han manat dem båda att egna sig åt forskning af sådant slag som det föreliggande. En sådan maning bör icke helsas annat än med tillfredsställelse. Geneologiska forskningen kan knappast taga skada af att inom mera allmänna områden gifva tillämpning åt sina resultat, och statistiken, framtidens vetenskap, får icke känna tyngd eller trötthet därför att den måste draga allt menskligt vetande inom sina rämärken.

Holger Rosman.

Några anteckningar ur Frösö nyligen uppbrunna kyrkas ministerialböcker.

Våra äldre kyrkböcker förvaras ännu, trots alla påtryckningar, i kyrkorna. Det torde ej behöfva påpekas, huru välbetänkt det skulle vara att ju för desto hellre genom öfverflyttande af de gamla kyrkoarkiven till Riksarkivet (såsom det faktiskt redan skett i Finland) rädda hvad som ännu räddas kan af det i våra kyrkor för förgängelse utsatta, för forskningen värdefulla och, i händelse af förstöring, oersättliga biografiska materialet. Hvad som nu ej ruttnar och möglar bort, förstöres af råttor eller eld, och vid nästa sekelslut skola sannolikt våra efterkommande, om det nuvarande oefterrättlighetstillståndet får fortfara, blifva tvungna att afstå ifrån att hemta upplysningar om förgångna slägten ur de sannolikt då för längesedan förintade kyrkoarkiven.

Vid Frösö kyrkas brand t. ex. lyckades man visserligen rädda arkivet, men hade elden utbrutit vid någon annan tid på dygnet, skulle sannolikt de biografiska skatter, som der förvarades, blifvit lågornas rof. Särskildt med afseende fäst på de mångfaldiga upplysningar, som i nämnda arkiv finnas att hemta om personer, anställda vid den gamla skolan å Frösön, hade det varit högst beklagligt, om kyrkböckerna brunnit.

Under ett tillfälligt besök på ön gjorde undertecknad ur nämnda kyrkböcker för en del år sedan några flygtiga anteckningar och tillåter sig här nedan af dem meddela blott ett fåtal, i hopp att derigenom mana till efterföljd, i det hänseendet nemligen, *att hvarje vän af forskning, äfven utan bestämdt forskningsmål, bör göra anteckningar ur kyrkböcker, när tillfälle dertill erbjudes.*

Amnæus

Anders Johan, öfverstelöjtnant, † 1821 8/8 och begrafven 26/8, 68 år, 3 mån. och 15 dagar gammal; hans hustru,

Kristina Staaff, † 1807 21/12 af slag, 68 år gammal och kallades då »majorska».

von Bröcker

. . . . postinspektor, stod fadder 1773 7/3 samtidigt med fänrik . . . . . *von Bröcker.* Han dog 1790 4/2 af förkylning, 68 år gammal, och begrofs den 14/2.

Krabbe

Erik Mikael, kapten och kommendant på »Cronsta» skans, f. 1763. Hans hustru, hvars fullständiga namn saknas såväl hos Schlegel & Klingspor s. 200 som hos Otto Bergström »*Invalidinrättningen på Ulriksdal*» s. 90 hette *Dorotea Elisabet Schmidt*. Dottern *Hedvig Elisabet*, som gifte sig 1809 $^{28}/_{12}$ med *Johan Daniel von Nandelstadt*, var född 1787.

Montgomery

Otto Vilhelm (se Anrep II, s. 918, Tab. 8); hans hustru var född $^{4}/_{8}$ (ej $^{3}/_{8}$). Sonen *Otto Robert* var född $^{7}/_{8}$ (ej $^{8}/_{8}$) och dog $^{7}/_{11}$ (ej $^{9}/_{11}$); sonen *Karl Edvard* var född $^{14}/_{8}$ (ej $^{8}/_{8}$) och dog 1802 $^{28}/_{8}$ (ej 1809 $^{7}/_{8}$); sonen *Gustaf Adolf* dog 1809 $^{26}/_{5}$ (ej $^{6}/_{6}$); sonen *Otto Henrik Robert* (se Tab. 9 anf. st.) var född $^{27}/_{11}$ (ej $^{10}/_{11}$).

von »Nandelstadt»

Henrik Mikael, f. 1815 $^{3}/_{3}$; sannolikt är det han, som hos Schlegel & Klingspor, s. 200, kallas Henrik samt uppgifves varit aktör och dödt 1848. I Otto Bergströms »*Invalidinrättningen på Ulriksdal*», der fadern (?) nämnes, finnas inga upplysningar om barnen.

Perman

Samuel, apotekare, vigdes med mademoiselle *Maria Margareta Wasell* på Stocke 1788 $^{28}/_{12}$. Barn födda å Frösön: *Magnus*, f. 1789 $^{10}/_{8}$. *Samuel*, f. 1791 $^{28}/_{3}$. *Elisabet*, f. 1792. $^{30}/_{9}$.

Planting-Berglod (enl. kyrkboken Bergloo)

Karl, förare (se Anrep III. s. 201, Tab. 9) † 1788 $^{10}/_{11}$ (ej $^{10}/_{5}$) af vattusot och begrofs den $^{25}/_{11}$. Hans hustru var född 1765 och afflyttade 1790 från bostället Knytta.

Katarina (se Anrep III. s. 201, Tab. 9) f. 1786 $^{24}/_{8}$ (ej 1787).

von Saltza

Katarina Lovisa, född *Rickman*, † 1791 $^{25}/_{3}$ vid pass 71 år gammal. Hon var enka efter en kapten *von Saltza* (ej hos Anrep).

Staaff

Anna Magdalena, † ogift 1807 $^{21}/_{12}$ af kräfta 66 år gammal.

Wellingk

Gotthard Johan (ej hos Anrep), f. 1730. Inflyttade 1770 till Frösö och bosatte sig då på Valla. Han hade följande barn, hvilka alla nämnas i 1778 års förhörsbok: *Gotthard*, f. 1760; *Jakob Johan*, f. 1765; *Hans Vilhelm*, f. 1769; *Berndt Magnus*, f. 1770; *Nils Lars*, f. 1772; *Eva Augusta*, f. 1777; (datum saknas för alla).

F. U. W.

Södermanlands slägten Strandberg och Jemtlands slägten Oldberg grenar af samma stam.

Af den vidtutbredda Jemtlandsslägten *Oldberg* är, efter ett inom densamma förvaradt gammalt stamträd, äldsta grenen införd i 12:e årgången af slägtsamlingsverket Svenska Ättartal, sid. 362, på följande knapphändiga sätt:

»3) 3. *Olof Olofsson*, f. 1635; kprslag. i Falun; g. der (m. en prestdtr).

Barn [4a)1—4a)3]:

4a) 1. *Olof Olofsson.*
» 2. *Per Olofsson.*
» 3. *Elisabeth Olofsdotter.*»

I 3:e årgången af nämnda arbete, sid. 195, angifves som stamfar för Södermanlandsslägten *Strandberg* en $^{6}/_{10}$ 1688 i Falun född *Olof Strandberg*, hvars bror *Petter Strandberg* blef bosatt i Sala.

Om dessa bröder och deras föräldrar innehåller Hülphers'ska samlingen (i Vesterås läroverks bibliotek):

»*Ållberg*, handl. i Jemtland; hans enka blef omgift med kprslag. i Falun *Strandberg*, hvars namn upptogs af stjufsönerna.

Olof Strandberg, f. $^{6}/_{10}$ 1688, kr.befalln.man i Selebo h:d.	*Petter Strandberg*, f. $^{17}/_{3}$ 1690, † $^{12}/_{12}$ 1759; br.dir. i Sala.»

Enligt Falu stads mantalslängder (i kammararkivet) bodde i stadsdelen Nedan Åsen derstädes:

$^{11}/_{3}$ 1690 mäster *Oluf Jämbte* med hustru och piga.
$^{14}/_{3}$ 1691 *Oluf Jämbtes* enka med dräng och piga.
$^{8}/_{3}$ 1692 *Anders Johansson* kopparslagare med hustru och piga.
$^{24}/_{3}$ 1693 mäster *Anders* kopparslagare med dräng och piga.
$^{13}/_{3}$ 1694 *Anders Strandberg* med dräng och piga.

Under alla dessa år förekomma i längderna lika namn näst ofvan och näst nedan de nu anförda, hvilket ådagalägger, att dessa äro en fortsättning af ett och samma hushåll.

Uppgiften hos Hülphers, att bröderna *Olof* och *Petter Strandbergs* rätte far hetat »*Ållberg*» (så uttalas namnet *Oldberg* ännu), utgör det vigtigaste beviset för de båda slägternas gemensamma ursprung; och de små invändningar, som kunna framställas, äro lätt vederlagda. Att i det gamla stamträdet fadern ej uttryckligt anföres med slägtnamnet, betyder ju blott, att slägten sjelf, som egde och antagligen upprättat det ända in i våra dagar på stamgården Oldberg förvarade stamträdet, ansåg namnet sjelfskrifvet; men att samma namn, åtminstone inom *Petters*[1] gren, ej var förgätet, synes af Hülphers. — Hur vacklande

[1] Då äldre brodern, *Olof*, kom längre bort från hembygden och ej uppnådde någon hög ålder, blef deremot den yngre, *Petter*, bosatt närmare Falun och lefde tillräckligt länge för att hinna utfrågas af den outtröttlige Abraham Hülphers (5: 274, f. 1734, † 1798), såvida denne ej fått uppgifterna från någon af *Petters* söner: *Petter*, f. 1723, † 1755, eller *Johan Henric*, f. 1727, † 1764, båda studenter och brukspatroner samt gifta men barnlösa.

mantalslängderna anföra namnen, finner man vid stjuffadern; och rätte faderns benämning *Jemte* försvagar ingalunda, utan tvärtom bekräftar den, visshetens gräns öfverstigande, sannolikheten af här framställda antagande. Just vid slutet af 1600-talet började borgerliga slägter (af Svensk rot) antaga tillnamn, hvilket dock försiggick småningom och utan någon skarp tidsskilnad mellan de olika namnens användning; dertill kunde lika ofta en till annan ort öfverflyttad främling i dagligt tal benämnas efter sin hembygd. — Bröderna *Strandbergs* rätte far kallas af sin okonstlade slägt »kopparslagare», men i den yngre uppgiften hos Hülphers »handlande», hvilket dock torde vara alldeles detsamma, ty sällan förekommer väl någon kopparslagare, som ej har kopparkärl att sälja och alltså tillika är handlande. — Som af stamträdet synes, var för slägten bekant, att denne *Olof* haft 3 barn: *Olof*, *Petter* och *Elisabeth;* gamla slägtledningar anföra ofta sönerna först och döttrarna sist, utan att dessa döttrar derför alltid äro yngre än sina bröder. Här var nog dottern äldst; hon dog förmodligen ung, alldenstund Hülphers ej hört något om henne. Och då, som strax skall visas, föräldrarna afledo i barnens späda ålder, blefvo dessas vidare öden okända för fädernefränderna i Jemtland.

För tiden i fråga saknas tyvärr såväl i Falu kyrkarkiv de dop-, vigsel- och begrafnings-böcker, som i dess rådhusarkiv de bouppteckningar, genom hvilka fullständigt bindande bevisning kunde åstadkommas. Men de nyss åberopade mantalslängderna upplysa: att *Olof Jämte* lefde ännu $^{11}/_{3}$ 1690, men var död $^{14}/_{3}$ 1691, då hustrun var enka; hon var omgift $^{8}/_{3}$ 1692 med *Anders Johansson Strandberg*, men dog före $^{24}/_{3}$ 1693, då denne hennes senare man redan var enkling. Han omhuldade gifvetvis sina så tidigt både fader- och moder-lösa stjufsöner, hvilka antogo sin stjuffars namn, heldst de sannolikt aldrig kommit i beröring med sina från Falun aflägse boende fädernefränder, utan måhända af stjuffadern blott i förbigående förnummit, att deras far haft slägtingar i Jemtland med namnet *Oldberg.* Denna kraftiga stam skulle alltså nu blomstra i 3 qvistrika hufvudgrenar sålunda:

Olof (12: 361), lefde i slutet af 1500-talet.

Olof Olofsson i Oldberg, f. omkr. 1600, † 1677.

Olof Olofsson i Falun (12: 362), f. 1635, † 1690 el. 91.	*Elias Oldberg* (12: 364), f. 1640, † 1702 el. 03.	*Eric Olofsson* i Oldberg (12: 363), f. 1643, † 1713.
Olof Strandberg (3: 195), f. 1688, † 1730.	*Anders Oldberg* (12: 365), f. 1668, † 1719.	*Jöns Ericsson* i Oldberg, f. 1686, † 1755.
Olof Strandberg, f. 1721, † 1814.	*Olof Oldberg* (12: 367), f. 1703, † 1761.	*Eric Jönsson* i Oldberg, f. 1715, † 1781.
Olof Strandberg, f. 1755, † 1838.	*Johan Oldberg* (12: 368), f. 1726, † 1803.	*Jöns Ericsson* i Oldberg, f. 1747, † 1832.
Olof Strandberg, f. 1790, † 1865.	*Olof Oldberg*, f. 1763, † 1809.	*Eric Jönsson* i Oldberg, f. 1782, † 1869.
Olof Strandberg, f. 1816, † 1882.	*Carl Oldberg* (12: 369), f. 1798, † 1876.	*Olof Ericsson* i Månsta, f. 1829.
Olof Strandberg (3: 196), f. 1847, † 1889.	*Carl Fredric Oldberg*, f. 1836.	*Eric Olofsson*, f. 1856.

För ett tretiotal år sedan var upptäckaren af denna sammanbindning i tillfälle att till skalden *Talis Qualis* (3: 196) kunna öfverlemna en egenhändig skrift af dennes farfarsfarfar och dittills (eller rättare hittills) äldste kände stamfader, förste namnbäraren, den 1688 födde *Olof Strandberg;* ättlingens strålande glädje vid betraktande af sin »anherres» namnteckning har meddelaren ej glömt, och han tänker sig just, hvilken förnöjelse bekantskapen med de nyfunna urfäderna nu skulle beredt den varmhjertade mannen.

Tilläggsuppgifter om här påvisade samband mottagas med största tacksamhet och skola med synnerligt nöje införas i följande häften af denna tidskrift.

Vittorio Aquilmonte.

Trenne porträtt.[1]

Med detta häfte göres början till en serie afbildningar af sällsynta porträtt öfver svenska män och qvinnor. I denna serie, som sålunda hufvudsakligast afser att upptaga bilder, hvilka annars blott undantagsvis kunna komma till allmänhetens kännedom, vore redaktionen tacksam att från intresserade kännare och samlare erhålla bidrag eller anvisningar.

De bilder, hvilka nu meddelas, äro porträtt af medlemmar ur Stockholms eleganta ungkarlsverld på 1840-talets slut samt utförda af den kände tecknare, som signerar sin pennas genialiska, ofta humoristiska alster: *Fr. v. D.*, och som till redaktionens förfogande med stor beredvillighet ställt sin för kännedom om Stockholmslifvet allt ifrån slutet af 1830-talet oskattbara samling porträtt, ritningar m. m.

Till deras tjenst, som det åstunda, bifogas följande biografiska notiser:

1. *Emanuel Romanus* (*Manne*) *Gyldenstolpe*, född 1814, var en kusin till Riksmarskalken Grefve Nils Gyldenstolpe samt sjelf den yngste af fem bröder, hvilka alla afledo som gamla ungkarlar. Han blef 1848 ryttmästare vid Lifregementets dragoner, hvarifrån han 1863 tog afsked som öfverstelöjtnant. Två år senare var han död. En mycket värderad kamrat och glad sällskapsbroder, var han härjemte mycket musikalisk och ansågs som en virtuos på piano.

2. Friherre *Fredrik Wilhelm Manderström*, yngre broder till den bekante statsmannen Grefve Ludvig Manderström, var född 1809 och blef 1847 ryttmästare vid Lifgardet till häst. Tre år senare tog han afsked ur krigstjensten. De tjugo år, han ännu lefde, tillbragte han i hufvudstaden, hvarifrån han, en inbiten Stockholmare som få, ej ens på kortare tider ville skiljas. Under sina yngre år var han genom sitt ståtliga, imponerande utseende, sitt skämtsamma lynne, sin torroliga qvickhet och sin originalitet en af de mest framträdande personligheterna i det glada Stockholmslifvet.

---

[1] Se före texten.

3. Friherre *Curt Gustaf af Ugglas*, var född 1820 och blef 1846 vice häradshöfding. Han tillbragte derefter några år i hufvudstaden, delande sin tid mellan tjenstgöringen i Svea hofrätt och ett lifligt deltagande i det mondäna umgängeslifvet. Han gifte sig 1850, slog sig ned på sin landtegendom Lennartsnäs och började deltaga i det parlamentaristiska lifvet, hvilket sex år senare skulle föra honom till taburetten, men stannade emellertid ej mer än två år på denna plats, hvarefter han blef landshöfding i Östergötlands län. För andra gången statsråd, 1867, tog han efter tre år ånyo sin reträtt och lefde några år på sina gods, tills han 1874 utnämndes till öfverståthållare. Denna befattning innehade han till 1886. Han afled först 1895, lemnande efter sig minnet af en ovanligt insigtsfull, plikttrogen, verksam, human och välvillig personlighet.

En på riddarhusgenealogien ej upptagen, ännu lefvande gren af adliga ätten Rosenstråle n:r 37.

Ätten Rosenstråle tillhör de äldre nu lefvande svenska adelssläkterna. Dess förste med säkerhet kände stamfader var Holmsten Johansson, hvars son, Erik Holmstensson, var gift med Torberg Kärlings dotter Gunnor. Fader och son egde efter hvarandra Sonstorp i Hällestads socken i Östergötlands län, hvilken gård före dem beboddes af en Jon Holmstensson, som utan tvifvel stod i nära släktförhållande till dem. Med Erik Holmstenssons sonsons sonson, höfvitsmannen Börje Jönsson, som efter vapnet upptog namnet Rosenstråle, introducerades ätten 1625. — Vid riksdagen 1859—1860 affördes likväl ätten från riddarhuset under antagande att den var utdöd på manssidan.

Emellertid kan undertecknad här nedan genom forskningar grundade på herr Grefve Rütger Wachtmeisters anvisning lemna autentiska uppgifter om aflidna och ännu lefvande medlemmar af ätten, ej upptagna å riddarhusgenealogien, men som utan tvifvel borde höra dit.

Per Rosenstråle, som enligt nämnda genealogier var löjtnant och afled år 1706, hade två söner, kaptenen Anders Gustaf Rosenstråle och kornetten Gustaf Johan Rosenstråle, af hvilka den förre var gift med Anna Beata Nauckhoff, med hvilken han bl. a. hade en son, Anders Gustaf som ej finnes upptagen på riddarhusgenealogien. Han är stamfader för den nedan upptagna gren, hvilken fortlefver ännu i dag i de sydligaste landskapen inom vårt land.

Sambandet synes af följande kyrkoboksutdrag:

»*1746 d. 14. November kristnades aflidne kaptenens Herr Anders Gustaf Rosenstråhles och fru Anna Beata Nauckhoffs barn på Gisshult, född den 8. de. och kallades Anders Gustaf.*»[1]

[1] Utdrag ur Norra Solberga församlings födelse- och dopbok för år 1746.

Tab. I.

Anders Gustaf Rosenstråle (son till Anders Gustaf Rosenstråle och Anna Beata Nauckhoff), f. 1746 8/11 på Gisshult i Norra Solberga socken i Jönköpings län. Vaktgosse å Vesslarf i Glimåkra socken i Kristianstads län; dräng derstädes; torpare å Snararp i nämnda socken 1772; † 1823 14/4 i Svenarps by i Glimåkra socken. G. m. *Elna Persdotter*, f. 1750 15/5 i Loushult i Kristianstads län; † 1823 8/4 i Glimåkra socken.

Barn:

Benkta, f. 1778 19/5 i Glimåkra socken; † därstädes 1857 8/5.
Anna, f. 1780 21/1 i Glimåkra socken; † 1845 22/9 i Glimåkra socken. Gift; enka på 1820-talet. Hennes dotter hette Elna Olasdotter, f. 1813.
Elna, f. 1782 17/7 i Glimåkra socken; † i Virestads socken i Småland. G. 1815 m. torparen Sven Svensson, † 1828.
Anders, f. 1786, dragon; † 1843. Se tab. II.
Maja, f. 1788 2/2 i Glimåkra socken; † 1860 20/5. G. m. dragonen *Sven Jonasson Haak*.
Per, f. 1790 9/10 i Glimåkra socken. Antogs 1813 23/1 till rekryt för Södra Rågeboda vid Östra Göinge skvadron af Skånska karabinier-regementet; var sistnämnda år ännu ej gift; blef sedermera landtbrukare å Ingarp i Hjersås socken i Kristianstads län; [lärer blifvit uppfostrad af prosten Rolf Andersson i Glimåkra församling]; † 1857 2/10 å Ingarp. G. i Hjersås socken m. *Sissa Jönsdotter*, f. 1792 29/1 i Glimåkra socken; †.

Tab. II.

Anders (son till Anders Gustaf, tab. I), f. 1786 17/1 i Glimåkra socken. Antogs 1812 2/12 till rekryt för Bossarp vid Östra Göinge skvadron af Skånska karabinier-regementet; † 1843 29/4 i Kilinge i Glimåkra socken. G. 1819 i Broby socken i Kristianstads län m. *Kerstin Christiansdotter*, f. 1797 25/2; †.

Barn:

Anders, f. 1819 5/1 i Broby socken. Tjenade som dragon under namnet Brandin och bodde i Drakeberga i Glimåkra socken; ihjälslagen 1874.
Kristian Andersson, f. 1821. Mureriarbetare. Se tab III.
Anna, f. 1825; † 1826.
Per, f. 1827 24/1; †.
John, f. 1829; † 1833.
Anna, f. 1831 1/4; †. G. m. dragonen *Nordström*, †. Bodde i Snararp i Glimåkra socken.
John, f. 1834 3/11; †.
Elna Andersson, f. 1837 1/3. G. 1867 m. verkmästaren vid banverkstaden i Vänersborg. *Jöns Anders Ek*, f. 1835 4/5.
John, f. 1839 14/5; † s. å.

Tab. III.

Kristian Andersson (son till Anders, tab. II), f. 1821 $^{3}/_{3}$ i Glimåkra socken. Mureriarbetare i Knisslinge socken i Kristianstads län. G. m. *Benkta Eriksdotter*, f. 1826 $^{22}/_{4}$ i Glimåkra socken.

Barn:

Anders, f. 1849 $^{12}/_{5}$ i Glimåkra socken. Har sedan 1884, då han flyttade till Köpenhamn, ej låtit höra af sig.
Per, f. 1851 $^{27}/_{1}$ i Glimåkra socken. Öfverflyttade i medlet af 1880-talet till Amerika och har sedan dess ej afhörts.
Benkt, f. 1852. Torpare. Se tab. IV.
August, f. 1855 $^{2}/_{6}$ i Glimåkra socken. Kusk. Vistas i Norrland.
Nils, f. 1858 $^{29}/_{6}$ i Örkeneds socken. Artillerist; †.
Sissa, f. 1860 $^{10}/_{10}$ i Örkeneds socken. G. m. torparen *Axel Hansson* i Hjersåslilla.
Benkta, f. 1864 $^{17}/_{8}$ i Glimåkra socken. G. m. tillsyningsmannen öfver eldstäder i Köpenhamn, *Jöns Jönsson*.
Martin, f. 1868 $^{21}/_{2}$ i Hjersås socken; † 1878 $^{22}/_{2}$.

Tab. IV.

Benkt (son till Kristian, tab. III), f. 1852 $^{6}/_{11}$. Torpare å Barnakulla torp i Glimåkra socken i Kristianstads län. G. m. *Nilla Lund* och har 7 barn.[1]

K. L—d.

Anteckningar om några medlemmar af ätten Rosenstråle på 1600-talet.

Margareta Quaase, g. m. Svante Rosenstråle, berättar i en egenhändigt förd dagbok (original på Skalltorp i Södermanland.) bl. a. följande:

1622 $^{3}/_{11}$ gift 1:o i Narva med Peder Mannerhielm.
1624 $^{25}/_{7}$ dog P. Mannerhielm i Tuna socken, Helsingland.
1628 $^{27}/_{4}$ gifte hon sig 2:o med Svante Rosenstråle på Barksäter.
1629 $^{29}/_{1}$ (ej $^{25}/_{3}$) föddes sonen Libert på Kurckjärfvi i Tavastland.
1630 $^{2}/_{3}$ föddes dottern Margareta på samma gård.
1634 $^{27}/_{6}$ föddes dottern Märta på samma gård, dog strax derpå och begrofs i Lempis kyrka.
1636 $^{7}/_{9}$ föddes dottern Gunilla på Barksäter.
1648 $^{2}/_{8}$ (ej $^{1}/_{8}$) gifte sig hennes dotter i 1:a giftet, Ingrid Mannerhielm med Jöns Rosenstråle. — (Ingrid Mannerhielm föddes 1623 $^{22}/_{5}$ på »kungsgården» i Umeå socken).

---

[1] Om dessa barn hafva ännu ej fullständiga upplysningar kunnat erhållas.

1649 $^{28}/_{4}$ föddes de sistnämndas dotter Anna Margareta på Sonstorp.
1651 $^{23}/_{1}$ föddes den sistnämndas syster Emerentia på Sonstorp (hon hade i sitt gifte med öfverstelöjtnant D. C. Montgomery en dotter, Gunilla Montgomery, hvilken 1711 $^{1}/_{8}$ på Svarttorp i Regna socken, Ö. G., gifte sig med löjtnanten Karl Magnus Drake till Hagelsrum, son af hennes morfaders systers, Brita Rosenstråles, andre man, Magnus Drake, i hans 3. gifte).
1652 $^{13}/_{7}$ föddes på Sonstorp en tredje dotter Märta.
1660 $^{11}/_{7}$ vigdes på Barksäter Libert med Gunilla Gyllenstierna.

I en stamtafla öfver Drake-ätten (uppstäld 1821 af L. F. Drake och grundad på gamla slägthandlingar till vissa delar) förekommer bl. a. följande om *Brita Rosenstråle*, g. m. Magnus Drake: Hon föddes 1601, gifte sig 2:o 1647 med majoren Magnus Drake, och dog i oktober 1656 på Graby i Sunds socken i Ydre härad. Hon medförde i boet bl. a. *Fostorp* med underlydande i Östra Vingåkers socken (då själfständigt säteri, nu underlagdt Claestorp) samt *Styrestaholm* i Styrestads socken, hvilket senare hon fått i morgongåfva af sin förste man.

F. Drake.

Spridda rättelser och tillägg

till

G. Anrep: Svenska adelns ättartaflor.

(Ur *O. B:s* anteckningar.)

Tab. 1.

Ahlefelt. [**Gregorius Ahl,** adlad **Ahlefelt**].[1] Var systerson till Johan Bothwidsson, adlad Gyllensting. Musketerare vid grefve M. G. De la Gardies regemente af gardet 1643 och deltog i danska kriget; deltog i tyska kriget från 1645, blef sedan korpral och underofficer vid Karelska kavalleriet 1648 och bevistade belägringen af Prag s. å.; [regementsadjutant] vid De la Gardies lifregemente till häst och bevistade Rigas belägring; beviljades pension 1680 $^{8}/_{12}$; — — —; † 1698 $^{23}/_{8}$ i Venersborg.

[1] De inom [ ] meddelade uppgifterna återfinnas i Ättartaflorna, men hafva för sammanhangets skull här å nyo måst upprepas. Upplysningar om de källor hvarur rättelserna hemtats meddelas gerna af antecknaren.

Tab. 4.

[**Johan**]. Kom i tjenst 1678; bevistade kriget i Polen 1704; blef 1709 illa sårad; [var öfverste] för allmogen i Vermland och fick 1723 $^{11}/_{1}$ underhåll af hemmansräntor i nämnda provins.

Barn (bl. a.):

[1. **Jacob**] **Ludvig.** [Var fänrik] vid Vestgötadals regemente.

[1. **Anna Margareta**]. Lefde ännu 1735.

[2. **Anna Metta**]. Öfverlefde sin man. Gift med kaptenen *Henrik Scharp*, † 1750 $^{26}/_{2}$ i Tunhems församling i Elfsborgs län.

Tab. 5.

[**Carl Magnus**]. F. d. fänrik; † 1758 (hade i maj 1759 varit död något mer än ett år och efterlämnade enka med fem barn). [Gift med *Hedvig Margareta Cederholm von Schmalensée*], i hennes 1. gifte (gift 2:o 1759 — efter Kongl. Maj:ts tillstånd af s. å. — med volontären vid Bohusläns regemente Erik Cervin), f. 1729, lefde ännu 1767, dotter af löjtnanten Casper Adolph Cederholm von Schmalensée och hans 1. fru Anna Maria Kafle, n:r 70.

Barn (bl. a.):

Margareta [**Beata**]. Lefde ännu 1831. [Gift med] sergeanten [*Constantin von Zweigbergk*], i hans 2. gifte (gift 1:o med Maria Elisabeth Schievers) f. 1741, † 17(89) i finska kriget.

Anckarfjell.

Tab. 2.

[**Claës.**] Hans enka lefde ännu 1702, då hon, med anledning af den år 1700 vunna segern vid Narva, bad konungen om en almosa för sig och sina många barn. Hon var då sängliggande sjuk.

Barn (bl. a.):

Catharina [**Helena**]. Lefde 1697.

[**Christina**] **Beata.** Lefde 1697 och var då enka efter en qvartermästare vid frih. Ribbings regemente.

[**Axel**]. Konstapel vid Amiralitetet. Föll 1700 $^{31}/_{7}$ på skeppet Sverige från öfversta däcket ned i hålskeppet och slog sig så illa, att han dog på sjette dagen derefter. Gift 1698 $^{12}/_{3}$.

Son:

Abraham Magnus, † 1712 hos sin mormor.

Tab. 3.

[**Johan**]. Tjenade vid öfverste Drakenbergs (= Elfsborgs) regemente och blef vid skansen Clementzfehr i Preussen illa sårad. Kapten vid Bohusläns regemente 1657 till 1662, då regementet reducerades. Anhöll sedan blifva kapten vid Nerikes regemente i kapten Ulfs ställe.

Barn (bl. a.):

[**Johan**]. Volontär vid Lifregementet till fot under 14 månader ifrån 1680. När några regementen utrustades mot turkarne, kom han med grefve Nils Bielke till Ungarn och var med under fälttåget till dess freden slöts. Antog sedan tjenst hos kurfursten Fredrik August af Sachsen under öfversten Carl Gustaf Lewenhaupt; efter erhållet afsked 1700 begaf han sig till konung Carl XII, som då var utanför Köpenhamn. Blef öfverofficer vid öfverste Nils Skyttes 3-männingsinfanteriregemente, som bestod af manskap från alla tre länen i Småland, och följde armén till Libau. Under fälttåget i Lithauen blef han två gånger fången, men befriade sig sjelf. Antog sedan tjenst vid öfverste Buchwalds regemente, med hvilket han följde till Flandern och Brabant. Då freden mellan Frankrike och de allierade var sluten, tog han afsked efter 55 månaders tjenst. Ingick derefter i grefve Stenbocks armé och blef fången vid Gadebusch, men befriade sig sjelf och återkom till Stockholm. Var 1714 korpral vid Lifgardet och blef kort derefter rustmästare der. Intogs på krigsmanshuset i Vadstena och dog i nämnda stad 1718 23/5 samt begrofs i klosterkyrkan. — Gift 1714 i Stockholm med hustru *Ingrid Wetterberg*, i hennes 2. gifte (gift 3:o 1719 22/5 i Vadstena med f. d. löjtnanten vid Uplands regemente Johan Willman, i hans 2. gifte, † 1721 30/10 i Vadstena och begrafven på klosterkyrkogården samt förut gift med Susanna Samuelsdotter, † 1718 27/1 i Vadstena).

[**Engel Margaretha**], † före 1737. Gift med kyrkoherden i Kristbergs församling af Linköpings stift *Magnus Montin Svensson*, i hans 1. gifte (gift 2:o 1737 med Brita Älf, i hennes 2. gifte, dotter af kyrkoherden Samuel Älf och Brita Jönsdotter Wallenström), f. 1683 1/11, † 1750 25/11.

Tab. 4.

[**Erik**]. Lärstyrman vid Amiralitetet 1671; medelstyrman 1673; underlöjtnant 1676; öfverlöjtnant 1678; [kapten 1688]. Bevistade sjöslagen mellan Bornholm och Ystad 1676 och i Kjögebugt 1677.

Barn (bl. a.):

[**Beata Elisabet**. Mannen dog] 1751.

[**Brita**], † 1725, begrafven d. 29/6.

Margareta Charlotta, f. 1701 29/9, † 1780 18/11. Gift på 1720-talet med löjtnanten *Johan Gustaf Klingspor*, n:o 195, f. 1700, † 1739.

Tab. 5.

[**Jacob**. Gift] 1716 19/2.

Barn (bl. a.):

[**Brita Christina**. Gift 2:o [1759 23/3] med vice pastorn] i Tvings församling i Blekinge län *Carl Henrik* [*Tall*].

[**Beata Jacquette**. Gift 1761] 18/8.

[**Carl Hans**]. Löjtnant vid Amiralitetet 1755 4/10.

Tab. 1.

[**Axel Hågg,** adlad **Anckarklo**]. Hans första fru dog 1695 [8/5] i Stockholm och begrofs i Jakobs kyrka s. å. 23/6; han gifte sig 2:o den 4/2 i Jakobs församling derstädes. **Anckarklo.**

Barn (bl. a.):

2. **Brita Christina,** döpt 1697 20/11 i Jakobs församling.

Tab. 2.

[**Ingemund Axel.** Född] i Stockholm; underfyrverkare vid artilleriet i nämnda stad 1711 i januari; fyrverkare s. å.; öfverfyrverkare 1716 i september; [underlöjtnant] 1719 22/12; afsked före 1722 1/2. Han begrofs i Jakobs kyrka i Stockholm. Hustrun som hette Maria (ej Margareta), dog redan den 25/6 i Hedvig Eleonora församling äfven i Stockholm.

Barn (bl. a.):

[**Margaretha Christina**], †, enka, 1782 14/7 i Hedvig Eleonora församling. [Gift 1754] 17/11 i Skeppsholms församling i Stockholm, efter förutgången lysning å Vermdön.

[**Ingemund**]. Förgicks med sitt skepp 1768 på återresa från Ostindien och Holland.

[**Ulrika,** †] 28/8.

Tab. 3.

[**Carl Gustaf**]. Volontär vid Amiralitetet 1728 12/3; arklimästare 1732 22/6; konstapel 1733 28/6.

Son:

Carl Axel, döpt 1755 6/3 i Stockholm, † s. å. före modern.

[**Arvid Göransson,** adlad **Anckarsköld.**] Bevistade slagen vid Nördlingen och Wittstock, der han blef illa sårad. Bekom med sin hustru några frälsehemman m. m. i Åbo län, hvilka hon ärft af sin moder, fru Margareta Hansdotter till Långholmen, såsom frälse. För sina omyndiga barn anhöll han om konfirmation på egendomarna under adliga privilegier. Drottning Christina beneficerade 1647 honom med några hemman i Pikis härad i Åbo län. — [Gift med *Maria Stjerna*], hvilkens syster, Iliana Stjerna, sedan hon ingått ofrälse gifte, af generalguvernören Per Brahe 1649 3/10 ålades att sälja sina gods undan svågern Anckarsköld. Han hade en yngre bror. Claës Göransson Anckarsköld, hvilken hos Drottning Christina anhöll att liksom brodern blifva intagen på Riddarhuset, emedan brodern Arvid sökte undantränga honom från hans arfsrätt. **Anckarsköld.**

Barn (bl. a.):

Arvid. Tjenade sig upp från gemen till ryttmästare. Stupade vid fiendens infall i Åbo län under andra decenniet af 1700-talet,

hvarvid ock all hans egendom gick förlorad. Gift före 1685 med *Hedvig Maria von Falkenberg*, som ännu 1714 bodde i Stockholm. Han hade flere afkomlingar, af hvilka några voro minderåriga 1685, och bland hvilka var en dotter, † före 1714. — Gift med löjtnanten vid dragonerna *Joachim Vaget*, som var död 1714 i januari.

Bland de öfriga barnen voro måhända nedanstående med namnet Anckarsköld:

Catharina. Öfverlefde sin man med fyra små barn. All hennes egendom blef vid Riga 1710 borttagen af ryssarne. Gift med barberaren vid Åbo läns regemente *Petter Wass*.

Maria. Kallade sig 1715 fattig flykting från Vemo socken i Åbo län. Gift med qvartermästaren vid Adelsfanan i Sverige, *Carl Gustaf Wedeman*, som hade afsked, men lefde 1715.

Christian. Volontär vid Amiralitetet. Blef 1693 ombud å skeppet »Jagaren» under kryssning utanför kurländska kusten sårad i högra handen af ett styckeskott och fick derför underhåll af krigsmanshus kassan 1694 $^{8}/_{2}$.

— —— —

Tab. 1.

Appelgren. [**Lars,** †] $^{14}/_{6}$.

[**Eric.** Kommissarie], † 1702 i Uran i Estland.

Barn:

Johannes, döpt 1676 $^{22}/_{8}$ i Nikolai församling i Stockholm.

En dotter, döpt 1677 $^{12}/_{10}$ i Nikolai församling, † 1679 före $^{27}/_{8}$, då själaringning efter henne gjordes i Jakobs församling.

[**Brita.** Gift] 1659 $^{1}/_{8}$ i Nikolai församling.

[**Catharina**]. Jordfästes 1689 $^{2}/_{7}$ på Vårby i Huddinge socken i Stockholms län.

Tab. 2.

[**Nils**].

Barn (bl. a.):

[**Anna Catharina.** Gift] 1688 $^{29}/_{7}$ i Jakobs församling i Stockholm.

[**Elsa,** döpt] $^{13}/_{1}$ i Jakobs församling. [Gift] der 1694 $^{21}/_{1}$.

[**Christina Maria,** döpt] $^{6}/_{7}$ i Jakobs församling.

[**Anders,** †] $^{20}/_{6}$.

[**Brita Juliana**], † före 1676 $^{11}/_{4}$, då själaringning efter henne gjordes i Jakobs församling.

[**Christina**], † 1741 $^{13}/_{6}$.

Tab. 3.

[**Johan**].

Barn:

[**Christina Maria**], döpt 1664 $^{4}/_{1}$ i Jakobs församling i Stockholm.

[**Johan**]. Öfvade sig några år på fortifikationskontoret; [löjtnant vid fortifikationen i Malmö] 1687; gjorde kampanjen i Flandern 1695; [kapten 1699] 21/4.

[**Elsa**], döpt 1680 2/7 i Jakobs församling, † der före 1682 2/5 då själaringningen gjordes.

[**Jakob**], döpt 1682 18/5 i Jakobs församling.

Tab. 4.

[**Arvid**]. F. 1647. Lefde ännu 1696. För ett af hustrun begånget brott förlorade han sitt embete och kom i Kongl. Maj:ts onåd, men efter hennes död anhöll han att få komma tillbaka i sin gamla ställning. Hustrun dog 1696.

Dotter:

[**Eva Christina**, f.] 1/10. Testamenterade 1762 22/8 Ludgonäs till sin systerson Johan Jacob Blomfelt och hans fru Charlotta Benedikta Wlismandel.

[**Anders Ericsson**, adlad **Bergsköld**]. Lefde ännu 1675 23/11 och hade tjenat kronan några och femtio år. — Gift med kyrkoherdens i Frösthult och Hernevi socknar i Vestmanlands län Johannes Olai Renhorn dotter, som var syster till major Anders Renhorn, n:r 367. **Bergsköld.**

Barn (bl. a.):

[**Eric**]. F. 1642 i Vestergötland; kom i tjenst 1659 och var styckjunkare vid artilleriet i Stockholm 1669; fänrik 1674; [löjtnant 1675; kapten 1678] 23/9. Ganom en reduktion af artilleriet i Göteborg, der han var anställd, blef han utan tjenst. Bevistade Bohus' belägring 1678; † 1682 8/3 i Stockholm och begrafven å Johannes kyrkogård. Gift med *Margareta* — — — — — —, † 1690 22/10 på Djurgården vid Stockholm. Han efterlemnade många barn i stort armod, bland hvilka nedanstående två äro kända.

Barn:

Erik (eller Anders). Var handtlangare vid artilleriet i Stockholm 1684; underfyrverkare 1689 1/11.

En dotter. Öfverlefde modern. Gift med *Olof Eriksson Tellning*, som lefde 1690.

[**Aron**]. Furir vid faderns kompani af Vestmanlands regemente 1656 i februari; sergeant s. å. i augusti; fänrik 1657 5/2; tjenade en tid såsom löjtnant vid öfverste Lützows regemente i Tyskland; löjtnant vid Bergsregementet 1674 5/11; kapten 1676 15/3; erhöll 1680 29/10 konungens tillstånd att sälja ett till honom af drottning Christina doneradt skattehemman Kläpserud i Eriksstads socken i Elfsborgs län; † på 1680-talet (före 1684) 9/3, under hustruns bortvaro i Vermland. Hans enka lefde ännu 1684 10/11. Hon hade måhända varit gift en gång förut med en Brant, ty Bergsköld öfverlefdes af en styfdotter Elisabet Brant,

gift med Otto Damster, från hvilken hon blef skild, hvarefter soldaten Anders Abrahamsson Redebogen hos Kongl. Maj:t anhöll få vigas med henne.

Utan hittills kändt samband med denna ätt äro följande:

Anders Bergsköld, f. 1770. Sergeant vid Enkedrottningens lifregmentes bataljon i Stockholm; † 1795 5/1 i nämnda stad. — Gift der 1792 med *Margareta Christina Österberg*, f. 1771.

Son:

Gustaf Axel, f. 1792 1/11 i Stockholm. Bland faddrar märkas madame Anna Lovisa Bergsköld och med:lles Fredrika Birgitta och Ulrika Bergsköld.

Anders Nils Bergsköld. Korpral. Gift 1717 med *Brita Larsdotter.*

Barn:

Anders, f. 1723 18/4.

Simon, f. 1726. Furir. Gift med *Magdalena Holm.*

Son:

Carl Gustaf, f. 1791 10/6 i Skeppsholms församling i Stockholm.

Brita, f. 1729 26/7.

Anders Bergsköld, f. 1759. Landstullvaktmästare; † 1810 3/3 i Stockholm och Adolf Fredriks församling, enkling.

---

von Billinghusen. [**Johan Eberhard von Billinghusen, friherre von Billinghusen**]. † före 1656 2/1 och skulle begrafvas s. å. d. 21/2 i Riga. — Gift 1:o med *Margaretha Zögen*, dotter af Jörgen Zögen; — 2:o med *Ebba Barbara Wrangel*, i hennes 1. gifte (gift 2:o med landtrådet Carl Adolf von Tiesenhausen, i hans 2. gifte, och 3:o före 1673 med öfverstelöjtnanten Otto Johan von Yxkull).

Son:

1. [**Leonard Johan**]. Var sju år kapten vid generalmajor Gynthersbergs regemente.

Tab. 1.

Björnsköld. [**Hans Jönsson Clöös,** adlad **Björnsköld**]. Var död 1660 23/8 och skulle begrafvas d. 23/9 [i Eggeby kyrka]. — Gift 3:o med *Karin Isaksdotter* (*Rosenbielke*, n:r 52), som öfverlefde honom.

Tab. 2.

[**Anders**]. Gift — mellan 1648 och 1659 — med *Margareta Gustafsdotter Krabbe till Svaneby*, som lefde ännu 1671, dotter af öfverstelöjtnanten Gustaf Krabbe till Svaneby, n:r 46, och Anna Carlsdotter (Lilliestjelke, n:r 120).

Söner:

[Hans]. Dog 1750 2/4.

Dotter: *Ingegerd*, † 1707.

Pehr. Lefde 1671.

En **Jakob Björnsköld** blef ryttare vid Nylands kavalleri 1694. Bevistade slagen vid Narva och Dünaströmmen, der han blef sårad Efter slaget vid Fraustadt 1706 blef han korpral samt i slaget vid Holofczin fången och förd till Astrakan. Hemkom 1721 och fick afsked. Beviljades pension 1756 20/5.

Blanck.

[**Johan Johansson Blanck,** adlad **Blanck**]. Studerade först vid Upsala universitet och begaf sig derifrån till fältmarskalken Johan Banérs armé i Tyskland, der han fick tjenst såsom ingeniör; löjtnant vid Banérs lifregementes dragoner 1638; kapten 1639; stadsmajor och ingeniör på fästningen Christianpris i Holstein under öfversten och kommendanten Helmuth Wrangel; följde derefter armén till 1646, då han fick fältmarskalken grefve C. G. Wrangels permission att resa hem till Sverige. Lefde 1675, men var död 1680. Han hade i donation fått några gods i Vermland samt ägde på Lingarby ägor i Tuna socken i Gefleborgs län ett skattehemman, som tillhört hans förfäder under 250 år.

[Barn:]

[**Johan.** Löjtnant] vid Bergsregemente; [† 1676] 9/9 på Hven.

[**Gustaf**]. Var 1675 löjtnant vid Bergsregementet.

[**Catharina**]. Öfverlefde såväl sin fader som ofvanstående två bröder.

Dessutom nio barn, som lefde ännu 1673.

Blume.

[**Peter Blom,** adlad **Blume**]. Gift med *Margareta Berens*, som 1655 bodde i Stralsund.

Dotter:

Maria. Var förlofvad med *Johan Harmes*, med hvilken hon 1655 2/10 skulle gifta sig i Stralsund.

En son till Petter Blume var utan tvifvel artillerikaptenen *Fredrik Blum*, som 1671 1/9 i Stralsund begagnade adliga ätten Blumes vapen i sitt sigill.

Tab. 1.

von Brunner.

[**Mårten Brunnerus**]. Enkan lefde ännu 1688.

Son:

[**Sebastian Brunner,** adlad **von Brunner.** Född] 1663 [i Upsala]. Följde fältmarskalken grefve Bielke till Ungarn 1685 i maj; adjutant vid hans kavalleriregemente 1689 $^{3}/_{7}$: [kornett 1693] $^{16}/_{1}$; regementskvartermästare 1695 $^{22}/_{11}$; [ryttmästare 1697] $^{20}/_{12}$; [major 1710] $^{14}/_{11}$; [öfverstelöjtnant 1712] $^{9}/_{9}$; bevistade slaget vid Gadebusch s. å.; [öfverste vid kavalleriet 1719] $^{21}/_{12}$; † 1732 $^{25}/_{10}$ i Greifswald, 69 år gammal. Han gjorde tre kampanjer i Ungarn och bevistade Ofens belägring samt slaget vid Mohatz; — [Gift med] en *von Steijpe*, [i hennes 2. gifte (gift 1:o med en Reisner, hvars barn jämte styffadern adlades 1703 med namnet von Brunner)]; hon lefde ännu 1740 i Greifswald.

Den såsom deras dotter uppgifna Gertrud Elisabeth var ej 1710—1729 gift med Erik Börje till Gennäs, ty han var 1725 gift med en dotter till kaptenen Ulrik Johan Brunner och Magdalena Gertruda Richter.

Bråkenhusen. [**Jost Bråkenhusen,** adlad **Bråkenhusen**]. Hustrun lefde ännu 1665 $^{18}/_{6}$ på Skaboo, då han ingick gårdsskifte med amiral G. O. Stenbock. Hon bortbytte sin gård Ranshammar i Södermanland mot Bosgården, Lindhult m. fl. hemman i Verstergötland samt 400 Rdl. specie.

Son:

Jöns. Underskref moderns bytesbref 1665 $^{18}/_{6}$.

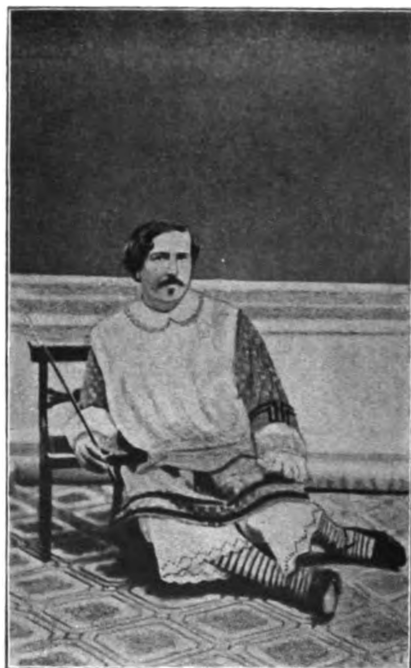
Cabeljau. [**Abraham**]. Begrofs 1645 $^{29}/_{4}$. Gift med ***Maria von Last***, begrafven 1650 $^{27}/_{7}$ i mannens graf.

Son:

[**Johan Cabeljau,** naturaliserad **Cabeljau.** Naturaliserad svensk adelsman 1652] $^{8}/_{6}$. [Begrofs 1652] $^{5}/_{12}$. Gift med ***Machtilda Haak***, som 1663 vistades i Amsterdam och lefde ännu 1682.

[Dotter]:

[**Maria**]. Lefde, enka, 1682. [Gift] 1:o 1665 i december i Helsingborg med borgaren i Stockholm [*Peter Wehrhusen*], i hans 2. gifte (gift 1:o med sin 2. frus faster Anna Cabeljau som var syster till den bekanta Margareta Cabeljau och hade fasta gods och sin hemvist i stiftet Bremen), begrafven 1675 $^{6}/_{5}$ i Riddarholmskyrkan; 2:o efter 1676 i Holland med en ***van Roon***, † före 1682.

SVANTE HEDIN

SOM KICKI I D:R MIKARA.

Smärre biografiska meddelanden.

Svante Hedin, den bekante skådespelaren, hvars biografi nyligen utkommit, har, med anledning af nämnda arbete, uppgifvits, aldrig blifvit fotograferad i kostym eller i någon viss rôle. Denna uppgift vederlägges bl. a. af här bifogade afbildning, som undertecknad anhåller få ställa till Personhistorisk tidskrifts förfogande.

Skådespelaren är framställd i sin kostym såsom »Kicki» i en pjes benämnd »Doktor Mekara» som i början af 1860-talet införlifvades med d. v. Kongl. Dramatiska teaterns repertoir. Denna pjes, en bearbetning af en engelsk idé, var författad af kabinettskammarherren Fr. Dardel; den höll sig endast en kortare tid uppe på repertoiren. Innehållet var ungefär följande: Doktor Mekara, en dårhusläkare, har en dotter, som han ej vill gifta bort annat än med en person, hvilken han botat. Detta erfar en ung man (Herr Hedin), som låtsas vara sinnesrubbad och intages på doktorns anstalt, der han kläder sig till barn. Han blir naturligtvis botad och sålunda äfven måg hos doktorn.

Den här afbildade fotografien är utförd af fotografen I. F. Dahlbom, som hade sin atelier i d. v. huset n:r 1 Nybrogatan.

P.

Charles Ignace de Silva. På friherrliga ätten Wachtmeisters till Björkö stamtafla å Riddarhuset märkes bland landshöfdingen och generallöjtnanten friherre Bleckert Wachtmeisters tolf barn, en dotter *Charlotta Aurora*, enligt kyrkboken † 1718 $^{29}/_{4}$ (ej 1715) i Ystad 28 år gammal. Hon var enligt nämnda stamtafla gift med »*öfversten Carl Ignatius Silva*, † *barnlös 1738*». Några närmare upplysningar om denne, samt om hans gifte lemnas ej i de vanligaste biografiska källorna. I franska utrikesdepartementets arkiv finnas likväl om honom några kortfattade notiser, hvilka ju här kunna försvara sin plats. *Charles Ignace de Silva*, var född i Frankrike vid pass 1681, samt var son till en, under senare hälften af 1600-talet, till fransk tjenst öfvergången spanior. Redan vid unga år hade Silva kommit till armén och innehade år 1703 kaptens beställning. Anklagad för en »*mauvaise affaire, dont il s'était du reste pleinement justifié*», och genom fredsslutet försatt i overksamhet inträdde Silva i svensk tjenst, hvarest han tjenade först såsom kapten, sedan som öfverstelöjtnant. År 1727 afsändes han till hofvet i Versailles såsom öfverbringare af meddelandet om Sveriges anslutning till freden i Hannover. Under sin sju veckor långa vistelse i Frankrike utnämndes han till öfverste i franska armén samt till riddare af S:t Louis orden, hvars röda band lyste i hans knapphål vid återkomsten. Han medförde till Sverige vigtiga depescher, som M. de Morville sände till franske ambassadören M. de Brancas, hvilken strax derefter lemnade Sverige.

Dels ur »Biographica» i Riksarkivet, dels ur Krigsarkivets samlingar hafva ytterligare följande uppgifter om honom kunnat hemtas. Han[1] hade varit i fransk tjenst i 23 år, när han ingick i svensk tjenst, hvilket torde skett omkring 1714, ty från detta år den 2 jan. hade han ännu 1726 sin lön innestående. År 1715 den 16 juli i Stralsund erhöll han Carl XII:s fullmakt på »majorsbeställning widh det fransöske dragonregementet», blef öfverstelöjtnant vid samma regemente 1720 den 22 mars, med rang från 1719 den 25 mars samt erhöll »öfverstes karaktär» 1728 den 25 november.

På 1730-talet hade han långa processer med den då i Sverige vistande grefvinnan Woynarowska.

F. U. W.

Peter (von?) Frischen. Med detta namn benämnes, i Sv. adelns ättartaflor, den förste kände stamfadern för friherrliga och grefliga ätterna Ridderstolpe. Närmare upplysningar om honom hafva hittills saknats, men af nedanstående i Tortuna af fil. kand. *F. L. Fredriksson* gjorda kyrkboksutdrag, kan dock någon ledning för kommande forskningar erhållas:

»1694 juni 21 (begrofs) Leutnanten Herr Petter Frisk i Ekeby dödde af hetsig feber och machtlösheet 47 år».

»1722 Dñica 4 Trin:tijsdagen efter, begrofs Ädla och Wällborna *Fru Sara Klerk* på Ekeby Sal. Hr. Leutn. *Petter von Frisks* efterlåtna Enkefru. Modren till Hrr. Riddarstolperne.»

1715 d. 22 Januarü Wigdes fendricken Hr. *Adam Johan Bröcker* med jungfru *Magdalena von Frisch* i Ekieby.»

C. R.

Svenska adliga ätter med rysk härstamning.

Inom den svenska adeln finnas 10 på svenska riddarhuset introducerade ätter med härstamning ur ryska slägter. Medlemmar af sådana ryska ätter hafva af olika anledningar öfverflyttats till Sverige och blifvit svenska undersåtar. Den första perioden, då sådan öfverflyttning egt rum, var under Ivan IV den förskräcklige, då flere bojarer lemnade Ryssland för att undandraga sig dennes tyranni. Den mest kände af desse är furst Kourbsky, som flyttade till Lithauen. Hans exempel följdes af furst Dmitri Wischnewetzky samt af Alexis och Gabriel Tscherkassky, hvilka äfven drogo till Lithauen[2]. En författare, som på 1600-talet utgifvit Livlands historia[3], och som till sitt för-

---

[1] Närmare meddelanden om honom och hans hustru mottagas med tacksamhet af meddelaren.

[2] Karamzine Histoire de Russie. T. IX. annot. 100 och 105.

[3] C. Kelchen. Liefländische Geschichte. Reval 1695 s. 280.

fogande hade en del nu förkomna document, berättar att bl. a. år 1567 planlades en konspiration mot czar Ivan den förskräcklige. Bland de sammansvurne befunno sig furst Wladimir Andreewitch, czarens kusin, furst Michael Temrukowitch Tscherkassky samt flere andra medlemmer af de förnämsta bojarfamiljerna. Sammansvärjningen blef uppdagad och czaren utkräfde en blodig hämnd.

Det var under denne czar Ivans regering, som tvenne andra ryska adelsmän, Levonti Nassokin och Peter Rosladin lemnade Ryssland och i det följande blefvo stamfäder för de svenska adelsätterna *Nassokin* (Nassaken) och *Rosladin*. Den förtsnämnda af dessa ätter lefver ännu i Finland, men den senare utgick redan 1628 den 7 juli med Fritz Petrowitz Rosladin.

En annan grupp af ryska adelsfamiljer äro de, hvilka efter freden i Stolbowa 1618, då en del af provinsen Nowgorod under namn af Ingermanland inkorporerades med Sverige, på grund af sina der belägna gods, föredrogo att blifva svenska undersåtar. Till dessa familjer böra räknas de på riddarhuset i Stockholm introducerade ätterna: *Apolloff*, *Klementeoff* (Clementeoff), *Kalitin* och *Pereswetoff*.

Den första af dessa, Apolloff, härstammar från Grigori Zebetrioff (Zerebtzoff?), hvars broder Wassili, egare af byn Starabura i Ingermanland redan år 1631 blifvit svensk adelsman. Grigori, som af okänd anledning kallade sig *Apolloff*, hade afkomlingar, hvilka under detta namn introducerades på riddarhuset, der ätten ännu är representerad.

Ätten *Klementeoff* (Clementeoff) räknar såsom sin stamfader en Michael Klementeoff, som egde godset Osegina i Ingermanland och hvars son, Wasili Clementeoff, blef svensk adelsman 1680. Denna ätt, som ännu lefver på qvinnosidan, utgick 1889 på manssidan.

Den förste till Sverige öfverflyttade medlemmen af ätten *Kalitin*, Nikita Iwanowitch Kalitin, var äfven född i Ingermanland. Hans afkomlingar utdogo i Sverige.

Den fjerde af sist anförda fyra rysk-svenska adelsslägter, ätten *Pereswetoff* nemligen, introducerades på svenska riddarhuset med namnet Pereswetoff-Morath. Någon ledning till detta senare namns förklarande fås ej i de svenska arkiven. Sannolikt är att det tagits från något ätten tillhörigt gods. Den förste till Sverige inflyttade medlemmen af ätten var Per Philipsson Pereswetoff-Morath, som under förra hälften af 1600-talet från rysk tjenst öfvergick till svensk, der han blef kapten. Den svenska grenen af ätten är nu representerad af en manlig medlem.

Utom ofvan nämnda tvenne kategorier af ryska adelsslägter finnes i svenska adelns matrikel upptagna några familjer härstammande från ryska adelsmän, hvilka blifvit svenska undersåtar under interregnum i Ryssland i början af 1600-talet. De äro ätterna *Buturlin*, *Golowitz*, *Rouhzoff* och *Aminoff*. Efter all sannolikhet står dessa till Sverige öfverflyttade ätters beslut att lemna Ryssland i samband med den svenske prinsen Carl Philips val till rysk czar 1610 i Novgorod. Denna stad svor Carl Philip trohet och det vill synas som om äfven andra provinser i Ryssland varit på väg att år 1612 göra likaledes. Åtminstone skrefvo furst Pojarsky och Kuzma Minine till metropoliten i

Nowgorod, Isidor, till Wojvoden i samma stad furst Odoewsky och till svenska generalen J. De la Gardie: »Om Konungen af Sverige vill gifva oss sin broder till czar och om hans broder vill antaga den ortodoxa bekännelsen, äro vi redo att, i likhet med Nowgorods innebyggare, erkänna honom»[1]. När då församlingen i Moskwa 1613 valde Michael Teodorowitch Romanow till czar, torde några af de adelsmän, hvilka svurit Carl Philip trohet, ansett det med sina intressen mera förenligt att öfverflytta till Sverige.

Ätten *Aminoffs* förste till Sverige inflyttade medlem var Fedor Grigoriewitsch, som 1615 blef svensk undersåte och 1618 naturaliserades såsom svensk adelsman. Hans afkomlingar lefva talrikt såväl i Sverige som i Finland.

Daniel *Golovitz* (Golowin?), som öfvergick till svensk tjenst, blef i Sverige stamfader för tvenne generationer af denna ätt, hvars namn i Sverige skrifvits Golawitz. Ätten, som introducerats på svenska riddarhuset 1648, utgick sannolikt redan i slutet af 1600-talet.

Familjen *Buturlin* har endast haft en enda representant i Sverige, Wassili Nikititsch Buturlin, som 1614 blef tagen till fånga af svenskarne vid Gdow och sedan gick i svensk tjenst, der han uppnådde öfverstelöjtnants grad. Han afled 1665 utan att lemna afkomlingar.

Af ätten *Rubzoff* (Roubzow) öfvergick 1617 i svensk sold Alexander Lubin Rubzoff, hvars sonsöner, med hvilka ätten utdog på 1730-talet, blifvit introducerade på svenska riddarhuset 1723.

Af ofvannämnda tio ryska familjer, som under 1600-talet inkorporerats med svenska adeln, hafva således trenne (Golowitz, Buturlin och Rosladin) utslocknat redan under samma sekel; fyra andra (Nassokin, Kalitin, Clementeoff och Rubzoff) utslocknade under 1700-talet och början af 1800-talet. Endast tre (Aminoff, Apolloff och Pereswetoff) fortlefva ännu och af dem två med blott en manlig representant.

Afkomlingarna af dessa till Sverige inflyttade ryssar kände sig redan i tredje generationen fullständigt såsom svenskar och deltogo i svenska arméns leder i det stora nordiska kriget. Under Carl XII:s fanor stredo 4 medlemmar af ätten Apolloff, 1 Aminoff, 1 Nassokin, 2 Kalitin, 3 Pereswetoff et 2 Rubzoff. Tio af dem föllo i rysk fångenskap, men ingen, undantagandes en medlem af ätten Kalitin, synes hafva uttryckt någon önskan att stanna i Ryssland.

[1] Solowiew. Histoire de Russie. Vol. VIII. Moskwa 1858, s. 431.

S. Arseniew.

Frågor och svar.

Frågor.

5. Är något kändt om *G. L. F. von Olthoffs* (se Anrep III. s. 91) fyra döttrars öden?

X. X.

6. Till hvem var ryttmästaren *Joh. Gust. Sodenstiernas* (se Anrep IV. s. 23) hustru, *Maria Scheffer*, dotter?

X. X.

7. Äro porträtt kända af amiralen grefve *Erik Arvid Sparre till Söfdeborg* (tab. 3 hos Anrep) och hans maka, friherrinnan *Charlotta Eleonora Sjöblad?* samt af ryttmästaren *Daniel Isaak Ehrenborg* (tab. 28 hos Anrep) och hans maka *Hedvig Ulrika Lovisa Klingspor?* äfvensom af ryttmästaren *Casper Ehrenborg* (tab. 5 hos Anrep) och hans maka *Elisabeth Euphrosyne von Conowen?*

P.

8. Hvilken slägt tillhörde Christina Håkansdotter, som kallar R. R. Abraham Christiernsson (Leijonhufvud) »sin kære modher systhersson» (Perg. bref i R. A. 1499 den 31 okt.) och Cristina »Erixdotter» (Gyllenstierna) i Biurum, Hans Åkessons (Tott) efterlefverska, för »sin kære frænko», (Perg. bref i R. A. 1493 den 8 juni, 1494 den 6 april, 1495 den 29 mars och 1496 den 10 oktober)?

Hon var gift 1:o med Erland Eriksson och 2:o med Tordh Svensson till Twærydh. Hennes morföräldrar voro Peder Eriksson, à vapn, som nämnes 1406 den 17 juni, och Kierstin Thoræsdotter, syster till Sven Thoræsson (Tjurhufvud), till Adisslef i Halland.

S. L.

9. Af hvilken slägt var den i frågan n:r 8 nämnde Peder Eriksson?

S. L.

10. Hvilka voro föräldrarne till Christina Gyllensparre, som på 1680-talet skref sig »en mycket bedröfwat Änckia» efter »Capiteinen Gustaff Campbell af Callmar Regementet»?

I.

11. Kan någon lemna upplysning om och hvarest porträtt af nedanstående chefer för K. Skånska Husar Reg:tet finnas?

Georg Henrik Lybecker, f. 1619, † 1683.

Frih. *Fredrik Ulrik Sparre*, f. 1719, † 1777. Chef i sju dagar, sedermera chef för K. Smålands Husar Reg:te.

Grefve *Bengt Gustaf Frölich*, f. 1715, † 1783.

Friherre *Christian Thott*, f. 1770, † 1844.

A. E.

12. Anhålles att om möjligt erhålla någon underrättelse om en *Wellingk*, som post varios casus, lär hafva blifvit Fransk språkmästare vid universitetet i Greifswald? Anrep nämner honom ej. Enligt Apelbladh utgaf han i Greifswald 1762, på svenska språket, en afhandling med titel: »Anvisning at kunna lära sig sjelf läsa och explicera Fransyska språket».

X.

13. Kunna närmare upplysningar lemnas om den *Harald Eriksson Körning* till Wällinge och Edeby, »af gammal adel», hvars ena dotter *Magdalena Haraldi*, blef gift med prosten i Stora Tuna, *Olaus Canuti Helsingius*, och andra dotter, *Ingeborg*, blef gift med *Dionysius Beureus*, genom båda dessa sina döttrar, stamfader för en talrik mängd nu lefvande svenskar, deribland många framstående män och qvinnor?

Fr. L—r.

14. Hvad hette ståthållaren Ivar K:son Ulfsparres till Hjortö *första hustru* och hvilken var hennes härkomst? Hvilket dopnamn hade den af deras döttrar, som var gift med rytm. Leon Hägg?

F. D—e.

Svar.

1. *I anledning af frågan n:r 2 i förra häftet* kan undertecknad upplysa, att Martin (Thijsen) Anckarhjelms maka, å ett bref till C. G. Wrangel (förvaradt i Skoklostersamlingen deponerad i Riksarkivet), dateradt Göteborg 1657 $^{12}/_{11}$, och i hvilket bref han omtalar, att hennes man, amiralen, dött s. å. $^{21}/_{3}$, undertecknat sitt namn på följande sätt: »*Lousbitha Anckarhjelm*». Någon upplysning om hennes eget slägtnamn fås således ej häraf. I sammanhang härmed må nämnas, att sonen *Adrian* ej dog ogift, såsom uppgifves i Sv. adelns ättartaflor. Hans enka *Elisabet Ankarhjelm* lefde 1660 (enligt s. å. daterad skrifvelse till M. G. De la Gardie i Riksarkivet).

O. B.

2. *Såsom svar å frågan n:r 1 i förra häftet*[1] beder jag att få hänvisa *dels* till Ehrenströms efterlemnade historiska anteckningar, utgifna af S. J. Boëthius, deraf framgår, att Riksrådet Reuterholm och hans fru *varit* begrafna i Sjundeå kyrka i Finland, men att hans son presidenten friherre Reuterholms, enka före sin afflyttning till Sverige låtit från familjegrafven i Sjundeå »bortföra alla der befintliga lik» (jfr. sid. 686), *dels ock* till Isak Fehrs arbete om Strengnäs kyrkomuseum m. m., sid. 68 och följande, deraf inhemtas, hurusom ej mindre riksrådet Reuterholm och hans maka, än äfven deras ryktbare son Gustaf Adolf Reuterholm funnit sitt slutliga hvilorum i Olivekrantz'ska grafkoret i Strengnäs Domkyrka.

Axel Durling.

3. *Svar på frågan n:r 1 i förra häftet, »Hvar äro friherre Esbjörn Kristian Reuterholm, hans maka samt deras son Gustaf Adolf Reuterholm begrafna?*

Att riksrådet E. Chr. Reuterholm och hans makas stoft först fick sin hviloplats uti Sjundeå kyrka i Nyland, Finland, i hvars församling deras gods Svedja var beläget, är kändt. Öfver deras graf lät sonen Gustaf Adolf resa ett monument, som aftäcktes 1793. Till denna aftäckning hade han författat verser som skulle »sjungas af under godset lydande bönders barn, hvilkas föräldrar så ofta genom salig Hans Excellences och dess värda Makas välgerningar, sedt sig räddade ifrån hungerns nöd och elände». De skulle också »beströ grafven med friska blommor». Detta opus har följande egendomliga titel: »Då Efter Tjugu års saknad Åt en Vördad Faders Minne, Och efter Tio års, åt en Dyrkad Moders Stoft, Den . . Augusti MDCCXCIII Uppå Deras Graf i Finland, Det Monument Upprestes, En Sörjande Son, Hans Excellence, Presidenten i Kongl. Cammar-Revisionen och Öfver-Cammarherren hos Hennes Kongl. Maj:t Enkedrottningen m. m., Herr Baron Gustaf Adolph Reuterholm, till hugkomst af Dess Älskade Föräldrar låtit förfärdiga, Afsjöngos där tillika följande stancer.» (Sthm. Kongl. Tr. 1793).[2] Minnesvården hade följande

[1] Äfven från signaturen I har liknande svar på denna fråga ingått.
[2] Som prof på dessa stancer, må anföras:

»Af Äran förd på sina Fäders bana,
Nu återskänkt åt sina fäders bygd,
På deras graf han Konsterna böd dana
En Göthisk sten, till vård åt Göthisk dygd.

Från höga Värf, som hvälfva Rikens öden,
Till oss hans suck från Mälarns stränder går
Att på det Stoft, här gömmes efter döden,
De blomster strö, som växt i deras spår.»

Stancernas antal var 19 och blefvo i afdelningar inristade å 4 taflor, som uppsattes i det Reuterholmska grafkoret i Sjundeå kyrka.

inskription i stenstil: »Christian Reuterholm och Maria Gyllenstierna vördnadsvärda makar öfverlämnade åt himmelen belöningen af deras dygder tacksamheten deras namn denna vård deras aska den förre den 20 Januari 1773 den sednare den 19 Januari 1783. — En Rådsherre rättvisans lagens och oskuldens stöd hvars kärlek för fäderneslandet uti svigtande tider aldrig svigtade som icke kunde öfverlefva dess frihet. — En Maka sitt köns och samtids heder ett mönster af äckta trohet en rar oförliknelig moder orörlige vid ödets hwälfningar store i motgången förmådde afwunden hatet otacksamheten aldrig störa deras lugn. — De ägde det inom sig sielfwe ock lyckan utan att ägas af henne. — Omsider trötte af lifvet dess omskiften och ära funno de hvilan uti en främmande jord sedan mera än sextio års vandring möda godsfruktan välgörande krönt dem för odödlgheten. — Efterwerld här anförtror dig en söriande son deras aska den han så ofta med sina tårar fuktat deras minnen förvaras i dygdens tempel. — Gustaf Adolph Reuterholm uppreste stenen år 1787.»

Af Ehrenströms Hist. Anteckn. (II: 223) finner man att E. C. Reuterholms och hans makas stoft ej fick ostördt hvila i Sjundeå: »Presidenten Axel Reuterholms [deras son], enka, som ärfde Svedja och Pickala, sålde dessa egendomar och tog vid sin öfverflyttning till Sverige alla liken ur familjegrafven vid Sjundeå kyrka med sig — hvar de nu äro vet jag icke». — Af Fehr, *Strengnäs kyrkomuseum samt notiser om staden och dess domkyrka*, Strengnäs 1895, inhemtar man att stoften efter E. Chr. Reuterholm, hans maka, deras söner, den beryktade statsmannen Gustaf Adolf R. († 1813) och presidenten Axel Chr. R. († 1811) samt hans enka Lovisa Charlotta Malm († 1845) äro förvarade i Olivercrantz'ska grafkoret i Strengnäs domkyrka. I grafkoret ligger »en lös marmorvård öfver Esbj. Chr. Reuterholm och hans maka, nemligen den ofvannämnda rest af sonen Gustaf Adolf. Den sistnämndes kista kom dit 1821 (Strengn. konsist. prot. d. 12 Sept. 1821 och d. 14 Juni 1845).[1] Olivecrantz'ska grafkoret har i senare tid benämnts Reuterholmska grafkoret, så i en skrifvelse till Strengnäs domkapitels protokoll 1864.

Anledningen till Reuterholmska likens förflyttning från Sjundeå kyrka finner man af följande anteckning i nämde kyrkas inventariebok: »Yngsta sonen till i epithaphiet uppnämde herrskap presidenten i Statskontoret i Sverige hans excellens friherre Gustaf Adolf Reuterholm egde efter sina

[1] »Gust. Ad. Reuterholms förhoppning att få njuta lugnet och hvilan i Sjundeå kyrka, uppfylldes icke, ty efter ett kringirrande lif, till största delen under lånadt namn och merendels bäfvande för sin egen skugga, dog han i Slesvig den 27 Dec. 1813, i sitt 57:e ålders år. under det svenska arméen var som fiende inryckt i Holstein. Det är sannolikt att denna armées ankomst och närvaro påskyndade hans död, emedan han fruktade att på något sätt komma i beröring med densamma» (Ehrenströms Hist. Ant. II: 323).

föräldrar Svedja och Pickala egendomar i Sjundeå, men vistades ej egentligen här utan så länge han var i tjenst i Sverige vid Kongl. hofvet i Stockholm, men ända från 1796 i Danmark. Denne herre som dog ogift 1813 i Kihl [Kiel] hade till sin ende brorson baron Axel Reuterholm, testamenterat all sin qvarlåtenskap med vilkor, att såvida Finland numera kommit under ryska spiran och Reuterholmska friherrliga ätten var bördig ifrån Sverige så hade den unge baron Reuterholm att, om han ville tillgodonjuta testamentet, försälja Svedja och Pickala egendomar, uppköpa en egendom i Sverige och vid den sockens kyrka, der den köpta egendomen låg, uppföra en familjegraf, och till den nya grafven flytta alla i Sjundeå befintliga och i härvarande Reuterholmska grift befintliga likkistor. Detta verkställdes om sommaren 1815. (Hausen, *Anteckningar gjorda under en antiqvarisk forskningsresa sommaren 1870 i Vestra Nyland.* Hfors 1872. Reuterholmska grafkoret beskrifves af H. mycket omständligt. Det är nu kyrkans vinkällare.)

Att de Reuterholmska stoften deponerades i Olivecrantz'ska grafkoret berodde därpå, att Axel Reuterholms enka, Lovisa Charlotta Malm, härstammade från Elisabeth Paulina Olivecrantz' stjufson Gabriel Emporagrius, nob. Lilljeflycht, samt att hennes morfar, löjtnant Georg Johan v. Köhnnigstedt, († 1778) och mormor, Christina Lovisa Wallenstierna († 1795), äro begrafna i förutnämnda grafkor.

Följande genealogiska tabell visar den *förmenta* slägtskapen mellan Olivecrantz'ska och Reuterholmska ätterna:

Ärkebiskop Laurentius Paulinus Gothus, f. 1565, † 1646. Barnen adlade Olivecrantz.

|

Elisabeth Paulina Olivecrantz, g. m. Er. Gabr. Emporagrius, biskop i Strengnäs (f. 1606, † 1674) som i ett *föregående* gifte med Sara Simtelia hade sonen

|

Gabriel Emporagrius, nob. Lilljeflycht, lagman, f. 1639, † 1690, G. m. Maria Björnklou, † 1696.

|

Brita Eleonora Lilljeflycht, f. 1685, † 1736. G. m. hofrättsrådet Olof Wallenstierna, f. 1672, † 1740.

|

Christina Lovisa Wallenstierna, f. 1723, † 1795. G. m. Georg Johan von Köhnnigstedt till Olivehäll, löjtnant, f. 1707, † i Strengnäs 1778.

|

Eleonora Lovisa von Köhnnigstedt, f. 1745, † 1821. G. 1767 m. Henrik Jacob Georgsson Malm, f. 1735, † 1789, major vid Södermanlands regemente.

|

Lovisa Charlotta Malm, f. 1768, † 1845. G. 1797 m. friherre Axel Christian Reuterholm, f. 1753, † 1811, president i Wasa hofrätt (broder till Gustaf Adolf R. hvars *enda* svägerska hon var).

C. M. C.

Kurfursteättlingar i Sverige.

Genom tyska furstinnors (Braunschweig-Lüneburg, Hessen-Cassel) eller grefvinnors (Löwenstein-Scharffeneck, Nassau-Siegen, Solms-Braunfels, Hohenlohe-Neuenstein och Daun-Falkenstein) giftermål med ättlingar af de svenska eller på svenska riddarhuset introducerade ätterna Brahe, Blixen, Oxenstierna, Wrangel, Dohna och Lewenhaupt härstamma flera medlemmar af såväl adliga som icke adliga släkter i Sverige från furstehusen på den europeiska kontinenten. I en uppsats om »Karl den stores ättlingar» har hofintendenten V. Örnberg närmare redogjort för ifrågavarande allianser o. s. v. Brandenburgs förste kurfurste, burggrefven af Nürnberg, Friedrich I, är för de flesta af nyss uppräknade furstinnor och grefvinnor en siste gemensam stamfader. Här skola emellertid ytterligare tvenne härledningar från denne kurfurste visas. Den ena af dessa mynnar ut i en svensk friherrlig ätt, hvars nuvarande bestånd af undertecknad skall påpekas i Wrangels och Bergströms: Ättartaflor ifrån år 1857; en kvinlig medlem af denna i Estland bosatta ätt har på grund af giftermål öfverflyttat till Sverige. Härledningen är i detta fall led efter led följande:

I. Friedrich I kurfurste af Brandenburg 1415—1440. II. Friedrich, markgrefve af Brandenburg, † 1463. Gift med Agnes af Pommern. III. Magdalena af Brandenburg, f. 1450, † 1496. Gift med Eitelfritz II, grefve af Zollern, † 1512. IV. Eitelfritz III, grefve af Zollern, † 1525. Gift med Johanna van Borselen. V. Karl, grefve af Hohenzollern-Sigmaringen, † 1576. Gift med Anna af Baden. VI. Eitelfritz I, grefve af Hohenzollern-Hechingen, f. 1505, † 1604. Gift med Sibylla af Zimmern. VII. Johan Georg, furste af Hohenzollern-Hechingen, f. 1577, † 1623. Gift med Fransiska, rhengrefvinna af Salm-Neufville[1]. VIII. Anna Maria, furstinna af Hohenzollern-Hechingen, † 1652. Gift med Egon, grefve af Fürstenberg. IX. Anna Maria, grefvinna af Fürstenberg, f. 1634, † 1705. Gift med Ferdinand Karl, grefve af Löwenstein-Wertheim-Rochefort. X. Ernestina Barbara Katarina, grefvinna af Löwenstein-Wertheim-Rochefort, f. 1655, † 1698. Gift 2) med grefve Johan Karl Serényi. XI. Maria Ernestina, grefvinna Serényi, f. 1680, † 1744. Gift med grefve Otto Ferdinand Felix von Hohenfeld. XII. Otto Karl Max, grefve von Hohenfeld, f. 1704, † 1772. Gift med Maria Teresia, contessa Guido di Bagno. XIII. Maria Teresia Anna Judith, grefvinna von Hohenfeld, f. 1740, † 1814. Gift med friherre Johan Heinrich Emmerich von Keyserlingk till Gawesen i Kurland. XIV. Marie Julie Terese Elise friherrinna von Keyserlingk, f. 1761, † 1800. Gift med Christian Ewald von Kleist till Susten. XV. Julie von Kleist, f. 1798, †. Gift med friherre Carl von Dellingshausen till Jess m. m. i Estland. XVI. Anna, friherrinna von Dellingshausen, f. 1833. Gift 1853 med friherre Otto Fromhold Taube

[1] Rhengrefvarnes ätt erhöll i 15:de århundrandet genom giftermål halfva grefskapet Salm i Lothringen. Till en utslocknad gren, Salm-Mörchingen, af denna ätt hörde 30-åriga krigets »rhingrefve» Otto Ludwig, som i svenska historiska verk alldeles oriktigt fått namnet Solms.

till Maydel och Carlöö n:r 34. XVII. Flere söner, bosatta i Estland, och en dotter: Julie Heléne, friherrinna Taube till Maydel och Carlöö. Gift med kabinettssekreteraren m. m. grefve Arvid Fredrik Taube n:r 112.

Filiationerna i det andra fallet äro följande. I (från kurfurst Friedrich I, jfr ofvan citerade uppsats i Svenska Ättartal V. sid. 32—46 skulle generationen numreras med V). Elisabeth, grefvinna af Solms-Laubach [hos Örnberg 26 d.]. Gift med Ludwig, grefve af Sayn-Wittgenstein. II. Amalia, grefvinna af Sayn-Wittgenstein, f. 1585. Gift med Georg, grefve af Nassau-Dillenburg. III. Margareta, grefvinna af Nassau-Dillenburg, f. 1606, † 1661. Gift med Otto, grefve zur Lippe-Bracke[1]. IV. Dorotea, grefvinna zur Lippe, f. 1633, † 1706. Gift med Johan Diedrich, grefve von Kunowitz. V. Maria Filippina, grefvinna von Kunowitz[2], f. 1678, † 1754. Gift med generalen i Hessen-Casselsk tjenst Friedrich Ludwig von und zu Schachten. VI. Sofia Maria von und zu Schachten f. 1713, † 1775. Gift med generallöjtnanten och guvernören i Cassel Georg Moritz Wolff von Gudenberg. VII. Sofia Filippina Wolff von Gudenberg f. 1738. Gift med d. v. löjtnanten i Hessen-Casselsk tjenst, Carl August von Berg från Estland. VIII. Georg Filip von Berg (generation XII från Kurfurst Friedrich I), naturaliserad och adopterad Berch på n:r 1774 bland adelsmän, till Wrams Gunnarstorp, f. 1769, † 1817. Gift med Anna Ulrika Juliana von Berg. Från Georg Filip härstammar, utom den ännu lefvande adliga ätten Berch, medlemmar af adliga ätten Schmiterlöw, n:r 1768, af Hofdalasläkten Fischerström (se Svenska Ättartal III, sid. 79) af friherrliga ätten Stackelberg n:r 192, bosatta i Estland, den ointroducerade i Sverige bosatta grenen af den pommerska ätten von Horn till Ranzin och en släkt Pettersson-Ranzin samt, genom gifte med fröknar von Hennings, de tvenne yngsta generationerna af friherrliga ätten Djurklou n:r 234, tvenne ättlingar af grefvarne Mörner till Morlanda n:r 60, äfvensom yngsta generationen af den 1756 introducerade grenen af adliga ätten Fock (n:r 1846 B.)

G. v. E.

---

[1] Begge härstammade i femte led från hertig Henrik af Mecklenburg och Sophia af Pommern. Om dessas folkungahärkomst se Svenska ättartal VII 28 och VIII 18.

[2] Från hennes systrar Juliane Luise, grefvinna Lippe-Biesterfeld, och Charlotte Amalie, grefvinna Erbach Fürstenau, härstamma, bland andra, H. M. Kejsarinnan Augusta Victoria af Tyskland, H. M. Drottningen af Sverige och Norge och H. K. H. Hertiginnan af Dalarne. Jfr Svenska ättartal VIII 29 och IX 6.

Svenska Autograf-Sällskapet

1899

Styrelse:

Bonde, *Carl Carlson*, Friherre, Öfverceremonimästare. Ordförande.
Klinckowström, *Rudolf*, Friherre, Öfverste.
Odhner, *Claës Theodor*, Riksarkivarie.
Silfverstolpe, *Carl*, Hofmarskalk. Skattmästare.
Wrangel, *Fredrik Ulrik*, Grefve, Kammarherre. Sekreterare.

Hedersledamot:

H. H. Prins **Johan** *af Holstein-Glücksburg*.

Ledamöter:

Abramson, *A.*, Grosshandlare. *
Adelswärd, *Th.*, Friherre, Bergsingeniör. Åtvidaberg.
Almquist, *J. A.*, vice Slottsarkivarie.
Annerstedt, *C.*, Universitetsbibliotekarie. Upsala.
Bager, *E.*, Godsegare. Thorsberga.
Barthelson, *F.*, Aktuarie.
Becker, *N.*, Protokollssekreterare.
Beck-Friis, *C.*, Grefve, Godsegare. Börringe.
Belfrage, *J. G. W.*, Kammarherre.
Berger, *S.*, vice Häradshöfding. Djursholm.
Bergström, *O.*, Kapten. *
Björlin, *G.*, Öfverste. Visby.
Bonde, *C. C:son*, Friherre, Öfverceremonimästare. Ericsberg.
Bonde, *C. J. Trolle-*, Grefve, Godsegare. Trolleholm.
von **Bonsdorff,** *C.*, Professor. Helsingfors.
Bore, *E.*, Grufpastor. Malmberget.
Brahe, *M.*, Grefve, Kammarherre. Rydboholm.
de **Brun,** *R.*, Direktör. *
Bukowski, *H.*, Konsthandlare.
af **Burén,** *Axel*, Kammarherre.

Böttiger, *H.*, Bankdirektör. Gefle.
Böttiger, *J.*, Hofintendent.
Carlander, *C. M.*, Grosshandlare.
Carlson, *E.*, Professor. Göteborg.
Cederström, *E.*, Friherre, Godsegare. Krusenberg.
Celsing, *G.*, Förste Kammarherre.
Claeson, *S.*, Docent.
von Dardel, *N.*, vice Häradshöfding.
De la Gardie, *M. G.*, Grefve, Landshöfding. Kristianstad.
Douglas, *L.*, Grefve, Utrikesminister, Excellens.
Drake, *F.*, Jur. stud. Sigtuna.
Durling, *A.*, vice Häradshöfding.
Egerström, *F.*, vice Häradshöfding.
Ehrensvärd, *Alb.*, Grefve, f. v. Utrikesminister, Tosterup.
Ehrensvärd, *J. J. Alb.*, Grefve, vice Häradshöfding.
Ehrensvärd, *Aug.*, Grefve, Ryttmästare. Liatorp.
Ek, *C. A.*, vice Häradshöfding.
Ekman, *C.*, Bruksegare. Finspong.
Ekman, *Sophie*, Fru, f. *Kurck*. Göteborg.
Ekstrand, *V.*, Ingeniör. Järfva.
von Engeström, *L. Benzelstierna*, Grefve, Godsegare. Posen.
von Essen, *G.*, Grefve.
Falkenberg, *C.*, Friherre, Kammarherre. Lagmansö.
Falkenberg, *C.*, Friherre, Amanuens.
von Feilitzen, *K.*, Notarie. Karlskrona.
Finska Statsarkivet. Helsingfors. *
Fries, *Ellen*, Fil. D:r.
Fröding, *G. H.*, Öfverstelöjtnant.
Fröst, *K. P.*, Komminister. Mantorp.
Geete, *G.*, Provinsialläkare. Borås.
Grönvall, *F.*, Kandidat. Lund.
Gymnasiebiblioteket i Skara.
Göteborgs Museibibliotek. Göteborg.
Hagdahl, *J. E.*, Kapten.
Hallström, *I.*, Professor.
Hedström, *F.*, Revisor.
Heilborn, *Otto*, Generalkonsul. Djursholm.
Hildebrand, *E.*. Lektor.
Holm, *G. B. A.*, vice Häradshöfding.
Indebetou, *G.*, Bokhållare.
Jahnsson, *J.*, Hofjuvelerare.
Janse, *A.*, Kapten.
Johansson, *J.*, Bruksegare.
Jungbeck, *K.*, Revisor.
Kalling, *P. U:son*, Grefve. Upsala.
Karlsson, *K. H.*, Biblioteksamanuens. Rom.
Kempe, *B.*, Grosshandlare.
Kiellman-Göranson, *I.*, Komminister.
Kinberg, *A.*, Revisor.
Klingspor, *C. A.*, Riksheraldiker. Näsby.
Klinckowström, *A.*, Friherre, Docent.
Klinckowström, *M.*, Friherrinna, f. *de Labensky.*
Klinckowström, *R.*, Friherre, Öfverste.
Koschell, *O.*, Bankkassör.
Krigsarkivet.
Kronberg, *J.*, Professor.
von Krusenstjerna, *E.*, Statsråd.
Kugelberg, *O.*, Revisor.
Lagerberg, *M.*, Kammarherre.
Lagerberg, *S.*, vice Häradshöfding. Djursholm.
Lagergren, *C.*, Markis, Kammarherre.
Lagergren, *H.*, Postexpeditör. Kristinehamn.
Lagerheim, *A.*, Envoyé. Berlin.
Lagerheim, *E.*, Friherre, Major.
Langenberg, *F.*, Kapten.
Leijonhufvud, *K. K:son*, Friherre, Löjtnant.
Leijonhufvud, *S.*, Friherre, Kapten.
Levertin, *A. P.*, Docent.
Lewenhaupt, *A.*, Grefve, Kammarherre.
Lewenhaupt, *E.*, Grefve, Bibliotekarie. Upsala.
Lindegren, *A.*, Slottsarkitekt.
Lindell, *P.*, Ingeniör.
Lindquist, *G.*, Jur. Fil. stud. Upsala.
Lindström, *A.*, Statsgeolog.
Lundberg, *W.*, Ingeniör. Lund.
Lundin, *C.*, Skriftställare.
Lysholm, *T. F. R.*, Major. Marieberg.
Läffler, *F.*, Professor. Djursholm.
Malmsten, *K.*, Med. D:r. *
Malmström, *C. G.*, f. v. Statsråd. Djursholm.
Mannerfelt, *O.*, Kapten. Borås.

von Meck, *M.*, Rysk Legationssekreterare.
Montan, *E. W.*, Professor.
Montgomery-Cederhielm, *R.*, Kammarherre. Segersjö.
Munthe, *L. W:son*, Öfverstelöjtnant.
von Möller, *A.*, Godsegare. Skottorp.
Nationalmusei Konstafdelning.
Naumann, *T.*, vice Häradshöfding. *
Nelson, *C.*, Folkskolelärare.
Nordenfalk, *C.*, Landshöfding. Halmstad.
Norska Rigsarkivet. Kristiania.
Odelberg, *C. A.*, Kapten.
Odencrantz, *G.*, vice Häradshöfding. Kalmar.
Odhner, *C. Th.*, Riksarkivarie.
von Oelreich, *F.*, Kapten. Katrineholm.
Olivecrona, *K.*, Justitieråd.
d'Otrante, *G.*, Hertig, Förste Hofstallmästare.
Palmén, *E. G.*, Friherre, Professor. Helsingfors.
von Platen, *C.*, Amanuens.
von Platen, *L.*, Friherre, Aktuarie.
de Prat de Nantouillet, Marquis, Spansk Envoyé.
Printzsköld, *O.*, Förste Hofmarskalk.
Regnstrand, *O. V.*, vice Häradshöfding.
Retzius, *G.*, Professor. *
Riddarhuset.
Riksdagens Bibliotek.
von Rosen, *C.*, Grefve, Öfverste Kammarjunkare.
von Rosen, *C. G.*, Grefve, Öfverste Kammarjunkare.
von Rosen, *R.*, Grefve, Löjtnant.
von Rosen, *W.*, Friherre, Major.
Rosman, *H.*, Amanuens.
von Rothstein, *F.*, Direktör.
Rudbeck, *J.*, Friherre, vice Häradshöfding.
Röhss, *H.*, Godsegare. Munkeberg.
Samzelius, *H.*, Jägmästare. Neder-Kalix.
af Schmidt, *K.*, Godsegare. Nyköping.
Schück, *H.*, Professor. Upsala.
von Schwerin, *W.*, Friherre, Godsegare. Skarhult.
Settervall, *K.*, Biblioteksamanuens.
Silfverstolpe, *C.*, Hofmarskalk.
Sjöström, *C.*, Stadsfogde. Lund.
Snoilsky, *C.*, Grefve, Öfverbibliotekarie.
Sondén, *P.*, Amanuens.
Stockenström, *H.*, Öfverkammarherre. Ekensholm.
Strokirch, *C. E.*, Kapten. Storvik.
Swalin, *W.*, Protokollssekreterare.
Taube, *B.*, Friherre, Arkivarie.
Tegnér, *E.*, Universitetsbibliotekarie. Lund.
Thomle, *E. A.*, Arkivarie. Kristiania.
Torpadie, *R.*, Major.
Trolle, *Anna*, Friherrinna, f. *Leijonhufvud.* Trollenäs.
Trotzig, *C. E.*, Kontrollör. Hedemora.
Ulfsparre, *J. A. O.*, Major. Helsingborg.
Vitterhets- Historie- & Antiqvitets-Akademien.
Vougt, *C. F.*, t. f. Kanslisekreterare.
Vult von Steyern, *F.*, Direktör.
Wachtmeister, *A. W.*, Grefve, Andre Sekreterare.
Wachtmeister, *Elisabeth*, f. *von Platen*, Grefvinna, Statsfru. Vanås.
Wachtmeister, *F. C:son*, Grefve, Generaldirektör.
Wachtmeister, *H. H:son*, Grefve, Statsråd.
Wallensteen, *J. A.*, Kammarrättsråd.
Wallin, *H.*, Bokhandlare.
Warburg, *K.*, Professor.
Wedberg, *O.*, Justitieråd.
Werner, *K F.*, Kamrer.
Wikström, *P.*, Grosshandlare. *
Wrangel, *F. U.*, Grefve, Kammarherre.
Wrangel, *H.*, Grefve, Kammarherre. Paris.
Wrangel, *H.*, Kapten.
Wrangel von Brehmer, *Ingeborg*, Friherrinna, f. *Ehrensvärd.* Hyby.
Wretman, *J.*, Rådman.
Åkerhielm, *L.*, Friherre, Statsråd.
Åkerman, *H.*, Envoyé. Paris.
Örnberg, *V.*, Hofintendent.

Korresponderande ledamöter:

Bovet, *A.*, Bokhandlare. Paris.
Charavay, *E.*, Archiviste-paléogaphe. Paris.
Cohn, *A.*, Bokhandlare. Berlin.
Fischer v. Röslerstamm, *E.*, Skriftställare. Graz.
de Guëll-y-Borbon, *F.*, Markis. Madrid.
Houghton, *R. M. M.*, Baron. Fryston Hall, Yorkshire.
v. Mohr, von Morburg und Sunegg, Ritter, Jur. Doktor. Graz.
Vallier, *G.*, Godsegare. Grenoble.
Zannini, *A.*, Grefve, Envoyé. Haag.

De af sällskapets ledamöter, för hvilka ej annorlunda uppgifves, bo i Stockholm.

* Ständig ledamot.

Personhistorisk Tidskrift.

I enlighet med *Svenska Autograf Sällskapets* beslut på årssammanträdet den 29 jan. 1898 har sällskapets tidskrift från och med nämnda år utgifvits under namn af PERSONHISTORISK TIDSKRIFT. Den första årgångens (1898—1899) andra häfte *öfverlemnas härmed* till Svenska Autograf Sällskapets ledamöter samt till allmänheten.

LEDAMÖTER i sällskapet erlägga en gång för alla en *inträdesafgift af 5 kronor* samt *derefter 5 kronor om året.* ABONNENTER betala *6 kronor om året* och äro i likhet med sällskapets ledamöter berättigade att erhålla allt under kommande årsperioder af sällskapet utgifvet tryck. Anmälning till inträde i sällskapet torde göras skriftligen till sekreteraren (*adr.: 42 Smålandsgatan, Stockholm*). Abonnement på Tidskriften mottages äfven af densamme, men torde bäst ske på närmaste Postkontor, eller på listor utlagda i Herrar *Samson & Wallins, Fritzes, Sandbergs, Nordin & Josephsons* samt »*Minervas*» boklådor äfvensom i *Klemmings antiqvariat,* alla i hufvudstaden.

Svenska Autograf Sällskapets sekreterare.

CARL SILFVERSTOLPE

SVENSKA AUTOGRAFSÄLLSKAPETS SKATTMÄSTARE 1878—1899.

Carl Silfverstolpe.

Carl Gudmund Uno Silfverstolpe föddes i Stockholm den 31 Mars 1840. Han tillhörde ej någon af de grenar af ätten Silfverstolpe, hvilkas medlemmar, såsom en Axel Gabriel, en Fredrik Samuel, en Gustaf Abraham, en Gudmund Leonhard, kastat en literär och konstnärlig glans öfver namnet, utan hans förfäder hade beklädt högre militära poster. Hans fader David Ludvig, som vid sonens födelse var major vid Lifregementets dragonkår och öfverste i armén samt sedermera avancerade till generalbefälhafvare och generallöjtnant, chef för Stuteriöfverstyrelsen och kansler för krigsakademien, hade likväl en kort tid, efter aflagd kansliexamen, tillhört den civila banan vid sidan af den militära. Genom sin moder, finska friherrinnan Johanna Sofia Fredrika von Troil, en sondotter af den bekante ärkebiskop Samuel Troilius, hade Carl Silfverstolpe emellertid ett lärdt påbrå. Under hans skolgång i Stockholms Lyceum fingo hans literära anlag väckelse och näring genom umgänge med begåfvade kamrater, en Snoilsky m. fl., hvilka i en förtrolig krets, »Fratres amicitiæ veræ», samlades af gemensam kärlek till böcker och framträdde med förstlingarna af sina ingifvelser. Silfverstolpe blef 1859 student i Upsala. Följande faderns exempel ingick han (s. å.) vid Lifregementets dragonkår, der han (1861) blef underlöjtnant, aflade (1863) kansliexamen och beträdde (1867), såsom e. o. kanslist i Finansdepartementets expedition och e. o. amanuens i Riksarkivet, den civila tjenstemannabanan. I motsats till fadern lemnade han snart (1870) krigstjensten, hugnades i sammanhang dermed med kammarherretitel och egnade sig sedermera uteslutande åt literaturen och Riksarkivet. I nämnda embetsverk befordrades han 1874 till andre amanuens, 1877 till amanuens och först nära tjugo år derefter, på grund af en säll-

synt dålig tur, 1896 till arkivarie vid den administrativa afdelningen. De senaste åren af Silfverstolpes lif, sedan han blifvit först (1890) tjenstgörande kammarherre, sedermera (1895) hofmarskalk hos enkehertiginnan af Dalarna, tog uppvaktningen vid hofvet eller omsorgen om detsamma ej så litet af hans tid i anspråk.

I Riksarkivet sattes Silfverstolpe till att ordna några brefsamlingar (Tessins, Lagerheims, v. Görtz', v. Müllerns) och kanslipresidentens koncept, nedlade rätt mycket arbete på att fördela och ordna den stora samlingen »Militaria» (generalers och öfverstars m. fl:s bref till K. Maj:t, strödda handlingar rörande de olika regementena, meritförteckningar och meritlistor), deltog i permebrefvens inordnande m. m. Han tillhörde ej kretsen af de arkivmän, hvilkas lif konsumeras i en ohjelplig obemärkthet under identifiering, fördelning, ordnande, afskrifning och vård af handlingar, men hvilkas tysta möda exploateras af forskarna och mången gång utgör den ej ens nämnda källan till deras berömmelse. Han var en af de lyckligt gynnade, som få använda större delen af tjenstetiden till att utgifva handlingar af trycket, derigenom mera synbart gagna vetenskapen och blifva kända af allmänheten. Honom anförtroddes nämligen att redigera en serie, omfattande tiden 1401—1420, af *Svenskt diplomatarium*, och under loppet af 17 år (1875—92) utgaf han denna serie i 3 digra band (med registret till 3:dje bandet blef han dock ej färdig). Hvarken genom akademiska examina eller genom utgifna skrifter hade han dokumenterat sig såsom lämplig för detta värf. Men med den honom egna ihärdigheten och sitt klara hufvud gjorde han sig snart förtrogen med detsamma, och hvarje nytt häfte gaf bevis på huru han alltmer växte sig in i sin uppgift.

Vid sidan af detta så att säga officiella arbete på medeltidsforskningens fält dref Silfverstolpe med en till lefnadens sista dag brinnande kärlek vidtomfattande studier rörande det svenska klosterväsendet, i främsta rummet rörande den heliga Birgitta och hennes skapelse, Vadstena kloster. Ämnet var gifvande, ty af våra, enligt Silfverstolpes uppgift, omkring 30,000 permebref handlar en femtedel om klostren. *Vadstena kloster* (i »Hist. bibliotek», 1875), som utgör en öfversigt af klostrets öden, *En blick i Vadstena klosters arkiv och bibliotek* (i »Festskrift, tillegnad G. E. Klemming», 1891), *Om kyrkans angrepp mot Revelationes Sanctæ Birgittæ* (inträdestal i Vitt.-, hist.- och ant.-akad., 1895) och *Klosterfolket i Vadstena. Personhistoriska anteck-*

ningar I (i »Personhistorisk tidskrift», 1899) äro frukter af hans flit. Men såväl dessa uppsatser som de af honom utgifna »Vadstena klosters uppbörds- och utgiftsbok 1539—1570» (i »Antiqv. tidskrift», 1895) och »Vadstena klosters jordebok 1500 jemte tillägg ur klostrets äldre jordeböcker» (i »Historiska handlingar», XVI, 1897—98) betraktades af honom och voro endast förarbeten till en fullständig historia med bifogad urkundssamling rörande Vadstena kloster — ett verk, hvars utförande han stod nära, då döden trädde emellan och beröfvade honom denna ära. Om Sveriges öfriga kloster har han ur källorna lemnat upplysningar i en mängd artiklar i »Nordisk Familjebok».

Silfverstolpes mest betydande insats på det historisk-vetenskapliga området, näst efter diplomatarieverket och klosterforskningarna, var utgifvandet af *Historiskt bibliotek* (7 delar, 1875—80). Detta var ämnadt till att, i likhet med 1700-talets historiska »magazin», innehålla hufvudsakligen historiska aktstycken, krönikor o. d., men kom snart nog att bjuda läsaren bl. a. vetenskapligt utarbetade afhandlingar och recensioner, d. v. s. närmade sig en historisk tidskrift. För skapandet af en verklig sådan inlade han synnerlig förtjenst. Han arbetade nämligen främst i ledet bland de män, som, efter föredömet i grannlanden, bildade (1880) »Svenska historiska föreningen» och sålunda möjliggjorde, med denna såsom ekonomisk grundval, utgifvandet af »Historisk tidskrift». Från föreningens stiftelse till sin död var Silfverstolpe ledamot af hennes styrelse och skattmästare.

Silfverstolpe utgaf vidare bl. a. praktverket »Några anteckningar om slägten Silfverstolpe» (1883), delarna 8—15 (1886—99) af »Sveriges ridderskaps och adels riksdagsprotokoll fr. o. m. 1719», omfattande riksdagarna 1734—47, och »Riksrådet A. J. von Höpkens skrifter» (2 bd, 1890—93).

Af vigt för forskningen är ett af Silfverstolpe, med understöd af statsmedel, utfördt, ej tillräckligt uppmärksammadt verk, som i manuskript förvaras i Riksarkivet och der är tillgängligt för allmänheten. Det är en i 6 serier, omfattande 16,500 rubriker under 1880- och början af 1890-talet utarbetad *Förteckning på tryckta handlingar rörande Sveriges historia intill 1718*, närmast jämförlig med det af Danske videnskabernes selskab utgifna »Regesta diplomatica historiæ Danicæ».

Silfverstolpe, hvilken såsom författare debuterade med den i tidskriften »Framtiden» införda artikeln *Teaterfrågan* (1871), skref der vidare bl. a. *Källor till Svenska teaterns historia* (1877), en

mycket värdefull uppsats, som 1882 utkom i en omarbetad upplaga med titeln *Svenska teaterns äldsta öden*. Han uppträdde äfven såsom vitterlekare, under psevdonymen *Astolf*, med *Några dikter* (1883), som röja studier och känsla och stundom, t. ex. i »Gullregn», en djupare uppfattning. Han verkade derjemte såsom öfversättare, bl. a. af fransmannen Rambauds »Rysslands historia» (1880) samt af några ryska skrifter, nämligen utdrag ur »A. V. Chrapovitskijs dagbok 1787—92» (1880), Kostomarovs biografi öfver Alexander Nevskij och Ivan Vasiljevitj (1882) samt (delvis) monografi Mazepa och Karl XII (1883).

En redogörelse för Silfverstolpes literära intressen skulle vara ofullständig utan en antydan om hans tidigt väckta kärlek till böcker. Han samlade ett bibliotek, som var ett bland de förnämsta enskilda på sin tid ej blott genom antalet tryckalster, utan genom den gedigna smak, som utmärkte både urval och utstyrsel. 1879 försåldes detsamma på bokauktionskammaren i Stockholm.

Silfverstolpes förtjenster blefvo ej ouppmärksammade. Han kreerades till filosofie hedersdoktor vid jubelfesten i Upsala 1893, erhöll 1894 af Svenska akademien Konung Karl Johans pris och kallades s. å. till ledamot af Vitt.-, hist.- och ant.-akademien.

»Personhistorisk tidskrift» har en särskild anledning att dröja vid Carl Silfverstolpes bild. Han var nämligen en af Svenska autografsällskapets stiftare och styrelsemedlemmar samt, efter C. F. Meinanders frånfälle (Sept. 1878), dess skattmästare. Jemte O. von Feilitzen och C. Eichhorn utarbetade han det förslag till nya stadgar, hvilket antogs den 13 April 1883 och enligt hvilket sällskapets verksamhet utsträcktes äfven till genealogien och personhistorien. Någon trägen medarbetare i dess tidskrift var han ej: utom den ofvannämnda innehållsrika uppsatsen »Klosterfolket i Vadstena» torde ett par dödsrunor (öfver Meinander, Feilitzen och Eichhorn) och en notis om »Jan Mazepa och furstinnan Dolska» vara allt, hvarmed han bidrog.

* * *

Hofmarskalken Silfverstolpe hade under de senare åren af sitt lif att kämpa med ett endast af hans närmaste kändt lidande. För utomstående syntes han såsom en man med full kroppslig

och andlig helsa. Allmän var derför bestörtningen öfver den plötsliga död, som drabbade honom den 3 sistlidne Juni. Midt under det tal, hvarmed han i egenskap af inspektor för Anna Sandströms skola afslutade vårterminen, segnade han medvetslös i golfvet och uppgaf några minuter derefter sin anda. Dödsorsaken var hjertförlamning.

I äktenskap med sin fränka Ottilia Meurman från Finland efterlemnade Silfverstolpe sonen Gudmund, jur. filos. kandidat, samt döttrarna Mathilda, studentska, lärarinna, gift med ingeniören i Jernvägsstyrelsen A. Carlquist, och Eva.

Th. W—n.

Tvenne egenhändiga bref från Drottning Kristina.

(Ur arkivet på Eriksberg).

Meddelade af Frih. **C. C:son Bonde**).

I.

Till Riksdrotsen grefve Per Brahe d. y.

Stockholm den 5 Martij 1649.

Edle och Wälbårne Grefwe högtärade her R. Drotz, Jag aciperar medh stort Contentement denne occasion at tesmoignera min her, R. D. Continatiationen aff min affection h[v]ilken Jagh altidh har borit til honom och beder han wile Wara försäkrat att Jagh den medh Sinceritet altidh skal lata påskina. Beder att R. D. altidh wile continuera i den trogne benägenhet som han altidh har migh protesterat.[1] Jagh är och bliwer honnom altidh wäl affectionerat.

Christina.

[A tergo:]
A Monsieur le Drotz
Monsieur le Comte Brahe

ifrån M. A. Nådigsta Dråtning ett Nådigt handebreff leff. i Åbo denn 25 Marti 1649.

---

[1] Betygat, försäkrat, enligt den tidens språkbruk.

2.

Till Rikskansleren grefve Magnus Gabriel De la Gardie.

Norcopie le 6/16 Mars 1661.

Mon Cousin la maladie de mon seccretoire menpeche de repondre a la lestre du roy que le S:r LillieCron ma porte de sa part, je Vous prie den faire mes excuses et de lasseurer que je ne manqueray pas dy repondre au plustost, et dy repondre dune maniere qui le satisfera san doutte, et qui ostera a mes Ennemis tout Moien de me nuire sous pretexte de religion. Jespere que le roy aura la bonte dauoir quelque peu de Civilite pour moy Croiant la meriter non seullement par ma naissance mais par plusieurs austres raisons qui merite du roy et de la suede quils aye quelque sorte de bonte pour moy, durant le peu de temps quil me reste a passer ycy je Vous puis asseurer que sil meust este possible je seroy sortie moy mes[me] de la suede une heure apres auoir receu la lestre du roy, et mesloingent jaurois oste tout ce qui peut estre odieux a la suede ou plustot a ceux qui ne m'aime[ent] pas, mais je tarderay si peu icy que jespere que le roy permettera que je puis sortir de la suede san receuoir un affronte, qui feroit tort a sa gloire puisque je say que toutte la terre habitable me croit digne dun austre traittement, soyes de mes amis du moins pour le peu de temps que je suis ycy et donne moy occasion de Vous obliger.

Christina Alexandra

[A tergo:]
A[mon C]ousin
Monsieur [le c] onte de la Garde
Gran Chancelier de Suede a Stocolme.

Drottning Kristina.

Drottning Kristinas lifsgerningar hafva städse, dels genom sin äfventyrlighet och dels genom sin bländande beskaffenhet, utgjort ett lockande ämne för utländsk författareverksamhet, synnerligast som denna uppmuntrats af allmänheten, hvilken i alla tider haft

tycke för det äfventyrliga och lysande. Tusenden af hennes samtida hade tillfälle att bevittna hennes bedrifter och att lägga grund till traditioner. Flera samtida hafva i sina memoarer nedskrifvit de intryck hennes personlighet och handlingssätt på dem utöfvat, och sjelf har hon i en mängd af ännu i offentliga och enskilda arkiv bevarade skrifvelser lemnat efterverlden aktstycken, hvilkas innehåll sprida ljus öfver hennes gerningar och karakter. Dessutom finnas i behåll andra hittills obegagnade källskrifter af värde. Arckenholtz har visserligen i sitt bekanta samlingsverk upptagit allt hvad han kunnat öfverkomma, men han har gått miste om mycket, som sedermera tid efter annan uppdagats.

Sedan friherre C. Bildt 1889 blifvit svenskt-norskt sändebud i Rom synes han med lifligt intresse hafva hängifvit sig åt forskningar rörande bland annat drottning Kristina och det med framgång, enär hans ställning beredt honom tillträde till källor som andra icke åtkommit eller hvilkas befintlighet varit obekant. Frukterna hittills af hans forskningar och iakttagelser hafva framträdt i tryck i följande ordning.

Upplysningar om det italienska originalet till Histoire des intrigues galantes de la reine Christine (Amsterdam 1697, omtryckt och öfversatt på andra språk; se Warmholtz n:r 4446). I denna uppsats, som är införd i Historisk Tidskrift 1895, ådagalägges, att boken är en dålig, om okunnighet vittnande öfversättning af en italiensk handskrift, som friherre Bildt sett och som troligen härrör från någon person i Kristinas omgifning samt således har ett visst historiskt värde. *S. Birgittas hospital och den svenska kolonien i Rom under 1600-talet.* Äfven denna uppsats är införd i Historisk Tidskrift 1895 och har afseende på Kristina af det skäl, att hon, som 1673 förordnades till hospitalsstiftelsens öfverhufvud, i denna sin egenskap, enligt förebrakta bevis, ådagalade pligtförgätenhet och i vissa fall orättrådighet. *Anteckningar från Italien* (Sthlm 1896) innefatta bland annat (s. 158—60 och s. 215—18) berättelser om Kristinas besök i Assisi och i Loreto under december månad 1655. *Drottning Kristinas sista dagar* är en särdeles intressant, i tidskriften Ord och Bild 1896 införd, uppsats med ypperliga illustrationer, liksom uppsatsen *Kristina och teatern i Rom*, i samma tidskrift 1897.

Dessa meddelanden om Kristina hafva nu ökats med dylika om och af henne i publikationen *Christine de Suède et le Cardinal Azzolino, lettres inédites (1666—1668) avec une introduction et*

des notes. (Paris 1899, XXVIII + 514 p. + afbildningar af Kristina och Azzolino, samt fascimile af hennes handstil 1656).

Kristina hade i sitt testamente ålagt sina sekreterare, att till hennes arftagare aflemna alla skrifvelser angående hennes rättigheter, anspråk och finansiella intressen; öfriga i hennes kansli befintliga papper skulle uppbrännas. I kansliet funnos väl endast officiella handlingar, enär Kristina sjelf förvarade privata och hemliga sådana, hvilka, liksom de förenämnda, tillföllo hennes universalarfvinge kardinal Azzolino, för hvilken hon hyst oinskränkt förtroende och följaktligen ansåg pålitlig beträffande arkivets öde.

Kristina afled den 19 april 1689 och Azzolino, som redan då var sjuk, den 8 juni samma år, sedan han ungefär 1½ månad förut emottagit Kristinas papper. Under denna tid sysslade han med förstöringen af handskrifter och medhann undanrödjandet af intima dokument samt en god del af andra dylika från första perioden af Kristinas vistelse i Rom. Men hans frånfälle räddade återstoden och deribland den brefföljd, som nu af friherre Bildt på ett förtjenstfullt sätt utgifvits med tillstånd af innehafvaren, markis P. Azzolino i Florens.

I sitt företal till brefsamlingen anmärker utgifvaren, att de olika omdömen, som i tryck förekommit om Kristina, hafva endast relativt värde, enär resp. författare icke haft tillgång till de samlingar af handskrifter kardinal Azzolino efterlemnade. Arckenholtz' kända samlingsverk rörande Kristina finner friherre Bildt visserligen hafva varit nyttigt och nödvändigt för historieskrifvare att anlita, men han framlägger bevis på, att Arckenholtz, utom det att han daterat oriktigt, delvis förändrat ordalydelsen af de af Kristina skrifna bref, han meddelat. Samma anmärkning mot Arckenholtz framstälde redan Ebbe Samuel Bring, då han 1832 i Lund utgaf »Bref och handlingar hörande till drottning Christinas historia, efter originalerna». Dylikt välment bedrägeri till *förbättrande* af andras framställningssätt har egt rum ända till vår tid, men måste anses högst obehörigt. Att, såsom i nu ifrågavarande publikation skett i enlighet med förläggarens önskan, modernisera stafningssättet, är deremot försvarligt, då man därigenom kan påräkna en vidsträcktare läsekrets än annars. För utgifvaren har nog moderniseringen medfört mycket besvär.

Friherre Bildt är icke utgifvare i vanlig mening, utan har med denna egenskap förenat den af författare. Han har nemligen på 148 sidor, med anlitande af delvis förut obegagnade källor,

lemnat en öfversigt af Kristinas lefnadshändelser till år 1666, då den nu tryckta samlingen af bref till Azzolino vidtager och fortsätter under den tid hon var stadd på resa till och från Sverige samt under den långa vistelsen i Hamburg.

I Sverige fruktade regeringen för, att hon skulle uppehålla sig här längre än nödigt var, men hade, dels genom att bereda henne ett lysande emottagande och dels genom en viss undfallenhet, uppmuntrat hennes oförsynta anspråksfullhet, så att hon, oaktadt hon emot förbud medförde en katolsk prest, fortsatte sin resa till Norrköping, der hon möttes af upprepadt förbud att medhafva presten till Stockholm och dessutom ålades en inskränkning i sin religionsutöfning. Detta var lyckligtvis mera än Kristinas omåttliga högmod medgaf henne att tåla, och dagen efter det senaste förbudets emottagande skyndade hon till Helsingborg, der hon för alltid lemnade sitt fädernesland, hvilket hon genom sina gerningar kränkt och skadat.

Samma dag Kristina öfverreste till Helsingborg, på hitvägen, skref hon från Helsingör den 16 maj 1667 till Azzolino, att man ej längesedan i Sverige utfärdat en förordning mot katolikerna, men det oaktadt förklarar hon, att om den nya påfven (Clemens IX) årligen ville offra lika mycket för katolska lärans utbredande i Sverige, som kardinal Chigi årligen utgifver för sina hundar och hästar, skulle man, trots alla hinder, få se underverk. Reflexionerna öfver detta yttrande göra sig sjelfva. Då hon på svenska sidan af sundet emottogs med pomp och ståt, fick hon den föreställningen, att alla hennes önskningar skulle uppfyllas. När hon togs ur denna villfarelse blef hon ursinnig och skref från Jönköping, den 24 maj 1667, till den knappt tolfårige Karl XI ett ganska oförsynt bref, som anföres å sidan 354, och ådagalade dermed, att öfvermodet var större än klokheten. Följden deraf blef den ofvan angifna, en ny förargelse, som befriade vårt land från henne. Sin uppfattning af svenska regeringens åtgärder meddelade hon Azzolino från Hamburg (s. 360) och kom till den slutsatsen, att följderna af den behandling hon rönt kunde blifva ganska obehagliga för svenska regeringen. Med det antagandet tillfredsstälde hon sin sjelfkänsla.

Sedan hon i Hamburg, trots varningar, tillstält offentlig fest med anledning af att kardinal Rospigliosi valts till påfve (Clemens IX) och dermed föranledt det kända upploppet, som hotade hennes lif och egendom, så att hon slutligen lät skjuta på de anfallande, af hvilka åtminstone åtta dödades och många sårades, sände hon

Azzolino en berättelse om tilldragelsen, och skref, att hon tröstade sig med att hon gjort hvad hon kunnat för att förekomma denna katastrof. Det föll henne icke in att erkänna, att hon sjelf var den skyldiga, oaktadt hon måste hafva förutsett möjligheten af fara, då hon deremot vidtagit försigtighetsmått. Hennes öfvermod ingaf henne städse den föreställningen, att hon egde rätt att göra hvad hon behagade och att hvad hon gjorde icke kunde vara annat än rätt. Den jesuitiska grundsatsen, att ändamålet helgar medlen, följde hon när behofvet kräfde det. Att med osanning bedraga sina samtida generade henne icke, enligt hvad man finner vid genomläsandet af ifrågavarande bok.

Hufvuddragen af Kristinas lefnadshändelser känner man genom historiska skrifter och således äfven hennes äfventyr 1666—68, men genom de nu utgifna brefven hafva nya enskildheter af intresse kommit i dagen, hvilka delvis rätta misstag, delvis belysa eller bekräfta hvad man förut antagit. Men dermed rubbas icke det omdömet, att hennes karakterlyten voro så stora, att hennes goda egenskaper icke kunde göra sig gällande. Hennes tillvaro var för hennes faders minne föga hugnande, för Sverige en olycka och för Europas samtida maktegande en plåga. Visserligen gjorde påfvedömet i hennes person en märkvärdig eröfring, men en sådan som emellanåt var bekymmersam nog.

Ehuru Kristinas lifsgerningar icke ingifva nutiden någon sympati för henne, är det dock underhållande att läsa allt hvad henne vidkommer, icke minst hennes bref till Azzolino. Dessas värde höjes emellertid betydligt genom en mängd upplysande noter och derigenom att luckorna emellan hennes bref blifvit, der det för sammanhanget varit behöfligt, fylda med andra bref samt med kommentarier, hvilket prisvärda förfarande har till följd, att man kan läsa boken utan att störas af afbrott. Noterna och kommentarierna vittna om vidsträckta forskningar, kanske mest i arkiv.

Att utgifvaren kunnat införa äfven chiffrerade meddelanden beror derpå, att han lyckats upptäcka lösningen till chiffern.

I Fryxells Berättelser X, 3:e uppl. s. 293, meddelas i öfversättning utdrag ur ett bref från Kristina till Azzolino, enligt uppgift dateradt Hamburg den 20 maj 1668. Denna datering är felaktig, ty originalet i Kongl. biblioteket är dateradt den 6 Juni och rätt aftryckt i frih. Bildts publikation s. 433.

En annan af våra diplomater har äfven ådagalagt historiskt intresse och varit litterärt verksam, nemligen kammarherren, f. d.

ministern vid hofven i Belgien och Holland, fil. dr. Carl Burenstam. Under sin tjenstetid utomlands har han efterforskat och antecknat hvar handskrifter rörande Sverige och dess regenter finnas samt afskrifvit åtskilliga af fynden, hvilket allt han på sin bekostnad låtit trycka i Haag 1871, 1885 och 1888 i små upplagor för utdelning.[1] I dessa tre band finnes åtskilligt om och af Kristina, bland annat bref från åren 1667—68. Dessutom har han, med anlitande af tryckta och otryckta källor, författat och utdelat:

La reine Christine de Suède à Anvers et Bruxelles 1654—1655 (Bruxelles 1891), en intressant redogörelse för händelserna under den tid, då Kristina började sitt så att säga katolska lefnadslopp och beredde sig på, att i Innsbruck afsvärja den troslära för hvilken hennes fader offrat sitt lif.[2] Senast har samma författare 1897 i skriften »Till vår hembygd» publicerat större delen af en uppsats kallad *Hertigen af Aumale om den store Condé, drottning Christina, Sobiesky m. fl.*, med porträtt af Kristina till häst, efter original af van Dyk i Pradomuseet i Madrid.

Nedannämnda författare hafva äfven lemnat bidrag och uppgifter till Kristinas historia.

Olof Granberg 1896: *Drottning Kristinas tafvelgalleri på Stockholms slott, dess uppkomst och öden ända till våra dagar* (utgifven på franska i sammandrag 1897 med några tillägg). C. H. Gustafsson 1887: *Bidrag till historien om drottning Kristinas afsägelse och riksdagen 1654*, akad. afh. Doc. E. Meyer 1885: *Om drottning Kristinas literära verksamhet i Italien* (i Samlaren V) och 1891: *Drottning Kristinas »Alexander»* (i Samlaren XI). Bibliotekarien Elof Tegnér 1892: *Till drottning Kristinas historia efter tronafsägelsen 1654—1689*, förteckning på handskrifter i italienska arkiv och bibliotek (bihang till Hist. Tidskr.). Professor M. Weibull 1887—88 granskning af Mémoires de Chanut (i Hist. Tidskr.) och 1892: *Drottning Kristina och Klas Tott*, akad. progr. Ewert Wrangel 1897: *Om de främmande lärde vid drottning Christinas hof* (i Hist. Tidskr.); samma år strödda uppgifter om Kristina i hans afhandling om »Sveriges litterära förbindelser med Holland särdeles under 1600-talet», och 1898 i uppsatsen »Ett blad ur historien om Sveriges litterära förbindelser med Frankrike» (i Samlaren XIX); s. å.: *Drottning Christina och Le grand Cyrus* (i festskriften »Pro novitate»). Sistnämnda

[1] I Haag utgaf han 1872 en bok »Om Carl XII:s och svenska krigarnes hemfärd 1714» och i Bruxelles samma bok på franska 1874.

[2] Se Christina von Schweden in Tirol von Arnold Busson, Innsbruck 1884.

uppsats är särdeles intressant. Ämnet beröres i uppsatsen i Samlaren XIX.

Dessutom må här antecknas, att två bref angående Kristinas ankomst till Hamburg 1654 och ett bref af Kristina, dateradt Rom d. 27 juni 1656, äro införda i Hist. Tidskrift 1884 och 1894.

Äfven Burenstam, Gustafsson och Wrangel anmärka felaktiga dateringar i Arckenholtz' samlingsverk.

Ofvan gifna, kortfattade öfversigt gör ej anspråk på fullständighet, men ådagalägger likväl, att Kristina under senare tid varit föremål för svenskars uppmärksamhet. Det vore önskligt, att frih. Bildt finge tillfälle att fortsätta sina forskningar och meddelanden.

K. F. W—r.

Peter Cohorn.

Ett nordiskt medeltidsminne i södra Frankrike.

I Dictionnaire de la noblesse, »den franska adelns ättartaflor», påträffar man (Tome 6. Paris 1865 sp. 8) en uppgift som säkerligen väcker våra svenska forskares förvåning, nämligen att den sydfranska adelsätten *Cohorn*, hvilken under skilda tider bland sina medlemmar räknat åtskilliga framstående män och ännu ej synes vara utdöd, gör anspråk på att härstamma från Sverige. Men denna förvåning öfvergår till häpnad vid närmare kännedom om allt det nya, som vi här erfara, men hvarom vi i Sverige sväfvat i djup okunnighet. Ej nog dermed att ätten täljer sitt ursprung från en *Eric Cohorn*, som lefde i konung Olof Skötkonungs tid: äfven en rad svenska ätteleder uppräknas på följande sätt:

Eric-Christian Cohorn, un des descendans d'*Eric*, assista l'an 1300, aux Etats du Royaume de Suède, & épousa *Marguerite Broderson*, dont vint:

Frédéric-Toussaint Cohorn, Conseiller au Conseil royal des Finances de Suède, qui épousa *Hélène Kropelin*, & en eut:

Toussaint Cohorn, Général de la Cavalerie Suédoise, vivant à Upsal en 1400, qui eut de *Yolande Munck:*

1. *Christian-Frédéric Cohorn*, Gouverneur d'Upsal en 1473;
2. *Pierre*, qui suit;
3. Et *Jean*, Chanoine de l'Eglise cathédrale d'Upsal.

Pierre Cohorn, Chambellan & Général des Troupes de la Couronne de Suède, suivit à Rome le Roi *Christian*, & se retira á Avignon en 1494, pour avoir tué en duel à Rome le Comte de Schulemberg, Favori de son Roi. Il testa le 18 Mars 1479, & avoit épousé *Hélène Kaplendon*, dont il eut:

Jean Cohorn, qui testa le 9 Janvier 1516, ayant épousé, en 1465, *Agnès de Rhotis*.

Med den sistnämnde synes ätten rotfästad i fransk jord.

Hvad skall man tänka om hela denna historia? Ja, den första tanken, som tränger sig på oss, torde vara den, att den franska adelns ättartaflor i afseende på trovärdighet tyckas lemna lika mycket öfrigt att önska, som vår egen adels i somliga punkter. Den andra tanken är nog den, att många ord ej behöfva spillas på denna genealogi, hvars orimlighet är uppenbar. Ty har man väl sett någon enda medlem af våra förnämsta medeltidsätter bestå sig med tvenne förnamn, ett privilegium som vid denna tid till och med blott sparsamt användes af regerande furstehus. Ännu orimligare att någon svensk kunnat bära namnet *Toussaint* eller det rent provençalska namnet *Yolande*, för att nu ej tala om hvilka anakronismer och om hvilken okunnighet rörande svenska förhållanden ätteledningen i öfrigt bär vittne. Väl äro *Broderson* och *Kröpelin* för oss välbekanta namn och sjelfva det franska ättenamnet ljuder med äkta svensk brytning. Men den tystnad, som våra egna urkunder iakttaga rörande denna berömda ätt, tyckes afgjordt hänvisa hela historien till de hopgjorda fablernas område. Och dock, bakom denna genomskinliga väfnad af orimligheter, af mer och mindre medvetna osanningar, synes ett verkligt — man kan säga romantiskt — menniskoöde, till en del förknippadt med vår nordiska historia, träda i dagen. Påpekandet af detta samband bör kunna påräkna ett visst intresse, ehuru undersökningen på grund af det material, vi förfoga öfver, ej kan erbjuda så mycket nytt, men möjligen gifva anledning till nya forskningar.

* * *

Berättelsen om ättens ursprung från en nordisk främling binder sig närmast till ett gammalt i södra Frankrike befintligt minnesmärke, hvarom man från skilda håll har några underrättelser. Nära staden Avignon, der de romerska påfvarne på 1300-talet tillbragte sin babyloniska fångenskap, ligger en landtlig ort *Montfavet*. I kyrkan derstädes, redan anlagd år 1343 i

samband med ett kloster, som under tidernas lopp tillhört åtskilliga munkordnar, förvaras en gammal grafstenshäll af marmor. Enligt uppgift påträffades denna grafsten i närheten af det forna klostret och erhöll år 1741 sin nuvarande plats i S:t Nicolas kapell i ortens kyrka. Den källa, hvarur vi i första hand hemtat denna uppgift, är ett litet tryckt häfte med titel »Chronique de Montfavet», som år 1850 utgafs af kyrkoherden derstädes abbé *Moutonnet*. Men redan flere år förut blef detta grafmonument afbildadt i franska tidskriften »Magazin pittoresque» för år 1843 (s. 184), jemte åtskilliga bifogade underrättelser om den person, som fått detta minnesmärke öfver sin döda mull. Och dessa underrättelser i all sin underlighet lyda ungefär sålunda:

Pierre de Cohorn — så benämnes den nordiske ädlingen — andre sonen af *Toussaint*, »general öfver svenska kavalleriet», hade varit ganska verksam att förskaffa danska konungen Christian I af Oldenburg den svenska kronan och dervid understödt biskopen i Upsala, hvilken begagnat sig af hans tjenster och genom hvars bemedling han blef utnämnd till kammarherre och generalissimus. Sedan konung Christian blifvit fördrifven af Sten Sture, följde denne Cohorn honom till Danmark, och några år senare, då konungen företog sin färd till Rom, hade han Cohorn i sitt följe. Men under vistelsen i Rom råkade den sistnämnde att i en duell döda en grefve Scheilemberg, en dansk, som stod högt i konungens ynnest. På grund af detta dåd blef Cohorn förvisad ur konungens närhet och tjänst, men erhöll i kardinalen Julian della Rovere en beskyddare. Denne hade från att vara biskop i Carpentras vid samma tidpunkt 1474 blifvit utnämnd till ärkebiskop i Avignon och erbjöd honom och hans son att få medfölja till Frankrike. Och här lefde nu Cohorn några år i tillbakadragenhet hos munkarne i Montfavet, der han afled den 10 juli 1479, sedan han före sin död såsom ett slags testamente uppsatt en instruktion, i hvilken han lemnade sonen Johan sina faderliga råd huru han skulle skicka sig i lifvet. Sjelfva det latinska originalet på pergament tillhörde 1843 grefvinnan de Seguins-Vassieux, född Cohorn i Carpentras, och dess hufvudsakliga innehåll meddelar tidskriften i fransk öfversättning. Enligt tidskriftens uppgift skall sonen Johan redan under faderns lifstid trädt i gifte med Agnes de Rhodes.

Den i Magazin pittoresque afbildade grafstenen visar oss en afliden riddare med pipskägg och mustascher, med öfver bröstet hoplagda händer, klädd i rustning med hjelm på hufvudet, dock ej en vanlig tornerhjelm, utan snarare lik en nutida dragonhjelm. På hvardera sidan om hufvudet synes hans vapen: en fyrdelad sköld med ett jagthorn i första och fjerde fälten, samt i andra och tredje fälten tre stolpar. Längre ned vid sidorna synas devisremsor, bärande valspråket *Nuntiant funera monstris*, »de förkunna död åt skogens vilddjur», med hänsyftning på de i ädlingens vapen förekommande jagthornen, med hvilka hans vapenrock äfven är öfversållad.

PETER COHORNS GRAFSTEN I MONTFAVET I FRANKRIKE.

(Se sid. 149.)

I abbé Moutonnets lilla arbete »Chronique de Montfavet»[1] skildras denne Pierre Cohorns öden temligen dermed öfverensstämmande. Faderns namn Toussaint nämnes dock ej. Upsalabiskopen angifves dock riktigt vara *Jean de Salsta*, men tillhöra Bjelke-ätten, ehuru som vi veta han är identisk med ärkebiskop Jöns Bengtsson Oxenstjerna. Vidare meddelas åtskilliga data, hvilka tydligen äro beroende på arkivstudier i Avignon. Så erfara vi att Pierre Cohorn den 30 Juni 1478 upprättade sitt testamente, som omhändertogs af *Guillaume Zitelli*, advokat i Avignon. Här insatte han ende sonen Jean till arftagare samt föreskref att om han afled i Avignon, ville han blifva jordad i »l'église rurale des chanoines de S:t Ruf» i Montfavet; dog han i Carpentras, skulle han begrafvas hos predikarebröderna derstädes. Man kan deraf sluta, att han vanligen uppehållit sig på dessa orter. Äfven rörande sonen erhålla vi den bestämda underrättelsen, att Jean Cohorn gifte sig med Agnes de Rhodes den 7 April 1485 (ej 1465) och således ej under faderns lifstid. I sitt testamente den 9 Januari 1516, som deponerades hos *Étienne de Tillia*, notarie i Mazan, valde äfven han sin lägerstad i Montfavets kyrka. Vidare meddelas faderns instruktion fullständigare, ehuru den i motsvarande delar är ord för ord lika med det i Magazin pittoresque intagna utdraget, något som har sin förklaring deraf, att familjen Seguins-Vassieux ställt denna öfversättning äfven till abbé Moutonnets förfogande. Men det vigtigaste är, att han meddelar den latinska inskrift, som förekommer på grafstenen, sådan den, enligt hvad han säger, blifvit tolkad af personer, som egnat sin uppmärksamhet åt monumentet, ty inskriften är svårläst och flödar af abbreviationer. Den bifogade afbildningen af grafstenen, i smärre detaljer något olik den i Magazin pittoresque meddelade, har emellertid icke återgifvit inskriftens utseende eller anordning. Vi aftrycka här nedan denna inskrift efter Moutonnet och skola derpå meddela några utdrag af instruktionen, då bådas uppgifter synas i väsentlig mån stödja hvarandra. Grafstenens inskription har tolkats på följande sätt:

HIC JACET NOBILIS ET ILLUSTRIS PETRUS DE COHORNO, SUECUS, UPSALIÆ EPISCOPI FAUTOR IN ELECTIONE CRISTIERNI, IN EJUS GRATIA CAMBELLANUS CASTRISQUE PRÆFECTUS. VICTORE STENO STURO IN DANIAM VENIT. REGEM ROMAM COMITATUS, IBI DANUM FAVORIS ÆMULUM SINGULARI PUGNA DELEVIT. INDE UTRINQUE EXULEM GALLIA SUSCEPIT, JOANNE FILIO COMITANTE JULIANUM DE RUVERE; MONTEQUE VERE FAVENTI PIE VIXIT JUXTA AVENIONEM. OBIIT X JULII M°CCCC°LXXIX°. JOANNES DE COHORNO FILIUS, SEDATA PROCELLA, PATRIS MEMORIAM RESTITUIT DUNTAXAT M°CCCC°LXXX°VI°.

Det är uttydt:

Här hvilar den ädle och lysande Petrus af Cohorn, en svensk man, som understödde biskopen i Upsala vid Christians val, genom hans nåd kammarherre och fältöfverste. Efter Sten Stures seger kom han till

---

[1] Det exemplar, som Upsala Universitets bibliotek eger, är 1874 föräradt af marquis de Seguins-Cohorn de Vassieux, tydligen son till ofvannämnda grefvinna, som enl. en biografisk uppsats afled den 8 December 1867.

Danmark. Beledsagande konungen till Rom, dödade han der i en duell en dansk, medtäflare i hans ynnest. I dubbelt hänseende landsflyktig erhöll han derefter en fristad i Frankrike, under det att hans son Johan fick åtfölja Julian de Ruvere, och i Montfavet, denna i sanning gynsamma ort,[1] *nära Avignon tillbragte han sin lefnad i fromhet. Han afled den 10 Juli 1479. Sonen Johan af Cohorn lät, sedan stormen stillats, omsider uppresa faderns grafminne*[2] *1486.*

Enligt den franska tolkningen lyder begynnelsen af Peter Cohorns instruktion till sonen på följande sätt:

»Jag märker, min son, att mitt slut nalkas och att slutet på mina mödor närmar sig med stora steg, men förrän jag inträder på den väg, som är oss alla förelagd, vill jag lemna dig såsom ett testamente några faderliga råd, sådana som jag fordom mottog af min fader, då han låg på sin dödssäng. Han anbefallde mig framför allt Gudsfruktan, omsorg om mitt rykte och min ära och slutligen inträde i furstens tjenst (le service du prince)».[3] Efter att han talat om gudsfruktan, som bör leda våra handlingar, framhåller han, att i afseende på sitt uppförande mot andra skall man rätta sig efter olika omständigheter. »Det gifves tre slags menniskor i vanliga lifvet, sådana som stå högre än en sjelf, sådana, som äro ens jemlikar och sådana som äro underordnade.» Beträffande de förstnämnda t. ex. furstar, säger han, kan man icke hafva nog vördnad och aktning för dem, då af deras godtycke vår lycka och olycka beror, och de äro Guds ställföreträdare på jorden, på hvilkas majestät man icke ostraffadt förgriper sig i ord och handling, såsom en olycklig erfarenhet alltför väl lärt mig. Härutinnan behöfver jag ej anföra främmande exempel, då de träffas i vårt eget hus. Ack, hvem känner ej den storm, som bragt oss i qvaf. Vi ha lemnat våra vänner, våra anhöriga, vår egendom, vårt fädernesland, vi ha genomtågat nästan hela Europa, ströfvande från rike till rike under Christian I:s standar. Slutligen anlända vi till Rom, den kristna verldens hufvudstad, och liksom om ödet sparat mig för ett ännu sorgligare skeppsbrott, blef denna stad, som för oss bort vara en fridens och lugnets ort, för mig skådebanan för en ödesdiger storm. Återkalla för ett ögonblick i ditt minne denna förbannade afundsjuka (cette maudite jalousie), denna olyckliga duell, denna ödesdigra seger, som kom onåden att efterträda gunsten och som i samma graf sänkte min vederdeloman och min furstes hela tillgifvenhet. Derpå flykt, landsflykt, med ett ord källan till alla olyckor, som hopat sig öfver oss. Det är ett dåligt exempel, som en far gifvit sin son. Men jag bör ock säga dig, att min orubbliga trohet mot Christian, oaktadt min onåd, är ett exempel, som du bör efterfölja. I denna min lyckas fullständiga undergång, har man väl kunnat förmå mig att bryta min svurna ed mot denna fromma furste för att kasta mig in i motpartiet? Har man hos mig kunnat skönja tecken till ostadighet och lättsinne

[1] Anspelning på namnet.
[2] I dubbel betydelse: återupprätta fadrens minne.
[3] Nämligen hos kon. Christian.

genom att sluta mig till riksföreståndaren Sten Stures fanor? Denna påfliga stad Avignon synes mig tusen gånger angenämare än Sverige, så aflägset som det är, och landsflykten har för mig mer behag än vistelsen i mitt fädernesland, då ingenting ligger mig mer om hjertat än att hålla min ed och bevara min trohet. Ty märk, min son, att eden är ett högtidligt och heligt löfte, och ett till en furste svuret löfte, hvartill man tar Gud till vittne, bör ock obrottsligen hållas för att en dag lända till vårt bästa och kanske till och med i närmaste framtiden åter upprätta vårt fallna hus. Och för detta ändamål bör du icke försumma något, som kan dertill bidraga: framför allt betjena dig af kardinalen della Roveres mäktiga inflytande och vänskap, det skall icke vara onyttigt för att främja detta verk. De välgerningar, som vi af honom mottagit, äro så stora, att de aldrig kunna glömmas: med hvilken godhet mottog han oss ej i sitt palats efter min onåd. Genom sitt beskydd räddade han oss och hjelpte oss med sina penningeunderstöd. Det är vid den tid, då han i egenskap af biskop reste till Avignon, han erbjöd oss denna påfliga stad såsom en säker hamn efter skeppsbrottet. Med ett ord han har hopat på oss så många välgerningar, att ditt rykte lede om du bruste i erkänsla. Det är derföre, som jag anbefaller dig att hafva allsköns aktning och vördnad för denne kyrkans furste och denne lysande vän. Jag bör ej heller med tystnad förbigå den ädle Johan af Rhodes, till hvilken vi stå i så betydliga förbindelser: han är vår tröst i smärtan, vår rådgifvare i affärerna, vår oskiljaktige ledsagare i landsflykten. Du skall förblifva i hans hus i egenskap af adoptivson; han skall fullkomligt fylla en god faders pligter emot dig. Din heder fordrar då, att du äfven mot honom uppför dig såsom en tacksam och vördnadsfull son . . .

Sedan han gifvit sin son några råd huru han skall uppföra sig mot underordnade och uppmanat honom att läsa historiska arbeten, för att bilda sin själ och hemta lärdomar, afslutar han sina förmaningar sålunda:

»Farväl, min son, och ehuru ditt goda lynne och din hänsynsfullhet för mig mycket lindrat landsflyktens vedervärdigheter, skall du göra dem ännu lättare, om du under den korta lifstid, som ännu återstår mig, tar hänsyn till dessa råd och en dag visar att du icke vanslägtats från dina förfäders dygd.»

Man ser huru furstegunst, ära och rykte spelar in, om ock ej på något oädelt sätt i dessa lefnadsregler för den adlige ynglingen. Men märklig är frånvaron af all hänsyftning på helgonen och kyrkans andliga patroner, som eljest gå igen i medeltida handlingar. De verldsliga patronerna ansågos förmodligen vid denna tid för kyrkans andliga förfall förmå mera.

Till hvad vi här ofvan framställt om grafstenen och dess egare kunna vi slutligen lägga en uppgift hemtad ur *Vivien de St. Martins* stora geografiska lexikon, som i artikeln Montfavet

omtalar att kyrkan derstädes innesluter en graf öfver Pierre Cohorn, danske konungen Christians premierminister(!).

För att vinna fast fot och tillbörlig säkerhet i hela denna från begynnelsen onekligen dubiösa sak, har det synts af högsta vigt att få noggrann kännedom om grafstenens utseende och grafskriftens rätta lösning. Mot de i Magazin Pittoresque och i Chronique de Montfavet meddelade teckningarne höjde sig vissa betänkligheter. Mustascher och pipskägg voro en i medeltiden okänd mansprydnad. Bilderna, ehuru i det hela någorlunda likartade, företedde också vissa olikheter. Genom anbragta slagskuggor syntes den i Magazin pittoresque afbildade riddaren höja sig öfver stenens plan, under det att afbildningen i abbé Moutonnets skrift inskränkte sig allenast till en konturbild. Vapenbilderna i det Cohornska sköldemärket voro äfven omkastade. Dessutom föreföll det underligt, att en så lång inskription kunde rymmas på grafstenens rand, på samma gång äfven inskriftens latin lockade till åtskilliga språkliga konjekturer.

Genom benägen medverkan af filosofie licentiaten K. V. Brusewitz, hvilken för några år sedan vistades i Avignon för språkstudier,[1] lyckades det att af konstfotografen derstädes monsieur Michel, som på min begäran reste ut till Montfavet, förvärfva en skarp fotografisk afbildning af Peter Cohorns grafsten, och det är denna afbildning, vi här meddela i något förstorad reproduktion.

Och genom denna i de minsta detaljer trogna bild häfvas nu alla betänkligheter, som väcktes med anledning af de förra afbildningarne, hvilka vid jemförelsen visa sig i hög grad otillförlitliga och alls icke träffa likheten. Sålunda konstateras att Cohorns gestalt på grafstenen ej är i relief, att han ej bär skägg, men företer ett temligen groft drag kring munnen — i parentes sagdt af gammaldags svenskt tycke — som af en ouppmärksam tecknare kunnat missuppfattas. Inskriftens längd förklaras ock mycket enkelt genom det utomordentligt konstmässiga sätt, hvarpå skulptören begagnat sig af utrymmet och anbragt sina abbreviationer. Trots originalfotografiens skärpa förekomma visserligen ett par otydliga ställen i grafstenens text, beroende på svårigheten att i kyrkans dunkla kapell finna tillräcklig jemnt fördelad dager, men om man med förstoringsglas noggrant skärskådar afbildningen, måste man er-

[1] Såsom en egen tillfällighet och ett bevis att ätten Cohorns alla grenar ej äro utdöda må meddelas, att lic. Brusewitz under sin vistelse i Avignon, utan att känna hela denna historia, gjorde bekantskap med en yngre man Cohorn, som lefde der under temligen tryckta ekonomiska förhållanden. Han blef presenterad såsom härstammande från en svensk eller, enligt hans egen uppgift, dansk ätt.

känna att den af Moutonnet ofvan meddelade inskriften synes i det allra närmaste rätt läst och att vi sålunda ej längre hafva skäl att hysa tvifvel om sanningen af den berättelse, som grafstenen med sitt tysta språk aflägger. Det är blott ett par obetydliga afvikelser, som vi iakttagit, men som icke i något väsentligt afseende ändra inskriftens betydelse. I stället för *in ejus gratia* förefaller det blott stå *ejus gratia*, hvilket ock gifver bättre latin. Läsningen *in* synes ha uppkommit derigenom att slutbokstafven i det föregående ordet *Christierni* af stenhuggaren oriktigt fördubblats *Christiernii*, men då den saknar streck öfver sig, kan den sålunda ej läsas för *in*. I stället för *in Daniam venit* står *in Daniam migrat* eller kanske rättadt till det bättre *migravit*, hvilket obetydligt ändrar meningen från *kom han till Danmark* till *öfverflyttade han till Danmark*. Skadad är grafstenen egentligen blott på två ställen, i det att de tre första bokstäfverna i namnet *Sturo* äro utplånade, men det föregående *Steno* är fullkomligt tydligt, så ock i orden *Joannes de Cohorno filius* framträda de två sista bokstäfverna i *Cohorno* ej. Den bifogade afbildningen ger för öfrigt tillräcklig upplysning om grafstenens hela utseende och anordning.

Sedan vi nu fullständigt konstaterat grafstenens latinska text, visar sig att Peter Cohorns ofvan framställda historia i sjelfva verket utgör en parafras öfver denna text, om man nämligen derifrån undantager namnen på hans närmare anhöriga i Sverige och på hans danska rival, om hvilka hvarken inskriften eller instruktionen lemna någon upplysning. Hvad som i inskriften till en början fäster vår uppmärksamhet är saknaden af titeln *dominus* framför Peter Cohorns namn, hvilket väl antyder att han ej tillhörde det högre ridderskapet, utan blott innehade en väpnares rang, så ock att hans tjenstebefattningar såsom kammarherre och fältöfverste ej behöfva betyda att han intagit någon utomordentligt framstående plats, än mindre en premierministers, i konung Christians följe. Rivalitetens anledning mellan honom och hans danska motståndare kan man ej heller med bestämdhet läsa ut ur inskriften. Att han lefde ett fromt lif der i Montfavet (*pie vixit*) betyder ej att han sjelf ingått såsom munk, i hvilket fall sonen förmodligen ej kunnat så afbilda honom på grafstenen, som han gjort. Men det är ett par andra ord i inskriften, som äro egnade att fästa vår särskilda uppmärksamhet: jag menar det närmare slutet förekommande uttrycket *sedata procella*, »sedan stormen stillats». För sig taget skulle detta uttryck här på grafstenen förefalla

ganska dunkelt och omotiveradt, men det finner sin fulla belysning och förklaring genom faderns instruktion till sonen. Vi sågo huru han der liknade det olycksöde, som drabbat honom, vid en storm, hvari han och sonen ledo skeppsbrott. Genom detta i all sin enkelhet sköna uttryck antydes på en gång, att faderns oroliga hjerta ändtligen fått hvila i grafven och att genom sonens giftermål hopp om lyckligare tider för hans ätt nu inträdt. Så vidt jag förstår innebära just dessa på grafstenen inristade ord det allra starkaste och mest afgörande bevis för det i Vassieuxska familjens ego befintliga dokumentets äkthet.

Om vi nu gå närmare in på inskriftens sakliga innehåll, är det i synnerhet tre momenter i vår nordiska historia, som beröras i denna inskrift: Christians val till konung, Sten Stures seger och konungens resa till Rom. Om de två förstnämnda momenterna kunna vi inskränka oss till blott få ord.

Vi erinra om att unionskonungen Christofer af Bayern hade dött den 6 Januari 1448, hvarvid bröderna Bengt och Nils Jönssöner (Oxenstierna) utsågos till riksföreståndare. Unionsvänner i samma mån det var förenligt med egen hersklystnad, ville de tydligen verka för valet af en med Danmark gemensam konung. Men innan någon öfverläggning kom till stånd, hade det fosterländska partiet i Sverige redan den 20 Juni genomdrifvit Karl Knutssons val till inhemsk konung, under det att Danskarne först i slutet af Augusti enade sig om Christian af Oldenburg, hvilken på samma gång han satte Danmarks krona på sitt hufvud förmälde sig med Christofers enka Dorothea af Brandenburg. Så kämpade båda en tid om Norges krona, men Karls parti var alltför svagt och han måste gifva vika. Derpå flyttades striden till Sverige. Redan från början hade Karl i Oxenstiernorna sina hätskaste motståndare och sedan erkebiskopen Jöns Bengtsson slutligen öppet höjt upprorsfanan, blef Karl slutligen nödsakad att öfvergifva sitt rike och fly till Danzig. Och midsommaraftonen 1457 blef konung Christian efter ett brådstörtadt val nu äfven utvald till Sveriges konung.

Med Sten Stures seger kan tydligen icke menas annat än slaget på Brunkeberg, som stod den 10 Oktober 1471, hvarefter kon. Christian, som sjelf sårades i drabbningen, återvände till Danmark och aldrig vidare kom att beträda Sveriges jord.

Det sista momentet, kon. Christians Romafärd, är deremot kanske icke så allmänt bekant här i Sverige, och derföre torde en kort framställning af denna på sin tid epokgörande tilldragelse

här inflyta. Redan de äldre danska historieskrifvarne hade åtskilligt att förtälja om denna färd, men det är först på senare tider en mera noggrann redogörelse sett dagen. I de italienska arkiven, särskildt i Milano, hafva flera hundra bref och aktstycken påträffats och äfven i åtskilliga städer, hvilka konungen berörde under sin resa, har man i stadsprotokollen och andra handlingar funnit upplysningar om färden, hvilken man kan följa nästan dag för dag. År 1871 publicerade danska kammarherren *F. Krogh* i tidskriften For Romantik og Historie en berättelse med användning af detta nya material, men det är först professor *C. Paludan-Müller*, som gifvit en mera genomgående kritisk-historisk framställning af hela resan, dess syfte och förlopp, i en uppsats i Dansk Historisk Tidskrift (Række 5 Bd 2 1880—81). Ur denna intressanta skildring meddela vi några drag, som stå i samband med vårt ämne.

År 1474 den 9 Januari, söndagen efter Helga tre kungars dag, drog kon. Christian ut från Segeberg med ett ridande följe af omkring 150 personer, adelsmän och tjenare. Till konungen slöto sig hertig *Johan* af Sachsen-Lauenburg, *Burchard* grefve af Mülingen och herre till Barby samt *Ludvig* grefve af Helfenstein. Af konungens egne män nämnas tvenne lagkunnige *Henrik Sankenstedt* och *Herman Reinszberger*, af hvilka den förre i synnerhet tjenstgjorde såsom konungens orator, enär han sjelf ej kunde tala latin. Såsom konungens kansler medföljde prosten *Albert Clitzing*, som var den vigtigaste politiske personen i konungens svit. Krogh nämner en kaplan *Nilssen* och några andra andliga, dock ovisst om de deltagit i färden. Resan skedde till häst, kavalkaden räknade omkring 200 hästar, af hvilka en del förde packsakerna. Alla deltagare voro klädde i en slags pilgrimsdrägt af svart tyg med svart kappa och prydd med påsydda hvita band. Men att färden icke var strängt religiös, åtminstone innan man kom närmare Rom, bevisas deraf, att resenärerna deltogo i åtskilliga verldsliga förlustelser. I ett afseende reste de dock som pilgrimer: de togo klostrens gästfrihet i anspråk, hvilket i betydlig mån minskade utgifterna, som i alla händelser voro stora. Man finner hurusom kon. Christian, som ständigt led brist på penningar, före resans anträdande mot pant af egendomar och inkomster upplånat stora summor. Respenningarne räckte likväl ej till, ty på återfärden måste han låna ett par tusen gyllen af hertigen af Milano. Rom var målet: »Unnse pelegrination to Rome» benämner konungen sjelf sin färd. Ryktet var utspridt att konungen skulle hos påfven söka aflösning från en resa till den heliga grafven, som han en gång i stor lifsfara skulle ha lofvat, men resan hade långt mer politiska syften, såsom Paludan-Müller mycket skarpsinnigt framhåller.

Efter ett besök i Ansbach hos kurfursten *Albrecht* af Brandenburg, hvilken var rätt farbroder till konung Christians gemål och den mest betydande personen i kejsarens råd, drogo de i kurfurstens säll-

skap vidare till Rotenburg, der kejsar Fredrik befann sig, och här mottog konungen den 14 Februari 1474 högtidligen i kurfurstens närvaro grefskapet Holstein och Stormaren med Ditmarschen, såsom kejserligt län, på samma gång grefskapet upphöjdes till hertigdöme. Härvid är att märka, att han några år förut löst till sig anspråken på Holstein af sin broder grefve *Gerdt* och grefven af *Schauenburg*. Denna lösen utgick i stora summor, och de skatter, som han i anledning häraf pålade sina riken, minskade i hög grad den popularitet, han eljest genom sitt personliga uppträdande kunnat vinna.

Redan följande dag den 15 Februari lemnade kon. Christian Rotenburg och tog vägen öfver Augsburg till Innsbruck, der hertig Sigismund anstälde till hans ära en tornering på torget. Hans väg förde honom vidare till Botzen och Meran, men för snöhinder återvände han till Botzen för att följa hufvudvägen öfver Trient norr om Gardasjön till Brescia, som då tillhörde Venetianarne och här och hvar bevisades honom ärebetygelser. Men alla föregående festligheter förbleknade mot det högtidliga mottagande han rönte i Milano af dess hertig *Galeazzo Sforza*. Då konungen nalkades staden, mötte honom först en skara af 400 barn svängande små fanor med konungens och hertigens vapen och under höjande af lefverop, derefter nalkades hertigens bröder och rådsherrar till häst och slutligen hertigen sjelf med ett stort lysande följe. Vid Milanos stadsport stod hela presterskapet och helsade honom med sång, alla klockor i stadens kyrkor ringde och husen voro prydda med gröna guirlander. Hertigen förärade honom 4,000 dukater och andra dyrbara gåfvor. Hvad som i synnerhet föranledde hertigen till att visa sig så förekommande var hoppet att genom kon. Christians bemedling få sitt hertigdöme af kejsaren upphöjdt till konungarike. Konung Christian å sin sida hade i sigte att åt sin son utse en brud bland Ludvigs af Savoyen döttrar och sålunda blifva besvågrad med hertigen. Ingenderas afsigter vunno sin fullbordan. Färden gick derefter utför Ticino och Po till Bologna, der konungen bevistade en juris doktorspromotion, då bland andra Herman Reinszberger, konungens orator, mottog sin doktorshatt. Man hade vid denna högtidlighet i kyrkan anordnat en upphöjd plats för konungen, men blygsamt tog han säte på en af de lägre bänkarne, der doktorerne sutto. Detta gjorde, säges det, godt intryck på menigheten, som i början fattat ringare tankar om honom för hans enkla drägt och hans okunnighet i latin. Här liksom ock i Florens och flerestädes mottogs han med långa välkomsttal på latin och erbjöds att intåga under öfver honom buren baldakin, men han afböjde ständigt denna heder under förklaring, att det icke passade för en kung, som drog till Rom för religionens skull. I Viterbo gjorde hans följe stort uppseende. En krönikeskrifvare har upptecknat, att konungen förde från sitt land en talrik skara unge män, vackra, belefvade, ljusa, väl beridna, alla svartklädda.

För att till påsken, som inföll den 10 April, hinna till Rom hade kon. Christian måst förkorta sina uppehåll på resan. Påfven Sixtus IV hade sändt honom en välkomstskrifvelse, deri han prisade konungens religiösa sinne, som föranledt honom att lemna sina verldsliga

riken och underkasta sig resans mödor. Tillika hade han artigheten att till hans mottagande vid Toscanska gränsen sända tvenne kardinaler, af hvilka den ena Francesco Gonzaga var en systerson till kon. Christians gemål. Vid Porta del Popolo kom en väldig skara kardinaler och prelater jemte Roms senat och adel till häst och fots honom tillmötes. Den 6 April 1474 skedde det högtidliga intåget i Rom. Kardinalerna förde honom först till S:t Peters gamla basilika — den nya Peterskyrkans byggnad påbörjades egentligen först 1506 — derefter till påfven i Vatikanen. Konungen knäföll för honom och såsom bevis på sin ödmjukhet skall han under sin vistelse i Rom äfven burit påfvens släp och hållit tvättfatet åt honom, när han tvättat sina händer. Det torde sannolikt egt rum följande dagen, Skärtorsdagen, vid ceremonien, då påfven tvättade de fattiges fötter. Långfredagen den 8 April förehades korskyssningen, hvarvid konungen hade sin plats mellan de två förnämsta kardinalerna. Genom sin tolk begärde kon. Christian tillåtelse att framträda till koret efter alla kardinalerna. På tillfrågan om anledningen till denna önskan svarade han: för att visa det höga kardinalkollegiet tillbörlig ära. Påskdagen den 10 utdelade påfven i egen person det heliga sakramentet åt konungen och hela hans svit. Dagen derpå öfverlemnade han till konungen såsom påfligt vänskaps- och äretecken den invigda gyllene rosen, som ursprungligen varit det året bestämd för dogen i Venedig. Kon. Christian är säkerligen den ende nordiske regerande monark, som erhållit denna utmärkelse. Konungen bar densamma i procession samma dag då han begaf sig till kardinalens af San Pietro ad vincula boning. Denne kardinal var *Julian della Rovere*, en brorson till påfven och som denna dag bjudit konungen till gäst, — och här sammanknytes således Romafärden med ett bekant namn på vår grafsten. Tillika biskop i Carpentras, blef han såsom redan är omtaladt vid samma tidpunkt utnämd till ärkebiskop i Avignon och besteg sjelf påfvestolen under namn af *Julius II*, ehuru först år 1503. Han är en af vatikanens storslagnaste herrskaregestalter. — Under dessa aprildagar 1474 växlades mellan kon. Christian och Sixtus IV föröfrigt andra gåfvor: påfven skänkte konungen en gyllenduksdrägt, ett guldkors med ett infattadt stycke af Christi kors och andra dyrbarheter, konungen å sin sida utan all täflan förärade påfven sill, stockfisk och hermelinskinn från sina nordiska riken.

Men bakom alla dessa gåfvor och gengåfvor och dessa festligheter lågo allvarliga underhandlingar mellan konungen och den påfliga kurian. En bland de vigtigaste rörde, såsom Paludan-Müller framhållit, den ömtåliga frågan om ordnandet af rättigheten att tillsätta de högre kyrkliga embetena i de nordiska rikena, en fråga som under den föregående tiden föranledt många slitningar och tvister. Och dessa underhandlingar utmynnade i den bulla, som Sixtus IV redan under kon. Christians vistelse i Rom utfärdade den 22 April 1474 rörande dessa rättigheter, och som äfven har sin betydelse för Sverige.[1]

[1] Påfvebrefvet är tryckt i Diplomatarium Christierni Primi, udg. af *C. F. Wegener*, s. 300.

Kurian, utan tvifvel påverkad af konungens hela personliga uppträdande, visade sig här liberal och undfallande. På konungens ödmjuka anhållan, heter det, gaf påfven åt konungen och hans efterkommande patronat- och presentationsrätten till prosterierna i Lund, Upsala, Schleswig, Åbo, Linköping och Westerås, till dekanatet i Roskilde, till ärkedjeknedömet i Århus, Ribe och Strengnäs, hvilka i dessa kyrkor bildade nästbiskopliga värdigheter, vidare till ärkedjeknedömet i Upsala, till dekanaten i Lund, Åbo och Linköping och till prosteriet i Roskilde och slutligen till dekanatet i Vårfrukyrkan i Köpenhamn. Det är anmärkningsvärdt, att inga norska kyrkovärdigheter här nämnas, men Paludan-Müller antar med fullt skäl, att kurian ej ville härigenom försvaga sitt under föregående stridigheter gjorda yrkande på patronatet öfver Norges alla prelaturer. Det skulle vara en tacksam uppgift att undersöka huru och i hvad mån detta påfvebref i detalj tillämpades här i Norden under de följande 50 åren till dess reformationen tog sin begynnelse. Man har uppgifvit, att frågan om upprättandet af ett universitet i Köpenhamn äfven varit föremål för underhandlingar under konungens närvaro i Rom, och sannolikt har väl denna angelägenhet ock kommit på tal, ehuru bullan härom utfärdades först ett år senare. Äfven åtskilliga andra ärenden blefvo vid samma tillfälle afgjorda. Den 27 April lemnade konung Christian Rom och återvände ungefär samma väg han kommit. Några år senare företog hans drottning Dorothea af Brandenburg en liknande Romafärd.

Mellan den 6 och 27 April 1474, midt under den heliga veckans dagar, infaller sålunda den händelse, hvarpå grafstenens inskrift häntyder, men som undgått de forskares kännedom, hvilka förut skildrat denna kon. Christians resa: en svensk *Peter Cohorn*, kammarherre och fältöfverste, som jemte sin unga son befinner sig i konungens följe, dödar i en duell under vistelsen i Rom en dansk rival, som äfven tillhörde konungens uppvaktning. Enligt någon tradition uppgifves den dödade varit en grefve *Scheilemberg*.[1] På grund af detta svåra brott förvisas Cohorn och dömes till landsflykt, men finner skydd i kardinal della Roveres palats och med hans hjelp slutligen äfven en fristad i Avignon och dess närhet, der han efter en 4 à 5 års vistelse dör och jordas i Montfavet. Men hans son Johan grundar här i Frankrike en ätt, som ännu synes lefva och som har att tälja betydande och framstående män i fransk och holländsk tjenst, men hvilkas historia vi dock här ej äro i tillfälle att vidare följa.[2]

---

[1] Namnet förefaller högeligen dubiöst. Kanske man härunder kunde förmoda ett *Schauenburg* eller *Schulenburg*, båda grefliga ätter, ehuru de slägttaflor, som förekomma i *Hübners* och *Hopfs* genealogiska arbeten, ej upptaga någon medlem af dessa ätter, som kan med bestämdhet utpekas såsom duellens offer.

[2] Vi vilja här blott till närmare begrundande påpeka att enligt Dictionnaire de la noblesse och en handskrifven kompletterande anteckning af marquisen de Seguins-Vassieux ätten Cohorns adliga anspråk på framställd begäran af en baron

Vi hafva ej funnit denne Peter Cohorns namn uttryckligen nämdt hvarken i de omhvälfningar och strider här i Sverige, hvari han skall hafva tagit del, ej heller bland de personer, som omgåfvo konung Christians person på hans färd till Rom. Men i strider och politiska omhvälfningar ser man blott de allra främsta männen i leden. Der stod han tydligen icke, och konungens följe på Romafärden var så talrikt och det embete, han beklädde, ej af sådan vigt, att han här höjer sig öfver de öfriga. För öfrigt behöfver *fautor* ej betyda att han i egen person deltagit i konungavalet, liksom det ej heller är uttryckligen sagdt, om ock sannolikt, att han personligen tog del i slaget på Brunkeberg.

Men det hindrar ej att vi ändock skulle kunna återfinna mannen i svenska och danska handlingar, ehuru föga troligt under det ättenamn, han sannolikt först i utlandet på grund af sitt vapenmärke antog. Hornet i åtskilliga former återfinnes väl på de adliga vapensköldarne från vår medeltid, liksom i deras ättlingars i våra dagar.[1] Men dermed är frågan ej på långt när klar. Och det kan ej heller förefalla underligt, då man rörande hans antecedentia har så få hållpunkter i öfrigt. Man känner ej från hvilket landskap han härstammar, och för fadersnamnet lemnar den franska ätteledningen ingen eller möjligen blott vilseledande uppgift. Ty ett af de tu: antingen är hela denna ätteledning hopgjord och falsk, eller ock beroende på missuppfattning af svenska namn och grundad på osäkra traditioner. I förra fallet lönar det ej att fästa något afseende dervid, i senare fallet skulle man kunna våga sig på försöket att åtminstone i vissa punkter gifva ätteledningen en någorlunda rimlig, dock alltid osäker tolkning. Sålunda t. ex. förefaller det under den senare förutsättningen icke alldeles osannolikt att under detta *Toussaint* skulle kunna ligga ett missuppfattadt *Torsten* eller *Turesson* eller *Tordsson*, likasom af de orimliga dubbla förnamnen det senare skulle kunna bortförklaras såsom innehållande fadersnamnet. Men härmed är dock i sak föga vunnet. Åtminstone har det ej lyckats mig att genom diplomforskning eller konjekturer erhålla någon tillfredsställande eller rimlig lösning af den Cohornska slägtgåtan, och derföre är jag mera böjd att antaga det förra alternativet. Måhända kan

---

Charles Menno Cohorn blifvit från svensk sida intygade i en officiel handling, dat. Upsala d. 24 Dec. 1700 undert. Adolff de Palmberg, juge royal, och kontrasign. Stal-Hamar, samt bevittnad af C. Renolt, M. Wrangel, W. Soscher, L. C. Kronstad (!). Hvad månde detta innebära?

[1] Exempelvis ätterna *Horn*, *Gyllenhorn*, *Jägerhorn*, *Jägerskiöld*.

någon annan lyckas bättre att gifva det senare något sken af sanning. Men äfven om det ej skulle lyckas att påträffa denne Peter Cohorn i våra medeltidshandlingar och binda honom fast vid någon af våra inhemska äldre ätter, kunna vi i alla händelser ej jäfva grafstenens intyg eller fråntaga honom hans rätt att nämnas såsom en son, en landsflyktig son af vårt fosterland.

L. Bygdén.

Hertig Bengt Algotssons fäderne-slägt.

Det mörker, som länge hvilat öfver konung Magnus Erikssons gunstling den bekante hertig Bengt Algotssons slägt, har under de senaste årtiondena börjat skingras. Det har pävisats, att han långt ifrån att vara af låg börd, såsom förr påståtts, tillhörde en af Sveriges mest högborna ätter, samt att han genom sin farmoder fru Ingegärd Svantepolksdotter kunde leda sin ätt upp till såväl den Sverkerska konunga-ätten som den Danske konungen Valdemar Sejer.[1] Å fädernet har dock icke hans slägt kunnat föras längre tillbaka än till hans farfader Brynjulf Bengtsson, som nämnes år 1310. — Uti Nordisk Familjebok framställes det visserligen som högst sannolikt, att denne Brynjulf Bengtsson varit en yngre son till Östgöta-lagmannen Bengt Magnusson. — Då emellertid intet annat än den gemensamma vapenbilden, lejonet, talar för detta antagande och dessutom Bengt Magnussons slägt var fäst vid Östergötland, men hertig Bengts åter vid Vestergötland, torde man vara fullt berättigad att kasta hela denna härledning såsom mindre sannolik öfver bord, om nämligen på samma gång en antagligare slägtledning kan påvisas.

Hertig Bengt, hans fader Algot Brynjulfsson, farbroder Knut Brynjulfsson och fastrar Birgitta Brynjulfsdotter, g. m. riddaren Greger Magnusson (2 snedbjelkar), samt Katarina Brynjulfsdotter g. m. riddaren Ulf Håkansson (Läma), förde ett lejon i skölden, och då lejonbilden äfven föres af Vestgöta-lagmannen Bengt Haf-

[1] Illustrerad Svensk historia 2, sid. 24.

ridsson,[1] som nämnes mellan åren 1286 och 1307, torde vara skäl att undersöka, om ej någon slägtskap dem emellan kan påvisas.

Som barn till Bengt Hafridsson eller hans enka Margareta nämnas i skilda bref Folke, Ramfrid, g. 1. m. riddaren Birger Röriksson (snedbjelke) och 2. med riddaren Karl Tukesson (4-delad sköld) Katarina och Kristina, stammoder för slägten 3 rosor.[2] Af dessa lefde Ramfrid Bengtsdotter längst och i sitt sista testamente af år 1358[3] nämner hon som fränder herr Folke Knutsson, domprost i Skara, som äfven nämnes bland hennes arfvingar, Magnus Gregersson och Algot Bengtsson. Folke Knutsson var son till fru Ramfrids syster Kristina. Magnus Gregersson var son till riddaren Greger Magnusson (2 snedbjelkar) och Birgitta Brynjulfsdotter (lejon) en dotter till Brynjulf Bengtsson och således faster till hertig Bengt Algotsson (lejon). Algot Bengtsson var lagman i Vestergötland, förde i vapnet ett griphufvud och var sonson till den bekante lagmannen Algot Brynjulfsson. Att äfven han var slägt med hertig Bengts förfäder framgår af ett år 1322 af fru Ingegärd Svantepolksdotter på Händelö utfärdadt bref,[4] där han jämte Greger Magnusson (2 snedbjelkar) samt fru Ingegärds söner Knut och Algot Brynjulfssöner (lejon) nämnes som beseglande. — För slägtskap mellan fru Ramfrid Bengtsdotter sjelf och Brynjulf Bengtssons barn talar vidare den omständigheten, att herr Gregers Magnusson (2 snedbjelkar) samt Knut och Algot Brynjulfssöner beseglat (1332) ett af henne utfärdadt bref.[5]

Då således såväl Bengt Hafridsson som hertig Bengt Algotsson och hans fädernesläg i vapnet föra ett lejon, då de båda äro närmast bundna vid Vestergötland, då vidare Bengt Hafridssons dotter fru Ramfrid Bengtsdotter och hertig Bengts fader hafva gemensamma fränder och då till sist fru Ramfrid sjelf tyckes vara slägt med hertig Bengts fader, förefaller det mig högst sannolikt, att hertig Bengts farfader Brynjulf Bengtsson varit en son till Vestgöta-lagmannen Bengt Hafridsson och äldre broder till fru Ramfrid Bengtsdotter. — Rörande Bengt Hafridssons och Bengt Algotssons slägtförbindelser i öfrigt, hänvisar jag till en uppsats af mig i Sv. Historisk tidskrift 1885. s. 172 och till H. Hildebrands slägttafla i Illustrerad Svensk Historia, *2*, s. 24.

K. H. K.

[1] Sv. Sig. fr. Medeltiden *3*: 103, 307, 308, 714; Sv. R. P. n. 17.
[2] Sv. Hist. Tidskrift 1885, s. 172.
[3] Sv. R. P. n. 384.
[4] Sv. D. *3*, n. 2333.
[5] Sv. D. *4*. n. 2942.

Släkten Leijonhufvud-Lewenhaupt

under medeltiden.

I femte årgången af »Svenska Ättartal» finnes å sid. 307 införd »Slägten Leijonhufvuds (Lewenhaupt) härstamning», utarbetad af K. H. Karlsson. Denna artikel har gifvit mig anledning att taga de där uppställda antagandena i närmare granskning. En del af forskningarna hafva visserligen som bestämda fakta, redan användts i historiken på släkten Leijonhufvud i »Svenska Adelns Ättartaflor ifrån 1857», men må det tillåtas mig att härnedan något mera detaljeradt framställa resultatet af dessa forskningar, dock i så sammanträngd form som möjligt.

Först några ord om de i riksarkivet befintliga handskrifna släktböcker, hvilka jag alla genomgått, och hvilka äro författade på 1500- och 1600-talen.

Våra dagars kritiska forskare hafva sedan länge upphört att obetingadt lita på dessa släktböcker, men det torde dock må hända vara af intresse att se huru forna tiders forskare framställde släkten Leijonhufvuds härstamning så väl på fädernet som mödernet. — Hvad härstamningen på fädernet beträffar anföres till exempel i en släktbok från 1560-talet [Riks. A. Geneal. H. 44], att Abraham Kristiernssons fader skulle hetat Kristiern Abrahamsson och farfader »Her Abram»; i en släktbok af Rasmus Ludvigsson, sannoligt från 1569 [Riks. A. Geneal. H. 45] säges Abraham Kristiernssons fader hetat »Christer Gregersson till Brunsberg» och farfader »Greger Christersson», hvilkens fader skulle hetat Kristiern Brodersson och farfader Broder i Kärr i Halland [släktledningen förekommer äfven i Riks-A. Geneal. H. 19 och H. 2. b.]; en annan släktbok af Rasmus Ludvigsson [Riks-A. Geneal. H. 42], uppställer som Abraham Kristiernssons fader Kristiern Brodersson och farfader Broder Svensson [släktledningen förekommer äfven i Riks-A. Geneal. H. 6]; en annan släktbok [Riks-A. Geneal. H. 41] uppgifver som Abraham Kristiernssons fader Kristiern Brodersson och farfader Broder i Kärr; i en släktbok från 1588 [Riks-A. Geneal. H. 11] säges Abraham Kristiernssons fader hetat Kristiern Gregersson till Brunsberg, farfader Greger Kristiernsson och farfarsfar Kristiern Brodersson; Erik Abrahamssons stamtafla [Riks-A. Geneal. H. 21 a] uppgifver Abraham Kristiernssons far vara Kristiern Gregersson till Brunsberg, farfader Greger

Kristiernsson till Ellholmen, farfarsfar Kristiern Brodersson Riddare och farfarsfarfar Broder; den i allmänhet kritiske Peder Månsson Utter uppställer ungefär samma härledning som den sistnämnda. Sammanfattar man nu dessa uppgifter kommer man till det märkliga resultatet att Abraham Kristiernssons fader skulle hetat antingen Kristiern Abrahamsson, eller Kristiern Gregersson, eller Kristiern Brodersson, att hans farfader skulle hetat antingen »Abraham», eller Greger Kristiernsson, eller Broder Svensson, eller Broder i Kärr samt att hans farfarsfarfar skulle varit antingen Broder i Kärr i Halland, eller Broder. När man ser allt detta virrvarr vore man nästan böjd att helt och hållet förkasta alla släktböckernas alla obestyrkta uppgifter, men bevis för delar deraf, eller för någon af härledningarna i dess helhet kan ju möjligtvis hafva funnits, äfven om det under tidernas lopp på ett eller annat sätt förkommit. — Angående släktens härstamning på mödernet eller om Abraham Kristiernssons moders, farmoders och farfaders moders släkter hafva släktböckerna äfven temligen motsatta uppgifter.

Den gård på Selaön i Södermanland, som ännu i dag bär namnet Brunsberg, är så att säga utgångspunkten för släktens historia. År 1356 $^{28}/_{10}$[1] köper »Christiern i Brunzebierghe» på Selaön jord i »Medalhwallum»; 1365 $^{6}/_{11}$ köper Kristiern, domare på Selaön, jord i Öfre Valla; år 1413 $^{7}/_{7}$ säger »skæligen man Gregers i Brundzbærghe» sig hafva de i en åkerfjäll i »Wallum» efter som han var jordägande i byn; år 1425 $^{10}/_{5}$ [Riks-A. Pergb.] köper Kristiern Gregersson, »boende i Brunsberge», jord i Yttre Valla i Ytter Sela socken till sina arfvingars everdliga ägo, samt 1438 $^{23}/_{3}$ [Riks-A. Pergb.], jord i »Qvikstum i Thorsergis (Thoresund) socken i Silbo härad». År 1462 nämnes »greger christiernsson oc abram christiernsson» på sådant sätt att de otvifvelaktigt äro bröder [Dansk Riks-A. Häradsdombok 1547 sid. 148]; år 1463 $^{2}/_{7}$ [Riks-A. Pergb.] säljer »Grehers Christiernsson» en »gaardh på Ytraselo, hetande Medelwalla, i Silbo herradhe liggiandes». Abraham Kristiernsson gifver 1471 $^{1}/_{7}$ [Riks-A. Pergb.] sin hustru i stället för 600 mark, som hon förut fått i morgongåfva, bland annat en gård i Brunsberg, hufvudgården »Quiksta i Torssoka» (Thoresund), en gård i Valla och jord i det andra Valla.

Med stöd af det ofvan anförda synes med säkerhet framgå att de nämnda personerna stå i släktskapsförhållande af fader och son till hvarandra.

[1] När uppgiften är hämtad ur tryckta medeltidshandlingar anföres ej källan.

Abraham Kristiernssons fader var således Kristiern Gregersson, hans farfader Greger, omnämnd 1413, och hans farfarsfar Kristiern, omnämnd 1356. Tager man i betraktande de tider, under hvilka de anförda olika personerna omtalas, finnes ej heller något hinder i vägen för rigtigheten af ofvannämnda släktförhållande.

Kristiern i Brunsberg, som omtalas 1356 och 1365, finnes äfven omnämnd 1373 $^{10}/_{2}$, som fastevittne, 1379 $^{18}/_{10}$ [Danska Riks-A. Pergb. Södermanland n:o 29], 1380 $^{26}/_{10}$ [Danska Riks-A. Pergb. Södermanland n:r 32] och 1380 [Uppsala Bibliotek Pergb.] som vedervaruman.

Kristiern Gregersson omtalas som nämndt år 1425 och 1438, men förekommer äfven 1427 $^{30}/_{3}$ [Riks-A. Pergb.] som grefve Hans af Everstein fogde på Openstens slott och 1430 $^{3}/_{11}$ [Riks-A. Pergb.] i ett bref dateradt Opesten. Abraham och Greger Kristiernssöner nämnas första gången 1462, och Kristina Kristiernsdotter, som, enligt hvad af nedanstående synes, var deras syster, omtalas första gången 1453 $^{22}/_{1}$ [Riks-A. Pergb.], och då som Nanne Kärlings hustru.

Hvad Abraham Kristiernssons farfars giftermål med en dotter till riddaren Broder Svensson, (†. 1436) och hans farfarsfars giftermål med Margareta Valdemarsdotter (Folkunge) angå, har jag under mina forskningar ej funnit några urkunder, som tala därom, och instämmer i doktor K. H. Karlssons åsigt, att dessa giftermål ej äro sannolika. Frågan om, med hvilka Abraham Kristiernssons farfar och farfarsfar varit gifta får således ännu lämnas öppen. Beträffande åter hans faders, Kristiern Gregerssons, gifte med en dotter till en Peder Eriksson, hafva forskningarna med säkerhet gifvit vid handen, att ett sådant ägt rum, samt att Peder Eriksson ej var af Urupska släkten, och att hans hustru tillhörde Tjurhufvudsläkten.

År 1400 [Kammar-A. Afskrift å papper], pantsatte riddaren »Mattes Göstaffsonn» sitt arfvegods Landbotorp i Håsvika socken i Kinds härad till riddaren Abraham Brodersson, hvilken 1407 [Kammar-A. Afskrift å papper] gaf det till »medgift» till sin sven Peder Eriksson och dennes hustru »Christine Toresdotter». År 1501, tisdagen i fastlagsveckan [Kammar-A. Afskrift å papper], bevisade Abraham Kristiernssons änka inför riksens råd i Stockholm att Abraham Kristiernsson, hon och hennes föräldrar hade obehindradt ägt Landbotorp sedan den tid det pantsattes till Abraham Brodersson. — Då man vet att Abraham Kristiernsson

med sin hustru ej fick Landbotorp, kan hans änka med »hennes föräldrar» ej mena annat än sina svärföräldrar och förfäder på mannens sida. Af det föregående hafva vi sett, att Abraham Brodersson, Peder Eriksson och »Christine Toresdotter» ägde Landbotorp, och voro de således Abraham Kristiernssons släktingar på fädernet eller mödernet. Urkunderna lämna inga bevis för deras släktskap på fädernet, hvarför således endast återstår deras släktskap med honom på hans möderne. Abraham Kristiernsson fick således Landbotorp efter sin moder, hvilken måste ärft det efter sina föräldrar. — Kunna nu Peder Eriksson och »Christine Toresdotter» med afseende på tiden, när de lefde, vara Kristiern Gregerssons svärföräldrar? De gifte sig 1407 och fingo då Landbotorp, som ligger i Västergötland, och kunde 1427, då Kristiern Gregersson var fogde på Opensten i Västergötland, hafva haft en fullvuxen dotter, med hvilken Kristiern Gregersson ingick giftermål. Den senares dotter Kristina Kristiernsdotter gifte sig 1453 och behöfver således ej hafva varit född före 1427. Häraf ses tydligen att årtalen ej lägga hinder i vägen för den nyss framställda frågans jakande besvarande. —

Gifva urkunderna något vidare stöd för Abraham Broderssons, Peder Erikssons och »Christine Toresdotters» släktskap med Abraham Kristiernssons moder? — År 1462 [Danska Riks-A. Häradsdombok 1547] omtalas, att »Karl erengisslesson paa sind høstrues wege greger christiernsson oc abram chrisstiernsson aff waben hagde seldt sckøtt oc affhendtt fra them oc theras arff-j. till H. aaghi axelsson ritth. wtj Hiuleberg oc hans arff-j. halffdelen aff en gardtt liggends i för:e Synd Hallandtt i Reffuinge sogen heder Bororp — — — — — — — Som them war tillfallend till arff på theras mørne epther Suendt tuordtson.» År 1472 $^{12}/_{2}$ [Riks-A. Perg.] tillät Sten Sture att Abraham Kristiernsson fick behålla alla de gods, som Broder Svensson och Clawis Nichlisson hade köpt till hans behof. De tvenne senare voro antagligen på något vis släkt med Abraham Kristiernsson. Broder Svenssons fader var Sven Toresson, som bodde i Öddislef 1436 $^{20}/_{12}$ [Riks-A. Pergb.], och ägde denne »Swen Tordsson» i Ødesslöff flera gårdar i Halland [Danska Riks-A. Personalhistorisk Samling. Åke Axelssons jordbok]. Af det ofvansagda framgår att Abraham Kristiernsson och hans syskon på sin moders sida voro släkt med Sven Toresson och hans son Broder Svensson.

Abraham Brodersson, Sven Toresson, Broder Svensson, Peder Eriksson och »Christine Toresdotter» voro således släkt med Abraham Kristiernssons moder. Halfva Bororp ärfdes af Abraham Kristiernsson och hans syskon på deras moders sida efter Sven Toresson. — Kan deras moder hafva varit dotter till Sven Toresson? Broder Svensson dog 1436. Hans fader Sven Toresson ärfde flera gårdar i Halland efter honom [Danska Riks-A. Personalhistorisk Samling. Åke Axelssons jordbok], som således ej hade några barn, hviket härnedan skall visas. Hade Broder Svensson haft någon syster, och hon varit Abraham Kristiernssons moder, skulle hon och Sven Toresson efter Abraham Kristiernssons änkas bevisföring ägt Landbotorp, men denna egendom finnes ej omnämnd i urkunderna i sammanhang med Sven Toresson, hvadan Abraham Kristiernssons moder ej kunnat vara dotter till Sven Toresson. Halfva Bororp hade således icke ärfts efter Abraham Kristiernssons morfader, utan stod Sven Toresson i annat släktförhållande på mödernet till Abraham Kristiernsson. Abraham Brodersson och Sven Toresson förde båda tjurhufvudet och hörde utan tvifvel till samma ätt. Den förstnämnde gaf som ofvan anförts till sin sven Peder Eriksson vid dennes bröllop med »Christine Toresdotter» som »medgift» godset Landbotorp, hvilket han fått i pant för 600 mark. Någon anledning för en så pass stor gåfva skulle naturligtvis hafva funnits, och kan den ej sökas i det förhållande att Peder Eriksson var Abraham Broderssons sven, utan måste utan tvifvel härleda sig från något släktförhållande mellan honom och Peder Eriksson eller dennes hustru »Christine Toresdotter». Den senare ägde 1407 Landbotorp, hvilket varit i Abraham Kristiernssons mödernesläkt alltsedan år 1400, och Abraham Kristiernsson ärfde på sin moders sida Sven Toresson, som 1407 och 1415 $^{5}/_{11}$ [Uppsala Bibliot. Pergb.] kallas för »Sven Thoresson». Sven Toresson var icke Abraham Kristiernssons morfader, utan broder till »Christine Toresdotter», hvilken således varit Abraham Kristiernssons mormoder och var af den s. k. Tjurhufvudsläkten.

Angående den släkt, till hvilken Peder Eriksson hörde, lämna ej urkunderna något bevis, men säkert är att han ej hörde till Urupssläkten.

I doktor Karlssons nämnda afhandling finnes tills slut ett uttryck, nämligen, »skælig man», som skulle vara detsamma som »(bonde eller möjligen lägre frälseman)». Detta anser jag icke vara riktigt. År 1413 $^{7}/_{7}$ omnämnes »Gregers i

Brundzbærghe» eller Abraham Kristiernssons farfader som »skæligen man». Nämnda år och dag kärade Gregers i Brunsberg vid räfstetinget i Strängnäs »oppa en fiæl i Wallom i enne ængh». Biskop Anders i Strängnäs var jordägande i »fiælen» och i byn. Nämnden vid räfstetinget vittnade och svor att den icke visste eller mindes annat än att »fiælen» låg som den af ålder legat och att de, som ägde den, af ålder hade ägt den och deras föräldrar före dem. Gregers sade sig äga del i denna »fiæl» efter han var jordägande i byn och det »ær omynnis hæffdt». Biskopen och de som ägt den förut blefvo tilldömda »fiælen». En »fiæl» är detsamma som ett jordområde, och 1409 $^{23}/_{8}$ kallas en »fiæl» i Jönåkers härad för »gammalt frälse». Konung Magnus Eriksson hade 1357 förbjudit frälseman att förvärfva skattejord, och såväl han som konung Håkan hade sedan blott på grund af särskilda förtjänster beviljat undantag från denna regel. Men under konung Albrekts tid afhändes honom en stor mängd skatt därigenom att frälsemän på ett eller annat sätt kommit i besittning af skattejord. »Den märkvärdigaste åtgärd, som under drottning Margaretas tid vidtogs i afseende på Sveriges inre styrelse är utan tvifvel reduktionen. Den bestod i korthet sagdt deri, att alla de skattegods, som allt ifrån 1363, då Albrekt kom in, kommit i frälseståndets händer, skulle återgå till sin ursprungliga egare eller deras arfvingar och åter blifva skattskyldiga» [Styffe: Bidrag till Skandinaviens historia]. Reduktionen rörde således såväl de verldsliga som andliga frälsemännen och pågick i Södermanland 1399 och ännu 1409, samt berörde flera gods på Selaön, hvadan det synes ganska antagligt att efter 1409 ingen skattejord därstädes var undandragen skatt. Biskop Anders i Strängnäs, som hörde till det andliga frälset, hade enligt nämndens vittnesmål, af år 1413 $^{7}/_{7}$ en sedan gammalt erkänd besittningsrätt till nämnda »fiæl» och måste denna »fiæl» efter alla räfsteting, som strax före 1413 hållits i Södermanland, om den ej varit frälse, ej kunnat behållas af biskopen och hans meddelägare, och nämnden ej tilldömt dem »fiælen.».

Af det ofvannämnda framgår således att den omtalade »fiælen» var frälsejord och att Gregers på urminnes häfd grundade anspråk på del däraf innebar, att han var frälseman. Doktor Karlsson anser att »skæligen man Gregers i Brundzbærghe», hvilken af det föregående med till säkerhet gränsande visshet kan anses vara frälseman, skulle genom uttrycket »skæligen man» bevisas tillhöra bondeståndet eller möjligen det lägre frälset. Som

stöd för att »skæligen man» ej betyder bonde kan anföras följande: År 1387 $^{1}/_{2}$ nämnes »skellicum manne gijurdha foot», år 1388 $^{4}/_{6}$ »vælborne man» Gjurd Foot; år 1392 $^{20}/_{12}$ »skælikom och hedherlikom manne» Gjurd Foot; år 1397 $^{8}/_{8}$ »hedherlikom manne ok skælikom giurdhe footh hæradzhoffdyngha j Ydhro»; år 1403 $^{21}/_{10}$ »skälig riddare herr Niclis Bosson»; 1409 $^{15}/_{7}$ skälig man Herr Jakob Fastolfsson riddare. Det begagnas således om en och samma person ibland skäligen och ibland välboren, samt användes skälig i samband med riddare. Att påstå att skäligen man anger bonde eller lägre frälseman håller således ej streck. På 1300-talet och 1400-talets början kunde man ej ena året vara ofrälse och andra året välboren och då hörande till högre frälset, ty välboren innebar att man genom arf från fäder eller sedan längre tillbaka tillhörde det högre frälset. I Telge stadga af år 1335 bestämdes visserligen att äfven bönder kunde få frälse, men dessa blefvo endast »lägre frälsemän», under medeltiden kallades friboren och ej välboren samt kunde ej föra adligt vapen [Hildebrand: Sveriges Medeltid]. År 1438 $^{23}/_{3}$ [Riks-A. Pergb.] omtalas Kristiern Gregersson som välboren man och måste således hört till det högre frälset, dit enligt det föregående således hans fader »skæligen man» Greger äfven hörde.

I doktor Karlssons åsigt att Kristiern Gregerssons far ej skulle varit riksråd instämmer jag helt och hållet samt tillägger äfven att dennes farfar ej heller innehade riksrådsämbetet, ty i bevarade urkunder talas ej därom. Dessa tvenne förmenta riksråds giftermål äro redan i det föregående något vidrörda, men torde Kristiern Gregerssons fars påstådda giftermål men en dotter till Broder Svensson och en Peder Ribbings dotter, tjäna till utgångspunkt för att visa att Broder Svenssons moder hette Ribbing och att han ej hade några barn. Förut är visadt att Broder Svenssons fader, Sven Toresson, var broder till Kristina Toresdotter och således Abraham Kristiernssons mormors broder, och att Broder Svensson var Abraham Kristiernssons moders kusin. Broder Svensson bevittnar redan 1409 $^{17}/_{3}$ ett köpebref och måste således då redan varit myndig, hvadan han säkerligen var född ej senare än i slutet af 1380-talet. Hans faders, Sven Toressons andra hustru Kristina Piik föddes först på medlet af 1390-talet, ty hennes moder Cecilia i Haraberga, var ännu 1390 [Styffe: Skandinavien under unionstiden, sid. 57] gift med Tuve Pedersson, hvilken 1406 $^{17}/_{6}$ [Danska Riks-A. Arne Magn — Danske Samling 293 fol. 41. v.] var död, ty då säges Benkt Piik vara gift med hans

änka. Benkt Piiks och Cecilias i Haraberga dotter Kristina Piik var död 1415 5/11 [Uppsala Bibliotek Perb.], ty då gör hennes efterlefvande man »Sven Thoresson» jordaskifte med Benkt Piiks arfvingar.

Sven Toresson var tredje gången gift med Hilla Odz dotter, hvilken 1443 [Riks-A. Lars Sparres kopiebok, Medeltidshandling B. 16- n:o 17] var änka efter honom, som lefde 1439 7/7 [Riks-A. Pergb.], och 1455 6/2 [Danska Riks-A. Pergb. Fjäre härad] nämnes som hans änka och som först gift med »Michel Stoffffisk», med hvilken hon hade en år 1455 afliden dotter. Hilla ärfde efter dottern en gård, hvilken dottern ärft af fadern. Hvad hette således Broder Svenssons moder, hvilken måste hafva varit hans faders, Sven Toressons, första hustru?

I Åke Axelssons jordbok finnes följande antecknadt »Item kyopthe jak aff Swen Tordss i Ødesslöff ii gardhæ, som liggher i Opnoræ, eth hedher Apeldhæ gardher — — — — — — Tesse fornefnde gotz liggendis i Getinghæ sogn ok Halmstadhe herreth ok en gard i Skællentorp — — — — i Effthre soghn i Arystadhe herreth ok en gard j Østenebek — — — i Mordheklewoe soghn, — — — — — — ok en gard i Nessio — — — i Kalff soghn —, liggendis bodhe j Kind ok en gard hedher Myøshwlt — — — ligger i Arestædhoe herreth, ok en gard i Gwnnarpæ, som hedher Aagard. Alle these fornefende gothz them kyöpthe jak aff fornefnde Swen Tordss ok gaf hannem — — — —. Ok lösdhe jak thet ju aff Sandbek för hwndredha arniske gyldhennæ. Thesse gardhe erffdhe han effther syn sön her Brodher Swenss, gwd hanss syæl hawæ».

Broder Svensson hade således på sitt möderne ärft eller genom gifte erhållit en del gårdar. Hade han genom gifte fått dem och antingen haft barn eller icke haft barn, skulle gårdarna vid hans död väl tillfallit hans barn, eller återgått till hans hustrus släkt. och hans fader ej kunnat ärfva ens det minsta jordområde. Emellertid ärfde fadern de ofvannämnda gårdarna, hvadan synes klart att Broder Svensson fått dem på sitt möderne. I Åke Axelssons klagoskrift till Halmstads landsting öfver Åke Sandbek daterad Hjuleberg 1468 [Danska Riks-A. Personalhistorisk Samling Aage Axelsson] säger han att alla de gods, som Knut Ribbing hade haft i Halland, hvar helst de lågo, hade han köpt af Broder Svenssons fader Sven Toresson och att »the fornefnde gotz haffuer jeg wunnit effther som lagen vduiser, bode till herresting och lantztingh met steffninge breff, ride breff och dombreff, hwilke fornefnde gotz myn herris nade haffuer sath

j qwerstade etc.» »Item om ij garde i Opnore ligendis them köpte jegh och aff förnefnde Swen Torss». I samma klagoskrift säger Axel Åkesson »item fiel her Bror Swenss en arff effther Knud Rybbing, som ær en tredingh j Risorp.»

Af det föregående framgår klart att Broder Svensson ärfde Knut Ribbing, att Sven Toresson ärfde gods i Halland efter Broder Svensson, att Sven Toresson innehaft alla Knut Ribbings gods i Halland, hvilka Åke Axelsson köpt af Sven Toresson, samt att de gods, den senare ärfde efter sin son, måste denne fått på sitt möderne. Alltså hade Knut Ribbing ägt de gods, som Sven Toresson ärfde efter sin son, hvadan dennes moder eller Sven Toressons första hustru hörde till Ribbingesläkten. Denne Knut Ribbing var helt visst död 1436, ty då halshöggs Broder Svensson, hvilkens moder måste aflidit före 1415, emedan Sven Toresson då var änkling för andra gången. Som visats var Broder Svensson. Abraham Kristiernssons moders kusin. År 1486 $^{2}/_{3}$ [Riks-A. Pappersdokument] säger en annan Knut Ribbing, häradshöfding i Marks härad, att hans och Abraham Kristiernssons föräldrar hade »arfbörd och bref tillhopa». Äfven af detta synes sannolikt att deras föräldrar eller förfäder voro släkt.

Hvad egendomen Aleholm eller Ellholmen angår inkom den ej i släkten förr än genom Abraham Kristiernssons gifte med Birgitta Månsdotter [Natt och Dag]. Hon fick Aleholmen bland andra gårdar 1479 $^{24}/_{2}$ [Riks-A. Pergb-] vid arfskifte efter sin fader Måns Benktsson. Det ägdes af hennes farfader Benkt Stensson, som var död 1454 $^{22}/_{1}$ [Riks-A. Pappersdokument] och gafs af hennes fader Måns Benktsson 1463 $^{13}/_{11}$ [Riks-A. Pergb.], till hans andra hustru Märta Månsdotter som förökning på hennes morgongåfva, och bestämde han att Aleholm, om Märta Månsdotter dog barnlös, skulle tillfalla hans barn i första giftet.

För att Kristiern Gregersson skulle ägt Ekholmen lämna urkunderna ej något stöd. Hvad Ekeberg angår sålde Birgitta Månsdotters syster Cecilias son, Jöns Jönsson, i hennes andra gifte med Jöns Ivarsson, i hans första gifte, detsamma år 1492 $^{21}/_{12}$ [Riks-A. Pergb.], till Abraham Kristiernsson, och gaf Birgittas broder Johan sitt samtycke dertill 1496 $^{1}/_{6}$ [Riks-A. Pergb.] — Enligt »Svenska Adelns Ättartaflor» skulle Kristiern Gregersson haft fyra barn, nämligen Greger och Abraham Kristiernssöner, Kristina Kristiernsdotter samt en dotter gift med Tord Svensson. Detta

är ej med verkligheten öfverensstämmande, ty 1462 [Danska Riks-A. Härads dombok 1547 sid. 148] omtalas att Karl Erengislesson på sin hustrus vägnar, Greger Kristiernsson och Abraham Kristiernsson af vapen, ärfde på sitt möderne halfva Bororp efter Sven Toresson, samt att Tord Svensson och Jens Svensson af vapen på sina hustrurs möderne ärft andra halfva Bororp. De tre första tillsammans kunde ej hafva ärft lika mycket som de två sista tillsammans ifall alla fem varit syskon, allra helst som det på ena sidan var två bröder. Alltså voro de tre första syskon, och de två sistas hustrur systrar, och de tre och två sins emellan kusiner på mödernet. Abraham Kristiernsson hade således brodern Greger och systern Kristina, och var Tord Svenssons hustru hans kusin. Greger Kristiernsson nämner 1462 9/5 [Riks-A. Pergb.] Karl Erengislesson och Tord Svensson som sina mågar, men af det anförda framgår att Tord Svensson var hans kusins man. Ordet måg betydde den tiden både måg, svåger eller frände i allmänhet. — Kristina Kristiernsdotter gifte sig 1453 22/1 med Nanne Kärling, men var 1460 4/3 [Riks-A. Perg.] änka efter honom och var 1462 9/5 omgift med Karl Erengislesson, hvilken 1467 [Riks-A. Pergb.] förde en delad sköld med en half lilja i högra fältet och en fogel i det venstra. År 1484 4/10 [Riks-A. Pergb.] gifver Karl Erengislesson till »Viglungha» kyrka några gårdar för sin son Krister Karlssons och Nanne Kärlings själar, och 1485 22/5 [Riks-A. Pergb.] omtalas Kristina Kristiernsdotter som Karl Erengislessons hustru.

Hvad hette då Tord Svenssons hustru? Abraham Kristiernsson hade en kusin på mödernet vid namn Kristina Håkansdotter, som omtalas 1499 31/10 [Riks-A. Pergb.]. År 1480 [Riks-A. Sparres kopiebok, Medeltidshandling B. 16 = N:o 17 sid. 244] förekomma Tord Svensson, hans hustru Kristina Håkansdotter samt sonen Sven Tordsson, prest i Ylestad. Då nu Sven Tordsson 1480 var prest måste han varit flera och 20 år, hvadan föräldrarne måste varit gifta på 1450-talet. Då man vet att den Sven Toresson, som före 1462 ärfts af Abraham Kristiernssons kusin på mödernet, gift med Tord Svensson, hade ägt gårdar i Mardakleffs socken i Kinds härad, att Abraham Kristiernsson hade en kusin på mödernet vid namn Kristina Håkansdotter, att en Kristina Håkansdotter 1495 29/3 [Riks-A. Pergb.] säljer till sin fränka Kristina Eriksdotter på Bjurum sin gård »Mardhakleff» i Kind i Västergötland, att Tord Svensson, gift med Kristina Håkansdotter, hade en son vid namn Sven Tordsson samt att Knut Ribbing 1486 2/3 [Riks-A. Pappersdokument] säger att hans, Abraham

Kristiernssons och Sven Tordssons föräldrar hade arfbörd och bref tillhopa, anser undertecknad det till fullo vara bevisadt att Kristina Håkansdotter, som nämnes 1480, 1495 och 1499, är en och samma person. Kristina Håkansdotter, som nämnes 1495, kallas 1493 8/6 och 1496 10/2 [Riks-A. Pergb.] för Kristina Håkansdotter i Tväryd, Tord Svenssons änka och fränka till Kristina i Bjurnum, Hans Åkessons änka. Om Kristinas fädernesläkt hafva de af mig kända urkunderna intet att förtälja, och att inlåta sig på en uttömmande undersökning därom samt om hennes släktförhållande till Kristina Eriksdotter Gyllenstierna, Hans Åkessons änka, är ej här rätta platsen.

År 1462 nämnes Abraham Kristiernsson »aff wapen», år 1472 12/2 [Riks-A. Pergb.] för sven, år 1491, [Danska Riks-A. Langebeks Svenska Diplomatarium] som sist bland riksens råd, år 1491 20/6 [Riks-A. Pergb.] bland riksens råd och 1493 22/6 [Riks-A. Pergb.] som väpnare bland riksens råd. Han lefde år 1496 1/6 [Riks-A. Pergb.], men var död 1501 3/3 [Riks-A. Pappersdokument], ty då nämnes Birgitta som Abraham Kristiernssons änka. Hon var omgift 1504 6/11 [Riks-A. Pappersdokument] med Anders Persson, hvilken nämnda år omtalas som Svante Nilssons och Sveriges troman.

Abraham Kristiernsson skulle efter nämnda ättartaflor haft tre barn, Erik och Sten Abrahamssöner samt Märta Abrahamsdotter, hvilken senare dock ej omnämnes i bevarade urkunder såsom de förras syster. Eriks och Stens moder skulle 1501 [Kammar-A. Afskrift å papper], då hon för dem gjorde anspråk på Landbotorp efter deras fader, väl äfven nämnt dottern ifall hon ägt någon sådan. Hon kunde visserligen varit död 1501, men får dock anses höra till en annan släkt, möjligen i förvandtskap med Erik Abrahamsson. Sten Abrahamsson nämnes 1499 31/10 [Riks-A. Pergb.] som Erik Abrahamssons broder och som riddare. År 1501 och 1508 [Riks-A. Lars Sparres Kopiebok Medeltidshandling B. 16 = n:o 17] samt 1512 19/1 [Riks-A. Pergb.] omtalas han, och lefde ännu 1514 17/7 [Riks-A. Pergb.].

Erik Abrahamsson var redan 1499 riddare och gifte sig 1512 19/1 i Söderköping samt gaf då sin hustru Ekeberg eller Loffs gård jemte en del andra gods i båda fallen till morgongåfva. År 1513 7/1 [Riks-A. Pappersdokument] ombads af Sten Sture presterskapet, friborne frälsemännen, köpmännen, kronans skattskyldige bönder och menige allmoge, församlade i Skara, att, under den tid han bevistade herremötet i Köpenhamn, de

skulle vara Erik Abrahamsson lydiga och hörsamma på samma sätt de varit Åke Hansson i gamla herr Stens och Svante Nilsson Stures tid. Förmodligen afses härmed hans utnämnande till riksmarsk. — Erik Abrahamssons änkas, Ebba Eriksdotters, jordebok, skrifven 1550, upptager 225 gårdar, 6 halfva gårdar, 2 ödetorp, 3 rompejordar, 109 tomter, 3 hagar och 6 kvarnar, och hans son Abraham Erikssons fädernearf utgjorde 71 gårdar hans dotter Annas 46 gårdar, hans dotter Märtas 35 gårdar, hans dotter Birgittas 42 gårdar etc., hvadan synes att han och hans hustru innehade stora jordområden.

Med Erik Abrahamsson slutar släktens medeltidshistoria.

Stamtafla

utvisande ofvan omtalade personers släktskapsförhållande.

Karl K:son Leijonhufvud.

Text till porträtten.[1]

4. *Eugenia Bernhardina Desideria, Sveriges och Norges drottning,* var född 1781 i Marseille, der hennes fader den rike köpmannen François Clary intog en högt aktad ställning. Som barn fick hon bevittna den franska revolutionens skräckscener. Sedan hennes syster Julie blifvit gift med Joseph Bonaparte, uppgjordes mellan dessa makar det förslaget, att förmäla den ännu blott 13-åriga Desideria med Josephs broder general Napoleon Bonaparte, ej många år derefter Frankrikes kejsare. Dessa planer strandade emellertid, då Napoleon förälskade sig i Josephine de Beauharnais och kort derefter gjorde henne till sin maka. I stället blef Desideria två år senare förlofvad med en annan ung hjelte den tappre general Duphot. Aftonen före den utsatta bröllopsdagen blef emellertid Duphot mördad under ett upplopp i Rom. En ny friare anmälde sig likväl snart, äfven han en af den franska revolutionens mest lysande krigare, och 1798 knöt Desideria hymens band med general Jean Bernadotte, snart efter hvartannat marskalk, furste af Ponte-Corvo samt kronprins och sist konung af Sverige och Norge. Först såsom drottning tog hon sin bostad i Sverige. Under de 42 år, hon här framlefde, hade hon sorgen se både sin gemål och sin son konung Oskar I äfvensom sonsonen prins Gustaf och en sonsons son den lille hertigen af Södermanland före sig nedstiga i grafven. I sitt åttionde år afled hon slutligen i Stockholm den 17 December 1860. Af ödets alla vexlingar temligen oberörd hade hon alltjämt bibehållit det sunda, praktiska förstånd, den godlynta frispråkighet och älskvärda förbindlighet, som så ofta utmärka den franska qvinnan, och ehuru alltid genom skiljaktighet i språk och lefnadsvanor i viss mån en främling för det land, som först vid mognare år blef hennes fäderneslands, lyckades hon der blifva allmänt aktad och älskad.

5. Grefvinnan *Aurora Wilhelmina Brahe* föddes 1778. Hennes föräldrar voro hofjunkaren friherre Otto Anders Koskull och Amalia Beata Silfversparre. Hon blef hoffröken hos drottning Fredrika och trädde vid 28 års ålder i äktenskap med excellensen grefve Magnus Fredrik Brahe, sedan omkring halftannat år enkling efter hennes faster Ulrika Katarina Koskull. Lika god som vacker och intagande blef hon enligt samtidas intyg hela hofvets förtjusning, liksom hon ock, mönstret för en husfru och maka, med ädel värdighet förde spiran i den svenska aristokratiens främsta salong och med sin älskvärdhet förljufvade de sista 20 åren af sin makes lif. Då excellensen Brahe 1811 sändes som ambassadör till Paris för att framföra Karl XIII:s lyckönskningar med anledning af konungens af Rom födelse, var grefvinnan Aurora sin make följaktig, och äfven här ådrog sig »la belle suédoise», såsom hon af kejsar Napoleon benämndes, mycken uppmärksamhet och beundran. Efter mannens död fortfor hon att utöfva

[1] Med detta häfte fortsättes den i häft. II påbörjade serien porträtt af framstående svenska män och kvinnor.

ett stort och berättigadt inflytande i Stockholms förnäma kretsar, och hennes salong förblef alltjämt en af de främsta mötesplatserna för den eleganta verlden, en skola, der ungdomen inhemtade kunskap i det fina lefnadsvettets och det älskvärda umgängets konst. Äfven på politikens område synes hon hafva gjort sig gällande. Hon säges nämligen hafva varit den Egeria, hos hvilken styfsonen den bekante excellensen grefve Magnus Brahe i bekymmersamma stunder sökte råd och hjelp. Ännu på äldre dagar bibehöll hon ett skönt och majestätiskt utseende. Hon var, säger Crusenstolpe, »sådan fantasien skapar sitt ideal af en drottning». Hon afled först 74 år gammal.

6. Friherrinnan *Charlotta Eleonora von Essen* var född 1771. Föräldrarne voro den bekante riddarhuspolitikern friherre Karl De Geer till Leufsta och hans 1:a fru, född von Liewen. Dotter till Sveriges rikaste man och dertill enligt samtida vittnesbörd ovanligt täck och behaglig såg hon sig vid sitt första utträde i verlden snart omgifven af en talrik friareskara. Främst bland hennes beundrare framträdde två sedermera ryktbara personer, kaptenen vid Lifgardet grefve Adolf Ribbing och hofstallmästaren friherre Hans Henrik von Essen.[1] Den sistnämnde blef den gynnade, som det påstås till följd af konung Gustaf III:s personliga ingripande till hans förmån. Hos den hetlefrade Ribbing, som var dödligt förälskad i den vackra fröken Charlotte, upplågade nu den ursinnigaste förbittring. Första följden häraf blef en duell med Essen, i hvilken denne blef svårt sårad. Men det stannade ej härvid. Gustaf III:s 4 år senare timade död, hvari Ribbing hade en ej ringa del, torde nog söka en af sina bidragande orsaker i Charlotte De Geers giftermål med Essen. Detta genom sina verkningar så tragiska äktenskap blef ej långvarigt. Tre år efter dess ingående afled den älskliga friherrinnan ej fullt 20 år gammal. Hon efterlemnade en son, som dog 31 årig såsom öfverste i armén och öfverhofjägmästare i survivance, samt ansedd som en af sin tids elegantaste kavaljerer.

7. Grefvinnan *Lovisa Augusta Meijerfelt* föddes 1745 och var dotter till öfverståthållaren grefve Axel Wrede Sparre samt dennes maka född Törnflycht. Vid 18 års ålder trädde hon i äktenskap med den 20 år äldre grefve Johan August Meijerfelt, sedermera fältmarskalk och excellens. Detta giftermål var det första, som konung Adolf Fredrik och drottning Lovisa Ulrika efter tronbestigningen hedrade med sin närvaro; och det förnäma paret omfattades allt framgent med synnerlig ynnest från hofvets sida, hvartill nog i hög grad bidrog den unga grefvinnans skönhet och älskvärdhet. Denna bevågenhet fortfor under Gustaf III:s regering, och grefvinnan Meijerfelt utsågs snart till en af drottning Sofia Magdalenas statsfruar. Jemte grefvinnorna Höpken och Löwenhielm räknades hon till hofvets främsta skönheter, dess tre gracer, en uppfattning, åt hvilken Kellgren gifvit ett uttryck i sin bekanta dikt »Gracernas döpelse». Ett annat uttryck af den beundran, hon väckte, återfinnes i den samstämmighet, hvarmed tidens memoirförfattare sjunga hennes lof. Hon nämnes sällan utan epitetet »den vackra», men äfven hennes intagande, älskliga väsen röner allmän

[1] Sedermera fältmarskalk, riksståthållare och excellens.

hyllning, under det att det sqvaller och förtal, som i samtida karaktäristiker ofta beskugga de mest förtjusande qvinnobilder, studsa tillbaka mot hennes allmänt erkända dygd. Det berättas om henne, att hon alltid plägade meddela sin make de förklaringar, som hennes fägring och behag framkallat. Deras äktenskap var också synnerligen lyckligt, oaktadt grefve Meijerfelt skildras som både ful och tråkig. Två söner föddes i detta äktenskap men afledo före föräldrarne. Sjelf öfverlefde hon i 17 år sin man och dog vid 72 års ålder.

Kellgren, som varit hennes söners lärare, har äfven ytterligare besjungit henne i ett ståtligt qväde, der han låter alla antikens gudomligheter skänka henne sina yppersta håfvor, men derjemte klaga, att hon ej synes sjelf veta af de skatter hon fått. Och skalden Oxenstierna kallar henne i sin hänförelse: »En skönhet, som den förra verlden hade tillbedit på knä som Venus och Diana».

Så länge dessa båda snillens verk läsas, skall ock grefvinnan Lovisa Meijerfelts minne lefva.

8. Grefvinnan *Varvara Sprengtporten* var af rysk börd och dotter till statsrådet grefve Nicolai Samytsky. Hon blef gift med den bekante grefve Göran Magnus Sprengtporten, sedan denne från Sveriges öfvergått till Rysslands tjenst, i hvilken han blef general och 1808 Finlands förste generalguvernör. Då han följande år afgick från sistnämnda befattning, utnämndes han till grefve och hans hustru till hofdame. Tio år senare afled Sprengtporten, men grefvinnan Varvara öfverlefde sin make i mer än 30 år. Hon dog först 1850. Att döma af Sprengtportens två föregående äktenskap, hvilka varit ytterst olyckliga till följd af hans svåra lynne och ytterliga lättsinne, är det ej sannolikt, att grefvinnan Varvara fått mycket njuta af lifvets glädje isynnerhet under det sista decenniet af deras samlif, då den äregirige, orolige, våldsamme mannen i en enslig landsort gick och grämde sig öfver, att maktens och glansens dagar för honom voro för alltid förbi. Måhända hade dock ålderns kyla något svalkat hans fordna hetsighet och gjort honom mera lämpad än förr att njuta af ett stilla hemlifs behag och en god makas omvårdnad.

9. Grefvinnan *Charlotte Wrangel till Sauss*, född 1743, förlorade redan vid 7 års ålder sin moder Magdalena Sofia Wachtmeister till Johannishus. Följande år afled jemväl hennes fader öfverstelöjtnanten friherre Axel Gustaf Wachtmeister till Björkö. Hon erhöll då en fostermor i grefvinnan Beata Spens, i ett föregående äktenskap gift med hennes farbror den framstående amiralen friherre Karl Hans Wachtmeister. Då grefvinnan Spens 1760 äfven dog, fick fröken Charlotte efter henne ärfva en summa af 60,000 plåtar. Som hon tillika var »mycket vacker och munter», berättar riksmarskalken grefve Karl Bonde, »hade hon många friare». Den utvalde bland dessa blef öfversten grefve Johan Reinhold Wrangel, med hvilken hon sedan på Walinge gods i Södermanland lefde ett lyckligt familjelif, endast stördt af en allt mer tilltagande sjuklighet, som redan 1791 lade henne i grafven, 48 år gammal.

N. von Dardel.

Hvem var Dislin?

Vårt kungliga garnisonssjukhus hade ej länge varit i verksamhet, förrän det vardt föremål för en rätt egendomlig inspektion.

Den 13 Augusti 1812 infann sig nämligen därstädes en »fabriqueur» Dislin, som uppvisade ett förordnande, »att såsom öfverinspektör hafva inseende öfver hvad till det materiala af arméens sjukhus hörde», och som därpå gjorde åtskilliga anmärkningar vid de på stället af vederbörande läkare och förmän vidtagna ekonomiska anstalter. Detta utan att hafva vändt sig till öfverläkaren eller någon annan medlem af sjukhusets direktion.

Ett nytt besök gjordes natten till den 20 i samma månad, då herr Dislin begaf sig till sjukrummen, fortfor med sina anmärkningar samt äskade af sjukhuskommissarien, assessor Baillet, uppgift om och afskrift af staten för sjukhusets betjäning m. m. Med anledning häraf hemställde nu denne sistnämde till direktionen, huru han här vid lag skulle förhålla sig.

Man kan förstå, att direktionen kände sig oangenämt berörd. Ordförande i denna samma var ingen mindre än konungens befälhafvande generaladjutant för armén, öfverste Lagerbring, och bland dess ledamöter märktes i främsta rummet arméns nyutnämde öfverfältläkare, professor Weltzin, på hvilken i egenskap af sjukhusets öfverläkare närmaste ansvaret för dess styrelse hvilade. Det vardt nu också denne senare, som vid direktionssammankomsten påpekade det oformliga sätt, hvarpå dessa inspektioner, och särskildt den sistnämda, utförts.

Han androg, att det för de sjuke vore både skadligt och af elaka följder, om desse skulle nattetid och i sömnen oroas, äfvensom att ett dylikt förfarande skulle på stället bidraga till elakt exempel och ohörsamhet i de befallningar, som af läkarne kunde föreskrifvas. På dessa grunder anhöll professor Weltzin, det öfverinspektören Dislin måtte tillsägas, att vid de af honom vidtagande åtgärder, som hans tjänstebefattning kunde tillhöra, först anmäla sig hos öfverläkaren eller i dennes frånvaro hos den på stället varande sjukhusläkaren.

Denna anhållan bifölls på rak arm, hvarjämte assessor Baillet underrättades, att denne icke ägde rättighet utlämna några af de om händer hafvande handlingar, som sjukhuset rörde, utan finge

Dislin i sådant afseende anmäla sig till kungl. direktionen och dess utlåtande afvakta. Vidare fann direktionen nödigt att söka erhålla en noga kännedom, om hvad Dislin såsom felaktigt anmärkt, hvadan denne skulle ofördröjligen tillsägas att inställa sig hos ordföranden och därefter uppkallas inför direktionen.

Dagen därpå tillkännagaf ordföranden, att öfverinspektören (såsom han på grund af sitt förordnande alltid i protokollen benämnes) inställt sig hos den förstnämde och till en början muntligen framställt åtskilliga anmärkningar mot den ekonomiska ordningen vid sjukhuset samt därefter på anmodan afgifvit en skriftlig promemoria. Denna senare, affattad på franska språket, var — med rättelse af några uppenbara, sannolikt vid intagningen i protokollet uppkomna, skriffel — i den del, som rörde garnisonssjukhuset, af följande lydelse:

»Le 12 du mois d'aout à 8 heures du matin j'ai présenté mes devoirs à M. L'adjutant-General Lagerbrinck et je l'ai prié de faire connaître ma place à qui de droit. Le 13 Cour:te à 8 heures du matin je donnai Copie de ma commission à M. le General Lagerbrink.

— — — — — — — — — — — — — — —

Le même jour à cinq heures du soir je suis allé à l'Hôpital militaire de Kongsholm. Les Chambres et la Cuisine étaient bien tenues et propres. Il manquait de la paille dans les paillasses et elles étaient trop courtes. Les Draps trop courts et de toille trop grossière, les Couvertes très bonnes et fort propres, les bois de til generalement mauvais, les traversins mal faits et incommodes, je ne trouvais dans tout L'Hôpital que deux pots de chambre; dont l'un plein d'ordure et l'autre à moitié.

Il n'y avait aucun Servant dans 4 chambres. Au premier Etage et au deuxième je trouve une jeune fille qui devait soigner nuit et jour environ 20 fievreux, disposés dans trois pièces différentes.

La distribution du soir consistait en une seulle sorte de grains emet à L'eau ce qui devait se distribuer avec dú lait ou de la bière: à Coté étoit une très petite marmite, dans laquelle ou faisait du bouillon avec des os.

Le nombre des malades etaient 112 et il n'y avait cependant que 40 ℔ de viande. L'Inspecteur, le Chirurgien et la Cuisinière convinrent qu'elle ne valait rien.

Fait à Stockholm le 14 du mois d'Aout l'an 1812.

Dislin.

Denna promemorias affattning på franska visar dess författares utländska, antagligen franska börd. Gifvetvis måste han dock hafva varit fullt mäktig svenska talspråket.

Som man ser, är aktstycket hållet i rätt myndig ton; dess »*fait à Stockholm*» smakar af dekret rent af.

Efter erhållen del fann direktionen de gjorda angifvelserna vara »af den mest grannlaga beskaffenhet och af sådan vikt, att därom borde skyndsamligen och med yttersta noggrannhet undersökas». Angeläget var nämligen, att, om klagomålen skulle befinnas grundade, icke allenast rättelse skedde, utan äfven den felaktige ställdes under behörigt tilltal. I betraktande häraf aktade direktionen nödigt utsätta ett extra sammanträde till samma dag kl. 5 e. m., hvarvid äfven vederbörande chefer för garnisonsregementena skulle anmodas närvara.

Både allvar och skyndsamhet hade således utvecklats, när man några timmar senare mötte anmärkaren öga mot öga.

Innan denne insläpptes, och den egentliga undersökningen började, begärde dock öfverläkaren, professor Weltzin att få upplysningsvis yttra sig om den inkomna anmälan.

Att madrasserna voro ofullkomligt stoppade, ägde sin riktighet. Förhållandet var, att en del madrasser voro nog korta och skulle blifvit alldeles för korta, om de fullkomligt stoppats med halm.

Hvad den omständighet angick, att herr öfverinspektören ej funnit uppassning i första våningen af den stora sjukhusbyggnaden, så berodde detta, enligt sjukhusläkaren Ahlgrens förklaring därpå, att sjukvakterskan nyss förut på Ahlgrens befallning gått ned i badhuset för att mottaga en ankommen sjuk, och att nämde sjukhusläkare under tiden själf varit i besagda sköterskas sjukrum.

Med den tredje anmärkningen, att i andra våningen fanns endast en ung flicka, som ensam natt och dag hade att vårda omkring 20 febersjuke, förhöll sig på följande sätt. I denna våning fanns visserligen för tillfället blott en sjukvakterska till circa tjugo därvarande soldater, men bland dessa tjugo funnos den 13 Augusti endast tre febersjuke. De öfrige, mer eller mindre tillfrisknade, förmådde alla att gå uppe och hjälpa sig själfva, hvarföre sköterskan rätt väl hann med sina göromål. Vid ett slikt förhållande vore det således ett ändamålslöst öfverflöd att i denna våning hafva en ökad betjäning, lika visst som att detta i händelse af svår sjuklighet blefve en nödvändighet.

Rörande förhållandet med nattkärlen erinrade öfverläkaren om vissa föreskrifter, han i detta afseende för convalescenter utfärdat,

öfverlämnande för öfrigt den anmärkta omständigheten att af undersökningen upplysas.

På samma sätt påminde öfverläkaren i afseende på mathållningen om de olika sjukportionerna och öfverlämnade likaledes frågan om köttets beskaffenhet till den förestående undersökningen.

Nu fick herr öfverinspektören inträda, hvarpå en rätt egendomlig scen följde.

Denna började, som naturligt var, därmed, att den inkomne af direktionens ordförande underrättades om anledningen till hans tillkallande och om direktionens ansökan att i herr öfverinspektörens närvaro undersöka förhållandet med dess anmärkningar samt att under rannsakningens gång biträdas af densammes närmare förklaringar.

Men här *afbröts* ordföranden, herr generaladjutanten Lagerbring, af öfverinspektören Dislin med den förfrågan, i hvilken ställning denne sistnämde borde vara inför kungl. direktionen; tilläggandes, att han icke ansåg sig böra vara stående utan sittande, hvarjämte han på samma gång från sessionsbordet tog den för en annan frånvarande direktionsledamot varande stol för att sätta sig.

Man kan tänka sig den kungliga direktionens förvåning vid ett slikt uppförande, en förvåning, som förmodligen röjde sig genom ett ögonblicks tystnad.

Ögonblicket därpå antydde ordföranden herr öfverinspektören att taga afträde, hvilket denne efterkom.

Då Dislin, efter en kort stund, åter förekallad, inkommit, föreställde honom ordföranden å egna och kungl. direktionens vägnar oskickligheten och obehörigheten af hans uppförande, att, innan konungens befälhafvande generaladjutant och kungl. direktionens ordförande ännu hunnit sluta att å direktionens vägnar förklara anledningen till Dislins kallelse och kungl. direktionens sammankomst, afbryta ordföranden med den fråga, huruvida han (Dislin) vore skyldig att stå eller sitta, då han tilltalades, och detta med tillägg, att han icke ansåg sig skyldig till det förra, samt att utan afvaktan af svar till sig rycka en af de kring direktionens bord stående stolar för att genast sätta sig. Af vördnad för det namn, hvarmed herr öfverinspektörens fullmakt var undertecknadt, ville konungens befälhafvande generaladjutant äfvensom kungl. direktionen i herr öfverinspektörens närvaro fortsätta den tillämnade undersökningen och tillåta, att herr Dislin under densamma finge intaga den stol, som han utan tillåtelse velat begagna.

Herr öfverinspektören Dislin inföll, att han för konungens befälhafvande generaladjutant såsom sådan hade all vördnad och

vore beredd till lydnad, men att han däremot — också af vördnad för det namn, som var undertecknadt hans förordnade — icke ansåg sig böra stående bevista direktionens session, hvarförutom han icke erkände eller kunde anse någon sin åliggande skyldighet vara att inför kungl. direktionen stå till rätta för sina åtgärder.

Till svar härå underrättade herr generaladjutanten, att nu ej vore fråga om herr öfverinspektörens ställande till rätta, utan blott därom, att direktionen måtte komma i tillfälle att i hans närvaro göra den nogaste undersökning rörande de brister vid hospitalsvården och den uraktlåtenhet hos vederbörande, som herr öfverinspektören anmält sig erfarit vid sitt besök i sjukhuset den 13 innevarande månad. Resultatet af denna undersökning, huruledes det nu ock utfölle, skulle jämte den af herr Dislin underskrifna promemoria föreläggas hans kungl. höghet kronprinsens höga granskning, och vore det inför denna domstol, som fråga skulle blifva att stå till rätta. På denna underrättelse svarade herr öfverinspektören »med någon märkbar hetta», att han också icke skulle underlåta att inlämna till hans kungl. höghet rapport öfver hvad han erfarit vid hospitalsvården.

Härmed var den oangenäma episoden slut, och själfva undersökningen om de anmälda oordningarne kunde börja.

Att för denna i dess helhet redogöra torde vara öfverflödigt, så mycket mer som man af Weltzins förberedande upplysningar lätt kan sluta till utgången. Det enda, som möjligen skulle behöfva omtalas, är, hur det gick med de båda sista anmärkningarne, vid hvilka Weltzin särskildt hänvisat till den blifvande undersökningens utslag. Dessa rörde, som vi minnas:

1:o »les pots de chambre»,

2:o köttets beskaffenhet.

Undersökningen rörande den första af dessa punkter upptager tre sidor i protokollet. Det juridiska ämbetsspråket, som med sina majestätiska satsbyggnader här uppbär det så vulgära ämnet, är af en ganska komisk verkan, hvilken kulminerar i återgifvandet af ett onekligen rätt groft uttryck af öfverläkaren. Bäst är emellertid att förbigå allt detta och endast nämna, det anmärkningen visade sig fullständigt obefogad.

Afhandlingen om köttets beskaffenhet däremot kan utan att att såra någons öron i all dess trivialitet återgifvas.

Sjukhusläkaren Ahlgren, härom tillfrågad, upplyste, att herr öfverinspektören Dislin vid besöket i matköket den 13 förklarat köttet skämdt, hvilket Ahlgren, som enligt sin åliggande tjänste-

befattning nyligen vid köttets ankomst till sjukhuset detsamma besiktigat, besvarade därmed, att han bad herr öfverinspektören Dislin både lukta och nogare se på köttet för att finna, det samma hade fullkomligt färsk lukt och alldeles icke var gammalt eller skämdt utan nyligen slaktadt och godt. Dislin hade då medgifvit, att det öfriga köttet varit godt, men en liten bringa, som var mager, hade därpå ådragit sig hans synnerliga uppmärksamhet. Ahlgren, å sin sida medgifvande, att man utan tvifvel kunde önska erhålla ett kött, som varit mindre benigt och mera fett än den i fråga varande bringan, hade likväl erinrat därom, att det öfriga erhållna köttet, bestående af lårstycke och hvad kokerskan kallade »fransyskan», ägde dessa fördelaktigare egenskaper, vidare, att det icke vore möjligt erhålla hos slaktare i vanlig handel kött alldeles utan ben, samt att det denna årstid vore ganska ondt efter ett fullkomligt godt och fett kött, i anseende därtill att kreaturen i allmänhet hittills varit magra och mindre köttfulla.

Sjukhuskommissarien Baillet och sjukhusets kokerska, Brita Christina Lagerström, som nu inkallades, instämde uti samma yttrande om köttet som sjukhusläkaren Ahlgren, hvarvid kokerskan nyttjade det uttrycket, att bringan, ehuru nyss slaktad och frisk, varit hvad man kallar en dålig bringa. Detta uttryck *dålig* uppfattades af herr öfverinspektören Dislin med särdeles begärlighet, och förbehöll han sig ovillkorligt, att detta uttryck uti kokerskans förklaring skulle också inflyta i protokollet.

Herr öfverinspektören underrättades, om hvad han icke tycktes känna, nämligen att i svenska språket, hvad man kallar en dålig bringa icke är detsamma som ett genom förskämning, seghet eller någon för hälsan skadlig egenskap felaktigt kött, utan vill blott säga detsamma som en tunn, mindre köttfull och mager bringa. Men herr öfverinspektören Dislin påstod enständigt, att köttet vore efter hans uttryck »immangeabelt» och tillade, att utom andra felaktigheter köttet hufvudsakligen haft det lyte att vara för färskt, hvarförutan Dislin slutligen tillade, att han grundat sin rapport på läkaren Ahlgrens och kokerskans medgifvande, helst han i annat fall ej skulle underlåtit att genom andra personer besiktiga samma kött.

Till afgörande af frågan om köttets beskaffenhet uppmanades slutligen de närvarande herrar regementschefer att härom tillfråga sitt respekitiva på sjukhuset befintliga manskap. Detta skedde, och hade manskapet med en mun förklarat köttet godt och smakligt.

Undersökningen i dess helhet afslutades på följande sätt:

Sedan öfverinspektören Dislin under nära en och en half timmas tid lämnats tillräckligt rådrum att meddela de af kungl. direktionen äskade och nödiga ansedda upplysningar, men denne likväl sökte med flera osammanhängande, vidlyftiga och till undersökningens föremål ej ledande anföranden onödigtvis upptaga kungl. direktionens tid, förständigades han att med redighet och utan omsvep hålla sig till de anmälda ämnen, hvarpå Dislin yttrade med tillika visade föraktliga åtbörder, att han numera vore lika nöjd och benägen att afträda, hvilket, då någon mera upplysning ej heller stod att ernå, honom således bifölls.

Därmed var också öfverinspektionen från detta håll för alltid slut. Redogörelsen öfver den skedda upptager emellertid trettiotvå sidor af direktionens protokoll.

Efter genomläsandet häraf frågar man ovilkorligen: hvem var denne Dislin? Och hvem gaf honom uppdraget? Svaret på denna senare fråga kan ej varda annat än: kronprinsen — i egenskap af general en chef för armén, ty ingen kunglig fullmakt har meddelats. Men hvilka egenskaper, hvilken ställning i samhället kunde förmå hans kungl. höghet att till ett dylikt uppdrag utse denne för eftervärlden fullständigt okände främling? Hvem var han egentligen?

För att vinna någon upplysning härvidlag har jag — påminnande mig, att Dislin först i protokollet nämdes »fabriqueur» — rådfrågat hallrättens handlingar och särskildt årsberättelserna öfver fabrikernas tillstånd samt häraf inhämtat följande:

Antoine Dislin innehade år 1800 en *sidenfabrik* med 20 väfstolar sysselsättande 3 gesäller, 3 lärlingar och 9 väfverskor samt tillverkande 184 alnar taft, 1644 alnar satin och 1316 dukar. År 1804 hade han 50 stolar i gång; personalen utgjordes då af 1 verkmästare, 9 gesäller, 3 lärlingar och 35 väfverskor, hvarvid tillverkningen gick till 2505 aln. taft, 3847 aln. satin, 6218 sorgedukar och 356 flordukar.

Detta var rörelsens maximum. Sedan gick det stadigt utför, så att 1812 (samma år, som inspektionen företogs) omnämnes endast 4 stolar med 1 gesäll och 9 diverse arbetare samt en tillverkning af 61 aln. taft och 3602 dukar.

År 1814 läses vid namnet A. Dislin: »fabriken nedlagd och han bortrest utur Riket därförinnan.»

Detta är all den kännedom, jag lyckats förvärfva om mannen. Svårt är antaga, att kronprinsen skulle lämnat ett förordnande af detta slag till en person, hvars hela medborgerliga för-

tjänst endast låg däruti, att han för egen räkning drifvit några väfstolar. Eller har verkligen Karl Johan blott för landsmanskapets skull — förutsatt att Dislin var fransman — velat gynna denne? Kanske i så fall denne samme för sin höge landsman äfven utfört andra uppdrag af mer eller mindre officiell natur?

I hvilket fall som helst skulle det vara af intresse, att om den improviserade öfverinspektören, som med så stora later framträdde, få erfara något mera.

H. F—g.

Rättelser och tillägg

till Anrep: Svenska Adelns Ättar-taflor

rörande slägten Oxenstierna,

hemtade ur Upsala Universitetsbiblioteks handskriftssamling.

Oxenstierna till Eka och Lindö.

Tab. 30.

[**Gabriel Christiernsson**] [g. m. *Beata Trolle*] hvilken dog d. 13 april 1591.

[Enl. sonhustrun Beata Gera's bref till sin syster Bengta d. 22 april s. å.]

Tab. 30.

[**Märta**] [g. m. *Caspar Tiesenhausen*] zu Kyde d. 12 aug. [1582] på Upsala slott, där Johan III firade bröllopet, enär bruden hade varit vid drottningens hof »en tijdh långh».

[Enl. Johan III:s bjudningsbref till Erik O. d. 30 juli s. å.]

Hon dog i slutet af 1580- eller första början af 1590-talet, ty d. 13 mars 1591 omtalar hennes man i bref till hennes broder Christiern, att han förlofvat sig med »wolgeboren Junckfrau S[op]hia van der Reck selgen heren Mattias van der Recken nachgelassen Tochter».

Hon var dotter till aflidne Mathias van der Reck och Sofia Virck, dotter till Georg Virck och omgift med öfverste Georg [Jürgen] Fahrensbeck. Förlofningen kom först efter många svårigheter till stånd, enär Sofia van der Reck redan var bortlofvad till Otto von Dönhoff, hvilkens kränkta rättigheter ifrigt försvarades ej blott af talrika slägtingar utan äfven af Wendens biskop.

Konung Johan III blef också vid underrättelsen om det förestående äktenskapet mycket uppbragt och tillskref Tiesenhausens

svåger i första giftet ståthållaren i Reval Erik Oxenstierna ett alfvarligt bref af d. 26 maj 1591, hvari han förklarar sig ej vilja »bruka» Tiesenhausen »för befallningsman på Hapsall eller Leall» samt säger sin »ändelige och alfvarlige villie och befallning» vara att Oxenstierna skulle förhindra bröllopets firande »på for[de] wåre Befästningar anten Hapsal eller Leall uthi staden eller på slottet», hvartill tillgång skulle förmenas så väl Fahrensbeck som Tiesenhausen, hvilken senare skulle »strax oförsumligen» begifva sig till Sverige att stånda till ansvar inför konungen.

Ej långt därefter d. 15 juni underrättar det oaktadt Tiesenhausen Erik Oxenstierna i ett bref från Hapsal att han nu var lyckligen och väl gift samt att han stode i begrepp att efterkomma konungens befallning och öfverresa till Sverige.

Den förskjutne fästmannens och hans slägtingars förbittring blef desto större, som Tiesenhausen dessutom offentligen förklarat att orsaken till hans hustrus brytning af förlofningen med Otto Dönhoff varit att denne på mödernet ej vore af så god adlig börd som på fädernet. Om den vidlyftiga och på sin tid tydligen mycket uppseendeväckande process, som af Dönhoff och hans bröder väcktes mot Tiesenhausen och hans fru för så väl brutet äktenskapslöfte som ärekränkning och som var föremål för rättslig behandling i Reval d. 30 juni, d. 1 och 5 juli 1592, kan läsas i Monumenta Livoniæ Antiquæ III, Riga 1842, där äfven myndigheternas skrifvelser till konung Sigismund i Polen från slutet af 1593 eller början af 1594 samt d. 5 juli 1595 och till hertig Carl d. 12 juli s. å. meddelas.

Tab. 30.

[**Birgitta**] lefde ännu d. 9 aug. 1618, då hon sänder Margareta Oxenstierna, f. Gonnies bjudningsbref till dottern Anna Ribbings bröllopp med Anders Nilsson [Lilliehöök] till Fårdala d. 13 sept. på Fånöö.

Tab. 30.

[**Kjerstin**] dog d. 16 juli 1603 på Algö och begrofs d. 27 aug.

[Enl. bref af d. 22 juli s. å. från brorsdottern Anna Eriksdotter, sed. g. m. Broder Abrahamsson Rålamb, till Åke och Carl O.]

Tab. 30.

[**Johan.**] Befallningsman i Öfra Östergötland d. 9 maj 1598.

[Enl. Carl IX:s bref s. d.]

Tab. 31.

En *dotter* till Christiern föddes d. 24 mars 1577.

[Enl. moderns bref till sin syster Bengta d. 26 mars.]

En *dotter*, som måste vara någon af de yngre, enär Karin och Märta nämnas i brefvet, föddes d. 10 april 1578.

[Enl. faderns bref till sin broder Erik och moderns till sin syster Bengta d. 17 april.]

[**Catharina**] begrofs i Björkviks kyrka d. 6 mars 1625.
[Enl. mannens notifikationsbref till Carl Oxenstierna.]

[**Ebba**] till Synnerby begrofs i Sigtuna kyrka d. 15 oktober 1615.
[Enl. systrarnas bref till Carl Oxenstierna.]

Tab. 32.

[**Christiern**] dog i juni [1584].
[Enl. X. 279.]

[**Catharina**] f. d. [14] oktober [1584], kammarjungfru hos hertiginnan Maria Elisabet. G. m. [Nils Thureson Bielke] d. 1 juni 1617 i Stockholm, där hertig Johan af Östergötland firade bröllopet.
[Enl. hertigens bjudningsbref af d. 8 maj s. å. till Carl O.]

Begrofs d. 30 maj 1624.
[Enl. mannens bref till Åke O. d. 8 maj s. å.]

[**Gabriel**] f. d. 26 mars [1586].
[Enl. X. 279.]

Tab. 33.

[**Barbro**] dog d. 11 [jan. 1624].
[Enl. sonen Axels egenh. anteckningar. X. 284 k.]

[**Christer**] f. dec. 1584. Uppfostrades först hemma, sedan efter faderns död vid tyska universitet. Anställd vid Carl IX:s hof. 1604 »Regiæ navi præfectus». † oktober 1607.
[Enl. Axel O. anteckningar.]

Tab. 33.

[**Margareta**] föddes tvilling med Beata.
[Enl. Christina Gabrielsdotter Soop's, f. Oxenstierna, bref till Erik O. d. 4 nov. 1591.]

[**Ebba**] g. m. [Johan Sparre] på Rinkesta d. 11 januari 1623.
[Enl. moderns bref till Åke O.]

Lefde ännu 1654, då hon d. 10 nov. skrifvit bref till Margareta Oxenstierna, f. Bielke.

Tab. 34.

[**Gabriel**] f. i »Räffle». Kom till hertig Johans af Östergötland hof 1610. Legat till England och Nederländerna 1625 och till Danmark 1628.
[Enl. personalierna i handskrift.]

Begrofs d. 9 mars 1641.
[Enl. enkans bjudningsbref till Erik Oxenstierna.]

Hans första hustru *Margareta Bielke* dog [1 aug.] 1620 efter att dagen förut födt en *dotter*, som strax dog.
[Enl. mannens bref till Carl Oxenstierna d. 15 aug.]

Tab. 35.

[**Erik.**] [Slottslofven på Reffle] d. 22 juli [1580].
[Enl. Johan III:s bref s. d.]

[Ståthållare öfver Reffle etc.] d. 10 mars 1590.
[Enl. Johan III:s bref s. d.]

Christiern Eriksson, »junker», egde Eka 1595 och 1596.
[Enl. gårdsräkningar.]
Nämnes såsom död i ett qvitto d. 10 juni 1598.

[**Åke.**] Studerade vid Rostocks univ. 1599.
[Han har d. 4 juli 1599 i Rostock skrifvit sitt namn i Olai Lixanders album.]
[Ståthållare på Wiborg] d. 28 nov. [1631].
[Enl. kgl fullmagt.]
Kallas redan 1638 Krigsråd.
[Kgl. bref d. 20 sept. s. å.]

En *dotter* döptes d. 8 jan. 1587.
[Enl. moderns fadderbref till prinsessan Anna d. 26 dec. 1586.]

[**Beata.**] [Hofmästarinna hos drottning Kristina] d. 1 febr. 1639.
[Enl. Förmyndarereg. bref s. d.]
Begrofs d. 12 sept. 1652.
[Enl. sonens bref till Greta Torstensson.]
Hennes man dog d. 17 dec. [1631].
[Enl. hennes bref till brodern Åke d. 24 dec. s. å.]

[**Gabriel**] f. på Årsta i slutet af 1593 eller början af 1594. Uppfostrades efter föräldrarnes död af farbrodern Johan. Sändes af honom 1607 till Tyskland, där han studerade vid olika universitet »i elfwa år». Efter ett kort besök hemma begaf han sig åter till Tyskland, där han 1622 var i Wittenberg, 1623 i Rostock, 1625 i Lübeck. Kammarherre hos konungen.

Deltog i »twenne togh till Prüssen» samt »är ock uthi åtskillige commissioner här inrikes aff H. K. M:t brukaden». Insjuknade under en resa till Wermland, där han skulle hålla utskrifning, och dog i Westerås d. 7 sept. 1630.
[Enl. personalier och egna bref.]

Tab. 35.

[**Carin**] säges i brodern Åkes bref till brodern Gabriel d. 22 juli 1617 skola hålla bröllop »innom tre weckor».

Nämnes som »nyss» död i systern Beatas bref till brodern Carl d. 19 jan. 1629.

Arfskifte efter henne egde rum d. 17 juli 1630.

Tab. 35.

[**Märta**] nämnes som »nyss» död i brodern Carls bref till brodern Åke d. 2 juni 1621.

Tab. 36.

[**Carl.**] Hofmästare hos furstinnan Maria Elisabet. Furstligt Råd hos hertig Johan af Östergötland d. 2 maj 1617.
[Fullmagt s. d.]
Häradshöfding öfver Björkkinds härad d. 19 aug. 1617.
[Fullmagt s. d.]

D. 4 aug. 1619 tillträdde han ståthållareskapet på Åbo. Häradshöfding öfver Wemo härad i Finland d. 18 juni 1626.
[Fullmagt s. d.]

[Gift] antagligen i början af 1611 [med Margareta Gonnies, dotter af Nicolaus Gonnies] Hebræ. Lingu. Professor vid universitetet i Rostock, som dog d. 16 jan. 1589 och [Anna Cloos] samt syster till Christina, som d. 25 maj 1623 gifte sig på Åbo slott med Henrik Nöding och var död 1655, och Johannes, som var Magister och dog 1611.

Margareta dog d. 30 maj 1627 och begrofs i S:t Johannis kyrka i Norrköping d. 5 aug. s. å.
[Enl. mannens bref till brodern Åke d. 10 och 11 juli s. å.]

Tab. 36.

En *son* föddes på hösten 1612.
[Enl. Carls bref till sin hustru d. 15 dec. s. å.]

[Christer] (Christian) kallas 1637 på utanskriften till ett bref: »Friherre till Björnö, Herre till Håckesta, H. K. M:ts Cammarherre» och i ett bref om hans begrafning: »Königl. Cammarherr, Freijherr zur Lindö und Björnöö».

Dog sannolikt på hösten 1640.
[Enl. Åke O:s bref till Erik O. d. 22 nov. s. å.]

Begrofs i Norrköping d. 8 juni 1641.
[Enl. pfaltzgrefven Johan Kasimirs bjudningsbref till brodern Erik d. 25 maj s. å.]

Tab. 37.

[Erik] åtföljde 1634 såsom Hofjunkare Philip Scheiding på hans ambassad till Moscou.
[Enl. bref af d. 10 sept. s. å. till brodern, Christiern.]

Förlofvade sig i början af sept. 1641 med [Margareta Bielke].
[Enl. moderns bref af d. 17 sept. s. å. till hans broder Åke hade förlofningen egt rum »i söndags».]

G. m. [Margareta Bielke] d. 14 dec. 1642.
[Enl. egen anteckning.]

En liten *dotter* dog i mässling på Englaholm i juni 1648.
[Enl. Beata O:s bref till sonen Åke.]

En *dotter* döptes d. 17 sept. 1648 och hade till fadder pfaltzgrefven Johan Kasimir.
[Enl. dennes tacksägelsebref till Erik O. d. 4 sept. s. å.]

En *dotter* föddes 1655.
[Enl. bref af fadern d. 17 jan. s. å.]

Tab. 38.

[Erik] till Lindö, dog 1691 eller 1692.
[Enl. räkning på begrafningskostnaden.]

[Sigrid] omtalas som nyfödd i bref d. 13 nov. 1649 från fadern till hans farbror Åke.

Döptes på Lindö d. 16 dec. 1649.
[Enl. faderns bref till densamme d. 29 nov. s. å.]

En *dotter* föddes 1655.
[Enl. koncept till bjudningsbref till dop d. 17 jan. s. å.]

Tab. 39.

[**Åke**] föddes på Lindö.
Döptes d. 13 juni 1652 och hade Carl X Gustaf till fadder.
[Enl. faderns bjudningsbref d. 18 maj s. å.]

[**Maria Elisabet**] dog d. 20 jan. [1771].
Bodde på Hornö i Wallby s:n i Upsala län.
[Enl. bouppteckningen.]

Tab. 44.

[**Erik Gustaf**] förordnades d. 6 juni 1783 till v. landshöfding i Upsala län, men undanbad sig utnämningen.
[Enl. bref d. 8 aug. s. å.]

Tab. 46.

[**Axel Gabriel.**] [Kammarjunkare] d. 2 febr. 1817.
[Kornett] d. 9 dec. [1817].
[Löjtnant] d. 22 april [1823].
Kammarherre d. 16 april 1825.
[Ryttmästare] d. 27 juni [1827].
Adjutant hos H. M. Konungen d. 10 nov. 1832.
[Kabinettskammarherre] d. 20 maj 1834.
[Afsked från Ryttmästarebefattningen] d. 14 juli [1835].
[Major i arméen] d. 4 juli [1836]

[**Sigrid Eugenia**] dog d. 28 mars 1868.

Oxenstierna till Korsholm och Wasa.

Tab. 1.

[**Gabriel**] var ännu 1605 i utlandet.
[Enl. farbrodern Johan O:s bref d. 28 mars s. å. till Drottning Kristina, hvari han säger att Gabriel »nu på nogen tijdh hafwer warit uthan lands, synnerligen i halftredieååhr wistats i Frankrijke».]

Hans hustru [Anna] dog på Rosersberg.
Begrofs i Esterna d. 16 mars 1656.

Tab. 12.

[**Gustaf**] döptes d. 2 april 1626.
[Enl. moderns bref till Carl O.]

[Hedvig Eleonora] lefde ännu 1707 och var då i Wismar.
[Enl. bref från henne till brodern Gabriel d. 12 nov. s. å.]

[Anna Augusta] var 1695 gift.
[Enl. hennes bref till brodern Gabriel d. 1 maj s. å.]

Tab. 12.

[Gabriel] var 1692 i Hamburg.
Kornett vid prins Ludvigs af Baden garde med Ryttmästares rang.
[Enl. bref från F. C. Dohna d. 20 aug. 1694.]

Kallas på utanskriften till ett bref d. 26 aug. 1706: »Lieutnant Colonel au garde de S. A. le marggraf de Bade».

Kallas: »Obrist Wachtmeister und Obrist Lieutnant von Leib Garde zu Pferd» och säges hafva tjänt där med utmärkelse i 13 år, i Markgrefvinnan Augustas af Baden pass för honom d. 2 juli 1707. Den 12 juli 1707 har han pass att bege sig till svenska arméen. 1708 i mars, april och maj var han vid svenska arméen.
[Enl. bref från C. Kurck.]

Tab. 13.

[Gustaf] var 1696 i Dresden utan tjenst och säger sig då hafva varit utrikes »snart i 4 år».
[Enl. hans bref till brodern Gabriel d. 9 okt. s. å.]

Eugène Lewenhaupt.

Spridda rättelser och tillägg

till

G. Anrep: Svenska adelns ättartaflor.

(Forts. ur *O. B:s* Anteckningar.)

Dachsberg. **[David Dach, adlad Dachsberg.]** Dog 1667 18/4.

Barn (bl. a.):

David, f. 1641, † 1651 8/2, 10 år och 11 dagar gammal, samt begrafven i Vadstena.

[Carl Gottfried]. Hade 1678 tjenat vid lifgardet 10 år. — Gift före 1678 med en dotter af majoren Johan Lood i Småland, N:r 157, och Sofia Svan.

[Sveno Svenonis]. Dog 1633 4/3. **Dimborg.**

Son:

[Andreas Dimbodius], f. 163 .

Son:

[Sven Dimberg, adlad **Dimborg**, † 1731] 12/6. — [Gift] 1691 13/7 i Stockholm [med *Christina* [*Maria*] *Merling*], † 1742 14/8 i nämnda stad, dotter af rådmannen Jonas Hansson Merling och Magdalena Christoffersdotter von Ens (kammarrådet Brynte Cronskjölds syster).

[Mathias Franck, adlad **Drakenstjerna]**. Dog mellan 1664 och 1675. [— Gift med *Catharina Avander*], † mellan 1675 och 1679. **Drakenstjerna.**

Barn (bl. a.):

[Peter]. Blef vid 14 års ålder ryttare i Jemtland; var 1682 reducerad [löjtnant] och anhöll 1689 att få en ständig tjenst. — Gift med *Catharina Ram.*

Son:

Johannes, döpt 1688 30/8 i Hedvig Eleonora församling i Stockholm.

Mathias. Var 1666 korpral vid öfverste Wolmar Wrangels regemente till häst från Upland, Södermanland och Småland.

[Catharina]. Lefde 1688. [— Gift med] kaptenen [*Per Larsson Knagg*], som tjenat nära 40 år och förlorat två farbröder, tre bröder och en son för rikets fiender och all sin egendom vid fiendens infall i Jemtland. Med hustru och fyra barn vistades han under fattiga omständigheter en tid i Helsingland och 1688 i Stockholm.

Tab. 1.

[Anders Olofsson, adlad **Dreffenfelt]**. Tjenade allt sedan konung Gustaf II Adolf intog Riga (1621); [kornett vid Vestgöta kavalleri; löjtnant]; † 1659 i Norge. Var aldrig ryttmästare. — Gift med *Sofia Blom*, i hennes 1. gifte (gift 2:o med löjtnanten Joen Haraldsson, † 1672). Hon hade 1668 många små barn och öfverlefde sin 2. man. **Dreffenfelt.**

Barn (bl. a.):

Anders. Ville 1668 blifva militär, hvarför modern s. å. anhöll, att han skulle få rusta under Vestgöta kavalleri för hemmanen Baggården och Silfvarp.

Tab. 2.

[Bengt], f. 1645. [Afsked 1700] 7/4 för sjuklighet. [— Gift med *Maria Belfrage*], som öfverlefde honom.

Barn (bl. a.):

? **Nils,** f. 1683 i Vestergötland; kom i tjenst vid Vestgötadals regemente 1704; var fänrik der 1710; fänrik vid general v. Fersens dragonregemente 1715; vistades fem år i dansk fångenskap; handtlangare vid artilleriet i Stockholm 1720; afsked 1730 17/12; beviljades pension s. å. 3/12; † 1733 4/6. Hade fått ett hugg i hufvudet, ett spjutsting i ansigtet och ett hugg på näsan samt dessutom blifvit skjuten i högra låret.

[**Maria Sofia**]. Gift med en kapten vid öfverste Carl Bildsteins regemente.

Tab. 3.

[**Henrik**]. Var 1672 löjtnant vid Vestgöta kavalleri.

Tab. 1.

Dreffensköld. [**Nils Björnsson,** adlad **Dreffensköld**]. Bevistade fälttågen i Livland, Preussen, Tyskland och Danmark samt hade varit fången och sårad. Erhöll genom kongl. brefven 1647 20/3, 1647 7/7, 1652 7/11 och 1655 30/4 i donation flera gods, gårdar och hemman i Vestergötland; † 1658 25/3. [— Gift] och öfverlefdes af hustrun, med hvilken han hade sex söner.

Barn (bl. a.):

[**Björn**]. Ryttare vid Vestgöta kavalleri 1647; korpral 1655 och beordrades till Polen; bevistade sedan stormningen af Fredriksodde och kommenderades derpå såsom kornett under öfverste Schönleben till Stettin; blef vid Flensborg löjtnant och afsändes till Seeland till konungens lifkompani; blef vid stormningen af Köpenhamn sårad i venstra sidan af halsen; tjenade efter fredsslutet såsom reformerad löjtnant vid Vestgöta kavalleri; [ryttmästare]; afsked 1680 22/7; † 1684 21/3. Var aldrig öfverstelöjtnant. Erhöll 1682 4 1/2 bondehemman på lifstids frihet. — Gift med *Maria Silfversvärd*, som öfverlefde honom, dotter af ryttmästaren Lars Silfversvärd, n:r 184, och Anna Hierta, n:r 121.

Nils. Anhöll få behålla hemmanen efter fadern. † 1674. — Gift med *Märta Bråckenhus*, som med flera barn öfverlefde mannen.

[**Anders.** Lefde 1665], men var död 1684. — [Gift med *Dorothea von Krakowitz*, i hennes 2. gifte], som lefde, enka, 1684.

Dotter:

Greta. Var död 1729. Gift med löjtnanten vid Bohusläns dragoner *Anders Wall*, som 1729 ämnade gifta sig 2:o med sin förra frus halfbroders dotter Dorothea von Wulffschmidt.

[**Göran.** Löjtnant;] † 1672. [Se Tab. 2.]

Tab. 2.

[**Göran**]. Kornett vid öfverste Sinclairs regemente; [löjtnant vid Vestgöta kavalleri] 1657; † 1672 13/2.

Barn (bl. a.):

[1. **Anna Dorothea**]. Öfverlefde alla manliga arfvingar af ätten och lefde ännu 1728. [Gift (?) med löjtnanten] vid Bohusläns dragoner [*Anders Wall*], som efter 28 års tjenst fick afsked 1716, anhöll om adelskap och lefde ännu 1729. Hans moder, som hette Fahnesköld, var troligen dotter af Sven Pedersson, adlad Fahnesköld n:r 511, hvilken stupade i fält.

[2. **Lars**]. Var 1678 page hos grefve M. G. De la Gardie.

[2. **Jacob**. Musketerare vid lifgardet 1685] i september; pikenerare efter nio månader; rustmästare vid major M. W. Nieroths bataljon 1687 20/2; afsked 1688 8/10; [löjtnant vid M. G. Tiesenhausens regemente s. å.] 10/12; [kaptenlöjtnant vid Buddenbrocks regemente] 1694 10/9; kapten vid Fredrik Köhlers inf. 1700 10/8; major 1703 15/7; öfverstelöjtnant vid Vestgöta 3-männings regemente till fot 1707 8/6. † 1714 1/4 på Filsbäck. — Gift med *Margareta Gyllenberg*, i hennes 1. gifte, dotter af öfverinspektoren Erik Berg, adlad Gyllenberg, n:r 1030, och Christina Duberg.

2. [**Helena Catharina**]. Var död 1711.

2. [**Nils**], f. 1672. [Kapten; † 1708. Se Tab. 3.]

Tab. 3.

[**Nils**], f. 1672 22/4. [Dödsskjuten 1708] 31/8 vid Mescowitz [i Polen]. Uppgifterna i Ättartaflorna om hans giftermål 1670 med Christina Brockenhausen likaväl som om hans barn, af hvilka Anna Maria står född 1671, kunna således ej vara riktiga, utan äro dessa nog att hänföra till ofvan anförde Nils Björnsson, adlad Dreffenskölds son Nils, som var gift med en Bråckenhusen och dog 1674.

Dromund.

[**Jacob Drummond.** — Gift med *Elisabeth Clerck*, i hennes 1. gifte], (gift 2:o med öfverste Jacob Sinclair, n:r 444), †, enka, 1662 15/7. Hon skulle begrafvas 1663 19/7 i Klara kyrka i Stockholm.

Dotter:

[**Regina Drummond,** adlad **Dromund.** Gift] 1680 29/4 i Jakobs församling i Stockholm.

Ehrenspetz.

Tab. 2.

[**Henrik Speet**]. — Gift 2:o (?) 1694 17/6 i Stockholm med *Elisabet Ditmar*, hvilken såsom enka, bodde 1705 i Norrköping.

Tab. 3.

[**Anna Christina**], † 1763 10/5 i Nikolai församling i Stockholm. [Gift med *Urlander*], † 1753.

---

von Eich. [**Abraham van Eich,** adlad **von Eich**], f. 1620 20/1, [† 1677] 31/7. [— Gift med] *Sara Witte*, eller *de Witt*, f. 1625, † 1680 i Göteborg, 54 år, 7 månader och 17 dagar gammal.

---

von Eisen. [**Diedric von Eisen**]. — Gift med *Christina Palmström*, † 1710 30/9.

Tab. 1.

Ekegren. [**Anders**]. — Gift 1667 12/4 i Hofförsamlingen i Stockholm med *Maria von Bilow*.

[**Peter**]. — Gift 1710 9/5 med *Greta Torpadius*, f. 1681 22/9, † 1748 19/3, dotter af assessor Lars Torpadius.

Dotter:

Greta. Gift med kaptenen *Gustaf Folcker*, som 1760 bodde på Hofvetorp i Torpa socken i Östergötlands län.

[**Johan**]. Var kaptenlöjtnant [vid Dalregementet] 1680; regementsqvartermästare 1681; afsked 1682 30/3.

Tab. 2.

[**Gustaf**]. Lefde 1696, men var död 1704. [Gift med *Christina Kyle*], som lefde ännu 1719.

Barn (bl. a.):

En son. Reste 1685 till Holland att lära sig italienska bokhålleriet, men hördes sedan ej af.

[**Elsa**]. Lefde 1719. Gift före 1685 med landsfiskalen [*Johan Andersson*] *Sundberg*, som lefde 1719 (och var fader till fänriken Gustaf Sundberg, gift med Agneta Catharina Stråle till Sjöared, n:r 223).

---

von Freudenberg. [**Johan Adolf Gottlieb von Freudenberg**]. — Gift med *Clara Elisabet von Geistmer*.

Barn:

Georg Wilhelm, döpt 1727 20/11 } i Tyska församlingen i Stockholm.
Fredrika Charlotta, döpt 1728 26/10 }

Fuchs von Bühlstein. [**Peter Fuchs von Bühlstein**].

Barn (bl. a.):

Maria, döpt 1656 12/10 }
[**Philip**], döpt 1658 25/1 } i Tyska församlingen i Stockholm.
[**Peter Gustaf**], döpt 1659 20/11 }
Christina Elisabet, döpt 1660 19/10 }

[**Samuel Johansson Furubom.** — Gift 2:o] 1676 7/5 i Tyska församlingen i Stockholm med [*Magdalena*] *Hiep*, f. 1658 (döpt 18/4) i Stockholm, dotter af vinhandlaren Thomas Hiep och Maria Torngren, i hennes 2. gifte. **Furubom.**

Barn (bl. a.):

[1. **Maria Catharina**], † 1746 28/4 på Wiksbergs sätesgård, som hon egde.

2. **Samuel**, döpt 1679 5/11 i Tyska församlingen i Stockholm.

2. **Magdalena**, döpt 1683 i februari i Nikolai församling i Stockholm.

[**Lars Fegler**, adlad **Fägersköld**]. Tjenade under Gustaf II Adolfs tid i polska kriget, blef fången vid Riga och satt fången några år. Deltog sedan i kriget i Preussen och Tyskland. **Fägersköld.** Adliga ätten.

Barn (bl. a.):

[**Lars.** — Gift med] *Anna Lennartsdotter Lake* (troligen n:r 53, tab. 9), som öfverlefde honom.

[**Maria**]. Lefde 1676. Gift före 1666 med kornetten vid Vestgöta kavalleri *Sven Grotte*, † 1675.

[**Christian.**] Var 1666 fänrik vid öfverstelöjtnant Julius Richard De la Chapeles skånska adelns soldater.

[**Håkan Fegræus**, adlad **Fägerstjerna.** — Gift 1:o med *Margareta Tersera*], † 1670 i augusti; — [2:o] 1674 1/10 [med *Chr. Canterhjelm*], f. 1652 11/7 i Stockholm. **Fägerstjerna.**

Barn (samtlige enligt hans egenhändiga uppgift):

1. **Maria**, f. 1670 i augusti, † 1671, 9 månader gammal.

2. [**Catharina Margareta**], f. 1675 25/7 i Stockholm.

[2. **Gundborg Elisabet**], f. 1678 4/3 i Stockholm.

[2. **Anders**, f.] i Stockholm. — [Gift med *G. Hoghusen*], † 1734 29/3 i Nikolai församling i Stockholm.

[**Joachim Georg Ganschou**, adlad **von Ganschou**, † 1760] 10/5 i Kembele församling. [— Gift med *Elisabet Freidenfelt*], som öfverlefde honom. **von Ganschou.**

Son:

[**Georg Christoffer**], f. 1710, [† 1760] 28/5 i Klara församling [i Stockholm] och slöt ätten. [— Gift 1748] 12/4 i nämnda församling.

Garfwe. [**Hans Mårtensson Garff,** adlad **Garfwe**]. Dog mellan 1671 och 1673 30/8.

Döttrar:

[**Maria**]. Gift med kornetten vid Adelsfanan *Sven Eketrä*, n:r 137, f. 1634, † före 1685, efterlemnande fattiga barn.

Karin. Gift med öfverstelöjtnanten *Claës Niethoff*, n:r 463.

---

von Gerdes. [**Hans Gerdes,** adlad **von Gerdes**], f. 1636, begrofs [1723] 28/3. [— Gift med *Catharina Spalding*], f. 1657, begrofs [1698] 27/11, 41 år och 8 månader gammal.

[Barn]:

Johan, döpt 1676 24/2 och begrafven 1679 22/6 i Göteborg.

Elisabet Katarina, döpt 1677 13/3 och begrafven 1679 22/6 i Göteborg.

Ingeborg, döpt 1678 4/8 och bisatt s. å. 30/12 i Göteborg.

Adam Johan, döpt 1679 21/10 } i Göteborg.
Johan Ludvig, döpt 1680 10/10 }

[**Johanna Maria**], döpt 1682 26/4 och begrafven 1721 8/9 i Göteborg, 39 år, 4 mån. och 15 dag. gammal. [Gift 1:o] 1701 på Lerjeholm i Angereds socken i Elfsborgs län [med kaptenen] vid fortifikationsstaten i Göteborg *Wilhelm Galantin von* [*Schmerfelt*], f. 1668, † 1707 13/9 i nämnda stad; [2:o] 1711 17/5 i Göteborg [med] amiralitetskommissarien i nämnda stad *Jakob Mesterton*, f. 1763, begrafven 1720 10/8 i Göteborg.

Christoffer Ludvig, döpt 1683 25/6 och begrafven 1684 10/7 i Göteborg.

[**Hedvig**] **Ulrika,** döpt 1685 13/5 i Tyska församlingen i Stockholm och begrafven 1703 22/3 i Göteborg.

[**Catharina Charlotta**], döpt 1690 18/1 och begrafven [1720] 17/8 i Göteborg. [Gift] där [med *Jacob von Utfall*], begrafven 1769 21/7 i nämnda stad.

Johan Gabriel, döpt 1691 27/5 }
[**Eleonora**], döpt 1693 4/11 } i Göteborg.
Beata Elisabet, döpt 1696 7/4 }

En af döttrarna begrofs 1690 8/8 i Göteborg.

Tab. 1.

von Gerstenberg. [**Thomas**]. Lefde ännu 1667 och bodde i Verden.

Tab. 2.

[**Henric**]. — Gift med *Christina Cleberfelt*, dotter af Herman Cleberfelt (antagl. Klöfverfelt, n:r 407, Tab. 1).

Barn:

Tre söner.

Två döttrar.

En *Henrik Wilhelm von Gerstenberg* (måhända en af sönerna) blef fänrik vid Österbottens regemente 1669; afsked 1672.

Tab. 2.

Gladtsten.

[**Herbert**] **Carl.** Tjenade i kriget i Skåne på 1670-talet såsom ryttare, korpral och qvartermästare samt [sedan såsom drabant]. Var derefter korpral under två år och förare fyra år vid generallöjtnant friherre von Buchwalds regemente i Wismar, der han 1690 anhöll att blifva fänrik, hvilket dock afslogs s. å. $^{14}/_{1}$.

Tab. 3.

[**Carl Gustaf.**] Afsked 1716; † 1740 $^{30}/_{3}$ i Hallingebergs församling i Kalmar län.

Son:

[**Johan**] **Henrik.** Var 1727 gift med *Anna Catharina Årrhane*, f. 1693, † 1762 $^{27}/_{4}$ i Hedvig Eleonora församling i Stockholm, $69^{1}/_{4}$ år gammal, dotter af kaptenen Herman Årrhane, n:r 309.

Tab. 6.

[**Adam.**] Född 1680. Begrofs 1729 $^{7}/_{3}$ i Hedvig Eleonora församling i Stockholm.

[Dotter]:

[**Anna**] **Helena,** [† 1761] $^{19}/_{6}$ i Hedvig Eleonora församling.

Golawitz.

[**Peter.**] F. 1606 på fädernegården Fransnäs i Perno socken i Finland; rotmästare vid öfverste Seituns (!) regemente 1624; fänrik vid öfverste Creutz' regemente 1631; kapten vid det värfvade folket af öfverste Mathias Forbus' regemente 1639; — — — —; † 1673 $^{30}/_{9}$ på sin egendom Degerby.

Graan.

[**Johan**]. [Dog 1679] före $^{19}/_{9}$, då själaringning gjordes för honom i Jakobs församling i Stockholm. — Gift 1:o 1641 $^{3}/_{6}$ i Hofförsamlingen i nämnda stad med *Christina Jacobina Robertsson von Struan;* — 2:o med *Elisabet Bure*, † 1705.

Granatenburg. [**Olof Bengtsson,** adlad **Granatenburg.** — Gift (2:0)] 1669 [med *Anna Pahl*, i hennes 2. gifte (gift 1:0] 1659 12/6 i Tyska församlingen i Stockholm [med *Jacob Korts*]), †, enka.

Söner:

[1. **Konrad.** Kapten]. — Gift med *Maria* — — — —, som öfverlefde honom och på egen bekostnad lät begrafva sin svärfader, som stått obegrafven öfver två år.

1. **Johan Fredrik.** Lefde 1669. Tjenade fyra år vid Lifgardet i Stockholm såsom pikenerare och anhöll någon tid derefter, att Kongl. Maj:t måtte rekommendera honom till Generalstaterna i Holland, der han önskade vinna anställning.

[2. **Anders.**] Konstapel vid artilleriet 1675 1/12.

Tab. 1.

Grass. Adliga ätten. **Henning.** Kaptenlöjtnant vid öfv. Henrik Rehbinders regemente. [— Gift med *Hilgard von Dellvig*], som öfverlefde honom.

Tab. 2.

[**Michaël Gottlieb.**] Öfverstelöjtnant vid Kinninmunds regemente 1635 i mars; afsked 1636 i juni. Lefde ännu 1650, men var död 1651.

Tab. 3.

[**Johan.**] Sergeant vid öfverstelöjtnant Anders Zöges bataljon i Dorpat 1701; fältväbel vid Adam Carl De la Gardies regemente 1702; regementsadjutant 1703 22/10 med kongl. fullmagt 1705 6/3; följde konungen efter slaget vid Pultava öfver Dniepern, men blef sedan fången och förd till Ryssland; echapperade 1712 i maj och ankom i november till Reval, der han arbetade såsom knappmakaregesäll. Kom 1714 18/5 till Vaxholm och derifrån till Stockholm; fänrik vid Vestmanlands regemente 1717; bevistade Fredrikshalds belägring 1718; löjtnants afsked 1719 30/12; † 1755 3/9 i Torshälla. — Gift med *Helena Pohlman*, som lefde 1744.

Son (bl. a.):

[**Nils,**] Var fältväbel vid Södermanlands regemente 1755.

[**Casper Georg Grass.**] Adelsman. F. 1676 i Livland; kom i tjenst 1692; fänrik 1703; blef fången vid Riga 1710; rymde 1711; fången på ett parti s. å., men rymde; major vid Österbottens regemente 1715 25/9. Bevistade norska fälttåget 1718. Hade slutligen öfverstes karaktär och öfverstes indelning vid nämnda regemente; † 1759 17/4.

Grubbenfelt. [**Diedric.**] F. 1635, † 1683. Hans vapen och värja hänga i Romelanda kyrka i Bohuslän.

[Berend.] Hade två söner i tjenst, när han anhöll om adelskap. **Grönhjelm.**

Söner (bl. a.):

[Berend. Kornett vid öfverste Berendt Mellins (Karelska) kavalleri 1675] 8/9; [löjtnant 1676] 24/12; [ryttmästare 1677] 24/11; † 1694 2/3. Hade bostället Årawala. — Gift med *Ursula Knorring*, f. 1655 29/4, begrafven 1720 23/4 i Stockholm, dotter af majoren Casper Fredrik Knorring, n:r 809, och hans 2. fru Catharina Lichton.

Otto Christoffer. [Korpral vid Viborgs kavalleri 1679]; qvartermästare.

En ryttmästarefru *Maria Grönhjelm* dog 1720 23/4 i Hedvig Eleonora församling i Stockholm.

[Nils Nilsson, adlad **Harnesksköld.** Adlades] på grund af sin 30-åriga tjenst under krigsväsendet. Egde en gård Warsalo i Randasalmi socken i Finland. [Gift med *Catharina Sofia Sperling*], i hennes 2. gifte (gift 1:o med korpralen Johan Henriksson Hacerman), dotter af Henrik Jurgensson Sperling och Dorothea Bassewitz. **Harnesksköld.**

Söner:

Casper. Sergeant vid Viborgs läns dragoner under Berendt Taube 1663; fänrik 1668; † 1669 i april.

Herman. Förare vid samma kompani som brodern Casper 1663; fältväbel 1668; fänrik 1669 28/5; löjtnant vid öfverste H. von Burghausens nyvärfvade finska dragoner 1676; löjtnant vid Unga Drottningens lifregemente till häst, eller Nils Grotenfelts dragoner, liggande i Ingermanland, Estland och Livland. Anhöll 1690 25/9 om afsked för sjukdom samt om kaptens titel med »litet underhåll för sig och de fattiga sina», hvilket beviljades s. å. 11/10; † 1692. — Gift med *Elisabet Grotenfelt*, f. 1671 14/4, dotter af öfverstelöjtnanten Nils Grotenfelt, n:r 1032, och hans 1. fru Elisabet Gjös.

[Hoffstedter von Kühnberg], † 1680. Hans lik stod från 1680 26/2 och ännu 1685 28/4 obegrafvet i Tyska kyrkan i Stockholm. — [Gift med] *Angela* [*Rebecka von Barth*, som] jämte barn [öfverlefde 1683]. **Hoffstedter von Kühnberg.**

Biografisk litteratur.

Lehrbuch der gesammten wissenschaftlichen Genealogie. Stammbaum und Ahnentafel in ihrer geschichtlichen, sociologischen und naturwissenschaftlichen Bedeutung, von *Dr. Ottokar Lorenz*, Professor der Geschichte. IX + 489 S. Berlin, Verlag von Wilhelm Hertz (Bessersche Buchhandlung) 1898. (Pris 9 Mark).

I detta, om ganska stor grundlighet och lärdom vitnande arbete, hvaraf en kort redogörelse måhända är af intresse för denna tidskrifts läsare, erinras till en början i företalet, hurusom för mer än hundra år sedan *Gatterer* i Göttingen skrifvit en lärobok i genealogi, men att sedermera, frånsedt några artiklar i encyclopedier och anvisningar för praktiska familjehistoriska studier, detta ämne icke varit föremål för systematisk behandling. Ämnet behandlas nu af förf. under följande fyra hufvudafdelningar:

genealogien som vetenskap;
läran om stamträdet;
anträdet;
fortplantning och ärftlighet: problem.

Öfverallt där, hvarest bland menniskor erinran om bortgångna menniskor bevarat sig, är ett genealogiskt medvetande för handen, och därför kunde äfven *Gatterer* uppställa den satsen: »genealogi fans tidigare bland menniskorna än historia». Genealogien är, säger förf., i sin ursprungligaste mening vetenskapen om släktets fortplantning i dess individuella yttringar, samt erhåller sitt fulla innehåll och sin egentliga prägel genom iakttagande af den till sin födsel och härstamning kända menniskan själf, hvilken i afseende å sina fysiska, andliga och sociala egenskaper undergår en rad af förändringar. I denna definition ligger också den af förf. framhållna indelningen af genealogien i formel eller sådan, som afhandlar framställningen af ett antal menniskors släktskapsförhållanden i olika led, således hvad som i vanliga fall är föremål för släktforskning, samt i sådan, som inlåter sig i närmare beskrifning af släktledens och menniskornas olika egenskaper i fysiskt, andligt och socialt hänseende. Sålunda utvidgad, kommer genealogien att mer eller mindre nära beröra gränserna för åtskilliga andra vetenskaper; och förf. ingår på en ganska utförlig undersökning af genealogiens betydelse såsom hjälpvetenskap till historien, stats- och samhällsläran, rättsvetenskapen, statistiken, zoologien, fysiologien, psykologien och psykiatrien. Denna undersökning leder till det uttalande, att de band, som förena genealogien med största delen af alla historiens och naturvetenskapernas områden, äro så mångfaldiga, att genealogiens studium med allt skäl kan antagas komma att i den närmaste tiden utomordentligt utvecklas och utvidgas.

De båda *genealogiska grundformerna* äro *anträdet* och *stamträdet* eller stamtaflan. Den förra innefattar de förfäder, hvilkas afkomlingar tillsammantagna bestämma en viss individs tillvaro, den senare afkom-

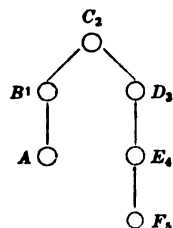
lingarne af en viss individ. Förf. framhåller med eftertryck den grundväsentliga skilnaden mellan dessa båda olika behandlingssätt af det genealogiska materialet, och påpekar, att allt riktigt genealogiskt begrepp beror på tydligt särskiljande af ifrågavarande båda grundformer.

Efter en längre historisk beskrifning af *stamträd* från skilda tider, erinrar förf., hurusom man, för att icke förlora öfversigtligheten i ett stamträd, numer liksom stillatigande förenat sig därom, att detta skall innehålla en framställning af alla den manliga generationens afkomlingar och tillika upptaga de i hvarje enskild familj förekommande döttrar och namnen å deras män, men icke dessa pars afkomlingar. I alla stamträd bortfalla således afkomlingarna på kvinnolinien, och framställningen erhåller därigenom icke blott ett måttligare och mer begränsadt omfång, utan, hvad riktigare är, gestaltar sig till ett egentligt stamträd öfver *familjen*, d. v. s. dem, som bära samma familjenamn, och utesluter endast sådana, som rätteligen tillhöra en annan familjs stamträd.

Till fullständigheten af ett stamträd, som skall motsvara allmänt genealogiskt ändamål, utan att tillika tjena till ledning för historiska eller naturvetenskapliga undersökningar, erfordras. enligt förf:s mening, följande upplysningar: 1. härkomst; 2. födelsetid och födelseort; 3. stånd och tjenst; 4. dödstid, dödsort och dödssätt; 5. giftermål med angifvande af makens härkomst, födelse, stånd och död: 6. barn af såväl mankön som kvinkön.

Vill man åter göra stamträdet så fullständigt, att det tillika erbjuder ledning för historiska, sociala och naturvetenskapliga undersökningar, bör det tillika innehålla så fullständiga upplysningar som möjligt angående hvarje persons kroppsliga, moraliska och intellektuela egenskaper. Ju fullständigare ett stamträd är i dessa hänseenden, desto närmare kommer ock dess beskrifning af hvarje särskild individ till biografiens form.

Förf. redogör vidare utförligt för begreppen *blodsförvandtskap*, consanguinitas, härstamning från en och samma stamfader eller stammoder, *agnater* och *cognater*, *ascendenter* och *descendenter*, *sidoslägtskap*, samt slutligen de olika sätten för *beräkning af slägtskap*, den *romerska*, som räknar lika många grader som generationer, och den *kanoniska*, som beräknar slägtskapen efter antalet leder från den gemensamma stamfadern. Den förra, hvilken användes i den tyska och äfven i vår svenska lagstiftning, framgår, såsom bekant, af följande schema:

A och *F* äro med hvarandra besläktade i femte led eller grad, *B* och *E* i tredje o. s. v.

Ett kapitel af ganska stort intresse afhandlar bevis för genealogiska uppgifter, och uppräknar de olika slag af urkunder, som där-

vid finnas att åberopa, samt framställer den olika grad af trovärdighet, som hvarje sådan urkund kan anses förtjena. Bland urkunder framhållas särskildt porträtt, och förf. tror, att porträttforskningen är en bland de mest lönande grenarne af det genealogiska studiet. I tvifvelaktiga fall rörande faderskap, är det enligt förf:s åsigt säkraste beviset båda makarnes samstämmande, äfven af tredje person ej bestridda uppgift.

Efter redogörelse för åtskilliga genealogiska termer och benämningar äfvensom person- och familjenamn från romersk och tysk literatur, öfvergår förf. till den del af arbetet, som handlar om *anträdet*. Läran härom göres till föremål för en synnerligen utförlig behandling, försedd med talrika exempel från furstliga och adliga ätter, redogörelse för s. k. anprof för inträde i äldre riddarordnar o. s. v. Hvad som synes mig vara af särskildt intresse äfven för vår svenska släktforskning och väl värdt att praktiskt tillämpas, är förf:s förslag till sifferbeteckning af personerna i ett anträd. Därvid iakttages, att alltid mannens namn skrifves före hustruns. Man betecknar då generationsraderna efter det i hvarje rad innehållna antalet anor, så att rad 1 betecknas med 2, rad 2 med 4, rad 3 med 8, rad 4 med 16 o. s. v. Hvarje person i raden erhåller ett ordningstal, n:o 1, n:o 2 o. s. v. Radtalen skrifvas som täljare, ordningstalen inom raden såsom nämnare. $\frac{16}{5}$ betyder således den femte personen inom raden af sexton anor, $\frac{32}{7}$ den sjunde inom raden af tretiotvå anor o. s. v Detta beteckningssätt medför stora fördelar, i det att icke blott hvarje bland anorna förekommande person blir säkert betecknad, utan man äfven kan ur ett gifvet tal samtidigt hemta åtskilliga viktiga upplysningar om anornas inbördes förhållande, utan att behöfva hafva ett fullständigt utarbetadt anträd till hands.

1) Man ser genast, om »anan» — hvilken form enligt svenska akademiens ordbok *kan* användas — är manlig eller kvinlig. Alla manliga anor hafva udda, alla kvinliga jämnt ordningstal (nämnare). $\frac{8}{1}$, $\frac{8}{3}$, $\frac{16}{7}$, $\frac{32}{11}$ o. s. v. äro män; $\frac{8}{2}$, $\frac{8}{4}$, $\frac{16}{8}$, o. s. v. äro kvinnor.

2) Man finner, hvilka anor äro makar. Om man har en kvinna, t. ex. $\frac{16}{8}$, finnes hennes man vara den, hvars nämnare är minskad med 1, således $\frac{16}{7}$, och omvändt, om mannen är t. ex. $\frac{16}{3}$, måste hans hustru vara den, hvars nämnare är ökad med 1, således $\frac{16}{4}$. Alltså: $\frac{4}{1}$ och $\frac{4}{2}$, $\frac{8}{5}$ och $\frac{8}{6}$ äro makar.

3) Det visar sig genast, om den betecknade personen hör till anträdets egares förfäder på fäderne eller på möderne. För sådant ändamål tager man hälften af täljaren, medan man lemnar nämnaren oförändrad. Om halfva täljaren är större än eller lika med nämnaren, tillhör anan fädernet; är halfva täljaren mindre än nämnaren, tillhör anan mödernet. Exempel: Anan $\frac{8}{2}$ gifver genom täljarens delning $\frac{4}{2}$ och tillhör därför fädernet. Anorna $\frac{16}{1}$ till och med $\frac{16}{8}$ tillhöra fädernet, $\frac{16}{9}$—$\frac{11}{66}$ mödernet.

4) Äfven anornas genealogiska ordning inom anträdet låter sig påvisas. Man ser, huruvida den gifna anan med sin hustru eller man genom en son eller en dotter har bidragit till anträdets egares födelse. För detta ändamål dividerar man såväl täljaren som nämnaren med 2; hvarvid dock märkes, att, om en manlig ana föreligger, nämnaren först måste höjas med 1. Exempel: Anan $\frac{16}{12}$ gifver, dividerad med 2, $\frac{8}{6}$, och är således i anträdet representerad genom en dotter. Det samma gäller naturligen om hennes man $\frac{16}{11}$. Vi vilja fullfölja detta exempel. Mannen till $\frac{8}{6}$ är $\frac{8}{5}$; bådas barn $\frac{4}{3}$ är nu en son. Han är morfar till anträdets egare, ty han har med sin hustru $\frac{4}{4}$ födt $\frac{2}{2}$, som är den sistföddes moder.

5) För att finna föräldrarne till en å anträdet upptagen person, har man att multiplicera täljaren och nämnaren med 2 och sedan subtrahera 1 från nämnaren. Exempel: föräldrarne till $\frac{2}{2}$ äro $\frac{4}{4}$ och $\frac{4}{3}$, till $\frac{8}{5}$ äro $\frac{16}{10}$ och $\frac{16}{9}$.

Dessa räkningar äro så enkla, att ett verkligt utförande af ett anträd i schema knappast vidare är nödvändigt, utan man kunde, säger förf., vid utforskande af ett anträd direkt upplägga en sedel- eller lappkatalog, i hvilken hvarje lapp hade sin på ofvan nämnda sätt anordnade sifferbeteckning.

En ganska utförlig behandling egnas frågan om *anförlust*, hvarmed menas det förhållande, att samma äkta par eller samma person kan två eller flere gånger i ett anträd förekomma såsom stamföräldrar, stamfader eller stammoder till en och samma person. Antalet anor i samma generationsled kan härigenom blifva väsentligen mindre än det regelmässiga antalet 8, 16, 32 o. s. v. Förf:s. utredning af anförlustens sociala betydelse är ganska lärorik, i det att han påvisar, hurusom anförlusten betingas af jämnbördighetslagar, äktenskap mellan släktingar, befolkningens mindre rörlighet, trånga statsgränser, noga bevarad nationalitet, stark nationalkänsla, enhet i religion m. m. Å andra sidan minskas anförlusten genom ökad känsla af jämlikhet mellan olika samhällsklasser, de företrädesvis i katolska länder talrika, af kyrkan uppstälda äktenskapshindren, fri ut- och invandringsrätt samt blandning af folk, stammar och raser. Förf, som med en historikers blick granskar dessa nu antydda förhållanden, finner, att det gifves ett i menniskonaturen grundadt sträfvande att minska mängden af anor. Lagen om det likartades och jämnbördigas attraktion kan visserligen tidtals och i ringare mån blifva åsidosatt, men är i det hela outrotlig; ty »kärleken trifves bäst vid anförlust och jämnbördighet».

För förf. framstår den känsla af pietet mot gångna släkten, hvilken tager uttryck i forskningen efter anor, såsom synnerligen lofvärd, och han kallar den »en art af religion, åt hvilken man ej upprättar tempel och altaren, men emot hvilken det socialistiska frisinnet förgäfves skall löpa till storms, emedan den är grundad i blodet».

Den tredje och sista delen af arbetet handlar om *fortplantnings- och ärftlighetsproblemen*, d. v. s. genealogien ur naturvetenskaplig syn-

punkt. Framställningen utmärker sig för mycken lärdom, och innehåller uttalanden af en mängd författare, belysta af exempel från åtskilliga furstliga familjer. Några bestämda regler för ärftligheten kunna icke uppställas; dock tror man sig, säger förf., hafva funnit, att vissa för en familj framträdande egenskaper företrädesvis äro att härleda från förfäder å manssidan. Bevisen härför liksom för öfrigt hela framställningen i denna del anbefallas såsom ett särdeles intresseväckande studium.

De sista betraktelserna egnas åt släktens uppblomstring och utslocknande och andra, starkare släktens uppkomst. »Uti alltjämt nya, men alltid på något sätt med hvarandra förbundna generationer uppträder menskligheten uti historien, liksom hafvets vågor alltid såsom samma salta vatten slå mot stranden; men inom denna likartade massa finnas särskilda afdelningar, hvilkas individuela lif lemnar ett visst utrymme för fri utveckling». Att iakttaga detta, hörer i första rummet till genealogiens *stora* uppgifter.

J. W.

Frågor och svar.

Frågor.

15. Kongl. Rådet Grefve Erik Lindschöld var i sitt första äktenskap förenad med Greta Jonsdotter, en förmögen bondedotter från Eldslösa i närheten af Skeninge. Makarne ingingo äktenskap 1657 och hustrun dog under utrikes resa redan 1659, efterlemnande en son, hvilken uppfostrades hos sina mödernefränder och blef bonde. Uti Biografiskt Lexicon Nya Följden, sidan 301, uppgifves, att afkomlingar till denne son i oafbrutet nedstigande led på manssidan skulle ännu lefva och blomstra i Östergötland, medan åter Lindschölds grefliga ätt, såvidt den stammat från hans andra gifte, för mer än halftannat sekel utslocknat.

Hvilka äro Lindschölds nu lefvande descendenter, som kunna göra anspråk på hans namn och grefvetitel?

A. D.

16. Hvar finnes Majoren Gabriel Gyllenståhls porträtt? Denne afled 1705, hvadan hans bild bör vara målad af Ehrenstrahl eller M. Mijtens d. ä. Porträttets sista, af mig med säkerhet kända egare var Gyllenståhls dotterdotter, Enkefru Eva Catharina Lindsfelt, född Du Rietz, hvilken dog på sin egendom Stora

Tirserums säteri i Södra Östergötland den 1 Januari 1784. Derefter har antagligen porträttet förblifvit qvar på nämnda egendom under hennes båda ogifta systrars lifstid. Den sista af dessa afled 1799.

Axel Durling.

17. Kan någon lemna upplysning om och hvarest porträtt finnas af nedanstående:

von Ascheberg, Christian Ludvig, v., grefve (född 1662, Anrep). Chef för Riksenkedrottn. lifreg:te t. häst.

27/8 1674—17/4 1693.

Douglas, Gustaf, grefve (född 1648. Anrep tab. 2). Chef för Skåne—Bohus läns Dragonreg:te.

31/7 1677—3/12 1679.

Haij, Eric, frih. (född 1774. Anrep tab. 4). Chef för Bohus läns reg:te.

18/12 1810—3/2 1821.

Tranefelt, Jan Verner (född 1730. Anrep tab. 7). Chef för Bohus läns Dragonreg:te.

9/5 1781—3/10 1790.

Wallenstjerna, Samuel (född 1674. Anrep tab. 13). Chef för Riksenkedrottn. lifreg:te t. häst.

14/6 1716—1720.

I. D.

18. Kan upplysning lemnas om Fabrikören *Petter Rudbecks* i Alingsås härstamning. Han var född 1712 och dog 1772, efterlemnande bland andra barn Borgmästaren i Norrtelge Per Gabriel Rudbeck. (Se Svenska Ättartal 1891, sid. 367.)

J. G. R.

19. Är porträtt kändt af *Olof Rudbeck*, född 1751, † 1777, författare till bl. a. Boråsiaden?

J. G. R.

20. »Hvem var den Häradshöfding J. Lagerberg, som i en d. 19 Sept. 1710 till K. M:t inkommen skrift anhåller om tjenstledighet från förrättande af årets hösteting i Wadstena län och hvilken år 1708 var curator ad litem för fröken Beata Charlotta Crusebjörn? Efter all sannolikhet tillhörde han ej ätten Lagerberg N:o 1112.

S. P:n L.»

21. Är något närmare kändt om den i frågan n:r 13 omnämnde Harald Eriksson Körnings hustru, som enligt Anreps Sv. Ad. Ättartaflor hette Märta Pedersdotter Luthe?

F. L.

22. *Suvorovs svenska förfäder.* I Nordisk Familjebok uppgifves att den ryktbare ryske fältherren grefve *Suvorov-Rymnikski*, furst *Halijski* »härstammar från en till Ryssland inflyttad svensk».
Hvad hette denne svenske stamfader till Suvorov, när lefde han, hvad är eljest kändt om honom och hans familj?

F. L.

23. *Pusjkins svenska anor.* I Stockholms Dagblad för den 11 juni förlidet år läses en uppsats med titeln »Svenska anor för Puschkin», däri det framställes den förmodan, att P:s morfarsmor *Christina von Sjöberg* från Reval (gift med negern general *Hannibal*) var svenska samt dotter af kaptenen vid Vestmanlands regemente *Mathias Sjöberg* af svenska adliga ätten n:r 797, hvilken blef i oktober 1709 »kommenderad med 217 man ryska fångar till Stockholm, lemnade allt sitt gods kvar i Riga, hvilket emellertid vid stadens öfvergång blef alldeles förskingradt» (Anreps Ättartaflor). Han omtalas ej ha blifvit gift af Anrep, men ifrågavarande uppsats förf:e förmodar, att sådant skett och att nämnda Christina von Sjöberg varit frukten af detta äktenskap och efter Rigas eröfring af ryssarne kommit till Reval. Det välbekanta förhållandet påpekas, att de svenska riddarhusgenealogierna äro mycket ofullständiga rörande svensk adel i Östersjöprovinserna.
Finnas några fakta, som kunna bestyrka ofvannämnda intressanta förmodan?

F. L.

24. Äro porträtt kända af *Axel Ehrenreich Gustaf Broberger*, f. 1772, † 1846. Sek.-chef för Lifgardet till häst 1822; samt *Carl Reinhold Uggla*, f. 1754, † 1809. Sek.-chef för samma regemente 1796.

H.

Svar.

4. Svar på frågan n:r 5. De i Anrep: slägten v. Olthoff tab. 3 nämnda Gustafva och Charlotta torde varit samma person och identisk med k. hofpredikanten, prosten och kyrkoherden Johan Georg Krooks maka *Gustafva Charlotta Elisabeth von Olthoff*, hvilken — enligt annons i Öresunds-Posten $^{27}/_{4}$ 1852 — † i Qvidinge $^{25}/_{4}$ 1852, $77^{1}/_{2}$ år.

Th. J:n.

5. Porträtt af den i frågan n:r 7 omtalade amiralen grefve Sparre finnes på Torpa i Vestergötland, der sannolikt äfven porträtt finnes af hans hustru.

A. E.

6. Med anledning af frågan n:r 12 vill undertecknad framställa en förmodan, att den där omtalade språkmästaren N. N. *Wellingk*, hvilken påtagligen icke varit af den introducerade frih. ätten Wellingk, tillhört den på svenska Riddarhuset icke intagna gren af samma familj, hvilken med öfverstelöjtnanten vid finska kavalleriet *Adolf Axel Wellingk* (f. 1625 † 1672), sannolikt vid midten af 1600-talet, inkom till Sverige. Han bodde på Breviksnäs i Gryts s:n af Östergötland, hvilken gård han bekom med sin hustru, Hebbla Drake (f. 1637 † 1707), dotter af landshöfdingen Hans Drake till Hagelsrum och Elin Jönsdotter Snakenborg (Bååt). Makarne hade många barn, af hvilka en son, öfverstelöjtnanten J. A. Wellingk, efter dem egde Breviksnäs (som från honom gick till ätten Rydingsvärd). Bl. a. på grund af hans giftermål torde man kunna antaga, att Adolf Axel Wellingk förvärfvat adliga privilegier för sig och sina efterkommande här i landet (ätten polsk adel sedan 1580), hvadan upplysningar om dem torde kunna erhållas i Göta Hofrätts arkiv; säkerligen ock i Gryts församlings ministerialböcker, på Breviksnäs samt Banérgodset Ekenäs, förr tillhörigt Ad. A. Wellingks brors son, kongl. rådet grefve Mauritz Wellingk. (På Ekenäs har funnits och finnes kanske ännu en större volym genealogiska tabeller, uppsatta af Adolf Axel Wellingk och bl. a. berörande hans hustrus släkt.) Har den ifrågavarande språkmästaren tillhört denna gren af ätten, torde han varit en sonson eller sonsons son af Ad. Ax. Wellingk. — I sammanhang härmed må anmärkas, att den i Tidskriftens 2. häfte sid. 103 omnämnde *Gotthard Johan Wellingk*, hvilken 1770 med familj flyttade till Frösön i Jämtland, säkerligen ock varit en ättling af Ad. Ax. Wellingk. Ett indicium härför synes ligga däri, att en af den förres söner bar namn efter sin ascendent, Hans Drake. — Intressant skulle vara att veta, huruvida ätten fortlefver.

Fredrik Drake.

Smärre biografiska meddelanden.

I supplementet, Del II, till Nordisk familjebok spalten 2357 meddelas som rättelse, att *Olof Granberg* icke aflagt studentexamen, men enligt »Skånska nationen vid Lunds universitet 1833—1883» af C. Sjöström (Lund 1885) sid. 197 blef G. student i Lund 1879.

—r.

---

von Kantzow.[1] Redan så tidigt som år 1282 30/11 förekommer namnet i ett fördrag mellan markgrefvarne Otto och Conrad af Bran-

[1] Friherre J. A. Kantzow meddelar följande tillägg till uppsatsen om ätten von Kantzow i denna tidskrifts 1:a häfte.

denburg samt den 1235 grundade staden Prenzlau i Ukermark. Antagligen härstammar den i ofvannämnda fördrag omnämnde Conrad Kantzow i Prenzlau från den i Ukermarkska Pommerska gränsen i Meklenburg uråldriga byn Kantzow. Familjenamnet har under olika tider skrifvits med K och med C, med och utan t. Under 16 århundradet förekomma personer med namnet Kantzow äfven i staden Greifswald. Utom här nedan omtalade Hans Kantzow finner man derstädes under åren 1565—1584 en Brandt Kantzow, men dennes samband med ifrågavarande släkt är lika litet bevisadt, som med den kände pommerska historieskrifvaren Thomas Kantzow. Denne senare, som 1526 10/4 immatrikulerades vid universitetet i Rostock med tillägget Sundensis, hvilket antyder hans härkomst från staden Stralsund, blef sedermera de pommerska hertigarnes sekreterare och afled 1542 25/9 i Stettin. Ifrån Erdmann Kantzow i Prenzlau skall äfven härstamma en ännu i Tyskland lefvande släkt, hvarmed den från Hans Kantzow kommande linien icke heller har kändt samband. (Se vidare nämnda uppsats sid. 38 rad 19.)

Hans (von) Kantzow var enligt Dinnies Stemmata, först öfverstelöjtnant i kejserlig tjenst, sedermera adlad af kejsaren etc. etc. (Se vidare nämnda uppsats sid. 38 rad. 27.)

Svenska Autograf-Sällskapet.

Sedan föregående häfte af Personhistorisk Tidskrift utkom hafva följande personer blifvit kallade till ledamöter af Svenska Autograf-Sällskapet, som sålunda nu räknar en hedersledamot, 218 ledamöter, deraf 10 ständiga, samt 9 korresponderande ledamöter.

Alströmer, *A.*, Friherre, Kansliråd.
von Arbin, *G. E.*, Hofrättsnotarie. Kristianstad.
Bildt, *C.*, Friherre, Envoyé. Rom.*
Brahe, *N.*, Grefve, Öfverstekammarjunkare.
Burenstam, *C.*, Minister. Tjelfvesta.
Cederström, *B. C.*, Friherre, Assessor. Kristianstad.
Cederström, *Rudolf*, Friherre. Upsala.
Dahl, *J. I.*, Löjtnant.
Djurklou, *N. G.*, Friherre, Kammarherre. Örebro.
Ehrensvärd, *G.*. Grefve, Ryttmästare. Marsvinsholm.
Erlandsson, *P.*, Kontorschef. Göteborg.
von Essen, *F.*, Friherre, Riksmarskalk. Excellens.
Gyllenstierna, *N.*, Friherre, Hofjägmästare. Krapperup.
Hansen, *H. J.*, Lärare vid Texens Realskole i Danmark. Kjöge.

* Ständig ledamot.

Holm, *C. T.*, Grosshandlare.
Holtermann, *O.*, Ryttmästare. *
Lagerfelt, *F.*, Friherre, Kammarherre.
Lamm, *H.*, Grosshandlare.
Leijonhufvud, *G. C:son*, Friherre, Amanuens.
Lewenhaupt, *C.*, Grefve, f. v. Minister för utrikes ärendena, Envoyé. London.
Lindhult, *A.*, Juris Kandidat. Alingsås.
Manderström, *C.*, Friherre, Godsegare. Dufveholm.
Oldberg, *E. O. M.*, Kommendör.
Oldberg, *G. A.*, Kapten.
Peterzens, *A. F. R.*, v. Häradshöfding.
Peyron, *G.*, Ryttmästare. Helsingborg.
Piper, *Ebba*, Grefvinna, f. von Haffner. Söfdeborg.
Piper, *Emelie*, Fröken. Löfsta.
Planting-Gyllenbåga, *G. H. V.*, Kapten. Karlberg.
Raab, *C.*, Friherre, Kapten.
Rehbinder, *H.*, Friherre, Kommerseråd.
von Rosen, *Fr.*, Grefve, Kammarherre. Hedenlunda.
von Rosen, *Gustaf*, *T. A.*, Grefve, Kammarjunkare.
Ruuth, *M.*, Grefve, Generallotsdirektör. Saltsjöbaden.
Skogman, *C.*, e. o. Hofrättsnotarie.
Sondén, *M.*, Professor.
Törnell, *O.*, Auditör.
Wachtmeister, *G.*, Grefve, Ryttmästare. Knutstorp.
Wachtmeister, *H.*, Grefve, Kabinettskammarherre. Årup.
Weidling, *H.*, Kammarskrifvare. Göteborg.
Willers, *W.*, Kamrerare.
Wrangel, *Fr.*, Friherre, Kabinettskammarherre. Ellinge.
Åkerhielm, *N. G. S.* Friherre, f. v. Statsminister.

De af sällskapets ledamöter, för hvilka annorlunda ej uppgifves, bo i Stockholm.

* Ständig ledamot.

Desiderata.

Såväl tryckta arbeten som manuskript af eller om och öfver medlemmar af ätten *Rudbeck* (Rudbeckius) önskar undertecknad genom köp eller byte förvärfva.

Särskildt önskas följande arbeten af Olof Rudbeck d. ä.:

1. Disp. anatom. de circulatione sangvinis, 4:o Arosiæ 1652 och 8:o Lugd. Bat. 1654.
2. Nova exerc. anatom. exhibens ductus hepaticos, 4:o Arosiæ 1653 och Lugd. Bat. 1654.
3. Hortus Upsaliensis Academiæ, 12:o Ups. 1666.
4. Deliciæ vallis Jacobææ, 12:o Ups. 1666.
5. Atlantican, del I, tredje uppl. (igenkännes bl. a. på att myntet sid. 711 blifvit bakvändt samt att kransen med pennan och svärdet å sista sidan är nära 3 centimeter mindre i diameter än i första uppl.).
6. De af O. R. utg. sagor in folio.

Joh. G. Rudbeck,
frih.; vice häradshöfding,
adr. Stockholm.

N:R 4. H. M. DROTTNING DESIDERIA.

(FOTOGRAFI TAGEN EFTER DÖDEN.)

N:R 5. GREFVINNAN AURORA BRAHE, FÖDD KOSKULL.

MINIATYR AF AUGUSTIN, INFATTAD I GULDDOSA
TILLHÖRIG KAMMARHERREN FRIHERRE CONRAD FALKENBERG.

N:R 6. FRIHERRINNAN CHARLOTTA ELEONORA VON ESSEN,
FÖDD DE GEER TILL LEUFSTA.

(MINIATYR AF LAFRENSEN D. Y., TILLH. GREFVINNAN E. WACHTMEISTER.
F. VON PLATEN.)

N:r 7. Grefvinnan Lovisa Meyerfelt, född Sparre.

(Oljemålning tillh. grefvinnan Stephanie von Wedel.)

N:r 8. Grefvinnan Varvara Sprengtporten, född Samytsky.

(Miniatyr af Molinari, tillhörig förste kammarherre Celsing.)

N:R 9. GREFVINNAN CHARLOTTE WRANGEL TILL SAUSS, FÖDD WACHTMEISTER TILL BJÖRKÖ.

(PASTELL AF LUNDBERG, TILLH. GODSEGAREN HARRY NORDENSKJÖLD Å FÅREBO.)

De äldre leden af slägten Leijonhufvud-Lewenhaupt.

(Genmäle.)

I femte årgången af »Svenska Ättartal» framlade jag för ätten *Leijonhufvud-Lewenhaupt* en slägtledning, som ej så litet skilde sig från den gamla häfdvunna uppfattningen. Emot densamma har ej heller någon invändning gjorts, men deremot har man icke godkänt min deri uttalade åsigt, att en af ättens medlemmar, »skälig man Gregers i Brunsberg», som nämnes år 1413, varit bonde eller möjligen lägre frälseman. Nu senast har frih. K. K:son Leijonhufvud i en längre afhandling i denna tidskrift bland annat sökt framlägga bevis för att denne Gregers i Brunsberg ovedersägligen varit frälseman.

Då jag emellertid i ofvan anförda slägtledning endast yttrade mig i den aldra största korthet, må här lemnas en redogörelse för de skäl, hvarå jag stödde min åsigt rörande denne Gregers' i Brunsberg samhällsställning, särskildt som dessa skäl i någon mån äfven belysa den i medeltidens diplom förekommande terminologien.

Under hela Medeltiden var det synnerligen vanligt, att man till en persons namn fogade ett attribut. De oftast förekommande äro: *värdig*, *välboren*, *ärlig*, *beskeden* (*beskedlig*), *skälig* och *god*. Intet af dem, välboren undantaget, är visserligen bestämdt bundet till någon viss samhällsklass, men vid granskning af en större mängd diplom finner man dock snart, att medlemmar af ett visst stånd dock oftast utmärkas med något särskildt af dessa attribut. Så kallas prelater vanligen värdiga, riddare och andra frälsemän ärliga och välborna, prester hederliga samt borgare och bönder beskedna (beskedliga) och skäliga. I ett och samma diplom göres ock ej så sällan en bestämd skilnad dem emellan. Så t. ex. nämnas 1404 $^{30}/_{10}$ skälige män Clemens i Svensta och Olof Niclisson i Björnlunda (bönder), ärlig man Ingeld Törnesson

(frälseman) och hederlig man herr Peder Vikmansson (prest), 1405²/₅ ärlig man her Christiern Niclisson (riddare) och hederliga män herr John i Bro och herr Karl i Frötuna (kyrkoherrar), 1410¹/₉ hederliga män herr Sune Trulle och herr Laurens Skytta (prester) skälig man Henneka Starke (borgare) och välboren man Magnus Haldorsson (frälseman). Detta hindrar dock ej, att en riddare eller annan frälseman, särskildt lägre, någon gång kan kallas beskedlig, samt en bonde ärlig.

Hvad nu ordet *skälig* beträffar, utthänges det under 1400-talet mer och mer af det tyska låneordet beskeden (beskedlig). Allmännast förekommer det vid denna tid, början af 1400-talet, i diplom från mellersta Sverige och Östergötland, och såsom ofvan är anfördt, tillägges det vanligen personer tillhörande de ofrälse stånden. Såsom friherre Leijonhufvud påvisat det, gifves det dock också exempel, att riddare någon gång kallats skäliga. För tiden 1401—1420 har jag funnit detta skälig omkring 165 gånger vara användt om personer tillhörande de ofrälse stånden eller ock personer så obetydliga, att jag icke varit i stånd att bestämma deras samhällsställning, men deremot endast omkring 35 gånger om bevisliga frälsemän, däri inberäknade ej få lägre frälsemän. Då derför under denna tid en person kallas skälig utan tillägg af annan förklarande titel, har man full rätt att i fem fall af sex anse honom vara oadlig eller möjligen lägre frälseman.

Vidare märkes, att under början af 1400-talet frälsemän som tillnamn vanligen bära faderns namn, då deremot bönder endast hafva dopnamnet med tillägg af bostaden, hvarvid ständigt prepositionen *i* användes, så t. ex. frälsemännen, riddarena Knut Udsson, Niclis Göstafsson och Laurens Ulfsson, men bönderna Björn i Sundby, Anund i Ånsta och Niclis i Edeby. Äfven från denna regel gifves dock en mängd undantag så att stundom också bönder erhålla fadersnamnet och frälsemän endast nämnas med dopnamnet och bostaden, såsom t. ex. 1404 östgötarne Bengt i Stuthö, Störkar i Ö, Laurens i Thösthö och Alle i Smethsthorp, knapar, 1408 södermanländingen Michel i Lundby, väpnare, 1412 södermanländingen välborne Arvid i Walsö och 1420 Thord i Balsta (frälseman). Detta sistnämda äger dock endast rum i fråga om lägre frälsemän, och för tiden 1401—1420 har jag ej anträffat en enda högre frälseman nämd på sådant sätt.

Enligt det i diplomerna från 1400-talets början gängse språkbruket måste således skälig man Gregers i Brunsberg varit bonde eller möjligen lägre frälseman.

Som bevis för att denne Gregers i Brunsberg verkligen varit frälseman framdrager frih. Leijonhufvud ett dombref af 1413 $^{7}/_{7}$, ur hvilket ett utdrag här må anföras:

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — »tha kærde for oss a satto thinge skæligen man Gregers i Brundzbærge oppa en fiæl i Wallom i enne ængh, hulket wy til næmpdenne ransakan lotom, oc næmpden ransakade thet oc witnade oc swor, at the enthe annat wisto oc myntes wthan han haffuer lighat aff aller, som han nw ligger, och the som nw haffuan, the haffua hafften aff aller oc thera forældra fore them, i hulkom by oc i fiæl, som værdhoghe fadher biscop Andris jordh æghandhe ær wti, i hulkom fiæl for:de Gregers sagdhe sik ægha wtinnan æpter thy at han war jordhæghande i bynom, oc thet ær omynnis hæffdt. Thy dömdom wy thæn for:da fiællen wærdhoghom fadher for:da biscop Andrissa oc them han haffuer hær til hafft stadughan oc fastan til æwerdelica ægho them oc thera arffwm, wthan noghot rættare fynnes kan æn nw for oss witnat ær»

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Med »fiælder» eller »urfiælder» förstås enligt Schlyter »ett stycke jord, som särskildt tillhör någon utan gemenskap med grannarne i byn», och Södermannalagen, hvars rättssedvänjor äfven efter antagandet af Magnus Erikssons landslag användes som subsidiär rätt, stadgar i Jordabalken 13: »Ligger vrfielder i by oc ær flut fielder, folgher ej forn hæfþ, rör eller garþer gange ater i sama by han ær vt af gangin»; samt: »Ligger vrfielder i by, fölghir forn hæfþ, rör eller garþer oc mat gierd, liggi han þem firi fæþerne». — Då nu enligt detta dombref nämden vitnade, att denna »fiæl» legat af ålder, som den nu låge, och de som nu innehade densamma haft den af ålder och deras föräldrar före dem samt att det var urminneshäfd,[1] följer tydligen deraf, att Gregers i Brunsberg, som stödde sina rättsanspråk på egande del i byn, ansett denna »fiæl» vara en dylik »flut fiæl» samt hela byns gemensamma oskiftade egendom. Detta dombref bevisar således ingenting, ty i en bys oskiftade mark kunde såväl frälsemän som skattebönder hafva del.

Gregers i Brunsberg hade sonen Kristiern Gregersson. Då denne år 1438 kallas välboren, vill frih. Leijonhufvud föra honom till det högre frälset. Bland välborne män har jag dock anträffat år 1402 södermanländingarne Erik Kula och Olaf Springare, 1408 Henrik Babbe och Michel i Lundby äfven södermanländingar,

[1] Frih. Leijonhufvud hänför oriktigt orden »oc thet ær omynnis hæffdt» till Gregers' käromål men i så fall skulle det stått *war* och ej *ær*. Ordställningen »oc thet *ær* omynnis hæffdt» ådagalägger tydligen, att det hör till nämdens utsago och bör koordineras med de föregående »haffuer lighat aff aller» och »haffua hafften aff aller».

1410 östgöten Magnus Haldorsson, 1412 Södermanländingen Arvid i Valsö, 1413 smäländingen Tune Djeken och 1420 östgötarne Haquon Holk och Gunnar Diekn, hvilka alla måste hänföras till det lägre frälset. Ordet, välboren, utgör således icke i och för sig bevis på högadlig härstamning. — Det är dock tydligt, att Kristiern Gregersson stått vida högre å frälsets rangskala än de ofvan uppräknade lägre frälsemännen. Grunden dertill får dock helt säkert icke sökas i hans börd utan snarare i hans personliga dugande egenskaper. Dessutom har nog ock hans giftermål med en slägting till den ansedde halländske riddaren Broder Svensson icke så litet bidragit till att höja hans anseende.

Rom d. 18 oktober 1899.

K. H. Karlsson.

Svar till D:r K. H. Karlsson.

Erkännande, att brefvet af 1413 7/7 af mig tolkats orätt, vill jag gärna medgifva, att jag äfven dessförutan skulle varit fullt belåten med att anse Kristiern domare och Greger i Brunsberg för lägre frälsemän eller kanske bönder, om jag ej, vid läsandet af Hildebrands »Sveriges medeltid», tyckt mig finna, att attributet välboren angåfve börd. Hildebrand angifver såsom en bestämd ledning för bedömandet om en man varit »högättad», att han ägde börd och förde adligt vapen. Doktor Karlsson synes bedöma personernas samhällsställning i detta afseende efter hur de framträda i pergamentsbrefven. Ehuru kanske detta åskådningssätt är riktigt och vid forskning försigtigare, synes det mig dock sannolikt, att många »högättade» män kunnat, liksom i våra dagar, hafva varit föga märkvärdiga och mycket litet omtalade i pergamentsbrefven.

Kristiern i Brunsberg, som var domare, nämnes såsom »vidervaruman», så snart efter landslagens införande, att han med all sannolikhet får anses vara den ene af de två jämnstälda domare, som enligt Södermanlandslagen skulle finnas i hundaret. (Staffan Ulfsson var då den andre; båda nämnas i samma bref 1365.) Med en inom hundaret så pass framstående ställning skulle han tämligen säkert kunna antagas varit frälseman och hans son Greger i Brunsberg likaså frälseman.

Abraham Kristiernsson, som 1491 blef riksråd, således blott 8 år efter Kalmar recess, synes väl hafva hört till en annan klass än »de vanbördingar», som enligt nämnda recess »ej fingo dragas adeln öfver hufvudet genom att tagas in i Riksrådet». — Intressant vore få bevis på om någon af Abraham Kristiernssons samtida riksråd ej var af gammal frälseslägt.

Kristierns och Gregers samhällsställning önskade jag ej få afgjordt fastslagen, ty mina forskningar skola fortgå, äfven om förhoppningarna att finna något nytt ej äro stora. Under medgifvande att jag i min uppsats måhända användt allt för bestämda uttryck med afseende på ofvannämnda personers samhällsställning får jag härmed framhålla, att detta ej föranledts af att träda i opposition mot en så framstående och ärfaren forskare som doktor Karlsson, utan endast förestafvats af min öfvertygelse.

Eskilstuna den 16 nov. 1899.

Karl Leijonhufvud.

Ett återfunnet privatarkiv.

Vid det omfattande ordningsarbete, som för närvarande pågår i kammararkivet, har man påträffat en del handlingar, som tydligtvis äro rester af enskilda personers arkiv.

Kammararkivets handlingar äro hufvudsakligen af kameral natur, d. v. s. beröra de grenar af statens finanser, som handlagts i den af Gustaf Vasa inrättade räkningekammaren och det sedermera derifrån utbrutna kammarkollegiet. Till denna hufvudgrupp sluter sig en större serie handlingar från Carl XI:s reduktion, samt mindre samlingar, som af en eller annan anledning hamnat i arkivet. En stor del af arkivalierna har redan länge varit ordnad och för forskningen tillgänglig. Men digra volymer och en mängd lösa papper hafva deremot legat så godt som undankastade, tills de för några år sedan med hjelp af statsanslag börjat genomgå en systematisk granskning för att göras användbara.

Innan ordningsarbetet begynte, hade vid olika tillfällen en del handlingar öfverförts till riksarkivet. Så ditlemnades för åtskilliga år sedan det s. k. De la Gardie'ska arkivet, hvilket nu utgör en af riksarkivets värdefullaste specialsamlingar. Det är den

bekante rikskansleren Magnus Gabriels arkiv, hvilket i samband med reduktionen kom till myndigheterna och derefter hamnade i kammararkivet. Äfven en del andra privatarkiv, större eller mindre, vandrade nog samma väg till kammararkivet, der de ännu finnas, försåvidt de ej äro till riksarkivet öfverlåtna.

Bland handlingar, som på 1850-talet öfverlemnades till riksarkivet, var äfven ett antal bundtar med påskrift »Momma-Reenstierna». Att döma af en mängd arkivalier, som under det senare ordningsarbetet blifvit påträffade i kammararkivet, äro äfven dessa handlingar stycken af ett privatarkiv, nemligen det som tillhört bröderna *Abraham* och *Jakob Momma* (adlade Reenstierna), hvilka under senare hälften af 1600-talet hade omfattande affärsförbindelser med svenska kronan. I kammararkivet hafva under ordningsarbetet samlats omkring 100 bundtar med stora folianter och lösa papper, som tydligtvis tillhört dessa personer.

Att bestämdt säga, huru de inkommit i arkivet är svårt. Kanske har det skett i samband med reduktionen, kanske genom andra åtgärder, som statsmyndigheterna vidtagit. Emellertid förefaller det troligt, att det är ett helgjutet arkiv, som här blifvit bevaradt och att det omfattar handlingar ej blott rörande bröderna Mommas förbindelser med svenska staten, utan äfven rörande deras öfriga affärsförhållanden. Der finnas hela serier af bref och skrifvelser till och från dessa personer, der finnas räkenskaper, aftal, qvittenser, prospekter och lösa anteckningar af politiskt och privat innehåll.

Upptäckten af ett så omfattande privatarkiv som bröderna Mommas måste emottagas med intresse. Det är något alldeles enastående att kunna rekonstruera ett så pass gammalt affärsarkiv — och det bör vara ett nöje för vederbörande att få draga nytta af den tillfällighet, som räddat detsamma. Till bearbetande af den svenska handelns och industriens historia hafva vi allt för litet material för att vi skulle förbise hvad slumpen bjuder. Våra större industriella anläggningar äro i allmänhet ej äldre än slutet af 1700-talet: de arkiv, som der tilläfventyrs finnas förvarade, gifva endast inblick i nyare tiders förhållanden. Och hvad de offentliga arkiven innehålla, kan i allmänhet endast gifva något af den yttre ram, med hvilken statsförhållandena omsluta det fritt pulserande affärslifvet. För att kunna få en rikare totalbild, är det af vigt att se detaljerna i den enskildes egna samlingar.

Bröderna Mommas historia är kanske lämplig såsom knutpunkt för 1600-talets svenska handelshistoria. Om personerna i

fråga har man ej någon fullt detaljerad kännedom. Man vet, att deras slägt kom till Sverige från Nederländerna redan under drottning Kristinas tid. Abraham och Jakob voro borgare i Stockholm. De försträckte vid olika tillfällen kronan med penningar och hade flera affärsförbindelser med staten. De arbetade för bergsbrukets uppryckande, voro bland de första, som uppmärksammade öfre Norrlands malmrikedomar och som sökte föra kultur till Lappland: Kengis i Vesterbotten bearbetades af dem, flera forsar i Lappmarken läto de upprensa. Färnaverken i Vestmanland äro äfven deras anläggning. I Norrköping egde de ett större messingsbruk. Af drottning Kristina hade de Gotland förpaktadt; de hade planer att upparbeta öns gamla handel och sjöfart, men deras regemente var der illa lidet, att döma af folkets klagomål för regeringen. Tanken att genom en kanal förbinda Öster- och Vesterhafvet är äfven fästad vid bröderna Mommas namn. Båda bröderna blefvo under Carl XI:s förmyndareregering adlade och tjenstgjorde som kommissarier i kommerskollegium. Jakob Reenstierna dog 1678 (ej 1720, såsom Anrep uppger), Abraham år 1690.

Det antydda är nästan det enda man vet om bröderna Momma. Men kanske har historien glömt mycket af det väsentliga, då den ej i sin minnesbok fastslagit något mera vid deras namn.

I sjelfva verket vill det synas, som om den rörelse bröderna Momma idkade, hade en för vårt land alldeles enastående omfattning. Men samtiden kunde kanske icke se det märkvärdiga deri. En tid, som endast dömde storheten efter segrar i krig och underhandlingar, kände ingen beundran för personer, hvilkas egen vinning tycktes vara deras enda sträfvan. Men geniet och dådkraften har en storhet, som ej endast får dömas efter lätt synliga medel och mål — och den historieskrifning, som opartiskt vill väcka till lif minnet af stora andar på skilda verksamhetsfält, skall nog ej länge behöfva tveka, förrän den söker göra bröderna Momma mera bemärkta än hittills. I vår handels och industris historia ser man knapt några större namn skymta fram förrän under 1700-talet, med undantag af den store vapenfabrikanten Louis De Geers. Att så är förhållandet beror kanske mindre på, att inga stormän funnos än att samtiden ej förstod dem. Frihetstidens ledande män gåfvo intresset för handel och näringar en högre lyftning och ett ädlare namn: derför hafva de betydande affärsmännen från 1700-talets midt i vår historia fått behålla en plats, som blifvit 1600-talets affärsmän förnekad.

En studie öfver bröderna Momma skall kanske ådagalägga, att deras verksamhet var för tidens svenska affärslif lika central, lika tongifvande som 1700-talets koryféers; den skall kanske visa, att många af de nya idéer, åt hvilka först senare tider förmått gifva verklighet, redan då förbereddes och framlades; kanske var det i stort sedt de handlingskraftige männens nya fosterland, som kom att draga största nyttan af den penningomsättning, som de för egen vinning igångsatte.

Redan från antydda synpunkt, att gifva möjlighet till ett enhetligt studium af bröderna Mommas historia såsom belysande tidens affärslif, skall det blifva af betydelse att de återfunna handlingarna bibehållas i samladt skick. Men äfven i öfrigt har saken sitt intresse. Arkivmannen ser ej gerna, att det som en gång varit helgjutet, splittras för andra syften. En samling sådan som den ifrågavarande kan ställas vid sidan om de adliga arkiv, hvilka man ofta bibehåller som specialsamlingar. Den innehåller ej så många för den politiska historien betydelsefulla upplysningar, men har å andra sidan en ganska enastående karakter derigenom, att den är på naturligt sätt framgången ur en personlig verksamhet, ej konstruerad af det allmänna samlarbegär, som gifvit upphof till vissa enskilda arkiv.

I kammararkivet har under ordningsarbetet äfven påträffats ett mindre affärsarkiv, som kanske är än mera unikt, derför att det är äldre. Det har tillhört *Johan Uthoff*, en person, som hade flera förbindelser med hertig Johan af Östergötland, kallad dennes »tro- och handelsman». Uthoff lefde in på 1620-talet. Huru hans papper kommit till kammararkivet är osäkert. Kanske med några af hertig Johans handlingar, kanske tillsamman med Mommas; liksom Momma var Uthoff nederländare. Samlingen är ej på långt när så stor som Mommas. En del af Uthoffs handlingar äro förut till riksarkivet öfverlåtna.

Det är att hoppas, att de delar af bröderna Mommas och Johan Uthoffs samlingar, som nu äro skilda, sammanföras i det arkiv, der de lämpligast kunna förvaras, och att enhvar af samlingarna ordnas fristående utan någon utgallring af handlingar, som möjligen kunna vara af s. k. allmänt historiskt intresse.

Holger Rosman.

Maria Aurora von Spiegel.

Det var egentligen intet svenskt fruntimmer, hon som slutligen bar namnet Maria Aurora von Spiegel. Född i fjerran östern, har hon dock en kortare tid kunnat kalla sig svenska och — underliga lek af ödet — när hon, som en gång skulle blifva konung August den starkes af Polen älskarinna, döptes, stodo Carl XII och Aurora Königsmarck fadder!

När de kejserliga trupperna 1686 eröfrade Ofen och de besegrade muhamedanernes egodelar blefvo segrarnes byte, föllo på den svenske friherren Alexander Erskins lott bland annat fyra sköna turkinnor: Roosia, Eisia, Eminé och Fatima.[1] Eisia uppgaf sig vara född af kristna föräldrar, men hade sedan sin spädaste barndom varit under turkiskt husbondevälde, så att hon ej ens visste, om hon var döpt eller ej. Roosia och Eminé hade förlorat sina män under belägringen, de hade varit turkiska officerare. Fatima hade, enligt vittnesbörd af tyska kyrkans i Stockholm dopbok, varit hustru åt en muhamedansk prest, äfven han död under belägringen.

Inom kort återvände Erskin, i sin vapenbroder grefve Philip Königsmarcks sällskap, till Sverige medförande sitt byte. Om han för egen räkning behöll tre af de qvinnor, krigets rätt gjort till hans slafvinnor, veta vi ej. Den fjerde, Fatima, skänkte han till Aurora Königsmarck; en present, som denna tyckes med stort intresse hafva mottagit. Hon började genast med ifver vinnlägga sig om den unga turkinnans uppfostran, först och främst att bereda henne för den kristna läran. Snart ansågs hon färdig att mottaga dopet, och den 7 november 1686 blef hon, tillika med de tre öfriga, döpt i tyska församlingen i Stockholm. »Je dois baptiser ma fille turque dimanche avec les antres et il me faut

[1] I utländska källor uppgifves ofta att Fatima blifvit tagen i Ofen af fältmarskalken Schöning och döpt i Berlin; en annan berättelse säger, att Philip Königsmarck fann henne klädd i guldbrokad och ädelstenar samt gissar att hon varit en cirkassiska af hög börd. Tyska kyrkans i Stockholm dopbok uppgifver Erskin.

de l'argent pour cela», skrifver Aurora Königsmarck några dagar förut till sin homme d'affaire. Både kostnaden och högtidligheten voro nog stora att döma af alla de personer, som stodo fadder vid detta i en svensk kyrka ovanliga tillfälle. Bland dem sågos drottning Ulrika Eleonora, prinsessan Hedvig Sophia jemte många af Sveriges högst uppsatte män och qvinnor. Fatimas faddrar voro: den då blott fyraårige kronprinsen (sedermera konung Carl XII), riksmarskalken grefve Steenbock, fältmarskalken grefve Otto Wilhelm Königsmarck, grefvarne Erik Steenbock och Philip Königsmarck, baron Alexander Erskin, grefvinnorna Beata Elisabeth De la Gardie, född Königsmarck, Lisa De la Gardie, född Oxenstierna, Maria Lillie, född Steenbock, Hedvig Oxenstierna, född De la Gardie, Görel Lewenhaupt, född Sparre, Ebba Banér, född Lewenhaupt, och fröken Aurora Königsmarck. En lysande samling!

Fatima kallades i dopet Maria Aurora efter sin herskarinna. I sjelfva dopboken har en omkastning egt rum mellan Fatimas och Eminés kristna namn, men detta torde ej förorsaka någon tveksamhet, då det är kändt, att fru von Spiegels ursprungliga namn var Fatima, och att hon uppkallades efter sin gudmoder Aurora Königsmarck, som ej finnes antecknad som fadder till flera än en af turkinnorna.

Aurora Königsmarck fortfor att hafva den ömmaste omvårdnad om sin skyddsling och gaf henne den bästa uppfostran, en uppgift som föremålets snabba fattningsgåfvor och medfödda fina sätt att vara gjorde lätt. Från tjenarinna öfvergick hon snart till väninna, och vänskapen dem emellan tyckes hafva trotsat många stormar. Hennes namn förekommer ofta med vänskap nämndt i den Königsmarckska familjens bref. När Aurora Königsmarck efter sin moders död 1691 lemnade Sverige för att bosätta sig i Hamburg, medföljde »die Marie Aurora», som hon vanligen kallas, och hon var äfven följaktig till Dresden och Warschau, der båda gingo samma öde till mötes. Hon har sjelf berättat, att hon vanligen var närvarande vid de dagliga besök, som kurfursten gjorde hos Aurora Königsmarck, »où ils ne faisoient que badiner et jouer ensemble comme des enfants». Kurfursten hade ej många gånger sett Maria Aurora förr än han fattade begär till henne, men det dröjde ganska länge innan han lyckades öfvervinna hennes motstånd, och Aurora Königsmarck sväfvade länge nog i okunnighet om att hon i sin sällskapsdam hade en allt mer gynnad rival, hvilken så småningom alldeles intog sin forna

herskarinnas plats. Konungen öfverhopade Maria Aurora med gåfvor och gifte henne, på vissa vilkor, med sin kammartjenare Spiegel, hvilken i belöning för sin obrottsliga lydnad för konungens vilja, blef adlad och utnämnd till öfverstelöjtnant. Fru von Spiegel var en af dem, som den ombytlige monarken verkligen tyckes hafva älskat, för så vidt hans rymliga och flygtiga hjerta kan sägas hafva varit mägtigt af någon djupare känsla. Han återvände till och med vid flera skilda tider till henne, sedan han tröttnat på dem, som allt emellanåt kommit honom att glömma den sköna turkinnan, samt erkände som sina de barn hon födt, en »ära», som blott vederfors fem af hela hären af hans älskarinnor. Konungens lefnadssätt torde ej hafva förefallit fru von Spiegel så stötande, hon har lättare än sina rivaler kunnat öfverse med — ja kanske, uppvuxen som hon var i harems hemland, funnit det helt naturligt — att hennes älskare »lefde som en turk».

Fru von Spiegel, som hade konungens ynnest att tacka för sin ansenliga förmögenhet, tillhörde under hela August den starkes tid det polsk-sachsiska hofvets mera bemärkta personligheter. Hon syntes, äfven sedan hennes intimitet med konungen upphört, alltid i främsta ledet, hvartill, förutom hennes eget kloka uppträdande, mycket bidrog den varma vänskap, hvarmed hon omfattades af den inflytelserika kronstorskattmästarinnan Przebendowska, gunstlingen grefve Flemings nära slägting. När konungen dog, testamenterade han med en hos honom ovanlig minnesgodhet 8,000 talers årsränta till fru von Spiegel.

Hennes barn voro: sonen den kunskapsrike och begåfvade grefve Fredrik August Rutowsky, född 1702, hvilken efter att hafva utmärkt sig i fransk, savoyisk och preussisk krigstjenst slutade som sachsisk generalfältmarskalk, samt dottern Catharina, född 1706, först gift med polacken grefve Michael Bielinsky, en broder till konung Augusts bekanta älskarinna grefvinnan Dönhoff. Från honom skild gifte hon om sig med en fransman i sachsisk tjenst grefve Claude de Bellegarde.

Vi hänvisa i öfrigt till *Vehse: Geschichte der Deutschen Höfe* del 32, hvarest finnes anförd en längre, ganska sympatisk karakteristik öfver denna Carl XII:s och Aurora Königsmarcks guddotter af en samtida vid konung Augusts hof Georg Ludvig von Haxthausen.

Adam Lewenhaupt.

Riksvapnet å det nya Riksdagshuset.

Genom tillmötesgående från Arkitekten Aron Johansson har redaktionen blifvit satt i tillfälle att här meddela en afbildning af gipsmodellen till riksvapnet, sådant det är ämnadt att i sten huggas och uppsättas öfver hufvudingången till riksdagshuset. Ett och annat vore väl att härvid anmärka, men må den heraldiskt intresserade allmänheten sjelf döma. Tidskriftens redaktion ställer gerna till förfogande utrymme för de omdömen och uttalanden, som till äfventyrs kunna komma den tillhanda i detta ämne.

Utdrag ur Sigrid Bielkes (g. m. Riksmarsken grefve Gustaf Horn till Björneborg) och Fältmarskalken grefve Nils Bielkes egenhändiga annotationer[1] om sina närmaste anförvandter.

(Meddel. af grefve Carl Trolle-Bonde.)

I.

Sigrid Bielkes annotationer.

A:o 1548[2] d. 27 *Maij* blef min farfar född, den wällborne herr **Thure Nilsson Bielke** på Åkeröö, klockan 2 effter middagen.

—»— 1550 d. 21[3] *Maij* drunknade min k. farfarsfar, den wällborne herren herr **Nils Persson Bielke** i *Bråwijken*; d. 29 fants han igen och blef förd till *Åkeröö*; d. 8 *Junij* blef han begrafven i Betna kyrkia.

—»— 1545[4] d. 16 *Novemb.* i wågens tecken blef min farmor, fru **Margareta Sture,** gref **Svante Stures** dotter, emällan 1 och 2 effter middagen född.

—»— 1559 d.[5] 2 *Decemb.* blef hennes syster fru **Christina Sture** imällan 9 och 10 på *Hörningsholm* i gamla frustugan född.

---

[1] Dessa annotationer finnas inbundna i en volym förvarad vid Säfstaholm samt betecknad med n:r 126 jemte påskriften: »*Genealogica*».
[2] I Ättartafl. står 1552.
[3] I » » 20 maj.
[4] I » » 1547.
[5] I » » 22 Dec.

GIPSMODELL TILL RIKSVAPNET ÖFVER DET BLIFVANDE RIKSDAGSHUSETS HUFVUDINGÅNG.

(FOTOGRAFI EFTER NATUREN AF MARTIN & C:O.)

A:o 1577[1] d. 29 *Septemb.*, som war *Michelsmässodag i Refle*, stod min sahl. swärfaders bröllop; den wällborne herren her **Carl Hindrichson Horn** med fru **Agneta Delvich.**

—»— 1578[2] d. 2 *Septemb*, om mårgonen kl: 7 blef deras första sohn hr **Hindrich Horn** född.

—»— 1579 d. 29 *Novemb.* om aftonen emällan 4 och 5 blef hr **Evert Horn**[3] född, den Gud tog utur denna werlden d. 4 *Decemb.*

—»— 1581 d. 19 *Febr.* klockan 9 om aftonen blef Jungfru **Helena Horn**[4] född.

—»— 1582 d. 13 *Febr.* om aftonen klockan 9 blef Jungfru **Magdalena**[5] född i *Narfven.*

—»— 1583 d. 15 *Septemb.*, som war en Söndag, klockan 2 effter middagen i *Narfven* blef hr **Claes Horn**[6] född.

—»— 1585[7] d. 11 *Junij* om aftonen klockan 8 wid *Hapsala* Slott blef hr **Evert Horn** född.

—»— 1586 d. 19 *Decemb.* om aftonen emällan 4 och 5 wed *Wenden* blef hr **Carl Horn**[8] född.

—»— 1588 d. . . . blef Jungfru **Christina Horn**[9] född wed *Kagas.*

—»— 1590 effter Narfwiska belägringen föddes i Refle d. 26 *Junij* om midnattstid Jungfru **Elsa Horn.**[10]

—»— 1592 emellan d. 22 och 23 *Octob.* om natten klockan 11 blef min dygdige och kiäre herre född, den högwällborne herren **Gustaf Horn** i sin faders fängelse på *Örenby* (Örby).

—»— 1594 d. 13 *Febr.* om natten klockan 3 blef Jungfru **Anna Horn**[11] wed *Kagas* född. Har nu min Svärfader haft 14 barn, men jag wet nu intet wist deras namn.

—»— 1617 d. 1 *Junij* stod min sahl. Faders Bröllop,[12] hr **Nils Bielke** med min sahl. moder fru **Catarina Oxenstiena Bengtsdotter** och stod det på *Stegeborg.*

—»— 1618 d. 11 *Novemb.* blef min kiäre broder hr **Thure Bielke** född på *Åckeröö* up i stenhuset i fruustufwan klockan 8 om aftonen.

—»— 1620 d. 26 *Octob.* är iag född på *Åckeröö* up i stenhuset, klockan 4 om aftonen om en Fredag i Fiskens teckn.

—»— 1622 d. 29 *April* blef min syster Jungfru **Margareta Bielke**[13] född på *Erfwalla* upp i stenhuset i sahl. moders cammare om måndagen klockan 2.

---

[1] I Attartafl. står intet årtal.
[2] I » » 1758 (tryckfel) och ingen dag.
[3] I » » han ej.
[4] I » » hon ej.
[5] I » » hon ej.
[6] I » » hvarken år ell. dag.
[7] I » » 1581 och ingen dag.
[8] Om honom står i Ättartafl. blott: »† ogift före 1611».
[9] Finnes ej upptagen i Ättartafl.
[10] Antagl. samma som i Ättartafl. benämnes »Elin † ung».
[11] Upptages i Ättartafl. som 3:e barnet utan årtal.
[12] I Ättartafl. står icke något årtal angifvet.
[13] I » » hon angifwen som äldsta barnet utan årtal.

A:o 1624 d. 16 *Febr*[1] afsomnade min sahl. kiära fru moder sackta och stilla och lätt sielf både ögon och munnen till och blef hon död på Åckeröö i sin cammare klockan öfwer 1 om middagen, min kiära moder fru **Catarina Oxenstierna**, Gud frögde hennes dygdiga siähl i Guds rike och förläna henne en frögdefull uppståndelse med alla Christtrogna och trösta oss k. Barn, som nu så trogen och dygdig moder hafwer mistadt.

—»— 1626[2] Midsommardagen, som war om en Söndag här i *Stockholm* i Bielkiska huset dödde min sahl. k. herr fader, den wällborne herren hr **Nils Bielke** om natten klockan 12. Gud frögde hans siähl i sitt ewiga rike och förläne honom en frögdefull upståndelse med alla Christtrogna och trösta oss alla, som nu altid har måst saknat så kiärt.

—»— 1626 det samma åhret, som war om hösten der efter, så kom wij till wår morbroder herr **Gabriel Bengtsson Oxenstierna** här i *Stockholm*, och woro wij der in till dess wårt Bröllop stod.

—»— 1628 d. 28 *Aug.*[3] stod min k. herres första Bröllop med syster **Christina Oxenstierna** i *Stockholm.*

—»— 1629 d. 18 *Aug.* blef hans äldsta dotter Jungfru **Agneta Horn** född i *Riga.*

—»— 1630 d. 23 *Aug.* blef hennes son[3] **Axel Horn** född på *Heringe.*

—»— 1631 d. 8 *Aug.*[5] i *Stettin* blef hans k. huusfru, Fru **Christina Oxenstierna** död; Gud frögde hennes siähl och förläna henne en frögdefull upståndelse med alla Christtrogna.

—»— 1634 d. 27 *Aug.* blef min k. herre fången i *Nörlinge* slachtning af de Beijerska och satt han fången till A:o 1642 d. . . . *Martij* slapp han lös och kom hit till Stockholm i *Augusti.*

—»— 1643 d. 22 *April* blef iag förlofwad med min k. herre här i *Stockholm;* det samma åhret stod wårt Bröllop d. 9 *Julij* här i *Stockholm* i herr **Lars Sparres** huus, tillika med min k. systers[6] Bröllop och stod de båda isänder om en Söndag.

—»— 1644[7] i *Landscrona*, som war en Söndag, d. 8 *Sept.* effter middagen emällan klockan 4 och 5 blef min första dotter född **Anna Catharina Horn.** Om Lördagen i densamma månaden, som war d. 14 om aftonen emällan klockan 8 och 9 i *Landscrona*, afsomnade hon i en sahlig stund af hiertesprång —»— och är hon begrafven i *Stockholm.*

—»— 1646 d. 7 *Febr.* om aftonen klockan 9 om en Lördag blef mina Twillingar[8] födda här i *Stockholm*, den första heter **Christina**, den andra heter **Ebba Sigrid Horn,** och blefwo de intet mehra än 3 timmar och war klockan 12 då de af-

[1] I Ättartafl. står icke hennes dödsår.
[2] I » » att han dog 1625.
[3] I » » ej dagen utsatt.
[4] I » kallas han Gustaf.
[5] I » står ej dagen utsatt.
[6] I » » » Margaretas bröllopsdag angifven.
[7] I » » » årtal och blott namnet Anna.
[8] I » stå inga namn och inga årtal.

somnade båda. Gud frögde deras siählar och trösta oss som de kiära barnen måste sakna så hastigt; begrafna i *Stockholm*.

A:o 1647 d. 17 *Octob.* emällan 9 och 10 om en Söndag blef min dotter **Helena**[1] **Horn** födt i *Refle* och blef hon d. 25 christnat.

—»— 1648 Om Tisdagen d. 2 *Maij* om middagen klockan 11 efter 10 dagars siukdom afsomnade på *Malla* af stora mäslingen min kiära dotter **Helena.** Gud frögde hennes siähl och trösta oss, som så många af wåra kiära barn måste mista; och blef hon begrafven i *Refle* och war hon 28 weckor, 1 dag, 13 timmar gammal.

—»— 1648 Om en Lördag d. 14 *Octob.* om natten emällan klockan 11 och 12 i *Stockholm* blef min lilla dotter **Maria Eleonora Horn**[2] född. Gud låte henne länge lefva; d. 19 blef hon christnat.

—»— 1650 Om en måndag d. 28 *Octob.* effter middagen klockan 4 blef min son **Gustaf Carl Horn** född i *Stockholm*; d. 4 *Novemb.* blef han christnat.

—»— 1652 d. 24 *Maij* om en Måndag om aftonen klockan 6 blef min lille son **Evert Horn** född i *Refle* och blef han christnat d. 2 *Junij*.

—»— 1652 Om en Onsdag, som war d. 28 *Julij* om middagen klockan 12 blef min lilla dotter **Maria Eleonora** död i *Refle*, då hon war 3 åhr, 9 månader, 14 dagar, 1 stund och blef död om natten klockan 12 af det röda durchloppet, tå hon har warit siuk i siu dagar. Gud frögde hennes siähl i Guds rike och trösta oss, som nu et så vackert och kiärt Barn måste mista och sakna, och blef hon begrafwen i sin farfars graf i *Refle*.

—»— 1653 Om Onsdagen, som war d. 14 *Sept.* om natten klockan 2 blef min lilla dotter **Eva Horn** född i *Riga* och blef hon christnat d. 25 *Sept.* Gud låte henne länge lefwa, oss arma föräldrar till hugnad.

—»— 1654 d. 3 *Julij* om en måndag har nu Gud åter på nytt så högt bedröfwat wårt huus och har behagat att hädankalla af denna werlden klockan 11 om middagen min lilla kiära och wackra son **Gustaf Carl** efter 5 dagars utstånden siukdom; och åter oss till så mycken större sorg densamma weckan om Fredagen derefter som war d. 7 *Julij* efter 3 dagars utstånden siukdom wår ende kiäre sohn **Evert Horn,** som Gud ock behagat hädankalla af denna onda verlden klockan 4 effter middagen. Båda dödde i *Riga*, båda af en siukdom, som war af Blodsoot. Gud frögde deras skiöna och wackra siählar i Guds rike och förläna dem en frögdefull upståndelse med alla Christtrogna, och trösta oss nu så högt bedröfwade föräldrar, som nu i en så stor sorg har måst lefwat och har nu lefwat wåra kiära enda söner ut; och war **Gustaf Carl Horn,** när han blef död, 3 åhr, 8 månader, 4 dagar och 18 timmar och **Evert**

---

[1] I Attartafl. stå inga namn och inga årtal.
[2] I » » oriktiga namn och inga årtal.

war när han dödde 2 åhr, 1 månad, 12 dagar och 22 timmar och blefwo de båda begrafne i *Riga* i domkyrkian och har iag nu tagit deras k. små lijk derifrån och fördt dem hijt till *Stockkolm* i wår graf.

A:o 1655[1] d. 14 *Sept.* om en Fredag om mårgonen klockan öfwer 10 är min lilla flicka född i *Stockholm;* d. 20 *Sept.* är hon christnat och heter hon **Hedwig Lowisa Horn.** Gud låt henne lefwa Gud till ähra och oss till hugnad.

—»— 1657 d. 15 April drog min aldra kiäraste herre här ifrån mig och war åth grentzen till *Scara* om en Onsdag; d. 20 *April* blef min aldra kiäraste herre siuk i *Blacksta* kroug, det war och om en Måndag. D. 10 *Maij*, som war om en Söndag effter middagen emällan klockan 1 och 2 i *Scara* afsomnade nu min sahlige aldra kiäraste, dygdige, trogne och kiäre herre, den wällborne herren herr **Gustaf Horn.** Gud frögde hans dygdige, trogne och ädle siähl och förläne honom en frögdefull upståndelse med alla Christtrogna på den yttersta herrens dag, och Gud som allena är rijk och tröst och nåd och barmhertighet, han tröste mig, som nu en så dygdig, trogen och kiär man och make har mist och nu så högt honom måste sakna och trösta mig och mina bedröfwade små faderlösa barn, som nu i en så hiertans sorg lefwa måste efter. Och på samma Söndag, den bedröfweliga dagen, de 10 *Maij* A:o 1657 som min sahl. herre Ricksfäldtherren afsomnade war då det *evangelium*, som *S:t Johannes* beskrifwer uti det 16 capitel: »Men nu går iag till honom, som mig sendt hafwer och ingen af Eder spör mig hvart iag går etc».

—»— 1660 d. 12 *Aug.* här i *Stockholm* om en Söndag blef min sahl. herre begrafwen i *S:t Jacobs* kyrkia. Lijktext: 2 *Sam.* 3 v. 31. »Men *David* sade till *Joab* och allt folket, som med honom war, rifwen Edra kläder sönder — —.»

—»— 1664 d. 14 *Sept.* blef min k. dotter **Eva Horn** med hr grefwe **Nils Bielke** förlofwad på *Mälby.*

—»— 1669 d. 21 *Sept.* stod deras Bröllop här i *Stockholm.*

—»— 1672 d. 11 *Juli* om en Fredag om mårgonen klockan 3 war min k. dotter, Fru Eva Horn, förlossad och har Gud gifwit henne en liten wacker gosse, och han blef straxt christnat och het **Gustaf** och han blef straxt samma mårgon död kl. 5.

—»— 1674 d. 21 *Januarij* på Wijk war min k. dotter, Fru **Eva Horn,** förlossad om en Onsdag om mårgonen kl: — — och i Skyttens teckn och gaf Gud henne en liten wacker sohn och wart döpt och het **Ture** och blef död 3 timmar efter han war född.

---

[1] I Ättartafl. står ej födelseåret angifvet.

II.

Nils Bielkes annotationer.

A:o 1644 d. 7 *Febr.* är iag födder hijt till werlden i *Stockholm.*
—»— 1648 d. 11 *Maij*[1] blef min sahl. fader död i *Stockholm.*
—»— 1652 d. 21 *Martij*[2] dödde min sahl. moder på *Sahlstad.*
—»— 1661 d. 5 *Martij* reste iag till Frankrijke med grefve **Clas Tott.**
—»— 1664 d. 20 *Febr.* kom iag tillbaka hem till *Stockholm;* d. 14 *Sept.* blef iag förlofwad med min k. hustru på Mälby.
—»— 1669 d. 21 *Sept.* stod wårt Bröllop i *Stockholm.*
—»— 1672 d. 20 Juli[3] föddes wår äldsta son **Gustaf** i *Stockholm*, som samma dag dödde.
—»— 1674 d. 17 *Febr.*[4] föddes wår andra son **Thure** på *Wijk*, som samma dag dödde.
—»— 1677 d. 13 *Decemb.* föddes i *Stockholm* wår äldsta dotter **Eva.**
—»— 1679 23/13 *Novemb.* föddes i *Paris* wår 3:je son **Adam,** som samma dag dödde.
—»— 1681 12/2 *Novemb.* föddes i *Paris* wår andra dotter **Sigrid Catharina.**
—»— 1683 d. 12 *Juli* föddes i *Stockholm* wår fjerde son **Carl Gustaf** klock. 6 om aftonen.
—»— 1684 d. 22 *Nov.*[5] föddes i *Stokcholm* wår femte son **Thure Gabriel** kl: 9 förmiddagen.
—»— 1687 d. 10 *Sept.*[6] föddes i *Stetin* wår tredie dotter **Christina Anna** kl: 7 om mårgonen.
—»— 1688 d. 9 *Nov.*[7] föddes i *Wismar* wår 4:de dotter **Ulrica Ebba** kl: 4 om mårgonen.
—»— 1693 d. 30 *Nov.*[8] föddes i *Stetin* wår 5:te dotter **Sophia Charlotta** kl: 7 om mårgonen och dödde dersammastädes d. 1 *Januar.* 1696 kl: 5 om aftonen.
Alla wåra k. Barn, som Gud hafwer behagat till sig i den ewiga glädien hädankalla, äro uti *Tensta* begrafna wordna.
—»— 1695 d. 6 *Januari* stod wår äldsta dotters **Evas** bröllop i *Stetin* med gref **Abraham Brahe.**
—»— 1705 d. 25 April stod wår äldsta sons **Carl Gustafs** bröllop i *Stockholm* med Fröken **Brita Sophia Horn.**
—»— 1705 d. 4 *Octob.*[9] stod wår dotters **Christina Annas** bröllop på *Sahlstad* med **Generallieutenanten Carl Gustaf Mörner.**

---

[1] I Ättartafl. står d. 31 Juli.
[2] I » » ej dag angifven.
[3] Enl. Sigrid Bielkes annotation d. 11 Juli } (stämmer m. Ättartafl.).
[4] » » » » d. 21 Januari } (stämmer m. Ättartafl.).
[5] I Ättartafl. står d. 3 Dec.
[6] I » » 1688 d. 10 Dec.
[7] I » » 1689.
[8] I » » d. 10 Nov.
[9] I » » d. 17 Oktob.

A:o 1706 d. 14 *Sept.* stod wår dotters **Sigrid Catharinas** bröllop på *Sahlstad* med grefven **Johan Georg Fleming** och d. 16 förlofwades wår dotter **Ulrica Ebba** med Gref **Fredrich Wilhelm von Sparr.**

—»— 1707 d. 24 *Nov.* stod wår dotters **Ulrica Ebbas** bröllop på *Erfvalla* med ofvanbem.-te gref **von Sparr.**

—»— 1715 d. 12 *Maij* är wår yngste sohn **Thure Gabriels** bröllop stått på *Högstad* i *Skåne* med fröken **Charlotta Christina Piper.**

—»— 1697 d. 26 *Aug.* föddes i *Stetin* kl: 3,20 minuter efter middagen uti Leijonets tecken om en Onsdag wår dotterson **Nils Brahe** med en stor segerhufwa.

—»— 1698 d. 12 *Aug.* föddes i *Stetin* wår dotterson **Carl Gustaf Brahe,** som straxt dödde.

—»— 1699 d. 14 *Julij*[1] föddes i Stetin wår dotterson **Abraham Brahe,** som lefde allenast 3 dagar.

—»— 1701 d. 18 *Sept.*[2] föddes i Stockholm kl: 3/4 på åtta om aftonen uti Leijonets tecken om en Onsdag wår k. dotterson **Per Brahe.**

—»— 1703 d. 18 *Febr.* föddes i *Stockholm* kl: 3/4 på tolf om middagen uti Leijonets teckn om en Onsdag wår dotterson **Magnus Brahe.**

—»— 1704 d. 25 *Aug.*[3] föddes om aftonen kl: 10 och 10 minuter om en Torsdag i *Stockholm* wår dotterdotter **Ulrica Juliana Brahe.**

—»— 1706 d. 12 *Januar.*[4] half tolf om natten föddes om en fredag uti Oxens tecken i Stockholm wår soneson **Nils Bielke.**

—»— 1706 d. 2 *Febr.*[5] föddes i Stockholm uti Skyttens teckn om en Fredag wår dotterdotter **Eva Christina Brahe.**

—»— 1706 d. 14 *Decemb.* 7 minuter för klockan 12 om middagen föddes i *Stockholm* om en Fredag i kräftans tecken wår sonedotter **Eva Bielke.**

—»— 1707 d. $\frac{29}{19}$ *Octob.* är födder i *Berlin* wår dotterson **Friedrich Fleming.**

—»— 1707 d. 26 *Novemb.* föddes i *Stockholm* wår sonedotter **Brita Catarina Bielke,** som den 29[6] *ejusdem* där dödde.

—»— 1708 d. 6 *Maij* 3/4 på 8 om aftonen uti Stenbockens teckn om en Onsdag föddes i *Stockholm* wår dotterson **Gustaf Brahe,** som der dödde 1710 d. — —.

—»— 1708 d. $\frac{8 \text{ Nov.}}{29 \text{ Oct.}}$ är wår dottersohn **Georg Friedrich Sparr** födder på Tramp uti *Mark Brandenburg.*

—»— 1709 d. 5 *Febr.* kl: 10 och 10 minuter förmiddagen föddes i *Stockholm* om en Fredag uti Oxens teckn wår soneson **Gustaf Bielke,** som den 3 April[7] dödde.

---

[1] I Ättartafl. står 1700 d. 31 Januari
[2] I » » d. 12 Sept.
[3] I » » d. 24 Aug.
[4] I » » d. 12 Febr.
[5] I » » d. 26 Jan.
[6] I » ej dödsdagen angifven.
[7] I » ej dödsdagen upptagen

A:o 1709 d. 16 *Febr.* kl: 10 minuter före 5 om aftonen föddes på *Geddeholm* wår dotterdotter **Ulrica Christina Mörner** om en Tisdag uti wågens teckn och christnades dagen efter d. 17 *Febr.*

—»— 1709 d. — Febr. är wår dotterdotter **Sophia Lovisa Fleming** födder i *Berlin* och dödde den $^{13}/_{2}$ Maij 1710.

—»— 1709 d. 6 *Octob.* $^{3}/_{4}$ på 11 förmiddagen är wår dotterdotter **Sigrid Brahe** födder i *Stockholm* om en Onsdag uti Fiskarnes teckn.

—»— 1710 d. $\frac{16}{5}$[1] *Febr.* är i Paris wår sonedotter **Sigrid Christina Bielke** födder om en Söndag i wågens teckn.

—»— 1710 d. $\frac{12}{2}$ *Martij* är på *Tramp* i *Brandenburg* födder wår dotterdottor **Eva Wilhelmina von Sparr.**

—»— 1710 d. $\frac{16}{5}$ *Maij* är i *Berlin* wår dotterdotter **Sophia Lovisa von Fleming** födder och kallat så alldenstund den förra dottern är igenom döden afgången dagen tillförrene.

—»— 1711 d. 4[2] *Januari* föddes på *Esplunda* wår dotterdotter **Sigrid Mörner** kl: 7 och 23 minuter om mårgonen uti kräftans teckn och christnades samma dagen.

—»— 1711 d. $\frac{3\ \text{Aug.}}{24\ \text{Julij}}$ är wår soneson **Thure Bielke** födder i *Stetin* och straxt christnades, tecknet war Stenbocken och är han födder med en segerhufwa.

—»— 1711 d. 27 *Decemb.* är wår dotterdotter **Friederica von Sparr** födder på *Tramp* uti *Mark Brandenburg.*

—»— 1712 emällan d. 17 och 18 *Decemb.* är wår dotterson **Nils Mörner**[3] födder i *Götheborg* och dödde där 1713.

—»— 1713 d. $\frac{21\ \text{Januar.}}{1\ \text{Febr.}}$ om en Onsdag klock. 4 om mårgonen är wår dotterson **Nils Wilhelm von Sparr** födder på *Tramp* i *Brandenburg.*

—»— 1713 d. — *Maij* är wår sonedotter **Catharina Bielke** födder på *Sköfle* i Småland.

—»— 1714 d. $\frac{27\ \text{Aug.}}{16\ \text{Aug.}}$ är wår dotterson **Carl Gustaf von Sparr** födder på *Tramp* i *Brandenburg.*

—»— 1714 d. $\frac{24}{13}$ . . . är wår dotterdotter **Johanna Catharina von Fleming** födder i *Pohlen* på *Ludomirs.*

---

[1] I Ättartafl. står d. 5 Febr. som hennes födelsedag.
[2] I » » d. 18 Januari.
[3] I » » Nils utan årtal som äldre än systrarna och † 1718.

En ambassadörs följe på 1600-talet

(meddel. af Fröken Ellen Wester).

När grefve Magnus Gabriel De la Gardie år 1646 i egenskap af ambassadör från svenska drottningen till konungen af Frankrike befann sig i Paris, afsände han den 18 oktober en artighetsskrifvelse till Landtgrefvinnan af Hessen. Denna skrifvelse, i och för sig sjelf af obetydligt intresse, finnes ännu i Hessiska statsarkivet i Marburg. I densamma finnes inlagd en lös lapp, hvarpå följande, såväl ur kulturhistorisk som biografisk synpunkt intressanta, förteckning öfver ambassadörens talrika följeslagare blifvit uppgjord:

»Rolle du monde que Mons. Le Comte de la Guarde, Ambassadeur Extraordinaire de sa M^{té} de Suède, mene avec luy.

Le comte Jacob — frère de Mr L'Ambassadeur.
Strasborger, Conseiler de L'Ambassadeur.
Wilhelm Taube.
Charles Soope.
Secret^{re} Bath.
Steen Bielcke.
Nils Banér.
Berond Taube.
Gustav Clöth.
Charl. Sparre.
Jean Denhof.
Le Medecin Sparman.

Ces mess. sont gentils-hommes de la Reine.
Tischenhausen.
Schlippenbach.
Schening.
Erich Linde.
Jacob von Taube.
Friesendorf.
Herm. Lode.
Anrep.
La Varene.
Ply.
Lilletcrona.
Charl. Pauli.

Brethold.
Otto Reinhold Taube.

Pages	14.
Valets de pied	6.
Lacquays	12.
Gardes	8.
M^{rs} d'Hostel	2.
Pourvoyeurs	4.
Valets de chambre	4.
Homes d'Armes	2.
Barbiers	3.
Sommeill^{rs}	2.
Gardeurs de Vaisselle	2.
Trompettes	2.
Cuisiniers	6.
Valets de Corps	6.
Musiciens	8.

Les volontaires.

Erich Sparre
Frederic Sparre.
Abrah. Leijenhuff.
Frants Bannier.
Cruse.
Axel Tott.
Törnechield (Törnschöld?)
(Wilh.) Sparre.
Lillie.

Bagge.
Lagge (Cagge?)
Ribbingk.
Gustav Lillie-crona.
Mr Erich.
Her Israel.
Vaijenheime. (?)

Echelbach.
Laurelius.
Lyneus.
Tant Mrs que Valets 15 ou 20 Gentilshommes, qui sont à Paris, qui se joindrons avec Mr L'Ambassadeur.

Text till porträtten.

10. *Drottning Maria Eleonoras* lefnadsöden äro alltför allmänt kända för att här erfordra en närmare framställning. Strängt bedömd af de fleste häfdatecknare, hvilka på henne användt måttstocken för mäns uppskattande utan att taga i betraktande qvinnonaturens egenheter, har drottningen på sednaste tiden blifvit ansedd blott som sin gemåls rodocka. Biskop Franzén i sitt tal »om Svenska Drottningar» gör henne mer rättvisa och glömmer ej att, jemte hennes egenheter, framhålla hennes goda egenskaper af öm maka, trogen gemål och djupt sörjande enka. Att hon som Enkedrottning och moder fann sig tillbakasatt genom att vara utesluten från förmyndar-regeringen och dotterns uppfostran — det var naturligt och det måste henne förlåtas. När så Drottning Christinas förmyndare ej ville tillåta Enkedrottningen att utan deras tillstånd resa, var det förklarligt, att hon beslöt att undfly de besvärliga riksherrarne och lemna ett land, som ej inrymde personlig frihet för henne, och der hon icke trifdes. Tidens rådsprotokoller intyga de stränga ord, som fälldes om Enkedrottningen af förmyndarne. Det föreslogs att utesluta hennes namn ur förbönerna för de Kungliga. Riksmarsken (Jakob De la Gardie) menade, att Enkedrottningen hade förtjenat att behandlas som Sigismundus och föreläggas att inom viss tid återkomma vid äfventyr att annars förlora sitt lifgeding. Landtmarskalken (Lars Sparre) särskildt tillkallad, beskärmade sig såväl öfver Enkedrottningens skrymtaktiga fastande på Gripsholm (hvarigenom hon aflägsnat betjeningen, isolerat sig, vilseledt väktarne och kunnat obemärkt fly) såsom ock öfver hennes »arga och onda uppsåt». Doctor Gavelius,[1] likaledes kallad till rådet, erinrade, att Enkedrottningens morgongåfva ej vore »*dominium*» utan kunde återfordras »ob ingratitudinem et atrocem injuriam». Man beskärmade sig i rådet äfven öfver enkedrottningens sätt att i Wolgast hafva »trakterat Konungens kropp» (medelst hjertats uttagande) och förslaget att »afdraga huden af sin herre och ikläda honom andra kläder». Det derefter i protokollet för den 11:te januari 1641 införda enstaka ordet »Vaxduken» får väl anses såsom en uppgift om den tillärnade dräktens

[1] Borgmästare i Stockholm, en af städernas deputati.

hufvudbeståndsdel. Rikskansleren ansåg emedlertid, att fast Enkedrottningen ibland varit ett huskors (»malum domesticum») för sin aflidne gemål, så borde man »för fäderneslandets reputation» öfva undseendets dygd mot henne och ej genom lifgedingets indragning utsätta en Enkedrottning för att tigga utomlands. Och dervid blef det. De barska riksråden gåfvo med sig: efter några år återkom Enkedrottningen och dog på Stockholm slott våren 1655, då drottning Christina var i Bryssel.

C. Burenstam.

11. *Ebba Margareta Banér* en dotter till den bekante riddarhuspolitikern och ifrige förfäktaren af hertigens af Holstein rätt till svenska kronan generallöjtnanten friherre Johan Banér och dennes maka Ulrika Kristina Wellingk, den än mer bekante grefve Mauritz Wellingks dotter, föddes 1710 och blef vid unga år hoffröken hos drottning Ulrika Eleonora. År 1730 ingick hon giftermål med den som yngling från Estland inflyttade generalmajoren Gustaf Fredrik von Rosen, en tapper karolin, som varit hjeltekonungens följeslagare på den äfventyrliga ridten från Turkiet till Stralsund, och som sedermera upphöjdes till både riksråd och grefve. Äktenskapet blef emellertid mycket kortvarigt, ty redan året derpå afled den unga frun, efter att hafva gifvit lifvet åt en son, hvarom se här nedan.

Det kan tilläggas, att friherrinnan Ebba genom nyssnämnde son är stammoder till den svenska grefliga ätten von Rosen samt att ett porträtt af henne jemväl finnes intaget i det af grefve C. Trolle-Bonde utgifna arbete öfver riksmarskalken grefve Carl Bonde.

N. v. D.

12. *Grefve Corfitz Beck-Friis*, en sonsons son till den danske adelsmannen Corfitz Beck, som 1723 introducerades å svenska riddarhuset och som några år derefter till sitt lade farmoderns slägtnamn Friis, samt en son till hofmarskalken Corfitz Ludvig Beck-Friis, hvilken 1791 jemte farbrodern riksrådet Joakim Beck-Friis upphöjdes i grefligt stånd, var född 1801. Efter afslutade universitetsstudier blef han vid 19 års ålder auskultant i hofrätten öfver Skåne och Blekinge. 3 år senare utnämndes han till kammarherre. Han lemnade emellertid snart embetsmannabanan för att egna sig åt jordbrukarens värf och tillträdde efter faderns död Sveriges enda grefskap, det af riksrådet Beck-Friis stiftade fideikommisset, bestående af Börringe kloster i Skåne och Fiholm i Södermanland. Tillika egare af Bosjökloster i Skåne, egnade han sig med mycken omsorg och duglighet åt vården af dessa ansenliga jordegendomar, hvilka under hans ledning betydligt förkofrades. För sina förtjenster härutinnan kallades han ock till ledamot af landtbruksakademien, hvarförutom han 1860 erhöll Vasaordens kommendörskors. Tio år senare afled han på ett af sina gods, efterlemnande tre söner, hvilka alla gjort sig bemärkta i vårt offentliga lif.

Af en mycket stark kroppskonstitution, godmodig och vänsäll, glad sällskapsmenniska och oförtruten jägare, insigtsfull landthushållare

och omtänksam husfader var grefve Corfitz Beck-Friis en värdig representant för sin tids svenske jorddrottar.

N. v. D.

13. *Grefvinnan Ulrika Dohna* var dotter af majoren grefve Fredrik Magnus Stenbock och Ebba Margareta De la Gardie samt sondotter till hjelten vid Helsingborg fältmarskalken grefve Magnus Stenbock. Hon föddes 1732 och gifte sig vid 30 års ålder med korpralen vid Lifdrabanterna grefve Abraham Achates Alexander Dohna. Några år senare lemnade grefve Dohna krigs- och hoftjensten som öfverstelöjtnant och slog sig med familj ned på sitt gods Stjernsund i Nerike. Då den helt nära denna egendom belägna staden Askersund 1776 nedbrann, visade grefvinnan Dohna mycket deltagande för det häraf alstrade eländet och lyckades äfven, tack vare verksamt bistånd af sin syster hofmästarinnan grefvinnan Rosen, genom insamlingar bland de kungliga och hoffolket hopbringa en betydlig summa till de nödlidande stadsbornas understöd. Hon afled 1783, efterlemnande en dotter och tre söner, med hvilka grefliga ätten Dohna i Sverige utslocknade.

N. v. D.

14. *Ulrika Eleonora von Fersen*, den sedan så ryktbara grefvinnan Höpken, föddes 1749 i ett hem, der allt andades skönhetssinne, harmoni och lifsglädje. Hennes far, öfverhofjägmästaren grefve Carl von Fersen, var en af sin tids vackraste, gladaste och mest konstnärligt begåfvade ädlingar, och hennes mor, Charlotte Sparre, högt prisad för skönhet och älskvärdhet, hade i sina unga dagar under namn af »la charmante rose» väckt sjelfva Versailleshofvets beundran. Äldst af fem systrar, alla strålande af fägring och behag, anstäldes Ulla Fersen tidigt vid hofvet, der hon genast blef föremål för dess unga kavaljerers hyllning och beundran. I främsta ledet af tillbedjarnes skara trädde en prins af blodet, den unge, älskvärde hertig Fredrik, hvilken i häftigheten af sin kärlekslåga ville göra den vackra Ulla till sin gemål. Mäktiga hinder uppreste sig dock mot denna plans förverkligande. Man bortgifte i stället den nu 21-åriga skönheten med den med henne jemnårige kaptenen friherre Nils von Höpken, känd som en af sin tids vackraste karlar. De första åren af detta äktenskap skildras som ovanligt lyckliga. De unga makarne voro lidelsefullt förälskade och njöto i fulla drag af sin sällhet. Men snart började Höpkens mindre älskvärda sidor att framträda. På spel och dryckenskap hade han redan före sitt äktenskap offrat en stor del af sin faders ej obetydliga förmögenhet. Dessa passioner återtogo nu sitt herravälde öfver den lättsinnige ynglingen, han blef under deras inflytande rå och brutal, och hans stolta unga maka drog sig djupt kränkt tillbaka till sin gamla triumfplats hofvet. Flera försök till närmande makarne emellan gjordes men förgäfves. Höpken förföll alltmera, till dess han vid 31 års ålder afled.

Den unga grefvinnan, vorden statsfru hos drottning Sofia Magdalena, egnade sig nu uteslutande åt det glada, skimrande hoflifvet, bland

hvars mest glänsande stjernor hon allmänt betraktades. Endast hennes yngre syster grefvinnan Augusta Löwenhielm och hennes några år äldre fränka grefvinnan Lovisa Meijerfelt kunde göra henne första rummet stridigt. De tre voro hofvets mångbeprisade och besjungna gracer, de skönhetens gudinnor, å hvilkas altaren den tidens elegante kavaljerer täflade att nedlägga sin hyllning. I motsats till sin näpna och graciösa syster skildras grefvinnan Höpken som en imponerande skönhet. Hon var stor och synnerligen välväxt med anletsdrag, hvilka af Gustaf III ansågos värdiga att pryda den Venusbild, som på hans beställning framkallades af Sergels mejsel. Med sitt fagra yttre förenade hon en sprittande lifsglädje, en yster käckhet och en mångfald af talanger, hvilka tillförsäkrade henne en af de främsta rolerna vid alla hofvets lustbarheter och tidsfördrif, vare sig det gälde att säkert och elegant föra sin häst i en karusell, att med smidighet och grace dansa en kadrilj, att i en spirituel konversation lekande behandla vittra och konstnärliga frågor eller att med öfverlägsen förmåga spela och sjunga på hofvets teater. Hennes blixtrande qvickhet var äfven mycket beundrad, ehuru hennes bitande infall ofta befunnos nog vågade. Härjämte egde hon en fast och pålitlig karakter och »var sina vänners redliga vän». Detta visade hon äfven 1789, då konungen bröt med adeln och lät häkta dess ledare, bland dem hennes egen farbror. Utan tvekan uppoffrade hon nu sin lysande ställning och drog sig för alltid tillbaka från hofvet. År 1797 trädde hon i nytt gifte med öfverste Georg von Wright, som i många år egnat henne en ridderlig hängifvenhet, men blef tre år senare ånyo enka. Hon lefde ytterligare ett decennium, egnande sig på äldre dagar alltmera uteslutande åt sina husmoderliga pligter, nu lika enkel och sparsam som hon förr varit fallen för yppighet och nöjen. Sitt glada lynne och sin spelande qvickhet synes hon dock hafva bevarat, och personer, hvilka vid denna tid kommo i beröring med henne, kunde ej nog beundra hennes spirituella om ock understundom något fria konversation. På så sätt framlefde hon praktisk och klok, glad och sund sina återstående dagar, till dess hon vid 61 års ålder afsomnade, efterlemnande endast en son, född i hennes första äktenskap.

Såsom en af de mest tjusande representanterna för det gustavianska tidehvarfvet med dess glada, käcka sorglöshet, dess frivola men af konstsinnet förädlade nöjeslystnad, dess spirituella, älskvärda umgängeston, dess vittra, artistiska smak och dess skönhetsdyrkan framstrålar för efterverlden Ulla von Fersens bild, smyckad af minnets fagraste rosor.

N. v. D.

15. *Grefve Adolf Fredrik Nils Gyldenstolpe* var född 1799 och ättling i 5:te led af den lärde Mikael Wexionius, som 1650 undfick adlig sköld och hvars son blef kongl. råd och grefve, samt son af generalmajoren och landshöfdingen grefve Nils Gyldenstolpe och hans maka, den sköna och älskvärda Aurora De Geer, sedermera omgift med excellensen Gustaf af Wetterstedt. Vid 17 år student aflade han redan följande år kansliexamen. Han utbytte dock snart pennan mot

svärdet och blef kornett först vid Lifregementets husarer, sedan vid Lifgardet till häst. Vid hofvet vann han tidigt inträde och anställdes endast 24-årig som kammarherre hos Drottning Desideria, hvars öfverkammarherre han blef 12 år senare. Ungefär samtidigt befordrades han till major vid Lifgardet till häst. Från öfverstelöjtnant vid nämnda regemente, transporterades han sedermera 1849 till öfverste och sekundchef för Svea Lifgarde. 1853 blef han generalmajor och samma år kallades han till statsråd och chef för landtförsvarsdepartementet. På denna höga post förblef han till 1853, då han utnämndes till generallöjtnant och generalbefälhafvare i 2:dra militärdistriktet äfvensom förordnades till ordförande i krigshofrätten. 1860 blef han tillika riksmarskalk, hvarjemte han af riksen ständer utsågs till ordförande för fullmäktige i riksbanken. Han hade just vid uppnådda 65 år tagit afsked från sina militära befattningar, då han till följd af ovarsam behandling af ett vid rakning uppkommet mindre sår hastigt bortrycktes af döden den 26 maj 1864

Begåfvad med ett vackert och ädelt utseende, förenade excellensen Gyldenstolpe med en imponerande värdighet ett synnerligen älskvärdt och förbindligt väsen, ridderliga tänkesätt, ett fint utbildadt konstsinne, en bestämd, manlig karaktär samt stor personlig duglighet. Såväl genom dessa egenskaper som genom sin lysande samhällsställning var han en af sin tids mest framträdande personligheter, kanske en af de sista verkliga grand-seigneurer vårt land haft att uppvisa.

N. v. D.

16. *Grefvinnan Amalia Margareta Kalling*, dotter till öfverstekammarjunkaren grefve Fredrik Ulf Bonde till Vibyholm och Ulrika Johanna Lewenhaupt, var född 1802. Hon uppväxte i ett synnerligen lyckligt och fridfullt hem under goda föräldrars ömma vård och utvecklade sig till en täck och älsklig tärna. Vid 22 års ålder trädde hon i äktenskap med ryttmästaren grefve Fredrik Kalling, innehafvare af Myrö fideikommiss i Nerike. På detta ståtliga gods tillbragte hon sedermera större delen af sitt återstående lif, med aldrig tröttnande godhet och tålamod egnande sig åt vården af sitt hus och sin familj, bland hvars medlemmar särskildt yngste sonen såsom ständigt sjuk påkallade hennes kärleksfulla vård. Hon afled å Myrö 68 år gammal efter att i tio år hafva varit enka och efterlemnade fyra söner.

N. v. D.

17. *Nils Månsson Mandelgren* var son af en fattig byskomakare och föddes i Skåne 1813. Han visade tidigt anlag för målning, men först vid 20 års ålder lyckades han, tack vare excellensen Jakob De la Gardies beskydd, komma upp till Stockholm och vinna inträde som elev vid Konstakademien. Efter 5 års flitigt arbete derstädes, begaf sig Mandelgren ut på studiefärd och genomvandrade till fots en stor del af mellersta och södra Europa. Under denna resa vaknade hos honom ett lifligt intresse för forntida minnesmärken, och, hemkommen till fäderneslandet, egnade han sig med brinnande nit åt studerandet

och aftecknandet af våra fornlemningar. Fördenskull företog han hvarje sommar långa ströftåg i de svenska bygderna. Då han emellertid icke i Sverige lyckades vinna tillräckligt ekonomiskt understöd för utgifvandet af det stora verk, som utgjorde resultatet af hans mödor, begaf han sig till Frankrike, der han tack vare sin dristiga företagsamhet och stora viljekraft förmådde äfven detta lands regering att lemna medel till företaget. I 6 år vistades han nu i Paris, sjelf litografierande teckningarne till sitt arbete, och hade ändtligen 1863 fullbordat det praktverk, som under namn af »Monuments scandinaves du Moyen-Age» snart vann europeisk ryktbarhet Han återvände nu till Sverige och begynte omedelbart derefter syssla med förarbetena till ett nytt verk, en »atlas till Sveriges odlingshistoria», för hvilket han samlade ett ansenligt material, men hvilket han dock ej blef i tillfälle att mer än delvis sjelf utgifva.

Men hans stora arbetsförmåga räckte dock till för mycket annat jemväl. Han restaurerade taflor och lemnade undervisning i teckning, samt gaf genom inrättandet af en ritskola för handtverkare upphof till Stockholms slöjdskola. Han stiftade äfven »Artisternas och Literatörernas pensionsförening» och deltog i grundläggandet af flera andra konsten gagnande företag. Gammal vorden, fortfor han att arbeta lika segt och oaflåtligt som förr, till dess vid 80-talets gräns hans krafter brötos, hvarefter han tillbragte de sista 5 åren af sitt lif i välbehöfligt lugn på Ersta sjukhem, der han påskaftonen innevarande år stilla afsomnade.

Med en ståtlig och kraftfull kroppsbyggnad förenade Mandelgren en oförskräckthet och en jernvilja, hvilka genombröto hvarje hinder, som upprest sig mot det en gång föresatta målets förverkligande, och derjemte en nästan häpnadsväckande förmåga att kunna tåla och umbära, en förmåga, som satte den på illa aflönadt arbete sig lifnärande mannen i stånd att förutom andra donationer skänka öfver 20,000 kronor till Lunds universitet för fortsatt utgifvande af hans kulturhistoriska atlas.

Dessa karaktersdrag i förening med hans artistiska begåfning, hans oegennyttiga hängifvenhet för konsten och hans varmt fosterländska sinnelag tillförsäkra Nils Mandelgren en bemärkt plats äfven bland de många framstående personer, hvilka utgått ur den svenska allmogens led.

N. v. D.

18. *Johan Printzensköld* var en bland de hundradetals tappre svenske män, som under 30-åriga kriget tjenade sig upp ur ledet till en mera bemärkt ställning inom de segerrika svenska härarne. Om hans födelseår och tidigare öden är hittills intet bekant. Enligt riddarhusgenealogierna var han prestson. De bref af hans hand, som ännu finnas qvar, låta förmoda, att han åtnjutit en ganska vårdad uppfostran; och det antagandet är ingalunda uteslutet, att den unge Johan *Printz* var en af de många vid tyska universitet studerande svenskar, som i dessa stormfylda tider utbytte pennan mot svärdet.

Vare dermed huru som helst — säkert är att han »från sin ungdomb inn till denne tijden *continue* låtet sig bruka i Wår och

Chronones krigstienst, serdeles uthi det numehre med Gudz kraftige bistånd väll ändade tyske kriget», som det heter i diplomet, då drottning Kristina den 15 december 1649[1] förlänar honom adelig sköld och hjelm. Han var då major vid ett tyskt kavalleriregemente, och får man tro slägttraditionen fick han sitt namn deraf, att han vid något tillfälle räddat pfaltzgrefven Carl Gustaf ur lifsfara och sålunda varit »prinsens sköld». Men hans förtjenster ansågos värda äfven en mera materiel belöning ty d. 22 december sistnämnda år fick han donation under Norrköpings besluts vilkor å en mängd »Wåre och Cronones godz och gårdar i Jönkiöpings lähn, Wästra Härad och Sandsiö sochn», en donation som ytterligare tillökades den 4 februari 1652. Sistnämnda dag nämnes han ännu major men synes kort derpå avancerat till öfverstelöjtnant. När Roskilde-freden slöts 1658 var han öfverste och samma år i mars anlände han i egenskap af svensk kommissarie till Bornholm. Hans fullmagt som sådan var daterad den 29 april 1658.

Hans korta men verksamma bana på denna ansvarsfulla post tillhör historien. För närmare kännedom härom hänvisa vi till den intressanta uppsatsen af L. Berger i Svensk historisk tidskrift årg. 1888, hvilken i ingen mån jäfvar omdömet, att det var ett för fäderneslandet gagnerikt lif, som för tidigt afklipptes, då Johan Printzensköld den 8 december 1658 föll för lönmördarens kula.

Från hans andra gifte med Anna Hård af Segerstad stamma hans ännu lefvande ättlingar. Det i detta häfte återgifna originalporträttet har under det fjerdedels årtusende, som inom kort svunnit hän sedan den tappre krigaren fick plats bland Sveriges adel, gått i arf från far till son och tillhör numera Johan Printzensköld ättling i 7:e led fru Sigrid Molinie, född Printzensköld, i Jönköping.

S. Lagerberg.

19. *Grefve Fredrik Ulrik von Rosen*, son af riksrådet grefve Gustaf Fredrik von Rosen och hans 2:dra maka Ebba Margareta Banér, föddes 1731 och blef vid 16 års ålder fänrik vid Hamiltonska reg:t. Han gick kort derpå i fransk tjenst, steg der till öfverste och var en tid adjutant hos marskalken af Sachsen. Fransk till bildning och åskådningssätt återkom han till Sverige och anstäldes vid hofvet först som kammarherre, sedan som hofmarskalk. Samtidigt kastade han sig in i den hetaste partistriden och blef sin vän grefve Axel Fersens trognaste och kanske skickligaste medhjelpare vid ledningen af hattpartiet. Han var nämligen, enligt en samtida politikers erkännande, »en man med stora egenskaper vid riksdagsoperationer». Emellertid inträffade 1772 års statshvälfning. Grefve Rosen blef nu för en tid konungens man samt utnämndes 1774 till öfverstallmästare hos drottningen och 2 år senare till landshöfding i Åbo län. Men så snart det parlamentariska lifvet åter börjat vakna, finna vi den gamle »riksdagsoperatören» ånyo på sin plats. Vid Fersens sida leder han den unga nyvaknade oppositionen och utvecklar den vid 1786 års riksdag

[1] Ej 1645, såsom uppgifves i Nordisk familjebok. Adelsbrefvet, synnerligen väl bibehållet, eges af nuvarande hufvudmannen för ätten.

till en fruktansvärd makt. Märkvärdigt nog synes denna hans hållning ej hafva beröfvat honom konungens ynnest. Han kallades nämligen 1788 till riksråd, varande den siste svenske man, som erhållit denna höga utmärkelse.[1] Upphöjelsen blef af kort varaktighet. Redan ett år derefter hade rådet upphört att finnas till, och den forne rådsherren satt åter i högqvarteret i de missnöjdes läger. Detta förklarar väl, att han jemte öfrige oppositionschefer misstänktes att hafva haft del i planläggningen af den statskupp, som var afsedd att följa på Anckarströms blodiga dåd. Några bevis för hans delaktighet häri finnas dock ej, och grefve Rosen afled oantastad ett år efter sin kunglige motståndare. I sitt äktenskap med Hedvig Sofia Stenbock hade han tre söner, hvilka alla blefvo högt uppsatte och framstående män samt en dotter, hvarom se här nedan.

N. v. D.

20. *Ebba Ulrika Beata von Rosen* var född 1760. Hennes far var sedermera riksrådet grefve Fredrik Ulrik von Rosen. Hennes mor Hedvig Sofia Stenbock blef 1778 utsedd till hofmästarinna vid den nyfödde kronprinsen Gustaf Adolfs hof. Samtidigt anstäldes den 18-åriga dottern som hoffröken hos den späde fursten. Hennes hoftjenst blef dock ej långvarig, ty redan följande år trädde hon i brudstol med kaptenen friherre Erik Ruuth, sedermera grefve och excellens, hvilken förut varit gift med en fröken Sparre. Bröllopet egde rum vid hofvet, och den unga bruden gaf ett bevis på ädelheten af sina känslor, då hon begagnade sig af det högtidliga tillfället för att af den ridderlige konung Gustaf III utverka nåd åt en känd svärmare J. G. Halldin, hvilken för en skarp skrift mot den nyligen utfärdade bränneriförfattningen dömts till döden. Endast ett par månader derefter hade den älskliga grefvinnan skattat åt förgängelsen, allmänt saknad »såsom ett ungt, vackert, artigt och ett om sig mycket hopp gifvande fruntimmer», efter hvad G. J. Ehrensvärd i sin dagbok intygar.

N. v. D.

21. *Carl Hans Ulner*, son af majoren Carl Ulner och Gustafva Holst, föddes 1796 och inskrefs redan 5 år gammal som skeppsgosse vid flottan. Vid 12 år kadett utnämndes han vid ännu ej fylda 16 till sekund-löjtnant. Redan följande år fick han deltaga i kampen mot Norge, dervid han för sitt välförhållande erhöll tapperhetsmedaljen. Vorden kommendörkapten erhöll han 1845 det hedrande uppdraget att afsluta en traktat med kejsaren af Marocko angående upphäfvande af den förnedrande tribut, Sverige hittills betalat nämnde potentat för att erhålla hans beskydd mot sjöröfvare. Till belöning för det sätt, hvarpå han utfört sagda underhandling, tilldelades honom nordstjerneordens kommendörskors. Han ledde ytterligare flera längre expeditioner och befäste allt mera sitt anseende såsom en duglig och insigtsfull sjöman.

---

[1] Det uppgifves dock, att grefve Rosens måg, friherre Erik Ruuth, då finansminister, varit den, som föranledt utnämningen.

På grund häraf inkallades han 1852 i rådkammaren såsom chef för sjöförsvarsdepartementet. Sjelf dock inseende, att han ej passade för statsmannens värf, sökte han i det längsta att undandraga sig den lysande utmärkelsen. »Kommandopallen var hans plats, ej taburetten», säger en hans minnestecknare. Han nödgades emellertid gifva vika för enträgna föreställningar och sökte sedan med synnerligt nit att fylla sina embetsåligganden. Men det för honom ovana och derför oroande arbetet bröt snart hans krafter, och då han ändtligen 1857 fick lemna sin höga post, var han blott en skugga af, hvad han fordom varit. Två år senare afled han. Han var högt skattad ej blott som framstående sjöman utan äfven för sin manliga, redbara karaktär och sitt vänliga, anspråkslösa väsen.

N. v. D.

22. *Friherrinnan Maria Charlotta Wrangel* föddes 1736. Hennes föräldrar voro kammarherren friherre Lars Fredrik Cedercreutz och Catharina Siljeström. Vacker och förmögen som hon var, torde hon ej lidit brist på giftermålsanbud. Det säges emellertid, att hon hyst en bestämd motvilja mot äktenskapet, ända till dess generalmajoren friherre Georg Gustaf Wrangel till Adinal, den för sin stora andel i kronobränneriernas tillkomst så kallade »Bränvins-Wrangel», uppträdde som friare. För denne energiske man måste allt motstånd vika, och den nyblifna friherrinnan Wrangel gjorde snart sitt inträde i hofkretsarne. Då Gustaf III efter franskt mönster för att förhöja glansen af sitt hof, införde statsfruinstitutionen, blef samma friherrinna en af de sex utvalda, hvilka först hugnades med denna utmärkelse. Hon synes hafva tagit liflig del i hoflifvet, både dess förlustelser och dess intriger, och åtminstone en tid derstädes intagit en betydande ställning, såsom framgår af talrika omnämnanden af henne i tidens memoirer. Ett annat tecken härpå torde måhända kunna sökas deri, att den qvicke hofmannen och diplomaten friherre Johan Fredrik von Nolcken gjort henne till föremål för sin satiriska penna i tvenne numera ytterst sällsynta tryckta arbeten »La mère comme il y en a point Lionnopolis 1789» och »Meren désenchantée ou la naissance de Lion, Stockholm 1790». Hon öfverlefde sin man i 20 år och afled i Stockholm 1815 nära 79 år gammal.

N. v. D.

Spridda rättelser och tillägg

till

G. Anrep: Svenska adelns ättartaflor.

(Ur Sven P:n Lagerbergs anteckningar.)

De inom [ ] meddelade uppgifterna återfinnas i ättartaflorna. Flertalet af nedanstående uppgifter äro hemtade ur de i Riksarkivet förvarade domböckerna för Kåkinds härad i Vestergötland; uppgifterna angående Lars Lagerberg härröra från handlingar rörande Skaraborgs regemente i K. krigsarkivet.

Tab. 2.

Hammarhielm. [1. **Christina.**] gift »några månader» före den $^{16}/_{2}$ 1703 med v. pastorn i Kyrkefalla Nils Friberg, som då »gjorde anspråk på dess möderne». (Kåkinds härads dombok för nyssnämnda dag.)

Tab. 1.

Lagerberg. [2. **Gustaf,** f. 1659 $^{2}/_{2}$] kallas i Kåkinds härads dombok för 1705 d. $^{20}/_{1}$ »framlidne *Landssekreteraren*». † 1703 före den $^{28}/_{10}$. Egde en tomt på Norrmalm i Stockholm. [Gift 1686 $^{26}/_{10}$ i Stockholm med Christina Barrij, dotter till] handelsmannen i Stockholm [Tolle Barrij].

Dotter:

Anna Christina, döpt 1689 $^{15}/_{9}$ i Storkyrkoförsamlingen i Stockholm.

Tab. 2.

[2. **Lars** f. 1690.] Rekryt vid Kåkinds kompani af Skaraborgs regemente den $^{14}/_{10}$ 1707 under n:o 819 för Kiällebo; förare vid Vartofta kompani d. $^{13}/_{3}$ 1708; fältväbel vid sin farbrors, sedermera riksrådet Sven Lagerbergs kompani af nämnda regemente d. $^{20}/_{6}$ 1709; † vid Pultava s. å. $^{28}/_{6}$.

Tab. 1.

Leijonwald. [**Lars Stare**, nob. Leijonwald etc.]

Son:

Johan. Omtalas 1701 $^{31}/_{5}$ såsom afviken ur riket, enär han var dömd till döden för dråp.

Tab. 1.

[**Gustaf Ryding,** nob. Rydingstierna; Skrifvare etc. — — — Adlad 1687 13/4 (introducerad 1693 under n:o 1182)]. Afskedad från häradshöfdingebefattningen 1695. † 1709 före den 28/5 då hans enka vid Kåkinds häradsrätt anmälde, att han då »nyligen vore igenom döden afgången». **Rydingstierna.**

Tab. 2.

[**Gustaf,** (son af Gustaf Ericsson, nob. Örnevinge Tab. 1) till Ingesäter, Spånhult etc. f. —; Häradshöfding i Wilska och Kinne härad 1671; assessor i Göta Hofrätt 1674] d. 18/3. Uppbådade under kriget mot Danmark 1676 Vestbo härads allmoge och stod i spetsen för densamma att förhindra danske öfversten Tropps infall i Småland öfver Halländska gränsen. Utförde under nämnda krig flere liknande uppdrag, dervid han tillsatte betydliga belopp af sin enskilda förmögenhet. Vice landshöfding i Jönköpings län 3½ år »till dess generallöjtnanten Hans Georg Mörner blef guvernör». Förde från 1682 efter kongl. förordnande ordet i Hofrätten under presidentens och vice presidentens frånvaro. Afsked från assessorsembetet, efter ansökan, 1703 d. 13/10; [† 1709] före d. 29/5. [Gift[1679 28/12 på Hjellö [med *Catharina Pauli* etc.] **Örnevinge.**

Barn:

[**Ebba Christina.**]
[**Catharina Fredrica.**]
[**Carl**] f. — »Adjutant under Kongl. Gardet» † vid Klissow 1702 d. 9/7.
Johan Zachris f. — — kallas 1706 d. 10/1 löjtnant. † under Carl XII:s krig, enligt uppgift af nedannämnde broder:
[**Gustaf** f. 1691] mönstrade första gången 1706; volontär vid lifgardet i januari 1710; korpral i mars 1711; förare i augusti s. å.; afsked 1713 d. 22/2; tjente sedan under »amiralitetet och Stockholms esqvadron» 2 år, derefter vid finska landtdragonerna, sekundlöjtnant vid Skaraborgs Reg:te 1718 d. 16/6; afsked 1719. Han bevistade Fredrikshalds belägring. Lefde ännu 1721 d. 20/11. — Gift 170 . . . med en dotterdotter till köpmannen i Stockholm Jochum Kröger.

Tab. 3.

[**Johan Gustafsson,** nob. Örnevinge etc.] — [Gift 1:a gången] 1641 [med *Virginia Gyllensvärd* etc.]

Son:

[**Gustaf Abraham**] f. 1652 [major se tab. 4.]

Tab. 4.

[**Gustaf Abraham** till Högsboholm], f. 1652 före d. 3/5 och döpt s. å. d. 13/6 då riksdrotset grefve Per Brahe d. y. var bjuden till fadder; hade alltsedan 1673 skyldigst låtit sig bruka uti militärtjensten, först under Vestgöta Infanteri i Stadhe och sedan under öfversten grefve G. M. Lewenhaupts Reg:te till häst för Ryttmästare och major»; beklädde sistnämnda befattning 1679 d. 29/7 då reg:tet mönstrades i Röraas i Norge, † 1709 24/3. — [Gift 1:o med *Agneta Lilliehöök* † 1702.] 2:o 1708 [med *Catharina Ranck*].

Barn:

[1. **Catharina Christina.**]

[1. **Agneta Virginia;** lefde enka 1749; Gift] före fadrens död [med majoren *Fredric Christoffer Ramfelt*, N:o 942, f. 1671] † 1730-talet

1. **Jean,** f. — — torde vara identisk med den i Anrep upptagne »Johan» men nämnes af svågern Ramfeldt uttryckligen såsom äldst bland bröderne; åtföljde bemälde Ramfelt 1704 ut i kriget och avancerade under fälttåget i Polen till ryttmästare under svenska adelsfanan. Finnes i 1715 års jordebok upptagen såsom delegare i fädernegodset Floda och kallas då liksom brodren Nils Ryttmästare.

[1. **Carl Gustaf**] } se Anrep.
[1. **Nils**] }

Biografisk litteratur.[1]

Lunds universitets matrikel 1899 af *Carl af Petersens* och *Anders Malm* utgifven i april 1899. Lund. C. W. K. Gleerups förlag. Pris 5 kronor, 180 s. + 2 s.

Visserligen är man sedan länge bortskämd af herrar utgifvare af universitetsmatriklar exempelvis genom sådana ypperliga arbeten som: Lunds universitets matrikel af F. E. Braune och A. Palm (Lund 1879). Upsala universitets matrikel af L. Bygdén (Upsala 1883) och Upsala universitets matrikel af J. von Bahr och Th. Brandberg (Upsala 1896), men icke destomindre får man erkänna att ett fullständigare och så som det vid ganska noggrann kontroll korrektare arbete än denna af Carl af Petersens och Anders Malm utgifna matrikeln knappt torde stå att finna. Endast de utförliga och öfverskådligt uppställda bibliografiska uppgifterna gifva boken ett särdeles högt värde. Vid detalj-

[1] Till ett kommande häfte måste uppskjutas recensioner dels öfver H. Samzelii biografiska arbete öfver Jägeristaten samt Svea Artilleris historia, dels öfver de trenne nyligen utgifna adelskalendrarne.

granskning skulle måhända äfven här en del tryckfel, ja kanske felaktiga uppgifter kunna konstateras, men hvilket arbete med en hufvudsakligen af årtal och namn sammansatt text kan undgå sådana fel?

En bland de få anmärkningar anmälaren skulle vilja tillåta sig är att icke arbetet, då biografierna meddelats i bokstafsordning, inledes med en kortfattad öfversigt öfver personernas fördelning inom de olika fakulteterna, som är fallet i J. von Bahr och Th. Brandbergs nyssnämnda matrikel öfver Upsala universitet (1896). Visserligen finnes detta såväl i statskalendrar som studentkataloger, men det skulle ingalunda skadat, om äfven här en sådan hade meddelats. Äfvenså kunde större öfversigt i biografierna hafva uppnåtts, ifall *alla uppgifter* utan undantag meddelats i kronologisk ordning. För gifte universitetslärare

OBS!

Vid ombrytning hafva ett bindestreck samt tvenne ord bortfallit å sid. 242, raderna 7 och 8 nedifrån. Meningen bör vara: fullständigare och, såsom det vid ganska noggrann kontroll vill synas, korrektare etc. etc.

vårdad utstyrsel, och kännetecknas af utförliga och noggranna biog[rafiska] uppgifter, om också icke så få tillägg, ja äfven rättelser kun[na] göras på flere af biografierna. Register saknas. Boken är tryckt som manuskript i 200 numrerade exemplar.

F. U. W.

Kongl. Svea hofrätts presidenter samt embets- och tjenstemän 1614—1898. Biografiska anteckningar samlade och utgifna af *A. Anjou.* XVI + 261 + 4. s. Eksjö 1899. Pris 6 kr.

När det i slutet af fjolåret för en större krets blef bekant, att en af Svea hofrätts yngre tjänstemän var sysselsatt med utarbetandet

af ett biografiskt arbete öfver nämnda hofrätts presidenter, embets- och tjenstemän under perioden 1614—1898, mottogs denna underrättelse med stora förhoppningar, helst det uppgafs, att utgifvaren med stor omsorg och möda genomgått hofrättens handlingar rörande dess tjenstemän. Dessa förhoppningar uppfyller dock ej det nu utgifna arbetet.

När man går till ett arbete af det jemförelsevis ringa omfång som det föreliggande, bör man förut uppgöra en i alla delar bestämd plan för utarbetandet. Visserligen kan det i ett eller annat afseende inträffa att delar af den uppgjorda planen icke kunna genomföras på grund af bristande material, men dessa fall måste räknas till undantagen. En annan sak är det t. ex. med ett sådant arbete som »Svenska adelns ättartaflor från 1857», hvari biografier meddelas om tusentals personer af alla möjliga yrken och samhällsställningar; der kan ej en i de minsta detaljer gående plan uppgöras, ty arbetets stora omfång lägger hinder i vägen derför.

Författaren till nu ifrågavarande arbete tyckes emellertid ej hafva arbetat efter någon bestämd plan. Han har nöjt sig med de uppgifter, han i ett eller annat biografiskt arbete eller i vissa urkundssamlingar påträffat, men att sammanställa dessa med andra uppgifter, som möjligen kunnat i hela den till buds stående biografiska literaturen, det tyckes utgifvaren ej gjort sig möda med, ty i annat fall hade *många* af de i hans arbete förekommande biografierna blifvit fullständigare.

Hvad som i synnerhet förvånar anmälaren är, att utgifvaren ej försökt att få de i arbetet förekommande *lefvande* personernas biografier fullständiga. Så meddelar utgifvaren för de flesta deras student- och examensår, men för andra saknas än det ena än det andra af dessa, oaktadt utgifvaren åtminstone för de lefvande med största lätthet kunnat erhålla dem genom att genomgå studentkatalogerna. För andra åter äro ej alla dopnamnen meddelade, oaktadt det tyckes, som om meddelandet af fullständiga dopnamn ingått i utgifvarens plan. Om somliga får man veta, hvar de äro födda, men om andra åter ej, fastän uppgifter derom finna flerstädes i den biografiska literaturen och der kunnat påträffas af utgifvaren.

Uppgifterna om hvilken studerande nation en person tillhört under sin studietid kunde saklöst hafva utelemnats, ty det är ej sagdt, att en person, hvilken som student tillhört exempelvis Gotlands nation, verkligen är född inom denna provins. En sådan uppgift kan följaktligen icke gifva någon säker föreställning om personens i fråga födelseort.

Frånsedt de nu anmärkta bristerna innehåller arbetet isynnerhet för den äldsta tiden en mängd värdefulla och nya uppgifter.

Hvad slutligen arbetets utstyrsel beträffar är den mindre god. Papperet är så tunnt att trycket gått igenom, häftningen är dålig och arken i flera exemplar orätt insatta m. m. När priset sättes så högt som 6 kr. bör man kunna göra anspråk på en bättre typografisk utstyrsel.

A. V. P.

Förteckning öfver bref till konung Karl X Gustaf i riksarkivet upprättad af *Per Sondén.*

Under ofvanstående titel är i sista häftet af *Meddelanden från svenska riksarkivet* (1899) offentliggjordt ett arbete af stort personhistoriskt intresse. Förteckningen afser väl hufvudsakligen att hänvisa till material för den märklige krigskonungens historia, men utgör på samma gång en värdefull lista öfver flera af tidens ryktbara personligheter, både svenska och utländska. Det är närmare 1,000 personer, hvilkas bref till konungen förvaras i riksarkivet. Brefskrifvarne äro i förteckningen grupperade i bokstafsordning: furstar, embetsmän och enskilda personer. I en särskild afdelning sammanföras myndigheter, diplomatiska och andra kommissioner, korporationer och städer, som till konungen riktat skrifvelser.

Förteckningen är resultat af ett omfattande arbete. Riksarkivets alla större serier hafva granskats; brefvets plats i samlingarna är i hvarje särskildt fall angifven. Om brefskrifvarne äro biografiska notiser anförda, äfven de i all sin korthet vittnande om ett samvetsgrant detaljstudium. Bland utländska personer ser man en stor del af Tysklands furstar och furstinnor, framstående officerare och diplomater från skilda länder. Det öfvervägande antalet bref är dock från svenska undersåtar i det gamla hemlandet eller provinserna. Nästan alla klasser och tjenstegrader äro representerade, mest naturligtvis adelsståndet och krigarne. Genom sin anläggning och form får förteckningen karaktär af en matrikel, som hvad beträffar dåtidens adelsmän bör vara ganska uttömmande.

Vi äro icke rikt försedda med matriklar, framgångna ur en modern kritisk forskning. Hvarje bidrag till personhistoriska förteckningar bör helsas med tillfredsställelse både af dem, som specielt intressera sig för biografi och genealogi, och dem som anse sig behöfva person-notiser äfven för studier inom andra grenar af historien. Mången skall nog återfinna namn, för hvilka han hyser särskildt intresse, och så föras till forskning öfver Karl Gustafs förbindelser med ifrågavarande person.

—*n.*

Smärre biografiska meddelanden.

Erik Abrahamsson d. y. i dansk fångenskap. Riksrådet Abraham Erikssons [Leijonhufvud] enda till mogen ålder komna barn och ende son Erik Abrahamsson d. y., hvilken egendomligt nog 1590 den 18. juli själf skrifver sig »fryherre», blef som bekant, då han åtföljde sin farbroder Sten Eriksson på dennes beskickning till Hessen, jämte honom som gisslan kvarhållen i fångenskap i Danmark, och som det finnes antecknadt å riddarhusgenealogierna »uti sju år, derunder han likväl fick resa till Tyskland, hvarest han studerade, synnerligast främmande språk».

Denna riddarhusgenealogiernas uppgift är ej med verkliga förhållandet öfverensstämmande. I dansk historisk tidskrift [femte delen andra bandet sid. 599 och 627] finnes angifvet att Erik Abrahamsson Leijonhufvud blef fången 1563 $^{20}/_{2}$ och utlöst 1568 $^{24}/_{10}$ »imod Mandrup Holk». Han hade ett »meget mildt Fængsel» hos Sten Bille och Birgitta Rosenkrands och så var han ju blott 11 år gammal. Med afseende på uppgiften att han skulle fått resa till Tyskland säger nämnda tidskrift följande: »Naar det i Almindelighed fortælles, at Erik Abrahamson strax blev løsladt og under Krigen opholdt sig i Tyskland, beror dette paa en Fejltagelse». — Då hans farbror Sten Eriksson blef frigifven och skulle begifva sig hem till Sverige, erhöllo Magnus Gyllenstierna, Johan Friis och Birger Trolle genom skrifvelse 1565 $^{20}/_{1}$ från danska kansliet befallning att låta en af adeln följa honom till gränsen samt tillkännagifva för honom att konungen för ögonblicket ej ville frigifva flera af svenskarne. Sina fyra svenner skulle Sten Eriksson dock få medtaga, men hans brorson kunde konungen ej tillåta att resa, oaktadt han ej hade några misstankar till herr Sten. »Brodersønnen skal anten blive på Kiøpnehafns Slot eller hos Kongen eller en anden i Riget». [Kancelliets Brevbøger af L. Laurensen 1561—1565 sid. 550]. Några dagar derefter eller den 24 januari skrifver Hans Skovgaard till Magnus Gyllenstierna »Kong. Maj. er well tilfreds att Her Steens brorssøn, maa wer hoss Peder Bilde».

Som både hans fader och moder voro döda, låg det ju nära till hands att han, under fångenskapen i främmande land, i bref vände sig till sin farbroder Sten Eriksson, hvilken, enligt hertig Karls bref den 6. augusti 1595, synes hafva varit förmyndare för sin brorson. År 1565 den 19. december omtalar Erik Abrahamsson i bref till sin farbroder hur det är ordnadt för honom i Danmark och skrifver bland annat att »nest den Sonnlig och wenlig Tacksigelse För allth Goth som ij mig alltid ij mange maade Giorth oc Bewisth Haffuer Huilketh Jag alle minne dage Gannske gernne Fortienne och Forskijlle will med huas gode ij Mijnne Ringe Magcht Werne Kand. Kærre H. Farbror Giffuer iag Eder, ganske Ömijgellig atth Wide ath mej lider Well» och »Giffuer Jag Eder, Ganske Ömijgelig ath wide at iag er hoss Denn Gode mand Peder Bilde och lever med hanns barn och haffuer iag Enn god

Underholding. Denne gode Mann Hann haffuer och giffuet mig Kleder de sligest. Kerre Farbror Görer well och siger Ederss Kærre Fru Bede oc dess sligest min Kerre Farsöster Jungfru M. Jungfru Edel oc Jungfru Anne Stensdater, A. Sten Sonn alla andra gode W. med maange gode neter».

Ännu nära tre år måste han vistas bland främlingar och lösgafs som sagdt först 1568 den 24 oktober.

K. L—d.

Slägten Savelows stamfader. Adelsmarskalken i Korotjak guvernementet Voronez L. M. Savelow har år 1892 utgifvit en på ryska skrifven genealogi öfver den ryska adliga slägten *Savelow.* I denna leder han slägten tillbaka till en Andros Savelko, som i 14:e århundradet reste från Sverige till Stora Novgorod. Dennes sonson bojaren Ivan var 1477 posadnik i Novgorod, och blef följande året af storfursten Johan III förvist till Moskva.

K. H. K.

Fru Karin Pedersdotter Utter. Vid genomseende af den å Riddarhuset befintliga stamtaflan öfver adliga ätten Utter n:o 213 finner man å Tab. I Per Månsson Utters dotter i 1:sta giftet, Katharina, född å Uttersberg i Östergötland den 9 mars 1598, död i Söderköping den 28:de okt. 1677 och begrafven derstädes d. 6:te jan. 1678; samt gift 1:o med tullnären i Kalmar Henrik Eriksson och 2:o med borgmästaren i Söderköping Arved Larsson, död 1647. Men å Tab. 6 finnes en annan Katharina antecknad med okänd härstamning samt födelse- och döds-år; om henne är endast infördt, att hon blef gift med handlanden i Norrköping Henrik Kruse.

Uti den Wiblingska slägtboken i Westinska samlingen å Upsala bibliothek finnes å sid. 80 antecknadt, att Herman Wibling 1635 i Norrköping gifte sig med Helena M. Kruse, dotter af Henrik Kruse och dess hustru Katharina Utter, dotter af Per Månsson Utter och syster till Anders och Jan, nobil. Utter n:o 213. Om Henrik Kruse uppgifves, att han var den förste, som i Sverige införde »Wantemakeri» och att han, som först var bosatt i Norrköping, derifrån undan pesten flyttade till Kalmar. Herman Wibling blef sedan efter Arved Larsson borgmästare i Söderköping och dog der den 7:de jan. 1668.

Enligt dessa uppgifter skulle således de båda å olika tab. i slägttaflan upptagna »Katharina» vara samma person, hvilken således varit gift 3:ne gånger eller 1:o med Henrik Kruse, 2:o med Henrik Eriksson och 3:o med Arved Larsson.

Några på sednare tider funna handlingar och anteckningar synas bestyrka detta påstående; men innan vi genomgå dessa torde vara skäl tillse om detta antagande ligger inom möjlighetens gränser. Tyvärr är

det omöjligt att få reda på alla giftermåls- och födelseår, hvarföre man får nöja sig med att kunna approximativt beräkna dem.

Vi veta, att Katharina Utter var född 1598 och att hennes dotter Helena Kruse år 1635 gifte sig med Herman Wibling; dennes yngre broder Joachim gifte sig 1645 med Ingeborg Arvedsdotter, äldsta barnet af Arvid Larsson och Katharina Utter. Dessa makars 3:dje barn, sonen Lars Arvedsson, kunde ej hafva gift sig senare än 1650 med Elisabeth Kling, ty deras äldsta kända barn föddes 1651. Om vi antaga, att Lars Arvedsson vid sitt giftermål var 22 eller 23 år gammal, skulle således hans föräldrar icke kunnat gifta sig senare än 1624 eller 25. Då nu fru Katharinas giftermål med Kruse kunnat ega rum redan 1614 eller 15 finnas således omkring 10 år till de båda första äktenskapen, af hvilka troligen intet varit långvarigt. Efter sin siste man, som dog 1647, lefde fru Katarina enka i 30 år.

Uti en process emellan Arved Larsson och Borgmästare och råd i Kalmar, hvilken först afgjordes i rådskammaren d. 14:de aug. 1647 (revisionsmål i högsta domstolen, civila, 1647, Riksarkivet) förekommer bland handlingar en »relatio», hvari bland annat anföres:

»Anno 1634 betror Arved Larsson en sin tjenare, Per Larsson benämnd, sin egendom i Kalmar, skuld inmana och utgifva, hvilken är död blefven samma år 23:dje november, hvaraf drängens fader Lars Michelsson, borgare i Norrköping, råkar i tvist med A. Larsson.» — — — »deremot A. Larsson sig besvärar d. 16:de Martii eodem a:o, inlägger sin kladdbok» — — — »dermedh A. Larsson afreser» — —

»Anno 1640 d. 13 febr. afhandlar Præsidenten i Kalmar Christoffer Larsson och Borgmästaren Vergloss på rättens vägnar i Kalmar uti Nyköping »Husholms Wantemakeri-byggning» af Arved Larsson för 250 daler kopm:t.»

Af ofvanstående synes framgå, att Arved Larsson varit bosatt i Kalmar och der drifvit handel och att han omkring 1634 afflyttade derifrån. Han synes äfven hafva varit egare till en klädesfabriksbyggnad vid Husholm i Hossmo socken omkring en mil från Kalmar. Troligen hade han drifvit denna fabrik såsom arrendator åt Kalmar stad, ty genom kungl. brefvet af d. 26:te april 1620 hade konung Gustaf II Adolf åt staden upplåtit ett kronohemman Husholm och ett halft hemman Krankelösa att der upprätta brygghus samt sämsk- och vantemakeriquarn, »dock så att staden af förbemälte werkstäder och lägenheter sin tillbörliga inkomst årligen bekommer». (Kammararkivet C. Sandbergs samlingar Y. Y. 8 folio 5905).

Jemföra vi nu härmed anteckningen i Wiblingska slägtboken, synes det antagligt, att Henrik Kruse, som var bosatt i Norrköping och der troligen gift sig med Katharina Utter, efter sin flyttning undan pesten till Kalmar. der åtagit sig anläggandet af klädesfabriken och sedan af staden arrenderat den behöfliga marken och vattenkraften.

Arved Larsson har sedan genom sitt gifte med enkan öfvertagit arrendet och blifvit egare af fabriksbyggnaden. Uti den efter A. Larssons son Lars Arvedsson 1669 upprättade bouppteckning, som finnes inregistrerad i Stockholms förmyndarkammare i bandet för nämnda år, men hvaraf endast några bilagor återfinnas, upptager en af dessa

flere kontokuranter och deribland med bröderna Herman och Joachim Wibling. Dervid är att märka, att den förre kallas svåger Herman Wibling men den sednare endast Joachim Wibling ehuru han ju var närmare besvågrad. Detta synes bestyrka antagandet, att Henrik Kruses hustru Katharina Utter var densamma, som sedan äktade Arved Larsson, ty härigenom blef ju Helena Kruse halfsyster med Lars Arvedsson och han hade således skäl att kalla Herman Wibling svåger. Han synes äfven vilja framhålla detta svågerskap, hvaremot han då tyckte, att samma förvandtskap med Joachim, som äktat hans syster Ingeborg, vore allom kunnigt. Vi må dervid ihågkomma, att på den tiden hustrurna alltid begagnade sina egna slägtnamn.

Uti de verser, som till Fru Karin Pedersdotter Utters begrafning 1678 trycktes i Stockholm (i Kongl. Bibliotheket) förekommer å första sidan bland annat, att hon efterlemnade afkomlingar intill 4:de led till ett antal af 74.

Den stamtafla, som å Riddarhuset upptager den gemensamma härstamningen från Arved Larsson och Katarina Utter af ätterna Lagerheim och Weidenhielm upptager endast 5 barn och 2 barnbarn men genom sednare forskningar hafva barnbarnens antal ökats till 22 samt 1 barnbarnsbarn födt före 1678. Om man också antager, att de två barn, en son och en dotter, om hvilkas afkomma uppgifter saknas, haft en talrik sådan, torde denna dock ej räcka att fylla, hvad som brister i talet 74; först när man dertill lägger barn och barnbarn efter Herman Wibling och Helena Kruse, hvaraf de förra voro 15, synes ifrågavarande uppgift mera trovärdig.

Angående giftermålet med Henrik Eriksson saknas alla uppgifter om barn, hvaremot ordningsföljden emellan de olika äktenskapen icke är tvifvelaktig. Uti den ofvan omnämnde processen förekommer ett bref, deri fru Karin kallas »Henrik Erikssons», troligen emedan deri anspelas på penningetransaktioner, som redan började under denne mans lifstid.

Att Arvid Larsson, som först varit bosatt i Kalmar och der drifvit handel samt äfven der sannolikt ingått sitt gifte och först omkring 10 år derefter flyttat från orten, varit af Kalmar- eller Smålands-släkt, synes sannolikare, än att han varit östgöte. Att han några år efter sin flyttning (10 år?) 1644 blef borgmästare i Söderköping torde, om nationaliteten dervid spelade någon roll, snarare kunna tillskrifvas hans hustru. som var född der i provinsen. Ett ytterligare stöd för detta antagande ligger deri, att två hans sonsöner, som valde krigareyrket, började sin befälsbana vid Kalmar regemente. Om båda finnes i detta regementes rullor infördt, att de värfvats från Gardet till underofficerare. Att de först togo värfning vid gardet, berodde väl på, att de då voro bosatte i Stockholm och der sökte sin första utbildning, och var detta kanske en vanlig väg för den tidens officerare.

E. L--m.

Drottning Kristina. Då jag i föregående häfte af denna tidskrift, enligt redaktionens önskan, meddelade hvad som i vår litteratur under senare tid förekommit rörande Kristina, och dervid bl. a. nämnde bibliotekarien Elof Tegnérs studier i italienska arkiv och bibliotek, glömde jag den af dessa studier föranledda, intressanta uppsatsen *La regina nomade*, hvilken bemälda bibliotekarie intagit i sina 1896 utgifna »Svenska bilder från sextonhundratalet».

K. F. W—r.

Värdefull autograf.

En person i hufvudstaden är egare af följande af k. Gustaf III egenhändigt skrifna reqvisition:

Kongl. Maj:t har anbefalt dess General Adjutant Gref Pär Sparre eller Major Könich att avfordra de patroner som finnas på varvet med kulor och det som mera fordras.

Stockholm den *19 Augusti 1772*

Gustaf.

Denna datum säger allt. Här är nemligen fråga om 1772 års revolution, om hvilken dåvarande öfverskeppsbyggmästaren Chapman hade fått förtroende. Han hade på Djurgårdsvarfvet, der han då bodde, låtit i största hastighet tillverka skarpa patroner. Det är Konungens till honom ställda egenhändiga reqvisition af nämnda patroner, hvarom här är fråga.

Egaren af denna autograf sätter derpå ett mycket högt värde, men är icke obenägen att till en verklig autografsamlare afstå den, om derföre kunde erhållas ett antagligt pris.

Frågor och svar.

Frågor.

22. I Anreps ättartaflor uppgifves att *Margaretha Rosensköld* blef gift 1702 om våren »med kappelanen *Jacob Wigsuelius*, som var en slägting till Kungl. Rådet Grefve Gyldenstolpe» samt att den förstnämndas syster *Catharina Rosensköld* blef »gift

med Löjtnanten *Carl Nisbeth*». Kunna några upplysningar lemnas rörande dessa öfverstelöjtnant *Claes Rosenskölds* två mågar, särskildt om de haft afkomlingar?

L.

23. Bland slägten Rinman i Örnbergs svenska ättartal, del. 11, saknas *Elisabeth Margaretha Rinman*, född 1719, död i Stockholm $^{28}/_{11}$ 1802 och gift $^{12}/_{9}$ 1753 med frälseinspektoren *Stephanus Björling* från Östergötland, född $^{25}/_{10}$ 1725, död $^{26}/_{3}$ 1797. Hvilka voro hennes föräldrar?

J. W.

24. Kan någon lemna upplysning om och hvar porträtt finnas af:

Gyllenpistol, *Carl*, Friherre (f. 1641), Öfverste för Södra Skånska kavalleriet, Landshöfding i Calmar?

Ridderskö1d, *Christian Adriansson Kolmäter*, (f. 1648. Anrep Tab. 1.)?

C. G. Platen
Adr. 47 Strandvägen.
Stockholm.

25. Hvem var välbyrdig »Peder Byrgersson,» herre till Sjögeryd? Han erhöll 1632 $^{22}/_{2}$ kongl. konfirmation på jägmästare- och skogvaktareämbetet i Jönköpings och Kronobergs län.

H. Szs.

Svar.

7. Svar till »I. D.» på en del af frågan n:o 17. Grefve Christian Ludvig von Aschebergs porträtt finnes möjligen i min samling. Jag eger nämligen en synnerligen tilltalande oljemålning från 1680-talet, framställande en ung och käck, harnesk-klädd krigare i stor allonge-peruk. Anletsdragen på denna bild påminna starkt om fältmarskalken von Aschebergs och har jag på sådan grund alltid antagit, att porträttet framställer en son till honom. Genom personligt besök hos mig kan den ärade frågaren sjelf öfvertyga sig, huruvida det i min ego varande porträttet framställer den efterfrågade eller tilläfventyrs dennes äldre broder Gustaf Adolph von Ascheberg, hvilken efter ett knappt treårigt äktenskap med grefvinnan Beata Torstenson afled vid ännu icke fylda 32 års ålder 1693.

Porträttet, som saknar hvarje signatur, är infattadt uti en mera ovanlig skulpterad originalram samt torde förskrifva sig från den berömda mästaren M. Mijtens d. ä.

Axel Durling
n:o 16 Sibyllegatan, 2 tr.
Stockholm.

8. Svar på frågan 22. *Suvorovs förfäder* invandrade, enligt ryska källor, från Sverige till Ryssland under storfursten i Moskva Simeon Ivanovitj Gordijs regering (1340—1352). Hvad stamfadern hette är mig obekant; om honom och hans familj vet jag intet. Men generalfältmarskalkens far var underlöjtnant vid Preobrasjenskijgardet.

T. Wn.

Svenska Autograf-Sällskapet

1899.

Sedan föregående häfte (III) af Personhistorisk Tidskrift utkom hafva följande personer ingått såsom ledamöter i Svenska Autograf-Sällskapet.

Bæckström, *A. E. O. A.*, Major.
Borgström, *A.*, Assessor. Kristianstad.
Ehrengranat, *K.*, Kapten. Borås.
Ehrenheim, *E.*, Kammarherre. Grönsö.
Johansson, *A. E. J.*, Rådman.
af Klinteberg, *F.*, Hofrättsråd.
von Krusenstjerna, *H.*, Underlöjtnant.
Lagerfelt, *G. A. F.*, Friherre, Kabinettskammarherre. Lagerlunda.
Leijonancker, *C.*, Major. Skara.
Petrelli, *D. T. J.*, Krigsarkivarie, Kapten.
Platen, *C. G.*, Ryttmästare.*
Silfverschiöld, *O. B. A.*, Friherre, Löjtnant. Koberg.
Stackelberg, *M.*, Friherre. Helsingfors.
Wrangel, *E.*, Docent. Lund.
Zettervall, *S.*, Ingeniör. Djursholm.

* Ständig ledamot.

N:R 10. DROTTNING MARIA ELEONORA.

(OLJEMÅLNING AF F. PORBUS D. Y., TILLH. MINISTERN C. BURENSTAM Å TJELFVESTA.)

N:r. 11. Ebba Banér.

(Oljemålning sannolikt af Schröder, tillh. Ministern C. Burenstam å Tjelfvesta.)

N:R 12. GREFVE CORFITZ BECK-FRIIS.

(BLYERTSTECKNING FRÅN 1842 AF FRITZ V. DARDEL, TILLH. KONSTNÄREN.)

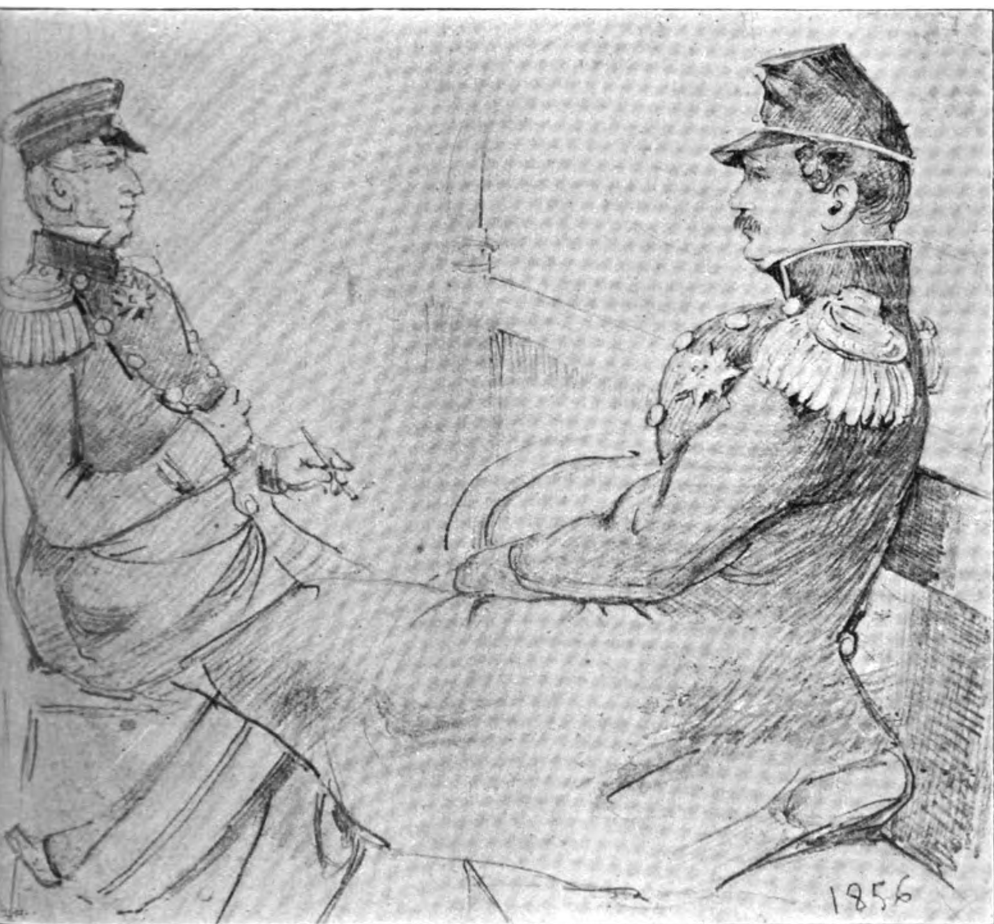
N:R 13. GREFVINNAN ULRIKA DOHNA, FÖDD STENBOCK.

(PASTELLMÅLNING AF LUNDBERG, TILLH. MINISTERN C. BURENSTAM Å TJELFVESTA.)

N:r 14. Ulrika Eleonora von Fersen.

(Oljemålning af P. Krafft d. ä., till. Kammarherren Frih. C. Falkenberg å Lagmansö.)

21 15

5 & N:r 21. Stadsråden Grefve A. F. Nils Gyldenstolpe och Carl Hans Ulner.

(Blyertsteckning från år 1856 af F. v. Dardel, tillh. konstnären.)

N:r 16. Grefvinnan Amalia Margreta Kalling,
född Bonde till Björnö.

(Blyertsteckning från år 1842 af F. v. Dardel, tillh. konstnären.)

N:r 17. Artisten Nils Månsson Mandelgren.

(Blyertsteckning från år 1841 af F. v. Dardel, tillh. konstnären.)

N:R 18. ÖFVERSTEN JOHAN PRINTZENSKÖLD.

(OLJEMÅLNING TILLH. FRU SIGRID MOLINIE, FÖDD PRINTZENSKÖLD, I JÖNKÖPING.)

N:r 19. Riksrådet Grefve F. U. von Rosen.

(Oljemålning tillh. Ministern C. Burenstam å Tjelfvesta.)

N:R 20. GREFVINNAN EBBA ULRIKA BEATA RUUTH, FÖDD VON ROSEN.

(OLJEMÅLNING TILLH. MINISTERN C. BURENSTAM Å TJELFVESTA.)

N:R 22. FRIHERRINNAN MARIA CHARLOTTA WRANGEL TILL ADINAL, FÖDD CEDERCREUTZ.

(OLJEMÅLNING TILLH. MINISTERN C. BURENSTAM Å TJELFVESTA.)

Personhistorisk Tidskrift.

Med detta häfte, n:r IV, afslutas första årgången (1898—1899) af denna tidskrift, som under det nu snart tilländagångna året haft att glädja sig åt mycket erkännande och ett stigande intresse från allmänhetens sida. Då emellertid i planen för tidskriften ingår att äfven till hvarje årgång utarbeta ett register öfver alla i de olika häftena förekommande personnamn, men ett sådant arbete kräfver mycken tid, har redaktionen måst uppskjuta med utgifvandet af detta register till första häftet af nästa årgång, då såväl till alla ledamöter af Autografsällskapet som till abonnenter på Personhistorisk Tidskrift dessutom lemnas en förteckning inhållande öfver 12- à 1500 under år 1899 aflidna svenska män och qvinnor. *Registret såväl som nyssnämnda förteckning äro afsedda att inbindas med årgång I af tidskriften.*

Årgång II, i hvilken de med stort intresse omfattade porträttserierna skola fortsättas, kommer bl. a. att innehålla en, så vidt möjligt, fullständig samling porträtt af *Öfverståthållare i Stockholm.*

Desiderata.

I och för utarbetandet af i möjligaste måtto fullständiga slägtkrönikor rörande ätterna Printzensköld och Örnevinge vore undertecknad ytterst tacksam för meddelanden om de i herrar slägtforskares ego tilläfventyrs befintliga uppgifter angående medlemmar af nämnda ätter.

Sven P:n Lagerberg
v. Häradshöfding.
adr. Stockholm.

REGISTER.[1]

Abrahamsdotter, Märta. 172.
Abrahamsson, Erik, d. y. 246.
» Erik, riddare. 162, 172, 173.
» Kristiern. 163.
» Sten, riddare. 172, 173.
Abramson, A., grosshandlare. 130.
Adelswärd, Th., friherre, godsegare. 130.
Adlercreutz, general. 13.
Adlersparre. 4.
Ahl, Gregorius. 110.
Ahlefelt, Anna Margareta. 111.
» Anna Metta. 111.
» Carl Magnus. 111.
» Gregorius. 110.
» Jacob Ludvig. 111.
» Johan. 111.
» Margareta Beata. 111.
Ahlgren, sjukhusläkare. 177.
Ahlström, O. C. 44, 45.
Albrecht af Brandenburg, kurfurste. 155.
Algotsson, Bengt, hertig. 160, 161.
Alle i Smethsthorp, knape. 212.
Almquist, J. A., vice slottsarkivarie. 130.
Alströmer, A., friherre, kansliråd. 208.
Amalia, grefvinna af Sayn-Wittgenstein. 129.
Aminoff, Fedor Gregoriewitsch. 122.
Amnæus, Anders Johan, öfverstelöjtnant. 102.
» Kristina Staff. 102.
Anckarfjell, Abraham Magnus. 111.
» Axel. 111.
» Beata Elisabet. 112.
» Beata Jacquette. 112.
» Brita 112.
» Brita Christina. 112.
» Carl Hans. 112.
» Catharina Helena. 111.
» Christina Beata. 111.
» Claës. 111.
» Engel Margareta. 112.
» Erik. 112.
» Jacob. 112.
» Johan. 111, 112.
Anckarfjell, Margareta Charlotta. 112.
Anckarhjelm, Adrian. 124.
» Elisabet. 124.
» Lousbitha. 124.
» Martin. 48.
» Martin (Thijsen). 124.
Anckarklo, Axel. 113.
» Brita Christina. 113.
» Carl Axel. 113.
» Carl Gustaf. 113.
» Ingemund. 113.
» Ingemund Axel. 113.
» Margareta Christina. 113.
» Ulrika. 113.
Anckarsköld, Arvid. 113.
» Catharina. 114.
» Christina. 114.
» Claës Göransson. 113.
» Maria. 114.
Anders, kopparslagare. 104.
Andersdotter, Elisabeth. 25.
» Kristina. 34.
Andersson, Elisabeth Sofia. 40.
» Olof. 27.
» Rolf, prost. 108.
Andreewitch, Wladimir, furste. 121.
Anjou, A., v. häradshöfding. 243.
Anna af Baden. 128.
Anna Maria, grefvinna af Fürstenberg. 128.
Anna Maria, furstinna af Hohenzollern-Hechingen. 128.
Annerstedt, C., universitetsbibliotekarie. 130.
Anrep. 230.
» Gabriel. 43.
Anund i Ånsta, bonde. 212.
von Apenborg. 37.
Apolloff, Grigori. 121.
Appelgren, Anders. 114.
» Anna Catharina. 114.
» Arvid. 115.
» Brita. 114.
» Brita Juliana. 114.
» Catharina. 114.

[1] Utarbetadt af kapten *Otto Bergström*.
Namnen återfinnas här nedan med vexlande stafningssätt liksom i texten; personernas titlar äro i de flesta fall de som förefinnas i texten.

Appelgren, Christina. 114.
» Christina Maria. 114.
» Elsa. 114, 115.
» Eric. 114.
» Eva Christina. 115.
» Jakob. 115.
» Johan. 114, 115.
» Johannes. 114.
» Lars. 114.
» Nils. 114.
von Arbin, G. E., hofrättsnotarie. 208.
Arvedsdotter, Ingeborg. 248.
Arvedsson, Lars. 248, 249.
Arvid i Walsö, frälseman. 212, 214.
Arvidsdotter, Kerstin. 25.
von Ascheberg, Christian Ludv., grefve. 205, 251.
» Gustaf Adolf, grefve. 251.
August, konung af Polen. 219, 221.
Augusta af Baden, markgrefvinna. 190.
Augusta Victoria, kejsarinna af Tyskland. 129.
Avander, Catharina. 191.
Axelsson, Erik. 21, 22.
» Filip. 21, 22.
» Ivar, riddare. 21, 22.
» Laurens. 21, 22.
» Åke. 169.
Azzolino, kardinal. 142.
» P., markis. 142.

Babbe, Henrik, frälseman. 213.
Bæckström, A. E. O. A., major. 252.
Bager, E., godsegare. 130.
Bagge. 231.
von Bahr, J. 45, 242, 243.
Baillet, assessor. 177.
Ballerstedt, Gertrud. 39.
von Balthasar, Augustin, vice president. 33.
Banér, Christ. Anna. 227.
» Claes, friherre, riksjägmästare. 31.
» Ebba, grefvinna. 220.
» Ebba Margareta, med porträtt. 232, 237.
» Johan, friherre, generallöjtnant. 232.
» Nils. 230.
Bannier, Frantz. 230.
von Barnekow, Anna. 39.
» Ursula. 39.
Barnheid. 34.
Barold. 34.
Barrij, Christina. 240.
» Tolle. 240.
von Barth, Angela Rebecka. 199.
Barthelson, F., aktuarie. 130.
Bassewitz, Dorothea. 199.
Bath, sekreterare. 230.
von Bauman, Nicolaus, rådsherre. 37.
» Regina. 37.
Baveman, Anna. 36.
» Heinrich, rådsherre. 31.
de Beauharnais, Josephine. 174.
Beck, Corfitz, dansk adelsman. 232.
Becker, N., protokollssekreterare. 130.
Beck-Friis, C., grefve, godsegare. 130.
» Corfitz, grefve, med porträtt. 232.
» Corfitz Ludvig, grefve, hofmarskalk. 232.
» Joakim, grefve, riksråd. 232.
Belfrage, Maria. 191.
» J. G. W., kammarherre. 130.
de Bellegarde, Claude, grefve. 221.
Bengt i Stuthö, knape. 212.
Bengtsdotter, Kristina. 161.
» Ramfrid. 161.
Bengtsson, Algot, lagman. 161.
» Brynjulf. 160, 161.
Berch, Georg, Filip. 129.
Berckhahn, Agnes. 39.
» Johan. 39.
Berens, Margareta. 117.
von Berg, Anna Ulrika Juliana. 129.
» Carl August, löjtnant. 129.
» Georg Filip. 129.
Bergenstråhle, kammarherre. 52.
Berger, S., vice häradshöfding. 44, 130.
Bergius, Olof, kyrkoherde. 28.
Bergsköld, Anders. 115, 116.
» Anders Nils. 116.
» Anna Lovisa. 116.
» Aron. 115.
» Brita. 116.
» Carl Gustaf. 116.
» Eric. 115.
» Fredrika Birgitta. 116.
» Gustaf Axel. 116.
» Margareta. 115.
» Simon. 116.
» Ulrika. 116.
Bergstedt. 53.
Bergström, Otto, kapten. 44, 45, 130.
Bernadotte, Jean. 174.
Beureus, Dionysius. 124.
Beyer, Paul. 34.
Bielinsky, Michael, grefve. 221.
» Catharina. 221.
Bielke, Adam. 227.
» Brita Catarina. 228.
» Carl Gustaf, grefve. 227.
» Catharina. 229.
» Christina Anna. 227.
» Christ. Anna, f. Banér. 227.
» Eva. 227, 228.
» Gustaf. 226, 227, 228.
» Margareta. 186, 188, 223.
» Nils, grefve. 222, 226, 227, 228.
» Nils Persson. 222.
» Nils Thureson. 186, 223, 224.
» Sigrid. 222.

Bielke, Sigrid Catharina. 227, 228.
» Sigrid Christina. 229.
» Sophia Charl. 227.
» Thure. 223, 226, 227, 229.
» Thure Gabriel, grefve. 227, 228.
» Thure Nilsson, frih. 222, 227.
» Ulrica Ebba. 227, 228.
» Sten. 230.
Bilde, Peder. 246.
Bildstein, Carl, öfverste. 192.
Bildt, C., friherre. 141, 208.
Billberg, F. T. och T. A. 44.
Bille, Elisabeth. 26.
» Jonas Persson, snickare. 26.
» Lars. 26.
» Sten. 246.
von Billinghusen, Johan Eberhard, friherre. 116.
» Leonard Johan, friherre, kapten. 116.
von Bilow, Maria. 194.
Birckhahn, Agnes. 39.
» Heinrich. 39.
» Joachim, hofråd. 39.
» Johan. 39.
Björlin, G., öfverste. 130.
Björling, Stephanus, frälseinspektor. 251.
Björn i Sundby, bonde. 212.
Björnram. 34.
Björnsköld, Anders. 116.
» Hans Andersson. 117.
» Hans Jönsson. 116.
» Ingegerd. 117.
» Jakob. 117.
» Pehr. 116.
Björnsson, Nils. 192.
Björnstjerna, O. M. 47.
Blanck, Catharina. 117.
» Gustaf. 117.
» Johan Johansson. 117.
Blom, Peter. 117.
» Sofia. 191.
Blomfelt, Johan Jacob. 115.
Blum, Fredrik. 117.
Blume, Maria. 117.
» Peter. 117.
Boije till Gennäs, Erik. 118.
Bonaparte, Joseph. 174.
» Napoleon. 174.
Bonde-ätten, Axelssönernas släktskap med. 21.
Bonde, Amalia Fredrika, med porträtt. 235.
» Birgitta Karlsdotter. 22.
» Carl, grefve, riksmarskalk. 232.
» Carl Carlsson, friherre, öfverceremonimästare. 130.
» C. J. Trolle, grefve, godsegare. 130.
» Fredrik Ulf, grefve. 235.
» Karl. 22.
Bonde, Knut. 22.
» Kristina Karlsdotter. 22.
» Thord Karlsson. 22.
» Thord Röriksson. 21, 22.
von Bonsdorff, C., professor. 130.
Bore, E, grufpastor. 130.
Borgström, A., assessor. 252.
von Borselin, Johanna. 128.
Bovet, A., bokhandlare. 133.
Brahe, Abraham, grefve. 227, 228.
» Anna Vilhelmina, grefvinna, med porträtt. 174.
» Carl Gustaf. 228.
» Gustaf. 228.
» Magnus. 228.
» Magnus, grefve, excellens. 175.
» M., grefve, kammarherre. 136.
» Magnus Fredrik, grefve, excellens. 174.
» Nils. 228.
» N., grefve, öfverstekammarjunkare. 208.
» Per. 228.
» Per, grefve, riksdrots. 113, 139.
» Sigrid. 229.
» Ulrika Juliana. 228.
de Brancas, M., ambassadör. 119.
Brandberg, Th. 45, 242, 243.
Brandin, Anders, dragon. 108.
Brant. 115.
» Elisabeth. 115.
Braun, Berend Balduin. 42.
» Juliana Balduine. 42.
von Braun, Ilsabe. 41.
Braune, F. E. 242.
Brethold. 230.
Brinck, Brita Magdalena. 40.
Broberger, Axel Ehrenreich Gustaf. 206.
Brockenhausen, Christina. 193.
Broder i Kärr. 162.
Brodersson, Abraham, riddare. 164.
» Kristiern. 162.
» Marguerite. 146.
de Brun, R., direktör. 130.
Brunner, Sebastian. 118.
» Ulrik Johan. 118.
von Brunner, Gertrud Elisabeth. 118.
» Sebastian. 118.
Brunnerus, Mårten. 117.
Brusewitz, K. V., fil. lic. 152.
Brynjulfsdotter, Birgitta. 160, 161.
» Katarina. 160.
Brynjulfsson, Algot, lagman. 160, 161.
» Knut. 160.
Bråckenhus, Märta. 192.
Bråkenhusen, Jost. 118.
» Jöns. 118.
Bröcker, Adam Johan, fänrik. 120.
von Bröcker, fänrik. 102.
» postinspektor. 102.
Buchow, Albert. 41.

Buchow, Anna. 36, 41.
» Georg, rådsherre. 36.
» Heinrich, professor. 36.
» Heinrich, rådsherre. 41.
Bukowski, H., konsthandlare. 130.
Burchard, grefve af Mülingen. 155.
Bure, Elisabet. 197.
af Burén, Axel, kammarherre. 130.
Burenstam, Carl, f. d. minister. 145, 208.
Busch, Ursula. 34.
Buturlin, Wassili Nikititsch. 122.
Bünsow, Christoph., rådsherre. 37.
» Margareta. 37.
Bygdén, L., bibliotekarie. 242.
Byrgersson till Sjögered, Peder, jägmästare. 251.
(Bååt), Elin Jönsdotter Snakenborg. 207.
Böttiger, H., bankdirektör. 131.
» J., hofintendent. 131.

Cabeljau, Abraham. 118.
» Anna. 118.
» Johan. 118.
» Margareta. 118.
» Maria. 118.
Campbell, Gustaf, kapten. 123.
Canterhjelm, Chr. 195.
von Carisien. 41.
Carl X Gustaf. 189.
Carl XII. 219.
Carl XIV Johan. 174.
Carl August, kronprins. 1.
Carl Gustaf, pfaltzgrefve. 237.
Carl Philip, prins. 121.
Carlander, C. M., grosshandlare. 131.
Carlquist, A., ingeniör. 139.
Carlson, E., professor. 131.
Carlson, F. F., f. d. statsråd. 16.
Casimir, Friedrich. 39.
» Joachim. 39.
Castin, Carl Paul, landskamrer. 40.
Cecilia i Haraberga. 169, 173.
Cedercreutz, Lars Fredrik, frih. 239.
Cederholm von Schmalensée, Casper Adolph, löjtnant. 111.
Cederholm von Schmalensée, Hedvig Margareta. 111.
Cederström, B. C., friherre. 208.
» E., friherre, godsegare. 131.
» Rudolf, friherre, amanuens. 208.
Celsing, G., öfverkammarherre 131.
Cervin, Erik, volontär. 111.
Chapman. 250.
Charavay, E., archiviste-paléographe. 133.
Charisius, Anna Gertrud. 41.
» Christian Ehrenfrid, bergmästare. 41.
Christersson, Greger. 162, 163, 171, 173.
Christian IV, konung. 32.
Christiansdotter, Kerstin. 108.
Christina, drottning af Sverige. 139, 140.
Christofer af Bayern. 154.
Clason, S., docent. 131.
Clary, François, köpman. 174.
» Julie. 174.
Cleberfelt, Christina. 196.
» Herman. 196.
Clemens i Svensta. 211.
Clementeioff, Michael. 121.
» Wasili. 121.
Clerck, Elisabeth. 193.
Clitzing. Albert, prost. 155.
Cloos, Anna. 188.
Clöth, Gustav. 230.
Clöös, Hans Jönsson. 116.
Cohn, A., bokhandlare. 133.
Cohorn, Charles Menno, baron. 159.
» Christian Frédéric. 146.
» Eric. 146.
» Frédéric Toussaint. 146.
» Jean. 146, 147.
» Peter. 146.
» Toussaint. 146.
de Cohorn, Pierre. 147.
von Conowen, Elisabeth Euphrosyne. 123.
Cramer, Catharina Ilsabe. 41.
Cronskjöld, Brynte, kammarråd. 191.
Cruse. 230.
Crusebjörn, Beata Charlotta. 205.

Dach, David. 190.
Dachsberg, Carl Gottfrid. 190.
» David. 190.
Dahl, J. I., löjtnant. 208.
Damster, Otto. 115.
Danckwardt, Kristina Marg. 30.
Daniel. 25.
Danielsdotter, Margareta. 25.
von Dardel, N., vice häradshöfding. 131.
De Geer, Anna. 234.
» Louis. 217.
De Geer till Leufsta, Karl, friherre. 175.
De la Gardie, grefve. 3.
» Beata Elisabeth, f. Königsmarck, grefvinna. 220.
» Ebba Marg. 233.
» Hedvig. 220.
» Jakob. 230.
» Jakob, riksmarsk. 231.
» Lisa, grefvinna. 220.
» M. G., grefve. 131, 193, 216, 230.
von Dellingshausen, Anna, friherinna. 128.
» Carl, friherre. 128.
von Dellvig, Hilgard. 198.
Delvich, Agusta. 223.

Denhof, Jean. 230.
Desideria, drottning, med porträtt. 174, 235.
Diekn, Gunnar, frälseman. 214.
Dimherg, Sven. 191.
Dimbodius, Andreas. 191.
Dimborg, Sven. 191.
Dislin, Antoine, fabrikör. 177 m. fl.
Ditmar, Elisabet. 193.
Djeken, Tune, frälseman. 214.
Djure, Bo, riddare. 22.
Djurklou, friherrliga ätten. 129.
» N. G., friherre, kammarherre. 208.
Dohna, Abraham Achates Alexander, grefve. 233.
» Ulrika. 233.
Dorotea, grefvinna zur Lippe. 129.
Dorothea af Brandenburg. 154.
Douglas, Gustaf, grefve. 205.
» L., grefve, utrikesminister, excellens. 47, 131.
Dragman, Anna Engel. 34.
Drake till Hagelsrum, F., jur. stud. 44, 131.
» Hans. 207.
» Hebbla. 207.
» Karl Magnus, löjtnant. 110.
» Magnus, major. 110.
Drakenstjerna, Catharina. 191.
» Johannes. 191.
» Mathias. 191.
» Peter. 191.
Dreffenfelt, Anders. 191.
» Anders Olofsson. 191.
» Bengt. 191.
» Henrik. 192.
» Maria Sofia. 192.
» Nils. 192.
Dreffensköld, Anders. 192.
» Anna Dorothea. 193.
» Björn. 192.
» Greta. 192.
» Göran. 192.
» Helena Catharina. 193.
» Jacob. 193.
» Lars. 193.
» Nils. 192, 193.
» Nils Björnsson. 192, 193.
Drummond, Jacob. 193.
» Regina. 193.
Duberg, Christina. 193.
Duphot, general. 174.
Du Rietz, Em. Catharina. 204.
Durling, A., vice häradshöfding. 131, 234.
von Düben, f d. gardesofficer. 11.
» Maximilian, friherre, hofstallmästare. 30.
Dönhoff, grefvinna. 221.
von Dönhoff, Otto. 184.

Echelbach. 231.
Eck, Gustaf. 31.
Edgren, A. G. T. 44.
Egerström, F., vice häradshöfding. 131.
Egon, grefve af Fürstenberg. 128.
Ehrenborg, Casper, ryttm. 123.
» Daniel Isak, ryttm. 123.
Ehrengranat, understallmästare. 11.
» K., kapten. 252.
von Ehrenheim, E., kammarherre. 252.
Ehrenspetz, Anna Christina. 193.
Ehrenstjerna, Teophilus. 28.
Ehrensvärd, Alb., grefve, f. d. utrikesminister. 131.
» Aug., grefve, ryttmästare. 131.
» G., grefve, ryttmästare. 208.
» J. J., Alb., grefve, vice häradshöfding. 131.
van (von) Eich, Abraham. 194.
von Eisen, Diedric. 194.
Eisia, turkinna. 219.
Eitelfritz I, grefve af Hohenzollern-Heckingen. 128.
Eitelfritz II, grefve af Zollern. 128.
Eitelfritz III, grefve af Zollern. 128.
Ek, C. A., vice häradshöfding. 131.
» Jöns Anders, verkmästare. 108.
Ekegren, Anders. 194.
» Elsa, 194.
» Greta. 194.
» Gustaf. 194.
» Johan. 194.
» Peter. 194.
Eketrä, Sven, kornett. 196.
Ekman, C., bruksegare. 131.
» Sophie, fru, f. Kurck. 131.
Ekstrand, V., ingeniör. 131.
Elisabeth, grefvinna af Solms-Laubach. 129.
Eminé, turkinna. 219.
Emporagrius, Gabriel, biskop. 127.
Engelbrecht. 37.
Engelhart, G. O. F. 44.
von Engeström, grefvinna. 51.
» L. Benzelstierna, grefve. 131.
von Ens, Magdalena Christoffersdotter. 191.
Erbach Fürstenau, Charlotte Amalie, grefvinna. 129.
Erengislesson, Karl. 171, 173.
Erich, Mr. 231.
Ericsson, Anders. 115.
» John, 47.
» i Månsta, Olof. 105.
» i Oldberg, Jöns. 105.
Eriksdotter, Benkta. 109.
» Karin. 28.
Eriksson, Erland. 123.
» Henrik, tullnär. 247, 249.

Eriksson, Peder. 123, 164, 173.
Erlandsson, P., kontorschef. 208.
Erskin, Alexander, friherre. 219, 220.
Erskine. 34.
von Essen, grefve. 61.
» Charlotta Eleonora, friherrinna, med porträtt. 175.
» F., friherre, riksmarskalk, excellens. 47, 208.
» G., grefve. 131.
» Hans Henrik, friherre, excellens. 175.
Eugenia Bernhardina Desideria, drottning, med porträtt. 174, 235.

Fabricius, Christian Fredrik, grosshandlare. 43.
Fahlbeck, professor. 92.
Fahneskföld. 193.
» Sven Pedersson. 193.
Fahrensbeck, Georg (Jürgen). öfverste. 184.
Falkenberg, C., friherre, amanuens. 131.
» C., friherre, kammarherre. 131.
von Falkenberg, Hedvig Maria. 114.
Faltz. 34.
Faltzburg. 34.
Fatima, turkinna. 219.
Fegræus, Håkan. 195.
von Feilitzen, K., notarie. 131.
Ferdinand, Karl, grefve af Löwenstein-Wertheim-Rochefort. 128.
von Fersen, Axel, grefve, riksmarskalk (Fersenska mordet). 1—15, 51—87.
» Axel, grefve. 237.
» Carl, grefve, öfverhofjägmästare. 233.
» Fabian, grefve. 58.
» Ulrika Eleonora, med porträtt. 233.
Fintzenhagen, Jakob, guldarbetare. 26.
Fischer von Röslerstamm, E., skriftställare. 133.
Fischerström. 129.
Fix, Ingeborg Olofsdotter. 25.
Fleming, grefve 221.
» Friedrich. 228.
» Johan Georg, grefve. 228.
» Sophia Lovisa. 229.
von Fleming, Johanna Catharina. 229.
» Sophia Lovisa. 229.
von Flygarell, Anders, hofintendent. 30.
» Ragnhild Ulrika. 29.
Fock. 129.
Folcker, Gustaf, kapten. 194.
Forsman, Johan, handelsman. 26.
Founin, betjent. 11.
Fransiska, rhengrefvinna af Salm-Neufville. 128.
Fredrik, prins. 233.
Fredriksson, F. L., fil. kand. 120.
Freidenfelt, Elisabet. 195.
von Freudenberg, Fredrika Charl. 194.
» Georg Wilhelm. 194.
» Johan Adolf Gottlieb. 194.
Friberg, Nils, v. pastor. 240.
Frick, C. M. 44.
Friedenborn, Elisabeth. 40.
Friedrich I, kurfurste af Brandenburg. 128.
Friedrich, markgrefve af Brandenburg. 128.
Fries, Ellen, fil. d:r. 131.
Friesendorf. 230.
Friis, Johan. 246.
von Frisch, Magdalena. 120.
(von?) Frischen, Peter. 120,
Frisk, Petter, löjtnant. 120.
von Frisk, Petter, löjtnant. 120.
Fritz, Anton Günther, syndikus. 37.
» Johan Christian. 37.
Fröding, G. H., öfverstelöjtnant. 131.
Frölich, Bengt Gustaf, grefve. 124.
Fröst, K. P., komminister. 131.
Fuchs von Bühlstein, Christina Elisabet. 194.
» Maria. 194.
» Peter. 194.
» Peter Gustaf. 194.
» Philip. 194.
Funcke, Johan. 36
Furubom, Magdalena. 195.
» Maria. 195.
» Samuel. 195.
» Samuel Johansson. 195.
Fägersköld, Christian. 195.
» Lars. 195.
» Maria. 195.
Fägerstjerna, Anders. 195.
» Catharina Margareta. 195.
» Gundborg Elisabet. 195.
» Håkan. 195.
» Maria. 195.

Ganschou, Joachim Georg. 195.
von Ganschou, Georg Christoffer. 195.
» Joachim Georg. 195.
Graff, Hans Mårtensson. 196.
Garfwe, Hans Mårtensson. 196.
» Karin. 196.
» Maria. 196.
Gatterer. 200.
Gavelius, borgmästare i Stockholm. 231.
Geete, G., provinsialläkare. 131.
Geijer, B. J. 44.
von Geistmer, Clara. 194.

Georg, grefve af Nassau-Dillenburg. 129.
Gerdes, Franz Joachim. 39.
» Heinrich. 39.
» Ursula. 39.
von Gerdes, Adam Johan. 196.
» Beata Elisabet. 196.
» Catharina Charlotta. 196.
» Christoffer Ludvig. 196.
» Eleonora. 196.
» Elisabet Katarina. 196.
» Hans. 196.
» Hedvig. 196.
» Ingeborg. 196.
» Johan. 196.
» Johan Gabriel. 196.
» Johan Ludvig. 196.
» Johanna Maria. 196.
Gerling, Gerhard. 40.
Gerschow, Timotheus, fältpredikant. 39.
von Gerstenberg, Henric. 196.
» Henrik Wilhelm, fänrik. 197.
» Thomas. 196.
Gibson, J. A. 44.
Gilbert, professor. 33.
Gjörwell, C. C., k. bibliotekarie. 89.
Gjös, Elisabet. 199.
Gladtsten, Adam. 197.
» Anna Helena. 197.
» Carl Gustaf. 197.
» Herbert Carl. 197.
» Johan Henrik. 197.
Glineke, Anna. 36.
» Dorothea. 35.
Golawitz, 122.
» Peter. 197.
Golovitz, Daniel. 122.
Gonnies, Christina. 188.
» Johannes, magister. 188.
» Margareta. 185, 188.
» Nicolaus, professor. 188.
Gonzaga, Francesco, kardinal. 157.
Gos, landskapsmålare. 15.
Gothus, Laurentius Paulinus. 127.
Graan, Johan. 197.
Granatenburg, kaptenlöjtn. 31.
» Anders. 198.
» Johan Fredrik. 198.
» Konrad. 198.
» Olof Bengtsson. 198.
Granberg, Olof. 145, 207.
Grass, Casper Georg, öfverste. 198.
» Henning. 198.
» Johan. 198.
» Michael Gottlieb. 198.
» Nils. 198.
Gregersson, Christer. 162, 163, 168, 171, 173, 213, 214.
» Magnus. 161.
Greiggenschild. 34.
von Greiggenschildt, Gualter. 38.
Greigh, Gualter. 38.
Gren, Ivar. 21, 22.
» Magnus. 21, 22.
» Märta. 22.
Grotenfelt, Elisabet. 199.
» Nils. 199.
Grotte, Sven, kornett. 195.
Grubb, Anders Hansson, borgare. 25.
Grubbenfelt, Diedric. 198.
Gruwel, Margareta. 36.
von der Grünow, Maria. 30.
Grönberg, Jakob. 88.
» Peter. 88.
Grönenberg, Per. 88.
Grönhjelm, Berend. 199.
» Maria. 199.
» Otto Christoffer. 199.
Grönvall, F., kandidat. 131.
de Guëll-y-Borbon, F., markis. 133.
Gustaf, prins. 1.
Gustaf III, konung. 250.
Gustaf Adolf, kronprins. 238.
Gustafsson, C. H. 145.
Gyldenstolpe, grefve, kungl. råd. 250.
» Adolf Fredrik Nils, grefve, med porträtt. 234.
» Emanuel Romanus (Manne), grefve, öfverstelöjtnant, med porträtt. 106.
» Nils, grefve, statsråd, riksmarskalk. 106.
» Nils, grefve, landsh. 234.
Gyllenberg, Erik. 193.
» Margareta. 193.
Gyllenpistol, Carl, frih., öfverste. 251.
Gyllensparre, Christina. 123.
(Gyllenstierna), Erik Eriksson. 22.
(»), Cristina »Erixdotter». 123.
Gyllenstierna, Gunilla. 110.
» Kristina Eriksdotter. 172.
» Magnus. 246.
» Maria. 126.
» till Lundholm, Maria. 48.
» N., friherre, hofjägmästare. 208.
Gyllensting, Johan Bothwidsson. 110.
Gyllenståhl, Gabriel, major. 204.
Gyllensvärd, Virginia. 241.
Göransson, Arvid. 113.
» Claës. 113.
Göstaffsson, Mattes, riddare. 164.

Haak, Machtilda. 118.
» Sven Jonasson, dragon. 108.
Hacerman, Johan Henriksson, korpral. 199.
Hafridsson, Bengt, lagman, 160, 161.
Hagdahl, J. E., kapten. 131.
Hagemeister, Anna. 41.

Haij, Eric, friherre. 205.
Haldorsson, Magnus, frälseman. 212, 214.
Halldin, J. G. 238.
Hallström, I., professor. 131.
Hammarhielm, Christina. 240.
Hannibal, general. 206.
Hansdotter, Malin. 26.
Hansen, H. J., lärare vid Texens Realskole i Danmark. 208.
Hansson, Axel, torpare. 109.
» Elisabeth. 25.
» Lars. 25.
» Margareta. 25.
» Per, tornväktare. 25.
Haraldsson, Joen, löjtnant. 191.
» Sten. 22.
Harmes, Johan. 117.
Harnesksköld, Casper. 199.
» Herman. 199.
» Nils Nilsson. 199.
Hartman. 35.
» Andreas. 36.
» Anna. 36.
» Anton. 36.
» Barbara. 37.
» Brandt. 35, 36, 37.
» Catharina. 36.
» Christian. 37.
» Christian, stadskamrer. 37.
» Christian Nicolaus. 37.
» Christoph. 37.
» Georg. 37.
» Gertrud. 36.
» Ilsabe. 37.
» Jacob. 36.
» Joachim. 35, 36, 37.
» Jurgen Christoph. 37.
» Magdalena. 36.
» Margareta. 36.
» Maria Margareta. 38.
» Martin. 36.
» Peter. 36.
(von Hartmansdorff) Hartman. 35.
von Hartmansdorff, A. E. C., kanslisekreterare. 34.
» Mathias. 38.
Hausen, Felix. 39.
von Haxthausen, Georg Ludvig. 221.
Haydn, Joseph. 91.
Hebbe, Christina Maria. 42.
Hedin, Svante, med porträtt. 119.
Hedström, F., revisor. 131.
Hedvig af Schlesvig-Holstein, grefvinna. 32.
Hedvig Sofia, prinsessa. 220.
Heerdhielm, Henrik, löjtnant. 29.
Heilborn, Otto, generalkonsul. 131.
Helmfelt. 35.
Helsingius, Olaus Canuti, prost. 124.
Henkelsson, Jost. 33.
von Hennings. 129.
Henrik af Mecklenburg, hertig. 129.
Herold, Gertrud. 37
Hiep, Magdalena. 195.
» Thomas, vinhandlare. 195.
Hierta, Anna. 192.
Hildebrand, E., lektor. 131.
Hjernstedt, Maria. 29.
Hjulhammar, Gustaf, öfverstelöjtnant. 31.
Hoffstedter von Kühnberg. 199.
Hoghusen, G. 195.
von Hohenfeld, Maria Teresia Anna Judith, grefvinna. 128.
» Otto Ferdinand Felix, grefve. 128.
» Otto Karl Max, grefve. 128.
Holk, Haquon, frälseman. 214.
Holm, C. T., grosshandlare. 209.
» G. B. A., vice häradshöfding. 131.
» Magdalena. 116.
Holmstensson, Erik. 107.
» Jon. 107.
Holst, Gustafva. 238.
» Nathanael, magasinsförvaltare. 40.
Holterman, O., ryttmästare. 209.
Horn till Björneborg, Agneta. 224.
» Anna, 223.
» Anna Catharina. 224
» Axel. 224.
» Brita Sophia. 227.
» Carl. 223.
» Carl Hindrichson. 223.
» Christina. 223, 224.
» Claes. 223.
» Ebba Sigrid. 224.
» Elsa. 223.
» Eva. 225, 226.
» Evert. 223, 225.
» Gustaf, grefve, riksmarsk. 222.
» Gustaf. 223, 226.
» Gustaf Carl. 225.
» Hedvig Lovisa. 226.
» Helena. 223, 225.
» Hindrich. 223.
» Magdalena. 223.
» Maria Eleonora. 225.
» till Åminne, Fredrik, friherre, general. 29.
von Horn till Ranzin. 129.
Houghton, R. M. M., baron. 133.
Huss, F. J. V. 44.
Hvas, Esper. 35.
Håkansdotter, Kristina. 123, 171, 173.
Håkansson (Läma), Ulf, riddare. 160.
Hård till Segerstad, Adolph, öfverjägmästare. 31, 32.
» Anna. 237.
» Carl, riksjägmästare. 31.
Hägg, Axel. 113.

Hägg, Leon., ryttmästare. 124.
Häll, Margareta Larsdotter. 26.
von Höpken, Nils, friherre. 233.

Iden, Peter. 34.
Ike, David, borgmästare. 41.
Ikorn, Alf Eriksson. 35.
Indebetou, G., bokhållare. 131.
Isacsson, Daniel. 26.
» Elisabeth. 26.
» Isac. 26.
» Lars. 26.
» Margareta. 26.
» Maria. 26.
» Mårten, vaktmästare. 26.
Israel, Herr. 231.
Ivarsdotter, Ingeborg. 21, 22.
Iäger, Jacob, rådsherre. 36.
» Margareta (eller Gertrud). 36.

Jahnsson, J., hofjuvelerare. 131.
Janse, A., kapten. 131.
Johan af Sachsen-Lauenburg, hertig. 155.
Johan Georg, furste af Hohenzollern-Heckingen. 128.
Johan Kasimir, pfaltzgrefve. 188.
Johansdotter, Brita. 26.
» Elisabeth. 26.
» Helena. 26.
» Kerstin. 33.
» Margareta. 26.
Johansson, A. E. J., rådman. 252.
» Anders, kopparslagare. 104.
» Aron, arkitekt. 222.
» Augustin. 26.
» Holmsten. 107.
» J., bruksegare. 131.
» Lars. 26.
John i Bro, kyrkoherre. 212.
Jonsdotter, Greta. 204.
Juliane Luise, grefvinna af Lippe-Biesterfeld. 129.
Julius II, påfve. 157.
Jungbeck, K., revisor. 131.
Jämbte, Olof. 104, 105.
Jönsdotter, Sissa. 108.
Jönsson i Oldberg, Erik. 105.
» Anders, borgmästare. 28.
» Börje. 107.
» Jöns. 170.
» Jöns, tillsyningsman. 109.

Kafle, Anna Maria. 111.
Kalitin, Nikita Ivanowitch. 121.
Kalling, Amalia Fredrika, f. Bonde, grefvinna, med porträtt. 235.
» P. U:son, grefve. 131.
von Kameke. 34.
Kannegeter. 36.
Kantzow, Brandt. 208.
» Conrad. 208.
» Erdmann. 208.
» Hans. 38, 208.
» J. A., friherre, major. 34, 38.
» Thomas. 38, 208.
(von) Kantzow, slägten. 38.
» Hans. 38, 208.
Kanzow, Erdmann. 38.
Kapledon, Hélène. 147.
Karl VIII Knutsson, konung. 21, 22.
Karl, grefve af Hohenzollern-Sigmaringen. 128.
Karl i Frötuna, kyrkoherre. 212.
Karlsdotter, Birgitta. 22.
» Magdalena. 21.
Karlsson, K. H., biblioteksamanuens. 131.
» Krister. 173.
Kempe, B., grosshandlare. 131.
von Kempendorff, Maria Elisabeth. 34.
Kenicius, P., erkebiskop. 88.
von Keyserlingk, Johan Heinrich Emmerich, friherre. 128.
» Marie Julie Terese Elise, friherrinna. 128.
Kiellman-Göranson, I., komminister. 131.
Kinberg, A., revisor. 131.
» A. V. 44.
Klebladt (Klöfverblad), Johan. 27.
von Kleist, Christian Ewald. 128.
» Julie. 128.
Klementeoff, Michael. 121.
Klerk, Sara. 120.
Klinckowström, friherre. 55.
» A., friherre, docent. 131.
» M., friherrinna. f. de Labensky. 131.
» Rudolf, friherre, öfverste. 130, 131.
Kling, Elisabeth. 248.
Klingspor, M., grefve, fältmarskalk. 8, 51.
» C. A., riksheraldiker. 131.
» Hedvig Ulrika Lovisa. 123.
» Johan Gustaf. 112.
Klinteberg 53.
af Klinteberg, F., hofrättsråd. 252.
Klöfverblad, Helena Johansdotter. 27.
» Johan. 27.
Knagg, Per Larsson, kapten. 191.
Knorring, Casper Fredrik. 199.
» Ursula. 199.
Knutsson, Folke, domprost. 161.
» Karl VIII, konung. 21, 22.
Knös, Arvid. 44.
Kortz, Jacob. 198.

Koschell, O., bankkassör. 131.
Koskull, kammarherre. 54.
» Otto Anders, friherre, hofjunkare. 174.
» Ulrika Katarina. 174.
Kourbsky, furste. 120.
Krabbe, Erik Mikael, kapten. 103.
» Hedvig Elisabet. 103.
von Krakowitz, Dorothea. 192.
Kristina, drottning. 250.
Kristina i Bjurnum. 172.
Kristiernsdotter, Kristina. 171, 173.
Kristiernsson, Abraham. 162, 164, 167, 172, 173, 215.
Kronberg, J., professor. 131.
Kronstad(!), L. C. 159.
Kropelin, Hélène. 146.
Kruse, Helena M. 247, 248, 249.
» Henrik, handlande. 247, 249.
von Krusenstjerna, H., underlöjtnant. 252.
» J. E. 44.
Krüger, Christian, skollärare. 36.
Kröger, Jochum. 241.
Kugelberg, O., revisor. 131.
Kula, Erik, frälseman. 213.
von Kunowitz, Johan Diedrich, grefve. 129.
» Maria Filippina, grefvinna. 129.
Kyle, Christina. 194.
Kåse, Märta. 32.
Kärling, Gunnor. 107.
» Nanne. 171, 173.
» Torberg. 107.
von Köhnnigstedt, Georg Johan, major. 127.
Könich (König), major. 250.
Königsmarck, Aurora. 219, 220.
» Beata Elisabeth. 220.
» Otto Wilhelm, fältmarskalk, grefve. 220.
» Philip, grefve. 219, 220.
Körning, Harald Eriksson. 124, 205.
» Ingeborg Haraldi. 124.
» Magdalena Haraldi. 124.

Lagerberg, Anna Christina. 240.
» C. 44.
» Gustaf, landssekret. 240.
» J., häradshöfding. 205.
» M., kammarherre. 131.
» Sven, grefve, riksråd. 240.
» S., vice häradshöfding. 131.
Lagerfelt, F., friherre, kammarherre. 209.
» G. A. F., friherre, kabinettskammarherre. 252.
Lagergren, C., markis. 131.
» H., postexpeditör. 131.
Lagerheim, A., utrikesminister (exc.). 131.
» E., friherre, major. 50, 131.
Lagge (Cagge?). 231.
Lake, Anna Lennartsdotter. 195.
Lamm, H., grosshandlare. 209.
Lange, Georg, borgare. 36.
» Hans. 36.
» Magdalena. 36.
Langenberg, F., kapten. 131.
Larsdotter, Agneta. 25.
» Brita. 116.
» Margareta. 35.
» Maria. 25.
Larsson, Arvid, borgmästare. 247, 248
» Christoffer, president. 248.
» Daniel. 25.
» Per, dräng. 248.
von Last, Maria. 118.
Laurelius. 231.
Laurens i Thrösthö, knape. 212.
Laurentii, Andreas, erkebiskop. 35.
La Varene. 230.
Leffler, Sven Hansson, sockerbagare. 26.
Leijenhuff, Abraham. 230.
Leijonancker, C., major. 252.
Leijonhufvud-Lewenhaupt, släkten under medeltiden. 162.
» de äldre leden af släkten. 211.
(Leijonhufvud-Lewenhaupt), Abraham Eriksson. 246.
(Leijonhufvud) Abraham Kristiernsson, riksråd. 123, 162, 215.
(») Erik Abrahamsson, d. y. 246.
(») Greger i Brunsberg. 166, 211, 212, 213, 214, 215.
Leijonhufvud, G. C:son, friherre, amanuens. 209.
» K. K:son, friherre, löjtnant. 45, 131.
(Leijonhufvud) Kristiern Gregersson, domare. 162, 213, 214.
Leijonhufvud, S., friherre, kapten. 131.
(Leijonhufvud), Sten Eriksson. 246.
Leijonwald, Lars. 240.
» Johan. 240.
von Lepel. 37.
» Anna Sofia. 39.
Leufquist, Johan. 43.
Levertin, A. P., docent. 131.
(Lewenhaupt), Leijonhufvud-Lewenhaupt, släkten under medeltiden. 162.
Lewenhaupt, A., grefve, kammarherre. 131.
» C., grefve, f. d. minister för utrikes ärenden, envoyé. 209.
» Ebba. 220.
» E., grefve, bibliotekarie. 131.
» Görel, grefvinna. 220.
» Ulrika Johanna, grefvinna. 235.
Leyonburg. 33.

Leyonfels. 33.
Lichton, Catharina. 199.
von Liewen. 175.
Lilletcrona. 230.
Lillie. 230.
» Maria, grefvinna. 220.
Lillie-crona, Gustav. 231.
Lilliehöök, Agneta. 242.
» till Fårdala, Anders Nilsson. 185.
Lillienstedt, Johan. 33.
Lillieram, Beata Nilsdotter. 89.
von Lilleström, Gustaf Peter. 34.
Lilljeflycht, Gabriel Emporagrius, lagman. 127.
» Brita Eleonora. 127.
Lindahl, Gustafva Eleonora. 89.
v. d. Linde, Erich. 230.
Lindegren, A., slottsarkitekt. 131.
Lindell, P., ingeniör. 131.
Lindhult, A., juris kandidat. 209.
» Johan Jönsson, sockerbagare. 26.
Lindsay. 34.
Lindschöld, Erik, grefve, kongl. råd. 204.
Lindsfelt, Eva Catharina, f. du Rietz. 204.
Lindström, A., statsgeolog. 131.
Linning, Elisabeth. 26.
» Eric. 26.
» Erik, advokat. 26.
» Gabriel. 26.
» Johan. 26.
» Jonas. 26.
Lippe-Biesterfeld, Juliane Luise, grefvinna. 129.
zur Lippe-Bracke, Otto, grefve. 129.
Lockervitz, Catharina. 36.
» Petri. 36.
Lode, Herm. 230.
Lood i Småland, Johan. 190.
Lorenz, Ottokar, professor. 200.
Ludvig, prins af Baden. 190.
Ludvig, grefve af Helfenstein. 155.
Ludvig af Savoyen. 156.
Ludvig, grefve af Sayn-Wittgenstein. 129.
Lund, Nilla. 109.
Lundberg, Christian, körsnär. 26.
» W., ingeniör. 131.
Lundin, C., skriftställare. 131.
Luthe, Märta Pedersdotter. 205.
Luthman, Anna Beata. 89.
» Pehr, kapten. 90.
Lybecker, Georg Henrik. 124.
Lyneus. 231.
Lysholm, T. F. R., major. 131.
Läffler, F., professor. 131.
Löwenburg. 33.
Löwenhielm, Augusta, grefvinna. 234.

Magdalena af Brandenburg. 128.
Magnusdotter, Birgitta. 21.
Magnusson, Bengt, lagman. 160.
» Greger, riddare. 160, 161.
» Nils. 22.
Malm, Anders. 242.
» Lovisa Charlotta. 126, 127.
Malmborg, H. P:son. 44.
Malmsten, K., med. doktor. 131.
Malmström, C. G., f. v. statsråd. 131.
Mandelgren, Nils Månsson, artist, med porträtt. 235.
Manderström, C., friherre, godsegare. 209.
» Fredrik Wilhelm, friherre, ryttmästare, med porträtt. 106.
Mannerfelt, O., kapten. 131.
Mannerheim. 4.
» Ingrid. 109.
» Peder. 109.
Marcusdotter, Sara. 26.
Margareta, grefvinna af Nassau-Dillenburg. 129.
Maria Eleonora, drottning, med porträtt. 231.
Maria Teresia, contessa Guido di Bagno. 128.
Mattiæ, Johannes, biskop, och hans barn. 87—89.
Mattsson, Peder. 87.
Maxdorff, Christian. 26.
» Christian, borgare. 26.
» Margareta. 26.
» Zacharias. 26.
von Meck, M., rysk legationssekreterare. 132.
Meijerfelt, Johan August, grefve. 175.
» Lovisa Augusta, grefvinna, med porträtt. 175, 234.
Meisner, Katarina Maria. 48.
Mellin, Teophilus. 28.
Merling, Christina Maria. 191.
» Jonas Hansson, rådman. 191.
Mesterknecht, Anna. 39.
Mesterton, Jakob, amiralitetskommissarie. 196.
Meunier, Stephan, färgare. 25.
Meurman, Ottilia. 139.
Mevius. 34.
Meyer, E., docent. 145.
Michel i Lundby, väpnare. 212, 213.
Michelsson, Lars, borgare. 248.
Mijtens, M., d. ä. 251.
Minini, Kuzma. 121.
Moëll, A. C. 44.
» A. H. 44.
von Mohr, von Morburg und Sunegg, ritter, jur. doktor. 133.
Molin, Anna (Annika). 26.
» Daniel. 25.
» Elisabeth. 26.
» Isac, kammarskrifvare. 26.
» Isac, rektor. 25.

Molin, Lars. 25.
» Margareta. 25.
Molina, Barbro. 25.
» Karin. 25.
» Margareta. 25.
Molinie, Sigrid, f. Printzensköld. 237.
Molinus, Abraham, skolmästare. 25.
» Augustin, kollega. 25.
» Christopher. 25.
» Isac. 25.
» Isac, komminister. 25.
Momma, Abraham. 216—218.
» Jakob. 216—218.
Montan, E. W., professor. 132.
Montgomery, D. C., öfverstelöjtnant. 110.
» Gunilla. 110.
» Gustaf Adolf. 103.
» Karl Edvard. 103.
» Otto Henrik Robert. 103.
» Otto Robert. 103.
» Otto Wilhelm. 103.
Montgomery-Cederhielm, R., kammarherre. 132.
Moutonnet, abbé. 148.
Munck, Christina. 32.
» Yolande. 146.
Munselius, Clara Eriksdotter. 40.
Munthe, L. W:son, öfverstelöjtnant. 44, 132.
Myliander eller Molin, Släkten. 24.
» Anna Maria. 25.
» Arvid. 25.
» Brita. 25.
Månsdotter, Elin. 27.
» Märta. 170.
von Möller, A., godsegare. 132.
(von) Mörner, Stellan Otto, riksjägmästare. 30.
Mörner till Morlanda. 129.
» Carl Gustaf, grefve. 227.
» Nils. 229.
» Sigrid. 229.
» Ulrika Christina. 229.
» till Tuna, Lars, friherre, öfverste. 32.

von Nandelstadt, Henrik Michael. 103.
» Johan Daniel. 103.
Nassau-Dillenburg, Georg, grefve. 129.
» Margareta, grefvinna. 129.
Nassokin, Levonti. 121.
(Natt och Dag) Birgitta Månsdotter. 170. 173.
(») Måns Benktsson. 170.
Nauckhoff, Anna Beata. 107.
Nauman, T., vice häradshöfding. 132.
Nelson, C., folkskolelärare. 132.
Nichlisson, Clawis. 165.
Niclis i Edeby, bonde. 212.
Niclisson i Björnlunda, Olof. 211.
Niclisson, Christiern, riddare. 212.
» Ivar, riddare. 21, 22.
Niemann, Anna Catharina. 42.
Nieroth, M. W., major. 193.
Niethoff, Claës, öfverstelöjtnant. 196.
Nilsdotter, Cecilia. 22.
» J. Karin. 88.
Nilssen, kaplan. 155.
Nisbeth, Carl, löjtnant. 251.
von Nolcken, Johan Fredrik, frih. 239.
Nordenfalk, C., landshöfding. 132.
Nordström, dragon. 108.
Nöding, Henrik. 188.

Odelberg, C. A., kapten. 132.
Odencrantz, G., vice häradshöfding. 132.
Odhner, C. Th., riksarkivarie. 130, 132.
Odzdotter, Hilla. 173.
von Oelreich, F., kapten. 132.
Offerman, Johan. 39.
Olasdotter, Elna. 108.
Olofsdotter, Elisabeth. 104.
Oldberg, Jemtlandssläkten. 104.
» Anders. 105.
» Carl. 105.
» Carl Fredrik. 105.
» Elias. 105.
» E. O. M., kommendör. 209.
» G. A., kapten. 209.
» Johan. 105.
» Olof. 105.
Olivecrantz, Elisabeth Paulina. 127.
Olofsson, Anders. 27, 191.
» Eric. 105.
» Olof, kopparslagare. 104,
» Per. 104.
» i Falun, Olof. 105,
» i Oldberg, Erik. 105,
» » Olof. 105.
Olsson, Nils, kamrerare. 88.
von Olthoff. 41.
» Charlotta. 206.
» G. L. F. 123, 206.
» Gustafva. 206.
» Gustafva Charlotta Elisabeth. 206.
d'Otrante, G., hertig, förste hofstallmästare. 132.
Otto, grefve zur Lippe-Bracke. 129.
Ottosson, generalkamrerare. 27.
Ouvris, Daniel, öfverste. 35.
Oxenstierna, Bengt. 154.
» Catharina Bengtsdotter, 223, 224.
» Christina. 224.
» Erik, ståthållare. 185.
» Gabriel Bengtsson. 224.
» Hedvig, grefvinna. 220.
» Jöns Bengtsson. 149.

(Oxenstierna), Kristiern Bengtsson. 22.
Oxenstierna, Lisa. 220.
» Margareta, f. Gonnies. 185. 188.
» Nils. 154.
» till Eka och Lindö, Axel Gabriel. 189.
» » Barbro. 186.
» » Beata. 187.
» » Birgitta. 185.
» » Carin. 187.
» » Catharina. 186.
» » Christer. 186, 188.
» » Christiern. 186.
» » Christ. Eriksson. 187.
» » Ebba. 186.
» » Erik. 186, 188.
» » Erik Gustaf. 189.
» » Gabriel. 186, 187.
» » Gabriel Christiernsson. 184.
» » Johan. 185.
» » Kjerstin, 185.
» » Margareta. 186.
» » Maria Elisabet. 189.
» » Märta. 184, 187.
» » Sigrid. 188.
» » Sigrid Eugenia. 189.
» » Åke. 187, 189.
» till Korsholm och Wasa, Anna Augusta. 190.
» » Gabriel, grefve, riksjägm. 31.
» » Gabriel. 189, 190.
» » Gustaf. 189, 190.
» » Hedvig Eleonora. 190.

Pahl, Anna. 198.
Palm, A. 242.
de Palmberg, Adolff. 159.
Palmén, E. G., friherre, professor. 132.
Palmgren, S. H. H. 45.
Palmström, Christina. 194.
von Parr, Dominik, generalkvartermästare. 35.
» Margareta Hedvig. 35.
Pauli, Catharina. 241.
» Charlotta. 230.
Pedersson, Axel. 22.
» Tuve. 168, 173.
» till Härlöf, Axel. 21.
Pehrsson, Samuel. 243.
Pels, Louis, major. 27.
Pereswetoff-Morath, Per Philipsson, kapten. 121.
Perman, Elisabet. 103.
» Magnus. 103.
» Samuel, apotekare. 103.
Persdotter, Elna. 108.
» Margareta. 25.
Persson, Anders. 173,
af Petersens, Carl. 242.
Peterzens, A. F. R., v. häradshöfding. 209.
Petrelli, D. T. J., krigsarkivarie. 252.
Petri, Laurentius, erkebiskop. 35.
Pettersson-Ranzin. 129.
Peyron, G., ryttmästare. 209.
de Pienne, hertig. 11.
Piik, Bengt. 169, 173.
» Kristina. 168, 169, 173.
Piper, f. von Fersen, grefvinna. 51.
» Charlotta Christina. 228.
» Ebba, grefvinna, f. von Haffner. 209.
» Emelie, fröken. 209.
Pistohl, Jakob, ryttmästare. 32.
» Johan, kapten. 31, 32.
Planting-Berglod, Karl, förare. 103.
» Katarina. 103.
Planting-Gyllenbåga, G. H. V., kapten. 209.
Platen, C. G., ryttmästare. 252.
von Platen, C., amanuens. 132.
» L., friherre, aktuarie. 132.
Ply. 230.
Pohlman, Helena. 198.
Pojarsky. 121.
Pontin, Johan, bankokommissarie. 28.
Pontinus, Magnus Johansson, biskop. 27.
de Prat de Nantouillet, marquis, spansk envoyé. 132.
Printzensköld, Johan, öfverste, med porträtt. 236.
» Sigrid. 237.
Printzsköld, O., förste hofmarskalk. 132.
Prytz, Claudius. 87.
Przebendowska, kronstorskattmästarinna. 221.
Psilander, A. 44.
Pusch, Ursula. 34.
Pusjkins svenska anor. 206.

Quaase, Margareta. 109.
Quant. 36.
Qvist, Erik, regementspastor. 29.

Raab, C., friherre, kapten. 209.
Radeloff, Catharina Magdalena. 40

Radeloff, David Daniel, apotekare. 40.
Ram, Catharina. 191.
Ramborg, Jakob. 33.
Ramfelt, Fredrik Kristoffer. 242.
Ranck, Catharina. 242.
van der Reck, Mathias. 184.
» Sophia. 184.
Redebogen, Anders Abrahamsson, soldat. 115.
Reenstierna, Abraham. 216—218.
» Jakob. 216—218.
Regnstrand, O. V., vice häradshöfding. 132.
Rehbinder, H., friherre, kommerseråd. 209.
Reimarus, Hedvig Sophia. 40.
» Philipp, kyrkoh. 40.
Reinke, Adam Friedrich. 41.
» Ilsabe Dorothea. 41.
Reinszberger. 155.
Reisner. 118.
Renhorn, Anders. 115.
» Johannes Olai. 115.
Renolt, C. 159.
Retzius, G., professor. 132.
Reuterholm, Axel Chr., frih., president. 126, 127.
» Esbjörn Kristian, friherre. 48, 125, 126.
» Gustaf Adolf, frih. 48, 125, 126, 127.
Reutersvärd, öfverste. 81.
» K. K:son. 44.
de Rhodes (de Rhotis), Agnes. 147, 148.
Ribbing. 173.
» Adolf, grefve. 175.
» Anna. 185.
» Knut. 169, 170.
Ribbingk. 231.
Richter, Magdalena Gertruda. 118.
Rickman. Katarina Lovisa. 103.
Riddersköld, Christian Adriansson, kolmäter. 251.
Ridderstolpe, stamfader för ätten. 120.
Rinman, Elisabet Margaretha. 251.
Robertsson von Struan, Christina Jacobina. 197.
van Roon. 118.
Roosia, turkinna. 219.
von Rosen, grefvinna, hofmästarinna. 233.
» A. E., grefve. 47.
» Conrad, grefve, öfverste kammarjunkare. 132.
» C. G., grefve, öfverste kammarjunkare. 132.
» Ebba Ulrika Beata, med porträtt. 238.
» Fr., grefve, kammarherre. 209.
» Fredrik Ulrik, grefve, riksråd. med porträtt. 232, 237, 238.
von Rosen, Gustaf T. A., grefve, kammarjunkare. 209.
» R., grefve, kapten. 132.
» W., friherre, major. 132.
Rosenkrands, Birgitta. 246.
Rosensköld, Catharina. 250.
» Claes. 251.
» Margaretha. 250.
Rosensteen. 34.
Rosenstråle, en ännu lefvande gren af ätten. 107.
» Anders. 108, 109.
» Anders Gustaf. 107, 108,
» Anna. 108.
» Anna Margareta. 110.
» August. 109.
» Benkt. 109.
» Benkta. 108, 109.
» Brita. 110.
» Börje Jonsson. 107.
» Elna. 108.
» Emerentia. 110.
» Gunilla. 109.
» Gustaf Johan. 107.
» John. 108.
» Jöns. 109.
» Kristian Andersson. 109.
» Libert. 109, 110.
» Maja. 108.
» Margareta. 109.
» Martin. 109.
» Märta. 109, 110.
» Nils. 109.
» Per. 107, 108, 109.
» Sissa. 109.
» Svante. 109.
Rosladin, Peter. 121.
Roslagius, Erik Svensson, prost. 33.
Rosman, H., amanuens. 132.
Rospigliosi, kardinal. 143.
Rossi, läkare. 2.
von Rothstein, F., direktör. 132.
della Rovere (du Ruvere), Julian, kardinal. 148, 150, 157.
Rubzoff, Alexander Lubin. 122.
Rudbeck (Rudbeckius). 209.
» J., friherre, vice häradshöfding. 132.
» Olof. 205.
» Per Gabriel, borgmästare. 205.
» Petter, fabrikör. 205.
Rutowsky, Fredrik August, grefve. 221.
Ruuth, grefve. 3.
» Erik, grefve. 238.
» M., grefve, generallotsdirektör. 209.
Ryding, Gustaf. 241.
Rydingstierna, Gustaf. 241.
Råhlamb. 34.
» Broder Abrahamsson. 185.
Röde, släkten. 21.

Röhss, H., godsegare. 132.
Röriksson, Birger, riddare. 161.

Salchow, Adam Friedrich, kyrkoherde. 41.
de Salsta, Jean. 149.
von Saltza, kapten. 103.
» Katarina Lovisa. 103.
Samuelsdotter, Susanna. 112.
Samytski, Nicolai, grefve, ryskt statsråd. 176.
Samzelius, H., jägmästare. 45, 132, 242.
Sandbek, Åke. 169.
Sankenstedt, Henrik. 155.
Savelko, Andros. 247.
Savelow, släktens stamfader. 247.
» L. M., adelsmarskalk. 247.
von und zu Schachten, Friedrich Ludwig, general. 129.
» Sofia Maria. 129.
Scharp, Henrik, kapten. 111.
Schauenburg, grefve. 158.
Scheffer, Maria. 123.
Scheiding, Philip, hofjunkare. 188.
Scheilemberg, grefve. 158.
Schening. 230.
Schenmark, Lars, prost. 34.
Schenström, Anna Engel. 34.
von Scheping, Johan Sigismund, kapten. 31.
Schievers, Maria Elisabeth. 111.
Schildt, Elisabeth. 28.
Schlichtkrull, Gertrud. 39.
Schlippenbach. 230.
von Schmerfelt, Wilhelm Galantin, kapten. 196.
Schmidt, Dorotea Elisabet. 103.
af Schmidt, K., godsägare. 132.
Schneidewind, Anna. 39.
Schoulte, Georg. 35.
Schoultz. 11.
Schulenburg, grefve. 158.
Schück, H., professor. 132.
Schwarz, Anna. 36.
» Heinrich. 36.
von Schwerin, W., friherre, godsägare. 132.
Sederholm, J. 44.
Segebaden. 41.
Segeberg. 37.
de Seguins-Cohorn de Vassieux, marquis. 149.
de Seguin-Vassieux, f. Cohorn, grefvinna. 148.
von Seltzen, Christoph., handlande. 37.
» Heinrich, borgare. 37.
Serényi, Johan Karl, grefve. 128.
» Maria Ernestina, grefvinna. 128.
Seth, M. 45.
Settervall, K., biblioteksamanuens. 132.
Sforza, Galeazzo. 156.
Sibylla af Zimmern. 128.
Silfverschiöld, O. B. A., friherre, löjtnant. 252.
Silfversparre, generaladjutant. 8.
» Amalia Beata. 174.
» Gustaf Abraham. 135.
Silfverstolpe, Axel Gabriel. 135.
» Carl, hofmarskalk. 130, 132.
» Carl Gudmund Uno, hofmarskalk, med porträtt. 135.
» David Ludvig. 135.
» Eva. 139.
» Fredrik, öfverintendent. 91.
» Fredrik Samuel. 135.
» Gudmund. 139.
» Gudmund Leonhard. 135.
» Mathilda. 139.
Silfversvärd, Lars, ryttmästare. 192.
» Maria. 192.
Siljeström, Catharina. 239.
de Silva, Charles Ignace, öfverste. 119.
Sinclair, Jacob, öfverste. 193.
Sjöberg, Mathias, kapten. 206.
von Sjöberg, Christina. 206.
Sjöblad, Charlotta Eleonora. 123.
Sjöström, C., stadsfogde. 132.
» Carl. 45.
Skogman, C., e. o. hofrättsnotarie. 209.
Skytta, Laurens, prest. 212.
Sköldebrand, öfverståthållare. 51.
Smiterlow, Barbara. 37.
Snakenborg, Elin Jönsdotter. 207.
Snoilsky, C., grefve, öfverbibliotekarie. 132.
» Fredrik, grefve. 90.
» Nils, grefve. 90.
Sodeman, Katarina Maria. 40.
Sodenstierna, Joh. Gust. 123.
Sofia, drottning af Sverige och Norge. 129.
Sofia Magdalena, drottning. 233.
Soll, Carl, häradsskrifvare. 26.
Soller, Albertina. 40.
Sondén, M., professor. 209.
» P., amanuens. 132, 245.
Soope, Charles. 230.
Sophia af Pommern. 129.
Soscher, 159.
Spalding, Catharina. 196.
Sparman, läkare. 230.
Sparr, Georg Friedrich. 228.
von Sparr, Carl Gustaf. 229.
» Eva Wilhelmina. 229.
» Fredrich Wilhelm, grefve. 228.
» Friedrica. 229.
» Nils Wilhelm. 229.

Sparre, Axel Carlsson, friherre, riksjägmästare. 31.
» Charl. 230.
» Charlotta. 233.
» Erich. 230.
» Frederic. 230.
» Fredrik Ulrik, friherre. 124.
» Görel. 220.
» Lars. 224.
» Lars, landtmarskalk. 231.
» Per, grefve. 250.
» (Wilh.). 230.
» till Söfdeborg, Erik Arvid, grefve, amiral. 123, 206.
Speet, Henrik. 193.
Spens, Beata, grefvinna. 176.
Sperling, Catharina Sofia. 199.
» Henrik Jurgensson. 199.
Spiegel, kammartjänare. 221.
von Spiegel, Maria Aurora. 219.
Sprengtporten, Göran Magnus, grefve. 176.
» Varvara, grefvinna, med porträtt. 176.
Springare, Olof, frälseman. 213.
Staaff, Anna Magdalena 103.
Stackelberg, M., friherre. 252.
Stare, Lars. 240.
Stargard, Catharina. 36.
Starke, Henneka, borgare. 212.
Steenbock, riksmarskalk, grefve. 220.
» Erik, grefve. 220.
» Fredrik Magnus, grefve, major. 233.
» G. O., amiral. 118.
» Hedvig Sofia. 238.
» Magnus, grefve, fältmarskalk. 233.
» Maria. 220.
von Steijpe. 118.
Stevelin, Anna. 35.
» Johan, borgmästare. 35.
Stjerna, Iliana. 113.
» Maria. 113.
von Stockenström, H., öfverkammarherre. 132.
Stoffffisk, Michael. 173.
von Stojentin, Valentin. 35.
Strandberg, Södermanlandssläkten. 104.
» kopparslagare. 104.
» Anders. 104.
» Anders Johansson. 104, 105.
» Johan Henrik. 104.
» Olof. 104, 105, 106.
» Olof, kronobefallningsman. 104.
» Petter. 104.
» Sigrid. 44.
Strasborger. 230.
Strokirch, C. E., kapten 132.
Stråle till Sjöared, Agneta Catharina. 194.
» Hedvig. 28.
Stråle till Sjöared, Magnus, öfverstelöjtnant. 28.
Strömsköld, hela ätten. 26.
Sture, Christina. 222.
» Margareta. 222.
» Nils, riddare. 22.
» Svante. 22.
» Svante, grefve. 222.
Stuve, Johan. 36.
von Stülpnagel, Margareta. 39.
Stypman, Frans. 37.
» Franz, professor. 37.
Stålhandske, Elisabet. 27.
Störkar i Ö., knape. 212.
Sundberg, Gustaf, fänrik. 194.
» Johan Andersson, landsfiskal. 194.
de Surmain. 13.
Suvorovs förfäder. 252.
» svenska förfäder. 206.
Suvorov-Rymniksi, grefve, rysk fältherre. 206.
Svan, Sofia. 190.
Svantepolksdotter, Ingegärd. 160, 161.
Svenonis, Sveno. 191.
Svensson, Broder. 162, 164, 168, 173.
» Jens. 173.
» Magnus Montin, kyrkoherde. 112.
» Olof, slottskanslibetjänt. 25.
» Sven, torpare. 108.
» Tord. 171, 173.
» till Twærydh, Tordh. 123.
Swalin, W., protokollssekreterare, 132.
von Sydow, Kr. A. 44.
Söderman, Katarina Maria. 40.

Tall, Carl Henrik, vice pastor. 112.
Taube, Arvid Fredrik, grefve. 129.
» Berond. 230.
» B., friherre, arkivarie. 132.
» Wilhelm. 230.
» Otto Reinhold. 230.
» till Maydel och Carlöö, Otto Fromhold, friherre. 128.
» till Maydel och Carlöö, Julie Helène, friherrinna. 129.
von Taube, Jacob. 230.
Tegnér, E., universitetsbibliotekarie. 132, 145.
Tellning, Olof Eriksson. 115.
Tengvall, G. 44.
Terese, hertiginna af Dalarne. 129.
Tersera, Margareta. 195.
Theim, Anna Beata. 89.
» Christian Gottlieb, kapten. 89.
Thermenius, löjtnant. 90.
Thomle, E. A., arkivarie. 132.
Thoræsdotter, Kierstin. 123.

Thord i Balsta, frälseman. 212.
Thordsdotter, Margareta. 21, 22.
Thott, Christian, friherre. 124.
Tiesenhausen, Caspar. 184.
» M. G. 193.
von Tiesenhausen, Carl Adolf, landtråd. 116.
Tigerstedt, E. S. 44.
de Tillia, Etienne. 149.
Tischenhausen(?). 230.
(Tjurhufvud), Sven Thoræsson. 123.
Torpadie, R., major. 132.
Torpadius, Greta. 194.
» Lars, assessor. 194.
Tollstadia, 25.
Toresdotter, Christina. 164, 173.
Toresson, Sven. 165, 168, 171, 173.
Torngren, Maria. 195.
Torstensson, Beata, grefvinna. 251.
Tott, Axel. 230.
» Clas, grefve. 227.
(Tott), Hans Åkesson. 123.
Tott, Klas, grefve. 28.
Trafwenfält, Erik, öfverjägmästare. 28.
Tranefelt, Jan Verner. 205.
von Troil, Johanna Sofia Fredrika. 135.
Troilius, Samuel, ärkebiskop. 135.
Trolle, Anna, friherrinna, f. Leijonhufvud. 132.
» Beata. 184.
» Birger. 246.
Trotzig, C. E., kontrollör. 132.
Trulle, Sune, prest. 212.
Tscherkassky, Axel. 120.
» Gabriel. 120.
» Michael Temrukowitch. 121.
Tukesson, Karl, riddare. 161.
Tullberg, Hasse W. 45.
Törnechield (Törnschöld?). 230.
Törnell, O., auditör. 209.
Törnesson, Ingeld. 211.
Törnflycht. 175.

Uddson, Knut, riddare. 212.
Uggla, Carl Reinhold. 206.
af Ugglas, Curt Gustaf, friherre, öfverståthållare, med porträtt. 107.
Ulf, kapten. 111.
Ulfeld, Christoffer, danskt riksråd. 31.
» Ebbe, riksjägare. 31, 32.
Ulfsparre, J. A. O., friherre, major. 132.
» till Hjortö, Ivar K:son. 124.
Ulfsson, Laurens, riddare. 212.
» Staffan. 214.
Ulner, Carl, major. 238.
» Carl Hans, statsråd, med porträtt. 238.
Ulrika Eleonora, drottning. 220, 232.
Urlander. 193.
Urup, Maren. 31.
von Utfall, Jacob. 196.
Uthoff, Johan, handelsman. 218.
Utter, Anders. 247.
» Jan. 247.
» Karin Pedersdotter, fru. 247.
» Per Månsson. 247.
Utterklou, Johan, assessor. 28.
» Magdalena. 28.
Üxkull, Otto. 34.

Vaget, Joachim. 114.
Vaijenheime(?). 231.
Valdemar, konung af Danmark. 160.
Valdemarsdotter (Folkunge), Marg. 164.
Vallier, G., godsägare. 133.
Vergloss, borgmästare. 248.
Vikmansson, Peder, prest. 212.
Virck, Sofia. 184.
Vistrand, P. S. 45.
Voss, Anton. 36.
» Magdalena. 36.
Vougt, C. F., t. f. kanslisekreterare. 132.
Vult von Steijern, F., direktör. 132.
Völschow, Ilsabe. 37.
» Johan. 34.
» Johan, rådsherre. 35.

Wachtmeister till Björkö, Axel Gustaf, friherre, öfverstelöjtnant. 176.
» till Björkö, Bleckert, friherre, landshöfding. 119.
» till Björkö, Charlotta Aurora. 119.
» till Björkö, Karl Hans, friherre, amiral. 176.
» till Johannishus, grefve. 57.
» A. W., grefve, andre sekreterare. 132.
» Elisabeth, f. von Platen, grefvinna, statsfru. 132.
» F. C:son, grefve, generaldirektör. 132.
» G., grefve, ryttmästare. 209.
» H., grefve, kabinettskammarherre. 209.
» H. H:son, grefve, statsråd. 132.
» Magdalena Sofia. 176.
» Rütger, grefve, f. d. löjtnant. 107.
von Wakenitz, Anna. 36.
Wall, Anders, löjtnant. 192, 193.

Wallensteen, J. A., kammarrättsråd. 132.
Wallenstierna, Christina Lovisa. 127.
» Olof, hofrättsråd. 127.
» Samuel. 205.
Wallenström, Brita Jönsdotter. 112.
Walleria, Anna. 27.
Wallerius, Laurentius, prost. 27.
Wallin, H., bokhandlare. 132.
Warburg, K., professor. 132.
Warneke, Agnes. 39.
» Gertrud Nicolaidotter. 39.
(Wasa) Birgitta Kristiernsdotter. 34.
(») Johan Kristersson. 22.
von Wasa, Christian. 35.
Wasell, Maria Margareta. 103.
Wass. 34.
» Christian. 48.
» Christian, ståthållare. 35.
» Maria. 35.
» Petter, barberare. 114.
Wedberg, J. O., justitieråd. 132.
Wedeman, Carl Gustaf, kvartermästare 114.
Wehrhusen, Peter. 118.
Weibull, M., professor. 145.
Weidling, H., kammarskrifvare. 209.
von Weiwitzern. 41.
Wellingk, språklärare. 124, 207.
» Adolf Axel. 207.
» Berndt Magnus. 103.
» Eva Augusta. 103.
» Gotthard. 103.
» Gotthard Johan. 103, 207.
» Hans Vilhelm. 103.
» J. A., öfverstelöjtnant. 207.
» Jakob Johan. 103.
» Mauritz, grefve. 207, 232.
» Nils Lars. 103.
» Ulrika Kristina. 232.
Weltzin, professor. 177.
Werner, K. F., kamrer. 132.
Wessel, Heinrich, borgare. 37.
Wetterberg, Ingrid. 112.
af Wetterstedt, Gustaf, exc. 234.
Wewetzer, Anna. 41.
Wexionius, Mikael. 234.
Wibling, Herman, borgmästare. 247, 248, 249.
» Joachim. 248, 249.
Wigsuelius, Jacob, kappelan. 250.
Wijkman, Johan Månsson, skeppare. 26.
Wikström, P., grosshandlare. 132.
Wilcke, Gustaf Daniel. 48.
» Henrik Kristian Daniel, med. doktor. 48.
» Johan Carl. 48.
» Samuel, lektor. 48.
Wilde, Anna. 26.
» Jakob. 26.
» Petter. 26.
» Petter, körsnär. 26.
Willers, W., kamrerare. 209.
Willich, Christoph. Friedrich, prost. 41.
Willman, Johan, löjtnant. 112.
Wischnewetzky, Dmitri, furste. 120.
Witte eller de Witt, Sara. 194.
Wlismandel, Charlotta Benedikta. 115.
Wolff von Gudenberg, Georg Moritz, generallöjnant. 129.
Wolff von Gudenberg, Sofia Filippina. 129.
Woynarowska, grefvinna. 120.
Wrangel, E., professor. 252.
» Ebba Barbara. 116.
» Ewert. 145.
» F., friherre, kabinettskammarherre. 209.
» H., kapten. 132.
» M. 159.
» Maria Charlotta, f. Cedercreutz, friherrinna, med porträtt. 239.
» till Sauss, Charlotte, grefvinna, med porträtt. 176.
» Fredrik Ulrik, grefve, kammarherre. 45, 130, 132.
» H., grefve, kammarherre. 132.
» Johan Reinhold, grefve, öfverste. 176.
» till Adinal, Georg Gustaf, friherre, generallöjtnant. 239.
» von Brehmer, Ingeborg, friherrinna, f. Ehrensvärd. 132.
Wrede-Sparre, Axel, grefve. 175.
Wretman, J., rådman. 132.
von Wright, Georg. 234.
von Wulffschmidt, Dorothea. 192.

von Yxkull, Otto Johan, öfverstelöjtnant. 116.

Zannini, A., grefve, envoyé. 133.
Zebetrioff, Grigori. 121.
» Wassili. 121.
Zettervall, S., ingeniör. 252.
Zitelli, Guillaume, advokat. 149.
von Zweigbergk, Constantin, sergeant. 111.
Zöge(n), Jörgen. 116.
» Margareta. 116.

Åkerhielm, L., friherre, president, f. v. statsråd. 132.
» N. G. S., friherre, f. v. statsminister. 209.
Åkerman, H., envoyé. 132.
Åkesson, Hans. 172.
Ållberg, handlande. 104.

Årrhane, Anna Catharina. 197.
» Herman, kapten. 197.

Älf, Brita. 112.
» Samuel, kyrkoherde. 112.

Örnberg, V., hofintendent. 43, 132.
Örnevinge, Agneta Virginia. 242.
Örnevinge, Carl. 241.
» Carl Gustaf. 242.
» Catharina Christina. 242.
» Catharina Fredrika. 241.
» Ebba Christina. 241.
» Gustaf. 241.
» Gustaf Abraham. 242.
» Jean. 242.
» Johan Gustafsson. 241.
» Johan Zachris. 241.
» Nils. 242.
Österberg, Margareta Christina. 116.

Tryckfel.

Sid. 48, r. 20 uppifr. *står:* lektor *läs:* doktor
» 114 *står:* ombud *läs:* ombord
» 119 under porträttet *står:* Mikara *läs:* Mekara
» 133 *står:* paléogaphe *läs:* paléographe
» 242, r. 7 o. 8 nedifr. *bör vara:* fullständigare och, såsom det vid ganska noggrann kontroll vill synas, korrektare etc. etc.

PERSONHISTORISK TIDSKRIFT

ANDRA ÅRGÅNGEN

1900

UTGIFVEN AF

SVENSKA AUTOGRAF SÄLLSKAPET

GENOM

F. U. WRANGEL
SÄLLSKAPETS SEKRETERARE

STOCKHOLM
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1901

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Sid.

Rättegången om Anna Bogas arfvegods (med afbildningar), af *Wilh. Planting-Gyllenbåga* . . . . 1.
Stockholms öfverståthållare af *N. v. D.* . . . . 12, 78.
Fruarna Schröderheim och Schröder af *L. L.* . . . . 23.
Aktenskapskontraktet mellan Johan Banér och Johanna af Baden, meddel. af *Ellen Wester* . . . . 26.
Den tyska grenen af adliga ätten Sodenstierna (von Sodenstern) n:r 1398 . 31.
Riksvapnet öfver hufvudingången till riksdagshuset af *G. W. G.* . . . . . 36.
Genealogisk och biografisk litteratur . . . . 39, 125, 168.
Genmäle af *A. Anjou* . . . . 49.
Smärre biografiska meddelanden . . . . 52, 128.
Bemærkninger vedrörende Trolle-Slægten af *H. J. Hansen* . . . . 53.
Frågor och Svar . . . . 55, 132, 171.
Svenska Autografsällskapet . . . . 56, 133, 173.
Carl Axel Hugo Hamiltons dagbok år 1744 (utdrag) . . . . 57.
Två Karoliner af *N. v. D.* . . . . 94.
Ätten von Hackewitz (med vapenbild) . . . . 96.
Heraldiskt af *Ad. Neovius* . . . . 124.
Ett porträtt af Gustaf II Adolf af *Ad. Neovius* . . . . 125.
Genmäle af *C. A. Klingspor* med svar af *K. af S.* . . . . 127, 171.
Biografiska data rörande Vasahuset af *K. F. W—r* . . . . 130.
Slägten Harnesksköld . . . . 132.
En episod från svenska ambassadhotellet i Paris 1795 af *O. Q.* . . . . . . 139.
Barns namngifvande i födelseannonser . . . . 147.
De Geerska familjeporträtt, med 8 bilder, af *O. C—g* . . . . 150.
Danskt omdöme om svenska generalitetet 1791, meddel. af *T. J. P.* . . . 163.
Prinsessan Vilhelmina Charlotta af Hessen, med en bild, af *Adam Lewenhaupt* 166.
Gustaf III:s porträtt med en bild, af — — *o.* . . . . 167.
Personregister . . . . 175.
Dödslista för 1900.

Porträtt.

Clas Fleming, Carl Sparre, J. W. Sprengtporten (2 st.), fru A. C. Schröderheim (2 st.), fru J. D. Schröder, f. Henck (3 st.), Schering Rosenhane, Joh. Albr. v. Lantingshausen, Gillis Bildt, T. G. Bielke, Conr. Sparre, Vilhelmina Charl. af Hessen, Gustaf III, Louis de Geer (De Gaillarmont), Jeanne v. Neille, Louis De Geer d. ä., Adrienne Gerard, Louis De Geer d. y., Jeanne Parmentier, Emanuel De Geer, Jean De Geer.

Rättegången om Anna Bogas arfvegods.

Af **Wilhelm Planting-Gyllenbåga.**

I början af 1600-talet förde Joen Planting [1]) till Hindrabööl i Finland en långvarig rättegång med Arvid Hansson (Stålarm) till Willias. Den gällde Plantings hustrus arfvegods, hvilka Arvid Hanssons fader Hans Johansson (Stålarm) till Drägsby, g. m. Elin Fleming, och sedermera Arvid sjelf i egenskap af förmyndare slagit under sig i Plantings hustrus omyndiga år.

Joen Planting var nämligen gift med Anna Johansdotter (Boga), hvilken var nära befryndad med flera af den tidens mäktigaste och rikaste finska ätter, såsom Balk, Matts Gunnarssons (en båge), Fleming, Ram el. Gripsfot, Stålarm, Ryting, Salomon Jönssons (tre liggande bågar) m. fl.

Genom i denna rättegång inlemnade aktstycken och vittnesbref hafva nya upplysningar [2]) vunnits om slägtskapsförhållandena mellan en del medlemmar af ofvan nämnda ätter, och vi gå här att i korthet lemna en öfverblick af desamma liksom ock af sjelfva rättegången.

Redan under 1300-talet var ätten Balk en mäktig och rik frälseätt i Finland. Af dess medlemmar känner man bland andra Henrik Balk, som omkr. 1480 tillsammans med en syster egde och bebodde Kimokallio i Wemo socken. Troligen öfvergick Kimokallio från dem till deras broder Måns Balk, hvilken 1528 får »frijhet och frelse» på bl. a. gårdar Harön i Bro socken i Up-

---

[1]) Son till den i slutet af 1500-talet från Prag till Sverige inflyttade Joen Planting d. ä., hvilken omkr. 1610 blef ryttmästare (öfverste) för en fana Uplands ryttare och var gift med Martha von Maijdel från Mecklenburg.

[2]) Dessa hafva äfven sammanställts med den kännedom om nämnda ätter, som erhållits genom en annan rättegång, hvilken Planting förde med sedermera vice amiralen Klas Klason Uggla till Haga om några andra finska gods.

land och Lamborgs ö i Saltviks socken på Åland, »så länge han kan rida färdug på marken med j godh hest och harnisk».

Med största sannolikhet var han den Måns Nilsson, hvilken gifte sig med Brita Johansdotter (Fleming), dotter af riksrådet Johan Henriksson (Fleming) till Torlax med hans första hustru Märtha Djekne, och hvilken då i morgongåfva gaf henne godsen Kimokallio och Ranioki, det senare uti Wirmo socken. De hade en dotter Hebbla Månsdotter (Balk), hvilken blef gift med Matts Gunnarsson (en båge)[1]), som fick sköldemärke 1581 $^{11}/_{6}$ (»een förgylt handboge uthi ith rödt fieldh»).

Brita Johansdotter gifte emellertid, efter Måns Nilssons död, om sig med Torsten Salmonsson (Ram el. Gripsfot), [2]) hvilken var en af konung Gustaf I:s i Finland mest använde män. Med honom hade hon sönerna Måns [3]), Lasse [4]) och Ivar [5]) samt döttrarna Agneta [6]), Märtha [7]) och Margareta [8]). Förhållandet mellan modern och barnen i båda giftena tyckes i allmänhet ej hafva varit det bästa med undantag dock för dottern Agneta. Hon fick också 1566 $^{25}/_{7}$ ett gåfvobref från modern, i hvilket denna bl. a. säger: »efther thet nogre vthaf mine barn icke hafue waredt migh hörighe och lydighe och icke heller bewijst migh then hörsamhet och kärlec, som lydige barnn egna och plichtige Ähre sine kere föräldrar, haffwer iag fördenskuld för gått anseedt, Bevilged och samtyckt, som iag her med bevilliger, Samtycker och Stadfester thenne min Elskelighe kere dotter Agneta Torstens Dotter, som migh altijd Elsked, hörigh och lydick waredt haffwer, the godtz, som migh vdi Morghon gåffwer gifne ähre på rättan hinder dagh aff minn förste Mann S. Måns Nilszon», nemligen just de båda förut omnämnda godsen Ranioki och Kimokallio.

Agneta Torstensdotter var gift med Johan Olofsson och hade med honom två söner: Johan Jonsson [9]) Boga (två bågar)

---

[1]) Hade äfven Harön i Bro socken i Upland i förläning.

[2]) Befallningsman på Castelholm och Åland 1547.

[3]) Fogat öfver Gripsholms gård och Öknebo härad.

[4]) Öfverste-Befallningsman öfver Kexholms län 1589. Häradshöfding i Hattula härad 1594.

[5]) Väpnare, trossmästare på norska landttåget 1564.

[6]) G. m. Johan Olofsson.

[7]) G. m. fogden Ragvald Halvarsson till Kulo.

[8]) G. m. Pehr Eriksson (Fleming).

[9]) Knekthöfvidsman. »Vhar på togh emoot Ryssen». Han klagade 1578 $^{20}/_{8}$ tillika med sin kusins Elin Persdotters (Fleming) man, dåvarande »scholemestaren i Åbo», sedermera Biskopen i Reval Christian Michelsson (Agricola) hos konungen öfver, att hans morbroder Lasse Torstensson till Brötorp ville tillvälla sig alla godsen efter sin aflidne broder Måns Torstensson till Haga. För att få vara i oqvald besittning af godsen, testamenterade då Lasse Torstensson dem till Konung

till Suckis, hvilken fick sköldemärke 1584, och Salomon Jönsson [1]) (tre liggande bågar) till Jackarby, hvilken fick sköldemärke 1594 $^{12}/_{7}$. Johan Jonsson gifte sig med Hebbla Johansdotter (Stålarm), dotter af ryttmästaren (öfversten) Johan Olofsson (Stålarm) till Drägsby med Ragnhild Persdotter (Ollon) till Pepot.

Johan Jonssons namnteckning och hans och hans hustrus sigill från en handling i Riksarkivet daterad Kankas den 18. maj 1586.

Han blef emellertid omkr. 1589 »slagen aff een hoop Skelmar» efterlemnande hustru och trenne minderåriga barn, nemligen Erik, Anna och Cecilia.

Agneta Torstensdotter torde hafva aflidit i slutet af 1580-talet. Hennes broder Lasse Torstensson till Brötorp hade alltid varit föga välvilligt stämd emot sina systrar. Vid brodern Måns' död hade han, såsom redan är omnämdt i not 9 sid. 2, tillsammans med Ivar »annammat» alla dennes gods. För att emellertid ej göra systrarne eller deras barn fullständigt orätt, afstod han dock till dem några af desamma. Så t. ex. fick Johan Jonssons (Boga) enka, Hebbla, 1591 Tursumpere uti Wirmo socken och Sittelax uti Saugo socken.

I början af 1590-talet egde sålunda Hebbla Johansdotter (Boga) Suckis (efter mannen), Ranioki och Kimokallio (efter mannens moder Agneta Torstensdotter); samt Tursumpere och Sittelax (genom gåfva af Lasse Torstensson). Dessutom tyckes hon senare hafva ärft Torlax efter Ivar Torstensson, att döma af ett vittnesbref af 1616 $^{14}/_{8}$ af dåmera aflidne Lasse Torstenssons enka Elin Eriksdotter (Stålarm), hvilken i detsamma talar om »Salig hustru Hebbela till Tårrelax».

Förmyndare för hennes omyndiga barn blef först hennes bror ståthållaren och slottslofven på Kexholms slott Erik Jo-

Johan III. Denne ville emellertid ej mottaga gåfvan, hvilket framgår af ett bref från honom till Johan Jonsson af s. å.

1584 den 4. maj tillsade Konung Johan III Johan Jonsson frälse och gaf honom då hans moders (Agneta Torstensdotters) gods under adelig frihet samt utfärdade några veckor derefter för honom sköldebref.

[1]) Fogde i Borgå län 1604, slottslofven på Viborg 1613, var 1614 befälhafvare för en här i Finland, † omkr. 1619.

hansson (Stålarm) till Perno, gift med Sara Thomasdotter (Ryting) af Gesterbyslägten. Han dog emellertid redan 1594, och då öfvertog brodern Johan (Hans) Johansson (Stålarm), gift med Elin Persdotter (Fleming), förmynderskapet och annammade dervid »alla de Brefvenn» af broderns enka »fru Saara till Perno», »som lydde Erich Johansånn [1]) sampt hans Syskenne till».

Med Hans Johanssons öfvertagande af förmynderskapet började en rad af orättrådiga handlingar, hvarigenom, såsom Planting i en inlaga under den sedermera med Stålarm förda rättegången säger, hans hustru »icke allenast hafver mist sin godz, vthan och alle löösörer, hvadh som effter bådhe Fadher och Modher fallit är».

Detta bestyrkes för öfrigt ytterligare genom ett bref [2]) från Salomon Jönsson (3 liggande bågar) till brorsonen Erik Johansson[3]) (Boga), i hvilket det bl. a. heter: »huru såsom han, S. Hans Johansson hafver stått Målsmansdöme före, Steller [iagh] till den högste gudh i himmellen».

Från 1594 drog sålunda Hans Johansson t. ex. sjelf räntan af Tursumpere och Ranioki. — Men ej ens med hans i början af 1600-talet timade död blef det ett slut på det onda. Sonen Arvid Hansson var vid faderns frånfälle ännu omyndig, hvarför mågen Karl Persson (Svinhufvud)[4]) öfvertog förvaltningen af det Bogaska arfvet. Han tillvällade sig då Torlax och Ranioki.

När sedan Arvid Hansson sjelf blef myndig och fick hand om de gods, som voro kvar, trädde äfven han i sina företrädares fotspår. Så pantsatte han bland annat Tursumpere till Henrik Fleming [5]).

Under det att sålunda anförvandterna till de Bogaska barnen höllo på att fullständigt förskingra deras arfvegods, hade emellertid Hebbla Boga flyttat öfver till Sverige och ingått nytt äkten-

[1]) Boga.

[2]) Af 1614 $^{11}/_{2}$.

[3]) Knekthöfvidsman. 1607 $^{10}/_{9}$ uppdrogs åt honom och Reinhullt Johansson befallningen »uttöfwer Westersiöfiorderne.» S. å. $^{11}/_{9}$ fick han fullmakt att sätta gränsskilnaden »allt ifrå westerhafwett och op till Åmunnen i Enarsträsk», och skulle han »icke tilstädia Rydzen att taga skatt lengre än thill then åå, som löper uthj Enarsträsk». Kallas i k. br. af 1610 $^{10}/_{11}$ »Befallningsman utöfver Torneå och Kemi Lappmarker»; fick enligt den ryktbare krigsöfversten Arvid Erikssons (Stålarm) vittnesbref svenskt sköldemärke i Åbo och tyskt i Narva; var 1613 »med schwår siukdom beladh» och »bleff dödh i Narffven» sannolikt omkr. 1617, vid hvilken tid systern Cecilia Boga äfven torde hafva aflidit. — Gift, men med hvem är ej kändt. Det var troligen hans dotter, som kallas Sofia Boga och som blef gift med Gustaf Olofsson (Stjernkors) till Sjusholm.

[4]) Af ätten Svinhufvud till Qualstad och gift med Stålarms hustrus dotter i örsta giftet Brita Christiansdotter (Agricola). † 1634 såsom Assessor i Åbo Hofrätt.

[5]) Ryttmästare, öfverste, sedermera vice amiral, riksråd och landtmarskalk.

skap med Lars Jonsson[1]) i Enögla i Wårfrukyrka socken vid Enköping. Sannolikt hade hennes dotter Anna då följt med henne till Sverige och det var väl i Lars Jonssons hus, som den i 1599 års förteckning öfver Nils Germundssons ryttare redan omnämnde Joen Planting »ryttare medh 3 hester» gjorde hennes bekantskap och vann hennes hjerta och hand. De gifte sig 1602 och flyttade då öfver till Finland, der Joen nu köpte Hindrabööl i Pyttis socken.

Anna Bogas[2]) arfvegods voro dock fortfarande borta. Med kraft och energi började nu Joen hålla räfst med de trolösa förmyndarne. Detta var emellertid ingen lätt sak. Redan samma år som han gifte sig, stämde han Arvid Hansson att i Åbo stå till rätta för sina handlingar. Arvid var likväl då med hären »i fiendeland» och höll sig sedan en tid sorgfälligt undan, hvarför resultatet af det hela endast blef, att Joen »kundhe intet få honom fram».

Joen gaf emellertid derför icke vika. När han för tillfället ej kunde komma åt Arvid Hansson, så upptog han striden med dennes svåger Karl Persson (Svinhufvud) och förde dervid äfven sin egen svågers, den sjuklige Erik Johanssons (Boga), talan. Han utverkade sålunda ett bref af Konung Gustaf II Adolf, af 1613 3/12 dateradt »Wässby gårdh», i hvilket ståthållaren på Åbo slott, Herr Johan Pontusson De la Gardie anbefalles låta ransaka angående godsen och »inrymma» Joen Planting hans rätt. Med detsamma for han sedan öfver till Åbo. Om hvad som der tilldrog sig skrifver[3]) underståthållaren på Åbo slott Hans Ragvaldsson (Ram) till Pänäs[4]): »Att denn tiidh Joenn Plantingh, sampt hans Swåger Erich Johanssonn, komme medh twenne H:s K. M:tz

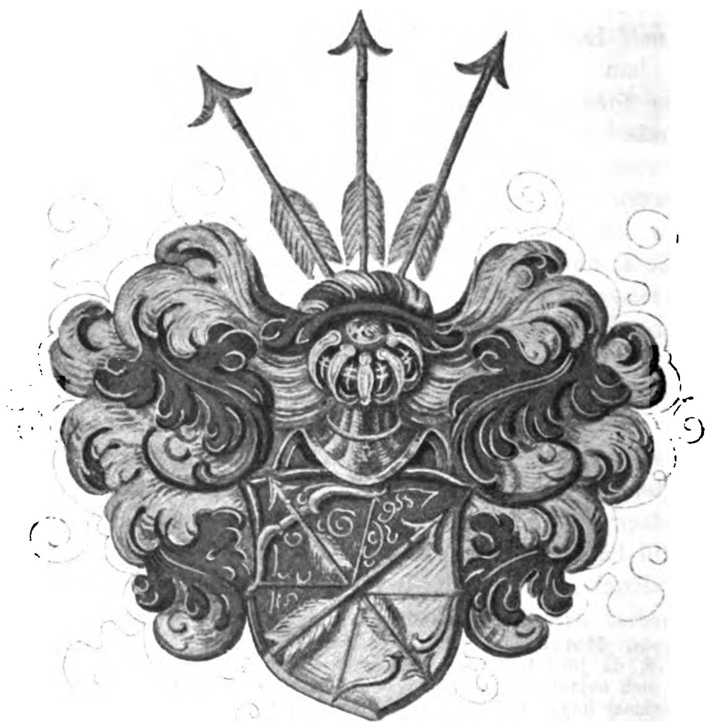
[1]) Hvilken slägt han tillhörde är obekant. Dock nämnes han såsom egare af frälsegods. Med honom hade hon sonen Johan Larsson, hvilken dock afled redan 1616, då Joen Planting efter honom ärfde: »Thw godz på sin hustrus anpartt friitt och oklandratt att niuta och beholla thill Ewärderlige egher».

[2]) Namnet Boga är, i likhet med hvad som är fallet hos flertalet af våra medeltidsätter, taget efter vapnet. Bogaätten utgick på svärdssidan med Anna Bogas broders Erik Johanssons (Boga) omkr. 1617 timade död. Då sedermera hennes man Joen Planting d. y. 1637 24/6 upphöjdes i svenskt adelstånd med namnet Planting upptog han *Bogavapnet*, »twå spente förgijllte Phlitzboger med sine försilfrade pijler, vthj èn med röd och guul färger fördeelt skiölldh, hafvandes emillan sigh en försölffradh pijl». Å det på riddarhuset befintliga vapnet är dock skölden helt röd, hvilket är oriktigt enligt adelsbrefvet för Joen Planting. Hans barn upptogo äfven *mödernenamnet* (Boga), hvilket dock enligt tidens sed förändrades till Gyllenboga. De skrefvo sig sålunda Planting-Gyllenboga. Ättemedlemmarna kallade sig dock under 16- och 1700-talen fortfarande Planting.

[3]) I ett vittnesbref dateradt Stockholm 1619 21/6.

[4]) Son till den i not 7 å sid. 2 omnämnde fogden Ragvald Halvarsson till Kulo med Märtha Torstensdotter (Ram el. Gripsfot), och adlad 1619 21/7 med bibehållande af mödernevapnet och med namnet Ram el. Örneram.

bref, till denn Edhele och wälbördige Herre, Her Jahann Ponthusson Delargardij, Der H: K: M:tz begiärade, att denn wälbördige Herre, skulle taga deras tvistige saker til förhöör, medh några andre godhe Män. Dhå kom Carll Pärssonn dijth, sampt andre, dem dhe hade någodt tiltals om sina rätta Arfvegodz. Då Rådde denn wälbördighe Herre, Her Jahann delagardij, och Jagh dem til forlikning. Denn Joen Plantingh och S. Erich Jahanssonn sedann uprättade medh Carll Pärssonn på Torlax».

Vapen och sköldemärke för Joen Planting d. y. 1637 $^{24}/_{6}$, hvilkens barn kallade sig Planting-Gyllenboga.

Denna förliknings lydelse var följande:

»Bekenne wij effterne Salmån Jonssån till Jacarbij, Erich Johansson till Suckis, och Joon Plantingh till hindraböll, Oss haffue annamadh Rafiäkij godz i Wirmå sochnn (: af den Edle och wälb. Man Carll Perssån till Törlax :) den oss een tidh lång ifrå waridh hafuer, Och effter wälborne herre, herr Jahan Delagardie, Stått-

hollare på Åbo Slått, Oss till een wenligh förlijkningh stellt haffuer, dedh wij och godwilligen effter kommidt haffuer, Att wij nu ähre aldeles på bådhe sijdhår wäll förlichte, vthan alltt wijdere krakell, oss emillan, för oss och wår effterkommande, till wisså vnder wår signete, Datum Törlax den 12 Aprilis Åhr etc. 1614.

[1]

Sedan Joen sålunda åt slägten lyckats återförvärfva Ranioki, återstod att från Arvid Hansson igenvinna Tursumpere, hvilket denne som nämndt pantsatt till Henrik Fleming.

[1] Det torde ej vara utan intresse att med dessa jemföra några af de sigill, som än i dag föras af medlemmar af ätten Planting-Gyllenbåga, samt namnteckningarna af dess tvenne hufvudmän, den 81-årige f. d. majoren Carl Gabriel och den 80-årige f. d. kaptenen Gustaf Fredrik.

Nu vände han sig 1616 till hofrätten i Stockholm och instämde dit Arvid Hansson att stå till ansvar för sitt handlingssätt.

Joens inlagor till rätten äro samtliga synnerligen redigt och väl affattade. Ur en af dem, daterad 1617 $^{30}/_{9}$, må följande anföras angående Konung Gustaf Adolfs kröning: »Widare ähr och till E:s N:r och H:r min ödmiuke böön, att förlofva migh, att draga til Upsala medh allas whår N:ste Konungh och Herre, Effter iagh ähr tilsagdt sampt medh mine medtienere ath bevisa H:s K. Maij:t min skyllighe tienst på Hans K. Maij:ts Crönîngh. Denn Gudh alzmechtigen lyckligen låthe ahngåå, H:s K. Maij:tt till mykin glädie och beröm sampt hela Sweriges Rijke till mykin bistånd och lycka.»

Arvid Hansson var emellertid äfven nu sitt gamla förfaringssätt trogen och höll sig undan. Först efter sedan fjerde stämningen blifvit honom delgifven, fann han för godt att inlemna en försvarsskrift, hvilken upplästes i hofrätten den $^{9}/_{6}$ 1618 och, i hvilken han uppgifver sjukdom vara anledningen till uteblifvandet, skjuter skulden på svågern Karl Persson, som i hans egna omyndiga år tagit hand om godsen och brefven, samt begär, att Karl Persson derför också måtte åläggas svara i hans ställe. Detta ansåg likväl hofrätten ej vara skäl att bevilja. Joen tillsades deremot att lemna en förteckning på räntan af Tursumpere, som under tjugufyra år varit familjen Boga afhänd; hvilket han också gjorde.

Derefter afsades af rätten den 5. oktober 1618 en »sententia» emellan Joen Planting och Arvid Stålarm, enligt hvilken Stålarm dömdes att böta 240 mark för försummad inställelse, Tursumpere belades »i quarstad innan natt och åhr att igen winnas» af Stålarm, hvilkens godsräntor för öfrigt äfven belades med kvarstad för att kunna täcka Joens fordran på räntorna från Tursumpere under de gångna tjugufyra åren.

Härom afsändes meddelande till »Stådthållaren der i landzänden» Herr Johan De la Gardie.

Första dagarne af oktober 1619, sedan sålunda kvarstadsåret i det närmaste gått till ända, inlemnade Arvid Hansson en ny skrifvelse, i hvilken han säger, att han fortfarande är sjuk, och att Karl Persson är upptagen af att indrifva Elfsborgs lösen, hvarför han nu begär, att Anders Larson, »invånare i Stockholm», skall få vara hans ombud. Några nya bevis för rätten till Tursumpere kunde han emellertid lika litet nu som förut framvisa; han åberopade sig fortfarande endast på den 1614 ingångna förlikningen med Karl Persson, som ju dock blott gällde Ranioki

och ej Tursumpere. Hofrätten afsade derföre slutligen den 12. oktober 1619 följande:

»Sententia Definitiva.

Ändoch Rätten hade godh sagh och skääll icke widare att uptaga samme saak som dem emellan är om Tursumpäre gårdh, Aldenstund Arwid Stålarmb, Rättens förre affsagde Doom icke tilfyllest effterkommet haffwer, således att han hade giordt sin fliitt then samme gården innan natt och åhr igen att winna, effter som then alleredo i quarstad satt vore, uthan hans fulmechtigh nu först then 2 octobris sigh här angiffwit att swara sin wederpart, icke desto mindre haffwer Rätten samme Arwidh Stålarmbs fulmechtiges saak uptaget och befunnet aff hans skääll, särdeles aff then förlikningz schrifften som han mäst gör opå, att Arwid Stålarmb, warder icke eens ther uti nämder, uthan Carll Person medh hvilken Joen Plantingh förlickt är. Hwarföre erkenner Rätten att Joen Plantingh samme Tursumpere gärd niuter och behåller och hwilken denne Konungzlige Rätz doom i några hande måtto qväliandes warder, den skall böthe 100 daler för konungz doombrutt effter K. Mtz Rättegångz ordinantia. Actum ut supra.»

Härmed var emellertid icke allt krångel slut. Flemming, som innehade Tursumpere såsom pant, ville ej lemna det ifrån sig, hvarför Joen den $^{20}/_{5}$ 1622 gjorde en framställning om att blifva »invist» i Arvid Hanssons gods Willias och Pojko.

Detta beviljades äfven och bref afgick till ståthållaren i Finland att »invisa» och insätta Joen i nämnda gods.

Först i och med denna kraftåtgärd tyckes han hafva kommit i besittning af Tursumpere, hvilket vid hans död [1]) finnes upptaget bland hans efterlemnade gods, och hvilket vid arfskiftet efter honom den 10. oktober 1647 tillföll hans son, dåvarande kaptenen, sedermera öfversten Gustaf Planting Gyllenboga.

Källor: Riksarkivet: Libri causarum 1618 n:r 18 och 1619 n:r 26; Lagus, Finska adelns gods; K. Gustaf I:s Registratur 5: 204; Schlegel och Klingspor: Ointroducerade adelns ättartaflor, Anreps Ättartaflor, Sköldebrefvet för Joen Planting d. y.

[1]) Han hade från Nils Germundssons ryttare gått öfver till Finska adelsfanan och derifrån åter till Uplands ryttare samt bosatte sig då i Upland; han skref sig till Wia och Ekla. I början af 1620-talet finnes han tillhöra flottan, der han omkr. 1625 blef skeppskapten, motsvarande i våra dagar kommendör.

utvisande slägtskapsförhållandena mellan medlemmar af ätterna Balk, Fleming, Ram el. Gripsfot,
bågar), Ram el. Örneram, G

Måns

hade 1528 Harön m. fl. gårdar i förläning: g. m. ***Brita Johansdotter (Flem***

Torsten Salomon

Befallningsman på Castelholm och Åland 1547. Fick sköldebref d

1. Hebbla Månsdotter (*Balk*), g. m. Matts *Gunnarsson* (1 båge) till Harön i Bro s:n i Upland. Sköldemärke 1581 11/6.

Johan *Mattsson* till Harön g. m. Brita Björnsdotter (*Båât*).

2. Måns *Torstensson* till Haga, ägde äfven Kockila. † före 1569.

2. Lasse *Torstensson* till Brötorp; fick Tarpis 1565, Tursumpere 1582, köpte Haga 1582, (testamenterade 1582 Haga till Konung Johan III), Sittelax 1583; eger Jackarby 1585, Strömmen med Gerby 1599. Ståthållare på Kexholms slott. Häradshöfding i Hattula härad. G. m. Elin Eriksdotter (*Stålarm*). I Pojo kyrka finnes ett fönster med en glasmålning af deras vapen. Fru Elin var syster till den ryktbare krigsöfversten Arvid Eriksson (Stålarm), hvilken dog i fängelse på Gripsholms slott.

2. Ivar *Torstensson* till Torlax, pantsatte Tarpis före 1565. Testamenterade gods till Konung Johan III. Väpnare, trossmästare på norska landttåget 1564, lefde ännu 1591.

2. Agneta *Torstensdotter* gynnas i bref 1566 25/7 på de öfriga syskonens bekostnad med Ranioki och Kimokallio. G. m. Johan *Olofsson*.

Johan Jonsson (*Boga*) till Suckis. Knekthöfvidsman. Sköldemärke 1584. »Slagen aff een hoop skelmar» omkr. 1589. G. m. Hebbla Johansdotter (*Stålarm*). Hon gifte sig 2. ggn med Lars *Jonsson* i Enögla i hans 2. gifte. G. 1. ggn med hvilken är ej kändt.

1. Erik Johansson (*Boga*) till Suckis. Knekthöfvidsman. 1610 10/1 förläning på den hälften af Suckis, som han ej förut egde: hade dessutom Kaisila i Nousis s:n; kallas 1610 befallningsman öfver Torneå och Kemi lappmarker. Svenskt sköldemärke i Åbo, tyskt i Narva: var sjuklig; död i Narva omkr. 1617; gift, med hvilken är obekant.

Sofia Eriksdotter (*Boga*) till Suckis. G. m. Gustaf Olofsson *Stjernkors* till Sjusholm.

Hebbla Gustafsdotter (*Stjernkors*), g. m. Lars Hansson (*Jägerhorn*).

1. Anna. 1. Cecilia. Johansdotter (*Boga*). *Cecilia* † sannolikt omkr. 1617. *Anna* gift 1602 med Joen *Planting* d. y.; egde Hindraböðl, Wärensu, Ranioki, Sittelax, Askais, Kimokallio och Tursumpere i Finland, Alby, Wia och Ekla i Sverige. Sköldemärke 1637 24/6. Död såsom skeppskapten.

Erik, Klas, Gustaf, Jonas, Anna *Planting-Gyllenboga*.

2. J
Lar
† o
16

›ll

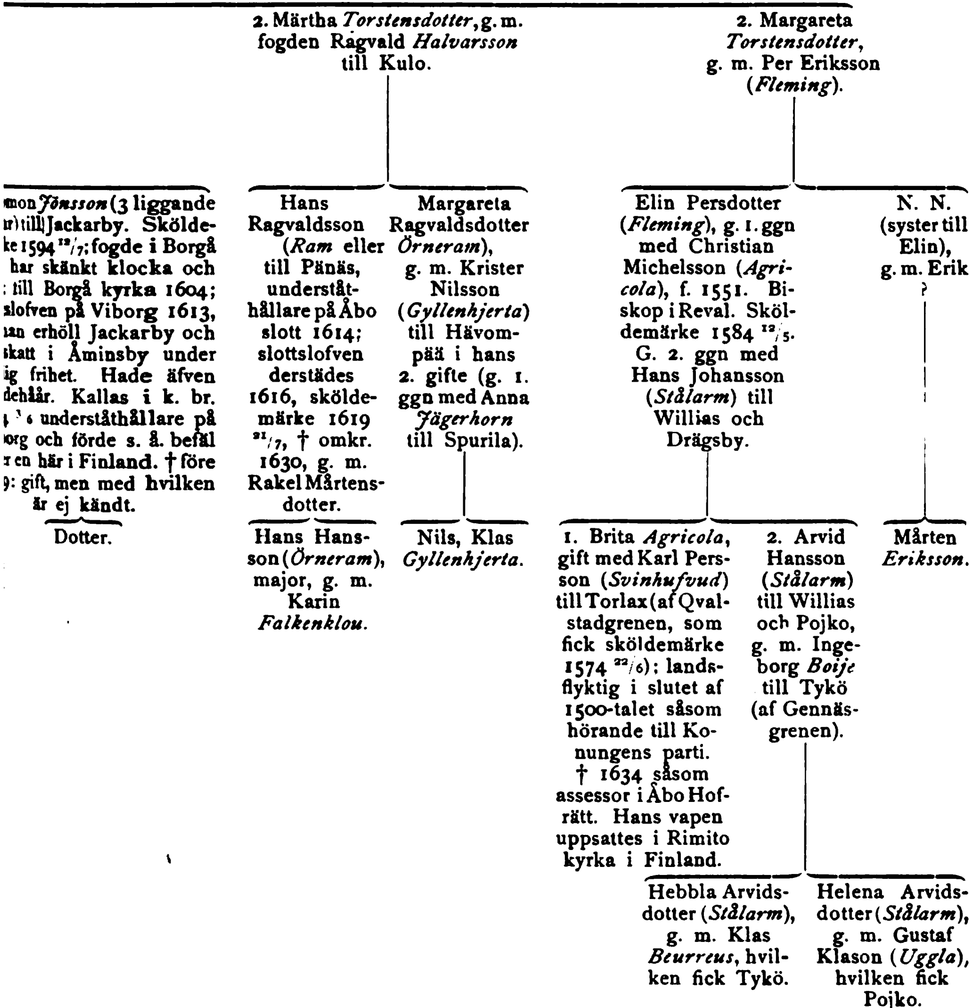
narssons (1 båge), Stålarm, Boga (2 bågar), Stjernkors, Planting, Salomon Jönssons slägt (3 liggande
a, Agricola, Svinhufvud m. fl.

(Balk)

fick i morgongåfva Ranioki och Kimokallio. Gift 2. ggn omkr. 1530 med

m el. ***Gripsfot).***

l 1525. Erhöll Torlax med hustrun. Hon dör sannolikt omkr. 1566.

Stockholms öfverståthållare.[1])

Af **N. v. D.**

Clas Fleming.

Stockholms förste öfverståthållare, tillhörde en, som namnet synes antyda, från Flandern härstammande ätt, hvilken emellertid redan på 1300-talet fått fast fot bland den svenska högadeln och sedan denna tid haft flere framstående representanter i riksrådet. Hans fader var ståthållaren Lars Fleming, modern hette Anna Horn och var dotter till den tappre krigsöfversten och rådsherren Henrik Classon Horn. På dessa makars gård Villnäs i Finland föddes sonen Clas år 1592. Efter att vid utländska universitet hafva fullbordat sina i hemmet grundlagda studier begaf sig den unge Fleming 1612 till svenska hären i Ryssland, der han snart steg till kornett, 1614 anstäldes han som kammarherre hos konung Gustaf Adolf, hvilken herre älskade att omgifva sig med de mest kunskapsrike och begåfvade bland de unga ädlingarne. Under den nära personliga beröringen i fältlägret lärde han noga känna hvar och ens lynne och egenskaper, och så snart han fann någon med mera fördel för det allmänna kunna brukas i den inre statsförvaltningens än i krigets tjenst, tvekade han ej att hemsända honom för att i Sverige ställas på sin rätta plats. Så skedde med Per Brahe, så ock med Clas Fleming.

Det hade icke undgått den unge konungen, att flottan befann sig i ett mycket förfallet tillstånd. För att upphjelpa densamma tillsattes nu 1619 ett amiralitetskollegium under ledning af riksamiralen Carl Carlsson Gyllenhielm och med flere underami-

[1]) Vi inleda härmed offentliggörandet af en såvidt möjligt fullständig samling porträtt af Stockholms stads högste styresmän. Någon strängt kronologisk ordning kommer härvid icke att iakttagas, då ju detta möjligen skulle vålla svårigheter med afseende på anskaffandet af porträtt m. m. Till en början lemnas i detta häfte sålunda bilderna af trenne framstående representanter för olika skeden i hufvudstadens historia.

Clas Fleming.

Öfverståthållare i Stockholm 1634—1644.

(Oljemålning tillhörig Magistraten i Stockholm.)

raler som bisittare. En af desse var Clas Fleming, och genom sin öfverlägsna begåfning och sin stora arbetsduglighet blef han snart själen i det nya kollegiets verksamhet. Hans förtjenst var det till största delen, att 1630 en välrustad flotta af öfver 30 skepp kunde öfverföra den svenska hären till Tyskland. Under hela sin återstående lefnad fortfor han att verka för flottans stärkande och torde från 1619 till sin död kunna betraktas som den egentlige ledaren af det svenska sjöväsendet.

Den framstående duglighet, han på detta område visat, gjorde, att man snart begynte taga hans arbetskraft i anspråk äfven på andra håll. Konung Gustaf Adolf hade åt sin svåger pfalzgrefven Johan Casimir uppdragit styrelsen af det svenska finansväsendet. Men denne furste, okunnig i svenskt språk och svenska lagar, behöfde en insigtsfull och erfaren man vid sin sida. Clas Fleming, hvilken 1625 inkallats i riksrådet, erhöll nu 1629 detta hedrande uppdrag och fullgjorde det på ett så förtjenstfullt sätt, att, då 1634 det sedan länge lediga riksskattmästareembetet skulle tillsättas, han allmänt ansågs vara mest värdig att bekläda detsamma. Orsaken, hvarför han ej erhöll det, torde förnämligast vara att söka deri, att han i sådant fall ej längre skulle kunnat qvarstå som ledamot af amiralitetskollegium, der han emellertid befanns omistlig.

Då han sålunda ej fick blifva en af de höge riksförmyndarne, tilldelades honom i stället ett genom den nya regeringsformen nyskapadt embete. Han utnämndes nemligen till öfverståthållare i Stockholm. Rikets hufvudstad hade hittills lydt under Uplands höfdingedöme, men man fann nu tiden vara inne att gifva densamma en egen styresman, som med stark hand kunde undanrödja de missförhållanden, hvilka långa tider af försumlighet och sjelfsvåld derstädes alstrat, gifva ordning och stadga såväl åt dess yttre skick som dess inre angelägenheter samt bereda dess vidare utveckling och förkofran. Som öfverallt, der stora svårigheter mötte, der en öfverlägsen kraft behöfde utvecklas, var det Clas Fleming, hvilken ansågs vara rätte mannen att lägga handen vid verket.

Han grep sig också genast an detta nya värf på sitt sedvanliga lugna, beslutsamma sätt. Först och främst blef Norrmalm, hittills ett samhälle för sig, förenadt med den egentliga staden, hvarefter båda malmarne, hvilka under tidernas lopp bebygts utan plan och ordning, fullständigt reglerades med breda gator, torg och qvarter. Äfven i staden inom broarne tillhöllos nu tomt-

egarne att hädanefter uppföra sina hus efter stadgad planritning. Fleming tillkommer också förtjensten af bland annat slussens anläggning, stora barnhusets inrättande samt Jakobs kyrkas försättande i fullbordadt skick, liksom han ock i afseende å stadens förvaltning vidtog flera gagnande åtgärder. Så blefvo Stockholms inkomster noggrannare faststälda, ärendena bestämdt fördelade emellan stadens olika myndigheter och åtskilliga politiförfattningar rörande ordningens upprätthållande utfärdade. Med oböjlig stränghet vakade han ock öfver de beslutna förändringarnes utförande. Särskildt blef den nya gaturegleringen med jernvilja genomförd och trots häftigt motstånd af de lidande fastighetsegarne, hvilka ofta nödgades att för de nya gatornas framdragning nedrifva sina hus, med beundransvärd hastighet fullbordad.

Men, liksom han icke haft nog af sin verksamhet som öfverståthållare, som nitisk ledamot af rådet och som ledare af sjöärendena, tilldelades honom 1637 ytterligare presidentskapet i det nyinrättade Kommerskollegium. Äfven här visade han snart prof på sin stora duglighet, och en rad nya författningar till handelns och näringarnes fromma såg dagen under den tid han stod i spetsen för detta kollegium.

Denna hans fredliga verksamhet afbröts emellertid, då krigets åskor började närma sig norden. Den danska fejden utbröt, och Fleming kallades 1644 att i spetsen för den af honom skapade flottan gifva prof på densammas stridsduglighet. Snart möttes de båda ungefär jemnstarka flottorna vid ön Femern. »Kong Kristian stod ved höien mast» och eldade med hjeltemodigt dödsförakt de sinas stridslust. På ömse sidor kämpades med stor tapperhet, till dess mörkret skilde de stridande åt. Båda tillskrefvo sig segern, men båda nödgades draga sig tillbaka för att bota uppkomna skador. Under det Fleming efter att hafva fullgjort detta värf i Kielfjorden afvaktade gynsam vind för att åter löpa ut med sina skepp, återkom danska flottan och lade sig utanför den svenska, sökande instänga denna. En förlupen dansk kula råkade härunder träffa den svenske befälhafvaren och ändade efter ett par timmar hans lif.

Clas Fleming var en af dessa mångfrestande kraftnaturer, hvarpå 1600-talet kanske mer än något annat tidehvarf i vår historia är rikt. Han egde ett sådant öfverflöd på skapande duglighet, ordnande förmåga och outtröttlig ihärdighet, att han förmådde fullt beherska och till stor del omdana samtidigt flera af våra vigtigaste förvaltningsgrenar, och han utförde ensam ett jätte-

arbete, som fördeladt på flera personer skulle vara tillräckligt att förläna en hvar af dem ära och anseende. Men trots det, att den oryggliga beslutsamhet, hvarmed han undanröjde alla hinder, som reste sig mot hans planers förverkligande, ofta våldsamt ingrep i de enskildes rättsförhållanden, synes han likväl i allmänhet förstått att undgå det hat, som vanligen drabbar den hänsynslöse reformatorn. Renheten af kans karakter, äktheten af hans fosterländska sinnelag, hans lugna, glädtiga godmodighet afväpnade sjelfva oviljan och tilltvang honom samtidens aktning och sympati. Med rätta har han ock blifvit kallad »ett bland de vackraste minnen, Sverige eger».

Clas Fleming var två gånger förmäld, först med Anna Snakenborg, hvilken afled 1637 efter 19 års äktenskap, hvarpå han redan följande år trädde i nytt gifte med den med honom jemnåriga Helena Bielke, enka efter riksdrotset grefve Magnus Brahe. Med sin första maka hade han 4 döttrar samt 3 till myndig ålder komne söner, hvilka alla sedan hunno riksrådsvärdigheten och af hvilka en, Herman, tillika blef den 3:dje i ordningen af Stockholms öfverståthållare. Samtliga 1651 ännu i lifvet varande barnen blefvo af drottning Kristina på grund af faderns förtjenster upphöjda i friherrligt stånd.

Friherre Carl Sparre.

Sonsons son till den friherre Axel Sparre, som var Stockholms öfverståthållare 1665—73, och son till generallöjtnanten och landshöfdingen friherre Fredrik Sparre samt dennes första maka Virginia Kristina Lilliehöök, föddes Carl Sparre i Stockholm år 1723. Vid helt unga år blef han underofficer vid Lifgardet, hvarefter han äfven inskrefs som auskultant i Svea Hofrätt och Stockholms rådstufvurätt. Sextonårig fick han som kavaljer åtfölja sin styfmors bror, grefve Carl Gustaf Tessin, då denne 1739 afgick som minister till franska hofvet. I denne lysande ädlings hus fick han nu tillfälle att fullborda sin humanistiska bildning samt framför allt att tillegna sig denna fina ton och älskvärda belefvenhet, hvilka af tiden skattades måhända högre än kunskaper. Han ingick snart derefter i fransk krigstjenst och blef kapten vid det af en svensk befälhafvare anförda regementet Royal-Suédois. Då ryska kriget 1741 utbröt, hemkallades han emellertid och fick bevista det olyckliga

fälttåget såsom adjutant hos öfverbefälhafvaren grefve C. E. Lewenhaupt. Kort efter krigets slut utnämndes han till ryttmästare vid Södra Skånska kavalleriregementet. Sänd någon tid derefter med depescher till konung Fredrik II af Preussen, begagnade han sig af tillfället för att bereda sig tillstånd att såsom volontär åtfölja den preussiska hären under 1745 års fälttåg mot österrikarne. Han skall härvid så hafva utmärkt sig, att han tillbjöds »en lysande befordran» i den store Fredriks tjenst. Men han föredrog att tjena fäderneslandet.

Hemkommen utnämndes han, endast 25-årig, till major och redan följande år till öfverstelöjtnant vid Elfsborgs regemente. Han började kort derpå att beträda den parlamentariska banan, der han slöt sig till hattpartiet och tack vare sin talegåfva snart lyckades eröfra en betydande ställning. Vid 1755 års riksdag var han redan en af partiets ledande män och en af dem, som verksammast bidrogo att inveckla Sverige i strid med den ryktbare monark, han nyss tjenat. I det följande kriget fick han ock taga del först som generaladjutant och sedan som chef för krigskommissariatet, i hvilken sistnämnda befattning han särskildt inlade stora förtjenster. Sedan fred slutits, öfvergick äfven Sparre till fredliga värf och utnämndes 1763 till landshöfding i Österbotten. hvarifrån han dock nästan omedelbart förflyttades till Gefleborgs län, hvilket förut innehafts och nu till honom afträddes af hans fader.

Som landshöfding utvecklade han nu en rastlös verksamhet och genomdref en mängd åtgärder till länets fromma. Han visste ock att genom ett klokt och välvilligt bemötande i hög grad vinna länsinvånarnes förtroende och tillgifvenhet, så att det blef honom möjligt att utföra reformer, som eljest förvisso mött det mest hårdnackade motstånd. Så förmådde han efter 1770 års missväxt befolkningen att frivilligt inställa all bränvinsbränning, i sanning ett storverk, om man besinnar, hvilket värde menigheten satte på denna närings fria utöfvande. Det var likväl ej blott länets materiella förkofran, som låg honom om hjertat. Äfven för skolväsendet, för spridande af läkarevård i landsbygden, för utbredande af kännedom om nyttiga upptäckter visade han stort intresse och förvärfvade snart namn som den mest verksamme af rikets höfdingar.

Under tiden försummade han icke riksdagsarbetet. Vid Axel Fersens sida kämpade han för hattarnes sak energiskt och vältaligt. Men då han såg partisjelfsväldet alltmer tilltaga och hota

FRIHERRE CARL SPARRE.

ÖFVERSTÅTHÅLLARE I STOCKHOLM 1773—1791.

(OLJEMÅLNING TILLHÖRIG MAGISTRATEN I STOCKHOLM.)

landets säkerhet, var han en bland dem, som sökte biträda den unge konung Gustaf III vid hans försök att förena de stridiga sinnena och göra slut på den olycksdigra tvedrägten. Sedan emellertid detta företag, det s. k. kompositionsförsöket, strandat, var Sparre en af de talrika medlemmar af hattpartiet, hvilka gerna sågo den unge konungens djerfva bragd den 19 augusti 1772. Dessa hans konungska tänkesätt i förening med det stora anseende, han som landshöfding förvärfvat, föranledde följande år hans utnämning till Stockholms stads öfverståthållare.

Sedan Clas Fleming hade icke hufvudstaden sett en så företagsam, nitisk och kraftfull styresman. Bland de talrika yttringarne af hans verksamhet för dess bästa torde nämnas: börsbyggnadens och operahusets uppförande, anskaffandet af ett arbetshus samt slagt- och packhus, anläggandet af Riddarholmsbron, påbörjandet af Norrbro, uppresandet af Gustaf I:s staty, nya gators och hamnars upptagande, södra Blasieholmens förvandling från en otillgänglig plats till en god hamn, Brunkebergs planering och första bebyggande, med flera åtgärder, hvilka alla afsågo att åt Stockholm gifva ett skick och ett utseende mera värdiga en stor stad och rikets hufvudstad, än hvad förut varit fallet.

Men liksom fordom Fleming fick han ej odeladt egna sig åt sin uppgift som öfverståthållare. En så dugande kraft ansågs samtidigt kunna brukas i högre värf, och 1775 inkallades Sparre i rådet. Men icke nog dermed. Han blef snart såsom styrande ledamot i krigskonseljen i sjelfva verket Gustaf III:s både krigs- och sjöminister. Skärgårdsflottans skapande, passevolansens införande och talrika författningar och åtgärder till försvarsväsendets gagn buro under de närmast följande åren vittne om Carl Sparres reformifver och oförtrutna nit äfven på detta nya verksamhetsfält.

Härförutom blef hans stora förmåga ytterligare anlitad för flera andra offentliga uppdrag, såsom ledamotskap i åtskilliga direktioner och styrelser för allmännyttiga företag. Öfverallt räckte han till, öfverallt gjorde sig hans kraftiga vilja och verksamhetslust gällande.

För en tid stod han sålunda på maktens tinnar. Men konungagunst är ej alltid att lita på. Kring tronen spinna intrigerna stundom flitigt sina nät. En af dem, hvilkas befordran till en del varit Sparres verk, generaladjutanten J. Chr. Toll hade länge arbetat på att undantränga honom. Han var intelligentare, djerfvare, mera uppfinningsrik, yngre. Hans bemödanden kröntes till sist äfven med framgång.

För att göra krigsministerombytet lättare, beordrades Sparre att 1783 medfölja Gustaf III på hans italienska resa. Under den långa frånvaron fick Toll sköta embetet för att sedan ej mer lemna detsamma ifrån sig.

Sparre fann sig i sitt öde och egnade sig numera hufvudsakligen åt sin verksamhet som öfverståthållare, isynnerhet sedan äfven rådkammaren 1789 blifvit upplöst. Han afled två år senare till följd af en misslyckad stenoperation.

»Sjelfva naturen hade danat Carl Sparre till en af de högre platser i samhället att styra och befalla», säger en af hans samtida, Schröderheim. Hans utseende och väsen voro i hög grad imponerande. Han egde derjemte ett klart och lifligt förstånd, mycken viljekraft och en märklig förmåga att inverka på och leda sina medmenniskor, att förmå dem till verksamhet och uppoffringar. Han var äfven ovanligt mångsidig, »en af dessa menniskor, som synas duga till allt och anlitas för alla möjliga värf». Hans stora äregirighet och maktlystnad förledde honom dock måhända att söka på alltför många områden göra sin vilja gällande, och han lyckades härigenom ådraga sig mycken afund och förbittring. Ej underligt derför, att han af flere memoirförfattare blifvit ganska omildt behandlad. Han beskylles ej blott för opålitlighet och lättsinne utan äfven, och som det synes ej utan skäl, för egennytta. Men deri synas dock de olika skildrarne af den gustavianska tiden vara eniga, att de alla framställa honom som en ovanligt duglig embetsman och isynnerhet som en utmärkt öfverståthållare. »Hans bild framträder främst, när goda öfverståthållare nämnas», säger en författare, och en af Stockholms historieskrifvare yttrar, att »hvad Sparre under sin 18-åriga öfverståthållaretid uträttat, utgör det märkligaste af stadens historia».

Sparre hade 1756 ingått äktenskap med Ulrika Strömfelt, sedermera öfverhofmästarinna hos drottning Sofia Magdalana, berömd för »belefvenhet, anständighet och goda seder» äfvensom för sitt »artiga vett och snille». En vid unga år afliden son var enda frukten af detta giftermål.

Friherre Jakob Wilhelm Sprengtporten.

Ättling i 3:e led af den tyskfödde krigaren Wolmar Jakob Rolandt, hvilken 1651 af drottning Kristina adlats med namnet Sprengtport, samt son af ambassadören och friherren Johan Wilhelm Sprengtporten och dennes 2:a maka grefvinnan Sofia Lovisa Mörner, föddes Wilhelm Sprengtporten den 9 oktober 1794 på fädernegodset Sparreholm i Södermanland. Fadern afled redan följande år, men under den kloka och ädla moderns ledning erhöll den unge Sprengtporten en förträfflig uppfostran. Vid 15 års ålder student aflade han 2 år derefter juridisk examen och inskrefs som auskultant i Svea hofrätt. Som ett bevis på det stora anseende, han på denna tid af sina jemnåriga åtnjöt, kan anföras B. v. Beskows omdöme: »Af mina vänner vid lärdomssätet lofvade ingen så mycket som han.»

J. W. Sprengtporten 1828 (efter M. Röhl).

Följande år utbytte han emellertid den civila embetsmannabanan mot den militära och blef kornett vid Lifgardet till häst samt fick som sådan deltaga i 1813 och 1814 års fälttåg. 1818 befordrad till ryttmästare, begaf han sig 2 år derefter på en längre utrikes resa, derunder han med vaket öga iakttog såväl politiska som literära och konstnärliga förhållanden i de stora kulturländerna. Återkommen utnämndes han, endast 29-årig, till major, och, liksom detta ej varit tillräckligt hastig befordran, redan följande år till öfverstelöjtnant i armén.

Ett 1825 ingånget äktenskap med Ulrika Brahe, halfsyster till konungagunstlingen grefve Magnus Brahe, skulle ytterligare

påskynda Sprengtportens upphöjelse. Han blef nu snabbt efter hvart annat öfverstekammarjunkare, öfverhofjägmästare och generaladjutant samt utsågs 1830 till öfverståthållare i Stockholm.

Den 36-årige öfverståthållaren kastade sig genast med ungdomlig kraft och värme in i sin nya verksamhet och tillvann sig snart på grund af sitt trägna arbete för hufvudstadens bästa, sin rättrådighet och sin humanitet i hög grad allmänhetens förtroende och tillgifvenhet. Det nit och det mod, han ådagalade under den hemska koleratiden 1834, bidrogo jemväl att ytterligare öka sympatierna för hans person. Men regeringen, som räknat på att i den så snabbt befordrade finna ett lydigt verktyg för sin politik, insåg snart sitt misstag. Sprengtporten ådagalade i sin embetsutöfning en oräddhet och en sjelfständighet, som kanske icke fullt uppskattades på högsta ort. Talrika stridigheter uppstodo ock emellan öfverståthållaren och den det herskande systemet blindt tillgifne polismästaren, sedermera justitiekansleren Nerman och ökade missnöjet hos de makthafvande mot den förre, som snart befann sig i full onåd.

Kom så 1838 rättegången mot M. J. Crusenstolpe och dennes fällande för majestätsbrott. Stockholm råkade med anledning häraf i jäsning. Folkskockningar uppstodo, hvilka dock Sprengtporten till en början lyckades med goda ord skingra. Men då gatuuppträdena åtföljda af fönsterinslagningar snart förnyades, blefvo höga vederbörande förskräckta. Trupper planterades ut här och hvar i staden, som snart såg ut som ett läger, och kavallerianfall gjordes flerstädes äfven på fredliga vandrare. Då dessa våldsamma åtgärder vidtagits i strid mot Sprengtportens råd, och öfvervakandet af stadens säkerhet sålunda öfverlemnats i andra händer, hade den i sin värdighet kränkte öfverståthållaren ej annat att göra än att inlemna sin afskedsansökan, hvilken genast beviljades.

Hur populär han emellertid varit hos hufvudstadens befolkning visade sig nu. Den dag han lemnade Stockholm flaggades på half stång i hamnarne, och borgerskapets kavalleri paraderade för honom på Adolf Fredriks torg samt åtföljde derefter hans vagn en half mil utom staden, der afsked togs under tal och hurrarop. Härjemte läto magistraten och stadens äldste prägla en medalj med Sprengtportens bild och med inskrift: »För åttaårig verksam och älskad styrelse.»

Samtidigt tog Sprengtporten afsked från öfverhofjägmästaretjensten och lefde de följande 6 åren som privatman på sitt sköna

FRIHERRE VILHELM SPRENGTPORTEN.
ÖFVERSTÅTHÅLLARE I STOCKHOLM 1830—1838, 1844—1848.
(OLJEMÅLNING AF SANDBERG, TILLHÖRIG MAGISTRATEN I STOCKHOLM.)

Sparreholm, delande sin tid emellan dess vård och sysslandet med literära och politiska ämnen. 1839 utgaf han »Tankar i representationsfrågan», hvari han uttalade sig för ett tvåkammarsystem efter norsk förebild samt för bildandet af ett femte stånd, bestående af ombud för ståndspersonernas klass, hvilket jemte valde representanter för de 4 gamla stånden skulle utgöra riksdagen.

Med detta förslag infann han sig vid 1840 års riksdag. Allt sedan 1823 hade han väl tagit del i riksdagsförhandlingarne men hittills undvikit att taga parti i den pågående striden emellan regeringen och oppositionen. Nu synes han åter hafva slutit sig till den sistnämnda, om han ock ej blindt följde dess fana, utan sjelfständig och upplyst nu som alltid älskade att »pröfva först och döma sedan». Han lyckades emellertid vid debatten om representationsfrågan genomdrifva, att hans förslag blef som ridderskapets och adelns »gemensamma tanka» antaget.

Med tronskiftet 1844 hade emellertid nya regeringsgrundsatser kommit till väldet. Den gamla regimens män nödgades att släppa maktens tyglar, och åtskilliga af dem, hvilka förr varit tillbakasatta och förföljda, sågo nu upprättelsens dag komma. Så var ock fallet med Sprengtporten, som ånyo kallades att öfvertaga styrelsen af den hufvudstad, der hans minne lefde älskadt och vördadt.

Hans förvaltning blef dock denna gång ej långvarig, den räckte endast 3 1/2 år. Liksom hans första afskedstagande egt rum omedelbart efter ett pöbelupplopp, så blef detta ock fallet med det andra. 1848 års stora folkrörelse erhöll ett om ock jemförelsevis svagt genljud i Sverige. Oroligheter uppstodo på Stockholms gator, och regeringen, lika orolig nu som 1838, ansåg sig ej tillräckligt säker under den hofsamme, för våldsåtgärder föga böjde öfverståthållarens skydd, utan lemnade befälet öfver trupperna åt den stränge, kraftfulle general Lefrén. Sprengtporten tog kort derefter afsked men erhöll samtidigt serafimerorden.

Hans återstående lefnad tillhör med undantag af hans parlamentariska verksamhet privatlifvet. Väl blef han, som redan 1832 utnämnts till generalmajor, 1858 generallöjtnant, men det var blott en högre titel, som härmed förlänades honom. Samma år sändes han emellertid äfven i en utomordentlig beskickning till Frankrike och Danmark.

Som riksdagsman åter var han ända till året före sin död verksam. Representationsreformen hade i honom en varm anhängare. Äfven vid 1844 års riksdag hade han ett eget förslag

i detta ämne, hvilket dock ej vann bifall. Vid följande riksmöten understödde han lifligt flera dels af regeringen dels af enskilde väckta reformförslag samt slutligen äfven det af den De Geerska ministeren framlagda, hvarmed omsider denna så länge debatterade fråga blef löst.

I den nya riksdagen erhöll äfven Sprengtporten plats och fick som ålderspresident öppna dess första kammares första sammanträde. Vid 8 riksmöten qvarstod han på denna plats, till dess han trött af ära och mödor nedlade sitt mandat. Han lefde ytterligare ett par år på sitt kära Sparreholm, der han enligt en minnestecknares ord »i 60 år varit ett mönster af husbonde, af jordbrukare och af en ädel man». Mycket af sin lediga tid hade han här under årens lopp egnat åt literära sysselsättningar. Utom flera uppsatser i politiska och ekonomiska ämnen hade han äfven 1855 utsändt ett litet häfte »Vittra tidsfördrif», vittnande om hans poetiska sinne och konstnärliga smak. Så fortlefde han i kretsen af de sina en stilla och fridfull ålderdom, till dess han 1875 vid 80 års ålder afled.

Med friherre Sprengtporten utslocknade en ätt, hvars flesta medlemmar gjort sig kända för en rik men ofta disharmonisk, ja understundom för dem sjelfva rent af olycksbringande begåfning. Vi behöfva blott erinra om de båda bröderna Jakob Magnus och Göran Sprengtporten, båda lifliga, intelligenta, djerfva, energiska. frihetsälskande men tillika oroliga, misstänksamma, sjukligt ärelystna, ytterligt ömtåliga, opålitliga naturer, omöjliga att styra och leda, omöjliga äfven att tillfredsställa. Hos brorsonen Jakob Wilhelm, vida mer helgjuten och nobel, vida mer beherskad och sansad, fanns dock mer än ett drag, som erinrade om de nämnde farbröderna. Äfven han var liflig, intelligent, orädd, frisinnad, men äfven han synes egt en ömtålig sjelfständighetskänsla, en motvilja mot att låta leda sig af andra, en stundom framträdande brist på sinnesjemnhet, en viss svaghet för popularitetens ljufva rus, ett begär att vandra utanför de af den stora mängden beträdda stråkvägarne. Han var har man sagt, och det med rätta, »en man för sig». Men han var dessutom en sann ädling, en högsinnad, upplyst fosterlandsvän och en älskvärd menniska. Han har derjemte såsom öfverståthållare vetat att i högre grad än de flesta vinna de af honom styrdes sympati och tillgifvenhet.

I sitt äktenskap hade Sprengtporten en son, som afled före honom, samt tre döttrar.

(Forts.)

Fruarna Schröderheim och Schröder.

Anna Charlotta Schröderheim, f. *von Stapelmohr*, var född år 1754, gifte sig vid 22 års ålder med statssekreteraren Elis Schröderheim och dog nyårsnatten 1791—1792, om före eller efter midnattstimmen, d. v. s. om hennes dödsår skall skrifvas 1791 eller 1792, derom äro meningarna delade. Allmänt erkänd som en af de mest lysande stjernorna i Gustaf III:s hof såväl på grund af sitt lifliga lynne och sin spirituela kvickhet som sitt intagande yttre fick fru Schröderheim snart pröfva lyckans obeständighet. Den kroppsliga fägringen med deraf följande framgångar i hofvets verld uppväckte mot henne en bitter afundsjuka bland hofvets kvinliga element, och den kvicka och spelande tungan, som ingalunda lade öfverseendets balsam på de menskliga svagheterna utan tvärtom mången gång gaf giftiga och dermed svårläkta sår åt äfven de högtstående i samhället, skaffade henne hätska fiender i de inflytelserikaste kretsarna. När så hennes bitande kvickhet riktade sin udd mot sjelfva den kungliga purpurn, blef fallet ohjelpligt. Det påstås, att konung Gustaf III en gång skämtsamt brydde henne och hennes man derför, att de icke hade några barn men att hon tagit humör deröfver och elakt nog svarat konungen: »Ers Maj:t, *vi* ha inte råd att hålla oss med någon hofstallmästare», dermed syftande på ett olycksdigert »on dit», som letat sig väg ut på gatorna och torgen från enkedrottningens glädjelösa gemak på det dystra Fredrikshof. När så en dotter föddes i det schröderheimska hemmet, skulle enligt Lars von Engeströms uppgift den uppretade konungen lyckats förmå Schröderheim att icke erkänna detta barn. Det var af grämelse häröfver, som den beklagansvärda modern dog kort efter barnets födelse. Från den stunden vågade ingen nämna fru Schröderheims namn i hofkretsarna; det dröjde också icke länge, förrän hon var alldeles bortglömd; ja efter icke så många år erinrade man sig knappast huru hon sett ut, och så kom till och med hennes bild att af efterverlden förvexlas med en annans.

Denna andra var fru *Juliana Dorotea Schröder*. Till förvexlingen har säkert namnlikheten i sin mån bidragit. Äfven familjen Schröderheim bar, innan den år 1759 adlades, namnet Schrö-

der. Ofvannämnda fru Juliana Dorotea hette som flicka Henck, och tillhörde den år 1712 adlade och år 1719 introducerade ätten, hvars äldste kände medlem var skepparen och kabiljofiskaren i Stettin Hans Henck. Hans son Mikael (f. 1667) ärfde faderns böjelse för hafvet, tog till en början sjötjenst utomlands och inträdde år 1700 i svenska flottan, där han år 1714 utnämndes till vice amiral och år 1715 till amiral. På denna höga post blef det honom ej förunnadt att länge stanna, ty samma år blef han dödsskjuten utanför pommerska kusten i en sjödrabbning mot danskarne. Hans son kapten-löjtnanten Mikael Gottlieb Henck var fader till Juliana Dorotea, som föddes år 1733. Vid 7 års ålder förlorade hon sin moder. Sannolikt var det fattigt i föräldrahemmet, der åtta barn skådat dagens ljus, och ställningen förbättrades väl icke synnerligen, då fadren inom kort gifte om sig med dottern till en handlande i Torneå, som blef moder till ytterligare sex barn. För öfrigt tyckes fadren haft mindre anlag för familjelifvets tysta och fridfulla kretsar, att döma deraf att han hade ett högst uppbrusande lynne, hvilket tog sig ett obehagligt uttryck i hans råa uppförande mot manskapet på örlogsskeppet »Skåne», hvarför han af amiralitetsöfversten blef dömd till hängning, från hvilket straff han dock genom kunglig nåd befriades. Någon föräldravård i ordets egentliga bemärkelse kunde således ej komma den lilla Juliana Dorotea till del i hemmet. Af någon anledning kom hon så inför kronprinsessan Lovisa Ulrikas ögon, och hon blef så betagen af barnets skönhet, att hon bestämde sig för »att göra dess education», såsom det heter på en lapp, som funnits påklistrad ett af de många porträtten af henne. Att hon stått synnerligen väl hos sin höga beskyddarinna, derom vitna bland annat åtskilliga små presenter, som hon fick mottaga dels af henne sjelf, dels af den lille prins Gustaf, bland annat en liten luktflaska af guld, som ännu finnes i slägten, med ett rikt blomstermönster i blå emalj, tillverkad i Stockholm af hofjuveleraren Fr. Bergs.

Hennes öden äro för öfrigt under dessa år okända. Så blef hon vid 17 års ålder gift med brukspatron Vilh. Schröder — en broder till bergsrådet Samuel Schröder, adlad Schröderstjerna — som hugnades med assessors titel, och dermed försvinner hon från Stockholms horisont och blir husfru på det vackra Elleholm i Blekinge, den schröderska familjens possession. Här framlefde hon sina dagar i ett, som vi skola hoppas, lyckligt äktenskap, blef moder till fem barn (fyra söner och en dotter Rosina), samt-

N:R 1. FRU A. C. SCHRÖDERHEIM, FÖDD VON STAPELMOHR.

(OLJEMÅLNING AF P. KRAFFT D. Ä., TILLHÖRIG STATENS SAMLINGAR.)

N:r 2. Fru A. C. Schröderheim, född von Stapelmohr.

(Miniatyrmålning af A. V. Berndes, tillhörig statens samlingar.)

N:r 3. Fru J. D. Schröder, född Henck.

(Oljemålning, möjligen af J. H. Scheffel, å Elleholm i Blekinge.)

N:R 4. FRU J. D. SCHRÖDER, FÖDD HENCK.

(PASTELLMÅLNING AF G. LUNDBERG, TILLHÖRIG K. AKADEMIEN FÖR DE FRIA KONSTERNA.)

N:r 5. Fru J. D. Schröder, född Henck.

(Pastellmålning af G. Lundberg, tillh. Friherrinnan Eleonore Leijonhufvud, född Leijonhufvud.)

liga födda på fädernegodset, den äldste sonen, Vilhelm, d. 2 mars 1754 och den yngste, Samuel, år 1761. År 1788 afled hennes make, och d. 12 april 1792 gick hon sjelf ur tiden.

Att en sådan skönhet, som dessutom framlefde sin mest blomstrande ungdom vid hofvet, skulle blifva porträtterad är helt naturligt. Det tidigaste porträttet af henne är det under n:r 3 här upptagna, hvilket ännu tillhör samlingen på Elleholm, där det alltjemt haft sin plats och hvars egare benäget ställt en fotografi af detsamma till redaktionens förfogande. Den förtjusande bilden ser ut att vara målad i slutet af 1740-talet. Hvem mästaren varit, är svårt att döma för den, som ej sett originalet. Möjligen är han J. H. Scheffel, som i sina bättre alster lyckades förträffligt, särskildt i återgifvandet af yngre damer från 1700-talets midt. Arrangemanget med den sirliga blomsterrankan, som slingrar sig upp kring det smärta lifvet, samt den fladdrande drägten med sina mjukt fallande veck tyder på en rutinerad rokokokonstnär. Något litet senare skulle jag vilja sätta porträttet n:r 4 o. 5 med schäferhatten, som visar en något litet mera utvecklad skönhet, ännu dock i ungdomens fulla blomstring. Det är som bekant måladt i pastell af Gust. Lundberg i flere exemplar, och finnes i Prins Eugens, Skoklosters, Konstakademiens och enskildes samlingar. Det var detta senare porträtt, som ända intill sista tiden gått och gält för att vara fru Schröderheim. [1]) Huru återigen denna senare såg ut, visa oss porträtten n:r 1 och 2, det förra måladt år 1778 af Per Krafft d. ä., det senare af A. U. Berndes. Kraffts bild med den lifliga, eldiga blicken, framställer henne således vid tjugufyra vårar, på Berndes' porträtt har hösten redan börjat inträda och ögonens glöd svalnat. Båda äro intressanta bidrag till hennes karakteristik. De tillhöra numera statens samlingar, efter att förut ha varit i originalets ego.

[1]) Se Ord och bild 1898, sid. 229 o. f. Uppgiften derstädes, att fru Schröder ej egt några barn, rättas härmed. I familjens ego finnes ännu en utförlig slägttafla, hvarur ofvannämnda data hemtats.

L. L.

Äktenskapskontraktet mellan Johan Banér och Johanna af Baden.

Meddel. af **Ellen Wester.**

Originalet i Arolsen.

Original Eheberedung zwischen der Marggräffin von Baden Johanna und dem schwedischen general Banner, aufgerichtet d. dat. Arolsen d. 16 S.-bris 1640.

Wir Frederich der elter [1]) von Gottes Gnaden Marggraff zu Baden und Hochberg, Landgraff zu Sausenberg, Graff zu Spondshaim und Eberstein, Herr zu Rötteln, Badenweiler Lahr und Mahlberg unnd wir Johan Baner, erbherr auff Mühlhammer, Werder und Norby, Ritter der Kön Mayts und Krohn Schwedens etc. wie auch dero *Confoedersirten*, *respective* Reichs Rath General undt Feldmarschall in Deutschlandt, auch generalgubernator in Pommern, thun hiemit Kundt undt zuwissen, dass wir durch versehung Gottes des Allmächtigen zu seines Nahmens lob undt ehr zu ausbreitungh weiterer freundschafft undt erfüllung göttliches gesetzes mit gutem wissen, willen undt erwägen eine eheliche vermählung undt heyrath zwischen unser, Marggraff Friderichs erleiblicher Tochter, der Hochgebornen Fürstin, Fräulein Johannetta Marggräfin zu Baden und Hochberg etc. an einem, und uns Johan Banern, Erbherrn zu Mühlhammar, Werder und Norby etc.

[1]) Den i äktenskapskontraktet omnämnde »Friderich, der elter», Prinsessan Johannas fader, var född 1594 6/7, dog år 1659 8/9, samt var icke mindre än fem gånger gift:

1) 1616 med Barbara von Württemberg, död 1627.

Barn:

Friedrich VI von Baden	1617—1677
Juliane	1618—1623
Sibille	1620—1679
Karl-Magnus	1621—1658
Barbara	1622—1639
Johanne	5 Dec. 1623—Febr. 1661
Friederike	1625—1645
Christine	1626—1627

2) 1627 med Eleonora von Solms, död 1633.

Barn:

Anna Philippine	1629—s. å.
Eleonore	1630—s. å.
Gustav Adolph	1631—1677

3) 1633 med Marie Elisabeth von Waldeck, † 1643.
4) 1644 » Anna Marie von Geroldseck, död 1649.
5) 1650 » Elisabeth Eusebie von Fürstenberg, död 1676.
(Dessa trenne senare äktenskap voro barnlösa).

am andern theil, getroffen, verglichen und verabschiedet, dass wir Johan Baner hochermeltes fürstliches fräulein zur christlichen ehe nehmen haben, und vor unser ehegemahl leben, ehren und halten und solch eheverlöbnis erster gelegenheit, wie sichs nach göttlicher ordnung geburet, im nahmen des allmächtigen, durch des Predigers einsegnung undt eheliche copulation vollenziehen, uns auch gegen einander alle eheliche liebe, treue und pflicht der gebur erzeigen und beweisen wollen.

Darauff haben wir, Marggraff Fridrich, als der Herr Vater versprochen undt zugesaget, dass wir nach gebrauch und ordnung des fürstlichen hauses Baden hochgedachter unser freundtlichen lieben Tochter zum rechten Heyrathsguth zehentausent gulden, Franckfurter wehrung, geben und dieselben inner zwey jahren bahr, in guten, angenehmen, gangbaren sorten erlegen, oder aber, da wieder verhoffen, bey diesen elenden, verderblichen Zeiten, es nicht muglich fallen würde, jährlich mit fünff hundert gulden obgedachten werts, bis zur ablasse *verpensioniren*, auch mit Kleidern, Klenodien und geschmuck ihrem stande gemess, aussteuern und abfertigen wollen, mit welchem Heyrathsguth und aussteuer hochgedachte unsere freundtliche, liebe tochter zufrieden sein und nach löblichen gebrauch des fürstlichen hauses Baden, dem Mannstamb zu guth und dessen erhaltung, mit vorwissen und einwilligung ihres Künfftigen Ehemann, Herrn Johan Baners auff väterlich, mutterlich und bruderlich Erb, wie sich solches nach recht und unsers Hauses gebrauch geziemet, vor dem ehelichen beylager, eydlichen verzicht thun nach laut und inhalt des sittlichen verzichtbriefes, so hierüber auffgerichtet werden soll.

Was aber ausser diesen dreien Erbfallen hochgedachter unser fräulein tochter, durch letzten willen, schenkung oder sonst andere wege, anfallen und geburen mochte, dass solches sambt und sonders unter diesem verzicht nicht gemeinet sondern vorbehalten, wie denn ebenfals, da (welches Gott gnädig verhüte) unser männlicher stamb der Marggraffen zu Baden und Hochberg abgehen und nimmer sein würden, Ihr Ld zustehende gerechtigkeit wieder eröffnet und gleich andern unverziehenen Töchtern ihr zutritt und forderung bevorstehen und anheischig sein soll.

Dargegen hochged. Fräulein als unsere künfftige Ehegemahlin, aus ehelicher Liebe und treu auff unsern sterbfall (welchen in Gottes willen und händen stehet) der gebuer zuversehen und zuversorgen, benennen und verordnen deroselben wir Johan Baner, zum gewissen Leibgeding, hiemit unser hauss und ambt

Norby mit allen dazugehörigen Renthen, rechten auffkünfften und *pertinentien*, wie die ietzo seind, oder künfftig verbessert werden möchten, nicht davon ausbescheiden, und wollen unserer herzlieben gemahlin dazu dreissig tausent reichsthaler, welche sie entweder, so baldt nach unserm Tode, von unsern bahren gelders in Schweden, oder an einem gevissen Ort in Deutschlandt erheben, und ihr eigenthümlich verbleiben sollen, die abnützung aber von solchen *dreissig tausend* reichsthalern, wollen wir so lange uns Gott in unserm ehestande beysammen lassen wird, mit einander genussen und anwenden wie dann auch auff gehaltenes beylager Ihr Ld nach hernstandem gebrauch von uns mit zehen tausent Reichsthalern bemorgengabet und zu ihrem besten und eigenen gebrauch verehret sein sollen.

Darüber wollen wir ihro zwanzig tausent Reichsthaler auff dem fall sie nach unserm tödlichen eintritt den wittbenstuhl verrucken und sich wieder heurathen würden, unser gepflogenen ehelichen liebe und treuen begängnis dabey zugedencken, hiemit vermacht haben, welche drey posten, so sich auff sechzig tausent reichsthaler zusammen belauffen, Ihr Ld von unsern erben und innhabern unserer beweglichen und unbeweglichen güter gereicht und abgestattet werden sollen, damit sie denn nach ihrem Willen als mit ihrem eigenthumb gebahren und darüber, wie es ihr guth und recht düncket, bei lebens und sterbensfällen zugebuhren bemechtiget bleiben, und soll über solche summe der sechzig tausent reichsthaler Ihr Ld von uns Johan Banern eine wohl verbündliche *Obligation* mitt dem förderlichsten zu ihren händen gestellet und ausgereichet werden.

Weiters ist wegen der künfftigen sterb- und erbfälle verglichen und abgeredet, da dass fürstliche fräulein (welches alles bey Gott stehet) ohne hinterlassung ehelicher erben zuerst todes verfahren würde, dass alsdenn ihr jetztkünfftig eheherr die versprochene heyrathsgelder oder deren Zins zeitlebens gebrauchen, hernach auff das Haus Baden wiederumb zurück schiessen, die Kleidung aber, geschmuck und dergleichen *mobilien*, was deren die gespons jetzo hat oder künfftig durch erbschafft aus dero fürstlichen stamhauss Baden geschenk- oder sonst einigerleyweise bekommen und habhafft werden möchte, solches soll auf dero eheherrn, wie auch das bahre geldt, und was ihr sonst von ihme vermacht, wieder anheimb fallen, wie denn dagegen sie die Gemahlin, auff ihres Eheherrn todesfall über ihr leibgedinge und verordnete bahre gelder, auch seine *mobilien*, die er zu ihr bracht

und zeitwehrender dieser ehe erlangen wird von ihme erben und sich deren eigenthümblich anmassen soll.

Da auch wie von Gott zu hoffen dies Bett mitt leibeserben gesegnet würde, hätten dieselben neben andern geschwistern, so durch Gottes schickung auss ihrer Ld zweiten Ehe folgen möchten, solches frau mütterlichen guts gegenwertigen oder künfftigen sich ins gemein zu erfreuen und zu vererbtheilen.

Im fall aber (so in Gottes regierung beruhet) der eheherr zuvor den gang aller welt gehen und leibserben von Ihr Ld hinterlassen würde, ist verabschiedet, dass die Kinder erster und ander ehe ihres herrn vaters gesampte güter nach dessen *disposition*, *testament* und letzten willen, oder in dessen entstehung, nach der Crohn Schweden reichs- und landtrecht brüder- und schwesterlich unter sich vertheilen sollen.

Die frau mutter aber soll nach Kön. schwedischen reichs- und landtrecht und gebrauch die vormundschafft ihrer eigenen leiblichen Kinder, pfleg — und *administration* derselben güter, beweglich und unbeweglich, so sie will, nebenst ihrem vermachten leibgeding verwalten und so lange sie unverheirathet bleibet, behalten, von solchen gütern aber (noch auch in ihrem witthumb) und dessen *pertinentien* ichtwas zu verkaufen, verpfänden oder in andere wege zu veräussern keine macht haben, sondern hiemit solcher gewalt, nach schwedischer rechten entnommen sein.

Und do die frau gemahlin zur andern ehe schreiten wolle, soll ihr frey- und bevohrstehen und in ihrer willkür gelassen werden, ob sie zu deren mit uns erzeugten kinder männlichen alter auf dem leibgedinge verbleiben und dasselbe ihnen zu gut solange *administriren* und obermelte zwanzig tausent reichsthaler dabey lassen oder die auf den fall des abzugs auf obegedachte masse verordnete zwantzig tausent reichsthaler annehmen und damit abgefunden bleiben wolle, auff welchen letzteren *event* denn ihres wegbleibens oder auch wenngleich Ihr Ld im wittumb und ohne zuschreitung in anderer ehe verstürbe, soll das hauss und ambt Norby, als das leibgedinge unsern mit Ihr Ld erzeigten kindern alleine, als ihr mütterlich erbtheil und ihnen zum eigenthumb anheimbfallen. Würde sie aber ohne verlassung solcher mit uns erzeigten erben den abschiedt auss dieser welt nehmen, so fället eben so wohl das leibgedinge wieder zu unserm hausse und verbleibet bey demselben.

Schliesslichen wollen wir Johan Baner, bei unsern lebszeiten die versehung thun, dass die versprochene wohnung des leib-

gedings in bau- und besserung erhalten und noch ferner, wie es denn albereit ist, an *meubles* verbessert und also *abtiret* werde, dass sobaldt unsere herzliebe gemahlin das leibgeding beziehen wirdt, dasselbe also versehen sein, dass an Ihrer Ldn gehörigen *commoditet* und unterhalt kein mangel gespüret, die hausshaltung nicht mit ledigen händen und darben antreten dürffe, auch so lange als sie in ihrem wittumb verbleibendt, doselbst wohnen wirdt, *continuiret* werden, wie sie denn meinandt zeit ihres wittumbs davon oder auss ihrer kinder güter *administration* obdringen soll.

Diese vorgesetzte punkten sambt und sonders haben Wir Marggraff Friderich und wir Johan Baner vestig und unverbrücklich zu halten uns hiermit erklähret und bedingt bey unserm fürst- und herrlichen ehren, treuen und wahren wortten an eydesstadt, zue dessen aller mehrer urkundt und steter haltung haben wir beyde gesponsen (weil bey diesen gefährlichen zeiten, unsers herrn Vaters und gn. Herrn fürstl. Gn. persönlich nicht zugegen sein können) diese ehe*pacten* eigenhändig unterschrieben und versiegelt auch darbeneben die durchläuchtige hoch- und wohlgeborene fürsten, graffen und herren, herrn Carln Magnussen Marggrafen zu Baden und Hochberg etc als unser, des Fräuleins herrn brudern, desgleichen herrn Friderich, hertzogen zu Würtenberg und Teck, Graffen zu *Mompelgard*, Herrn zu Heidenheimb und Oberkirschen, Herrn Wolradten, Graffen zue Waldeck, Pyrmondt und Cüllenberg, Freiherrn zu Tonna, Palandt, Witten, Werdt etc an der Fräulein Hochzeiterinn, wie auch auff herrn hochzeiters seiten herrn Leonhardt Torstensohn, Königl. Maytt zu Schweden Reichszeugmeistern und Generaln über die Feldtartollerie, herrn zu Redzta und Forstena(u) und Herrn Gustav Baner, Kön Maytt zu Schweden obristläutenanpt zu Ross mit ihren unterschrifften und pitschafften zu bezeugen und zu bekrefftigen ersucht und gebeten.

So geschehen zu Arolsen am sechszehenten septembris nach christi geburt des sechzehenhundert und viertzigsten jahrs.

Jahan Baner
mpp.

Johanna Margareta
Marggraffin zu Baden Hochberg.

Frederich
Herzog z. Würtenberg.

Carol Magnus
M. z. B. pp.

Wolradt G. z. W., P., C. H. z. T.

Lennardt Torstenson
mppia.

Gustaff Banner.

Den tyska grenen af adliga ätten Sodenstierna (von Sodenstern) n:r 1398.

[*Tab. 1.*] [1])

Johan Sodeman, adlad **Sodenstierna.**

Söner:

1. **Johan Kristian,** Kapten. [Se tab. 2].
2. **Karl Georg,** Hofråd. [Se tab. 13].

[*Tab. 2.*] [1])

Johan Kristian, [son af Johan Sodeman, adlad Sodenstierna tab. 1.] Kapten.

Son:

Johan Gustaf, Ryttmästare. [Se tab. 3].

[*Tab. 3.*] [1])

Johan Gustaf, [son af Johan Kristian tab. 2], Ryttmästare.

Söner:

1. **Kristian Fredrik.** Major. (Se tab. I). [1])
1. **Karl Gustaf.** Postmästare. Från honom härstammar den nu lefvande svenska grenen af ätten. [1])

Tab. I.

Kristian Fredrik [son af Johan Gustaf tab. 3], f. 1737 $^{18}/_{10}$. Major i Hessisk-Kasselsk tjänst; stupade 1794 $^{28}/_{2}$ i slaget vid Warwick. — G. 1:o m. *Ulrika Charlotta Eleonora von Stein*, †. — 2:o m. *Louise Dorotea Briede*, †.

Barn:

1. **Karl Fredrik Gustaf Ferdinand,** f. 1775. Öfverpolisråd; † 1834. (Se tab. II).
2. Sju barn af hvilka inga haft afkomlingar.

Tab. II.

Karl Fredrik Gustaf Ferdinand, (son af Kristian Fredrik tab. I), f. 1775 $^{9}/_{6}$. Öfverpolisråd i Kurhessisk tjänst; † 1834 $^{13}/_{1}$. — G. 1:o 1796 m. *Elisabet Jeannette Henriette Gissot*, f. 1773 $^{28}/_{10}$; †

[1]) Förekommer i »Svenska Adelns Ättartaflor» af G. Anrep.

1813 22/3; — 2:o m. *Jeannette von Pawel-Rammingen*, †. — 3:o m. *Charlotta Vilhelmina Fredrika Gran*, †.

Barn:

1. **Marianne Louise,** f. 1800 28/2; † 1844 10/9. G. m. öfverstabsläkaren doktor *Scheffer;* †.
1. **Edvard Karl Vilhelm Otto Ludvig Ernst August,** f. 1802. Kapten; † 1881. (Se tab. III.)
1. **Georg Ludvig Karl Gustaf Ferdinand,** f. 1804 3/9. Kapten i Kurhessisk tjänst; † 1878 1/5 i Kassel. G. m. *Jeannette Margareta Christian*, †.
1. **Louise Marianne Marie Helena Kristina Emelie,** f. 1805 18/7; † 1844 27/8.
1. **Charlotte Sofia Marie Louise,** f. 1810 27/1; † 1894. — G. m. öfversten i Kurhessisk tjänst *Brandau*.
1. **Emelie Fredrika Charlotta Ottilia Karolina Antoinetta,** f. 1811 19/12; † 1868 7/4.
3. **Karl Konrad Rikard Anton August,** f. 1815 10/8; † 1887 6/5.

Tab. III.

Edvard Karl Vilhelm Otto Ludvig Ernst August (son af Karl Fredrik Gustaf Ferdinand tab. II), f. 1802 18/7. Kapten i Kurhessisk tjänst; † 1881 12/6 i Kassel. — G. 1:o 1824 24/9 m. *Karolina Vilhelmina Elise von Schweinichen*, f. 1797 24/9; † 1846 22/5; — 2:o 1849 19/7 m. *Hulda Louise Karolina Simone von Wurmb*, f. 1823 5/11; † 1887 11/7.

Barn:

1. **Artur Karl Ferdinand Ludvig Oskar,** f. 1825. Öfverste; † 1876. (Se tab. IV.)
1. **Maria Charlotte Vilhelmina Louise Amelie,** f. 1827 10/12. G. m. majoren i Kurhessisk tjänst *Duncker*, †. [Frankfurt am Main, Bockenheim.]
1. **Ottilia Louise Fredrika Katinka,** f. 1837 1/4. G. m. jur. doktor *Hoch* †. [Vilhelmshöhe, Kassel.]
1. **Gustaf Karl Fredrik Anton Josef,** f. 1838. Öfverstelöjtnant. (Se tab. V).
2. **Alfred Vilhelm Georg Karl Edvin Max,** f. 1850. Löjtnant; † 1889. (Se tab. VI).

Tab. IV.

Artur Karl Ferdinand Ludvig Oskar (son af Edvard Karl Vilhelm Otto Ludvig Ernst August tab. III), f. 1825 23/11. Öfverste; tjenstgjorde i preussiska krigsministeriet; † 1876 16/3. — G. 1:o 1851 m. *Rosa von Lepel*, † 1853 9/1 — 2:o 1855 m. *Amelie Fransiska Ernestine von Heppe*, f. 1835 11/8; † 1876 16/3. [1])

[1]) Ett djupt tragiskt öde är förbundet med de båda makarnas död på samma dag. Lidande af en obotlig, högligen plågsam sjukdom hade öfverstinnan v. S.

Son:

2. **Teodor Edvard Paul,** f. 1856 14/10; † 1873 4/5.

Tab. V.

Gustaf Karl Fredrik Anton Josef (son af Edvard Karl Vilhelm Otto Ludvig Ernst August tab. III), f. 1838 31/12 i Kassel; 1854—1857 elev i kadettskolan i Kassel; 1857 i maj inträdde i Andra Kurhessiska infanteriregementet i Nassau; 1857 i oktober officer därstädes; 1864 i september afsked ur kurhessisk tjänst; 1866 inträdde i preussiska arméen och deltog vid Första Schlesiska Grenadierregementet n:o 10 i fälttåget mot Österrike och bevistade därunder slaget vid Königsgrätz, samt kvarstod vid regementet till 1870; deltog som öfverstelöjtnant och kompanichef under kriget 1870—71; erhöll utanför Paris järnkorset; 1871 i juni kapten; 1880 i mars major; 1882 R. Pr. R. Ö. O. 4 kl.; 1883 i januari kommenderad till generalstaben i Berlin; s. å. järnvägskommissarie i Königsberg; 1888 öfverstelöjtnant; s. å. i september afsked och R. Pr. Kr. O. 3 kl. Äger Tropitten vid Königsberg i Pommern. — G. 1:o 1864 20/9 m. *Anna Marie Elisabet Branbach* från Wiesbaden, f. 1839 23/6; † 1867 19/6; — 2:o 1871 14/6 m. *Klara Jenny Julie Elise Selma Feller*, f. 1847 9/5; dotter af en major Feller.

Barn:

1. **Elisabet Karolina Pilippine Hulda Marie Ottilia,** f. 1865 23/6. — G. 1893 25/5 m. major *Albrecht von Festenberg-Packisch.*
1. **Edvard Karl Otto Frans Filip Alfred,** f. 1866 12/11. Löjtnant vid 83. infanteriregementet; assistent vid infanteriskjutskolan i Spandau. — G. 1899 30/9 m. *Karolina Dziobeck* från Berlin.
2. **Alfred Karl Albert Rudolf Georg Leo,** f. 1872 7/12. Löjtnant vid 16. fältartilleriregementet i Allenstein i Ostpreussen.
2. **Helena Karolina Julie Elise,** f. 1874 1/12. — G. 1897 21/12 m. löjtnant *Paul Oesterreich.*
2. **Otto Karl Hans Stanislaus Ernst,** f. 1875 2/12. Löjtnant vid 43. infanteriregementet i Königsberg.
2. **Ellinor Karolina Ottilie Klara,** f. 1880 22/7.
2. **Adele,** f. 1880 22/7; † s. å. 29/7.
2. **Karl,** f. 1884 17/7; † s. å. 23/7.

Tab. VI.

Alfred Vilhelm Georg Karl Edvin Max (son af Edvard Karl Vilhelm Otto Ludvig Ernst August tab. III), f. 1850 15/5 i Fulda; 1869 löjtnant; deltog i 1870—71 års krig; 1870 6/8 sårades i slaget vid Wörth och erhöll järnkorset; afsked som invalid; öfverflyttade 1874 till Amerika och erhöll anställning i bankaffär i New York; återflyttade 1887 till Tyskland och bosatte sig i Kassel; † 1889 17/10.

lyckats öfvertala sin man att medelst ett pistolskott göra slut på hennes lidanden, hvarefter han genast sköt äfven sig själf. Den sorgliga händelsen väckte på sin tid i Tyskland stort uppseende och allmänt deltagande.

— G. 1:o 1875 m. *Kristiane Dorotea Strok* från Lomburg vor der Höhe vid Frankfurt a/Main i Hessen, f. 1850 23/12; † 1877 17/11. — 2:o 1879 30/9 m. *Amelia Louise Müller*, f. 1856 6/8 i Hoboken i New-Jersey i Nordamerika. — Bor i Kassel.

Barn:

1. **Kristiane Marie Ottilie Margareta,** f. 1877 4/11.
2. **Hans Karl Alfred Georg Edvard,** f. 1880 25/9 i Jersey City Heights.
2. **Edgar Artur Gustaf Vilhelm,** f. 1882 16/3 i Jersey City Heights.
2. **Alfred Karl Vilhelm,** f. 1883 15/5 i Jersey City Heights; † 1883 20/7.
2. **Iella Fredrika Matilda,** f. 1884 22/5 i Jersey City Heights.
2. **Elsa Lina Sosie,** f. 1886 20/7 i Hoboken; † s. å. 13/10.
2. **Rudolf Otto Max Frank,** f. 1888 21/6 i Kassel; † s. å. 31/12.
2. **Gerog Leo Kuno,** f. 1889 15/11 i Kassel.

[*Tab. 13.*] [1])

Karl Georg [son af Johan Sodeman, adlad Sodenstierna tab. 1.] Svenskt hofråd i Pommern.

Son:

Johan Abraham, Kapten. [Se tab. 14.]

[*Tab. 14.*] [1])

Johan Abraham, [son af Karl Georg tab. 13]. Kapten.

Son:

Karl Fredrik. f. 1776. Major; † 1839 (Se tab. VII).

Tab. VII (15). [1])

Karl Fredrik (son af Johan Abraham tab. 14), f. 1776 18/3. Tog 1809 afsked som major och öfvertog fädernegodsen Buschenhagen och Neuen Pleen i Pommern; 1811 amtshauptman i Frantzburg; 1818 preussiskt landtråd i kretsen Frantzburg; 1821 major vid landtvärnet i preussiska arméen; † 1839 31/3. — G. 1:o 1809 15/9 m. *Philippina Henrietta von Normann*, †; — 2:o m. *Kristina Louise Katarina von Rodbertus*, † 1849 26/2.

Barn:

1. **Pilippina Karolina,** f. 1810 7/6; † s. å. 25/6.
1. **Maria Fredrika Louise,** f. 1813 25/6 i Frantzburg; † 1896 1/1. G. m. *H. von Rodbertus.* [1])
1. **Karl Vilhelm Johan Henrik,** f. 1814. Löjtnant; † 1855. (Se tab. VIII). [1])
1. **Fredrik Axel,** f. 1817 28/7; † 1826.

---

[1]) Förekommer i »Svenska Adelns Ättartaflor» af G. Anrep.

2. **Otto Barnim Boguslav,** f. 1824. Godsägare. (Se tab IX.)
2. **Vilhelmina Juliana Charlotte Matilda,** f. 1827 22/4. Stiftsdam i stiftet Barth i Vorpommern.

Tab. VIII.

Karl Vilhelm Johan Henrik (son af Karl Fredrik tab. VII), f. 1814 8/10. Var 1836 löjtnant vid Preussiska 2. infanteriregementet; afsked; † 1855 1/5 och begrafven vid Deutsch-Eylau. Ägde godset Grap-Werder vid Deutsch-Eylau i Westfalen. — G. 1849 1/3 m. *Karolina Johanna Preuss;* †.

Barn:

Ida Maria Louise, f. 1839 19/12. Lefde ännu för några år sedan i Dessau.
Anna Matilda Pauline, f. 1851 25/7; † 1854 4/11.
Axel Karl Johan Georg, f. 1854 27/6; † 1858 3/4.

Tab. IX.

Otto Barnim Boguslav (son af Karl Fredrik tab. VII), f. 1824 31/8. Äger godset Sternberg vid Culmsee och bor i Thorn. G. 1862 18/3 m. *Emma Matilda Borehsmann.*

Barn:

Barnim Karl Georg, f. 1863 20/3. Värdshusvärd.
Elisabet Kristina Augusta, f. 1864 6/8.
Hedvig Matilda Antonie, f. 1867 7/1.
Anna Louise, f. 1868 24/12. G. m. en löjtnant *Rindfleisch* i Königsberg.
Ulrik Otto Edvard, f. 1875 4/11. Köpman.
Margareta Emma Ottona, f. 1878 28/5.

(Meddeladt genom f. d. Jägmästaren L. Sodenstierna. — Karl K:son Leijonhufvud.)

Riksvapnet öfver hufvudingången till Riksdagshuset.

Då Red. af »Personhistorisk Tidskrift» jemte en i 1:a årgångens 4:de häfte meddelad afbildning af gipsmodellen till det Riksvapen, som är afsedt att pryda det nya Riksdagshuset, uppmanat »den heraldiskt intresserade» allmänheten att i tidskriften framlägga sina »uttalanden», anhåller en »intresserad» om plats för nedanstående anspråkslösa omdömen, ehuru nyttan af en diskussion i detta ämne synes tvifvelaktig i betraktande af ordalagen i det »svar» från Hrr fullmäktige i Riksbanken, som i dagspressen meddelats.

Från rent heraldisk synpunkt torde emellertid med fog kunna anmärkas:

1:o) att de skölden hållande lejonen, som utgöra en integrerande del af Svenska Riksvapnet, blifvit ställda såsom stödjande »cartouchen» i stället för sjelfva skölden, hvilket är en slags *contradictio in adjecto*, då användandet af den heraldiska inramning, som benämnes *cartouche*, utesluter sköldhållare; dessa ersattes under den Karolinska tiden — och i de franska mönstren — af bladgirlander, palmqvistar o. dyl., här synes visserligen äfven en antydning till något sådant, men med skäl kan ifrågasättas om man i det Riksvapen, som i början af 1900-talet åsättes en riksbyggnad, bör utbyta den sedan mera än ett sekel skölden tillhörande (och skulpturalt tacksamma) Serafimerkedjan mot en mager bladgirland med *nedåt* riktade (= vissnade) löf, äfven om denna har hemul i den Karolinska stilen. Denna *Karolinska stil* som gifvit landet dess stoltaste praktbyggnader, är ej lika efterdömlig i heraldiskt hänseende, såsom äfven erkännes i Riksantiqvarien Hildebrands text till sista editionen af Dahlbergs *Svecia ant. & hod.*, der det på sid. 31 yttras: »vapensköldar förekomma i stort antal i Dahlbergs Svecia antiqua & hodierna och de hafva i högst väsentlig mån inverkat på de heraldiska former, som användts under 1700-talet och något mera än hälften af 1800-talet. *I senaste tid har man omsider gått tillbaka till de ursprung-*

liga heraldiska formerna.[1]) Dahlbergs tid var så storslagen, att det icke kunde falla dem in att från något annat tidehvarf låna under detsamma uppkomna och använda former, utan skulle allt taga gestalt efter det Karolinska tidehvarfvets smak.»

Vår tid har ej tillräckliga anspråk på epitetet »storhetstid» för att tillvälla sig rätt att bortse från hvad som numera anses för heraldiskt abcd.

2:o) *Sköldhållarne* — lejonen — erbjuda sig såsom föremål för kritik såväl från heraldisk som rent konstnärlig synpunkt. Det svenska riksvapnets sköldhållare äro sedan Gustaf II Adolfs tid (med afbrott för de konungar, som blott förde Svea vapen [3 kronor]) två upprätt stående lejon med högt lyftade, i spetsen tvåklufna svansar. Storhetstiden, som för öfrigt möter oss i hela det afbildade portornamentet, skulle aldrig hafva fördragit dessa djur med »svansen emellan benen» och med gap, som visserligen synas tillräckliga att framsläppa ett rytande, men ej af mod utan af — smärta efter ett slag, eller blott fruktan derför, som tvungit, isynnerhet det (heraldiskt) högra lejonet att, vridande sig i vånda, draga in sin svans. Från konstnärlig synpunkt kan väl med fog den anmärkning framställas att skulptören genom att göra lejonens ställning till skölden intimt beroende af porthvalfvets hvälfning, nödgats neddraga hvarderas ena bakben så långt att det högra lejonet synes *fasthålla sig* vid skölden för att ej halka ned utför hvälfningen och det venstra lemnar oafgjordt om äfven det behöfver fasthålla sig sjelf i st. f. att stödja skölden, eller måhända rusar upp för att i en hastig vändning kullvräka densamma. Genom gruppens anordning synes den ro gått förlorad, som höfves ett plastiskt konstverk af här ifrågasatta dimensioner.

Slutligen 3:o) torde kunna ifrågasättas, huruvida ej arkitektens behof af en lämplig afslutningsspets förledt honom — eller bildhuggaren — att sätta den kungliga kronan alltför högt ofvan skölden; såsom den förra nu sitter, kröner den ej Sveriges rikes vapensköld utan konstnärens verk i sin helhet. Skall den återigen betraktas såsom hvilande på vapentältets tak (en riktig ställning!) så kan anmärkas att alltför liten del af tältet är synlig och under detsamma inrymmas alltför många attributer. Framtiden får utvisa, om de tvenne hornblåsande »putti» som sitta på draperiets veck, synas lika lätta i granit som i gips; deras motivering på den plats de fått är i alla fall något oklar och någon

---

[1]) Kursiveradt af Ins.

Stockholmsskämtare skulle möjligen ifrågasätta deras berättigande sedan riksdagsutblåsningen är borttagen.

Enligt tidningsreferat hafva Herrar bankofullmäktige i sitt »svar» framhållit att »vapnet i fråga är afsedt mindre att utgöra ett heraldiskt minnesmärke än en arkitektonisk prydnad med riksvapnet till motiv, utförd i harmoni med byggnadens stil i allmänhet». Då dessutom Herrar fullmäktige förklarat sig »anse sig sakna allt skäl att i den ifrågavarande delen underkasta sig någon särskild myndighets bestämmande», uppträda de med anspråk på byggherrens ensamrätt att bestämma, och är derom ej lönt att tvista, utan får man nöja sig med en ödmjuk hemställan att, i likhet med hvad i Tyskland och andra större kulturländer eger rum, det noga tillses att en nyare tids fordran på undvikande af heraldiska osmakligheter iakttagas af de konstnärer som erhållit Riksdagens uppdrag. Några få år kunna, på grund af ökad kunskap, i hög grad förändra de i dag rådande åsigterna i dylika frågor; varning kan t. ex. hemtas från den staty, som Stockholm rest åt sin grundläggare på en tid då heraldikens studium var försummadt; Birger Jarls sköld är försedd med en vapenbild, som är (kritiklöst) kopierad från Dahlbergs *Suecia*, men dock *nu* tack vare våra illustrerade nyare historieböcker, måste förefalla äfven äldre skolgossar löjlig. Dahlbergs Suecia innehåller ej få varningar för efterföljare att ej förqväfva heraldikens blygsamma fordringar genom att helt inhölja dem i konstnärskapets rika mantelveck.

I februari 1900.

G. W. G.

Genealogisk och Biografisk litteratur.[1])

Kongl. Skogs- och Jägeristaten. Biografiska studier 1539—1898 af *Hugo Samzelius*. XVI + 276 sidor. Pris för subskribenter 10 kr., i bokhandeln 15 kronor.

I dagspressen, i tidskrifter och i synnerhet i »Jägaren» har man under de senaste åren haft tillfälle att under ett stort antal väl och sakrikt skrifna biografier finna märket Szs. Det är egaren af detta märke, som med förevarande volym framträder med ett större biografiskt samlingsverk öfver den kår han sjelf tillhör.

Sedan flera år tillbaka har författaren i olika af hufvudstadens arkiv samlat materiel dertill, men, ej nöjd med hvad dessa gifvit, har han äfven med mycken omsorg genomgått den ganska vidlyftiga tryckta biografiska litteraturen.

Arbetet inledes med en kort, men sakrikt hållen framställning af jägeristatens uppkomst i Sverige. Derefter följer i alfabetisk ordning de olika personernas biografier, åtföljda af literaturförteckning öfver vederbörandes literära produktion. Hvad dessa biografier beträffa synas de i allmänhet vara utarbetade med noggrannhet. Vi taga oss dock friheten påpeka att arbetet skulle blifvit betydligt värderikare, om författaren meddelat svärföräldrars fullständiga namn och titel samt hustrurs födelseort, dag ock år. Visserligen finnas här och der notiser om hustrurnas härkomst, men blott i sådana fall då de varit döttrar till jägeritjenstemän. Som vi tro oss veta, arbetar författaren redan nu på att utgifva ett supplement till sitt verk, sålunda kan denna brist ännu afhjelpas.

Hvad arbetets utstyrsel beträffar är den vårdad.

V. —n.

Kalender öfver i Sverige lefvande ointroducerad adel, svensk och utländsk. Andra årgången, utgifven af *C. H. Tersmeden.*

En välkommen bok för de många, hvilka i vår tid sysselsätta sig med slägtforskning och vapenkännedom äfven rörande nu lef-

[1]) Då en af de här nedan införda granskningarna tagit något större utrymme än ämnadt var kunna trenne redan utlofvade recensioner ej intagas förrän i ett kommande häfte.

vande »adeliga ätter», kan man kalla hr C. H. Tersmedens kalender öfver ointroducerad adel. Ett behof för den stora allmänheten i samma grad som kalendrarne öfver den introducerade adeln är den af flera skäl deremot icke. Slägternas fåtalighet, deras egenskap i många fall att bestå af utländingar, hvilka på föga stadigvarande fot slagit sig ned i vårt land och ej sällan efter några år vända om till hemlandet, många slägtmedlemmars föga bemärkta ställning o. s. v., allt detta och ännu flera orsaker samverka till, att behofvet af boken ej kan vara stort.

Beträffande den »fullkomliga fullständigheten» har utgifv. utan tvifvel rätt uti, att endast ett fåtal ointroducerade ätter finnas i Sverige, hvilka icke äro upptagna i denna kalender. Några torde dock kunna uppletas, om äfven den fullgiltiga bevisningen ej är så god att taga fram. Men en i detta hänseende ny slägt von Samson Himmelstern eller Samson von Himmelstjerna, som är svensk adel från 1640 (jfr Schlegel & Klingspor) kan dock med all visshet hänföras till den ointroducerade svenska adeln, sedan en medlem af denna slägt herr Ernst Samson från Estland inköpt Edeby säteri i Helgarö socken i Södermanland på hösten 1899.

Inkonsekvensen i afseende på upptagande eller uteslutande af vissa slägter eller slägtmedlemmar i detta arbete är uppenbarligen ganska stor. Skola slägterna Reveroni de S:t Cyr, Wallén och Lavonius uteslutas på grund af de skäl, som äro i förordet angifne, synas med full rätt böra försvinna ur kalendern dels många i utlandet bosatte personer, dels alla kvinliga slägtmedlemmar, hvilka gift sig inom slägter, som icke tillhöra den ointroducerade adeln. Särskildt rörande slägten Lavonius tyckes utgifvaren tagit som anledning till dess uteslutande det sena året (1855) för adelsvärdigheten; ty eljes är ofattligt, hvarför detta år blifvit anfördt vid talet i förordet om denna slägt. Skulle samma tillvägagående utan undantag äga rum, blefve deraf en följd, att alla slägter, som äro utdöda på manssidan, och hvars kvarlefvande medlemmar genom giften bära andra namn, ej komme att i kalendern intagas. Förf., som i afseende på intagande af en ätt i kalendern, synes hafva glömt den urgamla dommarregeln »hällre fria än fälla» d. v. s. här ändrad till »hällre i kalendern intaga en ätt, som ej har fullt bindande bevis för adelskap, än med orätt utesluta någon», har dock med slägten Bratt (enligt förf:s åsigt skulle den ju ännu icke hafva rätt till benämningen »ätt», då ej adelskapet är till fullo bevisadt), gjort ett undantag. Utan tvifvel finnas flera slägter, som hafva lika stor och månhända större

rätt till adelskap än denna. I en nu mera afliden, framstående genealogisk samlares bibliotek såg rec. slägten In de Betou införd i en tryckt förteckning på den holländska adeln. Jag beklagar blott, att jag nu är urståndsatt att uppgifva bokens holländska titel.

Om af slägten Gahn endast hufvudmannen, hans hustru och moder, såsom förf. uppgifver, äro »re vera» skotsk adel, men ingen af den öfriga slägten, hvilket synes särdeles intresserat förf. att meddela, då det icke allenast delgifves två gånger sid. 62 och 66, utan derjemte de adliga personerna af slägten äro genom ett groft streck skilde från de andra, vore af synnerlig vigt att re vera få veta från hvilken tid denna förordning om skotskt adelskap härstammar, om den är från tiden före eller efter denna slägts inflyttning till Sverige 1572? Derpå torde bero i hvad mån den kan tillämpas på denna sedan mer än 3 århundraden svenska slägt. Och äro samtliga öfriga slägtmedlemmar (mer än 40 personer) icke adel, hvarför finnas de då införde i kalendern? Hafva de arfsrätt till adelskapet liksom 1809 års slägterna[1]) i Sverige? Allt detta borde förf. ej underlåtit att utreda.

På slägten von Horn af Rantzien förekommer hufvudmannens moder fru Gotton von Horn, född von Hennigs, om hvilken det i en parentes heter (Tysk adel. ätt). Med detta tyska adelskap förhåller det sig ungefär på samma sätt som med slägten von Mecklenburgs friherrevärdighet. Utgifv., som är så oblidkeligt sträng vid granskning af några slägters värdighet, men utan invändning godkänner andras ibland rätt tvifvelaktiga adelskap, hade derför bort anföra hvar uppgiften är hemtad. Man kan ju eljes misstänka honom vara tillverkare af tyskt adelskap.

Vissa slägter bland de »urgamla, högförnäma och lysande», sådana som von Ahlefeld, Grubbe, von Hallwyl, von der Lancken, Moltke, Munthe m. fl., hafva fått förfäderna ganska intressant skildrade, hvarjemte de äro försedde med utdrag ur stamtaflor m. m. Men att en och annan af dessa gamla herrar haft något att skaffa

[1]) D. v. s. de slägter, som äro adlade detta år efter den 6 juni eller senare.

med vårt land, synes utgifv. ej haft någon närmare kännedom om eller ansett värdt att nämnas. Det kan dock förtjena ihågkommas framför österrikiske fältmarskalken Henrik Holcks vilda bragder, som synas hafva föga lämplig plats i denna kalender.

Den på sid. 89 omnämnda länsherren på Malmöhus Sivert Grubbe var eljes märklig genom sina vidlyftiga resor i flera af Europas länder och särskildt för oss genom sina två färder till Sverige. Den första skedde 1595, då han den 8 februari såsom ambassadkavaljer åt Kristian Friis var närvarande vid Gustaf II Adolfs dop på Stockholms slott. Andra gången Sivert Grubbe reste till Sverige var 1618 på hösten som befullmäktigadt sändebud. Han kom då först till Norrköping, der han fann för sig ett fartyg från Nyborg, uteslutande lastadt med päron och äpplen, hvarför tillbyttes råg och hvete. Östergötland hade således redan då spanmålsutförsel. Derifrån fortsattes färden till Nyköping, der han uppvaktade drottning Kristina (af Holstein), hvilken från denna residensstad med kraftig hand styrde sonen Karl Filips furstendöme under hans minderårighet eller frånvaro i krigen. Drottningen mottog Grubbe med stor högtidlighet, sjelf omgifven af ej mindre än 11 hofjungfrur. Åtskilligt mera kunde vara att berätta om honom, då hans anteckningar och dagbok finnas i utdrag införda i Brings »Handlingar i Sv. Hist.»; men skulle blifva allt för vidlyftigt att här anföra.

Rörande slägten von der Lancken kan nämnas, att Henning von der Lancken var dansk höfvitsman på Trollaborgs slott i Småland 1434, då han måste uppgifva det åt Engelbrechts folk under anförande af Herman Berman. (Jfr Hvitfeld: Danm. Rig. Kröniche I: 777 och Styffe: K. U.). Den höfvitsman von der Lancken å Rumlaborgs slött, som förf. omnämner, är deremot ej känd af Styffe, och torde då knappast återfinnas i samtida handlingar. Sid. 135 säger utgifv. »för öfrigt träffas i svenska handlingar från 1400-talet då och då namnet von der Lancken» — —. Den intresserade allmänheten, men allsynnerligast de nu lefvande herrar von der Lancken skulle säkerligen blifvit utgifv. mycket tacksamma för bestyrkta uppgifter i detta fall.

Att på en gemensam stamtafla sammanföra en medeltidsslägt är alltid svårare, för att ej säga omöjligt, då medlemmarne begagna

ett häfdvunnet slägtnamn och blott undantagsvis faderns dopnamn, så mycket mera, då äfven vapenbilderna, i synnerhet under äldre tider, ej sällan växla. Detta senare var ej förhållandet med den gamla Moltkeätten. men väl det förra. Derför är det också endast om några få medlemmar af de danska och svenska grenarne af denna slägt under medeltiden, som man kan påvisa en sannolik, men föga bestyrkt inbördes slägtskap. Att slägten är af slavisk (vendisk?) stam, torde vara obestridligt. Sköldemärket synes alltid varit 3 orrtuppar (= »foglar af det slag, som på tyska kallas Birkhan» enligt utgifv:s ord) af naturlig färg eller svarta i guldfält. Om ordet »Moltke» (namnet skrifves i handlingarne från 12- och 1300-talen Møltiko, Molteko m. fl. olika sätt) såsom utgifv. synes antaga, då han talar om »moltke foglar», på vendisk eller annan slavisk munart betyder orre, är för rec. obekant; men bör i kgl. biblioteket lätt kunna undersökas. Det synes bestyrkas deraf att P. Wieselgren i ett citat i Biogr. Lex. 23: 178 kallar de 3 foglarne i Moltkeättens vapen »3 små Moltiker». Skada blott att han ej angifver hvar citatet är hemtadt. Slägten uppgifves ursprungligen tillhört Mecklenburg; men var redan i midten af 1200-talet talrik i Pommern och på Rügen, hvilkas furstar den tjenade (Jfr Suhm: Danm. rig. Historie IX, X del.). Senare kom slägten till Danmark, der den dock redan i början af 1300-talet var mångtalig. I Sverige förekommer den först i senare hälften af detta århundrade. Den af utgifv., som 1363 till Sverige inkommen, nämde Henning Moltke synes ej förekomma i någon kvarvarande samtida handling. Men 10 år senare eller 1373 den 15 maj öfvertogo riddaren Henrik Moltke som höfvitsman och hans son väpnaren (= knecht) Hennike Moltke af hertig Albrecht af Mecklenburg som pant Stäkeholms slott, Vesterviks stad och »landet» Tjust, af hvilket sistnämnda sonen Hennike, efter biskop Gottskalks i Linköping mord 1372, hade bemäktigat sig tionde (Styffe: Bidrag etc.: I). År 1381 kallas han »Hennike i Thorwnefalla eller Thorbernefælde» och synes således då varit bosatt på Seland, der nämnde gård är belägen i Tusse härad, hvarest äfven Stigbjersby ligger, som han pantade till sig mot 50 mark silfver 1382. Var 1383 riddare (sannolikt icke svensk) och omtalas som död 1408. Samtidigt med honom nämnes en riddare »Herr Johan Mölteke», som 1383 den 14 april i Vadstena beseglar ett salubref till klostret derstädes. Nästan sannolikt synes, att dessa två voro samma person och namnet Hennike (eller kanske rättare »Hännike») ett dimunitiv af Johann. Denne, som snarare var dansk än svensk,

riksrådet (1465—92) Erik Aagessen (Tott), som var son till den äfven i Sveriges historia kände Aage Axelssen.

Konung Erik af Pommern förlänade en Herman Moltke med Borgesyssel i Norge, der han plågade bönderna, så att de reste sig 1424, dock utan vidare påföljd (Sv. illustr. Hist. II: 191). Måhända densamme som af Tibell kallas riddare (sannolikt dansk) 1449 under namn af Herman *Johansson* (?) Moltke.

»Fikke» (Vicke) Molteke hade en dotter »fru Greta Fikka Molteka dotter», som var enka 1432 efter »Johan Karlsson på Bornö» i Salems socken, då hon sålde 3 öresland i Näsby i Botkyrka socken och 3 öresland i »Ladhuvik» i Salems socken båda i Söder Törn till Helgeandshuset i Stockholm (jfr Stockh. st. jordebok: 449). Af hvad slägt Joan Karlsson var, är ej kändt. Att döma af »Greta Fikka Molteka dotters» fru titel var han riddare, så vida hon ej förut varit gift med en riddare.

Karin och Beritte, döttrar af Johan Moltke i Ljungby (Småland?) bortbyta till Per Tursson (Bielke) på Kragerum (Kråkerum) Aasa (Asa) gård i Fliseryds socken i Tjust med dess tillägor mot en gård i Aas (Åhus) köpstad 1505 6/6. Deras farfader Jens Moltke jemte deras bröder P(eder?) och Aage nämnas. En deras farbror Erik Jenssen beseglar samma handling (Perg. br. i R. A.).

Af hvad nu är anfördt om denna slägt i Sverige under medeltiden, framgår att dess medlemmar varit föga framstående. Snarare framträda de med samma våldsbragder och olagligheter som flertalet utländska fogdar och höfvitsmän under samma tid. Knappast någon har varit svensk riddare och ej heller, som redan är nämndt, riksråd.

Som ett tillägg af intresse till grefliga ätten von Hallwyls historik kan nämnas, att dess nuvarande hufvudman i Sverige, bland andra familjklenoder, eger det tacksägelsebref på pergament, som från förbundsrådet i Schweitz eller dess ställföreträdare öfverlemnades till segraren vid Murten Hans von Hallwyl omedelbart efter slaget 1476.

Beträffande Vångaätten var den under medeltiden obetydligt känd och är det troligen ännu. Slägtsammanhanget är föga undersökt och torde ej heller blifva det förr än en större del medeltidshandlingar blifva genomforskade. Sannolikt är det med

denna ätts vapenbild strömmarne (vanligen 3) samma förhållande som med sparren och flera andra vapenbilder, att den förts af olika slägter, som icke voro befryndade med hvarandra, men skildes åt genom färgerna och hjelmtecknen, som man nu mera ej kan få reda på för många slägter och personer. Ett önskningsmål för en kommande upplaga af denna intressanta bok, borde vara en utredning af denna och flera slägters tidigare förhållanden efter föredöme af Danmarks adels aarbog.

I afseende på de heraldiska omständigheterna är berömvärdt, att utgifv. frångått sin i förra upplagan uttalade åsigt om betydelsen af höger och venster inom heraldiken, som stridde mot allmänt antagen regel.

Likaså önskvärdt vore, att utgifv. frånginge hela sin nuvarande åskådning i afseende på ståndsförhållandena, sedan alla stånd för så lång tid tillbaka nästan upphört att finnas till såsom priviligierade. Det är med en till ängslan gränsande ifver som utgifv. skyndar att upplysa, att en person, som har ett namn liknande en »adelig» ätts, ej tillhör denna eller att uppresa en skiljemur mellan en slägts adliga och icke adliga medlemmar genom att draga ett groft streck dem emellan. Hvarthän en följdrigtig tillbakagång, sådan som utgifv. sannolikt vill hafva den, skulle leda, är ej godt att säga, måhända till tiden före Karl XI:s reduktion, ja, möjligen ännu längre tillbaka. Men det vissa är, att sådane åtgärder, som de nyssnämnda göra hvarken denna bok eller slägtforskningen om adeln populär.

På flera slägter förekomma, att vapenafbildningarna ej öfverensstämma med tillhörande beskrifningar. Öfre fältet i slägten von Arnolds vapen uppgifves vara belagdt med purpurfärg; men har på afbildningen vanlig zinnoberröd färg.

Slägten von Mühlenfels skall i skölden föra en stork af naturlig färg, som är hvit med svarta vingar och röd näbb. Helt silfverfärgade storkar, sådane som den å afbildningen, finnas troligen icke i vildt tillstånd. Hornen på hjelmen kallas buffelhorn; men afbildningen visar sådane som i heraldiken få namn af »vesselhorn», till följd deraf, att penningmän under medeltiden i sådane horn förvarade sina tillgångar i klingande (vexel) mynt.

Att den heraldiska figuren »enhörning» ej, som förf. antyder, kan vara »en häst med horn», finner man lätt deraf, att den i slägten Bukowski Boncz vapen afbildade enhörningen tydligen är ett klöfdjur och ej ett hofdjur. Förebilden i naturen för detta fantasidjur är utan tvifvel en eller par i Afrika lefvande antiloparter (Oryx), hvars två horn visserligen äro bakåt vända, men obetydligt böjda och spiralvridna samt så fullkomligt jemnlöpande, att sedda från sidan på visst afstånd de alldeles se ut som ett horn. Djuret, som har litet bockskägg, svag man och svansen något lik den hos hästen, är, som alla antiloper, ett klöfdjur, och som sådant afbildas det rätt i de flesta äldre vapenböcker. I senare tider har figuren genom obekantskap med härkomsten blifvit förvandlad till en häst, men som stundom fått behålla klöfvarne. Sannolikt har denna antilopart i gamla tider bland den stora mångfalden af främmande djur varit synlig på de romerska arenorna, derifrån bilden fortplantat sig fastän i något förvriden form. Den finnes afbildad å de gamla egyptiska grafmonumenterna oeh var känd af Plinius under sitt nuvarande namn. I Sverige förde den från (norra?) Tyskland inflyttade slägten Niepritz eller Nipertz under 13- och 1400-talen en sådan figur uppstående i skölden och en sittande dylik på hjelmen (Sv. illustr. Hist. II: 299). Hos de gamla svenska ätterna söker man sannolikt förgäfves denna vapenbild. För jemförelse må man betrakta den venstra sköldhållaren på engelska riksvapnet i det på Tullbergs förlag utgifna praktverket: »Les maisons souveraines de l'Europe».

Ännu en heraldisk anmärkning, som gäller ej allenast detta arbete utan sannolikt de flesta om ej alla likartade (d. v. s. vapenböcker) sedan århundraden tillbaka, men som likväl grundar sig på ändå äldre häfd och figurens i fråga ursprung. Det är nämligen utseendet på en s. k. vildman anmärkningen rör. Urbilden till denna figur är — jag tror mig nästan kunna säga naturligtvis — grekernas och romarnes satyr eller faun och som sådan skall den alltid vara hårbeklädd och ej hafva kroppen slät. Detta synes varit erkändt under medeltiden, då i de vapen der vildmän förekomma dessa alltid äro ludna. I riddaren Sven Stures sigill från förra hälften af 1400-talet synes en vildman med svag antydning om ludenhet i det dåligt afbildade sigillet (jfr Rääf: Ydre härad tab. 1: 12).

Fullkomligt tydlig är den ludne vildmannen i Gregers Matssons (en lilja) sigill (Peringsköld: Monum. Ulleraker. I: 48) från 1400-talets senare del, andra exempel att förtiga. Men mest framstå-

ende är dock denna figur i 4 af konung Kristian I:s praktsigill, der faunstypen med den starka ludenheten är fullt utpräglad (jfr Wegener Diplom. Christierni primi). Att framställa kroppen som slät, som nu i långa tider skett, är således utan tvifvel origtigt. Hvad som gifvit anledning till och tiden för förkastande af den ursprungliga typen, torde nu ej kunna utredas.

Bokens utstyrsel är mönstergill hvad beträffar papper, tryck och plancher; men icke så omslaget. Vapnet på pärmen är ett heraldiskt oting. Man behöfver endast erinra om att ofvanför Sveavapnet i skölden placerats Götavapnet på ett standar. Hvarför ej riksvapnet i färger och således dessa två likställda i sköldens olika fält.

Ännu mera kunde vara att tillägga; men det sagda må vara nog. Oaktadt allt hvad som är anmärkt, rättadt och tillagdt på det förut till stor del oplöjda fältet, finner anmälaren, som fullkomligt uppskattar den möda och omsorg, hvarmed kalendern utarbetats, stor anledning att lyckönska utgifvaren till det värderika arbetet.

—a—

Genmäle.[1])

Personhistorisk tidskrift 1898—1899, 4 häftet.

Kongl. Svea Hofrätts Presidenter samt Embets- och tjenstemän 1614—1898, sid. 243—244. »A. V. P.» har här gjort några oriktiga framställningar af arbetet.

Han säger till att börja med att det är ett arbete af »jemförelsevis ringa omfång»; hvad han menar med ett arbete af ringa omfång säger han icke, men väl att »Svenska adelns ättartaflor från 1857» är ett större arbete; det är ju visst sannt att det är större, men för mig har forskningen och utarbetandet af förevarande biografiska arbete varit af jemförelsevis stort omfång; det har tagit ofantligt mycken tid och arbete och omtanka i anspråk.

[1]) Redaktionen, som ställer sig fullt opartisk med afseende å de granskningar, hvilka intagas i Personhistorisk Tidskrift, har ej velat förmena häradshöfding Anjou att få infördt detta »Genmäle» mot »A. V. P:s» granskning i föregående häfte, så mycket mindre som arbetet ifråga, om det i vissa fall kan klandras, å andra sidan har stora förtjänster, hvilka det skulle vara orättvist att icke erkänna.

Vidare säger »A. V. P.» att utgifvaren skulle förut hafva »uppgjort en i alla delar bestämd plan för utarbetandet». Jag förstår icke detta. Plan har naturligtvis varit följd så väl i det stora hela som i detaljerna, hvilket väl torde framgå vid studerandet af arbetet, om ock kanske ett och annat studentår eller annat datum af mindre vigt fattas och vid ytterligare forskningar kunnat finnas.

Vidare säger »A. V. P.» att författaren »nöjt sig med de uppgifter, han i ett eller annat biografiskt arbete eller i vissa urkundssamlingar påträffat» och »ej gjort sig *möda med att sammanställa dessa* med andra uppgifter». Detta är något *alldeles oriktigt framställdt.* Jag har tvärtom icke lemnat någon möda ospard att få i första rummet *fullt tillförlitliga* och vidare *så fullständiga* anteckningar som möjligt, utan att dock belasta arbetet med småsaker. För största delen af personerna i arbetet har jag sammanställt och granskat och kompletterat ur en mängd källor, otryckta och tryckta, för större delen tror jag de torde uppgå till 6 à 8 källor, som äro antecknade i mitt manuskript, förutom studerande af en del arbeten, der personerna endast i ett eller annat afseende förekommit. För mig har all literatur, hvarur jag möjligen kunnat hemta några ytterligare anteckningar, åtminstone af någon vigt eller intresse, varit uttömd. Der finnas nog åtskilliga personer, såsom Crusenstolpe t. ex., som kunnat skrifvas mycket vidlyftigare, men sådant har icke ingått i utgifvarens *plan*, utan har utgifvaren måst akta sig att *icke för mycket uttänja* arbetet på mera kända personligheter af anledning att i så fall arbetet *icke kunnat befordras* till tryckning till följd af de stora omkostnaderna derför och den lilla köpekrets, som var att påräkna för ett arbete af förevarande slag. Allraminst har jag väntat, att jag skulle få en grof anmärkning att jag icke gjort mig »möda» att göra biografierna så fullständiga som möjligt, jag har tvärtom gjort mig all möjlig möda dermed och jag vill äfven påstå att biografierna i allmänhet äro så fullständiga som möjligt. Det har varit förenadt med ofantligt stora svårigheter att först och främst få reda på alla namn och sedan på deras biografiska data och att derjemte få dem *rätt.*

Vidare säger »A. V. P.» att »utgifvaren ej försökt att få de i arbetet förekommande *lefvande* personernas biografier fullständiga». Det är dock hårdt att få ett sådant vittnesbörd, då *i det närmaste* alla nu lefvande personerna *sjelfva* (och äfven närmare anhöriga till aflidna) *granskat och kompletterat* anteckningarna i hvad de rört dem hvar. Att verkligen för en och

annan student- och examensår icke blifvit antecknadt, har utgifvaren icke ansett vara af så stor vigt och för öfrigt icke medhunnit att nedlägga mera arbete derå i anseende till sin tjenst och andra göromål; och då vederbörande sjelfva icke insatt ett sådant årtal, har han sjelf förmodligen ansett det icke behöfligt. Hvad dopnamnen beträffar, är det förmodligen Grefve Sparres namn »Vive», som »A. V. P.» alluderar på; jag kan dock icke fatta att sagda namns uteslutande, som för öfrigt dels finnes och *dels icke* finnes i källor, som jag sett, skulle vara skäl till en grof anmärkning emot arbetet i sin helhet; för öfrigt vet jag icke, att något dopnamn fattas.

Utgifvaren har ingalunda velat tillerkänna sig någon vidsträcktare kunskap i den biografiska literaturen. Jag har ej heller deri funnit uppgifter för födelseort för flera än som antecknats och ej heller medhunnit att ytterligare söka derefter, min tid har icke tillåtit mig sådant, men icke kan jag fatta, att arbetet skall sägas vara af en så underhaltig beskaffenhet, som »A. V. P.» vill framhålla, äfven om födelseorten för en och annan icke blifvit antecknad. Ej heller har författaren velat säga, då det antecknats om hvilken nation en person tillhört såsom student, att det skulle gifva någon »säker föreställning om personens i fråga födelseort», ej heller har jag väntat att nämnda anteckning skulle kunna föranleda klander af arbetet.

Något fel i uppgifterna har »A. V. P.» icke kunnat påvisa eller ens göra en antydan om; och faktiskt finnes icke heller, mig veterligt, något sådant. Om fel förefunnits, hade det varit klandervärdt och boken utan värde, men icke kan det väl vara klandervärdt hvad »A. V. P.» såsom sådant framhållit, allraminst får väl en anmälare göra sig skyldig till en oriktig framställning af arbetet i fråga.

Hvad bokens utstyrsel beträffar, så är den enkel och anspråkslös; utgifvaren har icke sjelf velat tillsätta penningar för bokens utgifning, det kan vara nog med de flera års arbete, som blifvit nedlagdt, och för att ekonomien icke skulle lägga hinder i vägen för arbetets publicerande, har boken icke kunnat påkostas mer än det nödvändigaste, eljest hade arbetet fått blifva *otryckt*. Priset är ingalunda högt, utan tvärtom har varit för lågt, satt så lågt som möjligt för att den som möjligen kunde intressera sig för arbetet och vilja köpa detsamma han äfven skulle kunna göra det; det har ändå varit förenadt med svårighet att få debet och kredit att gå ihop till kostnadernas betalande.

Till sist vill jag endast framhålla, såsom jag uti företalet sagt, att boken endast framträdt under form af »anteckningar», och att jag redan i företalet anhållit om öfverseende för de möjliga brister, som skulle kunna förefinnas; det är derför synnerligen hårdt och otacksamt att hafva fått ett så allt igenom klandrande och orättvist omdöme, som det mig beståtts af »A. V. P.»

Stockholm den 1 Febr. 1900.

A. Anjou.

»***Blekingska nationen 1697—1900,*** biografiska och genealogiska anteckningar jämte historik» af stadsfogden *Carl Sjöström* i Lund är ett arbete, som snart föreligger färdigt till tryckning. Blekingska nationen har till närvarande stund räknat omkring 2,500 medlemmar. Att den kunnat nå denna höga siffra förklaras så, att alltifrån nationens början, år 1697, och långt in på 1800-talet Kristianstadsboarne i allmänhet tillhört Blekingska nationen, hvilken sålunda tillförts omkring 1,000 skåningar.

Boken, som ej utlämnas genom bokhandeln, är ämnad att till uppställning och utstyrsel noga ansluta sig till förf:s år 1897 utgifna arbete om Skånska nationen och kommer att befordras till tryckning, såvida tryckningskostnaden någorlunda ersättes. Priset blifver för subskribenter 10 kr. exemplaret.

Smärre biografiska meddelanden.

Drottning Maria Eleonoras porträtt, som afbildats i denna tidskrift efter en oljemålning, synes angifva en ålder, som drottningen icke kunnat innehafva om, såsom i texten under porträttet meddelas, detta målats af nederländaren F. Porbus d. y. Denne dog nemligen i Paris då drottningen knappast hunnit till 23 års ålder. Således saknas ej anledning att antaga, antingen att porträttet icke är drottningens eller att det icke målats af Porbus d. y. Det vore högst intressant att härutinnan få utredning tillvägabragt, enär mycket varierande porträtt af denna drottning förefinnas, så att begreppet om hennes utseende icke kunnat stadgas. Flerstädes i litteraturen prisas hennes skönhet, hvilken ock förvärfvade henne Gustaf Adolfs kärlek. Ännu

vid 36 års ålder beundrades hon för sitt utseende. Fransmannen Charles d'Ogier, som 1634 medföljde franska ambassadören grefve d'Avaux till Sverige, skref i sin på svenska öfversatta dagbok: »Den 3:e maj [1635] uppvaktade ambassadören enkedrottningen .... Jag tror aldrig att jag får se så mycken höflighet, blandad med så stor skönhet och majestät, som hos denna drottning». Förut hade d'O. antecknat: »Man kan icke nog beskrifva huru qvick och artig denna drottning är». Motsvarar ifrågavarande porträtt denna beskrifning?

Enligt samma d'Ogiers utsago erhöll d'Avaux af riksmarsken Jakob de la Gardies maka, Ebba Brahe, »enkedrottningens porträtt, hvilket konungen låtit måla 6 månader efter sin förmälning då han ännu var kär i hennes behag». Månne detta porträtt från 1621 finnnes bevaradt i Frankrike?

W.

Undertecknad, som 1875 å auction i Bryssel på Beissatska tafvelsamlingen (ditsänd från Aachen), inropade det ifrågavarande på trä målade porträttet af Drottning Maria Eleonora, hvars fototypiska afbildning i Personhistorisk tidskrift ser äldre ut än originalet, förmodar att porträttet är måladt af *Mierevelt*, som dog 1641, med hvars kända fruntimmersporträtt (Drottningen af Böhmen, Prinsessorna af Nassau, m. fl.) det eger omisskännelig likhet i manéret; men som det ej kunnat utrönas, att Drottningen och Mierevelt samtidigt vistats någorstädes, ansåg sig porträttets egare ej kunna frångå den af Kungl. Belgiska Musei Commissarien i katalogen uttalade åsigt.

C. B—m.

Bemærkninger vedrörende *Trolle-Slægten*.

I.

Under Fjendtlighederne mellem Danmark og Sverrig i Aaret 1507 var der iflg. et Brev af 5/9 1507 fra Bisp Ingemar i Wexiö til Rigsforstanderen paatænkt et Indfald i Värend, hvorved Erik Trolles Gaard Berqvara skulde tjene som Stöttepunkt; her var, siges der, en dansk Mand nylig bleven ansat som Portvagt, og han skulde, naar den danske Hövidsmand Jakob Trolle og hans Folk kom, forklædte som Bönder, lukke dem ind. Hvorvidt Erik Trolle, der paa den Tid ej opholdt sig paa Gaarden, vidste noget om denne Plan var ej bekendt. Foranlediget ved denne Efterretning skrev Svante Nilsson til »Vælbördogh swen Göstaff oppaa berqvara» (Brev af 9/9 1507 i Handl. till Skand. hist.), oplyser ham om Sagen og befaler ham at fængsle og forhöre

Portvagten og iövrigt »beuise tigh tilbörlige som tw vilth vethe thin herris beste og bestondh». Denne »Göstaff» anser Genealogen Bernhard Schlegel i sin Bog om Berqvara p. 15 for at være identisk med den senere Ærkebisp Gustav Trolle.

Denne Svend Gustav nævnes imidlertid andre Steder, som det ikke synes at Bernhard Schlegel har lagt Mærke til; saaledes i Erik Trolles Brev til Svante Nilsson af $^{22}/_{8}$ 1505, hvori han beretter, at han sendte Bud til sin Moder, Fru Birgitte, paa Lillö for at indbyde hende til Berqvara; da Budet kom, var Jens Holgersen der »oc grep min swen Göstaff sielff annen oc sende them till Köpenhaffn till kungen» (Styffe: Bidrag till Skand. hist. V). Endelig skriver Bisp Ingemar i Brev til Rigsforstanderen af $^{21}/_{11}$ 1510 (Styffe: Bidrag till Skand. hist. V) og foreslaar, at Jeppe Kristiernsson faar Lov at beholde noget forlent Gods fremfor Erik Trolles Svend Gustav.

Paafaldende synes det mig at være, at saavel Rigsforstanderen som Bisp Ingemar, hvis her er Tale om Gustav Trolle, kalde ham for Erik Trolles Svend; det laa dog nær at betegne ham som »Sön», og at Erik Trolle selv kalder ham »min swen» synes mig at være Bevis for at der i de anförte Breve ikke er Tale om den senere Ærkebisp men om en Adelsmand i Erik Trolles Tjeneste, som denne synes at have haft særlig Tillid til.

II.

Ærkebisp Gustav Trolles Fader, Erik Trolle, nævnes ofte som en lærd Herre der i sin Ungdom havde studeret ved fremmede Universiteter. Saa vidt mig bekendt ved man kun med Sikkerhed, at han har studeret i Rostock, ved hvis Universitet han blev inmatrikuleret i Aaret 1480. Af neden anförte Brev, der er afskreven efter Originalen i det danske Rigsarkivs personalhistoriske Samling og som næppe tidligere har været offentliggjort, hvorfor det her meddeles i sin Helhed, synes det att fremgaa, at han ogsaa har studeret ved Kölns Universitet.

»Jag Erich Trolle i Egholm wepnare gör witerligit met thette mith nerwarende wpne breff, thet jag haffuer befalat hederlig och welbyrdig man her Benkt Bille riddere och höffwisman pa Hælsinborg och met thenne mith wpne breff gör myndig och mectog till ath tala, uth ath kræffia och wp ath bæra XVI rinske gyllene aff hederlig man Peder Rwth i Wangserup, hwilka peninge jag lænthe hans son Wilhelm Rwth i Colne för X aar forlidne i hans stora nöd och trong, som beuislegith ær met hederlig man doctor Hans domprosth i Roskildh teslikis met mester Esger Brock met hves capellan jag sende förnempde Peder Rwth hans sons Wilhelms hand screfft, som lwdhe ath han war mig XVI rinske gyllene rettelige gelskillog; och nær her Benkt Bille haffuer the for^{ne} XVI rinskegyllene aff Peder Rwth eller hans arffwinge wpbwridh, tha lather jag honom och hans arffwinge qwith och frii for mig och myne effterkommande for aall ytermere till tall om for^{ne} XVI rinske gyllene Till tess breffs witnisbyrd trykker jag

mith insigle pa ryggen aa thette breff. Screffuit i Egholm ffredagen nest effter dominicam oculi anno dni. m.c.dxciiii.

H. J. Hansen.

Frågor och svar.

Frågor.[1])

1. Äro porträtt kända af generalmajoren af kavalleriet Erik *Planting-Gyllenboga* till Mälby i Girestads socken och Via i Yttergrans socken i Upland eller af någon af hans hustrur? Han var gift 1. med Hebbla *von Gadow* af meklenburgiska ätten v. Gadow; 2. med Maria *Oxe*, hvilken var systerdotter till kavallerigeneralen Thorsten Stålhandske, och 3. med Brita *Tott till Skedebo*. Generalmajor Planting hörde till Carl Gustaf Wrangels vapenbröder och hade varit chef för följande regementen: 1658 Trondhjemska rytteriregementet, 1659 Plantings värfvade rytteriregemente, 1664 Upplands rytteriregemente och 1667 Adelsfanan i Sverige. Död 1674 på Mälby och begrafven i Girestads kyrka.

G. H. W.

Svar.

1. Svar på frågan n:r 22 årg. I häft. IV. Jacob Vigzuelius, son till Kyrkoherden i Litslena Daniel V. och — — — Thegner, brorsdotter till Landshöfdingen Frih. Olof Thegner, var länge Collega i Upsala, innan han — prestvigd 1695 — år 1698 blef komminister i Långtora. Han suspenderades följande året för otidigt sängelag med sin företrädares, komminister Erik Paulander, enka Margareta Rosenschöld, (E. P., som dog 1698 hade 1:a ggn varit gift med Lisa Alsinia och haft 5 barn) och dog i April 1724, haft sju barn.

Se Upsala Ärkestifts herdaminne del. II sid. 248.

[1]) Af flere skäl har ansetts bäst att frågor och svar i hvarje årgång få sin särskilda numrering.

Svenska Autograf-Sällskapet 1900.

Styrelse:

Bonde, *C. C:son*, Friherre, Öfverste Kammarjunkare. Ordförande.
Klinckowström, *R.*, Friherre, Öfverste.
Odhner, *C. Th.*, Riksarkivarie.
Wrangel, *F. U.*, Grefve, Kammarherre. Sekreterare.
Rudbeck, *Johannes*, Friherre, v. Häradshöfding. Skattmästare.

Sedan föregående häfte af Personhistorisk Tidskrift utkom hafva följande personer inträdt såsom ledamöter af Svenska Autografsällskapet:

Ahlfort, *Th.*, Häradshöfding. Upsala.
Carlsson, *C. F. E.*, Kamrer.
Cederström, *R.*, Friherre, Major.
Castro-Feijo, *A.*, Portugisisk chargé d'aff.
Dufwa, *A. W.*, Notarie.
Flach, *F. F.*, Registrator.
von Heidenstam, *O. G.*, Kammarherre.
Kantzow, *J. G.*, Friherre, Major. Hjulsta.
Kniberg, *K.*, Kapten.
Leijonhufvud, *Knut*, Friherre, Löjtnant, Hvilsta.
Leijonhufvud, *Sigrid*, Fröken, Fil. Kand.
Lundstedt, *Bernh.*, Fil. D:r, Amanuens.*

* Ständig ledamot.

Utdrag

ur

Carl Axel Hugo Hamiltons dagbok år 1744[1].

De svenska privatarkiven äro i självfva värket icke så få, och när man ej önskar utsträcka sina forskningar längre tillbaka i tiden än till förra seklet, kan man nästan alltid vara säker om att på en stor del af våra herresäten anträffa brefsamlingar, anteckningar, dagböcker och resejournaler, som gifva intressanta uppslag och lemna tillfälle till närmare kännedom om våra förfäders lefnadssätt. Visserligen äro de upplysningar, som i sådana familjearkiv stå att vinna, endast sällan af den art, att de kunna uppträda med anspråk på att omskapa historien, men icke desto mindre har forskandet i dessa »gamla luntor» ett alldeles särskildt behag, som i viss mån kan jämföras med det stora intresse, hvarmed historikern i statsarkiven studerar forna dagars statsmäns eller diplomatiske agenters efterlemnade papper.

Det är emellertid just ur dylika smärre, privata arkiv, uppkomna utan tanke på, att eftervärlden skulle hafva någon direkt nytta af dem, som man har att hämta dessa upplysningar om våra förfäder under hvardagslifvets förhållanden, hvilka gifva oss en trognare bild af

[1] Originalet till denna på franska språket skrifna dagbok eller anteckningsbok, som i sin helhet hänför sig till endast ett år (1744), förvaras på Hedensberg och eges af grefve Gustaf Hamilton, som erhållit densamma af grefvinnan Beate-Sophie Wachtmeister, född Wrangel, hvars svärmoder, grefvinnan Wachtmeister, född Adlerfelt, var dotter till författarens änka i hennes senare gifte med den i dagboken ofta omnämde friherre C. Adlerfelt i hans fjerde gifte. Boken har af den nuvarande egaren välvilligt stälts till mitt förfogande, och tog jag för några år sedan därutaf en fullständig afskrift, men inseende att ett återgifvande af densamma i dess helhet och på franska kanske icke skulle lämpa sig för Personhistorisk Tidskrift, och då min egen tid var allt för mycket tagen i anspråk, vände jag mig till den för forskningar inresserade kaptenen friherre C. Raab, som med stor pietet öfversatt vissa delar däraf samt i samråd med undertecknad redigerat de utdrag, som härmed offentliggöras. *F. U. W.*

flydda tiders seder och åskådningssätt, än den officiella historien kan åstadkomma. Prosper Merimée säger i företalet till sin utmärkta kulturskildring: *Chronique du temps de Charles IX.* »Ce n'est point dans Mézerai, mais dans Montluc, Brantôme, d'Aubigné, Tavannes, La Noue etc. que l'on se fait une idée du *Français* au XVI:e siècle. Le style de ces auteurs contemporains en apprend autant que leurs récits.»

* * *

Carl Axel Hugo Hamilton till Hageby var medlem af den gren af ätten, som öfverflyttade till Sverige under Gustaf II Adolfs tid. Fadern, friherre Johan Henrik Hamilton, var officer i svenska arméen och blef sedermera generalmajor i hertigens af Holstein tjenst; den 5 oktober 1718 gifte han sig med Sidonia Juliana, dotter till amiralen grefve Axel Johan Lewenhaupt, och i detta äktenskap föddes den 1 juni 1722 sonen Carl Axel Hugo. Längre fram drog sig Johan Henrik Hamilton tillbaka till sina gods i Finland, der han dog den 11 januari 1736; han var då änkling sedan knappt ett år; hans maka hade dött i Åbo den 23 januari 1735. Den unge Carl Axel Hugo, som sålunda fann sig fader- och moderlös vid ännu ej fyllda fjorton år, hade redan år 1733 blifvit nämd till underlöjtnant vid regementet La Marck i franska arméen och var besluten att söka sin framtid på den militära banan. I denna afsikt reste han till Stockholm och blef där inskrifven som volontär vid gardet; han försummade derföre ingalunda sina studier. I Upsala fick han tillfälle att uppöfva den fallenhet för litteraturen, som säkerligen skulle än ytterligare utvecklats, om icke gynnsamma utsikter för befordran i förening med egna böjelser redan från början anvisat honom krigaryrket som det enda antagliga. Han anställdes sedermera vid Hamiltonska regementet och utnämdes till löjtnant 1741. År 1744 företog han den resa, som delvis finnes skildrad i hans dagbok. Sverige hade nyss fått fred med Ryssland, och de unga officerarne, som illa fördrogo overksamheten, skyndade i massa öfver till Frankrike, där de togo tjänst företrädesvis i regementena: Alsace, Appelgren — som några år förut erhållit namnet »Royal Suédois» —, Fersen och La Marck (fordom Königsmarck). Den unge Hamilton, som hade haft fem farbröder och åtskilliga anhöriga på mödernet i franska arméen och som dessutom genom sin mor var tämligen nära befryndad med den ryktbare marskalken af Sachsen, kunde känna sig säker på att blifva väl mottagen. På grund af sin sedan ett tiotal år tillbaka erhållna fullmakt vid regementet La Marck inställde han sig först vid detta regemente och blef där genast utnämd till kapten samt

erhöll nästan omedelbart derpå öfverstes rang. Han deltog i alla de följande årens fälttåg och hade derunder blifvit »commendant de bataillon». Sedan han från 1760 varit öfverste i svensk tjenst, blef han år 1762 landshöfding i Kristianstads län, men afled redan följande år den 9 juni på Vanås. Gift 1751 den 27 maj med Betty Jennings.

* * *

De ofvan anförda omständigheter, hvarunder den lilla dagboken tillkommit, torde tillfyllest sätta läsaren på sin vakt mot alltför stora förväntningar på något »intressant och pikant». Vi ha ej här att göra med någonting liknande den pärla inom memoarlitteraturen, hvarigenom en annan Hamilton fortplantat sitt rykte till eftervärlden. Vår hjälte har ännu icke hunnit till samma skeptiska verldserfarenhet, ej heller uppnått samma kvickhet eller elegans i stilen som sin lysande namne grefve Antoine Hamilton († 1720), då denne skref »*Mémoires de la vie du comte de Gramont*». Det ämne, som behandlas i dagboken, är också ett af de mera alldagliga. En resa genom landet i sällskap med en god vän och med uppehåll här och där på slotten — en berättelse, där en kritiker kunde hafva åtskilligt att anmärka, ifall den någonsin varit afsedd för kritiken, men där det genom den något »blomstrande» stilen går en tråd af känslighet och allvar, som visar, att författaren, trots sin ungdom, redan tänkt sig lifvet från mer än en sida. Hvad som emellertid torde vara af intresse särskildt för denna tidskrifts läsare, är det lilla porträttgalleri, som författaren framställer af mer eller mindre ryktbara samtida personligheter. Han är visserligen icke en artist af högsta rang, vår porträttör, men hans bilder, om de också hafva ett tämligen enformigt släkttycke, äro dock intressanta nog. Originalen äro dessutom nästan alla släkt på ett eller annat sätt, åtminstone de flesta af dem. Memoarförfattare från denna tid hade för vana att göra porträtt af sin omgifning och bland dem finnas de, hvilka uppträdt med mera pretension och icke lyckats bättre. Med tillhjälp af litet välvillig fantasi torde nog läsaren kunna skapa sig den riktiga uppfattningen af *Silvie* och *La Pie*, af *Sot en Coeur* och *Nonchalant* m. fl. Ty det är under diktade namn, lämpade förmodligen efter vederbörandes olika egendomligheter, som författaren presenterar sina vänner för oss. Till pseudonymerna hänvisande noter hjelpa oss att identifiera en del af personerna.

Då utrymmet icke tillåter att in extenso återgifva dagboken, lämnas nu endast ett sammandrag, hvarvid vi dock gifvit författaren till-

tillfälle att här och där uppträda personligen. »Porträtten» äro så nära som möjligt ordagrannt återgifna.

En aprilmorgon 1744 rullar från Stockholm ut genom Skanstull en kaross, i hvilken befinna sig författaren till den omnämnda dagboken jemte hans förtrogne vän, som af författaren benämnes baron *d'Aiglechamps*.[1] En gammal trotjänare hos den senare, och som längre fram har en icke oviktig roll att utföra, sitter på kuskbocken. Samtalet mellan de unge männen rör sig — som det väl alltid gjort mellan unge män, hvilka ännu ej ha anledning att filosofera öfver lifvets allvarligare sidor — kring deras framtidsplaner och hjärteangelägenheter. Vi få veta, att de bägge ägnat sig åt krigaryrket och nu äro på väg att lämna hemlandet för att inträda i en främmande armée, där de äro fullt beslutna att vinna rykte och framgång. Tanken på, att framtiden hör dem till, tjänar som läkemedel mot ögonblickets smärta — afskedet från de kära anhöriga, de lämna hemma. Och så glider samtalet in på ett ämne af mera intim beskaffenhet. Baron *d'Aiglechamps* är fångad i kärlekens garn. En högst förtjusande dame, *Silvie*,[2] har intagit hans hjärta, och han har den ljufva förhoppningen att äfven hafva vunnit hennes. Som bevis företes från nämnda dame ett bref, hvilket de båda vännerna läsa med mycket intresse. Och därpå anförtror baron *d'Aiglechamps* sin reskamrat, till dennes icke ringa förvåning, att det just är *Silvie*, som är närmaste målet för deras resa. Kärleken tillåter honom icke att lämna den trakt, der hans hjärtas dam uppehåller sig utan att förut ha träffat henne och svurit henne evig trohet. Under mottagandet af detta förtroende har vår hjelte ännu ej fått ett ord med i laget, helt

[1] *Friherre Carl Adlerfelt*, f. 1719, † den 20 januari 1769 i Malmö. Generalmajor samt slutligen landshöfding i Malmö. Han var fyra gånger gift. Första gången redan 1745 i Strassburg med en tyska samt fjerde gången 1768, några månader före sin död, med sin vän Hamiltons, dagboksförfattarens, enka, Betty Jennings, som dog 1801.

[2] *Ebba Margareta Ribbing till Zernava*, f. på Hörningsholm den 13 mars 1726, † den 10 maj 1787, dotter till frih. Lennart Ribbing till Zernava och friherrinnan Elsa Elisabeth Banér. Gift den 7 mars 1749 med sin kusin frih. Lennart Ribbing till Zernava, f. den 7 februari 1723, † den 5 maj 1796 på Gimmersta; han hade varit efter hvartannat kammarherre, vice landshöfding och öfverceremonimästare.

öfverraskad som han blifvit, icke så mycket öfver att höra, det d'Aiglechamps nu var allvarsamt kär, som icke desto mer beträffande föremålet för hans ömma låga. Ty han hade hittills trott, att *d'Aiglechamps* svärmade för *La Pie*,[1] en syster till *Silvie*. Nu finner han sig emellertid af omständigheterna kallad — dock efter att först ha omfamnat sin vän samt lofvat obrottslig tystnad samt ständig tjänstfärdighet — att föra besinningens talan gent emot passionen samt att påpeka vanskligheterna i företaget. Ty det finns sådana i detta liksom i hvarje annat af dylik art. Det vore nämligen att frukta — att döma af brefvets innehåll — att det påtänkta besöket kunde kompromettera *Silvie*, emedan *Madame Plaintive*,[2] hennes mor, och *Monsieur Esprit-Borné*,[3] hennes bror, ej voro på de älskandes sida. Härpå svaras, att all fruktan är öfverflödig, ity att *Madame Plaintive* lämnat sitt tillstånd. Detta hade utvärkats genom bemedling af *Monsieur Etourdi*,[4] till hvilken *Madame Plaintive* endast uttryckt sin önskan, att få saken uppgjord så fort som möjligt. »En ganska förlåtlig ifver», förklarar här författaren, »hos en mor, hvilken vanligen i sina döttrar ser en börda, som hon gärna öfverflyttar på en mans skuldror, isynnerhet om denne har någon förmögenhet.» Denna ganska naturliga svaghet hos föräldrar hade *Madame Plaintive* redan visat, att hon ej var fri ifrån, då hon bortgift sin äldsta dotter[5] med *Monsieur Sot-en-Coeur*,[6] en ganska presentabel och rik ung man. Dennes yngre bror, *Monsieur Bucé-*

---

[1] *Ulrika Eleonora Ribbing till Zernava* (syster till den föregående), f. i Stockholm den 18 juni 1723, † den 8 juli 1787. Gift den 21 april 1746 med friherre Carl Gustaf von Liewen, f. 1722, † den 16 juni 1770. Landshöfding i Stockholms län.

[2] *Ebba Elisabeth Banér*, f. 1692, † den 11 december 1768, dotter till friherre Carl Gustaf Banér och grefvinnan Ebba Charlotta Lewenhaupt. Gift den 1 juni 1716 med friherre Lennart Ribbing till Zernava, f. på Gimmersta den 26 oktober 1676, generaladjutant, † den 29 augusti 1732.

[3] Den vackra »*Silvie*» hade två bröder, *Per* och *Gustaf Ribbing till Zernava*, men hvilkendera härmed afses har ej kunnat bestämmas.

[4] Förmodligen friherre *Carl Sparre*, sedermera riksråd och öfverståthållare m. m.

[5] *Catharina Charlotta Ribbing till Zernava*, f. den 24 november 1720, † den 21 maj 1787. Gift den 12 juni 1743 med friherre Charles De Geer till Leufsta. Det är denna friherrinna, De Geer född Ribbing, som gjort sig känd på grund af sitt intresse för vaccinationen. En medalj präglades till åminnelse af hennes värksamhet för denna sak.

[6] Friherre *Charles De Geer till Leufsta*, f. den 10 februari 1720, † den 7 mars 1778. Han är författare till ett mycket högt uppskattadt arbete, kalladt »*Histoire des Insectes*», försedt med färglagda teckningar.

phale[1] var förälskad i *Silvie*, och som han var betydligt rikare än *d'Aiglechamps*, skulle modern helt säkert gärna föredragit den förre såsom sin måg. Om dessa omständigheter upplyser nu baron *d'Aiglechamps* sin reskamrat, tilläggande, att han har ingenting att frukta, då han fått de mest öfvertygande bevis på sin utvaldas trofasthet.

Under meddelandet af detta förtroende och det meningsutbyte, hvartill det gifvit anledning, har tiden skridit raskt framåt, de resande ha passerat sin första hållplats, hvarifrån de, efter att vederbörligen ha rekreerat sig, rulla vidare mot sitt kvarter för natten. Skymningen har småningom fallit på, och det inbrytande mörkret inbjuder till hvila och själfbetraktelser. Slumrande i hvar sitt vagnshörn anlända de vid midnatt till Södertelje, om hvilken stad författaren säger: »Som man är illa logerad där, beslöto vi oss för att stanna qvar i vår vagn och sålunda afvakta soluppgången.» Morgonstunden ägnas åt ett värf af sonlig pietet — ett besök i kapellet, der *d'Aiglechamps* låtit uppresa en grafvård öfver sin aflidne far.[2] Och sedan följer en liten episod, berättad med en viss komisk verve, och som icke är utan sitt intresse, som jämförande tidsbild betraktad.

d'Aiglechamps, som väntar att inom några timmar stå inför sin utvaldas granskande ögon, går naturligtvis med ängslig omsorg tillväga i afseende på sin toilette och upptäcker, att han är i behof af en barberare. Men en dylik funktionär finns ej att få för pengar i det primitiva samhälle, Södertelje då var, och den olycklige fästmannen »in spe» faller i händerna på en gammal soldat, krigskamrat till hjältarne från förra århundradet och mera van att sköta värjan än rakknifven. Hur veteranen med darrande händer härjar på den unge ädlingens haka, medan denne under operationen har att utstå månget godmodigt skämt från sin vän, som sjelf i säkerhet åskådar uppträdet, detta är en lefvande illustration till satsen, att kärleken tål allt och fördrager allt. Men allt har en ända, och äfven denne martyrs lidanden taga ett slut; *d'Aiglechamps* är rakad, och resan fortsättes. Man kommer till

[1] Antagligen menas härmed *Anton De Geer till Leufsta*, den rike herren till Österby, f. den 16 maj 1721, † den 9 augusti 1756. Gift med Ulrika Charlotta Taube i hennes 1:a gifte.

[2] Friherre *Per Adlerfeldt*, f. den 4 juni 1680 (efter Anrep: men enligt Riddarholmskyrkans dopbok döptes han den 7 juli; det är sålunda troligt, att han föddes i juli månad och ej i juni), † den 27 juni 1743, generalmajor, svensk minister i Köpenhamn, riksråd.

kusten där midt emot, och åtskild från fastlandet medelst ett litet sund ligger »den förtrollade ön» med Hörningsholms ståtliga slott. Vi närma oss nu tyngdpunkten i denna del af berättelsen — besöket på slottet och presentationen af därvarande personligheter — samt lämna här åt författaren att tala för sig sjelf:

»Om min vän fått följa sitt eget hufvud, hade han visst passerat sundet simmande, så otålig var han att träffa sitt hjärtas dame. Men konvenansens regler måste iakttagas, och dessa fordrade, att vi anmälde vår ankomst. *Pasquin*[1] affärdades följaktligen i detta uppdrag, och då han lät oss vänta något länge på sin återkomst, fick *d'Aiglechamps* ett anfall af misströstan; än inbillade han sig, att modern ångrat det tillstånd hon gifvit honom att träffa *Silvie* samt för den skull sändt henne förbud att mottaga honom, än trodde han, att *Silvie*, i okunnighet om moderns medgifvande, skulle hysa betänkligheter mot att träffa honom; än fruktade han, att *Sot-en-Coeur* kommit dit, eller ock att *Esprit-Borné* var på platsen för att förarga honom. Men han blef snart kvitt all oro, då han fick se *Pasquin* återkomma med ögonen strålande af glädje öfver det sätt, hvarpå hans herres bud blifvit mottaget. Också hade vi knappt fått syn på honom, förr än vi varseblefvo *Silvie*, som ledd af kärlekens hand ställde sina steg mot stranden sin älskade till mötes. Vi passerade det lilla sundet i ilande fart, och så snart vi satt foten på land, skyndade min vän att kyssa handen på sin härskarinna, som mottog honom med ömheten målad i sitt ansikte, ehuru med en förtjusande blyghet, framkallad af min närvaro, som hindrade henne att ge sina känslor fritt lopp. Efter utbyte af de första helsningarne försummade jag ej att göra henne min kompliment fastän tämligen fåordigt, för att icke hindra de båda älskande att ägna sig åt hvarandra. *d'Aiglechamps* begagnade sig häraf för att bjuda armen åt *Silvie*, och jag följde dem på litet afstånd, men *Silvie*, som lade märke till, att jag höll mig afsiktligt undan, ställde litet emellan några ord till mig, hvilka jag af artighet ej kunde lämna obesvarade, och sålunda beröfvade jag ofrivilligt min vän nöjet att ensam sysselsätta sig med sin dam. Men jag gaf honom tillfälle att taga skadan igen, så snart vi kommit inomhus, ty efter de första höflighetsbetygelserna å ömse sidor lämnade jag de båda älskande i förmaket och begaf mig sjelf ut i salen

[1] Antagligen en kammartjänare eller ridknekt i tjänst hos baron Adlerfelt, och som författaren fått det skämtsamma infallet att kalla vid den beryktade romerske träskomakarens namn.

under förevändning att betrakta några taflor, som jag sanningen att säga ej förstod mig stort på. Det nöje de älskande erforo att ostörda få talas vid blef emellertid snart afbrutet genom *La Pie's* inträde. Hon mottog oss med mycken artighet, och konversationen blef allmän. Man frågade oss efter nyheter i hvarjehanda ämnen, hvarpå vi måste svara till stor förargelse för min vän, som sålunda gick miste om en tête-à-tête. På detta sätt förgick förmiddagen, hvarpå det tillkännagafs, att bordet var serveradt, och vi satte oss ned till en god, men icke öfverdådig måltid. Samtalet rörde sig kring både saker och personer. *Monsieur Etourdi* blef ej bortglömd. De båda systrarne voro betydligt på sin kant mot honom, isynnerhet *La Pie*, som han en gång gjort sin kur, men som fann sig sårad af hans flyktighet och brist på takt, anförande till och med, att han talat om henne på ett föga smickrande sätt. Vi gjorde hvad vi kunde för att ursäkta honom, men man ville ej lyssna till våra förklaringar. Efter middagen förflyttade vi oss till de två systrarnas rum, der samtalet fortsattes i samma ton. »Etourdi's syster *La Belle Iris*[1] blef nu inblandad däri, och fastän hon var föremål för många loford, tycktes det, som om äfven hon blifvit delaktig af den onåd, hvari hennes bror råkat hos *La Pie*, som påstod, att *La Belle Iris* var tillgjord och romanesk. För att öfvertyga oss i detta afseende lemnade hon oss att läsa en packe bref, som sagda älskvärda dame skrifvit till sin bror, men som denne offrat åt sin kärlek för *La Pie*. Det är också sannt, att dessa bref tycktes härröra från en ömsint själ; orden: *Roi-de-Coeur*, *Poulet* och *mon enfant* förekommo där ofta, men den som känner *Iris*, bör förlåta henne denna något öfverdrifna vänskap för brodern, i betraktande af hennes många utmärkta egenskaper i öfrigt.»

»Under det vi afslutade läsningen af brefven, serverades kaffe, och då detta intagits, föreslog jag en promenad i trädgården, helt säker att dermed göra de unga tu en tjänst. Min list lyckades, och förslaget antogs. *d'Aiglechamps* bjöd *Silvie* armen, och dessa två satte sig i spetsen; jag, för min del, stannade efter, i afsikt att ge dem tid och uppehöll *La Pie* med att jämte henne dricka ännu några koppar kaffe, allt under det jag utbredde mig

---

[1] *Grefvinnan Charlotta Fredrika von Fersen, född Sparre*, f. 1719, † den 20 december 1795 i Stockholm. Genom sitt äktenskap moder till de bekanta tvenne systrarna von Fersen, hvilka jämte grefvinnan von Meyerfelt i memoarlitteraturen kallas »de tre gracerna».

om *l'Etourdi*, hvilken, trots hennes vrede mot honom, ännu låg henne om hjärtat. Efter en kvarts timmes räsonnemang gingo vi efter till trädgården, och då jag genast fick syn på de båda älskande i slutet af en allée, förde jag *La Pie*» in i en annan, där jag i min tur började göra henne några små förklaringar, hvilka gåfvo mig förevändning att promenera i långsam takt, och på detta sätt drog jag ut på tiden för de andra, hvaraf de förstodo att väl begagna sig, ty efter hvad *d'Aiglechamps* sedan sagt mig, var det då som de svuro hvarandra ömsesidigt en evig trohet och gåfvo hvarandra oskyldiga vedermälen därpå, dock utan att ännu ingå en formell förlofning. *d'Aiglechamps* tog ur sin ficka ett guldur som han bad *Silvie* emottaga som ett visserligen obetydligt tecken af hans kärlek, men som skulle återkalla honom äfven frånvarande i hennes minne. Det var i detta ögonblick, som *La Pie* och jag närmade oss, och detta kom dem att afbryta det ömma samtalet. Som vädret ej var så synnerligen vackert, begåfvo vi oss tillbaka till slottet. Jag förde nu talet på vår förestående afresa, men våra förtjusande värdinnor föreslogo oss att kvarstanna till supén, hvilket förslag vi antogo med största förnöjelse. *La Pie* hade ett bref att skrifva, och sedan hon gjort oss sin ursäkt, satte hon sig ned vid skrifbordet för att afsluta det. De älskande drogo sig till förmaket och i afsikt att lämna dem ostörda gick jag ut för att göra en promenad på egen hand...»

Följer så en liten tur kring ön med naturbeskrifning och dithörande reflektioner, hvarunder författarens tankar helt naturligt röra sig kring hufvudpersonerna i det lilla äfventyr, hvari han blifvit indragen. Han vaknar ur sina drömmerier vid ljudet af sin egen röst, som säger: — *d'Aiglechamps*, du är lycklig, som kunnat vinna en så förtjusande kvinnas kärlek!» — Och då en röst i hans inre börjar förebrå honom det nästan alltför varma intresse, han finner i sin väns utvalda, tager författaren fram sin anteckningsbok, för att förströ sig, och gör däri följande utkast till *Silvies* porträtt:

Silvie är i blomman af sin ålder, hon är liten men välväxt och för sig ledigt. Hon har en strålande vacker hy, hvitare än snön och rödare än rosen. Formen på hennes ansikte är mera rund än oval, hon har mörkt hår, bred panna och bruna ögon, hvilka allt efter hennes känslostämning äro eldiga eller trånande, men alltid lika tjusande; näsan är liten och munnen likaså. Lägg härtill den skönaste barm i verlden samt vackra

händer,[1] och ni har den fagra *Silvies* porträtt. Hvad hennes sinnelag angår, så har jag sett henne för litet för att kunna grundligt döma därom, men jag behöfde blott ett ögonblick för att finna, att hon eger en fin och känslig uppfattning, som det blott fattas världserfarenhet och god ledning för att ytterligare utveckla. Hon tyckes mera glad än dyster, gör gärna små satiriska infall — utan att förtala — och drifver dem icke för långt, afhållen af sitt välvilliga sinnelag. Hon är icke främmande för ömheten — tvärtom, hennes unga hjärta är mottagligt för denna känsla, som hennes medfödda blygsamhet likväl torde ständigt hålla inom gränserna för den strängaste dygd, såvida goda råd alltid äro till hands att för henne framhålla de faror, världens smicker och förföriska nöjen ofta kunna medföra. Kort och godt, *Silvie* torde göra *d'Aiglechamps* till den lyckligaste bland dödlige, om hon alltid förblir sådan hon nu är, och *La Pie* ej meddelar henne några af sina fel, hvilka likväl hos denna motvägas af många förtjänster.»

»Se här hurudan hon framställer sig för mig: *La Pie* är väl växt, hon har ett rundt ansigte, stora bruna ögon, bländande hy och liten mun. Hennes blick är liflig och eldig, till och med en smula stolt, hennes hållning ädel och ledig, hennes sätt obesväradt. Hon har ett skarpt och genomträngande förstånd, en stark och liflig inbillning, som kommer henne att hos dem, hvilka misshaga henne, upptäcka fel, hvilka de ej ha, och dem hon gärna omtalar för andra, framställande saken på ett oskyldigt och roande sätt. Hon har ett gladt lynne, hennes sätt att tala är raskt men behagligt och hennes konversation underhållande, såsom fallet alltid är med dem, hvilka ha en satirisk ådra. Hon växlar humör lika lätt som hon byter toalett; det är ett ögonblicks verk att göra henne till sin ursinnigaste fiende, men det går lika fort att försona henne. Hon är alltför mottaglig för lidelsernas invärkan, för att ej vara underkastad den mäktigaste af dem alla — kärleken. Hon älskar med våldsamhet, men jag tror, att lågan hos henne hastigt nog afsvalnar, med ett ord, den som skulle göra henne till en trogen maka torde behöfva en Argus' ögon, en Salomos förstånd och en Herkules' krafter. Med allt detta är *La Pie* en älskvärd kvinna och tjusar medelst sina såväl kroppsliga som andliga egenskaper.»

---

[1] Författaren hade äfven tillagt »och vackra fötter», men vid närmare besinnande har han i sitt manuskript utstrukit dessa ord.

Efter att sålunda ha tecknat de båda systrarnas porträtt begaf jag mig åter till slottet, där jag fann bordet dukadt. Under supén kom man och meddelade oss underrättelsen, att det blåst upp till storm, och att vi ej kunde passera sundet. Långt ifrån att oroa oss försatte detta budskap oss i den gladaste stämning genom det tillfälle, som därigenom gafs oss, att förlänga den angenäma vistelsen på slottet. Vi beslöto likväl att resa vid dagens inbrott och att afvakta detta vid bordet under samtal. Så skedde, och vår sålunda förlängda supé räckte mer än i åtta timmar — men så angenäma timmar, att tiden tycktes oss gå alldeles för fort. *La Pie* och *Silvie* strålade af skönhet, deras konversation blixtrade af kvickhet, så att jag och *d'Aiglechamps* drogos oemotståndligt under inflytandet af deras förtrollande begåfning. Hela världen passerade revy, och hvar och en af oss sade sin tanke med fullständig öppenhet. *Sot-en-Coeur* fick sin beskärda del. *La Pie* omtalade några drag rörande honom, hvilka lade i dagen hans girighet och gåfvo anledning till reflektioner öfver ödets nyck att ställa dylika människor på höjdpunkten af världslig lycka, under det att mången med ädelt sinne får sträfva sig fram i elände. *La Pie* gaf krydda åt samtalet genom saltet af sin satir, och timmarne förflöto så angenämt, att vi skulle önskat draga ut på samkvämet i oändlighet — men morgonen som grydde gjorde slut på nöjet.[1] Det var då vi kommo öfverens att gifva hvarandra några små tecken till hågkomst. Jag gaf *La Pie* en liten ring, som jag bar, och i utbyte förärade hon mig en liten börs med torkade blommor samt *d'Aiglechamps* en kam af agat. Af *Silvie* fingo vi ingenting, men hon försäkrade, att hon skulle minnas oss ändå. Slutligen kom uppbrottets stund; vi togo afsked af *La Pie*, men *Silvie* ville ovillkorligen följa oss till stranden; *d'Aiglechamps* bjöd henne armen, och hon ledsagade oss till båten, där de båda älskande sade hvarandra farväl med tårar i ögonen trots all ansträngning att bibehålla sitt lugn. Jag kysste *Silvies* hand, och båten aflägsnade oss snart ur hennes åsyn...»

Resan fortsättes »i kaross», och de första stunderna ägnas helt naturligt åt meningsutbyten öfver hvad som passerat;

---

[1] Hela denna scen — två unga adelsmän, som komma på besök till ett stort slott, der de gästfritt mottagas af tvenne unga flickor som för tillfället befinna sig ensamma där; denna supé på fyra man hand förlängd till långt fram på morgonen — torde med rätta förvåna den moderne läsaren, som är van vid hvad vår tids konvenans fordrar.

d'Aiglechamps begär få veta sin väns innersta tanke om de två förtjusande systrarne, och denne svarar genom att räcka fram sin anteckningsbok med de däri gjorda porträtten, hvilka *d'Aiglechamps* finner väl träffade. Den lycklige älskaren anförtror vidare sin vän hemligheten om det, likt ett slags »vårdtecken», bortgifna gulduret, men vännen ogillar ganska lifligt denna underpant på känslor, hvilkas varaktighet han anser, att *d'Aiglechamps* ej kan garantera hvarken hos sig själf eller *Silvie* — farhågor, som den senare naturligtvis finner obefogade och öfverflödiga, förvissad som han är om bådas ståndaktighet...[1]

Resan afbrytes följande dag genom ett besök, som aflägges hos en kusin till författaren — »*la jeune Gustafva*».[2] Denne får här tillfälle att taga afsked af sin syster,[3] som vistas å kusinens gods. Men uppehållet är kort, ty redan dagen därpå måste författaren offra sin broders- och släktkärlek åt vännens ifver att fortsätta färden, hvars slutliga mål — innan de lämna fädernejorden — är Skåne. Dit framkomma de efter fem dagar och välkomnas å *Monsieur Tintamarre's*[4] gods på bästa sätt af dennes maka.[5]

»Hon är ytterst älskvärd; utan att egentligen vara vacker, tjusar hon genom det fulländade behaget i sitt sätt; hon har ett godt hufvud, och hennes vänliga och förbindliga konversation vinner allas hjärtan; hon har ett välvilligt sinnelag, och aldrig finner man en vän som hon — med ett ord, hennes fromhet och dygd, hennes högsinthet, hennes medkänsla för de olyckliga, hennes karaktärsfasthet göra henne till en mönsterbild för sitt kön. Hon har hos sig en syster,[6] hvilken likväl ej synes utrustad med alla

[1] Värkligheten har öfvergått allt hvad författaren hade orsak att befara. Baron Adlerfelt gifte sig fyra gånger, första gången i Strassburg knappt ett år efter det omtalade besöket på Hörningsholm och fyra år, innan den vackra *Silvie* (då 23 år) kunde besluta sig att glömma honom och gifva sin hand åt sin kusin, friherre Lennart Ribbing.

[2] Författaren hade väl en kusin med detta namn, Gustafva Johanna Hamilton. Det kan vara om henne han talar. Hon skulle dock vid tidpunkten i fråga vara 8 år gammal.

[3] Det låter väl tänka sig, att en syster till författaren hade i uppdrag att öfvervaka ofvannämda unga kusins uppfostran och därför vistades å dennas gods.

[4] *Malte Ramel*, f. den 6 augusti 1684, † den 22 januari 1752. Han vistades större delen af sitt lif på sina vidsträckta gods, i synnerhet på Maltesholm, der han dog. Namnet *Tintamarre* stämmer icke öfverens med det beröm O. von Dalin egnar honom.

[5] *Gertrud Elisabeth von Liewen*, dotter af riksrådet grefve H. H. von Liewen och Marg. Juliana von Thiesenhausen, f. 1707, † den 31 juli 1765 i Stockholm. Gift med Malte Ramel i hans andra gifte.

[6] Huruvida härmed afses *Henrika Juliana von Liewen*, som sedan blef gift med friherre Hårleman, eller en ogift syster, *Anna Christina von Liewen*, hvilken, enligt Sv. Ad. Ättartaflor, hade 12 fingrar, kan ej afgöras. I dagboken står om henne i en not: »*passant pour très ridicule*».

dessa egenskaper. Naturen har gifvit henne ett vackrare ansigte, ytterligare tilldragande genom ungdomens behag, och systerns fina väsende har länge tjänat henne som exempel och hos henne framkallat ett hänsynsfullt uppträdande gent emot alla, men jag vet ej, om hon delar *Madame Tintamarre's* tänkesätt i öfrigt; det tycks åtminstone, som om hon ej eger dennas öfverseende med andras fel, ej heller ha de gemensamt den äldre systerns fasthet i karaktären. Hennes toalett ligger henne mycket om hjärtat, och en vacker kvinna har svårt att vinna hennes vänskap. Detta är orsaken till hennes köld mot *Pomla*,[1] grefvinnans sällskapsdam och stora gunstling. Denna unga flicka intager medelst ett par bruna ögon, blixtrande af liflighet, kolsvart hår och ett ledigt sätt, med hvilka yttre behag hon förenar ett gladt lynne samt en fin och skarp intelligens. Hennes konversation är älskvärd, hennes blickar äro än varma, än smäktande allt efter det mål, hon har i sinnet, och hennes hjärta skapadt att älska. Med sina talanger har hon vunnit många tillbedjare, bland andra äfven *d'Aiglechamps*, hvilken nu vid återseendet icke kunde annat än finna henne förtjusande...»

Tre dagar förflyta under de förströelser, landtlifvet på ett stort gods har att erbjuda, och tillvarons ljuflighet är för författaren endast grumlad af, hvad han kallar sin naturliga afundsjuka, hvilken hviskar honom i örat, att den charmanta värdinnan ger *d'Aiglechamps* företrädet i sin sympati. Att detta gifvetvis är förhållandet med *Pomla*, tyckes endast en naturlig följd af hvad som förut passerat dem emellan, och författaren kan icke neka sin beundran åt den orubbligt goda min, hvarmed grefve *Nonchalant*[2] bevittnar deras förtrolighet. Grefve *Nonchalant* är nämligen ursinnigt förälskad i den pikanta *Pomla*. Och så uppträder en ny personlighet på scenen, grefve *Remuant*,[3] grefvinnans äldre bror.

---

[1] *Pomla*, som af författaren kallas »suivante de la comtesse», angifves i en not i originalet såsom »*Mad. Polo*(?) *née Demaré*(?)», hvilket synes antyda att personen i fråga sedermera blifvit gift. Med anledning af den otydliga skriften hafva familjenamnen ej kunnat med full säkerhet tydas.

[2] En annotation nederst på sidan i manuskriptet tillkännagifver, att grefve *Nonchalant* skulle vara grefve *Carl Emil Lewenhaupt* (sedermera landtmarskalk m. m.). Då denna not icke är skrifven af författaren själf, kan man så mycket mindre fästa afseende därvid, som han längre fram nämner *Nonchalant* såsom bror till grefvinnan Ramel och hennes syster, således grefve *Carl Fredrik Liewen*, f. den 13 januari 1721, † den 26 mars 1763. Öfverste.

[3] Grefve *Hans Henrik von Liewen*, f. 1704, † den 25 november 1781 i Stockholm. Ogift. Riksråd, öfverstemarskalk m. m.

»Det är en mycket angenäm person dels på grund af sitt goda hufvud, dels till följd af sin stora världserfarenhet; intet företag synes honom för svårt, och de, som äro hans fiender, göra bäst i att se sig väl för.» Grefve *Nonchalant* skall åtfölja de bägge vännerna på deras utrikes resa. De åtskiljas nu för några dagar men öfverenskomma att åter sammanträffa på ett af grefvinnans andra gods, der en festlighet skall ega rum endera dagen. Våra resande göra nu ett besök i Malmö, där de hufvudsakligast äro upptagna af förberedelser till den slutliga afresan, men förberedelser af en art, som torde öfverraska hos ett par unga krigsmän stadda på äfventyr. »Vi ägnade denna tid åt andaktsöfningar, då det nödvändigaste af allt, innan man företager sig någonting här i världen, är att försona sig med den gode Guden, mot hvilken vi dagligen synda, och utan hvilkens bistånd alla våra företag äro fåfänga.» — Därefter påträffa vi sällskapet återigen samladt på landet hos grefvinnan *Tintamarre* — på ett annat af hennes gods — dit våra vänner medföra stora nyheter, nämligen att grefve *Tessin* och hans grefvinna äro på väg till Ystad. Grefvinnan *Tintamarre* vill gärna träffa dem, och *Monsieur Remuant* brinner af längtan att skåda *La belle Iris;* man bestämmer sig sålunda för att samma dag resa till Ystad. Men häremot inlägges en allvarlig protest af *Monsieur Tintamarre.* »Att resa på en söndag syntes vara ett oförlåtligt brott i en så from mans ögon». Också inskränker man sig till att afsända en kurir till Ystad för att underrätta sig om, huru länge grefve Tessin ämnar stanna där. Då kuriren afgått, beger sig *Monsieur Tintamarre* till kyrkan medtagande sin hustru och svägerska. »Han är, som redan jag sagt, mycket from eller kanske rent af en smula bigott. Hans ålder gör, att han finner fåfänglighet i alla nöjen, ehuru han af artighet och tillmötesgående mot sin hustru går in på allt, hvad hon föreslår i den vägen. Han saknar hvarken hufvud eller bildning, men den motvilja han sedan länge känner för stora världen har kommit honom att förgäta en verldsmans sätt. Han är hederlig och rättskaffens, frikostig och välgörande, ehuruväl man att döma af hans yttre kunde taga honom för modellen till Molières »Den girige.

Dagen användes på sedvanligt vis i öfrigt; följande dag nytt kyrkobesök af värdfolket, men därunder återkommer kuriren från Ystad med varma hälsningar från grefvinnan *Tessin* till grefvinnan *Tintamarre*, och detta budskap kommer herrskapet att bestämma sig för omedelbar afresa till Ystad. Färden sker lika an-

genämt som snabbt; monsieur *Remuant*, hvilken, som sagdt, är personligen intresserad i saken, tager tömmarne och sköter dem så väl, att sju svenska mil tillryggaläggas på mindre än sex timmar. Vid framkomsten mottagas de af grefvinnan *Tessin* och *La belle Iris;* grefven är på jakt med sin uppvaktning. Te serveras, och *Monsieur Remuant* lyckas att anordna åt sig en tête-à-tête med sina tankars föremål. »Ingen kan vara älskvärdare än *Iris*. Hon är liten men väl växt, med rund ansiktsform, milda och lifliga ögon, mörkt hår, ögonbrynen liksom målade, en hy af ros och lilja, liten mun och vacker barm. Hennes själsegenskaper öfvergå hennes kroppsliga behag. Hon har ett gladt lynne och ett klart förstånd, uppodladt såväl genom läsning som umgänge i stora världen. Hon är ömsint och dygdig, hennes känslor äro rena och hennes sätt det mest vinnande, man kan tänka sig. Med dessa förtjänster kan man icke upptäcka hos henne ett enda fel, om icke möjligen, att hon tycks lägga något för mycket an på att göra sina naturliga egenskaper gällande.»

Längre fram på kvällen återkommer grefve *Tessin* från sitt jaktparti: »Han är en ädling alltför väl känd genom sina utmärkta egenskaper för att jag skall behöfva yttra mig däröfver. Hans följe var talrikt, många personer begagnade sig af det tillfälle, grefvens resa erbjöd dem, att få visa sig och självfva se världen».[1]

Huruvida de tvenne ursprungliga reskamraterna ha haft för afsikt allt ifrån början att sluta sig till grefve *Tessins* följe, detta framgår ej af dagboken. Vi ha funnit, hurusom *Nonchalant* förenat sig med dem, och nu förstärkes kotteriet med en fjerde

---

[1] Beskickningen utmärkte sig enl. Fryxell genom prakt och dyrbarhet samt ej minst genom de däri deltagande personligheterna; främst grefve Carl Gustaf Tessin och hans grefvinna, född Sparre, bägge mönster af behag och artighet; därnäst deras slägting, den sköna och älskvärda Charlotta Fredrika Sparre («la belle Iris»), (se ofvan), och därjämte ett stort antal unga svenska ädlingar, bl. a.: *Erik Brahe*, *Carl von Fersen*, *Horn*, *H. H. von Liewen*, *Taube* och *Erik Wrangel*, alla lysande genom personliga egenskaper, hög börd och prakt; resan skall hafva kostat hvar och en bland dem omkring 1000 dukater. Förmälningshögtidligheterna blefvo af preussiska hofvet firade med flere dagars festligheter och lysande tillställningar, och af Tessin med en fest, hvars like i smak och dyrbarhet Berlin sällan skådat.

»I *Fordomdags kulturhistoriska utkast och berättelser*» af Gustaf Björlin förekommer en berättelse kallad: »*Herr von Böhnens straffpokaler*». Häri skildras ett gille bland de svenske herrar, som utgjorde grefve Tessins följe på ambassaden till Berlin, och nämnas som deltagare i gillet: öfverstelöjtnanteu *Johan Mauritz Klinckowström*, 52 år, grefvarne *Karl Reinhold von Fersen*, 28 år, och *Karl Harald Strömfelt* 35 år; friherrarne *Erik Wrangel*, 23 år, *Karl Filip Sack*, 18 år och *Axel Johan Kurck*, 25 år samt herrar *Johan Kaspar von Böhnen*, 22 år och *Karl Henrik Ridderstedt*, 30 år. Till ofvanstående kunna läggas namnen *Posse* och *Bielke* enl. Heidenstam: *La Reine Louise Ulrique*.

reskamrat, *le comte Solide.*[1] Efter ett afskedsbesök å grefvinnan *Tintamarres* slott m. fl. höflighetsåtgärder finna vi så slutligen dessa fyra — jämte en af grefve Tessins sekreterare, som dock ej faller författaren i smaken, samt några andra bipersoner — vederbörligen installerade på ett fartyg styrande kurs på Stralsund. Vädret är lugnt, farten ringa, och författaren har godt tillfälle att ägna sig åt en af sina favoritsysselsättningar. Han tar sin anteckningsbok och gör på följande sätt sin egen och sina vänners yttre och inre karaktäristik vid denna tidpunkt.

»Mitt utseende är tämligen hyggligt, jag är snarare blond än mörklagd, nästan för liten till växten för en karl men ganska välbildad. Mina anletsdrag äro regelbundna och mitt sätt att vara kan nog bli rätt passabelt, då sällskapslifvet hunnit göra mig mera obesvärad, och världserfarenheten stadgat hvad som nu är osäkert i mitt uppträdande. Jag har visserligen icke något skarpt hufvud, men mitt förstånd är ej heller bland de mest inskränkta. Den omsorg, man nedlagt på min uppfostran, har åtminstone lärt mig att tänka, ehuru passionen ofta förleder mig till handlingar, som jag vid eftertanke ångrar. Mitt lynne är mera sorgbundet än gladt till följd af de motgångar jag haft. Jag har ett ömt sinnelag, jag älskar mina vänner lidelsefullt, jag är svartsjuk samt kan bli misstänksam och orolig vid minsta anledning från deras sida, hvilket gör, att jag har svårt att behålla dem, om jag ej träffar sådana, som likna mig själf. Sådan är jag äfven, då det rör sig om kärlek, och en älskarinna kan icke göra nog mycket för att bevisa, att hon älskar mig. Jag är icke utan gudsfruktan, de olyckor, som drabbat mig, hafva tillräckligt lärt mig, att det är hos den Högste allena, vi böra söka vår tillflykt. Detta oaktadt är jag allt för fallen att låta världens nöjen och lyckan förströ mig från min plikt. Falskhet och elakhet hafva alltid synts mig förhatliga, men jag afhåller mig med möda från att öfva min satir i vänners sällskap. Omtanken för framtiden framkallar ofta hos mig en pinsam obeslutamhet. Högmod är ej min svaghet, men en smula egenkärlek gör mig just ej så missbelåten med mig själf. Den dåliga tanke jag har om världen i allmänhet i förening med kärlek till frihet och oberoende göra mig i högsta grad fallen för ett lugnt och stilla lif, hvilket endast min ekonomiska ställning, hindrar mig att välja. Äran lockar mig, emedan jag ej kan försumma mitt goda namn och rykte, hvilket ligger mig allt för myc-

[1] Hvem författaren menar med »*comte Solide*» har ej kunnat utrönas.

ket om hjärtat. Jag känner ingen lystnad efter guld, men skulle vilja vara rik för att kunna uppträda på ett lika värdigt sätt som många andra. Vin och spel ha föga lockelse för mig. Jag önskar, jag kunde säga detsamma hvad beträffar kvinnorna. Jag röres af andras olycka och anser som min plikt att hjälpa, där jag kan. Det finns ingenting jag afskyr mera än en otacksam människa och skulle icke nog kunna straffa den, som visade sig sådan mot mig. Jag tänker för litet på mina affärer ibland för att vara en god ekonom. Skvaller synes mig ovärdigt en hederlig man. Också äro andras hemligheter i säkert förvar hos mig, men hvad mina egna angår, måste jag ha någon att anförtro mig åt, och genom för liten misstänksamhet öppnar jag ofta mitt hjärta, innan jag känner den, jag har att göra med. Sådan är jag eller förefaller jag mig vara. En annan torde kanske afbilda mig mera träffande, men ej med lika stort öfverseende med mina fel.

d'Aiglechamps är något längre än jag, väl växt med ett ledigt och vinnande sätt. Hans ansikte är icke vackert men öppet, hans ögon äro fulla af eld med ett uttryck af ömhet, då hans hjärta är såradt, och skalkaktiga nog, då han låter sin satir flöda, hvilket han mycket gärna gör. Han kan känna gudsfruktan, dä de världsliga nöjen, af hvilka han är upptagen, lämna honom tid därtill. Ärelystnaden styr honom. Det finns ingen ställning för lysande för honom att eftersträfva och han vill gärna vara den förste i laget. Han har ett genomträngande skarpt förstånd och är synnerligen intresserad af sitt yrke. Kärleken har ett suveränt välde öfver hans sinne; han kan icke se en vacker kvinna utan att älska henne och glömmer därvid allt annat i världen. Han är mottaglig för vänskapen och står med nöje till sina vänners tjänst, men den, som vill ega hans vänskap, får använda mycken möda för att kunna bibehålla densamma. Han är häftig och förfäktar sina åsikter med ständaktighet, dock utan att ådraga sig gräl, hvilket han undviker så långt hedern tillåter. Han har ett gladt, till och med en smula ystert lynne. Hemligheter, som man anförtror honom, äro i säkert förvar. Han fattar allt för raskt sina beslut för att kunna väl öfverväga allt, hvad han företager sig. Vin och spel lämna honom oberörd, men alla andra nöjen — världen med ett ord — locka honom mycket.

Nonchalant liknar honom härutinnan. Alla nöjen, hvaraf han kan njuta sitt lystmäte i all bekvämlighet, äro för honom tilldragande, men främst sätter han kärlek, spel och ett godt bord — och i kärlek är han ej bland de beständigaste. Detta hindrar

ej, att han är en god och oförarglig människa. Han håller nog af sina vänner, men dessa få ursäkta, att han roar sig på deras bekostnad, om han finner tillfälle till ett godt skämt. Han är icke rik, men skulle vilja vara det för att kunna kläda sig fint, lysa i världen och må godt, men äfven för att hjälpa andra, ty han har ett godt hjärta. Äran är en sak, som det är förenadt med allt för mycken möda att vinna, för att han skulle sträfva därefter, och om han icke uppoffrar henne för ett lugnt och njutningsrikt lif, så är det ej hans förtjänst. Han har ett synnerligen oroligt lynne; ögonblickets vedermöda tycks honom alltid den värsta; han måste hafva något af sina favoritnöjen att tänka på för att hålla humöret uppe. Han är icke ogrannlaga, om man gör honom ett förtroende, men utan all hänsyn för en hemlighet, som han lyckas uppspana på egen hand, ledd af sin medfödda nyfikenhet. Han är alltför öppenhjärtlig att kunna förställa sig, och de som misshaga honom, hafva ingen svårighet att märka det. Som blygheten icke hör till hans svaga sidor, begår han stundom små oafsiktliga ohöfligheter, alltför känslig i själfva värket för att vilja skaffa sig ovänner. Han har för resten ett ganska godt utseende, är lång och välväxt med blå, lifliga ögon, regelbundna drag och blek ansiktsfärg — i det hela en vacker ung man oaktadt hans något böjda och vårdslösa hållning.

Grefve Solide ser mycket väl ut. Han har ett öppet, manligt ansikte, ögon fulla af lif och milda på samma gång. Han har af naturen krusigt hår, en högväxt och ståtlig gestalt, breda axlar och säker hållning. Hans sätt är artigt och förekommande. Han har ett redigt hufvud och godt omdöme. Omtänksam och förutseende i allt hvad han företager sig, tänker han sig väl för, innan han talar och anförtror sig endast åt den, han väl känner, och behåller icke desto mindre alltid något för sig själf. Han har ett jämnt lynne, grundadt på religiositet; han tyckes sätta hela sin förtröstan till Gud och dyrkar honom såsom en god kristen anstår, utan bigotteri. Han är vänlig och förekommande men på samma gång fast och beslutsam samt hängifven sin plikt utan att afskräckas af faror eller besvärligheter. Hans ärelystnad består endast i sträfvande att söka uppfylla de fordringar en hederlig man ställer på sig själf; omsorgen om sin världsliga lycka öfverlåter han åt den Allsmäktige. Han är ordentlig i sin ekonomi, men skonar aldrig sin börs, då det gäller de fattige, hvilkas lidanden han icke kan se utan rörelse. Passionerna ha föga välde öfver honom; om det finns en lidelse, som skulle kunna få makt med

honom, vore det väl kärleken, hvilken svaghet likväl han väl förstår att dölja för världens ögon. Dessa äro hans förtjänster; jag är icke tillräckligt bekant med honom för att grundligt känna hans fel. Liksom hvarje dödlig måste han väl ha sina, och om jag skulle tänka mig något i den vägen, vore det litet egenkärlek, för mycken misstänksamhet och en smula förställning.»

Sedan porträtteringen blifvit afslutad, hvartill reskamraterna lämnat sin medvärkan sofvande, väckas dessa och resans enformighet skingras medelst spel. Följande morgon har man Rügen i sikte, och fram på dagen anländer flottiljen till Stralsund, först grefve *Tessins* jakt, som hälsas af fästningens kanoner.

Grefve Carl Gustaf Tessins ambassad beskrifves af samtida minnestecknare såsom något enastående; alla öfverensstämma i präktiga beskrifningar öfver den ståt, som vid detta tillfälle utvecklades af vår lysande representant. Baron Hamilton nämner likväl ej i sin dagbok något, som tyder på en särskild praktutveckling under uppehållet i Stralsund; detta kan likväl vara beroende derpå, att *la belle Iris* i hans ögon fördunklade allt och alla.

Några af hans egna ord rörande sällskapslifvet och de tongifvande i Stralsund torde intressera.

»Vår första åtgärd efter landstigningen var att uppvakta grefven och grefvinnan *Tessin*, hvarpå vi gingo att aflägga ett besök hos *Monsieur Klin* . . »,[1] där vi träffade öfverste Schwerin,[2] hvilken visade sig på allt sätt förekommande samt bjöd på middag. Vi antogo inbjudningen och gjorde vår reverens för hans maka — en mycket artig och förbindlig dam — samt tre döttrar, hvilka ha ett särdeles godt sätt och ingalunda sakna hufvud, men som säkerligen aldrig riskera att förväxlas med de tre gracerna. Efter måltiden åtskildes sällskapet, emedan alla sade sig vara trötta efter resan. Jag och mina kamrater tillbragte återstoden af kvällen i sällskap med grefve *de Talon*,[3] en vacker och älskvärd man, som varit mycket med i världen, har en världsmans sätt, är kvick och gladlynt men lättsinnig och ostadig. Grefve *Courant*-

[1] Sannolikt Frih. *T. A. Klinckowström*, f. 1693, † den 16 jan. 1765. Kansler och direktor för Pommerska regeringen.

[2] Frih. *Claus Philip von Schwerin*, f. den 24 mars 1689, † den 10 december 1748: öfverste vid det i Stralsund garnisonerade regementet sedan 1737; kommendant därstädes sedan 1743; generalmajor 1746. Var sedan 1716 gift med Maria Johanna Burensköld, dotter till baron Jakob Burensköld. I detta äktenskap föddes en son (sedermera grefve von Schwerin) samt trenne döttrar.

[3] Grefve *C. R. von Fersen*, sedermera öfverhofjägmästare samt en af rikets herrar. Han blef fyra år senare gift med »*La belle Iris*».

champs[1] var också med, en vacker karl, ljuslagd, med ett skarpt och genomträngande förstånd men mycket elak; han skonar ingen och gör hvar och en, som tillåter det, till föremål för sitt skämt — detta fick baron *Innocent*[2] erfara. Denne ser bra ut, är rik, har ett ovanligt godt hjärta, är stillsam, artig och förekommande men mycket medelmåttigt begåfvad — — —

Följande dagen voro vi åter på middag hos kommendanten och hade mycket roligt. *La belle Iris* bidrog icke minst att göra samvaron förtjusande — den mest afskyvärda dessert blir en läckerhet i hennes sällskap. Också var det kring henne, som alla samlades, och hon kunde räkna lika många beundrare, som det fanns kavaljerer. Äfven jag var bland deras antal, hur liten anledning det än fanns för mig, som ingenting hade att hoppas; detta oaktadt var jag förälskad, och jag känner, att jag alltid skall ägna henne den hyllning, som tillkommer hennes behag och hennes talanger. Efter måltiden åtföljde vi grefve *Tessin* till guvernören,[3] som jämte sin maka anländt till staden, och hade grefve *Tessin* den godheten att föreställa oss — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —

Dagen därpå dinerade vi hos grefve Meijerfelt; bland gästerna var också grefve *Putbus*[4] samt några regeringsråd, hvaraf det finns en mängd i Pommern, tack vare Hans Majestät, som alltid varit mycket frikostig i utdelande af titlar. På eftermiddagen infann sig hela adeln för att göra grefvinnorna sin uppvaktning. Jag tillstår, att åsynen af de tyska damerna uppställda i grefvinnans salong gjorde på mig intrycket af, att grefvinnan ämnade ge en föreställning i tysk komedi till vår förlustelse; deras koaffyrer och toaletter voro så utstyrda med band, remsor och gnistrande kristaller och upptogo dessa damer så stor plats, att man knappast kunde komma in i rummet.» — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —

Så följa dagarne på hvarandra med omväxlande middagar och supéer hufvudsakligast hos guvernören och kommendanten och den ena festligheten naturligtvis lik den andra. *La belle Iris* härjar grymt bland de unge herrarnes hjärtan; vår hjältes

---

[1] Antagligen grefve *Carl Posse*, f. 1719, † 1791. Hofmarskalk.

[2] Möjligen friherre (sedan grefve) *Gustaf Adolf Horn till Åminne*, f. 1721, † 1793. President.

[3] Generalguvernör öfver Pommern var sedan länge grefve *J. A. Meyerfelt*, vid tidpunkten ifråga omkring 80 år gammal.

[4] Sannolikt grefve *M. N. Putbus*, som vid denna tid var president i Wismarska tribunalet.

öde i detta afseende veta vi redan, längre fram är det grefve *de Talon's* tur, »ehuru hans kärlek hör till den sorten, som han ägnar alla vackra flickor», och slutligen finna vi till vår smärta, att äfven vännen *d'Aiglechamps* tycks fallen för att stundtals glömma bort, hvad han lofvade den vackra *Silvie* i trädgården. Däremellan upptager dagboken utflykter i staden och trakten med beskrifning på sevärdheterna, icke förglömmandes det hus, som Carl XII bebodde på hemvägen från Bender. Och så randas dagen för ambassadens afresa, hvilket äfven är signal för vårt kotteri att bryta upp. Vi skola icke följa dem vidare. Författarens enskilda lefnadsöden ligga utom området för denna uppsats — den som skall skrifva hans biografi torde få anledning intressera sig för den återstående delen af dagboken.

Stockholms öfverståthållare.

Af N. v. D.

Friherre Schering Rosenhane.

Enligt en gammal, länge allmänt omfattad tradition skall den först i midten af 1500-talet framträdande ätten Rosenhane varit en gren af den högförnäma, med Vasahuset nära befryndade slägt, som förde tre rosor i sitt vapen. Liksom så många andra traditioner har emellertid äfven denna blifvit utsatt för kritik från en nyare forsknings sida, kritik, hvilkan gjort den lysande härstamningen högst tvifvelaktig. Men vare härmed huru som helst. Tack vare äktenskapsförbindelser med rika och förnäma familjer och framför allt tack vare sina medlemmars personliga duglighet lyckades inom kort denna ätt med framgång häfda sin plats i den svenska adelns främsta led. Stamfadern Göran Johansson var ståthållare och amiral. Hans son Johan Rosenhane blef hertig Carls råd, »riksens öfverste secretarius» samt ståthållare på Nyköpings slott och gifte sig 1606 med Catharina Scheringsdotter, tillhörande en högt ansedd, kort derefter utslocknad ätt med namnet Arp.

Tre år senare föddes å Torp i Södermanland dessa makars äldste son, Schering. Efter att i hemmet hafva erhållit sin första undervisning sändes han vid 12 års ålder jemte en yngre broder till skolan i Strengnäs, der de unga ädlingarne underkastades samma stränga behandling och enkla lefnadssätt, som i allmänhet kom de »gemena djeknegossarne» vid denna tid till del. Femton år gammal begaf sig Schering, som tidigt visade stort kunskapsbegär och mycken lätthet att lära, till Upsala för att der fullfölja sina studier. Dessa bedrefvos med stor grundlighet i fyra år, hvarefter den 19-årigen ynglingen ingick i statens tjenst och blef den förste adlige auskultant i Svea hofrätt.

FRIHERRE SCHERING ROSENHANE.
ÖFVERSTÅTHÅLLARE I STOCKHOLM 1652—1663.
(OLJEMÅLNING, TILLHÖRIG MAGISTRATEN I STOCKHOLM.)

Men en adelsmans uppfostran ansågs vid denna tid icke fullbordad, förrän han i främmande länder förvärfvat ytterligare kunskaper i förening med en verldsmans egenskaper. Rosenhane skyndade derför att begagna sig af det goda tillfälle, som erbjöd sig, då friherre Jakob Spens 1629 afgick som ambassadör till England, och slöt sig jemte några andra unga ädlingar till hans följe. Sedan ambassaden fullgjort sitt värf, fortsatte Rosenhane resan till Frankrike, der han i två år vistades och jemte färdighet i ridderliga öfningar särskildt vinnlade sig om att förvärfva kunskap i franska, engelska och italienska språken, en kunskap, som vid framtida diplomatiska förhandlingar blef honom af stor nytta.

Hemkommen 1631 befordrades han snart till assessor i Hofrätten, hvarifrån han dock kallades tre år senare för att blifva Stockholms förste ståthållare. Det var på Clas Flemings uttryckliga anhållan han erhöll denna befattning, och han blef nu den store mannens verksammaste medhjelpare i dennes jättearbete för hufvudstadens utveckling. Vid detta genomgripande omdaningsverk erhöll Rosenhane på sin del hvad som rörde handeln, näringarna och fattigvården äfvensom stadens styrelse och polisväsende, hvilket allt af honom med nit och omtanke ordnades. Han försummade dervid icke att tillgodogöra sig den erfarenhet, som i i utlandet vunnits, och på hans föranstaltande blef en person utsänd för att studera ifrågavarande förhållanden i kontinentens större städer.

Vid sidan af sin verksamhet som underståthållare hade han sig härjemte äfven sedan 1635 anförtrodt att som drottning Maria Eleonoras geheimehofråd förestå denna höga dams lifgeding.

Det utmärkta sätt, hvarpå han ordnat Stockholms förvaltning, föranledde snart regeringen att förflytta honom till ett annat om ock likartadt verksamhetsfält. Man önskade nämligen kraftigt befrämja staden Norrköpings uppkomst, och Rosenhane syntes vara rätte mannen härtill. I och för detta ändamål kallades han 1637 till landshöfding öfver Östergötland. I sex år beklädde han denna befattning och rättfärdigade derunder fullt de förhoppningar man fäst vid hans utnämning. Från denna tid förskrifva sig också Norrköpings uppblomstring och välstånd.

De dugande förmågorna fingo dock den tiden sällan förblifva länge i en och samma verksamhet, angelägen som man var att söka tillgodogöra sig deras tjenster på så många områden som möjligt. Då derför den långvariga tyska fejden nu syntes vilja nalkas sitt slut och fredsunderhandlingar öppnades

i städerna Osnabrück och Münster, blef Rosenhane 1643 utsedd till svensk resident i sistnämnda stad. Bland de talrika, ofta framstående här församlade diplomaterna vann han snart tack vare sin fina bildning och sin lugna, godlynta älskvärdhet stora sympatier, vida större än hans ständig sinsemellan tvistande embetsbröder i Osnabrück Johan Oxenstierna och Adler Salvius. De 4 år, Rosenhane här tillbragte, har han också i sin sedermera författade sjelfbiografi kallat »den bästa och roligaste tid jag i all min lifstid haft hafver». Han fick här njuta af umgänget med många lärde och vise män från olika delar af Europa, han fick öka sitt bibliotek med nya skatter, samt hade åtskillig tid öfrig till studier äfvensom till historiskt och politiskt författareskap. Som han äfven befann sig i den dåvarande europeiska politikens centrum, hade han rikt tillfälle att förvärfva insigter på statskonstens område. Ett bevis på det anseende, han här förvärfvat, var äfven den skådepenning, som de tyska ombuden vid fredskongressen läto slå öfver honom.

Det blef honom emellertid ej förunnadt att vara med om det stora fredsverkets fullbordande. Från Münster förflyttades han 1646 mot sin egen önskan som envoyé till Paris. Här synes han icke hafva gjort samma lycka. Med den allsmäktige ministern kardinal Mazarin, hvars försök att föra svenska regeringen bakom ljuset i vissa båda makterna rörande frågor han genomskådade och korsade, kom han snart på spänd fot. Förhållandet blef än värre, då kort derefter striden mellan Mazarin och oppositionen med högadeln och pariserparlamentet i spetsen utbröt. Rosenhane tog afgjordt parti för den senare och gick i sin fiendskap mot kardinalen ända derhän, att han i en vid denna tid utgifven skrift gjorde hans eminens och dennes statskonst till föremål för den skarpaste kritik. Uppbragt öfver detta föga diplomatiska handlingssätt utverkade Mazarin 1649 sin obeqväme motståndares hemkallande.

Ett år tillbragte nu Rosenhane utan statstjenst på sina gods, sysselsatt med sina kära böcker. Onåden blef dock ej långvarig. 1650 erhöll han en lysande upprättelse, då han af den unga drottningen inkallades i rådet. Att man ej förlorat förtroendet till hans diplomatiska förmåga, visade sig ock snart, enär han kort derefter förordnades att öfverresa till Tyskland för att i Bremen mottaga hyllning åt svenska kronan samt utföra en del underhandlingar och andra uppdrag, som stodo i samband med införlifvandet af Sveriges nyvunna besittningar. Äfven det Wismarska

tribunalet, afsedt att vara en öfverdomstol för Sveriges tyska provinser, blef af honom organiseradt.

Hemkommen från Tyskland utnämndes han 1652 till Stockholms öfverståthållare och upphöjdes kort derefter jemväl i friherrligt stånd. Efter Clas Flemings död hade ej mindre än trenne framstående män beklädt öfverståthållareembetet. Men ingenderas förvaltningstid hade varat mer än några år, och ingen af dem hade på denna korta tid hunnit uträtta synnerligen mycket för hufvudstadens bästa. Det blef nu Flemings fordne underståthållares och främste medhjelpares uppgift att fullfölja hans verk, och särskildt hans arbete för Stockholms försättande i ett mera ändamålsenligt och prydligt yttre skick, en uppgift, som han ock med kraft och framgång fullföljde. Jernvågen, södra brygghuset, den s. k. ryssgården på Södermalm med tillhörande verk, jernbroarne vid södra slussen, skeppsbron och åtskilliga andra anläggningar blefvo vid denna tid dels påbegynta, dels fullbordade. Härförutom umgicks Rosenhane med en plan att å Jerntorget låta uppföra en stor byggnad, som skulle innehålla såväl börs som bank, packhus, tullkammare m. m. Detta förslag blef dock ej utfördt lika litet som ett ännu större företag, som äfven skall hafva varit å bane. Det gällde ingenting mer eller mindre än att göra Södermalm till Stockholms förnämsta stadsdel. Ett nytt kungligt slott skulle der uppföras jemte byggnader för kollegierna, en arsenal m. m. Södermalm hade också vid denna tid sin glansperiod, och en stor del af aristokratien och diplomatiska kåren var derstädes bosatt.

Under sista året af sitt lif afgaf Rosenhane en vidlyftig berättelse om tillståndet i Stockholm, innehållande jemväl förslag till politiväsendets ytterligare förbättring. Denna berättelse är af stort intresse och mycket upplysande för hufvudstadens dåvarande förhållanden.

De 11 år, under hvilka han innehade öfverståthållarebefattningen, upptogos emellertid i hög grad äfven af annan verksamhet. Så nödgades han tvenne gånger resa till Lübeck och derstädes länge uppehålla sig i och för deltagandet i fredsunderhandlingar med Polen äfven som utförandet af andra diplomatiska uppdrag. Men härjemte var han under hela denna tid verksam ledamot såväl af rådet som särskildt af kanslikollegium. Här fick han samarbeta med den store rikskansleren, för hvilken han synes hafva egt ej blott stor beundran utan äfven varm personlig sympati. Den stora duglighet, han härstädes ådagalade, hade äfven till följd,

att han blef en af dem, till hvilka drottning Kristina älskade att hänvända sig, då hon, trött på sin gamle vise mentor, sökte ersätta denne med en mera behaglig rådgifvare. Med förbigående af Oxenstierna var det åt Rosenhane hon också uppdrog att utarbeta en ny kansliordning. Det fordrades denne senares hela takt och skicklighet för att kunna fullgöra detta värf med bibehållande såväl af drottningens ynnest som kanslerens vänskap. Äfven vid den högtidliga akt, hvarvid Kristina afsade sig tronen, var det Rosenhane, som i sin chefs ställe fick uppläsa afsägelsehandlingen och sedan med »ett vackert tal» besvara drottningens »oration».

Hos drottning Kristina hade Rosenhane under nästan hela hennes regering stått synnerligen väl anskrifven och detta ej blott på grund af sin embetsmannaduglighet. Den snillrika drottningen satte högt värde på hans klara hufvud och omfattande kunskaper. Hon brukade också gerna samtala med honom i lärda ämnen, samt äfvenledes med honom föra en liflig brefväxling, då han vistades som sändebud i utlandet. Denna bevågenhet å högsta ort synes äfven hafva fortfarit efter tronskiftet. När konung Carl X drog ut i härnad mot Polen, önskade han hafva Rosenhane som rådgifvare vid sin sida. Dennes dåvarande helsotillstånd omintetgjorde väl ifrågavarande plan, men i stället fick han 1656 åtfölja drottning Hedvig Eleonora, då hon reste ut att besöka sin gemål i Preussen. Rosenhane vistades nu en tid i lägret och fick sig derunder åtskilliga diplomatiska uppdrag anförtrodda. Men som hans helsa ej stod ut med »det öfverdådiga fältlifvet», erhöll han tillstånd att vara drottningen följaktig äfven på hennes hemfärd. Dock kallades han ånyo till hären, då det andra danska kriget utbröt, och måste under fälttågets gång föra åtskilliga underhandlingar med de franska, engelska och holländska sändebuden, hvarjemte han sedan vid fredslutet med Danmark var ett af den svenska regeringens ombud.

Vid ordnandet af rikets styrelse efter Carl X:s död framträder äfven Rosenhane som en af de ledande statsmännen. Åt honom uppdrogs att författa det s. k. additamentet till 1634 års regeringsform, hvarigenom åtskilliga vigtiga förändringar vidtogos i detta Axel Oxenstiernas verk. Under den derpå följande förmyndarregeringen bistod han troget den ädle, statskloke riksskattmästaren Gustaf Bonde i hans ihärdiga kamp för en förutseende, varsam och hushållsaktig politik. Till denna regerings och ännu

FRIHERRE JAKOB ALBREKT VON LANTINGSHAUSEN.
ÖFVERSTÅTHÅLLARE I STOCKHOLM 1759—1769.
(OLJEMÅLNING, TILLHÖRIG MAGISTRATEN I STOCKHOLM.)

mer Sveriges olycka bortrycktes han emellertid redan 1663 af döden, endast 54 år gammal.

Schering Rosenhane var ej blott »en af tidens skarpsinnigaste statsmän», såsom han af en framstående häfdatecknare blifvit benämnd, samt en sällsynt dugande, i mångfaldiga värf pröfvad diplomatisk och administrativ förmåga. Han var äfven en man af mångsidig bildning, en stor bokvän, en förträfflig talare och en utmärkt skriftställare. I detta sistnämnda afseende har han förutom en del lärda arbeten och stridsskrifter också författat en skildring af sin lefnad, hvilken tillika med en intressant bild af tiden äfven lemnar oss en god inblick i Rosenhanes ädla, rättrådiga, godhjertade och anspråkslösa väsen. Dessa hans vinnande egenskaper vitsordas äfven af allt hvad man om honom känner samt af den stora aktning och varma tillgifvenhet han snart sagdt öfverallt i sin verksamhet lyckades förvärfva. Om bland den lysande rad af stormän, 1600-talets Sverige har att uppvisa, han måhända ej är att räkna som en af de främste i snille och dådkraft, framstår han helt visst som en af de älskvärdaste och mest sympatiske.

Rosenhane hade vid 27 års ålder äktat den 22-åriga Beata Sparre, hvilken han derförut i några år, såsom han i sin sjelfbiografi uppgifver, »courtiserat och kärligen tillskrifvit». I detta lyckliga äktenskap föddes 12 barn, af hvilka 10 nådde vuxen ålder. 3 af sönerna blefvo framstående embetsmän.

Friherre Jakob Albrekt von Lantingshausen.

I staden Reval hade den från Nederländerna inflyttade slägten Lanting länge intagit en aktad ställning, då en af dess medlemmar, som valt krigarebanan, 1651 erhöll svensk adlig värdighet. Hans son steg till generaladjutant och stupade i Carl XII:s krig mot Polen 1704. Undan den förödelse, som kort derpå öfvergick Estland, synes enkan Jakobina Staël von Holstein med sina barn hafva sökt sin tillflykt i Sverige, der hon hos den med henne nära befryndade slägten Fersen kunde räkna på hjelp och beskydd. Sannolikt var det ock genom denna familjs bemedling hennes ende son Jakob Albrekt, född i Reval 1699, vid 14 års ålder blef antagen som page vid hofvet. Tre år senare inträdde

den unge mannen i krigstjenst, blef först volontär och ett år derefter underofficer vid Lifgardet samt i begynnelsen af 1718 fänrik vid Halländska regemente. Han fick nu taga del i Carl XII:s sista fälttåg äfvensom i de närmast följande årens strider, utmärkte sig och befordrades till löjtnant. Men så kom fredslutet och, då det regemente den unge Lantingshausen tillhörde nu indrogs, erhöll han sjelf 1722 afsked med kaptens titel.

Beröfvad alla utsigter till fortkomst på krigarebanan i sitt hemland beslöt han att gå i fransk tjenst och anstäldes 1724 som löjtnant vid Elsass' infanteri. Frankrike befann sig emellertid vid denna tid i fred, och den unge svensken fick derför tillbringa åtskilliga år i en enformig garnisonstjenstgöring. Den myckna tid, som denna lemnade öfrig, använde han att utvidga sitt vetande och särskildt att göra sig grundligt hemmastadd på det militära området. Han blef snart känd som en kunnig och duglig officer och kallades 1736 att som guvernör leda den unge hertig Christians af Zweibrücken och dennes yngre broders uppfostran, hvarefter han under de derpå följande 4 åren med de unga prinsarne besökte åtskilliga holländska och tyska universitet.

Det var nog ej utan afsigt, som en svensk blifvit utsedd till den unge hertigens uppfostrare. Denne furste var Carl XII:s närmaste manlige arfvinge, och liksom han i denna egenskap bekommit sin ryktbare frändes tyska hertigdöme, låg det ju nära till hands att antaga, att han äfven en gång kunde få tillträda hans svenska konungarike. Lantingshausen, som synes hafva hyst mycken tillgifvenhet för sin begåfvade elev, blef snart en ifrig anhängare af denna tanke och sökte genom sina fränder grefvarne Fersen och andra vänner i nämnda riktning bearbeta den allmänna meningen i Sverige. För att äfven vinna det mäktiga Frankrike härför reste han 1739 med sina furstliga lärjungar till Paris och lyckades utverka ett bestämdt löfte om franska hofvets medverkan.

De sålunda väckta förhoppningarne skulle emellertid bittert gäckas. Då det länge väntade tronföljarevalet slutligen egde rum, hade det föregåtts af det bedröfliga ryska kriget. För att erhålla en någorlunda dräglig fred nödgades man af Rysslands kejsarinnna mottaga den kronprins, hon behagat utse. Lantingshausen, hvilken efter slutadt guvernörsvärf återvändt till franska hären och med denna nu stred i det österrikiska successionskriget, skyndade derifrån till Stockholm för att verka för hertig Christians val men fick endast bevittna sitt partis nederlag, hvarefter han återvände till krigsskådeplatsen.

Efter att med utmärkelse hafva tagit del i de följande årens vapenskiften och derunder fullgjort flera af franska regeringen honom lemnade förtroendeuppdrag samt till belöning för sina tjenster befordrats till brigadier, lemnade han 1746 Frankrikes tjenst och återvände till Sverige. Han bevistade samma års riksdag, slöt sig till hattpartiet och blef genast insatt i en af städernas deputationer. Då sedermera under riksdagens lopp ett fredsbrott från Rysslands sida syntes hota, skyndade man att taga hans krigiska erfarenhet i anspråk. Utnämnd till generalmajor sändes han till Finland att biträda vid ordnadet af dess försvar. Likaledes blef han 1749, då Danmark i sin ordning syntes vilja gå anfallsvis till väga, af vederbörande uppmärksammad. Han utnämndes nu till chef för ett i Göteborg förlagdt regemente och fick dessutom en tid förvalta landshöfdingeembetet i länet. Flera militära inspektions- och andra uppdrag tillföllo honom ock under dessa år, utvisande det förtroende man satte till hans driftighet och insigter.

I riksdagsarbetet började han ock taga en mer och mer betydelsefull del. Vid 1751 års riksdag insattes han i sekreta utskottet, var en af hattpartiets kandidater till landtmarskalksvärdigheten och gjorde sig redan nu så gällande, att franske ambassadören kunde förklara, att riksdagens lyckliga förlopp borde tillskrifvas Lantingshausens och U. Scheffers kloka ledning. Alla försök att utvidga konungamakten hade också blifvit tillbakavisade. Men konungen, eller måhända rättare sagdt drottningen, ansåg sig likväl icke slagen. 1755 möttes man åter till förnyad kraftpröfning. Lantingshausen var alltjemt en af hattpartiets främste, ja hans hus blef mötesplatsen för dess ledande män. Också stod han synnerligen illa anskrifven vid hofvet och blef 4 gånger förgäfves af ständerna uppförd å riksrådsförslag. Sedan hofpartiets illa planlagda revolutionsförsök misslyckats, var han det oaktadt bland dem, som kraftigast sökte afstyra alla våldsamheter och partiförföljelser.

Efter riksdagens slut utsedd till ledamot af en kommission, som hade i uppdrag att taga närmare kännedom om tillståndet i Pommern, begaf han sig i juni 1757 till nämnda provins, men hade knappast dit anländt, förrän rådet fattade beslut om Sveriges deltagande i den stora striden mot konung Fredrik II af Preussen, det s. k. sjuåriga kriget. Han utnämndes nu till generallöjtnant och fick i uppdrag att mottaga och föra befälet öfver de från Sverige afsända trupperna, till dess den utsedde öfverbefälhaf-

varen hunnit anlända. Äfven derefter fortfor han att hafva ekonomien om hand, att sörja för härens utrustning och förplägning. Utan biträde af ett krigskommissariat nödgades han sjelf lägga hand vid en mängd detaljer och, då penningar från Sverige mycket sparsamt inflöto, ofta till den mest trängande nöds afhjelpande på egen kredit upplåna sådana. Han ådagalade i denna verksamhet en organisationsförmåga, ett nit och en arbetskraft, som tillvunno honom regeringens synnerliga erkännande.

Sedan tre ansedde generaler efter hvarandra innehaft öfverbefälet utan att med sina fåtaliga trupper kunna uträtta något af betydenhet, blef det i slutet af 1758 Lantingshausens tur att försöka sig i denna långt mera ansvars- än ärofulla befattning. Kort derefter angripen af en öfverlägsen preussisk styrka tvangs han efter några mindre strider att med sin hufvudstyrka söka skydd bakom Stralsunds vallar, hvarefter nämnda stad hela vintern blef af fienden blockerad. Här erhöll snart Lantingshausen underrättelse, att han blifvit utnämnd till Stockholms stads öfverståthållare, en utnämning, som han med glädje mottog i hopp att derigenom slippa ifrån ett befäl, hvarpå han redan tröttnat till följd af det ringa tillmötesgående, regeringen visat gent emot alla hans framställningar till afhjelpande af de rådande missförhållandena. De svårigheter, som mötte, då det gälde att finna en efterträdare, hvilken ville åtaga sig det otacksamma uppdraget, tvungo honom dock att tillsvidare qvarstå på sin post.

Då våren 1759 den preussiska styrkans aftåg från Pommern lemnade svenskarne tillfälle att rycka in i fiendens land, var det åter penningebristen, som förlamade all företagsamhet. Ändtligen i juli började dock hären att sätta sig i rörelse. Ånyo fick Lantingshausen anlita sin kredit för att erhålla de oundgängligaste medlen till fälttåget. Framryckningen gynnades denna gång af lyckan. Öarne Usedom och Wollin eröfrades, Stettin hotades och åtskilliga framgångsrika träffningar utkämpades. Vid vinterns inbrott drog sig hären likväl tillbaka till svenska Pommern. Här skulle den snart af fienden uppsökas. I januari 1760 begagnade sig preussarne af den starka kölden för att tåga öfver den frusna Peenefloden och söka öfverraska svenskarne. Men Lantingshausen var ställningen vuxen, tillbakavisade med kraft anfallet samt lyckades taga sjelfve den fientlige högste befälhafvaren till fånga.

Belåtenheten öfver den lyckliga utgången af dessa tvenne sista fälttåg var i Sverige stor, och Lantingshausen, som härigenom ansågs hafva återupprättat de svenska vapnens ära, belöna-

des för sina förtjenster med friherrevärdigheten. Men bristen på folk och penningar hindrade honom att begagna sig af sina framgångar. Hans stora försiktighet afhöll honom äfven från alla mera vågade företag, och han var framför allt angelägen att städse hålla förbindelsen med det svenska landet öppen. Han åtnöjde sig derför under följande sommar med att ånyo göra ett infall i preussiska Pommern och der afvakta något gynsamt tillfälle till handling. Nu inträffade emellertid kallelsen till 1760 års riksdag. Trots energiska bemödanden att förhindra de adliga officerarnes hemresa såg han sig snart öfvergifven af nästan alla generalspersoner och regementschefer, och då han nu äfven angreps af fienden, blef han snart nödsakad att åter draga sig tillbaka inom svenska landamären. Trött att kämpa mot alla svårigheter insände han nu sin afskedsansökan men förmåddes dock att qvarstå vid befälet till sommaren 1761, då han ändtligen erhöll tillstånd att lemna detsamma i andra händer.

Nu först blef det honom förunnadt att tillträda det öfverståthållareembete, hvartill han 2 år förut blifvit kallad. Hans första omsorg blef här att söka förbättra politiväsendet, hvilket befann sig i ganska bristfälligt skick. Så besörjdes vid denna tid ordningens upprätthållande i Stockholm endast af 30 s. k. rotemästare, hvilket hade till följd, att oväsen och öfvervåld ständigt förekommo. Af den fåtaliga garnisonen var någon verksam hjelp härvidlag icke heller att påräkna. Lantingshausen yrkade nu på garnisonens ökande till 4,000 man samt densammas ställande under öfverståthållarens befäl. Då denna framställning ej vann regeringens bifall, ingaf han till 1765 års riksdag en vidlyftig embetsberättelse, deri nödvändigheten af polisväsendets förbättrande kraftigt framhölls. Denna riksdagsrelation, den första som af en öfverståthållare afgifvits, blef mycket välvilligt upptagen, och åt Lantingshausen uppdrogs att utarbeta en fullständig plan för hufvudstadens politi. För detta ändamål sökte han skaffa sig kännedom om motsvarande inrättningar i andra hufvudstäder och så grundligt som möjligt utreda frågan. Saken drog härigenom ut på tiden, och han lyckades icke före sin död få sitt stora förslag färdigt. Polisstyrkan blef dock under hans tid ej obetydligt förstärkt. Genom öfverlemnande på entreprenad af renhållningen på torg och allmänna platser hade han härförutom vidtagit en betydelsefull åtgärd på sundhetspolisens område.

För förbättrande af stadens barmhertighetsinrättningar äfvensom dess fängelser, dessa »ohyggliga nästen» som han sjelf kallar

dem, visade han sig äfven mycket nitisk, ehuru här som i så många andra fall den rådande penningebristen förhindrade det fullständiga förverkligandet af hans menniskovänliga afsigter.

Stadens yttre undergick härjemte under denna tid åtskilliga förändringar. Så blef träbron mellan Kungsholmen och Norrmalm utbytt mot en i vattnet utfyld chaussé. På Södermalm inköptes och ordnades Adolf-Fredriks torg. Flera gator blefvo omlagda, tackjernsvågen utvidgad, och till en blifvande börsbyggnad köptes tomt, uppgjordes ritningar och lades grunden.

Outtröttlig i sitt nit öfvervakade han ofta personligen på torg och i hamnar politiförfattningarnes efterlefnad, hvarjemte han genom sin trägna närvaro i magistrat och slottskansli kraftigt befordrade ärendenas gång. Han gick så helt upp i denna sin embetsverksamhet, att han föga hann egna sig åt politiken. Dock räknades han alltjemt till hattpartiets främste och blef 1764, sedan detta parti närmat sig hofvet, prydd med serafimerorden. I det revolutionära steg, hvarigenom kallelsen till riksdagen i Norrköping 1769 framtvangs, tog äfven han en verksam del och blef vid samma riksdag insatt i sekreta utskottet. Efter det han emellertid sett alla de förhoppningar, detta riksmöte väckt hos vännerna af en sansad frihet, bittert gäckas, återvände han sjuk och nedstämd till Stockholm, der han i slutet af samma år afled.

Som en gärd af tacksamhet och vördnad för hans nitiska omsorger lät Stockholms magistrat kort derefter öfver honom prägla en medalj, hvarjemte en enskild person åt Vetenskapsakademien öfverlemnade 50 dukater till pris för ett äreminne öfver den aflidne.

Jakob Albrekt von Lantingshausen var, säger en samtida politiker, »en herre af probitet, vett, förfarenhet och allmänt erkänd god reputation», ett icke ringa beröm i dessa tider, då den politiska korruptionen nästan allmänt herskade och då partihatet med begärlighet grep hvarje anledning att nedsvärta en motståndare. Helt visst torde han ock vara en af de få bland tidehvarfvets ledande politiska personligheter, hvilkas bepröfvade dygd sjelfva förtalet ej vågade angripa. »Mot hans heder, rättskaffenshet och medborgarsinne har ingen anklagelse kommit till efterverldens kunskap», intygar den främste kännaren af Frihetstidens historia. Hans stora administrativa duglighet, hans förmåga att skapa ordning och göra sig åtlydd, hans arbetsamhet, nit och vaksamma omtanke hafva äfvenledes blifvit allmänt uppskattade. Om han som fältherre icke rönt samma enstämmiga lof, så torde det dock

rättvisligen böra erkännas, att han under ytterst ogynsamma omständigheter gjort hvad möjligt var att göra utan att tillika äfventyra hela härens undergång, samt att hans befälstid var snart sagdt den enda ljuspunkten i den bedröfliga episod i vår historia, som kallas det pommerska kriget.

Först vid 49 års ålder hade Lantingshausen ingått giftermål med sin halfkusin, den 31-åriga Anna Sofia von Fersen, hvilken 2½ år derefter afled. I detta äktenskap föddes en dotter, hvars hastiga frånfälle i Maj 1769 skall hafva påskyndat faderns, samt en son, sedermera generalmajor och t. f. öfverhofjägmästare, hvilken 1800 blef upphöjd i grefligt stånd. Med en son till denne utslocknade ätten.

Friherre Didrik Anders Gillis Bildt.

Friherre *Didrik Anders Gillis Bildt* härstammade från en gammal adelsslägt, som enligt en af honom sjelf med förkärlek omfattad tradition ledde sitt ursprung från Frankrike, en uppfattning, hvarför stöd kunde sökas såväl i hans eget sydländska utseende och galliska liflighet som äfven uti de i ättens vapen förekommande Bourbonska liljorna. Med säkerhet vet man dock ej mer, än att slägten Bildt från slutet af 1400-talet tillhört den danska adeln. Mot midten af följande århundrade öfverflyttade en gren deraf till Bohuslän, efter hvars eröfring densamma introducerades på svenska riddarhuset. Under den tid, som sedan dess förflutit, hade ingen af dess medlemmar intagit något bemärkt rum i vår historia med undantag af den som skicklig diplomat bekante envoyén i Regensburg Knut Bildt. En brorson till honom var öfverstelöjtnanten Daniel Fredrik Bildt, gift med Kristina Elisabeth Fröding.

Dessa makars äldste son Gillis föddes 1820 i Göteborg. Redan vid 6 år faderlös leddes hans första uppfostran af en utmärkt moder. Vid 14 år kadett utnämndes han 2½ år senare till underlöjtnant vid Göta artilleriregemente. Efter att med heder hafva genomgått högre artilleriläroverket å Marieberg blef han snart använd som lärare såväl derstädes som vid krigsskolan. 1846 befordrades han till löjtnant och anstäldes kort derefter vid artilleristaben. En ytterligare utmärkelse erhöll han, då han af ko-

nung Oscar I, som vid ett besök å Marieberg under Bildts elevtid redan fäst sin uppmärksamhet vid den begåfvade unge mannen, 1851 utsågs till adjutant, hvarefter han 1854, ännu blott löjtnant i regementet, befordrades till major i artilleriet och chef för artilleristaben samt 1856 till öfverstelöjtnant och 1858 till öfverste i artilleriet.

Nyss vorden löjtnant hade han vid 1847 års riksdag gjort sitt inträde på riddarhuset och nästan omedelbart insatts i det viktiga statsutskottet. Denna utmärkelse kom honom sedan till del vid alla följande riksdagar, ända till dess han utnämndes till öfverståthållare. Genom ett käckt och frimodigt uppträdande, lätthet att uttrycka sig, sakkännedom och sjelfständighet förstod han ock att alltjemt befästa det anseende han redan vid första riksmötet bland sina ståndsbröder förvärfvat. Ryktet om ynnest å högre ort bidrog äfven att stärka hans ställning och öka hans inflytande.

Denna ynnest högre ort förminskades ingalunda genom Oscar I:s frånfälle. Den nye konungen omfattade tidigt Bildt med mycken vänskap och förtroende och hörde städse gerna hans råd i frågor af vigt. Redan som regent under faderns sjukdom hade han 1858 förordnat honom till landshöfding på Gotland och gifvit honom tillfälle att i förvaltningen af detta embete inlägga sådana förtjenster, att de väl kunde motivera det regeringsbeslut, hvarigenom 4 år senare den 42-årige generalmajoren och landshöfdingen kallades till öfverståthållare i Stockholm.

En af den nye öfverståthållarens första uppgifter blef nu tilllämpningen af de nya kommunallagarne, i kraft hvaraf han blef Stockholms stadsfullmäktiges förste ordförande. Såväl i denna egenskap som i öfrigt i utöfningen af sitt höga embete lyckades han inom kort, tack vare sitt vakna intresse för stadens angelägenheter, sitt på en gång fasta och humana uppträdande och sitt alltid vänliga, artiga väsen blifva personligen i hög grad omtyckt på samma gång han vann erkännande som en framstående administrativ förmåga. Den stora utveckling, Sveriges hufvudstad under denna tid tog, torde också i ej ringa mån kunna anses som dess öfverståthållares verk. Särskildt inlade han stora förtjenster i fråga om utvidgningen af Stockholms jernvägsförbindelser, liksom i allmänhet kommunikationsväsendet städse låg honom varmt om hjertat.

Men den högre politiken lade jemväl beslag på hans krafter. Sverige stod vid en vändpunkt i sin historia. Dess uråldriga ståndsförfattning var af det stora flertalet utdömd. Ett förslag

till ny riksdagsordning hade derför af regeringen för riksdagen framlagts, men, oaktadt detta uppbars af en öfverväldigande folkopinion, rönte det likvisst häftigt motstånd särskildt hos ridderskadet och adeln, ett motstånd, som ansågs hemta sitt stöd från sjelfva tronen. Utgången syntes derför i högsta grad osäker. Bildts uppträdande blef nu af en viss betydelse. Äfven han hade hört till motståndarnes skara. Men han började snart nog inse oklokheten af att längre söka kämpa mot den så tydligt framträdande allmänna meningen och gick öfver på reformvännernas sida. Hans öfvergång medförde många tvekande ståndsbröders, och då ungefär samtidigt den konung, hvars förtrogne rådgifvare han var, äfven tillkännagaf sin tillslutning till det nya förslaget, var dettas framgång betryggad.

Gillis Bildt. (1860-talet.)

I den nya representationens första kammare invaldes nu Bildt af Stockholms stadsfullmäktige med högsta röstetalet bland de valde. Först näst efter honom i ordningen kom det nya statsskickets fader excellensen Louis De Geer. I kammarens öfverläggningar under de nu följande åren deltog Bildt hufvudsakligen endast, för såvidt de rörde militära ärenden samt jernvägsfrågor äfvensom ämnen af humanitär art. Han qvarstod som ledamot af riksdagen till 1874, då han utbytte öfverståthållarebefattningen mot sändebudsposten i Berlin. Två år förut hade han blifvit serafimerriddare och redan 1864 upphöjts i friherrligt stånd. Generallöjtnantsvärdigheten tilldelades honom äfven kort derefter.

I 12 år förblef Bildt Sveriges representant i den tyska kejsarstaden. Den ståtlige, elegante generalen med den lifliga, intelligenta blicken och det älskvärda, förbindliga väsendet blef snart högt uppburen och en gerna sedd gäst i Berlins salonger, ja vid sjelfva kejsarhofvet, der han af den gamle kejsar Wilhelm omfattades med stor välvilja. Genom sin personliga ställning lycka-

des han ock bereda mången fördel åt i Tyskland sig uppehållande svenskar och norrmän, hvilka aldrig förgäfves vädjade till hans hjelpsamhet och välvilja.

Då Bildt 1886 återvände till fäderneslandet, var det för att med riksmarskalksstafven mottaga chefskapet öfver konung Oscar II:s hof. Följande år invaldes han ånyo af Stockholms stad i första kammaren. Det var en upprörd tid, under hvilken han nu gjorde sitt återinträde i det parlamentariska lifvet. En häftig protektionistisk agitation bedrefs öfverallt i landet, framkallande våldsamma partistrider, och Bildt, som i Tyskland fått höga tankar om tullskyddets förmåner, visade snart nog en viss sympati för den nya rörelsen. Också skyndade tullvännerna, hvilka ej hade något öfverflöd på representative män, att räkna honom till de sina. Då vid nästa riksdag de kommit till makten, kallades derför äfven Bildt, sedan erkebiskop Sundberg afsagt sig uppdraget, att som statsminister träda i spetsen för den nybildade protektionistiska regeringen.

Det var nog ej utan tvekan, som den nu 67-årige mannen åtog sig detta ansvarsfulla värf. Han sökte till en början att intaga en medlande ställning emellan de kämpande härskarorna, men hans vackra ord om »försonlighet och samhällsfrid» förklingade tyvärr ohörda. Sjelf egentligen stående utom partierna och human till hela sin anläggning fann han sig aldrig riktigt till rätta som representant för ett skarpt utprägladt partiregemente. Årens tyngd började väl ock att göra sig gällande, och efter blott 1½ års förvaltningstid lemnade han sitt statsministersembete i yngre händer. Som riksmarskalk och riksdagsledamot verkade han dock ännu några år, till dess han 1894 74 år gammal afled.

Den nästan exempellöst snabba befordran, som särskildt under den tidigare delen af hans bana kom Bildt till del, väckte på sin tid ofantligt uppseende. Men den kan fullt förklaras af de många framstående egenskaper han besatt. Det var ej blott hans ovanligt vackra och ståtliga utseende, hans lifliga och glada lynne, hans i högsta grad angenäma och vinnande umgängessätt, som förvärfvat honom monarkers ynnest och banat honom väg till maktens höjder. Han hade af en gifmild natur utrustats med gåfvor af större betydenhet, med en skarp intelligens, en sund och praktisk blick, en betydande administrativ och särskildt finansiel begåfning, arbetsförmåga och verksamhetsbegär, mycken skicklighet att begagna sig af omständigheterna samt en viss smidighet, en viss lätthet att omdana sitt handlingssätt i enlighet med växlande

förhållanden. Derför förstod han ock i allmänhet väl att fylla den höga plats, der han blifvit ställd, att motsvara de förväntningar, man vid honom fäst. Måhända skulle man dock om honom som offentlig person kunna säga, att han snarare var den lysande hof- och verldsmannen, den fine, klokt beräknande, något opportunistiskt anlagde diplomaten än den allvarlige, djupsinnige, strängt principfaste statsmannen. Till hela sitt skaplynne synes han mindre erinra om sin fosterbygd än om det fagra söderns land, der, som han sjelf trodde, hans slägts vagga stått.

Friherre Bildt hade 1848 ingått äktenskap med Rosa Lucie Dufva och med henne fått en dotter samt två söner, hvilka, som bekant, med utmärkelse trädt i sin faders fotspår, den ene på den diplomatiska, den andre på den militära banan.[1]

---

[1] Ett större porträtt af Frih. Bildt kommer att meddelas i ett senare häfte. *Red.*

Två karoliner.

Vi meddela här bilderna af två unga ädlingar, hvilka trädde i Carl XII:s tjenst under polska kriget samt med stor tapperhet togo del såväl i detta som i det ryska fälttåget, kämpade vid hjeltekonungens sida både i Bender och i Stralsund och stodo i det sista honom troget bi i hans förtviflade kamp mot en öfvermäktig fiende. Men härmed upphör ock öfverensstämmelsen i deras öden. Med sin konungs fall försvinner den ene från skådeplatsen, under det för den andre öppnas en ny bana, som för honom till maktens höjd men blott för att efter några år åter nedstörta honom derifrån och sedan inveckla honom i mångåriga strider, tills upprättelsens dag slutligen kommer.

Här några korta biografiska uppgifter om de två tappra krigarne.

Grefve Thure Gabriel Bielke, son af hjelten vid Lund, fältmarskalken Nils Bielke och dotterson af riksmarsken Gustaf Horn, var född 1684. Efter vid utländska universitet fullbordade studier ingick han tjuguårig i krigstjenst, började som simpel ryttare, blef följande år kornett och 11 år derefter öfverste. Då Carl XII lemnade Turkiet, var han en af de utvalde officerare, som på något afstånd skulle följa monarken under dennes dristiga färd. I norska fälttåget innehade han äfven flera förtroendeposter. Efter hjeltens död vorden generalmajor tog han en verksam del i fosterlandets försvar mot de ryska anfallen. Fredens och frihetens återställande förde honom in i det parlamentariska lifvet. Han blef en af Arvid Horns anhängare, sändes som minister till Wien och erhöll 1727 plats i rådet. Men, då Horn 1738 drefs från makten, fick äfven Bielke lemna sitt höga embete, dock med bibehållande af titel och pension. Bielke var emellertid ej den man, som föll till föga för en öfvermäktig fiende. Med samma stolta mod som förr i striderna vid tolfte Carls sida satte han sig i spetsen för den nya regeringens motståndare och upptog snart kampen på nytt. Till straff härför beröfvades han 1741 af de segrande hattarne sin pension och förvisades till sina gods. När emellertid oppositionen mot hattregeringen efter det olyckliga ryska kriget åter började få vind i segeln, uppstod stark fråga att återgifva den afsatte rådsherren hans värdighet. Denna gång fick han dock åtnöja sig med att återfå sin pension och rätten att välja sin vistelseort. Frågan om Bielkes återställande i hans höga embete var sedan länge en af tvistepunkterna mellan partierna. Efter

GREFVE T. G. BIELKE.

(OLJEMÅLNING AF D. KRAFFT, TILLH. HOFRÄTTSSEKRETERAREN A. DURLING.)

FRIHERRE C. SPARRE.

(OLJEMÅLNING AF J. H. SCHEFFEL, TILLH. HOFRÄTTSEKRETERAREN A. DURLING.)

mer än 20-åriga häftiga strider vann mösspartiet ändtligen åter öfvertaget, och en af dess första åtgärder var att åter inkalla den nu 77-årige gubben i rådet. Han qvarstod i denna värdighet till sin död två år senare.

Thure Gabriel Bielke skildras som en man af ett »ovanligt skönt och ädelt utseende». Han hade äfven ett gladt lynne, ett älskvärdt och angenämt väsen, ett godhjertadt, ridderligt sinnelag och en stor förmåga att vinna sina medbröders vänskap och sina underordnades hängifvenhet och beundran. Tvenne gånger gift efterlemnade han två döttrar samt en son, som jemväl blef riksråd.

Friherre Conrad Sparre var son till kammarherren Carl Sparre samt brorson till de båda fältmarskalkarne Axel och Erik Sparre. Han var född 1680, blef vid 7 års ålder sänd till Upsala att studera samt vid 17 anstäld som page vid hofvet. Redan följande år gick han i fransk krigstjenst, kämpade i spanska successionskriget och steg till kapten, hvarefter han 1706 tog afsked för att ingå som volontär i svenska hären. Tre år derefter kapten i svensk tjenst tog han ehuru illa sårad del i slaget vid Pultava samt var derefter sin konung följaktig på flykten till Turkiet. 1710 blef han jemte två andra officerare af Carl XII utsänd på en vetenskaplig forskningsfärd till Egypten, Syrien och Palestina, aftecknade derunder flera hundra fornminnen och märkvärdiga orter, uppmätte Cheops' pyramid och hemförde till konungen en hel del taflor och andra föremål, dem han under resan uppköpt. Tillfångatagen sedermera vid kalabaliken i Bender försattes han i slafveri och blef på det omenskligaste behandlad. Efter 9 dygns lidanden lyckades han dock blifva friköpt. Han anställdes nu vid konung Stanislaus' garde och sändes af honom först till Paris, sedan till Stralsund, der han på nytt fick kämpa under sin egen dyrkade konungs befäl. Efter stadens kapitulation föll han i preussarnes händer och blef nu föga bättre behandlad än förr af turkarne. Han lyckades dock rymma, uppsökte Carl XII i Lund och följde honom på hans sista fälttåg. Sedan fred slutits, upplöstes det regemente, vid hvilket han tjenat, och han erhöll öfverstes afsked men hvarken pension eller gratifikation. Han tillbragte nu återstoden af sin lefnad i stillhet på sin gård Malma i Vestergötland, der han 1744 afled. Gift sedan 1719 efterlemnade han icke några barn.

Redlig patriot och tapper krigare var Conrad Sparre härjemte äfven känd som en omtänksam landthushållare samt som en man af regiöst sinnelag, goda kunskaper och konstnärlig begåfning.

N. v. D.

Ätten von Hackewitz.

Meddel. af *A. W. Lundberg.*

Enligt en slägttradition, bevarad i »Vitæ pomeranorum», skall ättens äldste kände stamfader Franz Haquevisse härstammat från Frankrike, hvarifrån han i unga år skall hafva följt hertig Philip Julius af Pommern. Säkert är, att han var denne hertigs kammarjunkare, sedan hans »cammerarius»», och att han 1622 vid påsktiden, för sina mångåriga och trogna tjenster åt hertigen, både inom- och utomlands, af honom förlänades med de vid Wollgast i Vorpommern belägna godsen Klein Ernshof och Kräselin, hvilken förläning bekräftades af Pommerns siste hertig Bogislaus XIV 1623 13/1 och af honom förbättrades 1626 20/7 på det sätt, att det mindre Kräselin då utbyttes mot det större och värdefullare Gustebin, dock endast för läntagarens och hans frus lifstid. I dessa ännu befintliga handlingar skrifves namnet *Frantz Hackevitz*, *Frantz Hackewitzen* eller *Frantz von Hackevitzen.* Med den öfrige pommerska hofadeln tjenstgjorde han vid de furstliga likbegängelserna 1618 19/3, 1623 8/1, 1625 6/2, 1631 22/10, således redan innan han förlänades med Klein Ernsthof.

Dennes son Frantz Albrecht Hackewitz till Klein Ernsthof och Gustebin, hvilken af kongl. svenska regeringen 1674 10/3 fick bekräftelse på fadrens förläningar, efter att 1663 jemte sina söner och den öfrige pommerska adeln hafva deltagit i arfhyllningen till svenska kronan, blef stamfader för tvenne slägtgrenar, genom sönerna Philip Friedrich och Frantz Joachim, af hvilka den förres, som lefde i Pommern, utslocknade redan 1758 på svärdsidan. Franz Joakim deremot öfverflyttade till Sverige 1716 och gifte sig 1717 med friherrinnan Eleonora Maria Rehbinder till Uddrich samt qvarstannade i sitt nya fädernesland till sin död 1764. Han blef stamfader för fem slägtgrenar. Äldste sonen Karl Reinhold, löjtnant vid Helsinge regemente, på hvilken fadrens arfsrätt till spillrorna af den i Karl XI:s reduktion till största delen försvunna slägtförmögenheten, enligt 1727 års kongl. resolution, skulle öfvergå efter den äldre liniens utslocknande, återflyttade 1770 till Pommern. Från honom härstamma såväl tre tyska slägtgrenar, af hvilka de tvenne äldre fortlefva, men den yngsta utslocknade på manssidan 1867 med hans sonson Theodor Eugen, — som ock en svensk ännu fortlefvande gren, den s. k. Dannemarkagrenen, så kallad af säteriet Dannemarka i Korsberga socken, Vestergötland, hvilket under en följd af år till 1837 innehades af Karl Reinholds fjerde son Fredrik Herman. Af Franz Joachims fem yngre söner blefvo fyra stamfäder för hvar sin svenska slägtgren, af hvilka den äldsta, Franz Fredriks, utslocknade på manssidan 1843 och den andra, Albrekt Ottos, 1886, men de båda yngstes, Magnus Henriks

och Gustaf Jürgens, fortlefva ännu i Sverige. En medlem af andra tyska slägtgrenen har öfverflyttat till Nordamerika och en annan af samma gren har inträdt i kejserlig rysk krigstjenst.

Förläningsgodsen Klein Ernsthof, Kräselin och Gustebin indrogos till kronan 1694, men fingo på arrende öfvertagas af Frantz Albrecht von Hackewitz på lifstid och efter honom af hans arfvingar, som af arrendet godtgjordes en tredjedel, det s. k. tertialet, hvilket, sedan arrendet öfvergått i andra händer, utgjorde 126 thaler 34²/₃ sk. Detta tertial öfverflyttades med regeringens bifall 1702, sedan godsen af kronan pantsatts, på godsen *Stewelin Wusterhusen* och *Warsin*, också i Vorpommern, till hvilka en af v. Hackewitzska arfvingarne, löjtnant Joachim Heinrich von Beckendorff, för 3139 Thaler 14²/₃ sk. förvärfvat panträtten. Denna panträtt inlöstes 1733 af Frantz Albrecht v. H:s äldste son Philip Friedrich v. H. och innehades jemte tertialet af hans ogifta söner till deras död 1758. Under tiden hade genom

- Frantz. Tab. I.
  - Frantz Albrecht. Tab. II.
    - Philip Friedrich. Tab. III.
      - Frantz Heinrich. Tab. IV.
        - Ephraim Joachim. Tab. VII.
          - Karl Gustaf Ernst. Tab. VIII.
            - Adalbert Friedrich Vilhelm Ludvig. Tab. IX.
              - Karl Franz Leo Adalbert. Tab. X.
          - Otto Vilhelm Axel. Tab. XI.
        - Karl Reinhold d. y. Tab. XII.
          - Karl Vilhelm Ferdin. Tab. XIII.
          - Albert Heinr. Reinh. Tab. XIV.
          - Gustaf Edvard Theodor. Tab. XV.
        - Fredrik Herman. Tab. XVI.
          - Karl Magnus Tab. XVII.
            - Karl Herman Alfred. Tab. XVIII.
          - Gust. Adolf. Tab. XIX.
        - Frantz Gottlieb Leonard. Tab. XX.
    - Franz Joachim, d. ä. Tab. V.
      - Karl Reinhold, d. ä. Tab. VI.
      - Franz Fredrik. Tab. XXI.
        - Emanuel. Tab. XXII.
      - Albrekt Otto. Tab. XXIII.
        - Franz Joakim, d. y. Tab. XXIV.
          - Jan Otto. Tab. XXV.
          - Karl Magnus Vilhelm. Tab. XXVI.
      - Magnus Henrik. Tab. XXVII.
        - Per Joakim. Tab. XXVIII.
          - Karl Fredrik. Tab. XXIX.
            - Per Axel. Tab. XXX.
        - Karl Gustaf. Tab. XXXI.
      - Gustaf Jürgen. Tab. XXXII.
        - David. Tab. XXXIII.
          - Anders Gustaf. Tab. XXXIV.

kongl. resolution 1747 3/11 den äldste sonen, ättens hufvudman, ryttmästaren Franz Heinrich von Hackewitz, blifvit tillerkänd perpetuel och ärftlig arrenderätt till dessa trenne gods med tillgodonjutande af tertialet, hvilka förmåner, efter denna grens utslocknande på manssidan, öfvergingo till farbrodern Franz Joachim von Hackwitz i Sverige, hvilken åter öfverlät sin rätt på sin äldste son Karl Reinhold, i hvilkens slägtgren godsen med fideikommissrätt inom äldsta linien sedermera oförändradt varit till 1837, då genom kontrakt med preussiska kronan Warsin utbyttes mot det till Stewelin gränsande Kräselin, hvilket gamla Hackewitzska förläningsgods derigenom återkom till familjen.

Ofvanstående vapenbild, lånad ur Walter von Hackewitz' praktfulla »Familien Chronik», visar skölden delad af en med tre små röda nymånar belagd silfverbjelke, öfre fältet blått med tvenne gyllene halfhjortar, undre fältet äfven blått med en sådan halfhjort. Ur hjelmkronan uppstiger likaledes en gyllene halfhjort. Löfverket till höger blått och guld, till venster rödt och hvitt.

I Sverige har namnet vanligen skrifvits von Hackwitz.

Tab. I.

Frantz Haquevisse, sedan *Hackewitz.* Antages hafva invandrat från Frankrike till Pommern i hertig Philip Julius' följe omkring 1602; denne hertigs kammarjunkare och kamrer, förlänad 1622 med Kleinen Ernsthof och Kräselin, 1626 20/7 med Gustebin, alla tre vid Wollgast i Vorpommern, † före 1654. — Med den öfriga pommerska adeln officierade han vid likbegängelserna efter hertigarne Philip II:s, Ulrik I:s och Philip Julius' samt efter enkehertiginnan Sophia Hedvig åren 1618 19/3, 1623 8/1, 1625 6/2 och 1631 22/10. — Gift 1622 11/11 på slottet Barth i Pommern med *Anna Sophia von Bohlen*, dotter af Henning von Bohlen till Dämsewitz på Rügen och syster till major Viktor von Bohlen.

Barn:

Frantz Albrecht, godsegare, † 1701. Tab. II.
Agnisa, g. m. löjtnant Baltzar Henning von Köller till Hohensee.

Tab. II.

Frantz Albrecht (son af Frantz Haquevisse, sedan Hackewitz, Tab. I.) till Kleinen Ernsthof, Kräselin och Gustebin. F. 162., deltog med den öfriga pommerska adeln i arfhyllningen 1663 till svenska kronan. Erhöll 1674 10/3 svenska regeringens bekräftelse på faderns förläningar, Gustebin ej undantaget, för sig och sina manliga arfvingar, hvilka gods likväl 1694 reducerades, då han endast fick behålla arrenderätten för lifstiden, † 1701. — Gift 1:o) med *Anna Margareta von Qvatz*, † på 1680-talet, dotter af Viktor von Qvatz till Warnkewitz på Rügen och Sophia Oel-

gard, »en mycket gudfruktig och bibellärd qvinna». 2:o) 168. m. *Sophia Dorothea von Schwerin*, dotter af Joachim von Schwerin till Owrose och Demnitz vid Anklam med Gertrud von Behr till Dargozin och Schmoldow.

Barn:

1. *Joachim Ernst*, lefde 1663.
1. *Frantz Karl*, † före 1663.
1. *Jürgen Friedrich*, † före 1663.
1. *Philip Friedrich*, godsegare, f. 1650, † 173(9). Tab. III.
1. *Margareta Eleonora*, omnämnes första gången såsom dopvittne i Wusterhusen 1680 $^{25}/_{10}$, † i Mecklenburg 1736. Gift med en herr Schmidt.[1]
1. *Anna Katarina* omnämnes såsom dopvittne i Wusterhusen 1693 $^{21}/_{12}$, † 1738. — Gift 1700 $^{30}/_{4}$ på Wusterhusen med löjtnanten i svensk tjenst *Joachim Heinrich von Beckendorff*, † 1737, skilda åt. Han öfvertog af svenska kronan i förpantning godsen Stewelin, Wusterhusen och Warsin och fick genom kontrakt med kronan 1702 $^{25}/_{5}$ det Hackewitzska tertialet på dem öfverflyttadt. Kommen på obestånd måste han 1733 öfverlåta panträtten till sin svåger Philip Friedrich von Hackewitz. Han var under sina sista lefnadsår blind.
2. *Sophia Wigilante Tugendreich*, döpt i Wusterhusen 1682 $^{12}/_{9}$, † 1735. Ogift. Lefde hos sin svåger von Kitzleben, hvars barn hon insatte till sina arfvingar.
2. *Juliana Katarina*, döpt i Wusterhusen 1684 $^{23}/_{1}$, † 1730(31). — Gift med löjtnant *von Mühlenfels*, † 1729 på Gustebin.
2. *Dorothea Elisabeth*, döpt i Wusterhusen 1587 $^{1}/_{5}$, lefde ännu 1760. — Gift i Wusterhusen 1715 $^{21}/_{5}$ med löjtnanten, sedermera kaptenen i svensk tjenst, *Karl Müller*, adl. (ej introd.) *von Mühlenfels*, till Brandeshagen. Han lefde 1735, men dog före sin fru.
2. *Marie Sophie*, döpt i Wusterhusen 1690 $^{30}/_{10}$, † 1729 och begrofs samma år $^{23}/_{12}$. — Gift 1711 $^{5}/_{8}$ på Wusterhusen med löjtnanten i svensk tjenst *Joachim Karl von Kitzleben* (skrifves också *Kifsleben*), som lefde ännu i september 1760. Åt honom afträdde hans svågar, J. H. von Beckendorff, 1711 godset Warsin som han skötte och bebodde till 1733(34).
2. *Franz Joachim*, ryttmästare, f. 1692(93), † 1764. Tab. V.
2. *Karl Albrecht*, döpt i Wusterhusen 1696 $^{22}/_{3}$, † ung.

Tab. III.

Philip Friedrich (son af Frantz Albrecht. Tab. II.). F. o. 1650, lefde ännu i maj 1739 i Wusterhusen. Köpte 1733 $^{28}/_{10}$ panträtten till kronogodsen Stewelin, Wusterhusen och Warsin, hvilken hans svåger, J. H. von Beckendorff, förut innehaft och till-

[1] Ättlingar af dem lefva i Malmö 1899.

vann sig 1737 genom långvarig rättegång det von Hackewitzska tertialet. Var de sista åren blind. — Gift, men hustruns namn icke kändt.

Söner:

Frantz Heinrich, ryttmästare, f. 1702, † 1758. Tab. IV.
Karl Friedrich, döpt i Wusterhusen 1704 14/10, † der 1758 18/2. Ogift.
Philip Joachim, döpt i Wusterhusen 1707 27/7, †.
Jürgen Kristoffer, döpt i Wusterhusen 1709 19/3, †.
Johan Friedrich, f. 1713, lefde ännu 1752. Ogift.

Tab. IV.

Frantz Heinrich (son af Philip Friedrich. Tab. III.). Född 1704(26/1) i Wusterhusen. Ryttmästare i svenska armén, † enkling 1758 17/2 på Warsin. Den 3 november 1747 tillerkände svenska kronan honom beständig ärftlig arrenderätt till och tertialet af Stewelin, Wusterhusen och Warsin. Han bebodde och skötte Warsin, men utarrenderade 1750 på 30 år Stewelin och Wusterhusen till Joachim Kristoffer von Beckendorff, efter hvilkens snart derefter timade död arrendet öfvertogs af hans brorson, Karl Ulrik von B.,[1] en son af ofvannämnde Joachim Heinrich von B. — Gift, men hustruns namn icke kändt.

Döttrar:

Sophia Dorothea, konfirmerad i Wusterhusen 1761, lefde 1762, †.
Hedvig Anna Elisabeth, † enka i Glogau 1830 hos sin son, preussiske majoren Ferdinand Emanuel Bulle. Bodde på Warsin till 1763, då hon genom ofvannämnda rättegång förlorade både gods och tertialrätt, som då öfvergick till Franz Joakim von Hackwitz. — Gift 1775 6/10 på gården Nonnendorff i Pommern med *Fredrik Kristian Bulle*, pastor i Sonnenberg, Kamin och Schmagerows församlingar i preussiska Pommern, f. 1744 21/12 på Usedom, † 1804 11/12 i Sonnenberg, och son af stadskirurgen Kristian Friedrich B. och Anna Elisabeth Muuhs.

Tab. V.

Franz Joachim, den äldre (son af Frantz Albrecht. Tab. II), döpt på Wusterhusen 1693 3/2 (enligt hans egen uppgift i bref till A. A. von Stiernman, förvaradt i Upsala universitetsbibliotek, f. 1692 14/6). Från fältväbel-kornett vid lifkompaniet af generalmajor Marschalks dragonregemente 1712 21/10, löjtnant vid Verdenska dragonregementet, kapten Klechens komp., 1715 11/11, transport till Smålands kavalleri 1716 13/12, löjtnants indelning

[1] Gift 1752 27/9 m. friherrinnan Charlotta Zülich, f. 1727 4/4, † 1808 18/4, dotter af generalen Gustaf Zülich, en af kämparne i den ryktbara »kalabaliken» i Bender, och Hedvig Sofia von Göben.

vid Smålands husarregemente 1741, regementsqvartermästare; ryttmästares afsked 1741 31/7. Bodde på säteriet Gullarp, 1 mtl i Flisby socken, Jönköpings län, hvilket han också egde från 1720, egde och bebodde sedermera Backgården, 1 mtl i Bäcksby af Hvalstads socken, Vartofta härad, Vestergötland, † derstädes 1764 6/7 och begrafven 13/7 samma år på Hvalstads kyrkogård. — Gift 1:o) 1717 19/2 med friherrinnan *Eleonora Maria Rehbinder till Uddrich*, f. 1688 27/3, † på Backgården 1755 10/2 och begrafven i Hvalstad 15/2 samma år, dotter af generallöjtnanten och landshöfdingen i Kalmar, friherre Reinhold Rehbinder till Uddrich och hans 1:sta fru, Katarina Maria Fitinghoff.[1] 2:o) 1755 25/10 i Hvalstad med sin yngste sons svärmoder (se Tab. XXXII.), *Dorotea Benedikta Svahn* i hennes 2:dra gifte, † 1779 på Stengården i Wättak, dotter af ryttmästaren vid Norra Skånska kavalleriregementet Thomas Svahn.

Barn:

1. *Katarina Sophia*, f. 1718 25/4 på Gullarp, likasom alla de följande barnen. Lefde än 1753 16/3. Ogift.
1. *Karl Reinhold*, f. 1719 6/6, löjtnant och godsegare, † 1791 4/12. Tab. VI.
1. *Frans Fredrik*, f. 1720 22/10, kongl. lifdrabant. Tab. XXI.
1. *Gideon*, f. 1723 22/6, tvilling, rustmästare vid Kalmar regemente 1744 19/6, volontär der 1742 12/12, s. å. 12/10, nämnes sergeant 1753.
1. *Eleonora* (*Nora*), f. 1723 22/6, tvilling, †. — Gift i Hvalstad 1755 28/11 m. löjtnanten N. Elias Falk, som 1762 nämnes jägmästare. Deras son Fredrik Joakim Falk föddes i Habo 1762 2/4.[3]
1. *Albrekt Otto*, f. 1725 16/12, fänrik, † 1798 20/10. Tab. XXIII.
1. *Magnus Henrik*, f. 1727 29/2, kornett och kongl. lifdrabant, † 1795 10/10. Tab. XXVII.
1. *Gustaf Georg Jürgen*, f. 1730 28/10, fänrik, † 1801. Tab. XXXII.

Tab. VI.

Karl Reinhold, den äldre, till Hårdaholm i Suntak socken, Vartofta härad, Vestergötland, innehafvare med tertialrätt af kronogodsen Stewelin, Wusterhusen och Warsin i Vorpommern. Född

---

[1] Dotter af generalmajoren *Johan von Vietinghoff*, naturaliserad *Fitinghoff*, till Stora Djula, Broby och Vigersberg, alla i Södermanland, f. 1580 på sin fädernegård Juris i Livland, † 1685 25/5, 105 år gammal, på Broby i Bettna och begrafven i Bettna kyrka, och hans andra fru, *Brita Dufva* (i Vestergötland), som genom sin moder, Katarina Rosenbjelke, härstammade från många af rikets mest storättade slägter.

[2] Han är sannolikt den »fänrik» Hackwitz som i riddarhusgenealogierna uppgifves hafva varit gift med Ingeborg Juliana Tandefelt, i hennes 2:dra gifte, f. 1726 9/5, † 1796 och gift 1:o) 1745 24/10 med en sergeant Orre. — Hans öden efter 1753 äro ännu okända, trots ihärdiga efterforskningar.

[3] Bland faddrarne nämnes barnets yngste morbroder, Fänrik Gustaf Georg von Hackwitz.

1719 $^{6}/_{6}$ på Gullarp, fältväbel vid Helsinge regemente 1742, fänrik 1750 $^{19}/_{9}$, kommenderad i pommerska kriget och utvexlad ur preuss. fångenskap 1762 $^{10}/_{5}$, löjtnants fullmakt 1763 $^{19}/_{3}$ med tur från 1760 $^{19}/_{4}$, afsked 1767 $^{18}/_{11}$. Bodde från 1760 på militieboställlet Nordanå N:o 4, Alfta socken, Helsingland, 1767 till 1770 på Hårdaholm och från 1770 till sin död på Warsin samt åtnjöt adliga privilegier. Egde genom sitt gifte en fjerdedel af säteriet Hårdaholm, 1 mtl., och Flata, 1 mtl. Deltog med svenska armén i pommerska kriget och råkade vid Peenemündes intagande jemte hela garnisonen i preussisk fångenskap i Stettin, från hvilken han juli—september 1760 mot sitt hedersord fick permission att i Greifswald bevaka sina enskilda familjeangelägenheter, rörande slägtgodsen, † på Warsin 1791 $^{4}/_{11}$. — Gift 175(3) med (Gertrud) *Charlotta Krüger* eller *Krieger*, f. 172(8), † 1798 $^{26}/_{11}$ på Warsin, 69 år gammal, begrafven i Wusterhusen, dotter af kaptenen i holländsk tjenst Anders Krüger eller Krieger till Hårdeholm och Brita Katarina Hökeflycht i hennes 1:sta gifte. Anders Krüger eller Krieger[1] uppgifves, ock hafva varit ryttmästare i svensk tjenst.

Barn:

Ephraim Joachim, f. 1754, godsegare, † 1826. Tab. VII.

Eleonora Katarina, f. 1755 $^{8}/_{8}$ på Nordanå, † 1841 $^{16}/_{10}$ i Greifswald. — Gift 1773 $^{13}/_{1}$ på Wusterhusen med löjtnanten i kongl. svensk tjenst *Karl Leonard von Lühman* till Gahlkow vid Wusterhusen, f. derstädes 1720, † der 1804 $^{21}/_{6}$ och begrafven i Wusterhusens kyrkogård, son af kongl. svenske regementsqvartermästaren v. L. till Gahlkow. Detta gods öfvertogs vid Karl Leonards död af sonen Nicolaus von L., efter hvilkens 1809 inträffade konkurs detsamma från konkursmassan återköptes af modern, fru Eleonora Katarina von L., född von Hackwitz.

Karl Reinhold, den yngre, f. 1757 på Nordanå, kapten, † 1836. Tab. XII.

Anna Charlotta, † 1830.

Alexander Magnus, f. 1762 $^{27}/_{3}$ på Nordanå. Fänrik vid preussiska infanteriregementer N:o 30 von Schönfeld 1783 i augusti, sekundlöjtnant 1787 $^{2}/_{10}$, premierlöjtnant 1793 $^{5}/_{3}$, stabskapten 1795 $^{3}/_{1}$; afsked med pension, † i Demmin 1822 $^{1}/_{6}$. Ogift. Deltog i bayerska arfföljds- och 1792—1795 i fransyska krigen, hvarunder han 1793 $^{13}/_{7}$ vid Mainz svårt sårades i högra foten och venstra skuldran.

Fredrik Herman, f. 1763 på Nordanå, löjtnant, † 1842. Tab. XVI.

Androanetta Karolina Charlotta, f. 1767 på Hårdaholm, †. 1830.

Frans Gottlieb Leonard, f. 1770 i Pommern, öfverstelöjtnant, † 1832. Tab. XX.

Tab. VII.

Ephraim Joachim (son af Karl Reinhold den äldre. Tab. VI) till Stewelin, Wusterhusen och Warsin; ärfde tertialbesittningen af

---

[1] Skrifves äfven Krügerfeld.

dessa kronogods efter fadern. F. 1754 $^{22}/_{5}$ på Nordanå i Alfta socken, Helsingland, † 1826 $^{20}/_{12}$ på Stewelin och begrafven i Wusterhusens kyrkogård, der en grafsten af huggen granit utmärker hans hvilorum. — Gift 1:o) 179(o) med *Charlotta Svanfelt*, f. 1750 $^{6}/_{7}$, döpt samma år $^{8}/_{7}$ i Waschow vid Lassen i Vorpommern, † 1805 $^{25}/_{11}$ på Stewelin och begrafven i Waschow; dotter af svenske kongl. kammarherren Karl Svanfelt, N:o 294, och hans fru, Charlotte Ernesta von Buggenhagen. Charlotta Svanfelts farfars far, Isak S., var kusin till fältmarskalken grefve Erik Dahlberg. 2:o) 1808 $^{17}/_{2}$ på Pritzier i Vorpommern med stiftsfröken *Gustava Lovisa Kuylenstjerna*, f. 1783 $^{6}/_{11}$ på Pritzier, † 1833 $^{4}/_{5}$ i Greifswald; dotter af öfverstelöjtnanten i svenska armén, generalförvaltaren af godsen Pritzier och Hohendorf i Vorpommern, Otto Samuel Kuylenstjerna, N:o 1304, och hans fru, Eva Christina Eek.[1]

Barn:

1. *Karl Gustaf Ernst*, f. 1791, godsegare, † 1864. Tab. VIII.
1. *Charlotte Ernestine*, f. 1793 $^{21}/_{10}$ på Stewelin, † der 1802 $^{22}/_{1}$ och begrafven samma år $^{28}/_{1}$ i Wusterhusens kyrkogård.
2. *Erika Louise Charlotte*, f. 1809 $^{3}/_{3}$ på Stewelin, döpt $^{7}/_{3}$ samma år, † 1832 $^{23}/_{11}$ i Greifswald. Ogift.
2. *Otto Vilhelm Axel*, f. 1810 $^{3}/_{12}$ på Stewelin; kongl. preussisk underlöjtnant, † 1843. Tab. XI.

Tab. VIII.

Karl Gustaf Ernst (son af Ephraim Joachim. Tab. VII.) till Stewelin, Wusterhusen och Kräselin samt till Waschow, Wahlendow, Pulow och Warnekow, alla i Vorpommern. F. på Stewelin 1791 $^{20}/_{10}$, döpt samma år $^{28}/_{10}$. Ärfde de fyra sistnämnda godsen efter sin morbroder, majoren vid flottan R. S. O. Johan Philip Ernst Svanfelt (f. 1752, afsked 1796; gift m. Eleonora von Buggenhagen), samt tertialbesittningen till de båda förstnämnda och Warsin efter sin fader. Genom kontrakt med preussiska kronan utbytte han 1837 Warsin mot ättens förläningsgods Kräselin. † på Waschow 1864 $^{1}/_{5}$. — Gift 1:o) 1815 $^{29}/_{1}$ på Wusterhusen med *Karoline Katarina Antoinette Beata von Kahlden*, f. 1794 $^{22}/_{6}$ på Taugrim vid Gnoien i Mecklenburg-Schwerin, † 1841 $^{1}/_{5}$ på Waschow, dotter af arfherren till Taugrim, Hans Adam von Kahlden och hans fru, Sophie Beata Kristina von Zepelin. 2:o) 1842 $^{14}/_{10}$ på Ziethen vid Anklam med *Karoline Friedrike Gustava von Bornstädt*, f. omkr. 1811 på Relzow vid Anklam, † 1848 $^{4}/_{4}$ på Waschow, dotter af August Wilhelm von Bornstädt till Relzow och hans fru, Karoline Elisabeth von Wolfradt. 3:o) på Hohensee i Vorpommern 1849 $^{3}/_{9}$ med *Julie*

[1] Död på Stewelin 1827 $^{17}/_{7}$, 75 år gammal, och begrafven i Hohendorff $^{19}/_{7}$.

Philippine Blania Thekla von Voigts-Rhetz, f. 1820 4/6 på Hausberge vid Minden (eller ock i Höxter i Westfalen), dotter af kongl. preussiska forst- och regeringsrådet Arnold August von Voigts-Rhetz till Halchter och Montplaisir vid Wolfenbüttel och hans fru, Dorothea von Ustar. Enkefru Blania von Hackewitz, f. v. Voigts-Rhetz, innehar och bebor Waschow.

Barn:

1. *Hermann Philipp Gustav Julius*, f. 1815 15/12 på Käheike vid Demmin, † 1864 20/1 på Sachsenberge vid Schwerin i Mecklenburg och begrafven i Wusterhusens kyrkogård.
1. *Karl Friedrich Theodor Leopold*, f. 1817 22/6 på Taugrim, † i Greifswald 1833 10/5 och jordad 12/5 i familjegrafven i Waschow.
1. *Mathilda Emilie Philippine Karoline Albertina*, f. 1819 9/4 på Taugrim, † 1846 7/12 på Gross Bünzow i Vorpommern. — Gift 1839 18/10 på Waschow med grefve *Gustaf Philipp Wilhelm Karl Schwerin* till Schmuggerow vid Anklam, f. 1808 27/8 på Schwerinsburg i Pommern, † 1864 19/2 på Schojow i samma provins.
1. *Leontine Karoline Julie Klara*, f. på Waschow 1825 23/2, † 1846 8/12 på Stewelin. — Gift 1844 27/9 på Waschow med grefve *Helmuth Friedrich Otto Detloff Schwerin* till Ziethen vid Anklam, f. 1817 10/1 på Büsow i Vorpommern, † 1882 25/3 på Ziethen.
1. *Bertha Henriette Wilhelmine Charlotte Louise Karoline*, f. 1828 14/8 på Waschow. — Gift derstädes 1849 20/6 med sekundlöjtnanten vid 1:sta gardesregementet till fot *Wilhelm Ferdinand von Otterstedt* till Zemitz i Vorpommern, f. 1816 26/4 i Frankfurt a/M., † 1875 3/1 i Naumburg a/S. — Enkefru Bertha von Otterstedt, f. von Hackewitz, bor f. n. i Naumburg.
1. *Adalbert Friedrich Wilhelm Ludwig*, f. 1831, ryttmästare, † 1892. Tab. IX.
2. *Maximilian Wilhelm Heinrich Otto Karl*, f. 1846 23/1 på Waschow, † der samma år 25/5.
2. *Wilhelm Karl Friedrich August Ferdinand*, f. 1847 20/11 på Waschow, † der 1848 1/7.

Tab. IX.

Adalbert Friedrich Wilhelm Ludwig (son af Karl Gustaf Ernst. Tab. VIII), tertialinnehafvare till Stewelin, Wusterhusen och Kräselin, f. på Waschow 1831 7/7, fänrik vid 10:de husarregementet af preussiska armén 1850 2/12, transport till 12:te husarregementet 1851 11/12, sekundlöjtnant 1852 14/8, afgick från regementet 1855 20/3, ingick samma år 18/12 på 2:dra landtvärnskavalleriregementets 3:dje bataljon, premierlöjtnant 1860 13/12, transport till 1:sta bataljonen af pommerska landtvärnsregementet N:o 2 i januari 1868; afsked med rätt att bära uniform 1872 11/6. Riddare af Johanniterorden. † 1892 1/12 på Klein Zchachwitz vid Dresden. — Gift 1853 16/9 i Grimma i Sachsen med *Klara Maria Isa-*

bella von Freitschke, f. 1833 $^{11}/_{4}$ i Dresden, dotter af majoren Z. D. och öfvertullrådet von Freitschke och hans fru, Emmi von Wieth und Goldsenau. Enkefru Isabella von Hackewitz, f. von Freitschke, bor f. n. i Klein Zchachwitz.

Barn:

Emmy Karoline Bertha Marie, f. 1854 $^{3}/_{8}$ i Weissenfels. — Gift 1878 $^{25}/_{7}$ i Berlin med kaptenen och kompanichefen vid kadettanstalten Gross Lichterfelde vid Berlin *Hermann Hans Friedrich von Schierstedt*, f. 1844 $^{17}/_{5}$ i Potsdam; sedermera öfverste och chef för infanteriregementet »General Feldmareschall Prinz Friedrich Karl von Preussen» (8:de brandenburgska reg.), N:o 64, förlagdt i Prenzlau.

Elisabeth Isabella Louise, f. 1855 $^{3}/_{10}$ på Waschow, † derstädes 1856 $^{17}/_{10}$.

Karoline (Lili) Bertha Ottilie, f. 1857 $^{13}/_{2}$ på Eldena vid *Greiswald*. Bor hos sin moder på Kl. Zchachwitz.

Karl Franz Leo Adalbert, f. 1860, kapten. Tab. X.

Ernst Gottlieb, f. 1864 $^{9}/_{6}$ på Wahlendow, † der samma år $^{2}/_{7}$.

Hans Adalbert Leonard, f. 1866 $^{2}/_{6}$ på Wahlendow, † der 1867 $^{9}/_{7}$.

Tab. X.

Karl Franz Leo Adalbert (son af Adalbert Friedrich Wilhelm Ludwig. Tab. IX), tertialinnehafvare af Stewelin, Wusterhusen och Kräselin, ättens nuvarande hufvudman, f. 1860 $^{23}/_{3}$ på Wahlendow. Grenadier vid 2:dra kongl. komp. af grenadierregementet N:o 7 (2:dra Vestpreussiska) 1881 $^{1}/_{4}$, underofficer samma år $^{10}/_{7}$, fänrik samma år $^{15}/_{11}$, sekundlöjtnant 1882 $^{13}/_{9}$, kommenderad såsom kompaniofficer till underofficersskolan i Marienwerder 1888 $^{1}/_{8}$—1891 $^{30}/_{9}$, premierlöjtnant 1891 $^{22}/_{5}$; kompanibefäl à la suite vid underbefälsskolan i Weilburg 1895 $^{1}/_{4}$, kapten 1896 $^{12}/_{9}$. — Gift 1890 $^{24}/_{10}$ i Marienwerder i Vestpreussen med *Karoline Hermine Louise Gertrud Wellenberg*, f. 1867 $^{8}/_{8}$ på Dürbeke vid Altenbeken, dotter af oberforstmeister Friedrich Mathias Wellenberg och hans fru, f. Dielitz.

Barn:

Karola Lili Gertrud Ruth, f. 1891 $^{24}/_{7}$ i Marienwerder.

Isabella Hermine Irmgard, f. 1893 $^{17}/_{8}$ i Liegnitz.

Friedrich Adalbert Franz Joachim Karl Leo, f. 1896 $^{19}/_{4}$ i Weilburg a/L.

Tab. XI.

Otto Wilhelm Axel (son af Ephraim Joachim. Tab. VII), f. 1810 $^{3}/_{12}$ på Stewelin; inträdde i preussiska armén såsom grenadier vid Kaiser Alexander grenadierregementet 1830; portepée-

fänrik 1831 21/2; aggregerad sekundlöjtnant 1831 18/5 och såsom sådan inrangerad 1833 17/1; afgick 1836 19/10; dimitterad utan förbehåll samma år 9/11; från 1842 expeditör och kontrollör i generalordenskommissionen i Berlin, † derstädes 1843 4/11. — Gift 1834 11/7 i Cammin vid Güstrow i Mecklenburg-Schwerin med *Sophie Louise Siebman*, i hennes andra gifte (frånskild en herr von Vahl), f. 1802 2/8, † 1881 11/1 i Rostock, dotter af öfveramtmannen i Teschow, Friedrich Siebman, samt gift 3:o) 1851 7/8 i Alt Damm med godsegaren David Wilhelm Julius Riedel till Arnimswalde.

Barn:

Louise Charlotte, f. 1835 14/7 i Berlin, † derstädes 1867 30/6. — Gift 1857 7/12 i Berlin med bergverksegaren *Maximilian Sigismund Edgar Dietmar*, f. i Pleiskehammer vid Crossen a/O.; son af jernverksegaren derstädes Edgar Adolph Dietmar och hans fru, Josephine Ulrike Karoline von Petkowski. Herr Maximilian Dietmar bor f. n. i Berlin.

Ottilie Albertine, f. 1837 2/5 i Freienwalde a/O., † 1894 28/7 i Rostock i Mecklenburg. — Gift 1859 6/6 i Berlin med d. v. sekundlöjtnanten i storhertigliga 3:dje musketörbataljonen *Maximilian Johannes Friedrich Hermann von Below*, f. 1835 24/6 i Beeskow vid Potsdam, † 1870 11/12 såsom kapten och kompanichef vid 3:dje westfaliska infanteriregementet N:o 16 af de sår han erhållit i slaget vid Maizières den 30/11 samma år; son af slutligen öfverstelöjtnanten a/D. i mecklenburgska dragonregementet Wilhelm Karl Georg von Below och hans fru, Clara Müller, dotter af superintendenten Müller i Beeskow.

Antonie Gustava, f. 1839 3/3 i Freienwalde a./O., † 1860 16/8 i Berlin.

Franz Karl Albrecht, f. 1840 7/9 i Freienwalde a/O., † derstädes 1841 22/2.

Anna Henriette, f. 1841 2/12 i Freienwalde a/O., bor f. n. i Rostock i Mecklenburg.

Tab. XII.

Karl Reinhold, den yngre (son af Karl Reinhold, den äldre. Tab. VI), till Warsin, hvilket gods hans broder, Ephraim, öfverlät åt honom på lifstid. F. 1757 27/12 på Nordanå, Alfta socken, Helsingland (enligt en annan uppgift 1756 26/12 i Skåne), fänrik vid kongl. preuss. infant.-regem:t von Schönfeld (N:o 30), sekundlöjtnant 1783 1/3, premierlöjtnant 1791 15/6, kaptens afsked 1793 23/2, † på Warsin 1836 14/1 och begrafven i Wusterhusen vid sidan af sin broder, Ephraim, 19/1 samma år. — Gift 1793 7/9 i franska kyrkan i Berlin med *Anne Charlotte Blanvalet*, f. 1760 24/7 i Berlin, † 1847 15/8 i Bärwalde i Pommern och begrafven i Bärwalde kyrkogård samma år 17/8; dotter af Pierre Blanvalet i Berlin († der 1797 24/9, 82 år gammal) och han fru, Charlotte Baudeson. Fru Anne Charlotte von Hackewitz, f. Blanvalet,

flyttade efter sin mans död till Bärwalde, i närheten af hennes enda dotter.

Barn:

Wilhelmina (Minna) Karolina Charlotta, f. 1794 30/8 på Warsin, † 1858 5/10 i Berlin. — Gift 1836 17/8 på Warsin med *Johann Friedrich Schohl*, godsegare till Nelep vid Schiwelbein i Pommern, f. 1794 4/12 i Wolgast, † 1853 7/1 i Berlin. Båda makarne ligga begrafna i gamla Trefaldighetskyrkogården i Berlin.

Karl Wilhelm Ferdinand, f. 1795, premierlöjtnant och godsegare, † 1876. Tab. XIII.

Albert Heinrich Reinhold, f. 1798, kongl. preussisk ekonomiekommissarie, † 1862. Tab. XIV.

Gustav Edward Theodor, f. 1804, kongl. preussisk generalmajor a/D., † 1873. Tab. XV.

Tab. XIII.

Karl Wilhelm Ferdinand (son af Karl Reinhold, den yngre. Tab. XII), f. 1795 4/11 på Warsin. Fänrik vid 33:dje infanteriregementet (1:sta reservregementet) 1817 26/12, sekundlöjtnant 1819 20/2, transport till nybildade 34:de infant.-regementet (2:dra reservregementet) 1820 3/3, bataljonsadjutant 1822—1836, premierlöjtnant 1835 14/10, afsked med pension och rätt att bära regementets uniform 1836 16/12. Egde slutligen riddargodset Niepoizlowitz vid Neustadt i Westpreussen. † 1876 15/12 i Köslin i Pommern. — Gift 1827 12/7 i Pobanz vid Lublitz i Pommern med *Emilie Ludewika Juliana von Kalkstein-Oslowski*, f. 1809 27/11 på Gross Voldekow vid Belgard i Pommern, † 1878 29/1 i Köslin; dotter af kaptenen i kongl. preussiska armén Johann von Kalkstein-Oslowski[1] och hans fru, Dorotea Engelke.

Barn:

Charlotte Ludowika Emilie f. 1834 23/7 i Jülich. — Gift 1853 16/5 i Köslin med fil. doktor *Karl Friedrich Julius Gottfried Zelle*, f. 1825 14/12 i Berlin, † 1889 20/9 i Köslin, öfverlärare vid gymnasium derstädes. Enkefru Zelle, f. von Hackewitz, bor f. n. i Köslin.

Wilhelmine Agnes Johanna, f. 1836 13/4 i Jülich. — Gift 1861 15/10 i Köslin med kaptenen och kompanichefen vid 3:dje pommerska infanteriregementet, N:o 14, sedermera öfversten *Fritz Gustav von Lillieström* (svenska adl. ätten N:o 250) i Köslin.

Karl Gustav Friedrich, f. i Paatzig vid Neu Stettin 1838 23/1. Från kadettkåren sekundlöjtnant vid Kaiser Alexander genadierregementet 1855 1/5, transport till 1:sta kombinerade genadierrege-

[1] Född 1770 7/3 på Gawrowiec vid Schwetz i Westpreussen, † 1812 och son af Johann von K.—O. och Katarina von Klinski.

mentet (sedermera »Regement Elisabeth») 1860 1/7, premierlöjtnant 1862 12/4, deltog i fälttågen mot Danmark 1864 och mot Österrike 1866, kapten och kompanichef 1866 30/10, anstäld i stora generalstaben 1868 22/3, i 3:dje armékårens generalstab 1869 6/4, återflyttad till stora generalstaben 1869 21/9 och kommenderad till tjenstgöring såsom 2:dre generalstabsofficer vid storhertigliga hessiska (25:te) divisionen på ett år från 1869 1/10, deltog i fälttåget mot Frankrike 1870—71 och dekorerad med jernkorset, 2:dra klass, transport till stora högqvarterets generalstab 1871 24/1, h. k. h. storhertigens af Mecklenburg-Schwerin flygeladjutant 1871 16/5, major 1871 3/10, kommenderad 1871 30/12 att under h. k. h. storhertigens frånvaro tjenstgöra vid stora generalstaben, åter anstäld derstädes 1872 21/11, transport till 1:sta gardes infanteridivisionens generalstab 1874 1/12, öfverstelöjtnant 1877 30/4, chef för 5:te armékårens generalstab 1880 9/10, öfverste 1881 16/9, kommenderad chef för Kaiser Franz' gardesgrenadierregemente, N:o 2, 1882 16/11, generalmajor i armén 1887 3/8, afsked 1888 19/9, † 1889 18/8 i S:t Blasien, der han sökte bot för sin fleråriga lungsjukdom. Ogift.

Ludwig Albert Reinhold, f. i Paatzig 1840 15/4. Har 1860 öfverflyttat till Nordamerika, är gift och har 2 söner samt bor f. n. Brooklyn.

Natalie Henriette Antonie, f. 1842 6/1 i Paatzig. — Gift 1871 5/4 i Folkestone, grefskapet Kent, England, med *Charles Badois*, professor i Folkestone, f. 1819 i södra Frankrike, † i Paris 1892. Enkefru Antonie Badois, f. von Hackewitz, bor f. n. i Ashford, Middlesex, England.

Otto Eugen Heinrich, f. 1843 13/3 i Niepoizlowitz. Från kadettkåren sekundlöjtnant vid Kaiser Alexander grenadierregementet 1860 6/3, † i Köslin samma år 18/10.

Sidonie Marie Eugenie, f. 1844 17/11 i Polzin i Pommern. — Gift 1873 20/3 i Berlin med *Kristian Oskar Liebe*, då öfverste och chef för Schleswig-Holsteinska fusilierregementet, N:o 86, f. 1823 21/2 i Berlin, f. n. generallöjtnant z. D. i Hildesheim.

Oskar Axel Theodor, f. 1847 20/8 i Köslin, † der 1848 26/10.

Agnes Bertha Leontine, f. 1849 3/10 i Köslin. — Gift 1879 30/6 i Sondershausen med *Karl Wilhelm Andreas von Schlütter*, major a. D. och Rechtsritter af Johanniterorden, f. 1828 2/5 i Stade, † 1897 7/10 i Hildesheim och der begrafven samma år 10/10. Enkefru Agnes von Schlütter, f. von Hackewitz, bor f. n. i Hildesheim.

Tab. XIV.

Albert Heinrich Reinhold (son af Karl Reinhold, den yngre. Tab. XII), f. 1798 22/11 på Warsin; kongl. preussisk ekonomiekommissarie a. D., slutligen i Lauenburg i Pommern, † i Stolp i Pommern 1862 22/8. — Gift 1833 21/5 i Köslin med *Marie Henriette Müller*, f. 1810 5/8 i Wollin, † 1880 4/2 i Stolp och begrafven

jemte sin man i Stolps kyrkogård, dotter af löjtnanten Karl Müller och hans fru, Elisabeth Noltin.

Barn:

Hugo Eugen Reinhold, f. 1834 26/6 i Lauenburg, † der 1840 9/6.

Werner Franz Emil, f. 1836 24/8 i Lauenburg, † der 1842 20/2.

Marie Wilhelmine Charlotte, f. 1840 8/5 i Lauenburg, bor f. n. i Stolp. Ogift.

Walter Albert Camillo, f. 1844 11/2 i Goddentow vid Lauenburg i Pommern. Ingick 1862 22/4 såsom musketör i 2:dra komp. af 6:te pommerska infant.-regementet, N:o 49, underofficer 1862 5/8, portepée-fänrik samma år 16/12, sekundlöjtnant 1864 13/2, tjenstgjorde vid ryska gränsen under polska insurrektionen 1863—64 och i fälttåget mot Österrike 1866, kommenderad till 9:de landtvärnsregementet 1866 22/5—5/9, deltog i fälttåget mot Frankrike 1870—71, dekorerad med jernkorset, 2:dra kl., tjenstgjorde i Frankrike under ockupationen 1871—73, premierlöjtnant 1871 6/4, kommenderad till militärskjutskolan i Spandau 1873 28/7, kompaniinstruktör derstädes 1875—1876, kapten och kompanichef 1877 10/2, bataljonsinstruktör i Potsdam 1887, major vid infant.-regementet v. d. Marwitz (8:de pommerska), N:o 61, 1889 27/1, bataljonsbefälhafvare vid 1:sta thüringska infant.-regementet, N:o 31, 1890 24/3, andre stabsofficer vid distriktskommandot i Kiel 1893 25/3, befälhafvare i Altona landtvärnsområde samma år 18/4, öfverstelöjtnant 1894 24/7.

Öfverstelöjtnant Walter von Hackewitz har på ett förtjenstfullt sätt i ett praktfullt manuskriptverk samlat rikhaltiga bidrag och viktiga akter till sin ätts historia och genealogi från dess begynnelse till närvarande tid, isynnerhet rörande de tyska slägtgrenarne, hvilkas genealogi han fullständigt utredt, så vidt det varit möjligt. Ogift.

Elisabeth Henriette Beata, f. 1845 8/9 i Lauenburg. — Gift 1872 19/11 i Stolp med *Eugen Gustav Friedrich Wichman*, f. 1839 23/11 i Gumminshof vid Treptow a. d. Rega. Bo f. n. i Berlin.

Hedvig Theodora Charlotte, f. 1848 24/10 i Lauenburg. Bor f. n. i Charlottenburg. Ogift.

Tab. XV.

Gustaf Edward Theodor (son af Karl Reinhold, den yngre. Tab. XII), f. 1804 6/5 på Warsin. Portepée-fänrik vid 10:de infant.-regementet 1822 17/12, sekundlöjtnant 1824 13/3, kommenderad till 10:de landtvärnsregementet 1835—36, regementsadjutant 1838—42, premierlöjtnant 1841 10/3, kapten och kompanichef 1847 19/6, kommenderad till bataljonsbefälhafvare vid 2:dra bataljonen af 22:dra landtvärnsregementet 1853 20/1, major samma år 22/2 derstädes, åter till 10:de infant.-regementet 1858 7/5, öfverstelöjtnant samma år 22/5, befälhafvare för 10:de kombinerade infant.-rege-

mentet 1860 8/5, öfverste och chef för 3:dje niederschlesiska infant.-regementet (N:o 50) 1860 1/7, generalmajors afsked 1864 10/9, ställd till disposition och utnämnd till vikarierande befälhafvare öfver 21:sta infant.-brigaden 1870 18/7, trädde ur aktiv tjenst 1871 4/11, † i Kolberg i Hinterpommern 1873 16/7 vid ett tillfälligt besök hos sin svärson, samt begrafven i Kolbergs garnisonskyrkogård. — Gift 1838 10/7 i Wilkau, kretsen Namslau i Schlesien, och enligt egen önskan vigd i katolska kyrkan med *Johanna Henriette Louise Friedrike Natalie von Klüx*, f. 1812 10/12 i Liegnitz i Schlesien, † 1877 25/3 i Breslau och begrafven på dervarande garnisonskyrkogård, dotter af generalen Karl Friedrich von Klüx och hans fru, Johanna Augusta von Vitzthum samt fosterdotter af öfverstelöjtnant Kuylenstjerna på Wilkau.

Barn:

Klara Augusta Charlotte Wilhelmine Ottilie Ida, f. 1839 14/9 i Breslau. — Gift derstädes 1869 7/7 med kaptenen i stora generalstaben *Ferdinand Otto Ludwig Lust*, f. 1834 6/3 i Schweidnitz, sedermera generalmajor a. D. och bosatt i Schöneburg vid Berlin, son af kaptenen vid 7:de infant.-regementet Ferdinand August Ludwig Lust och hans fru, Arabella Augusta Romana von Taubenheim.

Hugo Gustav Karl Otto, f. 1848 4/9 i Breslau. Ingick i armén som grenadier vid 1:sta gardesregementet till fot och deltog i fälttåget mot Österrike 1866, portepée-fänrik samma år 13/10, sekundlöjtnant 1867 14/11, deltog i fälttåget mot Frankrike 1870—71; svårt sårad vid S:t Privat; dekorerad med jernkorset, 2:dra kl.; adjutant vid fusilierbataljonen; afsked 1874 15/8. Ingick derefter i rysk krigstjenst, der han 1898 2/10 utnämndes till öfverste och chef för 15:de turkestanska liniebataljonen i Margelan, gebietet Fergana, efter att förut såsom stabsofficer hafva utfört särskilda uppdrag såsom truppanförare i militärdistriktet Turkestan. Ogift.

Klothilde Ida Amalie Veronica Albertine Augusta f. 1853 2/8 i Cosel i Ober-Schlesien. — Giftt 1882 8/6 i Breslau med *Franz Gelinck*, kongl. staatsanwalt i Brieg i Schlesien, f. 1841 17/10 i Breslau och sedermera oberstaatsanwalt i Brieg samt son af justitienrath a. D. Karl Gelinck i Breslau och hans fru, f. Mitschke, sedermera von Mitschke-Collande.

Tab. XVI.

Fredrik Herman (son af Karl Reinhold, den äldre. Tab. VI), f. 1763 på Nordanå, Alfta socken, Helsingland, löjtnant i kongl. preussisk tjenst; afsked derifrån omkr. 1790; egde Hårdaholm i Suntak s:n, Vartofta härad, efter fadern och bodde der 1794—1800, från 1800 till 1803 på Solberga i Skarke socken, Valle härad, och sedermera till 1837 på Dannemarka, 2 mtl säteri i Korsberga s:n, Vartofta härad, hvilket säteri han sålde sistnämda år, hvarefter han bodde i Sköfde till sin död 1842 1/1. — Gift 1:o) omkr. 1794 med sin kusin, *Eleonora Beata von Hackwitz*,

men från henne skild 1804 (se nedan. Tab. XXVII.), f. 1774, † 1834 i Jönköping af kolera. 2:o) 1804 26/11 med ***Lovisa Maria Sparrsköld***, f. 1781 20/1 i Bringetofta s:n, Jönköpings län, † 1858 9/4 i Sköfde, dotter af öfverstelöjtnanten R. S. O. Karl Magnus Sparrsköld, N:o 1195, och hans fru, Anna Elisabeth Ehrenpreuss, N:o 1313 (hvilka kallade sig Haugwitz).

Barn:[1]

1. *Karl Magnus*, f. 1795, underlöjtnant. † 1885. Tab. XVII.
1. *Hedvig Sophia* (*Hedda*), f. 1799 på Hårdeholm, † ogift i Korsberga 1835 2/7.
1. *Fredrika Charlotta*, f. 1802 i Korsberga, † 1804 23/11.
2. *Fredrika Lovisa*, f. 1806 13/3 i Korsberga, † i Sköfde 1882 9/2. Ogift.
2. *Gustaf Adolf*, f. 1807, kyrkoherde, † 1867. Tab. XIX.
2. *Dorothea Wilhelmina* (*Dora*), f. 1808 11/11 i Korsberga, † 1892 6/6 i Sköfde. Ogift. Har bildat stipendiefonder vid Skara och Sköfde elementarläroverk samt i sistnämda stad grundat »von Haugwitzska Stiftelsen» till förmån för åldriga trogna tjenarinnor.
2. *Johanna Charlotta*, f. 1814 20/6 på Dannemarka, † 1885 17/10 i Sköfde. Ogift.

Tab. XVII.

Karl Magnus (son af Fredrik Herman. Tab. XVI), f. 1795 på Hårdaholm. Rustmästare vid Skånings komp., Skaraborgs regemente 1811, dito vid 2:dra majorens komp. 1814, fanjunkare vid samma regemente; deltog i fälttåget mot Napoleon i Tyskland 1813—1814; sårad i slaget vid Leipzig; afsked 1815 med underlöjtnants titel. Bodde först å Dannemarka, sedan på Långruden nära Hjo och från 1837 på Stora Wäthult, Agnetorps s:n, Vartofta härad, hvilken egendom hans barn fingo såsom gåfva af deras farfader och ännu af dem innehafves, men af deras fader disponerades under hans lifstid, som slutade 1885 i Korsberga; begrafven i Agnetorps kyrkogård. — Gift 1818 med *Kristina Lovisa Cederberg*, f. 1797, † 1860 på Stora Wäthult, dotter af komministern i Mariestad Elias Cederberg (f. 1761, † 1807) och Sara Helena Kullberg (f. 1773, † 1808), prestdotter från Varnhem.

Barn:

Emerentia Mathilda, f. 1819 i Korsberga. — Gift med sergeanten vid Skaraborgs regemente Lars Ternstedt i Fridene, Vartofta härad.
Lovisa Vilhelmina, f. 1821 i Korsberga, † 1848 på Stora Väthult. Ogift.
Alexander Ferdinand, f. 1826 i Korsberga, † 1838 å Stora Väthult.
Vilhelm Reinhold, f. 1828, arbetare vid fabriken Vulcan i Tidaholm, Agnetorps s:n. Ogift.

---

[1] Dessa barn antogo alla namnet von Haugwitz.

Adolf Verner, f. 1830, f. d. fanjunkare vid Hallands bataljon; svärdsman 1873; bebor och eger jemte syskonen Stora Väthult. Ogift.
Karl Herman Alfred, f. 1833, handlande, † 1869. Tab. XVIII.
Augusta Sofia, f. 1835, † 1892. — Gift med konstapeln Andersson i Vämle, nära Sköfde.

Tab. XVIII.

Karl Herman Alfred (son af Karl Magnus. Tab. XVI), f. 1833, någon tid handlande i Stockholm, † 1869 på Stora Väthult. — Gift med *Fredrika Wermelia Asmundsen*, f. 1837; bor enka vid Tidaholm.

Barn:

Amalia, f. 1860, bor på Stora Väthult. Ogift.
Oskar Ferdinand, f. 1865, landtbrukare; bor hos farbrodern på Stora Väthult.
Ludvig, f. 1868 $^{1}/_{5}$, f. d. poliskonstapel i Stockholm. — Gift i Stockholm 1896 $^{12}/_{1}$ med *Klara Sofia Edberg*, f. i Åbo 1871 $^{13}/_{6}$, dotter af jernarbetaren Fredrik Vilhelm Edberg och Klara Albertina Elisabeth Carlsson.

Tab. XIX.

Gustaf Adolf (son af Fredrik Herman. Tab. XVI), kallade sig von Haugwitz, likasom syskonen. F. 1807 $^{12}/_{3}$ i Fröjered. Stud. i Upsala 1828 från Skara läroverk, prestvigd 1830 till huspredikant hos godsegare I. af Darelli på Wängsjöberg, Gottröra s:n, Upland, past.-adjunkt och kateket i Stockholm 1833, past.-ex. 1837, t. f. teol. adj. vid krigsakadem. på Karlberg 3 mån. 1842, komminister i Hedvig Eleonora förs. i Stockholm 1847, tillika regem.-pastor vid lifregementets dragoner 1853, kyrkoherde i Sköfde stads och landsförsamlings med Ryd, Hagelberg, N. Kyrketorp och Vombs församlingars pastorat, Skara stift, 1857, † 1867 $^{7}/_{8}$ och begrafven i Sköfde. — Gift 1:o) 1839 $/_{11}$ med *Cecilia Aurora Vilhelmina Probst*, f. 1819 $^{7}/_{6}$ i Adolf Fredriks församl. i Stockholm, † i Hedvig Eleonora församl. der, barnlös, 1854 $^{1}/_{11}$, dotter af sejlaremästaren i Stockholm Johan Kristoffer Probst och hans fru, Fredrika Rebecka Himberg. 2:o) 1857 $^{14}/_{11}$ i Åmål med *Henrika Ulrika* (*Ulla*) *Vilhelmina Dorothea Gyllenram*, f. 1827 $^{4}/_{7}$ i Åmål, † i Sköfde 1867 $^{14}/_{7}$, dotter af kaptenen och innehafvaren af tapperhetsmedaljen i guld, slutligen tullinspektoren i Åmål, Johan August Gyllenram, N:o 1528, och hans fru, Lovisa Kristina Åstrand.

Dotter:

2. *Hermina Lovisa Henrietta*, f. 1860 $^{19}/_{3}$ i Sköfde, † der 1874 $^{12}/_{1}$.

Tab. XX.

Franz Gottlieb Leonard (son af Karl Reinhold, den äldre. Tab. VI), f. 1770 5/5 på Warsin. Fänrik vid dragonregementet, N:o 5, »Markgraf von Anspach-Bayreuth» 1787 3/12, sekundlöjtnant 1789 30/7, premierlöjtnant 1797 8/6, stabskapten 1805 3/11, kapten 1806 26/8, majors afsked med 300 thalers pension 1807 23/10, engagerad i 2:dra pommerska brigadgarnisonsbataljonen 1814 9/3, kommendant på det i Küstrin upprättade ryska militärlasarettet 1814 14/4—4/11, inrangerad 1815 9/6, förflyttad till 4:de garnisonsbataljonen 1818 26/4, och till 2:dra infanteriregementets garnisonskompani 1820 14/4, öfverstelöjtnants afsked med 500 thalers pension och rätt att bära regements- uniform 1822 23/4, † på Waschow vid Lassau i Vorpommern, efter långvarig sjukdom, 1832 11/2, och begrafven i Wusterhusens kyrkogård. — Gift 1808 9/5 i Stargard, Pommern, med *Henriette Marie Gerstmeijer*, f. 1780 3/2 i Schellin i Pommern; spårlöst försvunnen under marsoroligheterna i Berlin 1848; dotter af superintendenten vid Mariakyrkan i Stargard, Kristian Gottfried Gerstmeijer och hans fru. Ernestine Wilhelmine Karoline Beuthner. Fru Henriette von Hackewitz, f. Gerstmeijer, gjorde sig känd såsom författarinna, bland annat genom »Briefwechsel für die Jugend» (Glogau 1838).

Son:

Theodor Eugen, f. 1809 30/10 i Stargard. Från kadettkåren portepéefänrik vid Kaiser Alexander grenadierregementet 1827 28/7, sekundlöjtnant i regementet 1828 15/1, inrangerad 1831 15/3, lärare vid den kombinerade gardesdivisionsskolan och i trigonometriska byrån 1836—37, i topografiska byrån 1838—39, kommenderad till kombinerade gardesreservbataljonen 1839—40, premierlöjtnant 1843 11/2, afsked med pension och rätt att bära arméuniform och utsikt till anställning i gendarmeriet 1843 12/4, distriktsofficer i Stralsund vid 2:dra gendarmeribrigaden 1852 11/12, kapten; † 1861 24/12, barnlös, i Stralsund, och med honom utgick den yngsta tyska ättegrenen. Har författat »Handbuch der Fortification», 2:dra uppl. (Berlin, Posen, Bromberg 1841). — Gift 18 4/12 i Berlin med *Dorothea Maria Karolina Müller*, f. 1818 13/3 i Güstrow i Mecklenburg-Schwerin, †, barnlös, i Stralsund 1863, dotter af Daniel Kristoffer Müller i Güstrow och hans fru, Sophia Maria Karolina Franck.

Tab. XXI.

Franz Fredrik (son af Franz Joachim, den äldre. Tab. V.), f. 1720 20/10 på Gullarp. Kornett och kongl. lifdrabant. Bodde en tid på Dahlen i Habo s:n, derefter från 1767—1770 på Tafvelhult, 1/8 mtl, och 1782—1791 på Svenstorp, 1/8 mtl Nordgården, båda i Sandhems socken, äfvensom på Bergsgården i Vättak, Vartofta härad, Vestergötland; lefde ännu 1800 i ekonomiskt betryck. — Gift 1750 5/6 i Sandhem med *Helena Wall-*

mark, f. i Sandhem 1727 2/7, † före 1800, dotter af kyrkoherden derstädes Erik Wallmark (f. 1678, † 1755) och hans fru, Beata Börstell († 1747, g. 1727), prestdotter i Sandhem.

Barn:

Lovisa Beata, f. 1751 14/4 i Sandhem.
Immanuel, f. 1752, förare, †. Tab. XXII.
Elisabeth Eleonora (*Lisa Nora*), f. 1753 19/1 i Habo, döpt 21/3 s. å.
Lovisa, f. 1756 17/2 i Habo (bland faddrarne nämnes farfadern, ryttmästaren F. J. v. H. och hans fru.) Hon finnes flere gånger antecknad i Hvalstads dopbok såsom fadder vid sina små slägtingars dop. Bodde i Almunds kvarn i Vättak.
Adolf, f. 1757 i Habo, lefde ännu 1777, då föräldrarne bodde vid Tibro kvarn.

Tab. XXII.

Immanuel (son af Frans Fredrik. Tab. XXI), f. 1752 22/10 på Dahlen i Habo s:n. Förare vid Skaraborgs regemente, egde någon tid 1/4 mtl kronoskatte i Sandhem, hvilket han måste afträda för gäld, såsom framgår af ett upprop till allmänheten om understöd, hvarom läses i Post- och Inrikes Tidningar, N:o 59, år 1800, då familjen bodde på dåvarande fältväbelbostället Svenstorp i Sandhem, † före 1836. — Gift med *Anna Hedvig Lundenius*, f. 1761, †, enka, 1836 9/11 på torpet Ljunghem i Sandhems socken; dotter af kyrkoherden i Daretorp Erik Lundenius (f. 1699 3/11, † 1766 14/6) och hans andra fru, Anna Katrina Myra (g. 1747).

Barn:

Karl Fredrik, f. 1784 i Sandhem. Hälftenbrukare i Svenstorp, Nordgården 1/4 mtl, 1811—15. En tid jemte systern Helena Kajsa tjenande i Grimarp, Sandhems s:n, † hos sin svåger på torpet Skogslund i Sandhem 1843 2/1 och slöt andra svenska ättegrenen.
Helena Kajsa, f. 1787 i Sandhem (se ofvan).
Gustava, f. 1795 28/8 i Sandhem, †. — Gift med Jakob Söderberg, f. 1790 10/6 i Daretorp; bodde i torpet Skogslund, Sandhems s:n, med 4 barn.

Tab. XXIII.

Albrekt Otto (son af Franz Joachim, den äldre. Tab. V), f. 1725 16/12 på Gullarp. Var 1753 furir, sedan fältväbel vid Skaraborgs regemente, afsked 1761, fänriks namn 1764. Bodde såsom fältväbel vid Vilske komp. på militiebost. Tibro qvarn i Hvalstad med sergeants' indelning, flyttade till gården Holmen eller Bastebergsholmen i Vättak socken, samma pastorat, 1798, † der samma år 20/10. — Gift 1766 på Holmen med *Anna Maria Wetterberg*, f. 1744 på Holmen, † der 1790, dotter af egaren till Holmen fältväbel Wetterberg och hans fru.

Barn:

Anna Eleonora (*Nora*), f. 1768 4/3 på Holmen. Flyttade till Yllestad 1799, †, ogift, 1840 på lägenheten Siggetorp i Ångarps socken nära Tidaholm, hvilken lägenhet hon erhållit till lifstidsbesittning för sin mångåriga och trogna tjenst såsom husföreståndarinna på Tidaholm hos öfverstekammarjunkaren frih. Per Alexander Rudbeck och hans friherrinna, Anna Elisabeth von Axelson.

Albertina Magdalena (*Maja Lena*), f. 1771 25/1 på Holmen, † 1838 27/2 på Lillegården i Acklinga socken. Ogift.

Franz Joachim, den yngre, f. 1774, löjtnant, † 1839. Tab. XXIV.

Karl Magnus, f. 1777 12/12 på Holmen. Ingick i krigstjenst 1798 15/12, fänrik 1805 2/10, 1:ste adjutant 1808 1/2, deltog såsom löjtnant vid infanteriet i tyska och norska fälttågen 1813—14, sårad i Norge, afsked, landtmäteriexamen 1821, kommissionslandtmät. i Malmöhus län 1830, afsked på 1840 talet; † 1851 22/7 på Vidtsköfle gård, Torrlösa s:n, Skåne. Ogift.

Gustaf Otto, f. 1782 2/11. Landtmäterielev hos ingeniör Baalach i Suntak och sedan i Skåne 1802, landtmät.-ex. 1803, kommissionslandtm. 1813, andre landtmätare i Malmöhus län 1822, arrendator af Vidtsköfle gård under Trolleholms gods i Torrlösa s:n 1809—1855 och af Östraby gård inom samma s:n 1836—46; † 1869 16/6 i Holm. — Gift med *Dorotea Lamberg*, f. 1798, † 1823, borgaredotter från Ystad.

Dotter:

Christine, f. 1820 24/2. — Gift 1844 8/4 med *Carl Magnus David Hall*, f. 1813 14/5 på Hådala vid Engelholm, † 1892 å Widtsköfle, som han arrenderade efter sin svärfaders frånfälle. Hans fader var en till Sverige inflyttad engelsman. Enkefru Hall, f. v. Hackwitz, var boende å Hållad vid Örtofta i Skåne.

Tab. XXIV.

Franz Joachim, den yngre (son af Albrekt Otto. Tab. XXIII), f. 1774 30/11 i Hvalstad. Inträdde i krigstjenst 1794 30/5, fanjunkare vid Skaraborgs regemente, konst. fänrik 1809 31/1, fänrik 1810 1/5, fången i Norge 1808 16/6, var 1815 löjtnant och regementsadjutant, afsked samma år 25/7; † 1839 27/5 på Qvarnliden i Daretorps s:n, Vestergötland. Bodde såsom indelningshafvare på Pilagården i Acklinga s:n, sedermera på Arteberg i Härja s:n och på Dverstorp i Dimbo, hvilket sistnämnda ställe då egdes af hans svägerska, Kristina Hedvig Schuer, enka efter kyrkoherden i Daretorp Johan Wennerdahl. — Gift 1810 29/9 med *Sophia Gustava Schuer*, f. 1783 12/4, † 1862 15/1 på Vilhelmsberg, eller såsom gården också kallas, Stenbacka, under Qvistegården, Daretorp s:n, dotter af rådmannen i Göteborg Johan F. Schuer († 1805) och hans fru.

Barn:

Jan Otto (*Janne*), f. 1811, f. d. godsegare, † 1865. Tab. XXV.

Karl Magnus Vilhelm, f. 1815, verkstadsarbetare, † 1883. Tab. XXVI.
Hedvig (*Hedda*) *Vilhelmina*, f. 1817 23/8 i Acklinga, flyttade 1835 3/11 till Habo prestgård och prosten mgr Karl Tengborg, i hvars hus hon vistades till 1845, då hon flyttade till Lundby vid Göteborg; bodde 1896 på Vilhelmsberg. Ogift och nästan döf.
Gustaf, f. 1819 18/7, † 1828 /12.
Anna Sophia, f. 1822 10/5 i Härja; bodde 1896, mindre vetande, hos systern Hedda.
Johanna Fredrika, f. 1830 23/4 på Dverstorp, † 1831 21/1.

Tab. XXV.

Jan Otto (Jane) (son af Franz Joachim, den yngre. Tab. XXIV), f. 1811 18/12. Landtbruksinspektor i Vestergötland; egde och bebodde 1845 Stora Gunnared, 2 mtl (tax.-värde 83,500 kr.) i Angereds s:n, Elfsborgs län, sedermera Bärby i Vesterlanda s:n, Göteborgs län, slutligen förvaltare af Ås kloster i Halland; † derstädes hösten 1865. Var i Angered en intresserad och mycket använd kommunalman. — Gift 1847 30/10 på Gunnared med *Hedvig* (*Hedda*) Lucina Vesterdahl, f. 1810 17/10 i Landskrona, † 1860 1/6 på Bärby, dotter af handlanden i Landskrona, sedan i Ystad, Johannes Vesterdahl (f. 1781 i Landskrona) och hans fru, Johanna Aspelund (f. i Landskrona 1778 16/6, g. 1802 30/6).

Barn:

Johan Astolf, f. 1848 22/9 på Stora Gunnared. Stationsinspektor vid Esperöd station på Ystad—Eslöfs jernväg; † 1886 24/4 i Esperöd, Vanstads s:n. Ogift; och slöt den tredje svenska ättegrenen.
Hulda Ottolina, f. 1852 21/12 på Stora Gunnared. — Gift 1871 28/7 i Ystad med sin syssling på mödernet, stationsinspektoren vid Statens jernvägar, sedermera direktören hos Göteborgs margarinaktiebolag, *Axel Albrekt Ferdinand Flach*, f. 1840 2/8.

Tab. XXVI.

Karl Magnus Wilhelm (son af Franz Joachim, den yngre. Tab. XXIV), f. 1815 22/7 i Daretorp. Kallade sig, likasom barnen, Hackwitz. Arbetare vid Statens jernvägars maskinverkstad i Göteborg, † derstädes 1883 16/11. — Gift 1:o) i Vadstena med *Johanna Eriksson*, f. 1813 i Vadstena, † 1847 14/9 i Göteborg. 2:o) 1852 22/9 med *Johanna Olofsdotter Svartlok*, f. 1818 26/12 i Solberga s:n, Bohuslän, der fadern Olof Svartlok var soldat.

Döttrar:

1. *Johana Lovisa*, f. 1839 24/10 i Vadstena, † ung.
1. *Hedvig* (*Hedda*), f. 1841 1/10 i Vadstena, sömmerska i Göteborg.
1. *Karolina*, f. 1844 18/9 i Angered, † ung.
1. *Maria*, f. 1846 29/10 i Göteborg, † ung.
2. *Johanna Karolina*, f. 1853 29/10. — Gift 1888 7/10 med timmermannen i Göteborg August Hansson, f. 1858 29/12 i Göteborg.

Tab. XXVII.

Magnus Henrik (son af Frans Joachim, den äldre. Tab. V), f. 1727 $^{29}/_{2}$ på Gullarp. Förare vid Helsinge regemente, Alfta komp. 1750 $^{24}/_{11}$, sergeant 1757 $^{28}/_{8}$ med förarelön, fänrik 1758 $^{5}/_{7}$ med fältväbels indelning 1761 $^{30}/_{4}$, fänrik 1764 $^{8}/_{3}$, permitterad till Pommern 1764 på årspermission tillika med brodern Karl Reinhold, stabsfänrik vid lifkom. och flyttad till fänriks indelning och Delsbo komp. 1765 $^{17}/_{6}$, med boställe i Bjuråker; genom byte med lifdrabanten Karl Gustaf Wrång och efter underdånig ansökning flyttad till kongl. lifdrabant 1766 $^{6}/_{8}$, slutligen kornetts afsked samma år; köpte af syskonen efter faderns död fädernegården Backgården i Hvalstads s:n, egde och bebodde efter sitt gifte Esbjörnstorp, $^{1}/_{2}$ mtl säteri i Versås s:n, Kåkinds härad, † der 1795 $^{10}/_{10}$, och begrafven i Versås kyrkogård. — Gift 1772 $^{25}/_{2}$ på Esbjörnstorp med *Gustava Johanna Mannercreutz*, f. 1739 $^{25}/_{1}$ i Versås, † i Acklinga, dit hon flyttade 1797 från Hårdaholm, hvarest hon bodde 1796; yngsta dotter af regementsqvartermästaren vid Skaraborgs regemente Peter Häll, adlad (ej introd.) Mannercreutz, till Esbjörnstorp och hans fru, Märta Beata Uggla, N:o 100.[1]

Barn:

Eleonora Beata, f. 1774 $^{28}/_{11}$, † 1834 af kolera i Jönköping. — Gift 1:o) 1794 med sin kusin löjtnant *Fredrik Herman von Hackwitz*, men från honom skild 1804 (se Tab. XVI.). 2:o) 1804 med kronofogden i Vartofta fögderi, »landskamrer» Nils Alsing till Grunnevad i Hvalstads s:n, med hvilken hon hade 4 barn.

Peter (*Per*) *Joachim*, f. 1776, fänrik, † 1863. Tab. XXVIII.

Karl Gustaf f. 1781, kapten, † 1844. Tab. XXXI.

Tab. XXVIII.

Peter (Per) Joachim (son af Magnus Henrik. Tab. XXVII), f. 1776 $^{12}/_{2}$ på Esbjörnstorp. Inträdde i krigstjenst såsom rustmästare vid f. d. Stedingkska värfvade regementet 1796 $^{26}/_{1}$, var redan 1799 sergeant, fanjunkare 1803 $^{15}/_{2}$ och erhöll vid afskedet 1828 $^{12}/_{4}$ fänriks namn. Bodde en tid på Hårdeholm, hvarifrån han 1799 flyttade till sin gård Lilla Kongsryd i Svenstorps s:n, Kåkinds härad, † der 1863 $^{30}/_{4}$. Kommenderades 1801 med kongl. Skaraborgs regemente till fälttjenst i Göteborg, 1808 till fälttåget mot Norge, deltog i affären vid Prestbacka, der han blef fången, utvexlad 1809 och samma år kommenderad till garnisonstjenst i Venersborg, 1812 med regementet till fälttjenst i Göteborg, 1813 till garnisonstjenst i Göteborg för Elfsborgs bevär.-bataljons exercis, 1814 i januari åter med sistnämnda bataljon till Göteborg, derifrån till Karlsten, att tjenstgöra vid

[1] Se Schlegel och Klingspor, ättartaflor, sid. 183.

Skaraborgs bevär., samt sedan samma år till bevär.-manskapets exercis på Axvalls hed, hvarefter han med regementet deltog i sista norska fälttåget. — Gift 1799 1/1 med *Ulrika* (*Ulla*) *Lundahl*, f. 1780 5/9 i Acklinga, † 1868 27/11 i Sventorp; dotter af regementspastorn vid Skaraborgs regemente Johan Lundahl (f. 1735 14/10, † 1787 13/5) och hans fru, Katarina Öhrberg,[1] († 1806).

Barn, alla födda på Lilla Kongsryd:

Jan Henrik, f. 1800 7/9, † på Lilla Kongsryd 1802 14/4.
Gustafva Katarina, f. 1802 26/6, † 1886 19/11 på Hult i Visnum. — Gift 1833 med aktuarien i Göta hofrätt *Anders Magnus Wetterlöf*, f. 1797 5/3 i Jönköping (fadr. handskmak.), † der 1850.
Karl Reinhold, f. 1804 3/12, † samma år 8/12.
Charlotta Sophia, f. 1806 13/2, † 1811 2/5.
Ulrika Eleonora, f. 1807 21/11, † 1827 23/2, af lungsot.
Karl Fredrik, f. 1810, landtbrukare, † 1892. Tab. XXX.
Adolf Vilhelm, f. 1812 10/11, † 1814.
August Vilhelm, f. 1816 3/2, † 1817 26/2.
Per Adolf, f. 1818 25/4, tvilling, † ung.
Johan Vilhelm, f. 1818 25/4, tvilling, † ung.
Charlotta Sophia, f. 1819 30/6 på Lilla Kongsryd, † 1877 8/11 ogift på Hult, dit hon flyttade 1869, efter moderns död.
Augusta Wilhelmina, f. 1823 27/11, † ung.

Tab. XXIX.

Karl Fredrik (son af Peter Joachim. Tab. XXVIII.), f. 1810 10/3 i Sköfde. Landtbrukselev vid Knorringsdal i Fenneslunda soc. 1824, brukselev vid Krontorp 1827, bruksbokhållare der 1828, inspektor på Nynäs i Visnum-Kils s:n 1834, dito på Hult[2] 1843, inköpte denna gård med lastageplats vid Vänern i Visnums socken 1876, † der 1892. — Gift 1843 7/12 med *Katarina Charlotta Hane*, f. 1812 12/8 i Visnum, † 1870 21/4 på Hult; dotter af hammarsmeden vid Sjöhammars bruk i Visnum Jonas Hane[3] (f. 7777 25/4 i Nysund, † 1852 23/7) och hans hustru, Katarina Maria Gustafsdotter.

Son:

Per Axel, f. 1853, landtbrukare. Tab. XXX.

Tab. XXX.

Per Axel (son af Karl Fredrik. Tab. XXVIII), f. 1853 28/6 på Hult. Från Kristinehamns allmänna läroverk brukselev vid Aspa bruk i Nerike 1870, bruksbokhållare vid Hasselfors 1872, in-

[1] Dotter af regementspastorn och komministern i Toarp Anders Öhrberg (f. 1752, † 1802) och hans fru, Inga Brita Ternstedt († 1809).

[2] Den tillämnade ändpunkten för Köping—Hult jernväg.

[3] Son af Göran Jonsson, mästersven vid Degerfors jernbruk, f. 1745, och Sara Svensdotter, f. 1748.

spektor å Hult 1875, arrendator af Hult 1882, ärfde efter fadren samma gård med lastageplats 1892, men försålde den år 1900. — Gift 1889 20/12 med *Alfhild Erika Rundberg*, f. 1863 11/5 på Jonsbols jernbruk i Visnum, dotter af bruksegaren Jonas Elis Rundberg (f. 1814 14/6 i Viby socken, Örebro län, † på Jonsbol 1888 22/8) och hans fru, Florentina Andrea Ekelund[1] (f. 1831 23/2 på Utö i Stockholms län).

Barn:

Ingeborg Margareta f. 1896 30/9 på Hult.
Erik Walter Axelsson, f. 1898 23/6 på Hult.

Tab. XXXI.

Karl Gustaf (son af Magnus Henrik. Tab. XXVII), f. 1781 5/2 på Esbjörnstorp i Versås. Ingick i krigstjenst 1794, rustmästare vid Skaraborgs regemente samma år 28/6, sergeant 1797 17/12, fänrik vid Elfsborgs regemente 1803 8/6, löjtnant 1810 30/10, andre kapten 1812 14/2, stabskapten vid Kinds komp. 1825 14/6, R. S. O. 1826 11/5, afsked 1835 14/7; † 1844 1/4 på Segerstorps gård i Tärby socken, Ås härad. Kommenderades med arbetskompaniet till Malmö 1806, med regementet till Pommern 1807, med detsamma till vestra armén 1808 och bevistade hela norska fälttåget, till Göteborg 1809, till Karlsten 1811, till Göteborg 1812, till fälttåget i Tyskland 1813, t. o. m. den 23/9, då han med förstärkningsmanskapet återgick till Sverige. Han vistades hos sin moder på Hårdaholm 1796 och flyttade till Habo 1799; bodde 1810—1818 på säteriet Bosared i Sjötofta socken, Kinds härad, samt på militiebostället Östergården i Härna 1826—1836, sedan på Tissås säteri, äfven i Härna, Vings pastorat, arrenderade derefter Rångedala prestgård och sist Segerstorp boställe. — Gift 1:o) 1810 1/1 på säteriet Severed i Sjötofta socken med *Anna Elisabeth Kuylenstjerna*, f. 1773 3/12, † 1814 12/5 på Bosared och begrafven i Sjötofta kyrkogård samma år 27/5; dotter af vice häradshöfdingen Adolf Kuylenstjerna, N:o 1304, till Eke dal och Severedsholm och Ulrika Bergman,[2] samt syssling med Gustava Lovisa Kuylenstjerna, gift med Ephraim Joachim von Hackewitz till Stewelin och Waschow, hvilken var hennes mans kusin. 2:o) 181(7) med *Elisebeth Maria Eneman*, f. 1787 1/11 på Solberga, Köpings socken, Öland, † före 1826 i Vickleby prestgård på Öland; dotter af dykeriinspektoren på Öland Johan Eneman (f. 1747 1/5, † på Solberga 1819 13/5) och Maria Hultin (f. 1750 5/5 i Böda, † i Vickleby 1831 13/7).

Barn:

1. *Johanna Ulrika* (*Ulla*), f. på Bosared i Sjötofta 1810 27/7, † omkr. 1845. Vistades efter det hon lemnat föräldrahemmet dels i

[1] Dotter af slutligen kyrkoherden i Hardemo Anders Ekelund, f. 1795 21/9, † 1868 12/12, och Anna Kristina Apelqvist, f. 1807 26/10 i Stockholm, † 1884 /4 på Jonsbol.

[2] Död 1808 26/4 samt dotter af en fältväbel Bergman.

Långareds s:n till 1832, i Grofvared 1835, i Od 1836, åter hemma hos fadern och senare hos brodern på Backa i Kattunga socken, der hon gifte sig med drängen Anders, vanligen kallad »Anders speleman».

1. *Karl Gustaf*, f. på Bosared 1811 15/9. Trädde i krigstjenst 1828, sergeant vid S. Kinds komp., Elfsborgs regemente, fanjunkare 1837 18/4, afskedad 1855 26/5, † 1865 10/10 på Staxered i Berghems socken. Flyttade 1839 24/9 från föräldrahemmet i Härna till Marks härad, der han 1845 innehade militieboställlet Backa i Kattunga socken.

1. *Elisabeth* (*Lisa*), f. på Bosared 1813 13/3, † 1892 16/3. Fosterdotter hos löjtnant Anders Magnus Eneman på Solberga, Öland, till 1833, vistades derefter dels i Hellestad, dels hos fadren i Härna, dels ock 1848 hos brodren på Backa. — Gift i Kattunga med drängen *Anders Bengtsson*, sedermera förman på Stengården hos firman Strömman & Larsson i Göteborg och sist s. k. månadskarl hos nämnde firma, † omkring 1888 i Göteborg.

2. *Christine Matilda*, f. 1817 30/10 på Bosared, † der 1818 1/2 och begrafven i Sjötofta.

Tab. XXXII.

Gustaf Georg (**Jürgen**) (son af Frans Joachim, den äldre. Tab. V), f. på Gullarp 1730 28/10. Andre rustmästare vid Skaraborgs regemente, Vilske komp., 1749 18/9, förflyttad till Vartofta komp. 1754 30/1, furir vid sistnämda komp. 1757, afsked 1758 5/1, fänriks namn 1764. Bodde 1764 på gården Starbäck i Habo s:n, sedermera i Sandhem, i Hvalstad och sist på Stengården i Vättak socken, allt i Vartofta härad; † på Stengården 1801 och begrafven i Hvalstads kyrkogård. — Gift 1755 10/3 med *Kristina Katarina Bruce*, f. 1732 27/3, † 18 ; dotter af ryttmästaren Robert Vilhelm Bruce, N:o 745, till Eketorp i Ryds s:n, nära Sköfde och hans fru, Dorotea Benedikta Svahn, i hennes första gifte, † 1779 på Stengården och begrafven i Hvalstad. (Gift 2:o 1755 25/10 i Hvalstad med sin svärsons fader, ryttmästaren Franz Joachim von Hackwitz. Tab. V.).

Barn:

Eleonora Dorotea, f. 1756, † ung.

Lovisa Ulrika, f. 1757, lefde ännu 1778.

Helena Maria, f. 1759 15/10, † 1840 5/4 i Härlunda vid Skara. Berömmes såsom en i ovanligt hög grad öm och kärleksfull maka och moder. — Gift 1791 med komministern i Slöta pastorat, Skara stift, fil. mgr Lars Johan Sandberg, f. 1758 22/11 i Ving, † 1817 5/1.[1]

Franz Robert Mauritz, f. 1762, † ung.

---

[1] Son: Gustaf Adolf Sandberg, f. 1795 28/2, fil. mgr i Upsala 1818, slutligen konrektor vid Skara lärov., † 1832 29/10; »en utmärkt lärare, af ungdomen vördad och saknad. Mången fattig yngling hade honom att tacka för sin uppkomst». Warholm, Herdaminne, 2, sid. 652.

Anna Kristina, f. 1764 11/1 i Habo,[1] † 1846 ogift på Bussagården i Sjogerstad socken, hos sin yngsta systers son, kommissionslandtmätaren Ture Ljunggren.

Benedikta Eleonora (*Nora*), f. 1766 29/9 i Hvalstad, † enka i Sköfde. — Gift med en sockerbagare Öman i Skara.

David Joachim, f. 1769, sergeant, † 1846. Tab. XXXIII.

Gustafva Karolina, f. 1771, † 1811 och begrafven i Vombs kyrkogård. — Gift 1795 med kyrkoherden i Sjogerstad och Rådene pastorat, Skara stift, kontraktsprosten, fil. mgr Ture Ljunggren, i hans andra gifte, f. 1748 8/4, † 1825 4/6. [Gift 1:o) 1779 med Katrina Elisabeth Frondell, f. 1754, † 1789, dotter af kyrkoherden i Slöta Jonas Frondell och hans fru, Margareta Hedvig Bergius. 3:o) 1812 med Charlotta Comstedt, f. 1785, † 1835, dotter af hofrättsnotarien i Jönköping, Gustav Comstedt (f. 1751 10/2, † 1826), och hans första fru, Virginia Bortej († före 1791, g. 1776 26/10].

Tab. XXXIII.

David Joachim (son af Gustaf Georg. Tab. XXXII), f. 1769 30/1 i Sandhem. Sergeant vid Skaraborgs regemente och deltog såsom sådan i tyska krigen mot Napoleon; afsked; sedan landthushållare, † 1846 25/1 på Vinterlund under Gaddagården i Göteve socken, Floby pastorat, hvilken lägenhet han nästan uteslutande med egna händer uppbrutit af stenig utmark. Egde och bebodde Gaddagårdan i Göteveds och Ingemarsgården i Floby och erhöll genom sitt senare gifte en fjerdedel i Vestorp, 2 mtl, med underlydande 1 mtl säteri (tax. 37,000 kr.) i Brismene socken, alla i Vestergötland, de båda förra i Vilske, det senare i Frökinds härad. Återflyttade till Vinterlund 1823 och sålde Vestorp efter sin andra frus död. — Gift 1:o) 1795 21/6 på Gaddagården med *Anna Maria Arenberg*, f. 1774 3/5 (eller 21/8) derstädes, † 1811 af lungsot, dotter af inspekt. på Gaddagården Anders Arenberg och Annika Olofsdotter († enka derstädes 1808). 2:o) 181(2) med *Kristina Uldin*, i hennes andra gifte, f. 1767 22/9 i Berg socken, † i Falköping 1829; enka efter kyrkoherden i Börstig Per Wikmark (f. 1752 27/10, † 1811 16/9), samt dotter af mjölnaren Per Uldin i Lerdala.

Barn:

1. *Gustafva Charlotta*, f. 1797 30/5 på Gaddagården, likasom de följande barnen. Egendomsegare; † i Skara 1869. Ogift.
1. *Anders Gustaf*, f. 1799, rektor, † 1847. Tab. XXXIV.
1. *Frans Robert*, f. 1802 7/10, landtmät.-ex. 1824, v. kommissionslandtmät. 1829 7/10, kommissionslandtmät. i Malmöhus län 1835;

[1] Faddrar vid dopet i Habo: prostinnan Elisabeth Beata Seth, komminister Rückman och hans fru, Stina Lisa Mellin, länsman Anders Bruno.

egde en tid gården Fredriksdal i Ask socken, Onsjö härad, † 1856 5/1 i Landskrona. Ogift.

1. *Johan Fredrik*, f. o. † 1806.

Tab. XXXIV.

Anders Gustaf (son af David Joachim. Tab. XXXIII), f. 1799 4/9 på Gaddagården i Göteveds socken, Floby pastorat. Från Skara läroverk stud. i Upsala 1820, fil. mgr der 1827, v. kollega vid Skara skola samma år, ord. dito 1830, vik. gymnas.-adj. 1839—1841, prvgd 1839 /12, rektor vid Skara skola 1840, tillträdde 1841,[1] † 1847 10/8 af lungsot i Skara. — Gift 1835 21/8 i Hofva med *Anna Maria Charlotta Carlander*, f. 1811 17/6 i Hofva (lefver och bor hos sin son ännu 1900 ganska rask och minnesgod), dotter af prosten i Hofva pastorat Olof Carlander (f. 1760 3/10, † 1829 8/3) och hans andra fru, Maria Kristina Rynning (f. 1778, † 1845).

Barn:

Augusta Maria, f. 1837 11/7 i Skara likasom de följande barnen, † der, 1 månad gammal.

Gustaf Olof David, f. 1838 31/8; intogs i Skara skola 1846, stud. i Upsala 1856, fil. kand. derstädes 1867, e. lärare i Skara 1868, adj. vid Venersborgs h. allm. läroverk samma år, tillika bibliotekar. derstädes 1871. R. V. O. 1899.

Maria Magdalena, f. 1839 28/11. † 1843.

Anna Charlotta, f. 1843 15/1; bor i Bäckseda s:n, Småland. Ogift.

Augusta Magdalena, f. 1845 18/1; bor enka i Venersborg. — Gift 1873 16/10 med landtbrukaren *Otto Gideon Norén*, af Husaby-slägten, egare af Källstorp i Vestergötland, f. 1840 6/1, † 1892 27/4.

Källor.

Öfverstelöjtnant Walter von Hackewitz' handskrifna »Familien Chronik»; Jernvägstjenstemannen Fritiof Hedströms och framlidne läroverkskollega fil. kand. Ture Johan Ljunggrens rikhaltiga anteckningar; kongl. Riksarkivet; kongl. Krigsarkivet; Arméns pensionskassas arkiv; en mängd kyrkoarkiv i flere landskap och i Stockholm; enskilte uppgifter af herrar godsegaren Axel von Hackwitz, läroverksadj. fil. kand. m. m. Gust. von Hackwitz; f. kronofogden m. m. J. H. Eneman m. fl.

Af tryckta källor hafva begagnats Anreps ättartaflor, herdaminnen af Warholm, Follin och Aurelius, matriklar och statskalendrar o. s. v.

---

[1] »En aktningsvärd man och skicklig lärare.» Warholm, Herdaminne, 2, sid. 648.

Heraldiskt.

Ätten Boije till Gennäs, hvilkens förfäder på 1400-talet kommo från Böhmen öfver till Finland, derifrån ätten senare utbredt sig till Sverige, bär i sitt vapen tre (ankar)-bojar. Dessa bojar torde dock vara helt enkelt en så att säga folketymologisk beteckning för ättenamnet. Böhmrarne kallades nämligen redan på latin *Boji*, och Böhmens namn var i äldre tider *Bojohemum* (ɔ: Bojenheim, fr. Bohème). Att ankarbojn kom i vapnet först efter det slägten lemnat Böhmen, är antagligt, då i Böhmen såsom ett inland, näppeligen begagnades bojar. Men tysk synes dock namnformen *Boije* vara (Boje = boj).

Ätten Ehrensvärds vapen. Uti M. J. Alopæi parentation öfver Augustin Ehrensvärd (»Ur Finlands historia, publ. ur de Alop. pappren, p. 350») heter det att Ehrensvärd »till sitt riddarevalspråk hälst utvalt ett finskt ord». Det Ehrensvärdska vapnets omskrift är, såsom bekant, »Arméens flotta, Sveaborg». Månne vapnet tidigare bar någon finsk omskrift, eller skulle det »finska ordet», som Alopæus antyder, varit »Sveaborg»?

Ätten von Schantz bär för närvarande i sitt vapen en korp med en ring i näbben samt ofvan ett blått fält. Detta utseende tyckes dock vapnets öfre del icke haft i äldre tider. Uti ett sigill (Borgå domkapitels arkiv, vol. 354 a), begagnadt 1724 af öfverpostdirektören och kansliradet Johan Fredrik von Schantz, finnes i öfre fältet en *våg*. Förekomsten af vågen står säkerligen i samband med en tradition inom slägtens medlemmar i Finland. Det förmäles nämligen, att en Schantz skulle varit page vid någon tysk furstes hof. En dyrbar ring förkom, hvarföre Schantz misstänktes och kastades i fängelse. Efter någon tid anträffades dock ringen i ett korpnäste. Den förorättade pagen skulle sedan upphöjts i adligt stånd såsom vederlag för den lidna oförrätten. I sitt vapen skall han tagit korpen med ringen i näbben. Att äfven rättvisans symbol — vågskålarna — i äldre tider fanns i vapnet, gör att traditionen förefaller än trovärdigare.

Ad. Neovius.

Ett porträtt af Gustaf II Adolf.

Vid ett besök i Nürnberg 1898 upptäckte undertecknad bland en samling konterfej öfver »berömde bödlar» uti 3:dje våningen af det 5-hörniga tornet med dess »Folterkammer» — äfven ett stort porträtt i olja af *Gustaf II Adolf*. På min fråga hvem porträttet föreställde, förklarade föreviserskan att det var den svenske kungen Gustaf Adolf.

Då undertecknad icke ser någon annan möjlighet att rädda hjeltekonungens porträtt från den ända till pinsamhet förnedrande plats det innehafver, så göres härhos meddelande om saken i Personhist. tidskr. i det hopp, att porträttet snarligen må anskaffas till Sverige, och, ifall nådigt tillstånd erhålles, i framtiden förvaras i kungaborgen.

Ad. Neovius.

Biografisk litteratur.

Anteckningar om kungl. Svea artilleriregemente 1794—1894. Stockholm 1898. 4 + 468 + 1 s. 8:o. + illustrationer.

Den så benämnda, redan för två år sedan i 250 numrerade exemplar utgifna minnesskriften har tillkommit på grund deraf, att regementets dåvarande chef, öfverste H. von Stockenström (1893?), uppdrog åt några af regementets officerare »att samla uppgifter för nedskrifvandet af dess (reg:s) historia». De i förordet namngifna författarna, förklara, att deras arbete icke gör »anspråk på att vara en fullständig historia», men »anteckningarna» äro i alla händelser af stort intresse. Arbetet innefattar två hufvudafdelningar, af hvilka den första utgör regementets historia, illustrerad med uniformsbilder, krigskartor, m. m., och således är främmande för denna tidskrift. Här och der i denna afdelning finnas dock personhistoriska uppgifter. Andra afdelningen deremot angår »officerskåren 1794—1894» och är följaktligen genomgående personhistorisk. Kortfattade biografiska uppgifter förekomma i stor mängd, och hvad som meddelas om regementets chefer tilldrager sig särskild uppmärksamhet, i följd deraf att samtligas porträtt, med ett undantag, äro återgifna, de flesta påtagligen efter målade förebilder. Upplysningar om hvar dessa förebilder finnas och hvilka konstnärer som utfört dem, lemnas icke. Detta är en brist i de fall, der upplysning kunnat meddelas.

Man saknar porträtt af frih. Hans Wilhelm Gyllengranat (chef 1794—1797), men af efterträdarnas finnes fullständig serie, som upptager frih. Adolf Ludvig von Friesendorff (1797), frih. Otto Wrede (1797—1800), Magnus Johan Björnstjerna (1800—1804), frih. Carl Armfelt (1804—1812), Harald Åkerstein (1812—1816), Adolf Sebastian Gethe (1816—1825), Jonas Hygrell (1825—1840), Fredrik Wilhelm Dassau (1840—1853), Edvard Ulrik Rudebeck (1853—1860), Otto Nordensvan (1860—1871), Carl Henrik Hägerflycht (1871—1872), frih. Carl Victor G:son Leijonhufvud (1872—1874), Clas Gustaf Breitholtz (1874—1885), Edvard Julius Breitholtz (1885—1890) och Henrik Albrecht von Stockenström (1890—1898).

Porträttafbildningarna äro mycket lyckade, och att de tryckts på porträttbladens båda sidor har ej medfört olägenhet.

Carl Ludvig Eugène (Carl XV) var som kronprins öfverste i regementet 1846—1859, och prins Oscar Bernadotte 1893—1897. Porträtt af båda finnas i bokens början.

Regements- och kompaniofficerarnas lefnadsdata meddelas å sidd. 296—420. Derpå följa uppgifter rörande samtliga befattningsinnehafvare vid regementet, utdrag ur rullor, m. m., så att med skäl kan sägas, att det personhistoriska intresset är väl tillgodosedt. Att fel icke kunnat undvikas, hafva författarna sjelfva ansett sig böra reservationsvis anmärka.

K. F. W—r.

Genmäle.

Då vapenplancherna i den senast utgifna kalendern öfver i Sverige lefvande ointroducerad adel, såsom af företalet i densamma synes, blifvit af mig granskade, anser jag såsom en skyldighet att försvara mig mot de skarpa anmärkningar, som af en recensent i Personhistorisk tidskrift, årg. II, häft. I, 1900, blifvit gjorda angående kalenderns heraldiska utsyrsel.

Hvad von Arnoldska vapnet vidkommer, skall öfre fältet vara *rödt.* Troligen har öfversättaren af det ryska adelsdiplomet vilseledande användt ordet purpur i stället för rödt.

Bukowskiska vapnet har hittills varit mig fullkomligt obekant, hvarför jag ej ansett mig kompetent att fälla något yttrande derom, helst jag antog, att numera aflidne herr Bukowski, som meddelat detsamma, säkerligen ej saknade kännedom om vapnets rätta utseende. Trots den sakrika och utförliga beskrifningen öfver en heraldisk enhörnings rätta utseende, anser jag det vara hårdt tvinga en slägt, som under hela sin långa tillvaro (sedan år 988 enligt kalendern) fört en häst med klöfvar och horn, att som sköldemärke anlägga en heraldisk enhörning i enlighet med ofvanstående beskrifning. Man kunde ju exempelvis antaga, att en person vid adlandet till sköldemärke erhöll »den ledes» bild med både hofvar och horn, kan det då försvaras om någon, som ej uppfattade hvilken hemsk personlighet vapenbilden föreställde, gjorde den anmärkningen, att menniskorna ej hafva hofvar, och om någon begåfvats med horn, äro de dock aldrig synliga. Von Mülenfelska slägten för enligt olika källor: »In blau ein fliegender Storch», enligt andra: »In blauen Felde ein schrägrechts auffliegende silberner Reiher.» Antingen nu fogeln är en stork eller häger, skall den dock vara af silfver, och så förekommer den äfven å en familjen tillhörig servis.

Anmärkningen huru vildmän ursprungligen tecknades torde ej här hafva någon tillämpning, enär baronerna Rosenörn-Lehn fått sitt vapen fastställdt med tvenne nakna, ej *ludna*, vildmän.

Nu till det »heraldiska otinget» på permen. Sköldhållarne och skölden äro tagna ur den 1880 af F. Warnecke utgifna »Heraldisches Handbuch», i hvilken planscherna äro tecknade af den mycket framstående heraldiske konstnären Emil Doepler d. y.

Motivet är hemtadt från ett kurfurstligt baierskt sigill från början af 1500-talet. Sköldens innehåll, de tre kronorna i blått fält brukas ju, ehuru ej med utsatta färger, i såväl embetsverkens sigill som ock i gardenas och lifregementenas knappar och bör derför ej kunna klandras. Heraldiken tillåter, att en vapensköld omgifves af troféer, såsom svärd, hillebarder, kanoner, fanor, standar m. m. Otaliga exempel kunna framdragas, dels från hufvudbanér i våra kyrkor, dels från sigill. Hvar finnes ett förbud stadgadt, att pryda en bland dessa fanor eller standar med ett af hufvudsköldens sidofält? Skulle en friherre Wrede kunna klandras, om han lät gravera eller måla ett vapen med Wredeska stamvapnet i skölden, som omgifves af troféer, bland hvilka ett standar, prydt med friherrevapnets första fält, den sadlade krönta hästen utan ryttare. Detta föres till minne af stamfadern Henrik Wredes ädla handling i slaget vid Kirchholm, der han offrade sitt eget, för att rädda sin konungs lif.

Enligt min öfvertygelse skulle ej någon, vare sig heraldiker eller ej, kalla detta »ett heraldiskt oting».[1]

Carl Arvid Klingspor.

Smärre biografiska meddelanden.

Om sambandet emellan den svenska slägten von Hennigs och den tyska med samma namn.

Uti sin kalender öfver i Sverige lefvande ointroducerad adel, svensk och utländsk, har dess utgifvare, kammarjunkaren Tersmeden uppgifvit att fru Gotton von Horn är af tysk adlig ätt, hvilket har gifvit en ärad granskare i denna tidskrift, som tecknar sig — a —, anledning till anmärkning. Då kalenderns uppgift möjligen kan hafva sin grund i ett af undertecknad till utgifvarne af fortsättningen till Anreps Ättartaflor lemnadt och af dem upptaget meddelande om anledningen hvarför Carl Fredrik Stuth (f. 1783, † 1817) och hans broder Carl Gustaf (f. 1788, † 1844), båda officerare i svensk tjenst, utbytt sina första tillnamn emot det, som ännu bäres af en tysk, i

---

[1] Recensenten har anhållit att i ett kommande häfte få bemöta detta »*Genmäle*».

Pommern bosatt adlig ätt, anser jag mig skyldig att här lemna en förklaring till namnförändringen.

Anrep har visserligen, hvad den äldre brodern angår, uppgifvit att skälet varit dennes »förnäma gifte» med en dotter till generallöjtnanten Johan Gustaf Coyet och friherrinnan Hedvig Hamilton, och då brodern Carl Gustaf var gift med en fröken Lindencrona, dotterdotter till riksrådet grefve Henning Gyllenborg, kunde ju äfven här det förnämna giftet få gälla såsom orsak. Det låter ju också ganska väl tänka sig att båda fröknarne, som nog icke ville afstå från de ovanligt ståtliga friarne, likväl önskat undslippa det för svenska öron mindre behagliga namnet Stuth. Men detta kan dock icke förklara ett så oförsynt tilltag, som att tillgripa ett adeligt namn, då buret af en framstående officer i svensk tjenst, öfversten, sedermera preussiske generalmajoren Gustaf von Hennigs, hvilken år 1824 hedrades med Sv. Svärdsordens stora kors, 2:dra kl. Ett sådant tilltag, helst båda tillegnade sig dennes adeliga vapen, hade antagligen icke fått passera utan protest och skulle säkerligen gifvit anledning till något helt annat än det broderliga umgänge, som varit rådande emellan de tyska och de svenska namnfränderna.

Bemälde general von Hennigs efterlemnade tvenne söner, Albert von Hennigs till Stremlow och Herman von Hennigs till Techlin, båda ansedda män i deras hemort, Vorpommern, och Johanniterriddare, hvilket icke antyder något alldeles färskt adelskap. Dessa hafva städse erkänt de svenske von Hennigsarne såsom nära fränder. Med den först nämnde underhöll jag under det fransk-tyska kriget en liflig brefvexling, och med den andre, Herman, och flera af hans barn samt en af mågarne, Lothar von der Knesebeck, nu, om jag ej alltför mycket misstager mig, preussisk generallöjtnant, gjorde jag personlig bekantskap hos min svärfader, ryttmästaren Carl Gustaf von Hennigs i Skåne. Af dessa erhöll jag den upplysningen, att bröderna Stuth blifvit af deras då barnlöse fader i vederbörlig ordning adopterade, och att adoptionsbrefvet skulle finnas på Stremlow. Som jag då ämnade att besöka Pommern för att der göra en del andra forskningar samt taga afskrift af adoptionsbrefvet, blef ej vidare tal härom; och den mängd af göromål, hvaraf jag sedan städse varit öfverhopad, har hindrat såväl den tillämnade resan som ett vidare forskande i denna fråga, hvilken för mig saknar all praktisk betydelse, men som det dock skulle intressera mig att få utredd.

Den vapensköld, som vid introduktionen å riddarhuset 1832 i adelsbrefvet tilldelades min svärfader på grund af hans faders kort före dödsfallet år 1817 förvärfvade svenska adelskap, är också densamma, som föres af den tyska adeliga slägten von Hennigs, endast med den skilnad, att då den tyska skölden täckes af tvenne hjelmar, den högra krönt af en fläkt tvehöfdad örn, den venstra af ett kreneleradt torn, fick den svenska endast en hjelm med den förstnämnda hjelmprydnaden. Samma sköld har ock allt sedan namnförändringen förts af Carl Gustaf Stuth och hans 3 sönar, af hvilka den yngste, kaptenen Albert von Hennigs, lärer efterlemnat en son, hvilken ännu torde vara i lifvet. Om desse fört det tyska vapnet oförändradt, hvad

hjelmarne angår, har jag mig lika litet bekant, som hvilken betydelse för tyskt adelskap det för mig ännu till innehållet okända adoptionsbrefvet i sjelfva verket kan ega. Jag vet blott, att den tyska släkten ansåg det ega fullt vitsord för rättigheten att föra dess namn ochva pen.

G. Djurklou.

Biografiska data rörande Vasahuset.

Etthundraelfva år äro förflutna sedan friherre Schering Rosenhane utgaf Svea rikes konungalängd (tr. 1789), utgörande sammandrag af hvad Peringsköld, riksrådet grefve Gustaf Bonde, von Stiernman och Lagerbring samt Jakob Wilde, von Dalin, af Botin m. fl. åstadkommit för upprättande af eller bidrag till en genealogisk-biografisk konungalängd för Sverige. Rosenhane tillegnar sig icke annan merit än den, att hafva sammanfört andras arbete, men han förtjenar dock allt erkännande för sin möda. Ehuru hans bok visat sig bristfällig, har den dock utgjort en enhet, till hvilken efterhand anmärkningar kunnat hänföras. Under tidens lopp, särskildt senaste tidens, äro strödda rättelser gjorda beträffande vissa kungl. personers lefnadsdata, och hofintendenten Örnberg har t. o. m. i svenska ättartal VI meddelat kungl. slägtregister omfattande Gustaf I — Carl XIII, med en del nya data. Nu senast förekommer i andra häftet af Historisk tidskrift för i år en af grefve Adam Lewenhaupt under ofvan anförda öfverskrift författad uppsats, deri han rättat felaktiga data rörande åtskilliga af Vasahusets slägtmedlemmar samt gjort tillförlitligheten af några data misstänkt, i hvarje fall med angifvande af skäl. Det synes emellertid, att fortsatt forskning är af behofvet påkallad, för att en pålitlig s. k. konungalängd skall kunna upprättas. Att en sådan bok behöfves, torde ej kunna bestridas, men om och då den utgifves böra alla källor för uppgifterna deri anföras.

Excellensen grefve Gustaf Adolf Vive Sparre, (död 1886), en ifrig forskare och flitig antecknare, efterlemnade ett ex. af Rosenhanes konungalängd, med rättelser och tillägg, hvilket ex. nu troligen finnes i grefve Carl Trolle-Bondes å Trolleholm ego och säkerligen, när så önskas, ställes till forskares förfogande.

Jag tillåter mig här anföra några erinringar vid grefve Lewenhaupts uppsats. Jag förstår icke — hvilket kan vara mitt fel —

hvarför å s. 166 konung Erik XIV:s födelsetid, 13 december kl. 1 och 47 min., hänföres till 14 december. Å s. 167 står »den 10 februari s. å.» i sådant sammanhang att dermed skulle åsyftas 1567 i st. för 1568. Å samma sida raden 2 nedifrån står 1566 i st. f. 1568. Å sid. 172 står, att prinsessan Elisabeth föddes den 19 november kl. 12—1 om natten och derför anses född den 20 nov., ehuru med den angifna timmen sannolikt menades början af 19:de dygnet. Å samma sida bör hertig Magnus' dödsdag 26 juni ändras till 21.

K. F. W—r.

Tillägg till repliken om Drottning Maria Eleonoras porträtt i Personhistorisk tidskrift.

Den bristande ansigts-skönhet, som med skäl anmärkes mot fototypien af Drottning *Maria Eleonoras* porträtt i Personhistorisk tidskrift beror derpå, att uttrycket, som å sjelfva porträttet i olja är mycket mildt och fint, sannolikt genom retouchering blifvit förvandladt till ett hårdt och skarpt.

Porträttet, det må nu vara af Mierevelt eller någon annan, liknar mer det porträtt af drottningen, hvilket efter gravyr från 1629 finnes i Eichhorns »Svenska Konungar och deras tidehvarf», än samma drottnings porträtt i »Theatrum Europæum» och det i »Historis oft. . . . . . Gustavus Adolphus, Amsterdam, 1642», graveradt af C. Dunck.

Sak samma är förhållandet med *Ebba Banérs* porträtt i samma häfte. Oljemålningen företer ett ovanligt skönt ansigte och hon dog vid 21 års ålder. Fototypien af samma porträtt i tidskriften ser mycket äldre ut och ansigtet har väl bibehållit sin regelmässighet men ej sin skönhet. De af samma plåtar, som insändes, tagna fotografierna, hvilka kunna af författaren till anmärkningarna vid Maria Eleonoras porträtt beses hos redaktionen för Personhistorisk tidskrift, styrka olikheten mellan fototypierna i tidskriften och fotografierna af båda dessa porträtt.

B.

Slägten Harnesksköld.

(Anrep I: 199, Personhist. tidskr. 1899, p. 199.)

Af Herman Nilsson Harnesksköld († 5/11 1692 i Rantasalmi) barn äro kända:

1. *Herman Harnesksköld*, qvartermästare vid Karelska dragon., bodde 1714 i Rantasalmi; hans fru, *Helena Grotenfelt*, nämnes i Wütasaari 1711.
2. *Beata Harnesksköld*, var 1700 gift med föraren *Elias von Nandelstadt* och trädde 10/10 1709 i nytt gifte med *Jacob Ursinus*; hon lefde än 1714.
3. *Sofia Barbro Harnesksköld*, stod fadder i Rantasalmi 1705; gift 22/12 1710 med häradsnotarien och sedan 1712 auditören vid Karelska kavalleriet *Johan Prochman* (Brochman i Rantasalmi); hon nämnes 1712 i Wiitasaari, † i Rantasalmi 14/9 1745.
4. *Märta Harnesksköld*, fadder såsom jungfru i Wiitasaari 1711, † i Rantasalmi 15/3 1743; gift med adjutanten *Paul Heinzius*, f. 1695, † 1761.

5? *Katarina Elisabet Harnesksköld*, uppgifves varit gift med kyrkoherden i Jääskis Paul Heinzius som † 1705.

6? En *dotter* uppgifves varit gift med Calonius'ska slägtens stamfader.

7. *Maria Harnesksköld*, f. 1688; gift 7/10 1706 i Rantasalmi med kyrkoherden i Wiitasaari *Henricus Sigfridi Porthanus* (f. 1669, † 23/5 1729); hon afled 2/6 1763 i Wiitasaari och var farmoder till den berömde professorn kanslirådet Henrik Gabriel Porthan (jfr vidare Historiall. Arkisto XV, pag. 214, »Spridda anteckningar rörande Henrik Gabriel Porthan», af Ad. Neovius).

Frågor.

2. *Johan Eberhard Ludwig* (*von?*) *Ehrenreich*, hoftandläkare, hofråd, grundläggare af Mariebergs porslinsfabrik.
   1:o) Finnes något porträtt af honom?
   2:o) Är, utom det obetydliga, som nämnes i Stråles arbete om Rörstrand och Marieberg, något kändt om E:s genealogiska förhållanden? *J. W.*

3. *Jean Baptiste Dubost*, hoftandläkare hos Carl XIV Johan.
   Finnes något porträtt af honom? *J. W.*

Svenska Autograf-Sällskapet
1900

Styrelse:

Bonde, *Carl Carlson*, Friherre, Öfverstekammarjunkare. Ordförande.
Klinckowström, *Rudolf Mauritz*, Friherre, f. d. Öfverste.
Odhner, *Claës Theodor*, Riksarkivarie.
Rudbeck, *Johannes Reinhold Gustaf*, Friherre, vice Häradshöfding. Skattmästare.
Wrangel, *Fredrik Ulrik*, Grefve, Kammarherre. Sekreterare.

Hedersledamot:

H. H. Prins **Johan** *af Holstein-Glücksburg*.

Ständiga ledamöter:

Abramson, *A.*, Grosshandlare.
Bergström, *O. W.*, Kapten.
Bildt, *C. N. D.* Friherre, Envoyé. Rom.
de Brun, *R.*, Direktör.
Finlands Statsarkiv. Helsingfors.
Holtermann, *O.*, Ryttmästare.
Lamm, *H.*, Grosshandlare.
Lundstedt, *B. W.*, Biblioteksamanuens.
Malmsten, *K.*, Med. D:r.
Naumann, *T.*, vice Häradshöfding.
Platen, *C. G.*, Ryttmästare.
Retzius, *M. G.*, f. d. Professor.
von Rosen, *C. G.*, Grefve, Öfverstekammarjunkare.
Wikström, *P. M.*, Grosshandlare.

Ständig ledamot erlägger en gång för alla en afgift af 75 kr.

Årligen betalande ledamöter:

Adelswärd, *A. T.*, Friherre, Bergsingeniör. Åtvidaberg.
Ahlford, *Th.*, vice Häradshöfding. Upsala.
Ahnfelt, *O. N. T.*, Professor. Lund.
Algren, *T.*, Ingeniör.
Almquist, *J. A.*, vice Slottsarkivarie.
Alströmer, *C. J. A. J.*, Friherre, Kansliråd.
Annerstedt, *C.*, Universitetsbibliotekarie. Upsala.
Appelberg, V., Direktör.
Appeltofft, *P. G.*, Kammarskrifvare. Göteborg.

von Arbin, *G. E.*, Hofrättsnotarie. Kristianstad.
Bager, *E.*, Godsegare. Thorsberga.
Bæckström, *A. E. O. A.*, Major.
Barthelson, *F. A.*, Kassör.
Beck-Friis, *C. C.*, Grefve, Godsegare. Börringe.
Belfrage, *F.*, Länsman. Herrljunga.
Belfrage, *J. G. W.*, Kammarherre.
Bergenstjerna, *G.*, Revisor.
Berger, *S. T.*, Kanslisekreterare. Djursholm.
Berggrén, *E. W.*, Byggmästare.
Bergstrand, *H.*, Fil. Kand. Upsala.
Björlin, *J. G.*, Öfverste. Visby.
Bonde, *C. C:son*, Friherre, Öfverstekammarjunkare. Eriksberg.
Bonde, *C. J. Trolle-*, Grefve, Godsegare. Trolleholm.
von Bonsdorff, *C.*, Professor. Helsingfors.
Bore, *E.*, Grufpastor. Gellivare.
Borgström, *A. G. S.*, Assessor, Kristianstad.
Brahe, *M. P.*, Grefve, Kammarherre. Rydboholm.
Brahe, *N. C.*, Grefve, Öfverstekammarjunkare.
Brodin, *H.*, vice Häradshöfding. Malmö.
af Burén, *A. O. G.*, Kammarherre.
Burén, *T.*, Amanuens.
Burenstam, *C. J. R.*, f. d. Ministre plénipotentaire. Tjelfvesta.
Bäckström, *A.*, e. o. Hofrättsnotarie.
Böttiger, *J.*, Hofintendent.
Carlander, *C. M.*, Grosshandlare.
Carlson, *E.*, Lektor. Göteborg.
Carlsson, *E. F. T.*, Kamrer.
Carlson, *C. F.*, Kamrer.
Castro-Feijo, *A.*, Portugisisk chargé d'aff.
Cederström, *B. C.*, Friherre, Assessor. Kristianstad.
Cederström, *C. O. R.*, Friherre, Student. Upsala.
Cederström, *E. T.*, Friherre, Godsegare. Krusenberg.
Cederström, *R. S. C. T.*, Friherre, Major.
Fröst, *K. P.*, Komminister. Mantorp.
Gahn, *K.*, Kapten. Upsala.
Dahl, *J. I.*, Löjtnant.
von Dardel, *N. O.*, vice Häradshöfding.
De la Gardie, *M. G.*, Grefve, Landshöfding. Kristianstad.
Djurklou, *N. G.*, Friherre, Kammarherre. Örebro.
Douglas, *L. V. A.*, Grefve, f. v. Utrikesminister.
Drake, *C. F.*, Student. Sigtuna.
Dubois, *S. E. J.*, Kontorsskrifvare.
Dufwa, *A. W.*, e. o. Hofrättsnotarie.
Durling, *A. E.*, Hofrättssekreterare.
Egerström, *F. R.*, Ledamot i Landtbruksstyrelsen.
Ehrengranat, *K. A.*, Kapten. Borås.
Ehrenheim, *F. C. E.*, Kammarherre. Grönsö.
Ehrensvärd, *A. C. A. L.*, Grefve, f. v. Utrikesminister, Tosterup.
Ehrensvärd, *C. A.*, Grefve, Ryttmästare. Liatorp.
Ehrensvärd, *G. C. A.*, Grefve, Ryttmästare. Marsvinsholm.
Ehrensvärd, *J. J. A.*, Grefve, Juris Doktor.
Ek, *C. A.*, vice Häradshöfding.
Ekman, *C.*, Bruksegare. Finspong.
Ekman, *S. U. J.*, f. *Kurck*, Fru, Gubbero.
Ekstrand, *V.*, Ingeniör. Järfva.
von Engeström, *L. S. B. Benzelstierna*, Grefve, Godsegare. Posen.
Erlandsson, *P.*, Kontorschef. Göteborg.
von Essen, *F.*, Friherre, Riksmarskalk, Excellens.
von Essen, *A. H:son*, Friherre. Signesberg.
Falkenberg, *A. C. M.*, Friherre, Amanuens.
Falkenberg, *C. W. H. G.*, Friherre, Kammarherre. Lagmansö.
von Feilitzen, *C. G. O.*, Advokat, Karlskrona.
Flach, *A. W.*, t. f. Kansliråd.
Flach, *F. F.*, e. o. tjensteman i Arméförvaltningen.
Fröding, *G. H.*, Öfverstelöjtnant.

Celsing, *G. H.*, Öfverkammarherre.
Clason, *S.*, Docent.
Geete, *G. W.*, Provinsialläkare. Borås.
Gillberg, *H.*, vice Häradshöfding. Lund.
Grönvall, *F. W.*, Juris studerande. Lund.
Gyllenstierna, *N.*, Friherre, Hofjägmästare. Krapperup.
Gymnasiebiblioteket i Skara.
Gödel, *V.*, Biblioteksamanuens.
Göteborgs Stadsbibliotek.
Hallström, *I. C.*, Professor.
Hansen, *H. J.*, Lärare. Kjöge, Danmark.
Hedström, *F.*, Revisor.
von Heidenstam, *O. G.*, Kammarherre.
Heilborn, *O.*, Generalkonsul. Djursholm.
Hierta, *P. G. A.*, Friherre, Godsegare. Främmestad.
Hildebrand, *H. O. H.*, Riksantiqvarie.
Hildebrand, *H. R. T. E.*, Lektor.
Historiska föreningen i Upsala.
Holm, *C. T.*, Bokhållare.
Holm, *G. B. A.*, vice Häradshöfding.
Härnqvist, *W.*, Aktuarie.
Indebetou, *G.*, Bokhållare.
Jahnsson, *J.*, Hofjuvelerare.
Janse, *A. F. D.*, Kapten.
Johansson, *A. E. J.*, Rådman.
Johansson, *J.*, i Noraskog, Fullmäktig i Riksgäldskontoret.
Jungbeck, *K. K. A.*, Revisor.
Kalling, *J. P. U:son*, Grefve, Amanuens.
Kantzow, *J. A.*, Friherre, f. d. Major. Hjulsta.
Karlsson, *K. H.*, Biblioteksamanuens.
Kempe, *B.*, Grosshandlare.
Kiellman-Göranson, *A. O. I.*, Komminister.
Kinberg, *A. W.*, Revisor.
Klinckowström, *A. A. C. R. E.*, Friherre, Docent. Djursholm.
Klinckowström, *M. F. E.*, f. *de Labensky*, Friherrinna.
Klinckowström, *R. M.*, Friherre, f. d. Öfverste.
Klingspor, *C. A.*, Riksheraldikus. Näsby.
af Klinteberg, *F.*, Hofrättsråd.
Kniberg, *K. G. E.*, Kapten.
Koschell, *O.*, Bankkassör.
Krigsarkivet.
Kronberg, *J. J. F.*, f. d. Professor.
von Krusenstjerna, *J. E.*, Statsråd.
von Krusenstjerna, *H. E. F.*, Underlöjtnant.
Kugelberg, *O. M.*, Revisor.
Lagerberg, *A. M. E.*, Kammarherre.
Lagerberg, *S. C. A.*, vice Häradshöfding. Djursholm.
Lagerfelt, *F. M. A.*, Friherre, Kammarherre.
Lagerfelt, *G. A. F.*, Friherre, Kabinettskammarherre. Lagerlunda.
Lagergren, *G. E. F. F. J. L.*, Markis, Kammarherre.
Lagergren, *K. H.*, Postexpeditör. Kristinehamn.
Lagerheim, *C. H. T. A.*, Utrikesminister, Excellens.
Lagerheim, *H. G. W. E.*, Friherre, Major.
Langenberg, *F. A. L.*, Kapten.
Leijonancker, *C. R. E.*, Major. Skara.
Leijonhufvud, *B. S. A:son*, Friherre, Major.
Leijonhufvud, *G. C:son*, Friherre, Amanuens.
Leijonhufvud, *K. A. K:son*, Friherre, Löjtnant.
Leijonhufvud, *K. G. A.*, Friherre, Löjtnant. Hvilsta.
Leijonhufvud, *S. A.*, Fröken, Fil. Kand.
Lewenhaupt, *A. L. C.*, Grefve, Kammarherre.
Lewenhaupt, *C.*, Grefve, f. v. Utrikesminister, Envoyé. London.
Lewenhaupt, *C. H. E.*, Grefve, Fil. D:r. Säbylund.
Levertin, *A. P.*, Med. D:r.
Lindegren, *A.*, Slottsarkitekt.
Lindell, *P.*, Ingeniör.
Lindhult, *N. A.*, Juris Kand. Alingsås.
Lindquist, *G.*, Student. Upsala.
Lindström, *A. F.*, Geolog.
Lundberg, *A. W.*, Ingeniör. Lund.
Lundin, *C.*, Skriftställare.
Lundström, *A. H.*, Professor. Upsala.
Lundström, *K. F.*, Kammarskrifvare.

Lysholm, *T. F. R.*, Major. Marieberg.
Läffler, *F.*, Professor. Djursholm.
Löwen, *J. O. W.*, Friherre, Löjtnant. Djursnäs.
Löwen, *S. A. F.*, Grefve, Godsegare. Gerstaberg.
Löwenborg, *F. W.*, Löjtnant. Karlberg.
Malmsten, *E. H.*, Amanuens.
Malmström, *C. G.*, f. v. Statsråd. Djursholm.
Manderström, *C. F.*, Friherre, Godsegare. Dufveholm.
Mannerfelt, *C. O.*, Kapten. Borås.
von Meck, *M.*, Rysk Legationssekreterare.
Montan, *E. W.*, Professor.
Montgomery-Cederhielm, *R.*, Kammarherre. Segersjö.
Munthe, *C. D. L. W. W:son*, Öfverstelöjtnant.
von Möller, *A. P.*, Godsegare. Skottorp.
Nationalmusei Konstafdelning.
Nelson, *C. G. A.*, Folkskolelärare.
Nordenfalk, *C. O. C. J.*, Landshöfding. Halmstad.
Norska Rigsarkivet. Kristiania.
Norstedt, *R.*, Landskapsmålare.
Nystedt, *G. U.*, Bataljonsläkare. Alingsås.
Odelberg, *C. A.*, Kapten.
Odencrantz, *J. G.*, Kronofogde. Vimmerby.
Odhner, *C. T.*, Riksarkivarie.
von Oelreich, *F. W.*, Kapten.
Oldberg, *E. O. M.*, Kommendör.
Oldberg, *G. A.*, f. d. Kapten.
Olivecrona, *S. R. D. K.*, f. d. Justitieråd.
Palmén, *E. G.*, Friherre, Professor. Helsingfors.
Palmkvist, *E.*, Fil. Kand., e. Lärare.
Peterzens, *A. F. R.*, v. Häradshöfding.
Petrelli, *D. T. J.*, Krigsarkivarie, f. d. Kapten.
Peyron, *G. F.*, Ryttmästare. Helsingborg.
Piper, *E. H. S.*, Fröken. Löfstad.
Piper, *E. W.*, f. von Haffner, Grefvinna. Söfdeborg.
Planting-Gyllenbåga, *C. G.*, Major. Tranås.
Planting-Gyllenbåga, *G. H. V.*, Kapten.
von Platen, *C.*, Bruksegare.
von Platen, *C. L. G.*, Friherre, f. d. Registrator.
Posse, *A. R. F:son*, Grefve, f. v. Statsminister.
Printzsköld, *O. H. R.*, Förste Hofmarskalk.
Raab, *C. J. C.*, Friherre, Kapten.
Ramel, *S. G. F. T.*, Friherre, Andre Sekreterare.
Regnstrand, *O. V.*, Revisor.
Rehbinder, *H. W. J. N.*, Friherre, Kommerseråd. Djursholm.
Rettig, *J.*, Grosshandlare. Gefle.
Reuterskiöld, *S. H. C.*, Civilingeniör. Göteborg.
Riddarhuset.
Riksdagens Bibliotek.
von Rosen, *C. A.*, Grefve, Öfverstekammarjunkare.
von Rosen, *F. T. C.*, Grefve, Kammarherre. Hedenlunda.
von Rosen, *G. T. A.*, Grefve, Kammarjunkare.
von Rosen, *R. G. E. M.*, Grefve, Kapten.
von Rosen, *W. C.*, Friherre, Major.
Rosengren, *C. E. I. H.*. Bataljonsläläkare. Karlberg.
Rosman, *H.*, Amanuens.
von Rothstein, *C. F.*, Direktör.
Rudbeck, *J. G. R.*, Friherre, vice Häradshöfding.
Rudbeck, *Reinh.*, Friherre, Kammarjunkare.
Rudbeck, *T G. A. R.*, Friherre, Student. Edsberg.
Ruuth, *M. D.*, Grefve, Generallotsdirektör. Saltsjöbaden.
Samzelius, *H.*, Jägmästare. Neder-Kalix.
af Schmidt, *K. A.*, Amanuens. Vadstena.
Schück, *J. H. E.*, Professor. Upsala.
von Schwerin, *W. G.*, Friherre, Godsegare. Skarhult.
Settervall, *K.*, Biblioteksamanuens.
Silfverschiöld, *O. B. A.*. Friherre, Löjtnant. Koberg.

Sinebrychoff, *P.*, Helsingfors.
Sjöström, *C.*, Stadsfogde. Lund.
Skogman, *K.*, Amanuens.
Snoilsky, *C. J. G.*, Grefve, Öfverbibliotekarie.
Sondén, *C. M.*, Professor.
Sondén, *P. H. S.*, Arkivarie.
Stackelberg, *F. M.*, Friherre, Direktör. Helsingfors.
von Stockenström, *H. A.*, Öfverkammarherre.
Strokirk, *C. E.*, Kapten, Jernvägstrafikinspektör. Göteborg.
Swalin, *W.*, Registrator o. Arkivarie.
Taube, *C. E. B.*, Friherre, f. d. Arkivarie.
Thomle, *E. A.*, Arkivarie. Kristiania.
Trolle, *A. E. S.*, f. *Leijonhufvud*, Friherrinna. Trollenäs.
Trotzig, *C. E.*, Kontrollör. Hedemora.
Törnell, *T. O.*, Auditör.
Ulfsparre, *J. A. O.*, Major. Helsingborg.
Ulrich, *C. J.*, Auditör.
Vougt, *C. F. T.*, Kanslisekreterare.
Vult von Steyern, *I. F. W.*, Godsegare. Kaggeholm.
Wachtmeister, *A. F. C:son*, Grefve, Generaldirektör.
Wachtmeister, *A. W.*, Grefve, Andre Sekreterare.
Wachtmeister, *E. S. L. C.*, f. *von Platen*, Grefvinna, Statsfru. Vanås.
Wachtmeister, *G. F.*, Grefve, f. d. Ryttmästare. Knutstorp.
Wachtmeister, *H. G.*, Grefve, Kabinettskammarherre. Årup.
Wachtmeister, *H. H:son*, Grefve, Statsråd.
Wallensteen, *J. A.*, f. d. Kammarrättsråd.
Wallin, *F. E. H.*, Bokförläggare.
Wancke, *F. T.*, Kassör.
Warburg, *K. J.*, Professor.
Wasastjerna, *G. A.*, Godsegare. Nolinge.
Wedberg, *J. O.*, f. d. Justitieråd.
Weidling, *C. H.*, Kontrollör. Göteborg.
Werner, *K. F.*, Kamrerare.
Westerdahl, *E.*, Kamrerare.
Willers, *W.*, Kamrerare.
Wrangel, *A. M. H.*, Grefve, Envoyé. Bryssel.
Wrangel, *C. F.*, Friherre, Kabinettskammarherre. Ellinge.
Wrangel, *E. H. G.*, Professor. Lund.
Wrangel, *F. U.*, Grefve, Kammarherre.
Wrangel, *H. E. I.*, f. *Ehrensvärd*. Friherrinna. Hyby.
Wrangel, *H. G. W.*, Kapten.
Wretman, *J.*, Rådman.
Zethelius, *G.*, Kanslisekreterare.
Zettervall, *S.*, Ingeniör. Djursholm.
Åkerhielm, *A. L. E.*, Friherre, f. v. Statsråd, President.
Åkerman, *H.*, Envoyé. Paris.
Örnberg, *L. M. V.*, Hofintendent. Vadstena.

Korresponderande ledamöter:

Bovet, *A.*, Bokhandlare. Paris.
Charavay, *E.*, Archiviste-paléographe. Paris.
Cohn, *A.*, Bokhandlare. Berlin.
Fischer v. Röslerstamm, *E.*, Skriftställare. Graz.
de Guëll-y-Borbon, *F.*, Markis. Madrid.
Houghton, *R. M. M.*, Baron. Fryston Hall, Yorkshire.
v. Mohr, von Morburg und Sunegg, Ritter, Jur. Doktor. Graz.
de Prat de Nantouillet, Marquis, Spansk envoyé.
Vallier, *G.*, Godsegare. Grenoble.

Sedan föregående häfte af Personhistorisk Tidskrift utkom, hafva trettionio nya ledamöter inträdt i Svenska Autografsällskapet.

De af sällskapets ledamöter, för hvilka ej annorlunda uppgifves, bo i Stockholm.

Meddelande
från
Svenska Autograf-Sällskapet.

Följande af Svenska Autografsällskapet utgifna skrifter utlemnas åt ledamöter i sällskapet, efter reqvisition hos skattmästaren, till nedannämnda pris, nemligen:

Svenska Autografsällskapets tidskrift, Del. I, n:is 1—12 (årg. 1879—1888, 256 sid.), kompl. 20 kr. Af denna afdelning finnas endast *några få fullständiga* årgångar tillgängliga. Lösa häften af n:is 7—12 (1886—1888) säljas för 2 kr. häftet.

Svenska Autografsällskapets tidskrift, Del. II, n:is 1—12 (årg. 1889—1896, 346 sid.), lemnas fullständig för 12 kr., lösa häften för 1 kr. för hvarje häfte; dubbelhäftet n:is 11—12 för 2 kr.

Personregister till delarne I och II (44 sid.) . . . . . . kr. 2.
Detta register lemnas kostnadsfritt, då båda delarne reqvireras.

Personhistorisk tidskrift, årg. I (1898—1899, 271 sid., med 24 porträtt och register) . . . . kr. 5.

Handlingar, utg. genom Svenska Autografsällskapet:

S:t Nikolai kyrkas i Stockholm vigselbok, 1. 1609—1650 och 2. 1651—1700 (182 sid.), utg. af F. U. Wrangel . . . . . kr. 3.

En adlig och furstlig hofpredikant under 1600-talets senare hälft, P. G. Öjer; utg. af Karl af Schmidt (82 sid.) . . . . . kr. 1: 50.

Klosterfolket i Vadstena; af C. Silfverstolpe (168 sid.) . . . . . kr. 3.

En episod från svenska ambassadhotellet i Paris 1795.

I lady Blennerhassetts stora biografi öfver »Madame de Staël» förekomma II: 214 dessa ord: »*Im Mai 1795 traf Frau von Staël in der französischen Hauptstadt ein*».

Man skulle tro, att det blott vore fråga om en vanlig utflykt endast att bestiga karossen på Coppet och stiga ur vid svenska ambassadhotellet rue du Bac. Några dagboksanteckningar af en ung attaché vid svenska legationen i Paris vid just denna tid ställa dock denna resa i en helt annan belysning. Och då de därtill gifva oss åtskilliga märkliga inblickar i detta dåtidens kanske mest bemärkta pariserhem, torde ett utdrag icke vara denna tidskrifts läsare ovälkommet.

Den nämnde attachén tecknade sig: »Nicolas de Jacobson, chevalier d'Ambassade».

Hans karrier är egendomlig nog. Våren 1775 är han student i Uppsala och intar dagligen sina måltider tillsamman med Gustaf Adolf Reuterholm hos »Mademoiselle Fiken Porath». De sju följande åren arbetar han på sin morbroders, det rika kommersrådet Arvidssons kontor i Göteborg. Därefter uppträder han på 1780-talet i Paris, »allierad med förnäma och rika», lånar Armfelt pengar och deklamerar ur »Kellgren, Leopold, Köhler och Bergklint» för Creutz i Champs Elysés. Är åter i Sverige under första skedet af Reuterholmska regimen och gällde då för »Favoritens favorit». Åtföljer prinsessan Sofia Albertina på hennes italienska resa. Lemnar 1794 åter Sverige med Staël v. Holstein på hans ambassad till Paris, såsom det tyckes, mera i egenskap af vän än såsom attaché. Återvänder i september 1795 med »4 millioner subsidier» till svenska staten.

Vi finna häraf, att icke blott tillbragte han större delen af 1795 i Paris, den omedelbara reaktionen efter Robespierres fall; han var därtill genom sin ställning till svenska legationen och Staëlska familjen i tillfälle att där se och iakttaga mångt och mycket, som ingen annan såg och iakttog.

Vi befinna oss alltså i Paris våren 1795. Den 23 april hade svenske ambassadören med stor ståt inför konventet å Sveriges vägnar erkänt republiken. Sverige tog jämte Toscana här försteget framför samtliga öfriga makter; »för att (såsom Reuterholm uttryckte sig i ett bref till rikskansleren Sparre) skaffa oss mycket penningar samt sätta oss i försvarsstånd mot den gemena kärringen (Catharina II)». Det gällde alltså att tillsvidare stå väl med det något oberäkneliga nationalkonventet och undanrödja alla stötestenar.

Men just nu anlända ovälkomna bref från Coppet, hvilka hota med förvecklingar: Madame de Staël, som ansåg tiden inne att i Paris återintaga sin plats såsom »Ambassadrice de Suède», underrättar sin man om sin snara ankomst. Tiden kunde dock ej gärna vara olägligare. Ty Madame de Staels verksamhet i England och på Coppet för de emigrerade var ingalunda okänd i Paris. Därtill hade hon nyss utgifvit sin första politiska bok, *Reflexions sur la paix intérieure*, hvilken nog ej var allom till lags. Baron Staël gjorde därför allt, hvad i hans makt stod, för att åtminstone få det tillämnade besöket uppskjutet. Men utan framgång. Madames svar blef helt enkelt: *»kommer»*.

Och här lämna vi ordet till den unge ambassad-chevaliern.[1]

»Innan jag framställde det djerfva förslaget att tvinga henne att vända om, hade jag rådslagit med några medlemmar af Comité du Salut public, med Menou, kommenderande general i Paris, med Le Hoc, utsedd till ambassadör i Sverige, med flera konventsledamöter, t. o. m. med åtskilliga privatpersoner, enskilda vänner till ambassadören. Alla tadlade de med en mun hans utomordentliga svaghet för sin hustru; under det man alla dagar från tribunen i konventet hörde förnärmande uttalanden om henne i anledning af ryktet om hennes ankomst till Paris och de säkra underrättelser, man ansåg sig hafva om hennes förbindelser och intriger med de emigrerade. Singeul[2] svor och bannade utan att kunna något föreslå.

[1] Anteckningarna äro såsom regel förda på franska. Vi hafva funnit lämpligast att anföra dem i öfversättning.

[2] Anställd vid svenska ambassaden; känd såsom ifrig jakobin.

Mer än en gång hade jag, dock blott i förbigående, talat med ambassadören om denna sak, särskildt när han visade mig bref från minister Necker, i hvilket denne försökte utverka tillåtelse för sin dotter att få komma till Paris. Mina försök att förmå honom ordna sina affärer och förlika sig med baron Reuterholm, hans forna orakel, hade nämligen något atkylt förhållandet oss emellan; och jag ville icke öka spänningen.

En morgon, då jag på grund af illamående låg längre än vanligt, inträdde ambassadören till mig och sade. i det rösten nästan svek honom[1]: »min hustru kommer hit».

»Det vore en förbannad sak; för Guds skull hindra det», sade jag.

»Det är omöjligt», invände han.

»Jag tillade: »Nej, vid Gud, det så är, om min ambassadeur ville göra, hvad han borde.»

»Kan Jacobson göra det», frågade han med en ton af förebråelse, som både rörde och stötte mig: ty den utmärkte mer humeur mot mig än egen smärta.»

Jag reste mig i sängen; bittert och med en ed svarade jag: »Ja, det kan jag.»

»Nå, så tig och gör», yttrade han med en stämma, som skar mig i själen och gick.

»Jag fattade all min eftertanke för att finna rätta bemärkelsen af dessa orden och ansåg dem vara, att han ej ville brouillera sig med hustru och svärfar, men önskade, att hon ej komme. Jag borde då söka vinna ändamålet utan hans kunskap.»

»Åter rådförde jag mig med Menou, som sade sig hafva rapporter från lägret i Marly (10,000 man födda och gödda att försvara dåvarande franska friheten), det där dagligen declamerades mot fru Staë.s ankomst, och att, om den inträffade, kunde han ej ansvara, att ej soldaterna fölle på den tanken att marchera till rue Varenne[2] och saccagera ambassadörens hôtel. Jag talte äfven med de Hoc, som påstod, att om hon komme, fick Sverige inga subsidier. Med dessa beslöts, att de vidare skulle vidtala en och annan af Comité du Salut public och jag afsändas såsom courier till Basel, försedd med order till alla postmästare att icke lämna hästar åt de personer, jag uppgåfve, utan för att återvända, samt med bref till republikens ambassadör i Schweiz, hvari han förbjöds att lämna fru Staël pass.»

---

[1] Detta samtal jämte det hvad närmast följer är i dagboken skrifvet på svenska, hvarför texten här blir ordagrann.

[2] Sannolikt den n. v. rue de Varenne i Faubourg S:t Germain.

för sent att stanna eller draga mig tillbaka, bad jag honom att blifva lämnad ensam med ambassadrisen, då jag måste tala med henne om en sak af stor vikt, som icke tålde något uppskof. Han drog sig då tillbaka med några artiga ord. Nu gick jag fram till sängen, där madame ännu låg, enligt tidens sed mottagande husets intimare vänner till sängs. Madame de Staël bibehöll ständigt denna sed, utan fruktan för missbruk, äfven på äldre dar, offrande så koketteriet för politiken och litteraturen.

Utan alla omvägar, hvartill jag icke hade tid, bad jag henne förlåta mig, att jag såg mig nödsakad att försöka öfvertala henne att lämna Paris. I korthet framlade jag för henne mina skäl, utan all vältalighet, hvilken gåfva icke är min, men med mycken värme. Hon svarade mig med mycken liflighet, men vänligt, försäkrande mig, att hon bättre än jag kände de personer, som skjöto mig fram, och att hon var fullt öfvertygad att kunna vinna dem för sig och, i stället för att vara till skada för ambassadörens underhandlingar, hon kunde gå i borgen för deras lyckliga utgång. I saknad af både hennes vältalighet och självtillit, hade jag ingen utsikt att kunna öfvertala henne. Blott en utväg stod öppen för mig: jag kastade mig på knä vid sängen och besvor henne att gifva vika både för hennes egen skull och ambassadörens, som hon genom sitt motstånd skulle bringa på fall.

Nu antog hennes vägran en bestämd och fast ton, hvarvid äfven jag höjde min röst och inlade en och annan hotelse i mina förslag. Detta uppväckte hennes harm, och hon sökte efter klocksträngen för att ringa på sina kammarjungfrur. Men när hon märkte, att jag hade upphängt denna, så att hon icke kunde nå den, blef hon ordentligt ond och, med värdighet erinrande mig hvem hon var, befallde hon mig att gå.

Nu var stunden kommen för mig att fatta klocksträngen, hvilket jag gjorde utan att säga ett ord. Tärningen var kastad. För tvekan fanns icke längre rum. Min plikt och min karaktär utpekade för mig den enda väg att gå.

Ambassadören inträdde med bekymmer i sitt ansikte; troligen hade betjänten omtalat för honom, att han handlat efter mina order. Äfven jag var mycket upprörd.

I det jag framträdde till dubbeldörren och lade handen på låset, sade jag: »Herr ambassadör, för att rädda er har jag försökt allt; men medels öfvertalande är det ej möjligt förmå ambassadörskan att lämna Paris. Nu är er stund kommen att handla. Se här mitt sista ord: Ni vet, hur mycket jag älskar er; men jag

älskar än mer mitt fädernesland. Blir madame kvar, så svär jag vid Gud, att jag om 2—3 dar återvänder till Stockholm, och jag skall blifva den förste att där anklaga er hos regenten för er feghet att af svaghet för er hustrus infall uppoffra statens fördelar. Jag går nu in i edert rum och afvaktar där ert svar.»

En halftimma efteråt inträder ambassadören, förvirrad, förtviflad; och så var jag själf, men på samma gång upptänd.

»Nåväl», sade jag.

»Hon reser», svarade han, »blott begär hon åtta dar, att det icke må synas, som hade hon blifvit bortkörd.»

»Hon bedrar oss», afbröt jag honom.

»Nej,», fortsatte han, »jag har hennes hedersord, och det bryter hon icke.»

»Så få vi vänta», återtog jag, i det jag med ömhet tryckte hans hand för att låta honom förstå, hvad det kostade mitt hjärta att göra allt detta våld på mig. Han svarade icke; hans ansikte uttryckte endast trötthet och obeslutsamhet.

Dagen för den stora middagen var inne. På morgonen kom ambassadören och påminte mig vänligt om mitt löfte att vara med. Jag infann mig tidigt i salongen. Flera gäster hade redan anländt, bland dem general Menou, med hvilken jag kom öfverens att sitta tillsamman vid bordet. Vi sågo flera inträda af dem, som för tillfället hade makten; och den sist anlände var till min stora förvåning Louvet. Denne man, känd för stor oförvitlighet och ett godt omdöme, hade madame de Staël aldrig sett och hade nog ej utan stor svårighet vunnits. Han var vid denna tid medlem af välfärdsutskottet, arbetade som en neger, nekande sig äfven de vanligaste förströelser, tänkande blott på republikens bästa. Jag kan säga detta, då jag ofta mött både honom och hans omtalade hustru Lodoiska. Vid hans inträde i salongen gick ambassadörskan emot honom, omfamnade honom och sade honom på sitt förbindliga sätt några artigheter.

Under middagen drog hon nästan alla inom sin trollkrets. Dock hade hon tydligen föresatt sig att ignorera Menou. Vid måltidens slut kom hon fram till mig och bad mig ej gå, förrän hon fått tala vid mig. Hon sade mig detta helt enkelt och naturligt; och jag svarade med en vördnadsfull bugning. Detta var vårt första möte sedan scenen angående hennes afresa.

Under det man kringbjöd kaffe och likörer, kallade hon den ene efter den andre in i sitt kabinett, ungefär tio personer; och de stannade där alla. Efter i det närmaste en timma träder hon

åter ut, omgifven af alla dessa »medborgare» (Louvet var dock ej med), och går rätt fram till mig, där jag satt, inbegripen i samtal. Hon vänder sig till mig och säger i en mycket lugn ton, utan all skärpa: »Ni sade mig, att dessa herrar (möjligen sade hon medborgare) skulle ha ansett ovillkorligen nödvändigt, att jag lämnade Paris. Hör här själf, hvad de ha att säga.»

Jag fixerade dem med på en gång förvåning och förtrytelse, under det mina öron fylldes af »*ja, det är fullkomligt riktigt*», af »*dock*» och af »*men*», och jag vet icke allt. Slutligen hördes en hes stämma, som ännu ljuder i mitt öra, uttala en hel mening: »Det var nog så, men emedan madame l'Ambassadrice nu en gång befinner sig i Paris, ha vi ej skäl till att önska hennes afresa»; tilläggande en äkta fransk artighet om hennes älskvärdhet.

Så han, och jag — förbryllad! Hade jag blott haft litet mer kvickhet, skulle jag hånat dessa »cochons d'Ulisse», som dundrade på tribunen och i salongerna mot denna för republiken så farliga sirén, men redan efter hennes första middag lågo vid hennes fötter.

Jag samlade mig så godt jag kunde i en så oväntad ställning, och, vändande mig till ambassadörskan, sade jag i en fast ton: »Madame, jag har misstagit mig, och ni skulle visa stort ädelmod, om ni någonsin kunde förlåta mig.»

»Åh», svarade hon mig förbindligt, »saken är helt enkelt den, att ni trott er handla i Sveriges intresse.» . . . . . .

Så mycket låg alltså bakom den lilla meningen: »*Im Mai 1795 traf Frau von Staël in der französischen Hauptstadt ein.*»

O. Q.

Barns namngifvande i födelseannonser.

Det existerar i våra dagar ett ganska allmänt genealogiskt intresse, som väcktes till lif genom de värdefulla arbeten inom denna fackvetenskap, hvilka under senaste årtionden sett dagen. Också har följden blifvit, att en mängd personer börjat anställa forskningar och göra uppteckningar icke blott beträffande sin egen slägt, utan äfven öfver andras. Ett bevis för detta stigande intresse för slägtforskning ser man i en del publikationer, som tid efter annan framträda öfver enskilda slägter. Och säkerligen äro de icke få, som f. n. i vårt land syssla med genealogiska forskningar samt föra genealogiska anteckningar, hvilka de söka hålla i nivå med respektive slägters tillväxt.

För att taga vara på och tillgodose detta uppteckningsintresse och på samma gång understödja framtida slägtforskningar, torde vara lämpligt att göra, hvad göras kan. Och ett sätt som icke oväsentligt skulle underlätta ett dylikt arbete, är om i födelseannonser barnens namn blefve tillkännagifna.

Låt oss t. ex. antaga, att en person upprättat en förteckning öfver en viss slägt. Han har måhända omsorgsfullt utarbetade slägtanteckningar kanske till och med tryckta slägttabeller. — Så mötas hans ögon en vacker dag af en annons: »en sons lyckliga födelse» eller »en dotter». hvilka barn genom sina föräldrar tillhöra och skola upptagas i hans slägtsamlingar. Visste han nu barnets namn, skulle ett dylikt införande vara förenadt med det minsta besväret. på samma gång som det skulle öka samlareintresset genom möjligheten att genast kunna fullständigt införa den nya uppgiften på den densamma tillkommande platsen. Deremot vill han icke »förstöra» sina anteckningar genom att skrifva: en son född d. — — —, ty detta fordrade en framtida ändring eller radering. I de flesta fall torde derför följden häraf bli, att anteckningen i sin helhet uppskjutes. Man annoterar icke ens födelsedagen, ty

man tänker som så, att om denna kan man ju alltid få upplysning på samma gång som om namnet. Den enda säkra utväg, som sedan står en till buds, är att efter någon tid, då barnet bör vara döpt, tillskrifva någon af föräldrarna med begäran om uppgift å barnets namn och födelsedag. Bor man på samma plats som den ifrågavarande familjen, uppskjutes vanligen en dylik åtgärd i hopp om ett personligt sammanträffande med antingen någon af föräldrarne eller någon närmare slägting till dem. Träffar man då någon af de förra och tillfället äfven passar för begärandet af den önskade upplysningen, så är ju allt godt och väl. — Beträffande åter uppgifterna genom slägtingar — t. ex. en moster eller en farbror — har nog litet hvar gjort den erfarenheten, att uppgifter på dylik väg erhållna icke alltid äro så att lita på, ty deras minne sviker ofta vis à vis ett eller annat.

Det vanligaste torde emellertid blifva att efterforskningarne uppskjutas på obestämd tid och man kommer sig icke för med att vare sig skrifva eller på annat sätt söka taga reda på hvad man ville veta. Man ställer det på framtiden, kanske i hopp om att framdeles få samtidigt uppgifter på möjligen flere barn, och man slipper då »besvära» mer än en gång.

Allt detta skulle i väsentlig grad förenklas, om i födelseannonsen äfven barnets namn utsattes. I likhet med dödsannonserna skulle sålunda ett icke oviktigt genealogiskt materiel skapas. Såsom nu är fallet, bli födelseannonserna med sitt ofullständiga innehåll af så godt som intet genealogiskt värde.

Mot det nu framställda förslaget skall man likväl göra åtskilliga invändningar. Främst den, att namngifvandet och dopet för de fleste blifvit synonyma begrepp. Detta är emellertid endast en konventionel uppfattning, som i verkligheten saknar all grund. Dopet är upptagandet i den kristna kyrkan och ingenting annat. Denna ceremoni går lika väl för sig, om barnet dessförinnan fått sitt namn. Vi kunna ju härmed erinra om baptisterna, som icke låta sig döpas, innan de kommit till mogen ålder. Och å andra sidan kunna vi påpeka ett mycket högt prejudikat, nämligen de kungliga, hvilkas barn vanligen erhålla sina namn i samband med förkunnandet af deras födelse.

Man skall naturligen äfven invända, att det är en svårighet att på förhand ge barnet namn, innan man vet dess kön. Visserligen — men den svårigheten är nu icke större för vanliga människor, än t. ex för de kungliga, och i allmänhet behöfver man ju icke uppgöra mera än tvänne alternativa förslag. Intet

torde väl heller vara vanligare, än att föräldrar i afvaktan på mottagandet af den kärkomna lilla gästen sysselsätta sig med namnfrågan. Och ofantligt ofta torde väl denna vara löst redan vid barnets födelse, om än icke ett förkunnande deraf eger rum förr än vid döpelsen.

Den största svårigheten att öfvervinna ligger utan all fråga i det konventionella bruket. Detta är för det stora flertalet människor det som först och sist bestämmer deras handlingar. Andra göra så och så, och derför vilja vi icke göra annorlunda, se der ett resonnemang som är vanligast bland alla!

Dock borde det väl icke vara så farligt att handla häremot och icke behöfde väl de, som verkligen ega genealogiskt intresse och inse den betydelse en ändring kunde hafva för den framtida genealogiska forskningen, vara så fallna under konventionela hänsyn, att de icke ville sluta sig till och understödja det ytterst ringa fåtal, som allt emellanåt med långa mellanrum visar sig våga bryta med det allmänna bruket. Det gäller ju likväl en sak, som faktiskt icke borde behöfva stöta någon.

A. K.

De Geerska familjeporträtt.[1]

I.

Vid Leufsta bruk, den i vissa hänseenden mest betydande af de stora possessioner i Sverige, hvilka från äldre tider varit i den De Geerska familjens ego, och, jämte Väsby, den enda af dem, som befinner sig i denna slägts fortfarande besittning, är uti hufvudbyggnadens nedre våning inrymd en dyrbar och synnerligen intressant samling porträtt af åtskilliga bland nämnda slägts mera framstående medlemmar. I detta häfte meddelas fotografiska reproduktioner af de äldsta och ur konstnärlig synpunkt måhända intressantaste numren i denna samling, de flesta utgörande originalmålningar från 1600-talet af holländske mästare. Då Leufsta, som under ryssarnes härjningar i Upland år 1719 blef jemte alla inventarier afbrändt, under de följande åren med stor kostnad och omsorg restaurerades, skola dessa originalmåningar hafva blifvit från det De Geerska stamgodset Rhijnhuizen nära Utrecht i Holland förda till Leufsta och der uppsatta. Till de nu meddelade afbildningarna må fogas följande kortfattade biografiska notiser.

1) **Louis De Geer (de Gaillarmont)**, fader till den kände Louis De Geer, som under konung Gustaf II Adolfs regeringstid inflyttade till Sverige och blef stamfader för de svenska grenarna af De Geerska slägten, föddes i Liège år 1535 af den förnämliga brabantska ätten De Geer.[2] Jemte de sina hade han med värma omfattat den protestantiska läran och blef under det nederländska frihetskrigets stormiga tider i anledning häraf utsatt för mycken förföljelse från katolikernas sida. På grund af dessa fiendtligheter fann han slutligen rådligast att jemte sin familj fly från fäderne-

[1] Det är tack vare friherre Carl De Geers å Leufsta frikostighet som denna högst intressanta porträttsamling i afbildning kunnat meddelas i denna tidskrift.

[2] I fråga om denna familjs härstamning från ätten de Hamal, se Wrangel & Bergström, Svenska adelns ättartaflor ifrån år 1857, I. s. 227.

staden, något som emellertid skulle visa sig förenadt med stora svårigheter. De Geer, som var en mycket förmögen man, egde nämligen i Liège och i trakten deromkring betydande bruks- och landtegendomar, hvilka icke kunde med lätthet realiseras, och hans fiender höllo på honom ett vaksamt öga. Slutligen lyckades han dock, efter att hafva med åtskilliga vänners bistånd försålt största delen af sin fasta egendom, i tysthet undkomma till Aachen, hvarvid hans späde son Louis lärer hafva blifvit medförd i en under resvagnen hängande koj eller hängmatta för att undgå upptäckt. Då emellertid De Geer äfven i sistnämnda stad fortfarande var utsatt för fiendtligheter af de påfviske, mognade hos honom det beslutet att söka hemligen fly till Holland, dit han lyckats så småningom öfverflytta största delen af sin förmögenhet; och under en affärsresa till Maastricht yppade sig händelsevis tillfälle härtill. Han påträffade nämligen der ett litet, med torf lastadt fartyg, hvars skeppare, reformert såsom han, lofvade föra honom och hans familj till Rotterdam. Qvarlemnande i hemmet både egodelar och tjenare, begåfvo sig sålunda, dolda under fartygslasten af farhåga för att uppsnappas under vägen, Louis och hans maka Jeanne de Neille, jemte två söner och sex döttrar samt en trogen tjenare och dennes hustru, till en liten by, belägen inom Holland, hvarest — såsom det berättas — de, efter att hafva blifvit landsatta, samtliga på sina knän tackat den högste för sin lyckliga räddning undan fiendernas förföljelse. Den nu beskrifna färden torde hafva inträffat 1597 eller 1598. De Geer bosatte sig härefter i Dortrecht och idkade der några år under det antagna namnet de Gaillarmont — efter namnet på ett honom tillhörigt riddargods — betydande bankir- och vexelrörelse, hvarigenom han ytterligare förkofrade sin förmögenhet. I öfverensstämmelse med det i Holland rådande republikanska tänkesättet afsade han sig sitt adelskap, men återtog emellertid före sin död, som inträffade i Dortrecht den 29 oktober 1602, det gamla slägtnamnet De Geer. I sitt nya hemland åtnjöt han stort anseende såsom en redbar och driftig köpman samt gjorde sig känd för fromhet och välgörenhet.

Louis De Geer (de Gaillarmont) var gift två gånger. I första giftet var han förenad med Marie de Jalhea[1], tillhörande en adlig ätt, som i vapnet förde två blåa klockor i silfverfält. I detta

[1] Ej »de Falle», såsom i riddarhusstamtaflan namnet oriktigt angifves (se »Apostille posthume de l'ouvrage Notice historique sur la famille De Geer» 1857, pag. 165).

gifte hade han tre söner och tre döttrar, hvilka dock alla voro döda före den ofvan beskrifna flykten till Holland. Något öfver ett år efter Maries död, som inträffade i Liège den 26 november 1578, ingick De Geer nytt gifte med Jeanne de Neille (se nedan), i hvilket äktenskap föddes två söner och sex döttrar.

Det på Leufsta befintliga porträttet af Louis De Geer (de Gaillarmont) utmärker sig för en viss stelhet — möjligen är målningen, som är försedd med påskriften »Aet. 67 Obijt 1602», fullbordad först efter hans död — men har klara färger och är i öfrigt väl bibehållet.

2) **Jeanne de Neille,** gift i Liège den 11 december 1579 med Louis De Geer (de Gaillarmont) i hans andra gifte, tillhörde en adlig ätt från Florens, hvilken i vapnet förde ett i venstra kanten krusadt silfverkors i rödt fält. Hennes fader hette Henri de Neille, son af Matthieu de Neille och Marie de Luesquecourt; modern var Isabella de Halinck, dotter af Baudoin de Halinck och Catherine d'Heures. I äktenskapet med Louis De Geer hade Jeanne de Neille, såsom ofvan är nämndt, två söner och sex döttrar. Hon afled i Dortrecht den 30 december[1] 1641 och lärer då varit 84 år gammal, en uppgift, hvilken dock synes jäfvas deraf, att hennes porträtt på Leufsta bär inskriften »Aetat. 74, 1634». I bildens öfre venstra hörn synes familjen de Neilles vapen. Målningen är signerad: »HD tieer fecit».

3) **Louis De Geer,** herre till Finspong, Godegård, Skyllberg, Österby, Gimo och Leufsta, svenska jernförädlingens fader och grundläggare, son af Louis De Geer (de Gaillarmont) och Jeanne de Neille, föddes den 17 november 1587 i Liège. På sätt förut är omförmäldt, emigrerade han derifrån med föräldrarne mot slutet af århundradet[2] till Dortrecht i Holland; han erhöll i hemmet en sorgfällig och varmt religiös uppfostran; efter faderns död öfvertog han dennes affärer. Sedan han under någon tids vistelse i

[1] Enligt riddarhusstamtaflan den 26 november.

[2] Uppgiften i Franzéns år 1829 i Svenska Akademien öfver Louis De Geer hållna minnestal derom, att han vid föräldrarnas flykt till Holland varit 8 à 9 år gammal, lärer näppeligen vara korrekt.

Frankrike — nämligen i La Rochelle — ytterligare utbildat sig till köpman, samt efter det han den 27 maj 1612 ingått äktenskap med Adrienne Gérard (se nedan), flyttade han år 1615 med de sina till Amsterdam, hvarest han etablerade en omfattande bankirrörelse. I sistnämnda stad köpte han ett hus, hvilket åtminstone ännu i midten af 1800-talet var ett af de förnämsta i staden[1], och hvilket han under vistelse i Holland sedan alltjemt bebodde. Hans affärstransaktioner blefvo under denna tid allt mera vidtomfattande och hans rikedomar växte i jemnbredd dermed. Hans handelsförbindelser sträckte sig bl. a. äfven till Afrikas vestkust, hvarest mellan 30 och 31 nordliga breddgraden en landudde efter honom erhöll namnet Cap De Geer. Redan samma år han nedsatte sig i Amsterdam, trädde han i beröring med sitt blifvande nya fädernesland Sverige, som under denna krigiska tid ständigt var i behof af penningar och krigsmateriel. Den rike De Geer, sjelf härstammande från Liège, medelpunkten i ett distrikt, der jernförädlingen — det wallonska smidet — och vapentillverkningen egde gamla anor, kom nu att blifva Gustaf II Adolfs och Axel Oxenstiernas förnämste skaffare af båda dessa hjelpmedel för krigens utförande — »i Försynens hand ett redskap till befrämjande af den heliga sak, för hvilken Gustaf Adolf, och efter honom hans hjeltar, segrande stridde» (Franzén). Redan 1615 fick De Geer af generalstaterna i uppdrag att för Sveriges räkning leverera 400 kanoner. Följande år var han en bland dem, som tecknade sig för ett af Gustaf Adolf för betalningen af »Elfsborgs lösen» i Nederländerna upptaget lån. I enlighet med konungens önskan beslöt De Geer slutligen att till Sverige förlägga sin hufvudsakliga verksamhet, hvilket till en början skedde genom förmedling af den till Sverige redan öfverflyttade nederländske bruksidkaren Wilhelm de Besche. År 1618 utfärdades ett kungligt bref, hvarigenom kronans egendom Finspong jemte Finspånga län i Östergötland bortförpantades till de Besche, men i sjelfva verket till De Geer, som skulle lemna förlaget. På liknande sätt blefvo Leufsta och Österby bruk jemte Olands härad samt Löfsta och Hållnäs socknar i Upland år 1626 öfverlemnade till de Besche samt följande året till denne och De Geer, hvilken derefter år 1633 ensam öfvertog nyttjanderätten till dessa egendomar. Emellertid hade De Geer år 1628 (enligt Geijer 1627) sjelf flyt-

[1] Det De Geerska huset i Amsterdam, hvilket i nämnda stad är på grund af sin egendomliga fasaddekoration allmänt kändt under namn af »het Huis met de hoofden», användes numera till lokaler för en handelsskola.

tat öfver till Sverige och bosatt sig i Norrköping, hvarest konungen den 31 december 1627 åt honom upplåtit Prestholmen till skeppsbyggnadsplats. Under de närmast följande åren bodde De Geer omvexlande i Amsterdam och i Norrköping. I sistnämnda stad inrättade han tillsammans med de Besche ett messingsbruk på den i Motala ström belägna ön Holm, der han äfven byggde sig ett stenhus äfvensom anlade ett gevärsfaktori. År 1628 den 23 maj öfvertog han kronofisket i Norrköping på arrende. Till stadens bättre bebyggande bidrog han verksamt och kan öfverhufvud sägas hafva lagt den första grunden till denna stads industriella uppblomstring. I september 1641 besökte De Geer för första gången Stockholm, hvarest han köpte det Törnflychtska huset vid Götgatan. Samma år den 4 augusti hade han af förmyndareregeringen erhållit bekräftelse på sitt gamla adelskap och introducerades år 1642 under n:o 291 å svenska riddarhuset, hvarest han sistnämnda år deltog i ridderskapet och adelns möten. Adelskapet confirmerades af drottning Christina den 6 februari 1646. Sedan De Geer sålunda erhållit svensk frälsemannarätt, var han oförhindrad att af kronan förvärfva eganderätt till de af honom dittills under nyttjanderätt (panträtt) innehafda stora kronoegendomarna. Hans fordringar hos svenska kronan hade så småningom stigit till den betydliga summan af 118,214 Rdlr 7 sk. (enl. riddarhusstamtaflan) och i afräkning på sina fordringar erhöll han nu genom köpebref den 11 september 1641 Finspong med underlydande och 79½ mantal kronohemman i Finspånga län äfvensom 5½ kronohemman i Dannemora socken m. m. till frälse; och den 30 december 1643 köpte han på lika sätt af kronan för 56,951 Rdlr Leufsta, Gimo och Österby bruk samt 50½ hemman m. m. till evärdeligt frälse.

Louis De Geers stora förtjenster om sitt nya fädernesland skildras kort och uttrycksfullt i den uti Anreps ättartaflor i denna del ofullständigt och delvis oriktigt återgifna riddarhusstamtaflan, der det bl. a. heter:

»Var en mycket företagsam och drifvande man, som gjorde Sverige ganska stor nytta, så derigenom att han aldraförst införde i Riket rätta konsten till Jernstycken(s) afgjutande, fint stångjerns utsmidande och allehanda Vapens (Gevärs) förfärdigande, som ock dermed, att han med stor kostnad inrättade årskilliga Mässings-Bruk, jemte andra nyttiga verk och Manufacturer, samt befolkade åtskillige Städer och sine Bruk, med mycket utrikes handtverkfolk, låtandes derjemte undervisa åtskillige Svenskar uti allehanda

konstrika handtverk. — — — — Han införskref ock, *emellan* åren 1643 och 1650 en hel uppsättning af Masmästare, Smältare, Kolare, Hammar Smeder och Byggmästare till dessa Bruk från Walloner-Landet i Lüttich och Flandern och bragte Wallon Smidet i gång samt anlade flere Hamrar och Hyttor. Han gjorde sig ock af Riket serdeles förtjent genom den så kallade Louis De Geers Flotta, hvilken han 1644 till Sverriges tjenst anskaffade; och bestod af 21 Holländska Köpmans Skepp, hvilka beväpnade agerade emot Danska Flottan och tjente Sverige till försvar samt bidrog 1644 d. 13 Oct. till den stora Sjösegern vid Femern.»

Af hvad De Geer påkostat för utrustning af omförmälda flotta, uppgående till den för ifrågavarande tid oerhörda summan af 2 millioner Rdlr, återfick hvarken han eller hans arfvingar af svenska kronan mera än en obetydlig del. De missräkningar och ekonomiska förluster, hvilka sålunda tillfogades De Geer från svenska regeringens sida, bar han med det mest beundransvärda jemnmod och beklagade sig aldrig öfver att han blifvit illa lönt för sitt fosterländskt uppoffrande storverk.

De Geer, som redan år 1648 beslutit att öfverlåta all sin egendom i Sverige på sina söner, flyttade år 1651 åter till Amsterdam, der han, efter att hafva en kort tid lidit af stenplågor, afled den 19 juni 1652. Han begrofs den 26 samma månad i Wallonska kyrkan i Dortrecht.

Louis de Geer beskrifves såsom en kraftigt växt man af medellängd med något anlag för fetma. Ansigtet hade tycke af Axel Oxenstierna, hvartill bidrogo skäggets snitt samt den genomträngande och lifliga blickens allvar och klokhet. Uti umgänget något butter. gömde han under ytan af tvärhet och sträng hushållsaktighet ett varmt och för andras väl och ve ömmande hjerta. Hans gudsfruktan var innerlig och hans förtröstan på Gud städse orubblig. För sina underhafvande var han en både allvarlig och välgörande fader. Vid 21 års ålder lär han hafva gjort det löftet att af allt, hvad han komme att förvärfva, afsätta en tiondedel till kyrkan och de fattiga, ett löfte, som han ock framgent troget höll. För landsflyktiga eller eljest olyckliga trosförvandter af reformerta läran visade han verksamt deltagande, på samma gång han gent emot olika tänkande ådagalade ett upplyst och fördomsfritt tänkesätt. År 1648 föranstaltades emot honom af några afundsmän genom biskopen i Linköping ett åtal för det han i sitt hus i Norrköping hållit calvinistisk gudstjenst, men då sedermera uppdagades, att han, ehuru sjelf reformert, äfven en tid

upplåtit samma hus åt lutheraner för deras religionsöfning, blef anklagelsen återkallad. För folkundervisningen ifrade De Geer ock, i det han år 1652 på egen bekostnad till Sverige inkallade den lärde Johan Amos Comenius »som skulle besörja om Svenska skolverkets allmänna förbättring».

Den 27 maj[1] 1612 i Dortrecht i äktenskap förenad med Adrienne Gérard (se nedan), hade han med henne sex söner, af hvilka fem — nämligen Laurent, som efter fadern ärfde Österby, Louis (se nedan), Emanuel (se nedan), Etienne, hvilken efter faderns död erhöll Gimo, och Jean (se nedan) — uppnådde mogen ålder, samt tio döttrar, bland hvilka tre dogo i späd ålder och de öfriga sju blefvo gifta, deraf en, Ida, med en son af den förut nämnde Wilhelm de Besche.

Öfver Louis De Geer har Svenska Akademien år 1829 låtit pregla en minnespenning. Åtsidan föreställer hans bröstbild och namn. På frånsidan ses en kanon, ett svärd och en caducé, lagda omkring en columna rostralis. Omskriften är: *His amat hospes civisque vocari*, som betyder: Med dessa förtjenster älskar han att helsas gäst och medborgare. Vid Akademiens högtidsdag samma år uppläste Akademiens dåvarande sekreterare Frans Michael Franzén ett minnestal öfver Louis De Geer.

Det nu i reproduktion meddelade, å Leufsta uppsatta porträttet af Louis De Geer är — likasom en på det De Geerska familjegodset i Holland Rhijnhuizen befintlig målning — en äldre copia efter ett numera i Friherre Gustaf De Geers ego i Stockholm varande oljefärgsporträtt, måladt af den framstående holländske porträttmålaren David Beck, Van Dycks lärjunge, hvilken af drottning Christina inkallades till Sverige. Detta porträtt är äfven reproduceradt i koppargravyr år 1649 af Jer. Falck.

---

4) **Adrienne Gérard**, Louis De Geers maka, tillhörde såsom han en förnämlig och äfven genom rikedom framstående adlig slägt från Liège. Hennes föräldrar, Laurent Gérard och Oda de la Fosse, hade, likasom De Geers, flytt från fädernestaden på grund af de påfviskes förföljelser. Äktenskapet, ingånget af ömsesidig böjelse, blef särdeles lyckligt. Adrienne var af en förträfflig karaktär, sin make varmt hängifven samt ett mönster såsom maka

[1] Enligt riddarhusstamtaflan: i Anreps ättartaflor står oriktigt ¹²/₄.

och moder. Följande inskrift å en ring buren af henne och bevarad i slägtens ego:

»De cest anneau la rondeur infinie
Tesmoignera par son infinité
Que mon amour et ma fidélité
Ne finiront qu'à la fin de ma vie»

torde hafva egt full tillämpning på dessa makars sammanlefnad. Adrienne Gérard afled i Amsterdam den 22 december 1634 vid omkring 45 års ålder efter att hafva gifvit lifvet åt deras sextonde barn, sonen Benjamin.

Porträttet på Leufsta af Adrienne Gérard är en modern copia efter ett i Friherre Gustaf De Geers ego befintligt gammalt porträtt samt har på senare tider blifvit uppsatt såsom pendant till hennes mans, Louis De Geers, bild.

---

5) **Louis De Geer**, till Finspong m. m., andre son till Louis De Geer och Adrienne Gérard, föddes i Amsterdam den 24 juni 1622. Efter fadern ärfde han — förutom del i messingsbruket och huset i Norrköping — Ringstaholm och Finspong med dess stora tillydande jordegendomar och dess styckebruk, hvars omsättning redan på denna tid var högst betydande. År 1654 lär, enligt Fryxell, England hafva vid Finspong beställt icke mindre än 1,500 kanoner, och enligt ett år 1664 dateradt kontrakt förbinder sig Louis De Geer att till Holland leverera 600 sådana. Till de ärfda fasta egendomarna lade Louis De Geer genom köp dels sina bröders andelar i messingsbruket och i huset i Norrköping, dels ock Fossala, Ekesund m. fl. egendomar i Östergötland. Det visade sig emellertid, att alla dessa rikedomar icke skulle blifva deras egare till stor glädje, i det att hans lefnad kom att bilda en lång kedja af upprepade motgångar. År 1673 nedbrunno vid Finspong samtliga smedjebyggnaderna, hvilkas återställande kräfde betydliga summor. Året derefter företog sig De Geer att med egna medel uppsätta ett kyrassierregemente, bestående af 800 väl beridna samt fullständigt och med stor prakt utrustade soldater, hvarefter han vid ett tillfälle i början af år 1676, då konung Carl XI befann sig i Linköping för att mönstra trupper, hvilka skulle användas i det pågående danska kriget, öfverlemnade hela regementet åt konungen. Då denne dervid gjorde en antydan derom, att denna dyrbart rustade trupp antagligen komme att

kosta honom mycket penningar, anhöll De Geer vördnadsfullt att få genast gratis ställa regementet till konungens och rikets disposition samt begärde för sig sjelf allenast konungens nådiga tillstånd att bära titeln af öfverste för sitt regemente. Konungen svarade ej något härpå; men några veckor derefter erhöll De Geer från konung Carl, som då befann sig å krigsskådeplatsen i Skåne, ett diplom med utnämning till — assessor i bergskollegium[1]. I det bref, hvari De Geer tackade för den under dessa omständigheter temligen tvetydiga utmärkelsen, uttalade han äfven den förhoppning, att han vid sin redan framskridna ålder icke skulle nödgas att tjenstgöra i nämnda embetsverk, en framställning, som troligen misshagade konungen. Ty sedan De Geers regemente förts till Skåne, blef detsamma gång på gång användt på de svåraste och farligaste poster, blottstäldt för öfvermäktiga fiendtliga anfall, hvarigenom det inom ej lång tid blef fullständigt upprifvet och förstördt. Härtill fogade konungen den för De Geer kränkande åtgärden, att han, sedan en del af truppens dyrbara mundering, sadlar, harnesk o. dyl., tillvaratagits efter nederlagen, lät till De Geer öfversända samma persedlar under uttalande af den sårande anmärkningen, att De Geer ju kunde genom försäljning deraf göra sig i någon mån betäckt för sina vid regementets uppsättning hafda kostnader. — Om ock denna otacksamhet smärtade De Geer djupt, torde han emellertid hafva haft än mera obehag och förluster i sammanhang med de oupphörliga trakasserier, som i reduktionens intresse eller i samband dermed mot honom sattes i gång. Detta skedde synnerligast genom ett af konungens verksammaste redskap härvid, kommissarien Abraham Momma (adlad Reenstierna)[2], som — af hvilken orsak må lemnas derhän — ständigt visade sig såsom en oförsonlig fiende till De Geer. Han lyckades på 1680-talet genom åtskilliga ränker och i komplott med Louis De Geers broder Jean (se nedan), hvilken i denna affär spelade en mycket tvetydig roll, afhända Louis eganderätten till både messingsbruket och huset i Norrköping. Åtskilliga under Finspong hörande egendomar, enligt uppgift mera än 70 frälsehemman, blefvo vidare reducerade, och säteriet Ekesund underkastades rusthållsskyldighet. Äfven gjorde man ett försök att, med åberopande deraf att i det köpebref, hvarigenom Finspong med un-

[1] Enligt riddarhusgenealogien skedde denna utnämning den 3 nov. 1777.

[2] Ang. denne och hans broder, Jakob Momma, se uppsatsen »Ett återfunnet privatarkiv» i Personhist. tidskr. 1898—99, h. 4, s. 215. Uppgiften derstädes (å s. 217), att *båda* bröderna egt messingsbruket i Norrköping, torde ej stå väl tillsammans med meddelandet dersammastädes, att Jakob Reenstierna skulle hafva aflidit 1678.

derlydande försålts till Louis De Geer d. ä., ordet »bruk» icke blifvit nämndt, indraga hela manufakturverket till kronan. I sammanhang med indelningsverkets genomförande bragtes af De Geers fiender å bane ett förslag att till öfversteboställe omskapa sjelfva Finspongs egendom, hvarest Louis De Geer med betydliga kostnader anlagt den ståtliga slottsbyggnaden, enligt hvad derstädes ännu befintliga inskriptioner utvisa. Mot detta oerhörda ingrepp i den privata eganderätten lärer dock konung Carl, ehuru temligen ovilligt, sett sig uppfordrad att inlägga sitt veto. Resultatet blef emellertid först, att egendomen den 20 februari 1685 utarrenderades till De Geer mot en årlig afgäld till kronan. Slutligen blef den 22 juni 1689 aftaladt, att De Geer skulle erhålla Finspongs bruk med hvad dertill hörde till evärdelig besittning för sig och efterkommande mot en årlig ränta till kronan af 600 daler smt, en afgift, hvilken sedermera af egendomen utgått.

Louis De Geer d. y. egde icke sin faders begåfning och praktiska klokhet, men var af en redbar, ädelsinnad och öppen karaktär samt utmärkte sig, likasom fadern, för stor frikostighet och välgörenhet. Oaktadt sina ekonomiska motgångar efterlemnade han en stor förmögenhet, af hvilken han genom sitt testamente disponerade ej obetydliga belopp till förmån för kyrkor och fattiga.

Gift i Utrecht år 1654 med Jeanne Parmentier (se nedan), var Louis De Geer under de närmaste 15 eller 16 åren efter sitt giftermål bosatt i provinsen Utrecht i Holland, hvarest han år 1667 jemte de sina erhöll medborgarrätt, och der han genom köp och arf förvärfvade åtskilliga egendomar, bland dem Rhijnhuizen, hvarest nu ifrågavarande porträttsamling först bildades. Under sina senare år var Louis De Geer nästan oafbrutet boende å Finspong. — I sitt äktenskap egde han sju söner och fyra döttrar. Andre sonen, Landshöfdingen Charles De Geer, blef stiftare af Leufsta fideikommiss. Från sonen Jean Jacques De Geer härstamma friherrliga ätterna De Geer till Finspong, N:o 312, och De Geer till Leufsta, N:o 253, äfvensom grefliga ätten De Geer till Leufsta, N:o 131, samt vidare de holländska grenarne af ätten De Geer.

Efter att hafva under flera år plågats af gikt, afled Louis De Geer på Finspong den 22 december 1695. Han begrofs i tyska kyrkan i Norrköping.

Det härjemte meddelade porträttet af Louis De Geer är, enligt kännares uttalade åsigt, måladt — antagligen på 1650-talet — af den frejdade holländske porträttmålaren Bartholomeus van der Helst och har med stor sannolikhet en gång varit försedt med

konstnärens signatur, ehuru denna vid dukens enkadrering på 1700-talet uti den i gustaviansk stil ornerade salen på Leufsta blifvit bortskuren.

6) **Jeanne Parmentier,** den här ofvan senast omnämnde Louis De Geers maka, föddes den 8 augusti 1634 i Utrecht, der hennes fader Antoine Parmentier var borgmästare. Äfven familjen Parmentier, som i vapnet förde en blå med fem hvita halfmånar belagd sparre i guldfält, var likasom slägterna De Geer och Gérard af gammal brabantsk adel och hade under frihetskrigets dagar, såsom tillhörande reformerta läran, flytt undan religionsförföljelsen i de katolska södra provinserna. Jeannes moder var Elisabeth Vivien, likaledes af en brabantsk adlig slägt, och mormodern hette Elisabeth Parmentier.

Jeanne Parmentier var af ett mildt och lugnt sinnelag samt varmt religiös. Med klokhet och omtanke bistod hon sin make vid de många barnens uppfostran. I ett inom De Geerska slägten förvaradt bref till dessa uppmanar hon dem till oskrymtad gudsfruktan, enighet och fridsamhet samt anbefaller dem, under nedkallande af Guds välsignelse, att troget hålla fast vid den reformerta tron. Hon öfverlefde sin man omkring fjorton år och torde under de sista lefnadsåren hafva vistats hos sin dotter Johanna Elisabeth De Geer, gift med Kammarherren Friherre Åke Oxenstierna till Eka och Lindö. Jeanne Parmentier afled den 24 januari 1710 på Eka i Upland.

Hennes å Leufsta befintliga ungdomsporträtt är måladt år 1656 af Bartholomeus van der Helst och försedt med dennes tydliga signatur, hvilken dock vid dukens infattning i väggen blifvit invikt och derigenom dold.

---

7) **Emanuel De Geer,** till Leufsta m. m., tredje son af Louis De Geer och Adrienne Gérard, föddes i Amsterdam den 13 maj[1] 1624 och ärfde efter sin fader Leufsta bruk med underlydande stora egendomar. Skötseln deraf öfverlemnade han emellertid åt sin utmärkte förvaltare Eberhard (Evert) Wynhægen, hvilken inlagt stora förtjenster om brukets anläggning och förbättring. — Under Emanuel De Geers tid uppbyggdes år 1676 masugnen vid

[1] Enligt riddarhusstamtaflan d. 13 november.

Tobo, sedermera flere gånger om- eller nybyggd, sista gången år 1884 af Friherre Louis De Geer. — Sjelf tillbragte Emanuel De Geer helst sin tid på resor, i Sverige trifdes han bäst på Väsby, som han den 30 september 1668 tillhandlat sig af riksrådet Friherre Knut Kurck; för öfrigt vistades han mest i Hamburg, der han, såsom varande en stor gourmand och goddagspilt, ansåg sig kunna bäst tillfredsställa krafven på ett njutningsrikt lefnadssätt. Att han redan i sin ungdom gerna vistades på resande fot, framgår af ett i Riksarkivet förvaradt bref, dateradt den 2 februari 1649, hvari han vänder sig till Grefve Johan Oxenstierna, Rikskansleren Axel Oxenstiernas son, med anhållan om utverkande af ett pass för resa från Frankrike till Tyskland. Under en resa skulle han ock komma att sluta sitt oroliga lif. Efter att år 1691 hafva gjort ett besök hos sin broder Louis, hvilken då vistades på Rhijnhuizen nära Utrecht, samt, utan uppgifven anledning, helt plötsligt begifvit sig derifrån för att återvända till Sverige, sjuknade han på hemresan i Hamburg och afled, ogift, derstädes den 7 juni 1692. I samma stad blef han äfven begrafven.

Genom sitt den 4 maj nyssnämnda år i Hamburg upprättade testamente insatte han till arfvinge af hela sin förmögenhet brorsonen Charles De Geer, Louis De Geers och Jeanne Parmentiers då 32-årige son. Denne erhöll sedermera landshöfdingetitel samt upprättade den 6 maj 1730 Leufsta fideikommiss till förmån för sin brorson, entomologen och hofmarskalken Friherre Charles De Geer.

Emanuel De Geers å Leufsta befintliga porträttbild är en synnerligen präktig och liffull duk, målad af van der Helst. Vid uppsättningen har den, likasom Louis De Geers, till Finspong, porträtt, antagligen blifvit nedtill afskuren, hvarvid signaturen frånskilts.

---

8) **Jean De Geer,** till Godegård och Skyllberg, var Louis De Geers och Adrienne Gérards femte son och föddes i Amsterdam den 11 juni 1632. På hans lott föllo efter faderns död egendomarne Godegård i Östergötland, ej långt från Finspong, och Skyllberg i Nerike. Han ingick år 1675, med särskildt tillstånd af konungen, äktenskap med en qvinna af låg börd, Sara Catharina Hofvia, enka efter kommissarien Isaac de Besche, ett äktenskap, som blef Jeans olycka. Hans hustru var nämligen

af ett falskt, afundsamt och hersklystet sinnelag, och genom hennes dåliga inflytande kom Jean, med sin redan af naturen svaga karaktär, att sjunka djupt. Huru han särskildt kom att vålla sin broder Louis bekymmer och förluster, är redan här ofvan något vidrördt. Han var begifven på spel och dryckenskap samt förslösade sålunda inom ganska kort tid sin förmögenhet; de två egendomarna räddades dock åt honom genom brodrens mellankomst. Han afled på Godegård den 16 juli 1696 samt efterlemnade, förutom en dotter, gift i Holland, två söner, hvilka ärfde hvar sitt af de båda godsen.

Från Jean De Geer härstamma ej blott den i Sverige lefvande adeliga ätten De Geer, N:o 291, utan äfven den i Finland uti friherrligt och grefligt stånd upphöjda grenen De Geer till Tervik, af hvilken finska ättegren Landshöfdingarne Friherre Otto Wilhelm De Geer och Grefve Robert Wilhelm De Geer äro de förnämsta representanterna.

Det å Leufsta uppsatta portättet af Jean De Geer är en särdeles vacker och tilltalande bild af den ståtlige unge mannen; duken är märkt »I. A. Mijtens», en signatur, hvilken såsom konstverkets upphofsman angifver den förträfflige artisten Johannes Mijtens, hvilken på 1650- och 1660-talen var en af de mest framstående porträttmålarne i Haag.

O. C-g.

Danskt omdöme om svenska generalitetet 1791.

I det lilla Sorö på Sjælland, där det vid Sorö sjö ligger så idylliskt, kransadt af bokskogar, har som bekant fordom funnits en ridderlig akademi, hvilken sedan midten af 1800-talet fått intaga en blygsammare ställning såsom ett läroverk, däri ungdom förberedes till universitetet. Namnet akademi har emellertid institutionen kvar och, hvad ännu bättre är, sina rika fonder, stigande till öfver 9 millioner kronors kapital och därjämte en årlig inkomst af arrenden o. d., uppgående till omkring 150,000 kronor. Dessutom äger det samlingar och bland dem en ganska ansenlig manuskriptsamling (Fortegnelse ved J. H. Bang, tryckt 1861), af hvilken senare dock en del öfverflyttats till Köpenhamn.

En norsk forskare, som för studier i sitt fäderneslands historia, vistats någon tid i Sorö, har påpekat, att uti ifrågavarande manuskriptsamling finnes åtskilligt af intresse äfven för vårt land och har såsom prof därpå vänligen meddelat en afskrift af nedanstående lilla aktstycke, som utgör ett danskt omdöme om svenska generalitetet 1791.

Naturligtvis får man ej tillägga den okände författarens omdömen för stort vitsord, men de hafva icke mindre sitt intresse, i det att de visa, huru dessa generaler uppfattades af ett främmande öga.

Quant aux généraux actuels le général *Platen* est regardé par le roi comme le premier et le plus habile. Il est bon général-major, mais peu propre à être général en chef, étant en outre très incommodé d'une descente, qui l'empêche souvent de monter à cheval.

Siegroth est encore moins propre pour le commandement en chef, n'étant pas même bon général-major, et n'ayant tout au plus que les bonnes qualités d'un colonel, qui doit toujours être dirigé.

Armfelt, le »øv. kammerjunker» ne manque ni de courage, ni d'activité. Il sait s'attacher le soldat, mais est plûtôt fait pour partisan que pour général, n'ayant pas d'ensemble dans ses plans, qui ne sont faits que pour le moment, ignorant au reste entièrement la science des positions si nécessaires à un général.

Le général *Hermanson* est très instruit dans sa partie, mais ne sera jamais bon pour conduire une armée, manquant au reste d'activité.

Toll est actif, a de l'esprit et une bonne connaissance dans la partie de »Fælttygmästare», serait un bon partisan au reste, mais nullement propre pour général, même pas pour général-major et a au reste trop bonne opinion de lui-même et trop d'opiniatreté pour jamais servir utilement sous la direction d'un autre.

Sinclair s'est gaté l'esprit par des minuties, entand la tactique et la partie de l'artillerie, serait un excellent maître de camp et pourrait commander même un corps avec succès, s'il n'était pas minitieux et un peu borné, quand il s'agit d'envisager les opérations en grand.

Pollet — s'il n'était pas plus vieux par ses incommodités que par son age et incapable de soutenir la fatigue — pourrait être bon général en second; mais il est aussi travaillé d'une descente et ne sera dorénavant guêre capable de faire une campagne. Son vrai génie n'est aussi au reste que celui d'un partisan.

Le Général Comte *Gust. Wachtmeister* a beaucoup de présence d'esprit, est encore jeune, mais deviendra bon général, s'il a l'occasion de developper ses talents, est muni de bonne connaissances, brave en même temps, qu'il a beaucoup de sangfroid et d'intelligence.

Stedingk a aussi des talents, mais plus pour un partisan que pour un général, manque du reste de sangfroid, est sujet d'agir un peu étourdiment, quoiqu'il n'aye pas a beaucoup près l'étourdie de Stedingk dans la flottille — est au rest un peu minutieux ce a terriblement fatigué les soldats par une exactitude dans leur habillement et une propreté à la française, qui n'est pas du tout faite pour des paysans Finnois, a au reste moins de génie que le Stedingk de la Flotille,

Voila les principaux des généraux actuels. Le reste ne vaut pas la peine d'être nommés, soit à cause de leur age, soit de la médiocrité de leur talents, que par ce qu'ils ne seront jamais dans le cas de commander.

Il y a le jeune *Wrede*, dont le roi a des grandes idées, mais il ne sera jamais un bon général, n'ayant ni les connaissances préliminaires, ni l'esprit qui y est propre. Il sera tout au plus un bon adjutant.

Général *Fr. Posse*. Très borné, mais homme d'ordre, bon pour commandant de forteresse.

Général *Winklerfeld* vieux et bon officier.

Général *Schönström* vieux, mais bon pour »fälttygmästare».

Général *Hamilton*. Colonel très ordinaire.

Général *Klingsporre*. Meilleur pour commissaire que pour officier commendant. Il n'a aussi guères été employé dans cette dernière qualité.

Pauli bon colonel mais sans vrai science militaire.

Leijonhielm bon officier mais n'a pas eu l'occasion de se développer.

Claes Horn, bon commendant de forteresse, pourra aussi faire un bon général-major.

Strömfeldt, borné, mais bon colonel.

von Essen n'a pas le génie militaire.

Fr. Stakelberg pourra être bon général-major.

T. J. P.

Prinsessan Vilhelmina Charlotta af Hessen.

På egendomen Claestorp i Södermanland finnes ett större porträtt af konung Fredrik I:s yngsta syster, prinsessan Vilhelmina Charlotta af Hessen (f. 1695), en gåfva af henne till grefve Claes Stromberg, sedermera riksråd och en tid guvernör för kronprins Gustaf.

Detta porträtt påminner om en kort och tragisk kärlekssaga. Prinsessans bekantskap med den unge vackre svensken, med hvilken hon säges hafva önskat ingå äktenskap, ledde nämligen till en kärlekshandel dem emellan, hvars följder hon i det längsta lyckades dölja för sin omgifning. Slutligen kom dock den dag, då detta ej längre lät sig göra. Hon insjuknade häftigt vid bordet och fördes i säng af sin far, landtgrefve Carl af Hessen, som af tillkallad läkare underrättades, att en barnmorska genast måste eftersändas. Faderns vrede vände sig först mot förföraren, men då landtgrefvens folk kom för att arrestera denne, var han försvunnen; prinsessan hade i tid låtit varna honom. På sin förbittring mot dottern lade fadern band, tills barnet blifvit födt; men enligt en berättelse skulle han sedan dragit henne i håret ur bädden och kring golfvet, så att hon aflidit af denna råa behandling[1]. Troligare är dock, att hennes kort därpå timade död haft sin orsak däri, att hon alltför länge sökt dölja följderna af sitt felsteg. Barnet afled inom kort. I en officiell skrifvelse underrättade landtgrefven sin son, konung Fredrik, att den högste genom sitt outgrundliga råd och heliga vilja den 27 november 1722 mellan 11 och 12 f. m. behagat hädankalla hans högt älskade yngsta dotter efter endast ett par dagars sjukdom honom till stor sorg och bedröfvelse. Men då de närmare omständigheterna härvid ej kunde anförtros åt papperet, sände han sin stallmästare, öfverste von Freudenberg att härom afgifva muntlig berättelse och redogöra för grefve Strombergs beteende mot sin konungs syster. Landtgrefven ansåg dock nödvändigt att på samma gång

[1] De la Gardieska archivet, XVII, 19.

PRINSESSAN VILHELMINA CHARLOTTA AF HESSEN,
F. 1695; † 1722.
EFTER ORIGINAL I OLJA AF OKÄND KONSTNÄR, TILLH. KAMMARHERREN GREFVE
C. LEWENHAUPT Å CLAESTORP.

GUSTAF III,

OLJEMÅLNING AF L. PASCH D. Y. (?), TILLH. KUNGL. TEATERN.

skriftligen anhålla att konungen måtte sätta full tro till allt hvad öfversten i sin herres namn hade att omförmäla. Hvilket intryck Freudenbergs berättelse om prinsessans olyckliga slut gjorde på konungen, ses af följande.

Då Stromberg återkom till Sverige, vågade han, naturligt nog, ej låta föreställa sig för konungen, af hvilken han då ännu ej var personligen känd; men då det varit ett brott mot tidens stränga etikett, om en person i hans ställning försummat courerna på hofvet, måste han besöka en sådan hvarvid han stälde sig i en vrå i förhoppning att ej blifva bemärkt. Han observerades dock af konungen, som frågade hvem han var, gick fram till honom och sade leende, så att flera personer hörde det: »Guten Tag mein Herr Schwager» samt började strax derefter samtala med honom om likgiltiga ämnen.

På Claestorp förvaras äfven ett annat minne af grefve Strombergs och prinsessans af Hessen kärlekssaga, nämligen en medaljon innehållande en droppe af hennes blod, pressad mellan tvenne glasskifvor i gyllene infattning. På densamma finnas ingraverade dessa ord: Jesus meine Liebe gecreutziget.»

Adam Lewenhaupt.

Till Gustaf III:s porträtt.

Originalet till det här meddelade porträttet af konung Gustaf III skänktes af konungen till grefve Carl Adam Wachtmeister, hvilken åren 1787—1789 var vice-guvernör för kronprinsen Gustaf Adolf. Porträttet, som i början af 1880-talet inköptes af herr Carl von Platen, skänktes af honom år 1897 till Kungl. Teatern. Det är ej signeradt, men är antagligen måladt af L. Pasch d. y. eller har åtminstone utgått från dennes atelier. Konungen framställes iförd lilla serafimerdräkten. — I september 1900 försåldes å H. Bukowskis lokal ett porträtt af Gustaf III, sign. J. G. l'Estrade pinx. 1786, hvilket företer en slående likhet med det här afbildade porträttet ifråga om storlek, konungens dräkt, utseende etc.; likväl äro de båda bilderna, med hänsyn till målningssätt och färgbehandling, sannolikt icke utförda af samma person.

— — o.

Biografisk och genealogisk litteratur.

Ur släkten Witts krönika hämtad från efterlämnade manuskript samt delvis fortsatt af O. W. Stockholm. Otto Witts tryckeri, 1900. (36 s. 8:o. Uppl. 100 ex. enligt uppgift.)

På omslaget till denna skrift står tryckt: »Släkten Witt 1637—1900», men afsikten har ej varit att åstadkomma en släktbok i vanlig mening. Utgifvaren har blott velat bevara innehållet af några släktmedlemmars meddelanden om sig själfva och sina anhöriga. Däraf följer att någon stamtafla öfver hela släkten ej finnes i boken, hvars innehåll lätt kunnat göras mera tillgängligt genom ett namnregister eller ett sammandrag af släktuppgifterna. Den förste berättaren, Hans Witt, förmenar sig kunna påvisa namnet Witts uppkomst och anför en legend därom, som dock icke håller streck. Han säger nämligen, att namnet tagits efter staden Wittenberg, men omständigheterna därvid voro sådana, att man snarare skulle kunna gissa på Wittstock. Hans Witts naiva berättelse har nog ingen annan grund för sin tillkomst än sägner. Namnet Witt är nu för tiden i Tyskland ganska vanligt och troligen gammalt därstädes, liksom i Holland, hvadan torde kunna antagas att svenska släkten Witt är endast en gren af äldre tysk ätt. I konung Fredrik I:s hofstat finnes upptagen en hoftrumpetare Christopher Christian Witt, som synes främmande för svenska släkten. Åtskilliga tryckfel förekomma. *K. F. W—r.*

Några minnesanteckningar öfver Söderhielmska ätten af Axel Wilh. Söderhielm. Gefle 1900. Geflepostens tryckeri.

Under ofvanstående titel har ingeniör A. W. Söderhielm nyligen utgifvit en på grundlig kännedom om denna rent svenska adelssläkt och flere dess förgreningar på kvinnosidan baserad monografi. Sålunda innehålles i detta arbete, utom fullständiga stamtaflor och biografier öfver alla de personer, hvilka sedan 1693 $^{12}/_{12}$ burit namnet Söderhielm, äfven utförliga meddelanden om grenar af ätterna: Cedercrantz, Cederborg, Silfverström, Tersmeden, Mannerheim, Ekestubbe, Cronstedt, Örnskiöld, Fahnehielm, Hertzenhielm, von Ehrenheim, Ehrenlund, Tigerhielm, Lorichs, Plaan m. fl. Till dessa stamtaflor och biografier ansluter sig en högeligen intressant

samling porträtt af i arbetet omnämnda personer samt afbildningar af utsikter från ättens egendomar eller verksamhetsfält. Dessa bilder, som återgifvits i ljustryck, äro synnerligen väl utförda samt öka i väsentlig mån arbetets värde. Herr Söderhielm har här slagit in på ett område, som hos oss ännu är ganska föga uppodladt, men han är ej alldeles utan föregångare, t. ex. Edgrenska släkten samt den af J. Johansson i Noraskog 1897 utgifna Vikers-Ekestubbesläkten.

Arbetet är tryckt i endast femtio exemplar och sålunda afsedt hufvudsakligen till utdelning inom släkten, hvadan det ej kan blifva fråga om att här underkasta det en ingående granskning. Det synes emellertid rec. som vore det utfördt med mycken noggrannhet samt med stor kännedom om släkten och dess öden. En varm och innerlig känsla för hemmet och fosterbygden lyser fram på snart sagdt hvarje sida i boken. Exemplet manar till efterföljd och kan ej nog varmt anbefallas alla, som syssla med likartade studier, att taga kännedom om den förträffliga Söderhielmska minnesboken. Hvad man emellertid skulle vilja påpeka för kommande utarbetare af släktkrönikor är likväl, att en annan sorts, mera hållbart papper användes än det hvarpå detta arbete är tryckt, samt att noggranna register utarbetas. En stor del af de upplysningar, som Ingeniör Söderhielms arbete i så rikt mått innehåller, äro nu svårtillgängliga. *F. U. W.*

»***Svenska Adelns Ättartaflor ifrån år 1857,*** utgifna på P. A. Norstedt & Söners förlag, ha afslutats efter mer än fem års arbete med ett sluthäfte, det tjugoförsta. Det innehåller ett supplement, nämligen dels rättelser eller tillägg gående fram ända till år 1900, dels register på alla i Ättartaflorna förekommande svenska adeln icke tillhörande personer. Utgifvarne ha, som bekant, varit kammarherre grefve F. U. Wrangel och kapten Otto Bergström. Man behöfver blott genomse ett eller annat häfte för att finna hvilket oerhördt samlararbete dessa herrar måst underkasta sig, innan de kunnat få sitt verk färdigt. Deras korrespondens, som öfverlämnats till Riddarhuset, utgör enligt uppgift 20 volymer. Den som gör till sin uppgift att i ett sådant uppslagsverk leta efter fel, lärer nog kunna göra en större eller mindre skörd. Men det är ej efter de möjliga felen ett sådant verk bör bedömas utan efter den nytta det gör och denna är säkerligen i så hög grad öfvervägande, att utgifvarne gjort sig förtjänta af alla släkt- och ätteforskares tacksamhet.»

(Hist. Tidskrift, 20 årgången, 1900. Häft. 3, sid. 304.)

Kongl. Fortifikationens historia. Ett värdefullt arbete, »Kongl. Fortifikationens Historia», som på uppdrag af d. v. Chefen för Fortifikationen, Generallöjtnanten m. m. Frih. B. A. Leijonhufvud är under utarbetande af Öfverstelöjtnanten vid Fortifikationen L. W:son Munthe, hvilken därför idkat mångåriga omfattande arkivforskningar, har nu fortskridit så långt, att tre delar föreligga färdiga i manuskript och arbetet å de två till tre återstående delarna ganska långt framskridit.

Påbörjandet af arbetets utgifvande såsom bilaga till Tidskrift i Fortifikation har redan länge varit påtänkt, men tidskriftens knappa tillgångar hafva hittills ej medgifvit att förverkliga denna afsikt, men sedan nu på underdånig framställning af tidskriftens Redaktion Kongl. Maj:t i nåder tilldelat tidskriften ett understöd i ändamål att att påbörja utgifvandet af nämnda »Kongl. Fortifikationens Historia», kommer denna att inflyta i tidskriften med minst 2 ark i hvarje häfte och kommer att anordnas såsom ett bihang, som kan afskiljas och bindas för sig. Till prenumeranter å tidskriften lämnas detta bihang kostnadsfritt; för personer, som ej vilja prenumerera å tidskriften, men som önska komma i besittning af »Kongl. Fortifikationens Historia» finnes tillfälle därtill beredt, enär en upplaga separattryck af arbetet kommer att uppläggas och tillhandahållas subskribenter därå till ett pris af tre kronor per årstryck, omfattande minst 12 ark, och sker prenumerationen härå hos Redaktionen för »Tidskrift i Fortifikation», Fortifikationens Chefsexpedition, Stockholm. För bestämmande af upplagans storlek bör prenumerationen ske snarast möjligt.

— — —

Svenska Skriftprof från Erik den heliges tid till Gustaf III:s. Andra häftet. Nyare tiden. Stockholm. Generalstabens Lit. Anst. 1900. För detta med stor omsorg redigerade och på ett synnerligen förtjänstfullt sätt utförda arbete skola vi i ett kommande häfte närmare redogöra, men vilja endast påpeka, att det nu utkomna häftet värdigt ansluter sig till det år 1894 utgifna, första häftet.

Red.

— —

Svar till »Genmäle» af herr riksheraldikern m. m. C. A. Klingspor.

Då mina, i denna tidskrift, under signaturen — a —, införda anmärkningar rörande släkterna von Arnolds och von Mühlenfels' vapen i hufvudsak öfverensstämma med herr riksheraldikerns framställning i »Genmälet» kan därom ej vara vidare anledning till tvist, i synnerhet som man först genom herr K:s där gifna upplysningar kommer på det klara i afseende på dessa vapens verkliga utseende, under det att i kalendern vapenteckningarne alls icke öfverensstämma med den beskrifvande texten. Fågeln i den sistnämnda släktens sköld skall utan tvifvel vara en silfverfärgad stork och ej en häger på grund af flere mig meddelade källor.

Beträffande åter mina i rec. framställda åsikter om ursprunget och förebilderna till de heraldiska figurerna »enhörningen och vildmannen» vidhåller jag dem till dess jag blifvit öfverbevisad om deras grundlöshet, hvilket ännu icke skett. Att dessa anmärkningar kunna beröra en nu lefvande persons högst framstående heraldiska verksamhet och därför rubriceras »skarpa», kan jag så mycket mindre fatta, då de angå förhållanden tillkomna för 2—300 år sedan.

Det s. k. riksvapnet på pärmen, som dock ej är något riksvapen, utan endast en fantasi på ett sådant, borde ej ens i denna form fått intaga den platsen, då boken till hufvudsaklig del befattar sig med utländska släkter och endast helt få svenska.

K. af S.

Frågor.

4. Hvad är »*Kadett Fröken*»? Denna titel tilldelas i Sv. A:s Ättartaflor, utg. af G. Anrep, *Anna Marg. Hård till Segerstad*, f. 1746, † 1760 i Stockholm, dotter af k. lifdrabanten Gustaf Hård (Tab. 70) och dess hustru friherrinnan Ingeborg Sparre. Hon kallas nämligen där: »Kadett-Fröken hos Drottning Lovisa Ulrica».

H.

5. Hvarest finnas efterkommande till öfverste *Lars Daniel Ljungberg*, som dog under första hälften af 1800-talet såsom »fortifikationschef» i Landskrona?

D:r Alb. Leitzmann. Professor.
Adr.: Jena, Sachsen.

6. *von Hallwylska vapnet.* Såväl i Tersmedens kalender öfver i Sverige lefvande ointroducerad adel som å det i sten huggna vapnet å von Hallwylska huset i Stockholm, äro de båda [svarta] vingarna i skölden ställda såsom i det svenska Brahevapnet, d. v. s. med spetsarna uppåt. De ha därigenom fått samma ställning som de

båda [silfverfärgade] vingarne å hjälmens krona[1]. Månne detta är riktigt? I det von Hallwylska vapen, som i slaget vid Sempach år 1388 bars af Thüring von Hallwyl och hans brorson Hans von Hallwyl, hvilka båda stupade i slaget, voro enligt afbildningen i »Die Helden von Sempach von Pusikan», 2:te Auflag. Taf. 2, vingarna vända nedåt med bred bas uppåt alldeles så som vingarna i den heliga Birgittas vapen.

Hvilketdera är det rätta? *F.*

7. I Kongl. Bibliotekets Ex-librissamling finnes ett å hvilket läses:

MAGNUS SÖDERHAMN
Anno 1771.

Ofvanför synes den bekanta symbolen *lammet med fanan* som kan beteckna Gotlands vapen eller att ägaren varit präst.

Undertecknad vore tacksam få motse, antingen direkt eller i denna tidskrift, uppgifter om denne Söderhamn.

C. M. Carlander.

8. Kan någon upplysa, om det finnes porträtt af rådmannen i Västerås *Abraham Hülphers* d. ä. (f. 1704, † 1770) samt af hans måg grosshandlaren i Göteborg *Sven Kullman* († 1762). (Af den senares hustru, *Maria Hülphers*, f. 1787, finnes ett porträtt, tydligen taget i hennes äldre dagar, i undertecknads mors ägo.)

L. Fr. Läffler.

[1] H. Tersmeden, Kalender II, s. 104 heter det ock uttryckligen: »Ätten förer i sitt sköldemärke två upprättstående svarta örnevingar med spetsarne uppåt...»

Meddelande.

Nästa häfte af Tidskriften, utgörande register till denna årgång, utkommer i början af år 1901 samt åtföljes af »Dödslista för 1900».

Bland intressantare meddelanden, ämnade att intagas i följande årgång, märkas: Fortsättning af den *De Geerska porträttsamlingen* (9 bilder); Förteckning (delvis illustrerad) öfver de olika *Offentliga porträttsamlingarne i Upsala*, utarbetad af kand. N. M. Sjöberg; Anteckningar från det »*Gamla Torneå*» och det »*Gamla Neder-Kalix*» af Hugo Samzelius samt *Utdrag ur Gjörwells brefvexling* med medlemmar af ätten Leijonhufvud af K. K:sn Leijonhufvud.

Red.

Till ledamöter i sällskapet utlämnas, efter rekvisition hos skattmästaren, mot nedannämnda pris:

Svenska autografsällskapets tidskrift, *Del II, n:r 1—12* (årg. 1889—1896) *tryckt på bättre papper* (däraf några få fullständiga årg. äro tillgängliga) jämte **Register** till delarne I och II, äfven på bättre papper. Kr. 25.—.

Klosterfolket i Vadstena, af C. Silfverstolpe, *tryckt på bättre papper* i få ex. Kr. 5.—.

Svenska Autograf-Sällskapet
1900

Sedan föregående häfte (II: 2) af Personhistorisk Tidskrift utkom, hafva följande personer ingått såsom ledamöter i Svenska Autograf-Sällskapet:

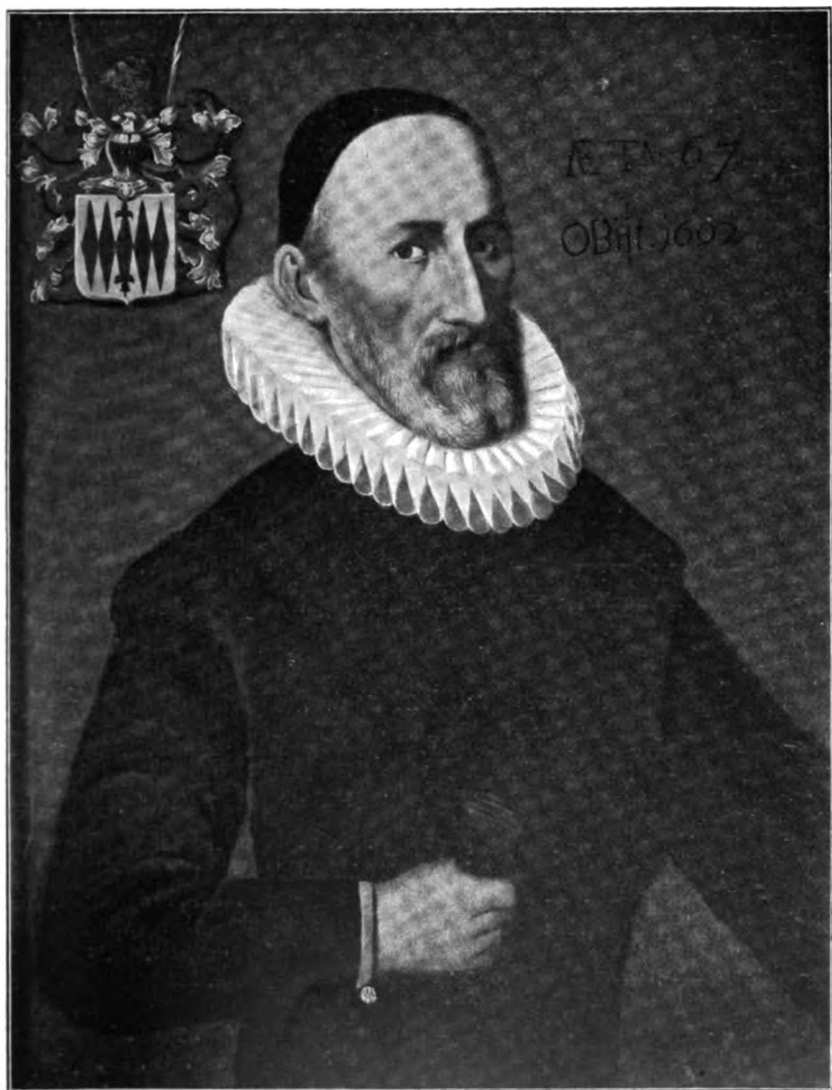
Ständiga ledamöter:

Engblom, W., Kassör i Fångvårdsstyrelsen.
von Platen, C., Bruksägare (förut årl. bet.).
Wachtmeister, C. A. B., Grefve, Kammarherre. Christinelund.

Årligen betalande ledamöter:

Alströmer, J. M., Friherre, Jur. Fil. Kand., Upsala.
Bagge, G. A., Kapten. Karlstad.
Beck-Friis, J. G., Friherre, Ryttmästare. Söderö.
Belfrage, F. A. O., Med. D:r. Göteborg.
Belfrage, K. A., e. Provinsialläkare. Mölndal.
Bergenstråhle, J. E. G., Kammarherre.
Bowallius, B., Amanuens.
Croneborg, O. U., vice Häradshöfding.
Edelstam, A., e. o. Hofrättsnotarie. Karlstad.
von Essen, C. R. C. C., Trafikchef. Malmö.
Fahlbeck, P. E., Professor. Lund.
Fock, C. A. H., Kammarjunkare. Höfverö.
Hildebrand, B. A., Pastor.
Jonsson, G. W. M., f. d. Kapten. Venersborg.
Kennedy, J. T., Kammarherre. Råbelöf.
Lagrelius, A., Civilingeniör.
Lifgardets till häst officerskår.
Meyer, Emma I. F., Miss. Bromley.
Montgomery, J., Kammarherre.
Nilsson, C., Bokhandlare.
Nordenfelt, T. W., Kammarherre.
Nyström, R., Kamrerare. Karlstad.
Odelberg, O. W., Fullmäktig i Riksgäldskontoret.

Oxenstierna, B. G., Grefve, vice Häradshöfding.
Palm, C. U., Konsthandlare.
Piper, E. A. A., Grefve, Kammarjunkare. Snogeholm.
Posse, G. G:son, Grefve, Kammarherre. Almnäs.
Quennerstedt, A. W., Professor. Lund.
Rappe, F., Förste Sekr. i Utr. Dep.
Riddarhuset, Finska. Helsingfors.
von Rosen, G. P. A., Grefve, Hofrättsråd.
Ryman, F. V. A., Häradshöfding. Karlstad.
Silfverskjöld, O. B. T., Amanuens.
Sjöberg, N. M., Jur. Fil. Kand. Upsala.
Sparre, C. A. G. S:son, Friherre. Gunnebo.
Sparre, J. C., Grefve, Godsägare. Brogård.
Stora Sällskapet.
Ström, D. A., Amanuens.
Söderhielm, A. W. F., Civilingeniör. Gefle.
Söderlind, R., Kassör. Örebro.
Tengstrand, I. E. O., Notarie i Järnvägsstyrelsen.
Toll, H. G., Godsägare. Hjularöd.
Wessler, J., Tandläkare.
Wittlock, J. A. Z., Regementsläkare. Vexiö.
Åkerhielm, C. G., Friherre, Kammarherre. Ökna.

LOUIS DE GEER (DE GAILLARMONT).

F. 1535; † 1602.

(VÄGGFAST OLJEMÅLNING Å LEUFSTA; OKÄND MÄSTARE.)

Jeanne De Neille,
Louis De Geers (De Gaillarmont) maka.
F. omkr. 1560; † 1641.
(Väggfast oljemålning å Leufsta, sign. »HD tieer fec.»)

LOUIS DE GEER,

F. 1587; † 1652.

(VÄGGFAST OLJEMÅLNING Å LEUFSTA; COPIA EFTER ORIGINAL AF D. BECK, TILLHÖRIGT FRIH. GUSTAF DE GEER.)

ADRIENNE GERARD,
LOUIS DE GEERS MAKA.
F. OMKR. 1590; † 1634.
(VÄGGFAST OLJEMÅLNING Å LEUFSTA; COPIA EFTER ORIGINAL, TILLHÖRIGT
FRIH. GUSTAF DE GEER.)

LOUIS DE GEER,
TILL FINSPONG M. M.
F. 1622; † 1695.
(VÄGGFAST OLJEMÅLNING Å LEUFSTA AF BARTOLOMEUS VAN DER HELST.)

JEANNE PARMENTIER,
LOUIS DE GEERS, TILL FINSPONG M. M., MAKA.
F. 1634; † 1710.
(VÄGGFAST OLJEMÅLNING Å LEUFSTA AF BARTOLOMEUS VAN DER HELST.)

EMANUEL DE GEER,

TILL LEUFSTA M. M.

F. 1624; † 1692.

(VÄGGFAST OLJEMÅLNING Å LEUFSTA AF BARTOLOMEUS VAN DER HELST.)

JEAN DE GEER,
TILL GODEGÅRD OCH SKYLLBERG,
F. 1632; † 1696.
(VÄGGFAST OLJEMÅLNING Å LEUFSTA AF JOHANNES MIJTENS.)

PERSON-REGISTER.

Adlerfelt, Carl, friherre. 60.
» Per, friherre. 62.
Agricola, Brita. 4, 11.
» Christian Michelsson. 2, 11.
Alsinia, Lisa. 55.
Andersson, konstapel. 113.
Apelqvist, Anna Kristina. 120.
Arenberg, Anders, inspektor. 122.
» Anna Maria. 122.
Armfelt, general. 164.
Armfelt, Carl, friherre. 126.
Asmundsen, Fredrika Wermelia. 113.
Aspelund, Johanna. 117.

Badois, Charles, professor. 109.
Balk, Hebbla Månsdotter. 2, 10.
» Henrik. 1, 11.
» Måns Nilsson. 1, 2.
Banér, Carl Gustaf. 61.
» Ebba, porträtt angående. 131.
» Ebba Elisabeth. 60, 61.
» Johan. 26.
Baudeson, Charlotte. 107.
von Beckendorff, Joachim Heinrich, löjtnant. 100.
» Joachim Kristoffer. 101.
» Karl Ulrik. 101.
von Behr, Gertrud. 100.
von Below, Maximilian Johannes Friedrich Hermann, kapten. 107.
» Wilh. Karl Georg, öfverstelöjtnant. 107.
Bengtsson, Anders. 121.
Benktsson, Gottskalk, riddare. 45.
Bergius, Marg. Hedvig. 122.
de Besche, Isaac, kommissarie. 161.
Beureus, Klas. 11.
Beuthner, Ernestine Wilhelmine Karoline. 114.
Bielke, Helena. 15.
» Ingeborg Eriksdotter. 44.
» Nils, grefve, fältmarskalk. 94.
» Thure Gabriel, grefve, riksråd, med porträtt. 94.
Bildt, Daniel Fredrik, öfverstelöjtnant. 89.
» Didrik Anders Gillis, friherre, öfverståthållare, med porträtt. 89.
Björnstjerna, Magnus Johan. 126.
Blanvalet, Anne Charlotte. 107.
» Pierre. 107.
Boga, Anna. 1, 3, 5, 10.
» Cecilia Johansdotter. 3, 4, 10.
» Erik Johansson. 3, 4, 10.
» Hebbla. 4.
» Johan Johansson. 2, 3, 10.
» Sofia Eriksdotter. 4, 10.
von Bohlen, Anna Sofia. 99.
» Henning. 99.
» Viktor, major. 99.
Boije till Gennäs, ättens vapen. 124.
Boije, Ingeborg. 11.
Borchsmann, Emma Matilda. 35.
von Bornstädt, August Wilhelm. 104.
» Karoline Friedrike Gustava. 104.
Borteij, Virginia. 122.
Brahe, Erik. 71.
» Magnus, grefve, riksdrots. 15.
» Ulrika, grefvinna. 19.
Branbach, Anna Maria Elisabet. 33.
Brandau, öfverste. 32.
Breitholtz, Clas Gustaf. 126.
» Edvard Julius. 126.
Briede, Louise Dorotea. 31.
Bruce, Kristina Katarina. 121.
» Robert Vilhelm, ryttmästare. 121.
von Buggenhagen, Charlotte Ernesta. 104.
» Eleonora. 104.
Bulle, Fredrik Kristian, pastor. 101.
» Kristian Fredrik, stadskirurg. 101.
Bååt, Brita Björnsdotter. 10.
von Böhnen, Johan Kaspar. 71.
Börstell, Beata. 115.

Carl Magnus, markgrefve af Baden. 30.
Carlander, Anna Maria Charlotta. 123.
» Olof, prost. 123.
Carlsson, Klara Albertina Elisabet. 113.
Cederberg, Elias, komminister. 112.

Cederberg, Kristina Lovisa. 1, 12.
Christian, Jeanette Marg. 32.
Comstedt, Charlotta. 122.
» Gustav, hofrättsnotarie. 122.
Coyet, Johan Gustaf, generallöjtnant. 129.

Dahlberg, Erik, grefve, fältmarskalk. 104.
Dassau, Fredrik Wilh. 126.
De Geer till Leufsta, Anton. 62.
» » Charles, friherre. 61.
De Geer, Emanuel, med porträtt. 160.
» Jean, med porträtt. 161.
» Johanna Elisabeth. 160.
» Louis, med porträtt. 152.
» Louis. 157.
» (De Gaillarmont), Louis, med porträtt. 150.
Dielitz, gift Wellenberg. 106.
Dietmar, Maximilian Sigismund Edgar. 107.
Dubost, Jean Baptiste, hoftandläkare. 132.
Dufva, Brita. 102.
» Rosa Lucie. 93.
Duncker, major. 32.
Dziobeck, Karolina. 33.

Edberg, Fredrik Wilhelm, jernarbetare. 113.
» Klara Sofia. 113.
Eek, Eva Christina. 104.
Ehrenpreuss, Anna Elisabet. 112.
(von?) Ehrenreich, Johan Eberhard Ludvig. 132.
Ehrensvärd, ättens vapen. 124.
Ekelund, Anders, kyrkoherde. 120.
» Florentina Andrea. 120.
Eneman, Elisabeth Maria. 120.
» Johan, dykeriinspektor. 120.
Engelke, Dorotea. 108.
Eriksdotter, Anna. 44.
Eriksson, Mårten. 11.
von Essen. 165.

Falk, Fredrik Joakim. 102.
» N. Elias, löjtnant. 102.
Falkenklou, Karin. 11.
Feller, Klara Jenny Julie Elise Selma. 33.
von Fersen, Anna Sofia. 89.
» Carl. 71.
» Charlotta Fredrika, f. Sparre, grefvinna. 64.
» Karl Reinhold, grefve. 71, 75.
von Festenberg-Packisch, Albrecht, major. 33.
von Fitinghoff, Johan, generalmajor. 102.
» Katarina Maria. 102.
Flach, Axel Albrecht Ferdinand. 117.
Fleming, Brita Johansdotter. 2, 10.
» Elin. 1, 2, 4, 11.
» Henrik. 4.
» Herman, friherre. 15.
» Klas, öfverståthållare, med porträtt. 12.
» Lars, ståthållare. 12.
» Pehr Eriksson. 2, 11.
de la Fosse, Oda. 152.
Franck, Sophia Maria Karolina. 114.
Fredrik af Baden och hans barn. 26.
von Freitschke, major. 106.
» Klara Maria Isabella. 106.
von Freudenberg, öfverste 166.
von Friesendorff, Adolf Ludvig, friherre. 126.
Friis, Kristian. 42.
Frondell, Jonas, kyrkoherde. 122.
» Katarina Elisabet. 122.
Fröding, Kristina Elisabet. 89.
von Fürstenberg, Elisabeth Eusebie 26.

von Gadow, Hebba. 55.
Gahn. 41.
Gelinck, Franz. 111.
» Karl, justitieråd. 111.
Gérard, Adrienne, med porträtt. 152.
» Laurent. 152.
Germundsson, Nils. 5.
von Geroldseck, Anna Marie. 26.
Gerstenmeijer, Henriette Marie. 114.
» Kristian Gottfrid, superintendent. 114.
Gethe, Adolf Sebastian. 126.
Gissot, Elisabet Jeanette Henriette. 31.
Glysing, Kettil. 44.
Glysings dotter, Katarina. 44.
Gran, Charlotta Vilhelmina Fredrika. 32.
Gripsfot, se Ram.
» Torsten Salmonsson. 2, 10.
Grotenfelt, Helena. 132.
Grubbe, Sivert. 42.
Gunnarsson, Matts. 10.
Gustaf II Adolfs porträtt i Nürnberg. 125.
Gustaf III:s porträtt. 167.
Gyllenborg, Henning, grefve, riksråd. 129.
Gyllengranat, Hans Wilhelm. 126.
Gyllenhjerta, Klas. 11.
» Krister Nilsson. 11.
» Nils. 11.
Gyllenram, Henrika Ulrika Vilhelmina Dorothea. 113.

Gyllenram, Johan August, tullinspektor. 113.
von Göben, Hedvig Sofia. 101.

von Hackwitz, hela ätten. 96.
de Halinck, Baudoin. 152.
» Isabella. 152.
Hall, Carl Magnus David. 116.
von Hallwylska vapnet. 171.
Halvarsson, Ragvald. 2, 11.
Hamilton, general 165.
» Carl Axel Hugo, dagbok. 57.
» Gustafva Johanna. 68.
» Hedvig. 129.
» Johan Henrik, friherre. 58.
Hane, Jonas, hammarsmed. 119.
» Katarina Charlotta. 119.
Hansson, August, timmerman. 117.
Harnesksköld, Beata. 132.
» Herman. 132.
» Katarina Elisabet. 132.
» Maria. 132.
» Märta. 132.
» Sofia Barbro. 132.
Heinzius, Paul, adjutant. 132.
Henck, Hans, skeppare. 24.
» Juliana Dorotea, med porträtt. 23.
» Mikael Gottlieb, kaptenlöjtnant. 24.
von Hennigs, samband mellan svenska och tyska släkten. 128.
» Carl Gustaf, ryttmästare. 129.
» Gortton. 41.
von Heppe, Amelie Fransiska Ernestine. 32.
Hermanson, general. 164.
d'Heures, Catherine. 152.
Himberg, Fredrika Rebecka. 113.
Hoch, jur. doktor. 132.
Hofvia, Sara Cath. 161.
Horn, Anna. 12.
» Claes. 165.
» Gustaf, riksmarsk. 94.
» Henrik Classon. 12.
Horn till Åminne, Gustaf Adolf, grefve. 77.
von Horn, Gortton. 41.
Hultin, Maria. 120.
Hülphers, Abraham, rådman. 172.
» Maria. 172.
Hygrell, Jonas. 126.
Håkansson, Knut. 44.
Hård till Segerstad, Anna Marg. 171.
Hägerflycht, Carl Henrik. 126.
Hökeflycht, Brita Katarina. 103.

de Jacobson, Nicolas. 139.
de Jalhea, Marie. 151.
Jennings, Betty. 60.
Johanna af Baden. 26.
Johansson, Göran. 78.
Jonsson, Göran, mästersvän. 119.
Jonsson, Lars. 5, 10.
Jägerhorn, Anna. 11.
» Lars Hansson. 10.
Jönsson, Salomon. 2, 6.

von Kahlden, Hans Adam. 104.
» Karolina Katarina Antoinette Beata. 104.
von Kalkstein-Oslowski, Emilie Ludewika Juliane. 108.
» Johan, kapten. 108.
Karlsson, Joan. 46.
von Kitzleben (Kifsleben), Joachim Karl, löjtnant. 100.
Klinckowström, Johan Mauritz, öfverstelöjtnant. 71.
» T. A., friherre. 75.
Klingspor, general. 165.
von Klinski, Katarina. 108.
von Kliix, Johanna Henriette Louise Friedrike Natalie. 111.
» Karl Friedrich. 111.
von der Krusebeck, Lothar. 129.
Krieger, se Krüger.
Kristiernsson, Jeppe. 54.
» Johan. 54.
Krummedig, Marg. Eriksdotter. 45.
Krüger, Charlotta. 103.
Krüger (Krügerfeld), Anders, ryttmästare. 103.
Kullberg, Sara Helena. 112.
Kullman, Sven, grosshandl. 172.
Kurck, Axel Johan, friherre. 71.
Kuylenstierna, öfverstelöjtnant. 111.
» Gustafva Lovisa. 104.
» Otto Samuel. 104.
von Köhler, Baltzar Henning, löjtnant. 99.

Lamberg, Dorotea. 116.
von der Lancken, Henning. 42.
von Lantingshausen, Jakob Albrecht, friherre, öfverståthållare, med porträtt. 83.
Larsson, Anders. 8.
Le Hoc. 140.
Leijonhielm. 165.
Leijonhufvud, Carl Victor G:son, friherre. 126.
von Lepel, Rosa. 32.
Lewenhaupt, Carl Emil, grefve. 69.
» Ebba Charlotta. 61.
» Sidonia Juliana. 58.
Liebe, Kristian Oskar, generallöjtnant. 109.
von Liewen, Anna Christina. 86.

von Liewen, Carl Fredrik, grefve, öfverste. 69.
» Carl Gustaf, friherre. 61.
» Gertrud Elisabet. 68.
» Hans Henrik, grefve, riksråd. 68, 69.
» Henrika Juliana. 68.
Lilliehöök, Virginia Kristina. 15.
von Lilliesiröm, Fritz Gustav. 108.
Ljungberg, Lars Daniel, öfverste. 171.
Ljunggren, Ture, kommissionslandtmätare. 122.
Lodoiska. 145.
Louvet. 145.
de Luesquecourt, Marie. 152.
Lundahl, Johan, regementspastor. 119.
» Ulrika. 119.
Lundenius, Anna Hedvig. 115.
» Erik, kyrkoherde. 115.
Lust, Ferdinand August Ludwig, kapten. 111
» Ferdinand Otto Ludwig, generalmajor. 111.
von Lühman, regementskvartermästare. 103.
» Karl Leonard, löjtn. 103.
» Nicolaus. 103.

Mannercreutz, Gustava Johanna 118.
» Peter, regementskvartermästare. 118.
von Maijdel, Martha. 1.
Maria Eleonora, drottning. 52, 131.
Mattsson, Johan. 10.
Menon, general. 145.
Meyerfelt, J. A., grefve, generalguvernör. 76.
Mierevelt. 53.
Mietschke, gift Gelinck. 111.
von Mietschke-Couande. 111.
Moltke, ätten 43.
Muuhs, Anna Elisab. 101.
von Mühlenfels. 47.
» löjtnant. 100.
» Karl. 100.
Müller, Amelia Louise. 33.
» Clara. 107.
» Daniel Kristoffer. 114.
» Dorothea Maria Karolina. 114.
» Karl, löjtnant. 110.
» Karl, kapten. 100.
» Marie Henriette. 109.
» superintendent. 107.
Myra, Anna Katarina. 115.
Mårtensdotter, Rakel. 11.
Mörner, Sofia Lovisa. grefvinna. 19.

von Nandelstadt, Elias, förare. 132
de Neille, Henri. 152.
» Jeanne, med porträtt. 152.
de Neille, Matthieu. 152.
Niepritz eller Nipertz. 48.
Niklisson, Kristiern. 45.
Nilsson, Måns. 2.
Noltin, Elisabeth. 110.
Nordensvan, Otto. 126.
Norén, Otto Gideon, landtbrukare. 123.
von Norman, Philippina Henrietta. 34.

Oelgard, Sophia. 99.
Oesterreich, Paul. 33.
Olsen, Ragnhild Persdotter. 3.
Olofsdotter, Annika. 122.
Olofsson, Johan. 2, 10.
Orre, sergeant. 102.
von Otterstedt, Wilh. Ferdinand. sekundlöjtnant. 105.
Oxe, Maria. 55.
Oxenstierna, Åke, friherre. 160.

Parmentier, Antoine. 160.
» Jeanne, med porträtt. 160.
Paulander, Erik, komminister. 55.
Pauli. 165.
von Pawel-Rammingen, Jeanette. 32.
von Petkowski. Josephine Ulrike Karoline. 107.
Planting, Joen. 1, 5, 9, 10.
Planting-Gyllenboga, Anna. 10.
» Erik. 10, 55.
» Gustaf. 8. 10.
» Jonas. 10.
» Klas. 10.
Planting-Gyllenbåga, Carl Gabriel. 7.
» Gustaf Fredrik. 7.
Platen, general. 163.
Pollet, general. 164.
Porath, friherre. 139.
Porthan, Henrik Gabriel, professor. 132.
Porthanus, Henricus Sigfridi. kyrkoherde. 132.
Posse, Carl, grefve, hofmarskalk. 76.
» Fr., general. 165.
Preuss, Karolina Johanna. 35.
Probst, Cecilia Aurora Vilhelmina. 113.
» Johan Kristoffer, sejlarmästare. 113.
Prochman, Johan. 132.

von Qvast, Anna Marg. 99.
» Viktor. 99.

Ram, Agneta Torstensdotter. 2, 3. 10.
» Hans Ragvaldsson. 5, 11.
» Ivar Torstensson. 2, 10.
» Lasse Torstensson. 2, 3, 10.
» Margareta Ragvaldsdotter. 11.

Ram, Margareta Torstensdotter. 2, 11.
» Måns Torstensson. 2, 3, 10.
» Märtha Torstensdotter. 2, 5, 11.
» Torsten Salmonsson. 2, 10.
Ramel, Malte. 68.
Reenstierna, Abraham. 158.
Rehbinder till Uddrich, Eleonora Maria. 102.
» Reinhold, frih., generallöjtnant. 102.
Reuterholm, Gustaf Adolf. 139.
Ribbing till Zernava, Cath. Charl. 61.
» Ebba Marg. 60.
» Gustaf, frih. 61.
» Lennart, friherre. 61.
» Per, friherre. 61.
» Ulrika Eleonora. 61.
Ridderstedt, Karl Henrik. 71.
Riedel, David Wilh. Julius. 107.
Rindfleisch, löjtnant. 35.
von Rodbertus, H. 34.
» Kristina Louise Katarina. 34.
Rolandt, Wolmar Jakob. 19.
Rosenbjelke, Katarina. 102.
Rosenhane, Johan. 78.
» Schering, friherre, öfverståthållare, med porträtt. 78.
Rosenschöld, Margareta. 55.
Rudebeck, Edvard Ulrik. 126.
Rundberg, Alfhild Erika. 120.
» Jonas Elis. 120.
Rynning, Maria Kristina. 123.
Ryting, Sara Tomasdotter. 4.
Rönnow, Beate. 45.

Sack, Karl Filip, friherre. 71.
Samzelius, Hugo. 39.
Sandberg, Gustaf Adolf, konrektor. 121.
» Lars Johan, komminister. 121.
von Schantz, ättens vapen. 124.
Scheffer, öfverstabsläkare. 32.
Scheringsdotter, Cath. 78.
von Schierstedt, Hermann Hans Friedrich, öfverste. 106.
von Schlütter, Karl Wilh. Andreas, major. 109.
Schmidt. 100.
Schohl, Johan Friedrich, godsägare. 107.
Schröder, Juliana Dorotea, f. Henck, med porträtt. 23.
» Samuel. 25.
» Vilhelm. 25.
» Vilhelm, brukspatron. 24.
Schröderheim, Anna Charlotta, f. von Stapelmohr, med porträtt. 23.
» Elis. 23.
Schuer, Johan F., rådman. 116.
» Sophia Gustava. 116.
von Schweinicken, Karolina Vilh. Elise. 32.
Schwerin, Gustaf Philipp Wilhelm, grefve. 105.
» Helmuth Friedrich Otto Detloff, grefve. 105.
von Schwerin, Claus Filip, friherre. 75.
» Joachim. 100.
» Sophia Dorothea. 100.
Schönström, general. 165.
de Seguro, grefve. 143.
Siebman, Friedrich, öfveramtman. 107.
» Sophie Louise. 107.
Siegroth, general. 163.
Sinclair, general. 164.
Singuel. 140.
Snakenborg, Anna. 15.
Sodeman, Johan. 31.
von Sodenstern, tyska grenen af ätten. 31.
Sodenstierna, tyska grenen af ätten. 31.
von Solms, Eleonora. 26.
Sparre, Axel, friherre, öfverståthållare. 15.
» Beata. 83.
» Carl. 61.
» Carl, friherre, kammarherre. 95.
» Carl, friherre, öfverståthållare med porträtt. 15, 61.
» Charlotta Fredrika. 71.
» Conrad, friherre, öfverste. 95.
» Fredrik, friherre, generallöjtnant. 15.
Sparrsköld, Karl Magnus. 112.
» Lovisa Maria. 112.
Sprengtporten, Göran. 22.
» Jakob Magnus. 22.
» Jakob Wilhelm, friherre, öfverståthållare, med porträtt. 19.
» Johan Wilh., friherre, ambassadör. 19.
Stackelberg, Fr. 165.
Staël von Holstein, ambassadör. 139.
» madame. 139.
» Jakobina. 83.
von Stapelmohr, Anna Charlotta, med porträtt. 23.
Stedingk, general. 164.
von Stein, Ulrika Charlotta Eleonora. 31.
Stjernkors, Gustaf Olofsson. 4, 10.
» Hebbla Gustafsdotter. 10.
von Stockenström, Henrik Albrecht. 126
Strok, Kristiane Dorotea. 33.
Stromberg, Claes, grefve. 166.
Strömfelt. 165.
» Karl Harald, grefve. 71.
» Ulrika. 18.
Stuth, Carl Fredrik. 128.
» Carl Gustaf. 128.

Stålarm, Arvid Eriksson. 10.
» Avid Hansson. 1, 4, 5, 11.
» Elin Eriksdotter. 3, 10.
» Erik Johansson. 4.
Hans Johansson. 1, 11.
» Hebbla Arvidsdotter. 11.
» Hebbla Johansdotter. 3, 10.
» Helena Arvidsdotter 11.
» Johan Johansson. 4.
» Johan Olofsson. 3.
Svahn, Dorotea Benedikta. 102, 121.
» Thomas. 102.
Svanfelt, Charlotta. 104.
» Erik. 104.
» Johan Philip Ernst. 104.
» Karl, kammnrherre. 104.
Svartlok, Johanna Olofsdotter. 117.
» Olof, soldat. 117.
Svinhufvud, Karl Persson. 4, 5, 8, 11.
Söderberg, Jakob. 115.
Söderhamn, Magnus. 172.
Söderhielmska ätten. 168.

Tandefelt, Ingeborg Juliana. 102.
Taube, Ulrika Charl. 62.
von Taubenheim, Arabella Augusta Romana. 111.
Ternstedt, Lars, sergeant. 112.
Tersmeden, C. H. 39.
Tessin, Carl Gustaf, grefve, 15, 71.
Thegner, Olof, friherre, landshöfding. 55.
von Thiesenhausen, Marg. Juliana. 68.
Toll, general. 164.
» J. Chr. generaladjutant. 17.
Tott, Erik Åkesson. 46.
Tott till Skedebo, Brita. 55.
Trolle-släkten. 53.

Uggla, Gustaf Klason. 11.
» Klas Klason. 1,
» Märta Beata. 118.
Ugrup, Erik Pedersson. 44.
Uldin, Kristina. 122.
» Per, mjölnare. 122.
Ulfsson, Karl, riddare. 44.
Ursinus, Jacob. 132.
von Ustar, Dorothea. 105.

von Vahl. 107.
Vasahuset, biografiska data. 130.
Vesterdahl, Hedvig Lucina. 117.
» Johannes, handlande. 117.
Vigzuelius, Daniel, kyrkoherde. 55.
» Jakob. 55.
Vilhelmina Charlotta af Hessen, prinsessa, med porträtt. 166.
von Vitzthum, Johanna Augusta. 111.
von Voigts-Rhetz, Arnold August, regeringsråd. 105.
» Julie Philippine Blania Thekla. 105.

Wachtmeister, Gustaf, general. 164.
von Waldeck, Marie Elisabeth. 26.
Wallmark, Erik, kyrkoherde. 115.
» Helena. 115.
von Weid und Goldsenau, Emmi. 106.
Wellenberg, Friedrich Mathias. 106.
» Karoline Hermine Louise Gertrud. 106.
Wetterberg, Anna Maria. 115.
» fältväbel, 115.
Wetterlöf, Anders Magnus, aktuarie. 19.
Wgorp, Per. 44.
Wichman, Eugen Gustav Friedrich. 110.
Wikmark, Per. 122.
Vinklerfeld, general. 165.
Witt, släktens krönika. 168.
von Wolfradt, Karoline Elisab. 104.
Wrangel, Erik, friherre. 71.
Wrede, general. 165.
» Otto, friherre. 126.
von Wurmb, Hulda Louise Karolina Simone. 32.
von Württemberg, Barbara. 26.

Zelle, Karl Friedrich Julius Gottfried. 108.
von Zepelin, Sophie Beata Kristina. 104.
Zülich, Charlotta, friherinna. 101.
» Gustaf, general. 101.

Åkerstein, Harald. 126.
Åstrand, Lovisa Kristina. 113.

Öhrberg, Anders, regementspastor. 119.
» Katarina. 119.
Örneram, Hans Hansson. 11.
» se Ram.

1900

ÅRS

DÖDSLISTA FÖR SVERIGE

PÅ UPPDRAG AF

PERSONHISTORISK TIDSKRIFTS REDAKTION

UTARBETAD AF

K. Kson LEIJONHUFVUD

STOCKHOLM
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1901

I uppställningen af detta års dödslista har vidtagits den förändringen, att dödsdagar meddelas äfven för adliga personer eller adeln icke tillhörande personer, hvilka ingått adliga giften. Likväl må erinras, att för alla sådana personer endast meddelas födelseår och dödsår, för att undvika upprepande af de i Svensk adelskalender 1901 lämnade uppgifterna. Bland hufvudsakliga förkortningar anmärkes att e. betyder efterlämnande.

Abelin, *Zackarias Karl Johan;* f. 1814 12/5 i Linköping; f. d. jägmästare; † 1900 19/9 å Bjurfors i Västmanland, e. barn, barnbarn och bröder.

Abrahamsén, *Gunnar Robert;* musiker; † 1900 18/9 i Stockholm, 25 år, 11 mån. och 18 dagar gammal, e. syster.

Abrahamsson, *Ernst William;* † 1900 6/11 i Landskrona, 29 år gammal, e. föräldrar och syskon.

Abrahamsson, *Johan Petter;* f. 1826 26/11; byggmästare; † 1900 6/6 i Södertälje, e. änka och två döttrar.

Adelborg, *Otto Ehrenfried;* f. 1845 28/3; † 1900 7/3.

Adelsköld, *Fredrika;* f. *Wejdling* 1816 15/10; änka 1853 efter kaptenen *Johan Vollrath Adelsköld;* † 1900 15/11 i Alingsås.

Adelswärd, *Axel Reinhold August;* f. 1828 11/2, † 1900 11/2.

Adlerbielke, *Karl Gustaf Georg;* f. 1830 29/5, † 1900 25/6.

Adlercreutz, *Zoila Amalia Dolores;* se *von Homeyer.*

Adrian, *Adalbert Karl;* f. 1853 i Rinkaby i Skåne; handelsresande; † 1900 23/10 i Växjö, e. änka, född *Elisabeth Rossander,* två söner och syskon.

Adrian, *Samuel;* f. 1816 16/5 i Jönköping; kyrkoherde i Rinkaby och Gustaf Adolfs pastorat af Lunds stift, e. o. hofpredikant; † 1900 16/2, e. flera barn.

Afzelius, *Artur Eijvin Anshelm;* f. 1816 1/6 i Stockholm; kyrkoherde i Tillinge och Svinngarns församlingar af ärkestiftet; † 1900 16/3 i Tillinge, e. änka, född *Maria Karolina Lundberg,* och en son: begrafven å Tillinge kyrkogård.

Afzelius, *Edla Sofia Elisabet;* f. *Richert* 1824 21/9 i Stockholm: änka efter adjunkten i filosofi vid Upsala universitet; f. d. ledamoten af riksdagens andra kammare, fil. doktorn *Fredrik Georg Afzelius;* † 1900 28/10 i Uppsala, e. barn, barnbarn och broder.

Agrell, *Agnes Albertina;* † 1900 8/8 i Stockholm, 67 år gammal, e. broder.

Agrell. *F. V.;* f. d. bruksägare; † 1900 8/2 i Örebro, 60 år gammal, e. änka, född *Örtenholm,* två söner och två döttrar.

Agrell, *Gustafva Vilhelmina;* f. *Bergström;* änka efter kronolänsmannen *K. R. Agrell;* † 1900 5/12 på Holqvedlund, Bärby, 88 år, 11 mån. och 8 dagar gammal, e. barn och barnbarn.

Ahlberg, *Charlotta Henrietta Botilda;* se *Weidenhielm.*

Ahlberg, *Viktor Emanuel;* f. 1824 24/6 på Lilla Edet; f. d. provinsialläkare i Gunnarsnäs distrikt; med. lic.; † 1900 25/2, e. barn; begrafven i Halmstad.

Ahlbom, *Karolina Elisabet;* f. *Berg* 1798 18/6: änka efter viktualiehandlaren *Ahlbom;* † 1900 24/12 i Stockholm, e. barnbarn och barnbarnsbarn; begrafven å Adolf Fredriks kyrkogård i Stockholm.

Ahlbrandt, *Kerstin;* f. 1834 20/10; † 1900 23/2.

Ahlgren, *Axel Ulrik Jonas;* f. 1834 31/4: f. d. kapten vid Gotlands nationalbeväring; † 1900 30/4 i Göteborg, e. änka, född *Jacobsson,* och broder.

Ahlgren, *V. F.;* f. 1866 i Stockholm; sjukgymnast: † 1900 29/9 i Buenos Ayres, e. moder.

Ahlström, *Karl Oskar;* bagaremästare; † 1900 1/2 i Stockholm 53 år gammal, e. änka, född *Svensson,* och syskon.

von Ahn, *Bernhard Ferdinand;* f. 1852 20/1; kommissionslandtmätare i Gäfleborgs län; † 1900 27/3 i Gäfle, e. änka, född *Emilie Zetterborg,* och en son.

Ahnfelt, *Hedvig Sofia Charlotta,* f. *Ekstrand* 1810; änka 1863 efter skriftställaren, kyrkoherden i Farhuts församling af Lunds stift *Paul Gabriel Ahnfelt;* † 1900 12/4 i Kropps prästgård.

Ahnström, *Vilhelm Malkolm;* f. 1868 7/9; löjtnant vid andra lifgrenadierregementet; † 1900 7/4 i Kero i Kongo, e. föräldrar och syskon.

Akrell, *Emma Aurora Pauline;* se *von Cederwald.*

Alard, *Anders Fredrik;* f. 1821 8/6 på Karlshof i Elfvestads socken i Östergötlands län: organist och klockare i Simtuna socken i Västmanlands län; † 1900 26/11 i Vadstena, e. två bröder.

d'Albedyhll, *Sofia Gustafva,* f. 1834 16/4; † 1900 10/8.
Albrecht, *Johan Otto;* f. 1820 3/12; i Kristianstad; f. d. postskrifvare; † 1900 10/8 i Kristianstad, e. syster och syskonbarn.
Alexandersson, *Ernst Teodor;* skeppshandlare: † 1900 4/12 i Stockholm, 54 år gammal, e. änka, född *Matilda Englund,* och barn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.
Alin, *Oskar Josef;* f. 1846 22/12 i Falun; skytteansk professor; rektor vid universitetet i Upsala; † 1900 31/12 i Stockholm, e. änka, född *Gerda Sallander.*
Alm, *Pella Andriette;* se *Wimmerstedt.*
Almén, *A. E.;* f. 1837 23/3 på Oroust; grosshandlare; † 1900 7/5 i Jönköping, e. syskon.
Almgren, *Joakim Vilhelm;* f. i Husby socken i Kopperbergs län; lagerchef; † 1900 26/4 i Stockholm, 64 år, 11 mån. och 15 dagar gammal, e. änka, född *Maria Lagerstedt,* son och syskon; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.
Almqvist, *Selma Katarina Helena,* f. *Nyqvist* 1843; änka 1898 efter rektorn *Richard Filip Almqvist;* † 1900 28/11 i Eskilstuna, e. en son och två döttrar.
Almqvist, *Lars Gustaf;* bruksägare; † 1900 6/2 på Björsarf, 70 år, 4 mån. och 24 dagar gammal, e. änka, född *Karin Nilson,* barn och barnbarn.
Almqvist, *Sophia Aurora;* f. 1818 4/1; † 1900 20/7.
Améen, *Nanna Julia;* se *Tottie.*
Amnéus, *Per Daniel;* f. 1831 30/9 i Gudmundrå socken i Västernorrlands län; bokhandlare i Röros: † 1900 29/6 i Mariestad, e. änka, född *Vendela Maria Berlin,* barn och broder.
Amsberg, *Jean Herman;* f. 1808 12/12 i Tyskland; f. d. agronom: † 1900 20/10 i Alingsås.
Ancker, *Erik;* bryggmästare; † 1900 23/4 i Borås, 30 år och 19 dagar gammal, e. moder, syskon, svågrar och mormoder.
Andberg, *Edvard August;* f. 1819 14/3 i Torshälla: f. d. apotekare; direktör; † 1900 28/5 i Uppsala, e. en dotter, måg och barnbarn.
Andberg, *Karl Johan;* handlande i Eskilstuna; † 1900 8/3 i Eskilstuna, 82 år, 2 mån. och 8 dagar gammal; begrafven å gamla kyrkogården i Eskilstuna.
Andersén, *Axel Gunerus;* f. 1849 24/6 i Fredrikshald; grosshandlare; † 1900 6/1 i Norrköping, e. tre systrar.
Andersin, *Benkt;* f. d. skolföreståndare; † 1900 17/11 i Alingsås, 67 år, 4 mån. och 2 dagar gammal, e. broder och brorsbarn.
Anderson, *Karl Gustaf;* grosshandlare: † 1900 5/10, 55 år, 1 mån. och 9 dagar gammal, e. änka, *Sara Andersson,* barn och barnbarn: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.
Andersson, *Anders;* f. d. handlande; † 1900 29/11 i Norrtälje, 75 år gammal, e. änka, född *Charlotta Ulrika Hultman.*
Andersson, *Anders;* hemmansägare; † 1900 21/11 på Thorsgård i Skaraborgs län, 85 år gammal, e. änka, två söner och tre döttrar.
Andersson, *Anders;* f. d. häradsdomare; † 1900 13/11 på Norslunda, 69 år och 13 dagar gammal, e. änka, född *Lovisa Jonsson,* söner och sonhustru.
Andersson, *Anders;* byggmästare; † 1900 19/4 i Stockholm, 73 år, 2 mån. och 16 dagar gammal, e. änka, född *Mathilda Berg,* och barn.
Andersson, *Anders Edvard;* f. 1856; kommissionslandtmätare; † 1900 10/12 i Kristianstad, e. änka, född *Andersson,* och syskon.
Andersson, *Anders Gustaf;* f. 1846 10/9; guldsmed; † 1900 1/12 i Eskilstuna, e. änka, född *Maria Ehmke,* och barn.
Andersson, *A. O.;* sjökapten; † 1900 21/5 i Stockholm, 66 år gammal, e. änka, född *Lundgren,* och halfsyster.
Andersson, *Benkt;* f. vid Helsingborg; manufakturhandlare; † 1900 19/4 i Sundsvall, 35 år gammal, e. änka, född *Wahrgren,* och tre barn.
Andersson, *Emil Verner;* f. d. grosshandlare; † 1900 18/1 i Stockholm, 71 år gammal, e. tre söner.
Andersson, *Erik Edvin;* f. 1843 26/5 i Fågelviks socken i Värmlands län; adjunkt vid högre allmänna läroverket i Uppsala; fil. kand.; † 1900 25/1 i Uppsala, e. änka, född *Fanny Birgitta Filippa Pålman,* fader och syster.
Andersson, *Ernst Vilhelm;* f. i Malmö; f. d. grosshandlare; † 1900 6/3 i Stockholm, e. två döttrar.
Andersson, *Gustaf;* korkfabrikör; † 1900 29/8 i Stockholm, 64 år, 11 mån. och 4 dagar gammal, e. barn.
Andersson, *Gustaf;* ansjovisindustriens upphofsman; † 1900 6/1 i Fjellbacka, 84 år gammal.
Andersson, *Gustaf;* sjökapten; † 1900 26/4 i Klockestrand i Nora socken i Västernorrlands län, 59 år gammal, e. tre söner.

Andersson, *Göran;* orgelbyggare; † 1900 13/5 i Österberg i Ofvansjön socken i Gäfleborgs län, 83 år gammal, e. barn och barnbarn.
Andersson, *Hans;* f. d. ledamot af riksdagens andra kammare; † 1900 24/4 i Bringåsen i Jämtland, 73 år, 7 mån. och 18 dagar gammal, e. änka, född *Brita Johnsson*, sex barn, tio barnbarn, två mågar och en sonhustru.
Andersson, *Johan;* handlande i Motala; † 1900 7/6 i Motala, 39 år gammal.
Andersson, *J.;* bruksidkare; † 1900 28/12 på Siggebohyttan i Lindes landsförsamling, 53 år gammal, e. två söner och två döttrar.
Andersson, *Johan Anders Vilhelm;* f. 1833 4/4; apotekare i Grythyttehed; † 1900 23/2 i Filipstad, e. änka, född *Emma Maria Albertina Svensson*, och sex barn; begrafven i familjegrafven å Grythytte kyrkogård.
Andersson, *Johan Erik;* f. 1833 27/10; målarmästare; † 1900 27/7 i Nyköping, e. änka, född *Hanna Asplund*, barn, barnbarn och broder.
Andersson, *Johan Fredrik;* sjökapten; † 1900 5/6 i Nästräsk i Norrbottens län, 87 år gammal.
Andersson, *Josefina Albertina;* se *Norrby.*
Andersson, *Karl Erik;* trädgårdsmästare; † 1900 29/7, 61 år och 9 mån. gammal, e. änka, född *Anna Wallström*, barn och barnbarn.
Andersson, *Karl Olof;* f. 1843; f. d. länsbokhållare i Göteborgs och Bohus län; † 1900 5/3.
Andersson, *Karolina;* f. 1800; † 1900 17/1 i Sörälfsjö i Arnäs socken i Västernorrlands län.
Andersson, *Maria Konstantia;* se *von Post.*
Andersson, *Niklas August;* f. 1834 11/11 i Svenljunga socken i Älfsborgs län, apotekare i Storvik; † 1900 9/1 på Björksta i Svenljunga, e. systrar, svågrar och syskonbarn.
Andersson, *Olof;* skomakaremästare; † 1900 3/8 i Stockholm, 63 år, 7 mån. och 21 dagar gammal, e. änka, *Karolina Andersson.*
Andersson, *Otto Vilhelm;* f. d. grosshandlare; † 1900 12/8 i Stockholm, 72 år gammal, e. barn och barnbarn.
Andersson, *O. W.*; f. 1863 i Mörlunda socken i Kalmar län; f. d. redaktör af svensk-amerikanska tidningen »Vårt Land»; † 1900 8/1.
Andreasson, *Benkt Peter;* häradsdomare; † 1900 1/11 på Fårstorp i Veddige socken i Hallands län. 61 år gammal.
Andrén, *Lucia Sofia Amalia;* f. *Fehman;* 1822 änka efter grosshandlaren *Johan Oskar Andrén*,† 1900 6/6 i Stockholm, e. barn. barnbarn och syskon.
Andrén, *Håkan Oskar;* f. 1831 4/3 i Unnaryds socken i Jönköpings län; fabriksidkare; † 1900 december i Ousby, e. änka, född *Charlotta Grönberg*, och fyra barn.
Angelin, *Set Albert Nikolaus;* källarmästare; † 1900 29/11 i Mönsterås, 56 år, 7 mån. och 8 dagar gemmal, e. änka, född *Amelie Berggren*, barn. syster och svärmoder.
Ansberg, *Jean Herman;* f. d. agronom: † 1900 20/10 i Alingsås, 92 år gammal.
Antonson, *Karl Anton Fredrik;* f. i Stockholm; fabrikör; † 1900 30/7 i Aarhus i Danmark, 58 år gammal.
Anundsson, *Oskar Henrik;* f. 1862 i Kalmar; medarbetare i »Göteborgs Posten»; † 1900 17/6 i Göteborg.
Apelgrén, *Karl Johan;* civilingeniör; † 1900 25/1 i Stockholm, 75 år och 9 dagar gammal, e. barn och barnbarn; begrafven i Apelgrenska familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.
Appelberg, *Adolf Robert;* f. 1849; stationsföreståndare i Trångsviken; † 1900 3/5.
Appelberg, *Elisabet Charlotta;* se *Schöldström.*
Appelberg, *Olof Florens Herman;* f. 1823 27/12; f. d. regementsskrifvare; † 1900 22/5 i Vänersborg, e. änka, född *Emelie Matilda Malm.*
Appelbom, *Hedvig Sofia Augusta*, f. *Bergius* 1853 4/7; † 1900 3/11.
Appelstam, *T. V.*; f. 1823; f. d. fabrikör; † 1900 26/6 i Norrköping.
von Arbin, *Maria Fredrika Charlotta;* se *Mannerskantz.*
Arborelius, *Knut Teodor;* f. 1842 28/9; forstmästare; † 1900, e. änka och barn.
Aréen, *Edvard Gustaf;* f. 1838 28/3 i Falun; lasarettsläkare i Borgholm; med. lic.; † 1090 19/5 i Borgholm, e. änka, född *Hilma Kristina Sofia Bredin-Spångberg*, två söner och en dotter; begrafven i Borgholm.
Arfwedson, *Robert August;* f. 1831 1/11 på Hedensö i Näshulta socken i Södermanlands län; bruksägare; † 1900 27/11 på Åstorp, e. änka i 2. giftet, född *Hedvig Charlotta Vilhelmina In de Betou*, barn i båda giftena och barnbarn; begrafven å Näshulta kyrkogård.
Armfelt, *Vilhelm Evert;* f. 1817 28/7, † 1900 6/9.

Arnberg, *Johan Volter;* f. 1832 14/10 i Norrköping; fullmäktig i riksbanken; fil. doktor; † 1900 20/6 å Saltsjöbaden, e. syskon och syskonbarn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Arnell, *William;* medarbetare i »Landskronaposten»; † 1900 23/12 i Landskrona, 25 år gammal, e. moder och syskon.

Aschan, *Karl Danielsson;* landtbrukare; † 1900 19/12 på Annelund i Hofs socken, 35 år gammal.

Aschan, *Nils Gustaf Ivan;* f. 1878; ingeniör; † 1900 31/10 på Granholms bruk i Småland, e. syskon.

Asp, *August Vilhelm;* f. 1837 25/4 i Stockholm; postkontrollör i Göteborg; † 1900 15/2 i Upphärads socken i Älfsborgs län.

Asperén, *Adolf Fredrik;* f. 1819; bruksägare; † 1900 26/4 i Stockholm, e. änka, född *Kræpelien*, dotter och barnbarn.

Aspegren, *Göte Adalrik;* f. d. handlande; † 1900 27/3 i Stockholm, 63 år, 9 mån. och 30 dagar gammal, e. änka, född *Oskara Bergman*, son och syster; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Aspekvist, *F. A.;* f. d. bankkamrerare; † 1900 10/1 i Falun, 68 år gammal e. barn.

Atmer, *Adolf Georg Titus;* f. 1838 8/4; bruksägare; † 1900 25/2 på Amundtorp, e. änka i 2. giftet, född *Ida Johanna Charlotta Settergren*, och tre barn, syster och svärfader; begrafven i familjegrafven å Solna kyrkogård.

Atmer, *Viktorine Louise;* se *Öberg*.

Atterling, *Karl;* ingeniör; † 1900 17/2 i Helsingfors, 71 år och 11 dagar gammal, e. änka, född *Sofie Nilsson*, barn och barnbarn.

d'Aubigné, *Fredrik;* f. d. grosshandlare; † 1900 22/12 i Stockholm, 79 år och 8 dagar gammal, e. syster.

Augustinsson, *Elise*, f. *Kulberg;* änka efter prosten *K. A. Augustinsson;* † 1900 31/5 i Norrköping, 83 år, 7 mån. och 13 dagar gammal, e. barn och barnbarn.

Aulin, *Louise;* se *Osbeck*.

Aurelius, *Johan Kristoffer;* f. 1823 i Mariestad; f. d. kronolänsman, † 1900 4/11 på Svartsjö, 77 år och 5 dagar gammal, e. änka, född *Charlotta Moræus*, dotter och måg; begrafven å Skå kyrkogård i Stockholms län.

Backman, *Emelie;* se *Wästfelt*.

Bæckström, *Gustaf;* civilingeniör; † 1900 13/12 på Holmtorp i Hidinge socken i Örebro län, 24 år gammal, e. föräldrar och syster.

Bæckström, *Gustaf Adolf Rudolf;* f. 1844 16/7 i Mönsterås; f. d. kapten vid Helsinge regemente; † 1900 13/5 å Lindhof vid Tumba, e. barn och en syster.

Bager, *Oskar Viktor;* f. 1847; landtbrukare; † 1900 10/7 i Köpenhamn, e. änka, född *Hulda Wetterlind* och barn.

Bagge, *Anna Laurentia;* f. Åberg 1815 18/7; änka 1884 efter häradshöfding *Per Samuel Bagge;* † 1900 1/8 i Varberg, e. två söner, en dotter och barnbarn.

Baggström, *Karl;* f. 1844 31/5 i Ramsberg i Örebro län; postmästare i Hallsberg; † 1900 13/7 i Hallsberg, e. änka i 2. giftet, född *Maria Sofia Gustafva Morén*, barn och fosterbarn.

von Bahr, *Carl Fredrik Oscar;* f. 1830 24/4, † 1900 21/9.

Bandelin, *Sven Robert;* f. 1821 14/7 i Stockholm; f. d. registrator och kanslist hos Stockholms stads drätselnämnd; † 1900 14/10 i Stockholm, e. änka, född *Hanna Starck*, barn och barnbarn; begrafven i familjegrafven å Maria kyrkogård.

Banér, *Johan Lars Svante;* f. 1821 30/11, † 1900 9/7.

Barck, *Ulrik Maria Charlotta Louise;* f. 1817 14/6, † 1900 25/7.

Barnekow, *Sofie Louise Hedvig Mariana;* se *Hamilton*.

von Baumgarten, *Jenny Olivia Vilhelmina;* f. *Wirén* 1831 6/11; änka 1871 efter *Frans Johan Ludvig von Baumgarten;* † 1900 17/12 i Stockholm, e. barn.

Bayard, *Selma Charlotta;* se *Gyllenpalm*.

Beckman, *Karolina Margareta;* se *Halling*.

Bellander, *Gustaf Immanuel;* f. 1839 11/1; kontraktsprost; kyrkoherde i Söderbärke församling af Västerås stift; † 1900 21/7 i Söderbärke, e. änka i 2. giftet, född *Anna Ulrika Bosæus*.

Benckert, *Karl Henrik;* f. 1850 9/5 i Lule; förste stadsläkare i Göteborg; † 1900 21/1 i Göteborg, e. änka, född *Anna Sofia Åslund*, två söner och två döttrar; begrafven i familjegrafven i Sundsvall.

Bengtsson, *Anders Peter;* stufvareförman; † 1900 6/6 i Malmö, något öfver 66 år gammal.

Bengtsson, *Janne;* sjökapten; † 1900 17/7 i Åhus, 45 år gammal.

Bennet, *Kjell-Otto;* f. 1842 24/12, † 1900 29/9.

Berch, *Karl Otto Filip;* f. 1811 4/10, † 1900 8/10

Berg, *Abraham;* f. d. garfverifabrikör; † 1900 5/9 i Ronneby, 66 år gammal, e. en son i 1. giftet och broder.

Berg, *Bernhard Alfred;* f. 1838 21/11 i Falun; öfverlärare vid tekniska skolan i Stockholm; fil. doktor; † 1900 9/2 i Stockholm, e. änka, född *Elin Spilhammar*, och två döttrar; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Berg, *Johan Charles Rudolf;* † 1900 28/7 i Rio de Janeiro, 46 år gammal.

Berg, *Karl Erik;* handlande; † 1900 9/5 i Falun, 40 år, 3 mån. och 20 dagar gammal, e. änka, född *Anna Jacobson*, bröder, systrar, svärmoder, svågrar, svägerskor och brorsbarn.

Berg, *Karolina Elisabet;* se *Ahlbom.*

Bergdahl, *Karl Fredrik;* f. 1838 11/9; f. d. bruksförvaltare; † 1900 13/11 i Stockholm.

Bergenstråle, *Aurore Charlotta Ulrika;* se *Wingård.*

Bergenzaun, *Maria Charlotta;* f. *Gussander* i Säters socken i Kopparbergs län; änka efter f. d. öfverstelöjtnanten *Per Johan Bergenzaun;* † 1900 17/5 i Stockholm, 75 år gammal, e. barn, barnbarn och syster.

Berger, *Maria Sofia;* se *Löwenhielm.*

Bergfalk, *A. G.;* hotellägare i Lysekil; † 1900 6/2 i Lysekil, 66 år gammal.

Bergfors, *Karl Gustaf;* f. 1839 23/10 i Gäfle; skeppsbyggmästare; † 1900 9/8 i Gäfle, e. änka och två söner.

Bergfors, *Karl Viktor;* f. 1863 21/2; ingeniör; † 1900 10/12, e. moder och broder.

Berggren, *Karl;* f. 1837 26/12; kamrerare vid Styrsö hafsbad; underlöjtnant i arméen; † 1900 17/5 i Göteborg, e. änka och barn.

Berggren, *Karl Hjalmar Leonard;* f. 1850 25/9; delägare i firman »Bröderna Berggren» i Kalmar; † 1900 20/11 i Kalmar, e. änka, född *Lydia Sjögren*, barn, moder och syskon.

Berggren, *K. P. A.;* f. d. sjökapten; † 1900 10/8 å Hofberg i Värmland, nära 80 år gammal.

Berggren, *O.;* handlande; † 1900 9/11 i Malmö, 70 år gammal.

Bergh, *Abraham;* f. 1835 i Fredriksværn i Norge; svensk-norsk vice konsul i Bremerhaven; † 1900 14/1 i Bremerhaven, e. änka, två söner och två döttrar.

Bergh, *Carl Axel Kristian;* f. 1846 11/1, † 1900 1/1; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Bergh, *Emilie Sofia;* f. 1810 27/9, † 1900 30/5.

Bergh, *Georg Vilhelm;* f. 1848; landskanslist i Västmanlands län; † 1900 19/7 i Västerås, e. änka och fem barn.

Bergholtz, *Frans Maurits;* f. 1825 22/7; klockgjutaremästare; † 1900 23/2 i Stockholm, e. barn och syskon; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Bergius, *Amalia Henrika;* f. *Hinnerson* 1824 24/4; änka efter kyrkoherden *K. J. Bergius;* † 1900 30/11 i Strängnäs, e. barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Bergius, *Hedvig Sofia Augusta;* se *Appelbom.*

Berglin, *Karl;* disponent; † 1900 18/8 i Svedala socken i Malmöhus län, 62 år gammal, e. änka, född *Lundberg*, och barn.

Bergling, *Karl Albert;* f. 1826 2/11 i Brandenburg; ingeniör; † 1900 22/11 i Stockholm, e. änka, *Olivia Bergling*, barn och barnbarn.

Bergling, *Klas Viktor;* f. 1826 13/9; f. d. inspektor; † 1900 15/8 i Stockholm, e. änka, född *Vilhelmina Holmberg*, och brorsbarn.

Berglund, *David Vilhelm;* godsägare; † 1900 3/2, 73 1/2 år gammal, e. änka, född *Eriksson*, barn och barnbarn.

Bergman, *Adolf Emil;* f. 1840 16/10; f. d. grosshandlare; † 1900 6/11 i Södertälje, e. änka, född *Susanna Amalia Rundeberg*, två döttrar och syskon; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Bergman, *Johan Emil;* f. 1865 1/2 i Broby socken; pantbanksägare; † 1900 17/6 i Stockholm, e. änka, åtta barn, broder, systrar och svärmoder.

Bergman, *Karl Timar;* kassör; † 1900 16/1 i Stockholm, 35 år gammal, e. föräldrar och syskon.

Bergman, *Reinhold Oskar;* f. d. kamrerare; † 1900 9/5 i Stockholm, 72 år gammal, e. systrar.

Bergmark, *Daniel;* f. d. handlande; † 1900 14/2 i Stockholm, 77 år gammal, e. barn och barnbarn; begrafven i Bergmarska familjegrafven å Göteborgs kyrkogård,

Bergqvist, *Isidor Optatus;* ingeniör vid Svenska spritförädlingsaktiebolaget; † 1900 1/12 i Karlshamn, 51 år gammal, e. änka, född *Hedberg*, och två barn.

Bergstedt, *Maria Karolina;* se *Lundberg.*

Bergstrand, *Karl Gustaf Herman;* f. 1840 1/10; landsfiskal i Jönköpings län; kronolänsman; † 1900 29/9 å Mariane-

lunds säteri, e. änka, född *Annette Ströberg*, syskon och svärfader.

Bergström, *A.*; disponent för Tostorps ångsåg i Tranemo socken i Älfsborgs län; † 1900 17/10.

Bergström, *August;* stensätterientreprenör; † 1900 18/10 å Lilla Frescati vid Stockholm, 40½ år gammal, e. änka, född *Sofia Österqvist*, fem barn, föräldrar och syskon; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Bergström, *Aurora;* f. *Blomén* i Kärda socken i Jönköpings län; † 1900 1/11 i Ryssby prästgård, 78 år gammal, e. make, kyrkoherden i Ryssby och Tutaryds församlingar af Växjö stift. *Per Magnus Bergström*, fem söner och två döttrar.

Bergström, *Axel Ludvig Bernhard;* f. 1850 7/2 i Eskilstuna; komminister i Frustuna och Kattnäs församlingar af Strängnäs stift; † 1900 18/3, e. syskon.

Bergström, *Gustaf;* stationsinspektor i Mellerud; † 1900 3/8 i Mellerud, 71 år gammal, e. änka, född *Flyrin*, barn, barnbarn och syskon.

Bergström, *Gustafva Vilhelmina;* se *Agrell.*

Bergström, *Maria Charlotta;* f. *Sjöberg:* änka efter kronofogden *B. Bergström;* † 1900 3/9 i Uppsala, 84 år och 9 månader gammal, e. dotter och syskonbarn.

Bergström, *Matilda Charlotte;* f. d. lärarinna; † 1900 19/7 i Stockholm, 85 år gammal.

Bergström, *Nils;* f. 1856; med. fil. kandidat; † 1900 8/9 i Stockholm, e. änka, född *Anna Holmberg* och tre barn; begrafven å södra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Bergström, *N. P.;* f. d. byggmästare; † 1900 1/4 i Stockholm, 79 år gammal, e. barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Bergström, *Olof Kristian;* f. 1821 31/5 i Göteborg; f. d. fabrikör; † 1900 19/10 i Norrköping, e. änka, född *Sandberg*, barn och barnbarn.

Bergström, *Per Magnus;* f. 1811; kyrkoherde i Ryssby och Tutaryds församlingar af Växjö stift; † 1900 25/11.

Bergström, *Richard August;* f. 1853 29/10; agronom; † 1900 18/5 i Stockholm, e. änka, född *Lovisa Bergman*, barn och bröder; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Bergvall, *Karl Adolf Axel Mattias;* f. 1862 21/4 i Hammarbygden folkskolelärare och organist i Sigtuna; † 1900 15/3 i Sigtuna, e. föräldrar och syskon.

Bergvall, *Karl Johan;* f. 1800 28/11 i Ringarums socken i Östergötlands län: kyrkoherde i Barlingbo församling af Visby stift; † 1900 7/4 i Garde prästgård; begrafven å Barlingbo kyrkogård.

Berns, *Otto Harald;* f. 1849; rentier; f. d. hotellägare; † 1900 3/6 i Stockholm, 50 år, 8 mån. och 12 dagar gammal, e. änka, född *Ellen Jonson*, fem barn, faderoch bröder; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Bexell, *Ernst Gustaf Alfred Detlof;* f. 1831 22/11 i Harplinge prästgård i Hallands län: godsägare; f. d. riksdagsman; † 1900 3/5 i Varberg, e. änka, född *Cecilia Wennström*, sex barn och barn barn; begrafven å Veddige kyrkogård i Hallands län.

Beyer, *Karl Maurits;* f. 1827 10/1 i Göteborg; f. d. tullförvaltare; † 1900 22/8 i Stockholm, e. änka, född *Augusta Samuelson* och barn.

Bibau, *Kristian Fritiof;* f. 1833 9/4; f d. öfverste; † 1900 8/9 i Stockholm, e. änka. född *Ebba Lundhqvist.*

Billbergh, *Hilda Sofia;* f. 1816 6/12; † 1900 1/4.

Bille, *Viktor Mattias;* f. 1858 21/2; f. d. bryggare; † 1900 28/11 i Stockholm, e. änka, född *Ellen Evensen*, barn och syskon; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Billing, *Lars Peter;* f. 1821 2/8 i Helsingborg: f. d. läroverksadjunkt; fil. doktor; † 1900 26/3 i Malmö, e. änka, född *Hortensia Elofina Helena Signeul*, barn och syskon; begrafven i Malmö.

Billingdahl, *A. J.;* f 1828 8/4 i Hallands- f. d. kassör vid auktionsverket i Göteborg; † 1900 3/10 vid Nya varfvet i Göteborg.

Billmark, *Emilie;* f. 1813 23/1; änka 1870 efter konstnären *Karl Johan Billmark;* † 1900 21/1 i Paris; begrafven i familjegrafven å Mont Parnasse kyrkogården i Paris.

Billow, *Gustaf;* f. 1808 15/6 vid Sala grufva; brukspatron; † 1900 23/1 å Näs kungsgård i Husby socken i Kopparbergs län, e. en son, två döttrar, barnbarn och barnbarnsbarn.

Björkander, *Teodor Viktor Vilhelm;* f. i Martebo socken i Gotlands län: lärare i Östermalms folkskola; † 1900 8/11 i Stockholm, 51 år, 5 mån. och 10 dagar gammal, e. moder: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Björkegren, *Erik;* kontosrchef hos grosshandlare J. Andersson; † 1900 29/9 i Motala, 30 år gammal. e. änka och son.

Björkgren, *S. J.;* f. d. handlande; † 1900 17/4, 80 år gammal, e. barn och barnbarn.

Björklund, *G.;* trävaruinspektor; † 1900 5/8 i Bräcke, 38 år gammal.

Björklund, *Gustafva Sofia;* se *Tullberg.*

Björkman, *August;* byggmästare; † 1900 5/5 i Stockholm, 60 år gammal.

Björkman, *Axel Vilhelm;* f. 1837; tullförvaltare; † 1900 22/11 i Stockholm, e. änka, född *Alice Ramström*, och syster: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Björkman, *Fredrik;* f. 1816 i Norrköping; f. d. bokhandlare; † 1900 25/5 i Norrköping, e. änka, en son och en dotter.

Björkman, *Jakob Alf Gustaf;* f. 1819 11/10 i Stockholm: f. d. föreståndare för tekniska skolan i Stockholm; major i armén; † 1900 12/6 i Stockholm, e. änka, född *Augusta Sjöberg*, barn, barnbarn, svärsöner och broder; begrafven i Björkmanska familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Björkman, *Maria Teresia;* f. *Flygarsson;* änkekammerrättsrådinna: † 1900 24/10 i Stockholm, 82 år, 6 mån. och 24 dagar gammal, e. dottersöner, styfdöttrar, måg och syskonbarn.

Björkman, *Viktor Ture Sigurd;* f. 1843 21/6; kapten i Kronobergs regementes reserv; † 1900 27/6 i Kalmar, e. änka, född *Bennich*, barn och syskon.

Björkstedt, *Karl;* f. 1847 13/7 i Norrköping; kassör i Borås enskilda bank; † 1900 4/6 i Borås, e. änka, född *Ida Rehnberg*, fyra barn, fader och tre systrar.

Björlin, *Karl Georg;* f. 1858 i Öfre Ulleruds socken i Värmlands län; civilingeniör; † 1900 13/4 i Pittsburg i Nordamerika, e. syskon.

Björnberg, *Erik Fredrik;* f. 1843 6/6, † 1900 2/4.

Björnberg, *Gustaf Vilhelm;* f. 1813 25/4, † 1900 i oktober.

Björnlund, *Anders Erik;* f. i Norrköping; bruksförvaltare å Fredros i Värmland: † 1900 23/7 å Fredros, 43 år gammal, e. änka, född *Laurell*, två söner, fader och syskon.

Björnlund, *Nils Fredrik;* f d. vinhandlare; † 1900 8/11 i Norrköping, 76 år gammal, e. barn och barnbarn.

Björnstjerna, *Lisette Emelie Augusta;* se *Rappe.*

Bladin, *Fabian* f.; d. verkmästare vid Tumba pappersbruk; † 1900 22/5 i Södertälje, 79 år gammal, e. änka och tre barn.

Blomén, *Aurora;* se *Bergström.*

Blomgren, *Josef Ludvig;* f. i Borås; inspektör för försäkringsbolaget »Svea»; † 1900 29/9, i Östersund, 37 år gammal, e. änka, född *Ester Johansson*, och tre barn.

Blume, *Laurentius Riber;* f. 1810 3/2 i Köpenhamn; provinsialläkare i Norra Dals distrikt; † 1900 20/10 i Vänersborg, e. änka, född *Hanna Nordin*, barn, barnbarn, barnbarnsbarn och syskon.

Bobeck, *Gustaf Albert;* försäkringsagent; † 1900 19/8 i Stockholm, 27 år, 6 mån. och 10 dagar gammal, e. änka, född *Ellen Svensson*, dotter och syskon.

Boberg, *Johannes;* f. 1820 20/9; kyrkoherde i Åsenhöga församling af Växjö stift; † 1900 30/3 i Åsenhöga prästgård, e. barn och barnbarn.

Bodecker, *Fredrika Sofia Karolina;* se *Raab.*

Bodell, *Johan August;* f. 1823 2/7 i Karlshamn: f. l. kamrerare i Karlshamns sparbank; † 1900 31/12 i Karlshamn, e. barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Bohle, *Anders Petter;* f. 1812 20/5; f. d. skeppsredare: † 1900 21/6 i Helsingborg, e. broder och brorsbarn.

Bohmansson, *Karl;* f. 1814: rådman i Kristianstad: † 1900 23/5 i Kristianstad.

Boldt-Cristmas, *J. K.;* f. 1815; f. d. d. vice konsul; f. d. disponent för Växjö tändsticksfabrik; † 1900 25/11 i Växjö, e. änka, född *Josefina Samuelsson*, barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Bolinder, *Gustaf Emauel*, landtbrukare ; † 1900 19/10 å Kvarnnibble gård, 48 år, 5 mån. och 10 dagar gammal, e. änka, f. *Anna Lindewall*, sex barn, föräldrar, svärföräldrar, systerdotter och svåger.

Boman, *Karl Elias Vilhelm;* bokförare: † 1900 24/1, 63 år gammal, e. änka, född *Kihlmarck*, och två döttrar: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Bonde, *Helene Ester Florence;* f. *Robinson* 1817 18/10: änka efter öfverstekammarjunkaren friherre *Knut Filip Bonde;* † 1900 22/12 i Stockholm, e. dotterbarn och måg; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Bonnedal, *Hilda Karolina Antonia;* f. *Wallmark;* änka efter kammarrådet *J. M. Bonnedal;* † 1900 27/2 i Stockholm,

nära 79 år gammal, e. syster och systerbarn.

Bonnier, *Albert;* f. 1820 21/10 i Köpenhamn; boktryckare och bokförläggare; † 1900 26/7 i Stockholm, e. barn och barnbarn; begrafven å mosaiska kyrkogården vid Stockholm.

Book, *Anna Charlotta;* f. *Högberg;* † 1900 7/12 i Stockholm, e. make i 2:dra giftet, violinisten, professorn *Johan Fridolf Book,* dotter och dotterdotter.

Borg, *Frans August;* f. 1820 17/4 i Lund; bankdirektör och chef för Skånes enskilda banks afdelningskontor i Lund; † 1900 1/9 i Lund, e. änka, född *Emilia Maria Pettersson,* tre söner och en dotter.

Borggren, *Nils;* f. i Allerums socken i Malmöhus län: f. d. dekorationsmålare, † 1900 11/11 på Svalbo vid Örtofta, 76 år gammal.

Borglund, *Olof;* f. 1818 17/8; f. d. handlande; † 1900 23/8 i Norrtälje, e. barn och barnbarn.

Borgström, *Gustaf Adolf;* f. 1849 i Karlstad; skådespelare; † 1900 9/10 i Karlstad.

Borre, *Aurora Charlotta:* se *Loenbom.*

Bosæus, *Rudolf Valdemar;* f. 1836 8/10: borgmästare i Arboga; † 1900 28/5 i Stockholm, e. flera barn; begrafven i Arboga.

Boström, *Anders Adolf Esaias;* f. 1862 23/6; häradsskrifvare; † 1900 11/4 i Stockholm, e. syskon, svägerskor och svågrar; begrafven å Tjällmo kyrkogård i Östergötlands län.

Boström, *Per Gustaf Leonard;* f. 1833 i Skara; direktör: † 1900 1/7, e. änka, född *Vadström,* barn och barnbarn; begrafven i Boströmska familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Brag, *Karl Erik;* f. 1870 24/5; fotograf; † 1900 18/10 i Stockholm, e. svärföräldrar.

Brambeck, *Nielsine Adolfine;* f. *du Puy* 1814 16/5 i Köpenhamn: änka efter tekniska fabrikanten i Kristianstad *Lars Fredrik Brambeck;* † 1900 11/12 i Fjelkinge prästgård i Kristianstads län, e. dotter och styfsöner.

Brandberg, *Josef August;* f. 1845 i Nora socken i Västmanlands län: förste stadsläkare i Trosa; med. lic.; † 1900 24/5 iLandskrona, e. änka, född *Anna Maria Awelin,* en son och två döttrar.

Brandt, *Jakob Emil;* elektroingeniör; † 1900 31/7 i Batum vid Svarta hafvet, 34 år gammal, e. änka, född *Lotten Löf,* föräldrar och syskon.

Branting, *Augusta Vilhelmina;* se *Stålhammar.*

Brattström, *Anders Johan;* f. 1834 18/9; tobaksfabrikör i Karlstad, † 1900 19/1 i Karlstad, e. barn och syskon.

Brattström, *Hjalmar Torsten Jakob;* f. 1853 8/8 i Öfre Ulleruds socken i Värmlands län; provinsialläkare i Lenhofda distrikt i Kronobergs län; med. lic.; † 1900 9/3; begrafven å Lenhofda kyrkogård.

Braun, *Fredrik Vilhelm Mauritz;* f. 1844 30/11, † 1900 14/9.

von Braun, *Hedvig Maria Ulrika Johanna;* f. *von Braun* 1854: änka efter f. d. kaptenen *Gustaf Henrik Filip von Braun;* † 1900 12/1 på Rydaholm, e. en son och fyra döttrar.

von Braun, *Karolina Sofia Barbara;* f. 1821, † 1900 11/1 i Vimmerby.

Braunerhielm, *Ulrika Elisabet;* f. 1822 2/1, † 1900 17/1.

Bredberg, *Isak;* f. i Karlstad; f. d. grosshandlare; † 1900 10/1 i Stockholm, 73 år gammal, e. sondotter och syskon.

Bredenberg, *Emil Mattias;* f. 1864 18/7 i Skellefteå; skeppshandlare; † 1900 22/12 i Uppsala, e. föräldrar och syskon.

Brehmer, *Bror Brynolf Alfred;* f. 1839 16/8 i Segersta socken i Gäfleborgs län: bokhållare i järnvägsstyrelsen; † 1900 13/4 i Stockholm, e. änka, född *Vendla Hässelrot,* bröder och brorsbarn: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Brehmer, *Ludvig;* förrådsförvaltare; † 1900 17/4 i Eksjö, 51 år gammal.

Breitholtz, *Gustaf August;* f. 1849 24/7, † 1900 6/1.

Breitholtz, *Kristina Henriette Amalia;* se *Liljenstolpe.*

Bremberg, *Lars Ludvig;* f. 1857; handlande; † 1900 14/1 i Stockholm, e. änka, född *Krumlinde,* barn och moder.

Bretzner, *Hilda Karolina;* f. *Halldin;* † 1900 18/8 på Vallsjö, 76 år gammal, e. barn och barnbarn.

Brinck, *Johan Fredrik;* f. d. kopparslagaremästare; † 1900 9/3 i Stockholm, 83 1/2 år gammal, e. barn och barnbarn.

Brinck, *Karl;* fabrikör; † 1900 1/10 e. änka, född *Charlotte Esk,* barn och barnbarn.

Brink, *Knut Ferdinand;* f. 1860 20/9 i Stockholm; handlande; † 1900 21/10 i Stockholm, e. dotter, föräldrar, syster och mostrar.

Brisman, *Kristina Lovisa;* se *Elfman.*

Broberg, *Henrik Vilhelm;* f. 1869 13/3 i Kärrbo socken i Västmanlands län: e.

o. postexpeditör; † 1900 22/7 i Skara, e. änka, född *Josefsson.*

Broberg, *Jonas Kristian;* f. 1819 12/2; vice kommissionslandtmätare i Hallands län; † 1900 1/6 i Grefvie socken.

Brolinson, *Otto Gustaf Reinhold;* f. 1809 24/6 i Villberga socken i Uppsala län; kyrkoherde i Roslags-Bro församling af ärkestiftet: † 1900 3/3, e. barn och barnbarn.

Broms, *Johanna Sofia;* f. *Hedberg;* änka efter handlanden *Johan Fredrik Broms;* † 1900 21/6 i Stockholm, 76 år och 5 mån. gammal, e. sonhustru, måg och barnbarn.

Bronell, *Karl;* f. 1860: stationsinspektor i Malung; † 1900 14/2 i Malung, e. änka, född *Hallgren,* två barn och föräldrar.

Brose, *Paul Otto;* f. 1861 12/1 i Ronneby: frimärkshandlare; † 1900 30/8 i Stockholm, e. syskon; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Bruno, *Samuel;* f. d. kronolänsman i Älfsborgs län; † 1900 5/4 i Stockholm, 84 år gammal, e. änka, född *Grundborg,* och fosterson: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Bruze, *Karl Axel August;* f. 1848 11/5 i Ölmestads socken i Jönköpings län; apotekare i Torsby: † 1900 20/3 i Torsby, e. änka, född *Valborg Bruze,* dotter, moder, syskon och svärföräldrar.

Bruzelius, *Alfred;* f. 1820 12/3 i Ottarps socken i Malmöhus län: kyrkoherde i Näsums församling af Lunds stift: † 1900 31/12, e. son, två döttrar och syskon.

Bruzin, *Kr. Fr. Teodor;* f. d. skrifvare i rådhusrättens femte afdelning; † 1900 10/9 i Stockholm, 84 år, 10 mån. och 27 dagar gammal, e. änka, född *Anna Olivia Sundqvist,* och broder.

Bryn, *Lars;* f. d. slaktarmästare; † 1900 15/5 å Lilla Gröndal vid Stockholm, 77 år gammal, e. änka, född *Huselius,* barn och barnbarn.

Brändström, *Anna Lovisa;* f. *Zätterborg*; änka efter departementschefen *A. Brändström;* † 1900 24/2 å Linnéaholm i Solna socken i Stockholms län, 75 år och 24 dagar gammal.

Bucht, *Frans Vilhelm;* f. 1855 i Luleå, kronolänsman i Piteå södra distrikt: † 1900 16/11 i Piteå, e. änka, född *Ahlbom,* fem barn och syskon.

Bukowski, *Henrik;* f. 1839 6/1; konsthandlare: † 1900 11/3 i Stockholm, e. moder, dotter och måg: begrafven i Rapperschwyl i Schweiz.

Burén, *Karl Emanuel;* f. d. trädgårdsmästare: † 1900 5/9 å Montebello vid Frescati vid Stockholm, 63 år, 9 mån. och 25 dagar gammal, e. änka, född *Maria Lundbom,* dotter, dotterdotter, måg och svärmoder: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Bylander, *Klas Adolf;* f. 1825 29/6; f. d. kapten vid Skaraborgs regemente; † 1900 i oktober i Sköfde.

Bäckström, *Karl;* teknolog; † 1900 5/11, 22 år, 11 mån. och 27 dagar gammal, e. moder och systrar.

Bäckström, *Ludvig;* byggmästare; † 1900 22/6 i Stockholm, 41 år, 6 mån. och 6 dagar gammal, e. moder och syskon.

Bäfwerfeldt, *Elin Karolina;* se *Lundgren.*

Bökelund, *Johan Emil;* f. d. kassör vid Kalmar enskilda banks hufvudkontor; † 1900 23/5 i Kalmar, 74 år gammal.

Bökman, *Gudmund Olof;* f. 1827; f. d. häradsskrifvare i Södra Vadsbo fögderi i Skaraborgs län; † 1900 i februari på sin egendom Sjöhaga i Bergs socken i Skaraborgs län.

Börjesson, *Agnes Fredrika;* f. 1827 1/5 i Uppsala, ledamot af akademien för de fria konsterna; † 1900 26/1 i Alassio.

Börjesson, *Johan Edvard;* godsägare; † 1900 18/7 på Vägeryr, 64 år gammal, e. änka, född *Lovisa Eugenia Kordelia Adelaïde Levin,* barn och barnbarn.

Calissendorff, *Anders Kristoffer;* f. d. handlande i Visby: † 1900 25/12 i Slite i Othems socken i Gotlands län, 83 år gammal.

Camitz, *Augusta Appolonia Aimée,* f. 1821 12/7, † 1900 20/7.

Carlberg, *Adolf Viktor;* bergsingeniör; † 1900 26/1 i Stockholm, 48 år gammal.

Carlberg, *Erik;* f. 1825 5/5; kommissionär: † 1900 13/12 i Stockholm, e. barn, sonhustru och barnbarn.

Carlborg, *Fredrik Daniel;* f. 1834 4/9; häradshöfding i Norrvikens domsaga; † 1900 1/3 i Strömstad, e. änka i 2.a giftet, född *Hedvig Sofia Mary Koch,* barn och syskon; begrafven i Strömstad.

Carleson, *Adolf Fredrik;* f. 1835 25/6; f. d. kryddkramhandlare; † 1900 6/7 i Stockholm, e. änka, född *Josefina Johansson* och barn.

Carlheim-Gyllensköld, *Viktor Mauritz;* f. 1822 13/3, † 1900 2/3.

Carlson, *Emma Kristina Mathilda;* se *Torelius.*

Carlson, *Gustaf Viktor;* f. d. grosshandlare; † 1900 10/8 i Stockholm, 69 år gammal.

Carlsson, *Adolf;* trädgårdsmästare; † 1900 5/9 i Falun, 50 år, 9 mån. och 27 dagar gammal, e. änka, *Augusta Carlsson*, och sex barn.

Carlsson, *Anders Gustaf;* † 1900 15/4, 55 år, 9 mån. och 8 dagar gammal, e. änka, född *Maria Ekström*, barn och syskon.

Carlsson, *Anton Ludvig;* f. 1829 31/10; grosshandlare; † 1900 3/3 i Stockholm, e. barn och barnbarn: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Carlsson, *F. O.;* källarmästare; † 1900 25/10 i Ystad, 29 1/2 år gammal.

Carlsson, *Johannes;* tulluppsyningsman; † 1900 4/7 i Stockholm, 81 år, 9 mån. och 28 dagar gammal, e. änka, född *Johanna Wässman*, barn och barnbarn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Carlström, *Fredrik Adolf;* f. 1834 3/7; grosshandlare: intendent vid sällskapet »Pro Patria»; † 1900 31/1 i Stockholm, e. barn, systrar och svärmoder; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Carlström, *Karl Anshelm;* f. 1835 9/7; disponent; f. d. veterinärläkare; † 1900 4/10 i Norrtälje. e. änka, född *Edla Lundman* och syskon.

Carlström, *Karl August*; flaggskeppare i K. Flottans reserv; † 1900 23/7 i Karlskrona, 76 år gammal, e. änka, född *Bohman*.

Carlström, *Karl Petter;* f. d. skomakaremästare; † 1900 8/4 i Stockholm, 87 år, 8 mån. och 12 dagar gammal, e. barn och barnbarn.

Carlsund, *Amanda Matilda:* f. 1823 3/2 i Varberg; änka 1884 efter ingeniören *Otto Edvard Carlsund;* † 1900 22/2 i Stockholm.

Cavallin, *Emelia;* f. *Gleerup;* änka efter teol. doktor *Sevrin Cavallin;* † 1900 31/1 i Lund, e. två söner och två döttrar.

Cederberg, *Karl Johan Reinhold;* f. 1834 14/5; f. d. häradsskrifvare i Vaxholms fögderi i Stockholms län: † 1900 15/8 i Östhammar, e. änka, född *Rosa Héro*, barn barnbarn och syskon.

Cedergren, *Betty;* se *Linderoth*.

Cederlund, *Adolf Kristian Valentin;* f. 1850 12/9 på Gotland; sjökapten; † 1900 15/1 i Stockholm, e. änka, född *Elvine Thorvaldsen*, och barn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Cederqvist, *August;* ägare och utgifvare af Göteborgstidningen »Förposten»; † 1900 13/11 i Göteborg, 53 år gammal, e. änka.

Cederschiöld, *Henrik Samuel;* f. 1824 25/11, † 1900 15/5.

Cederström, *Augusta Maria Charlotta;* se *Årmann*.

Cederström, *Beda Karolina;* f. 1839 22/5, † 1900 4/1.

Cederström, *Carl Gustaf;* f. 1830 16/9, † 1900 5/7.

Cederström, *Klas Henrik;* f. 1833 31/10, † 1900 22/9.

von Cederwald, *Emma Aurora Pauline;* f. 1825 27/1, † 1900 21/2.

Charpentier, *Oscar Fredrik Vilhelm;* f. 1856 17/1, † 1900 6/4.

Christiansson, *Johan Adolf;* f. 1825 27/4 i Tystberga socken i Södermanlands län; prost, kyrkoherde i Östra Vingåkers församling af Strängnäs stift; † 1900 4/10; begrafven på Ö. Vingåkers kyrkogård.

Christiernin, *Karl Leonard;* f 1839 24/11 i Borås; baningeniör; kapten; † 1900 24/1 vid Kils station, e. änka, född *Maria Erikson*, och son.

af Christiernin, *Augusta Appolonia Aimée;* se *Camitz*.

Claesson, *Johannes;* f. 1839; kollega vid Varbergs allmänna läroverk; fil. kand.; † 1900 1/10 i Varberg, e. änka och två barn.

Colliander, *Johan Erland;* f. 1829: f. d. kronolänsman i Bäckebo, Ryssby och Åby socknar i Kalmar län; † 1900 21/5 i Muggetorp, e. barn och barnbarn.

Collin, *Karl;* f. 1830 6/6, † 1900 8/9.

Collin, *Karl Gustaf;* optiker; † 1900 19/11 i Stockholm, 70 år, 8 mån. och 17 dagar gammal, e. änka, född *Emma Lundeqvist*, och dotter; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Corin, *Fredrik Alexander;* bokhållare vid Västerbottens läns sparbank; † 1900 18/4 i Umeå, 51 1/2 år gammal, e. moder och syskon.

Cornelius, *J.;* f. d. direktör för Sulitälma grufvor; † 1900 28/5 i Kristiania.

Creutz, *Oskar;* f. d. löjtnant; † 1900 25/1, 73 år gammal, e. änka, född *Matilda Leufvenmark* två döttrar och svåger; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Creutz, *S. O.;* orgelbyggare: † 1900 1/4 i Husby-Oppunda klockaregård i Södermanlands län, 57 år gammal.

Croneborg, *Sophie;* f. 1835 24/10, † 1900 30/9.

Gronhielm till Flosta, *Karolina Matilda;* f. 1868, † 1900 29/3.

Cronstedt till Fullerö, *Hedvig Sofia;* se *Wennerberg.*

Cullberg, *Tor Hjalmar;* godsägare; † 1900 17/12 på Gagersvik i Törnsfalls socken i Kalmar län, 70 år gammal, e. änka, född *Trysén*, fosterbarn och bröder.

Curman, *Adolf Napoleon;* f. 1807 22/11 i Gällstad i Sjögestads socken i Östergötlands län, borgmästare i Skeninge; † 1900 19/10 i Skeninge, e. flera barn: begrafven i familjegrafven å Skeninge kyrkogård.

S:t Cyr, *Pontus Harald Lorentzson;* f. 1864 13/9 i Holms socken i Älfsborgs län; postexpeditör; † 1900 3/4 i Mellerud e. änka, född *Gerda Inez Larsson*, fader och syskon.

Dahl, *Anton Edvard;* f. 1834 3/5 i Göteborg: ingeniör vid Vilhelmsbergs mekaniska verkstad; † 1900 21/3 i Göteborg, e. syskon och syskonbarn.

Dahl, *Axel Rudolf;* f. 1840 13/9; f. d. bokhandlare; † 1900 29/3 i Stockholm, e. syskon.

Dahl, *Bror Karl;* f. på Öland; verkmästare vid Gamlebo aktiebolag i Norrköping; † 1900 8/8 i Norrköping, nära 42 år gammal, e. änka, född *Östling*, en son och en dotter.

Dahl, *Karl Gustaf;* f. 1837 9/9 i Gellivare; e. o. landskanslist; † 1900 21/2 i Luleå, e. änka, född *Sundberg*, fosterdotter och syskon.

Dahlberg, *Gustaf Adolf;* f. 1841 14/10; läderhandlare; † 1900 30/3, e. änka, född *Emmy Malmström* och styfson.

Dahlfelt, *Ebba Sofia Lovisa;* se *Strömberg.*

Dahlfelt, *Emilie;* se *Sörensson.*

Dahlgren, *Johan Valdemar;* f. i Stockholm; f. d. verkmästare; † 1900 2/6 i Stockholm, 50 år gammal, e. änka, född *Therése Söderström*, och barn.

Dahlgren, *Karl Fritiof;* direktör; † 1900 27/10 i Stockholm, 32 år, 8 mån. och 9 dagar gammal, e. änka, född *Hilma Alexanderson*, barn, fader, svärföräldrar, bröder och syster; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Dahlgren, *Ulrika Magdalena;* f. 1818 18/4, † 1900 12/8.

Dahlman, *Karl Edvard;* f. 1828 3/11 i Värmland: kartograf; † 1900 21/10 i Stockholm, e. änka född *Hanna Tingvall*, barn, barnbarn och syster.

Dahlqvist, *Sofie Karoline;* se *Montgomery.*

Dahlstedt, *Karl Viktor;* f. 1850 30/5; handlande: † 1900 2/2 i Gäfle, e. änka född *Jenny Andersson*, två barn och broder.

Danckwardt, *Julie;* se Lilliecreutz.

Danielsson, *E. T. V.;* grosshandlare; † 1900 20/11 i Stockholm, 84 år gammal, e. barn och barnbarn.

Danielsson, *Johan Benediktus Teodor;* f. 1847 10/4 i Glimåkra socken i Kristianstads län; apotekare; † 1900 14/4 i Torshälla.

Danius, *A.;* ingeniör; † 1900 i oktober i Malmö, 65 år gammal.

Davidson, *Klas Leonard;* specerihandlande; † 1900 24/7 i Ljungskile, 48 år och 14 dagar gammal, e. bröder, syster och systerbarn.

Dehlén, *Lars Viktor;* f. 1848 26/5; kassör; † 1900 30/7 på Bränningeberg vid Skara, e. änka, två söner, styfmoder och syskon.

Dickson, *Eleonore;* f. *Willerding* 1821, änka efter grosshandlaren *James Dickson*, † 1900 9/4 i Göteborg, e. barn och barnbarn; begrafven i Dicksonska familjegrafven å Örgryte gamla begrafningsplats.

Domeij, *Tyko;* sjökapten; † 1900 4/10 på Teg vid Umeå, 60 1/2 år gammal, e. änka och två döttrar.

Douglas, *Louise Katarina;* f. 1826 3/3, † 1900 1/1.

Drakenhielm, *Ebba Elisabet Ingeborg Petronella;* se *Oldenburg.*

Dreilick, *Johan Otto Rudolf;* f. 1840 24/1 i Helsingborg; ingeniör; † 1900 20/11 i Göteborg, e. änka, född *Wennerberg*, och syskon.

Dryselius, *Viktor Amand. Emanuel;* f. 1827 7/7 i Virestads socken i Kronobergs län; sjökapten; † 1900 24/12 i Gäfle. e. änka, född *Edla Åkerson*, och barn,

Dufva, *Harald Gabriel;* f. 1855 3/11; f. d. innehafvare af nysilfverfirman A. G. Dufva i Stockholm; † 1900 28/11 i Södertälje, e. änka, född *Jonsson*, broder och brorsbarn.

Durling, *Adolf Julius Uno;* f. 1853 29/3; f. d. sjökapten; disponent; † 1900 15/4, e. moder och syskon: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Dyberg, *Elof Konrad Leopold;* f. 1842; dansk vice konsul i Ängelholm; † 1900 13/8 i Ängelholm: begraf-ven i Ängelholm.

Dymling, *Otto Hartvig;* f. 1815 29/4 i Göteborg; handlande; † 1900 12/1 i Vänersborg, e. änka, född *Therése Aggrell*, barn, barnbarn och syster.

von Döbeln, *Filip Johan Vilhelm;* f. 1872 15/3, † 1900 9/3.

von Döbeln, *Johan Jakob Casimir;* f. 1835 25/4, † 1900 2/6.

Eckert, *Joel Edvard;* ingeniör; † 1900 i juli i Pompton i New Jersey i Nordamerika, 26 år gammal, e. fader och syskon.

Eckerström, *Karl Viktor;* f. 1827 15/11 i Västerås; f. d. apotekare; † 1900 i april i Malmö e. änka, född *Klara Augusta Segerstén;* begrafven å nya begrafningsplatsen vid Malmö.

Edelstam, *Ernst August;* f. 1837 6/8, † 1900 24/1.

Edelsvärd, *Helena Jonasdotter;* f. 1824 21/2, † 1900 21/8.

Edgren, *Anders Rudolf;* f. 1839 5/12 på Magnibyn i Gillberga socken i Värmlands län; sjökapten; † 1900 2/12 i Arvika, e. änka, född *Edla Hulda Sophia Hjärne,* och två söner.

Edgren, *Teodor;* f. 1850 14/1; disponent för Berlingska tryckeri- och stilgjutareaktiebolaget i Lund; † 1900 5/2 i Lund, e. syskon.

Edman, *Hilda;* se *Fries.*

Efverlund, *Hans;* f. 1854 i Tryde socken i Kristianstads län; lärare vid Malmö Pildammsskola; † 1900 22/3 i Malmö, e. änka, född *Nyberg,* och flera barn.

Egnell, *Karl Fredrik Vilhelm;* f. 1828; hotellägare; † 1900 28/8 i Norsholm, e. änka född *Charlotta Bernhardina Johnson.*

Ehinger, *Sigurd Fritiof;* f. 1830 i Visby; f. d. disponent; † 1900 24/10 i Sundsvall, e. änka, född *Karolina Nordberg,* och barn.

Ehrenborg, *Disa Götilda;* f. 1826 21/6, † 1900 26/4.

Ehrenborgh, *Charlotta Eleonora Emerentia;* f. 1834 19/10, † 1900 2/10.

Ehrengranat, *Anna Ulrika Sofie;* f. 1840 27/9, † 1900 22/6.

Ehrengranat, *August Rudolf;* f. 1825 11/6, † 1900 22/4.

Ehrengranat, *Lars Casimir Albrekt;* f. 1822 15/4; godsägare; † 1900 30/11 på Lilleskog, e. änka, född *Marie Elisabet Prytz.*

Ehrengranat, *Sophia Aurora;* se *Almqvist.*

Ehrengren, *Lars Reinhold;* f. 1828; f. d. assistent vid Hudiksvalls telegrafstation; † 1900 17/10 i Hudiksvall, 72 år gammal.

von Ehrenheim, *Justina Viktoria Sofia;* se *Grundström.*

Ehrenholm, *Erik Emanuel;* f. 1830 21/7 i Hvarfs socken i Skaraborgs län; f. d. postkontrollör i Stockholm; † 1900 3/5 i Stockholm, e. änka, född *Fanny Maria von Halle,* och barn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Ehrlin, *Johan Konrad;* f. 1837 24/11 i Stockholm, grosshandlare; † 1900 12/6 i Stockholm, e. änka, född *Charlotte Brolin,* och syster; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Ejderman, *Ulrika Elisabet;* Se *Braunerhielm.*

Ekberg, *Johan Magnus;* f. 1836; prost; kyrkoherde i Örgryte församling af Göteborgs stift; † 1900 25/12.

Ekblad, *Arvid Erik;* f. d. förrådsförvaltare vid Gäfle—Dala järnvägs norra station; † 1900 29/11 i Gäfle, 59 år, 6 mån. och 1 dag gammal, e. änka, född *Ida Ekblad,* moder, broder och svägerskor.

Ekbäck, *Elam;* f. 1845; kronolänsman i Råneå distrikt i Norrbottens län; † 1900 27/1, e. änka född *Nygren,* och broder.

Ekelund, *Axel Konstantin;* f. d. inspektor; † 1900 17/5 i Stockholm, e. änka, född *Hulda Ljungberg,* och barn.

Ekelund, *Erika Sofia;* se *Waldenström.*

Ekelund, *K. H.;* redaktör för »Skånes missionsblad»; † 1900 i november i Ängelholm.

Ekenberg, *Augusta Karolina;* f. *Norell,* † 1900 20/6 i Södertälje, 79 år, 8 mån. och 19 dagar gammal, e. make *Johan Ekenberg,* dotterdotter och måg.

Ekenstam, *Berta Eleonora Sofia;* f. *Ekenstam,* 1840 4/5; † 1900 31/12 på Hösterum i Mogata socken i Östergötlands län, e. make, kaptenen *Carl Adolf Vilhelm Ekenstam,* styfson och styfsons barn.

Ekermann, *Rudolf;* f. 1850; bokhållare i Skandinaviska Kreditaktiebolaget; † 1900 11/9 i Göteborg, e. änka, född *Ida Sterner,* tio barn och moder.

Ekerot, *Karl Johan;* f. d. godsägare; † 1900 15/2 i Kalmar, 79 år gammal.

Ekfelt, *Clara Viktoria;* f. 1821 2/10, † 1900 24/7.

Eklund, *Botilda Elisabet;* f. *Sjöström* 1821 i Lund; änka 1859 efter kyrkoherden i Igelösa församling af Lunds stift *Per Eklund;* † 1900 7/12 i Lund, e. barn, barnbarn och barnbarnsbarn; begrafven å Igelösa kyrkogård.

Eklund, *Brigitta Margareta;* f. *Utterström;* änka efter tullkontrollören *K. P. Eklund;* † 1900 20/12 i Stockholm, 92 år gammal, e. dotter, måg och barnbarn.

Ekman, *Jakob Emil;* f. 1815 5/2, † 1900 21/2.

Ekman, *Katarina Charlotta;* f. *Rydberg;* änka 1855 efter kyrkoherden i Skogs församling af ärkestiftet *Lars Ekman;* † 1900 20/2 i Stockholm, 95 år och 1 dag gammal, e. barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Ekman, *Klas Oskar Emil;* f. 1860 2/3; kapten vid Första Göta artilleriregemente; † 1900 18/6, e. änka, född *Alice Sinclair*, barn, moder, svärmoder och syskon.

Ekman, *J. E.;* handlande; † 1900 25/8 i Torekow.

Ekman, *Vilhelm Ferdinand;* f. 1823 23/10 i Uppsala; bankkassör; † 1900 30/6 i Uppsala; begrafven å Uppsala kyrkogård.

Ekstrand, *Axel;* f. 1817 13/9; f. d. kronouppbördskommissarie; † 1900 11/10 i Stockholm, e. barnbarn och sonhustru; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Ekstrand, *Hedvig Sofia Charlotta;* se *Ahnfelt.*

Ekström, *Fredrika Eugenia;* se *Lovén.*

Ekström, *Johan August;* f. 1853 7/10; slaktaremästare; † 1900 14/12 på Segers Minne i Huddinge socken i Stockholms län, e. änka född *Anna Lovisa Andersson*, styfbarn, moder och bröder.

Ekström, *Otto Ferdinand Bogislaus;* f. i Stockholm; köpman; † 1900 25/7 i Hamburg, 38 år gammal.

Elfman, *Kristina Lovisa;* f. *Brisman;* änka 1886 efter kyrkoherden i Vartofta-Åsaka församling af Skara stift *Johan Adam Elfman;* † 1900 14/12 på Kristinelund i nämnda socken, e. barn.

Elfstrand, *Per Gustaf;* grosshandlare i Gäfle; † 1900 17/9 i Gäfle, 65 år gammal, e. tre systrar.

Elfvin, *C. J.;* f. d. kopparslagaremästare; † 1900 7/3 i Uppsala, 84 år gammal.

Elfwing, *Henrik;* f. 1826 22/4 i Kalmar; ingeniör; † 1900 31/7 i Arizona i Nordamerika, e. änka, född *Edla Magnét*, barn, barnbarn och broder.

Elgenstierna, *Kristina Agneta Charlotta;* se *Grewesmühl.*

Eliasson, *Anders;* f. 1844 17/4 i Kils socken i Värmlands län; lasarettsläkare i Ystad; † 1900 7/9 i Ystad, e. änka, född *Ida Erlandsson*, och syskon.

Enander, *Lars Johan;* f. 1828 12/5 i Ljushults socken i Älfsborgs län; f. d. medarbetare i »Stockholms Dagblad»; † 1900 26/7 i Malmköping.

Enander, *Samuel;* f. 1821; egendomsägare; † 1900 7/12 i Stockholm; begrafven å Adolf Fredriks kyrkogård i Stockholm.

Enander, *Villgott Julius Leonard;* f. 1850 20/1; telegrafkommissarie i Eskilstuna; † 1900 26/10 i Eskilstuna, e. änka, fem barn och syskon.

Enderberg, *August Nikolaus;* f. 1850 5/7 i Hogrän på Gotland; musiklärare vid Hudiksvalls allmänna läroverk; † 1900 25/8 i Hudiksvall, e. änka, *Elisabeth Vilhelmina Lucia Hellman*, och fader.

Eneman, *Karl Johan Sixten;* f. i Örebro; f. d. bruksdisponent; † 1900 9/11 i Stockholm, 72 år gammal, e. dotter.

Enequist, *Karl Evald;* arkitekt; † 1900 20/8 i Stockholm, 37 år och 11 mån. gammal, e. moder och tre bröder; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Eneroth, *Karl Viktor;* f. 1853 27/4; hemmansägare; landstingsman; † 1900 8/12 i Enköping, e. änka, född *Hilda Carlson*, och son.

Engblom, *Frans Georg;* typograf; † 1900 22/6 i Stockholm, 70 år och 1 mån. gammal, e. änka, född *Carolina Wallmark.*

Engebladh, *J. L.;* lärare vid Karlskrona folkskola; † 1900 18/6 i Karlskrona, 53 år gammal.

von Engeström, *Rickard Alexander Oskar;* f. 1814 31/12, † 1900 14/2.

Englund, *Amelie Virginia Ellida;* f. *Möller;* änka efter revisor *A. G. Englund;* † 1900 2/7 på Torsberg på Lidingön, 72 år och 7 mån. gammal, e. barn, barnbarn, barnbarnsbarn och syster; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Engström, *Harald Leonard;* målarmästare; † 1900 28/8 i Stockholm, 61 år och 10 mån. gammal, e. barn, moder, syskon och sonhustru.

Engström, *Johan Gustaf;* f. 1817; f. d. rådman i Oskarshamn; † 1900 4/3 i Oskarshamn.

Engström, *Per Johan;* f. 1844 7/12 i Örebro; f. d. folkskollärare; † 1900 20/10 i Stockholm, e. änka och barn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Engzell, *Jonas Petrus;* f. i Fagerhults socken i Kalmar län; f. d. missionär; † 1900 25/1 i Kungsör, 90 år gammal, e. änka, två döttrar, måg och två bröder.

Enström, *Adolf Robert;* f. d. läroverksadjunkt; † 1900 11/4 i Uppsala, 72 år gammal.

Erdtman, *Laura Gustafva Katarina;* f. *Roos till Hjelmsäter* 1832 8/2, † 1900 30/11 i Fornåsa prästgård i Öster-

götlands län, e. barn, sonhustru och barnbarn.

Ericson, *August Alfred;* f. 1845 18/11 i Åkers socken i Södermanlands län; komminister i Maria förs. Sthlm; † 1900 23/11 i Stockholm, e. änka, född *Sundin*, och sju barn; begrafven å Åkers kyrkogård.

Ericson, *Fanny Matilda;* se *Remahl.*

Ericson, *Gustaf;* sjökapten; † 1900 i januari i Göteborg, 34½ år gammal.

Ericson, *Gustaf;* f. 1847 5/2; godsägare; † 1900 18/7 på Säby i Västmanland, e. änka, född *Matilda Lundius*, son fader, syster och broder.

Ericson, *Karl Agaton;* ingeniör; † 1900 15/10 i Örebro, 35 år gammal, e. moder och systrar.

Ericson, *Nils Verner;* f. 1838 9/12, † 1900 8/3.

Ericsson, *Andreas;* f. 1826 i Roasjö socken i Älfsborgs län; landtbrukare; f. d. landstingsman; † 1900 5/11 å Roasjö Stom i Älfsborgs län, e. änka, syskon och syskonbarn.

Ericsson, *Erik;* f. 1832 5/5; järnhandlare; † 1900 21/12, e. änka, *Charlotte Ericsson*, och dotter.

Ericsson, *Knut Viktor;* sadelmakare; † 1900 10/7, 51 år, 6 mån. och 6 dagar gammal, e. syster.

Erikson, *Benkt;* rentier; † 1900 10/2 i Kristinehamn, 77 år gammal.

Erikson, *Olof Adolf;* f. 1834 19/9 på Klaxås i Frykeruds socken i Värmlands län; f. d. stadsläkare i Lindesberg; med. licentiat; † 1900 17/9 i Lindesberg.

Eriksson, *Erik;* bruksägare; † 1900 31/3 å Skrikarhyttan i Vikers kapellförsamling af Västerås stift, 60 år och 7 mån. gammal, e. broder och svägerska.

Eriksson, *Ida Serafia Justina;* se *von Sydow.*

Eriksson, *Leopold;* f. d. grosshandlare; † 1900 17/7 i Stockholm, 73 år gammal.

Eriksson, *Nils;* handlande; † 1900 9/5 i Elfkarhed i Alfta socken i Gäfleborgs län, 51 år, 5 mån. och 17 dagar gammal, e. änka, född *Karin Hansson*, och dotter.

Ersson, *Bälter Sven;* f. 1825 i Mora; f. d. riksdagsman; † 1900 20/6 i Mora, e. änka, född *Anna Hallvarsdotter.*

von Essen, *Anne-Charlotte;* se *Posse.*

Essén, *Matilda;* f. *Stiberg;* änkefru; † 1900 28/7 i Stockholm, 81 år, 3 mån. och 14 dagar gammal.

Ewerlöf, *C. B.;* kamrerare; † 1900 i januari i Landskrona, 65 år gammal.

Everström, *Oskar;* notarie; † 1900 5/7 i Falun, 77 år gammal.

Fagerström, *Per Samuel;* f. d. bruksinspektor; † 1900 18/8, 68 år gammal, e. barn.

Fahlberg, *Per Erik;* f. 1852 18/5 i Bergslagen; ingeniör; † 1900 13/10 i Nyköping, e. fader och syskon.

Fahlgren, *Karl Alfred;* f. 1832 27/7 i Gäfle; grosshandlare; † 1900 6/8 på Karlsborg vid Södertälje, e. änka, född *Betty Forssberger*, och son.

Fahlstedt, *Karl Albert;* f. 1848 15/9 i Stockholm; svensk-norsk konsul i Sidney; † 1900 28/8 i Stockholm, e. änka, född *Cecilia Carrington;* begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Falck, *Knut;* f. 1832 6/9; f. d. kapten vid Kalmar regemente; † 1900 29/1 i Stockholm, e. änka; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Falk, *Karl Hjalmar;* f. 1865 19/9; vice auditör vid Värmlands fältjägarekår; † 1900 4/1 i Karlstad, e. moder, trolofvad och syskon.

Falkenberg till Trystorp, *Alfhild Augusta;* f. 1830 10/6, † 1900 14/10.

Falkenberg till Trystorp, *Bror Henrik;* f. 1835 22/11, † 1900 10/3.

Falkenberg till Trystorp, *Melker Gustaf Volmar;* f. 1823 16/1, † 1900 25/2.

Fehman, *Lucia Sofia Amalia;* se *Andrén.*

Ferner, *G.;* lasarettssyssloman i Sundsvall; † 1900 19/7 i Sundsvall, 50 år gammal.

Fernquist, *Frans Fredrik;* f. i Gäfle; urfabrikör; † 1900 10/12 i Hudiksvall, 48 år gammal, e. änka, född *Brita Wall*, och barn.

Feyth, *Peter Johan;* f. 1825 26/4 i Drammen i Norge; f. d. målaremästare; † 1900 14/4 i Stockholm, e. barn och barnbarn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

von Fieandt, *Otto Hjalmar;* f. 1875 28/12, † 1900 13/7.

Fineid, *Helga Aurora Katarina;* f. *Zengerlein* 1819 2/8, † 1900 18/10.

Fischer, *Axel August Alexander;* f. 1857 12/11 i Ystad; handelsresande; † 1900 24/2 i Stockholm, e. änka, född *Adèle Tammelander*, barn och syskon.

Flammén, *Erik Anton;* f. d. folkskolelärare; klockare och organist i Öfverenhörna socken i Södermanlands län; † 1900 i december, 66 år gammal, e. änka, tre barn och syskon.

Flammén, *Konstantin;* f. 1839; stadsfiskal i Lindesberg; † 1900 14/2.

Florell, *Johan Magnus;* f. 1844 12/7 i Larfs socken i Skaraborgs län; rektor

vid Uddevalla lägre allmänna läroverk; † 1900 10/5 i Uddevalla, e. änka, född *Ingeborg Maria Sofia Sandegren*, en son och två döttrar.

Florman, *Johan Gustaf Mauritz;* f. 1831 1/9, † 1900 11/4.

Florman, *Karl Magnus;* f. 1826 28/8; vice häradshöfding; f. d. auditör vid Helsinge regemente; † 1900 29/9 i Gäfle, e. änka, född *Natalia Bratt*, och moder.

Flyborg, *Gustaf Gottfrid;* f. 1830 2/1 i Helsingborg; kyrkoherde i Torrlösa och Norra Skreflinge församlingar af Lunds stift; fil. doktor; † 1900 28/3, e. änka, född *Ingeborg Ekekrantz*, barn och barnbarn; begrafven å Torrlösa kyrkogård.

Flygarsson, *Maria Teresia;* se *Björkman.*

Fogelberg, *Sven;* orgelbyggare; † 1900 9/8 i Lund, öfver 82 år gammal, e. änka.

Fogelin, *Johan Alfred;* cigarrhandlare; † 1900 12/7 i Hudiksvall, 45 år, 3 mån. och 29 dagar gammal, e. änka, född *Maria Sandberg*, och barn.

Fornmark, *Syster Henrietta Matilda;* f. *Moberg* 1832 12/6; änka 1862 efter med. och fil. doktorn *Robert Fornmark;* † 1900 27/6 i Stockholm, e. barn, sonhustru, barnbarn, moder och syskon.

Forsberg, *Anders Johan;* musiklärare och organist; † 1900 1/4 i Stockholm, 59 år och 28 dagar gammal; e. änka, född *Matilda Bellström*, och son.

Forsberg, *G.;* f. i Kvidinge socken i Kristianstads län 1870, pastor i svenska lutherska Elimsförsamlingen i Pullman; † 1900 i juni.

Forsberg, *K. G.;* grosshandlare; † 1900 31/12 i Valdemarsvik, 64 år gammal.

Forsberg, *Maria Gustafva;* se *Pettersson.*

Forsell, *Amelie;* f. d. lärarinna vid Borås läroverk för flickor; † 1900 2/4 i Borås.

Forssberg, *Gustaf Alfred;* f. 1835 15/2 i Ringkarleby socken i Örebro län; handlande; † 1900 7/11 i Örebro, e. syster.

Forssell, *Per;* byggmästare; † 1900 2/4 i Hjo, 68 år gammal, e. en son och syskon.

Forssén, *Alma Emelia Amalia;* se *Larsson.*

Forsslind, *Johan Ferdinand;* f. 1858 16/9; handlande; † 1900 7/6 i Stockholm, e. änka, född *Lotten Nylund*, dotter, syster och svärmoder; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Forsslund, *Vilhelm;* f. 1823 19/11 i Stockholm; tjänsteman vid Gustafsbergs porslinsfabrik; † 1900 3/5 å Gustafsberg, e. svåger, svägerska och systerbarn; begrafven å Gustafsbergs kyrkogård.

Forströmsson, *Kristina Elisabet;* se *Schildt.*

Franc, *Sofie Juliana Henrietta Katarina;* f. 1821 21/2, † 1900 24/6.

Francke, *Olena;* f. *Hallberg;* änka efter grosshandlaren *Francke;* † 1900 17/6 i Stockholm, 73 år gammal, e. söner, sonhustrur och barnbarn.

Franzén, *Olof;* f. d. kyrkovärd; † 1900 25/2 i Gammelgarns socken i Gotlands län, 81 år gammal.

Fredholm, *Elias Gustaf;* f. 1828 15/11; organist; f. d. ledamot af riksdagens andra kammare; † 1900 16/2 i Salebys socken i Skaraborgs län, e. tio barn.

Fredlund, *Johan Fredrik;* bagaremästare; † 1900 1/6 i Stockholm, 74 år gammal, e. änka och barn.

Freidenfelt, *Ture Fredrik Reinhold;* f. 1816 18/12, † 1900 10/3.

Frendin, *Johan Viktor;* f. 1833 16/12 på Frändesta gård i Helgesta socken i Södermanlands län; f. d. fanjunkare vid Södermanlands regemente; † 1900 18/8 i Malmköping, e. två barn; begrafven å Lilla Malma kyrkogård i nämnda län.

Freudenthal, *Leornard Elis;* f. 1833; t. f. landsfiskal; † 1900 8/10 vid Jättorp i Stora Malms socken i Södermanlands län, e. änka *Hedda Freudenthal*, och fosterdotter.

Friberg, *Frans Johan Albert;* f. 1849 24/4; trädgårdsmästare; † 1900 26/7 i Stockholm, e. änka, född *Paulina Klutas*, barn, moder och syskon.

Friberg, *Karl Robert;* f. 1839 10/6, † 1900 21/3.

Fridén, *Per Nikolaus;* f. 1815 7/1 i Björsäters socken i Östergötlands län; apotekare; † 1900 5/2 i Trosa, e. änka i 3. giftet, född *Edla Nylén*, barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Fridholm, *Justus;* f. i Norrköping; f. d. skomakaremästare; † 1900 17/4 i Stockholm, 92 år, 3 mån. och 17 dag. gammal, e. barn och barnbarn.

Fries, *Ellen;* f. 1855 23/9 på Rödsle i Törnsfalls socken i Kalmar län; fil. doktor; studierektor vid Åhlinska flickskolan; † 1900 31/3 i Stockholm, e. föräldrar; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Fries, *Hilda;* f. *Edman* 1831; † 1900 7/4 i Stockholm, e. make, expeditions-

sekreteraren *Lars Ludvig Fries*; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Friman, *John O.*; ombudsman; † 1900 1/3 i Göteborg, 77 år gammal.

Frisch, *Emil Mauritz*; f. 1836 19/1; f. d. telegrafkommissarie, † 1900 2/12, e. dotter, broder och brorsbarn.

Fritsch, *Kristian Vilhelm Edvard*; f. 1837 21/6, † 1900 3/1.

Frode, *Anton Birger*; klensmedsmästare; † 1900 26/11 i Stockholm, 82 år gammal, e. änka, född *Karolina Jönsson*, barn och barnbarn.

Fromén, *Georg Vilhelm Nathanael*; underlöjtnant i flottans reserv; sjökapten: † 1900 24/1 vid stormningen af Spionkop i Natal, nära 30 år gammal, e. föräldrar och syskon.

Frunck, *Karl Adam*; f. 1872: ingeniör; † 1900 18/4 i Amerika, e. änka, föräldrar och syskon.

Fryklind, *David Elis Nilsson*; ingeniör: † 1900 20/7 på Karlslund i Stora Kils socken i Värmlands län, 42 år gammal, e. syskon.

Fryxell, *Olof*; f. 1806 24/9 på Edsleskogs prästgård i Älfsborgs län; kyrkoherde i Örs församling; hofpredikant; teol. doktor; fil. jubeldoktor; † 1900 9/4 i Örs prostgård, e. en son: begrafven i Tideströmska familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Frölich, *Johan August*; f. 1811 11/10, † 1900 28/2.

Fürst, *Manfred*: f. 1829 30/6 i Karlskrona: öfverfältläkare vid K. Flottan: med. lic. † 1900 4/1 i Karlskrona, e. barn.

Fåhræus, *Eskil Sanno*; f. 1817 14/9 på Gotland: f. d. handelsbokhållare; † 1900 3/3 i Göteborg, e. barn och barnbarn.

Gabrielsson, *Klas Gabriel*; f. 1845 9/7 i Borås: postkontrollör: † 1900 7/5 i Göteborg, e. änka, född *Emilie Charlotta Elisabet Bogren*, och dotter.

Gallander, *Frans Mauritz*; f. 1825 2/5 i Bergs socken i Skaraborgs län; f. d. kronofogde i Sköfde fögderi i nämnda län: † 1900 5/4 i Jönköping, e. änka, född *Selma Rosell*, barn och barnbarn.

Gardell, *Karl Vilhelm*; f. 1828 3/12 i Visby; direktör i Gotlands hypoteksförening; f. d. landbruksföreståndare; † 1900 1/1 i Stensta i Endre socken i Gotlands län.

Geijer, *Herman*; drätselkamrerare; † 1900 24/4 i Kalmar, 59 år gammal, e. änka och en son.

Geijer, *Karl Axel*; f. 1833 18/7; grosshandlare; † 1900 24/3 i Kristiania, e. änka, född *Anna Maria Bromander*, och moder.

af Geijerstam, *Eugenia Sofia Hortence*: f. 1864 21/7, † 1900 3/5.

Genberg, *Anders*; f. 1826 17/4 å Frösön: f. d. kronolänsman i Bollnäs: † 1900 23/10 i Hudiksvall, e. barn och barnbarn.

Georgii, *Karl Hugo*; f. 1853 29/4: disponent för Umeå ångbryggeriaktiebolag: † 1900 20/3, e. änka, född *Emma Piehl*, tre söner och syskon.

Gernandt, *Herman Julius*; f. 1834: fabrikör: † 1900 30/1 i Stockholm, e. änka, född *Emma Elvira Gernandt*, barn och barnbarn.

Gernandt, *Kristian Laurentius*; f. 1855 11/7 i Stockholm: bokförläggare; † 1900 20/7 i Mörsil, e. änka, född *Emelie Gustafva Tinggren*, fyra barn, föräldrar, svärmoder och syskon; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

von Gertten, *Anders Hampus Adolf*: f. 1820 5/7, † 1900 18/8.

von Gertten, *Karolina Matilda Katarina*; se *Åkerman*.

Gertzén, *Emrik*: handlande: † 1900 17/10 i Borgholm, 48 år gammal, e. änka och tre barn.

Gibson, *Charles Gustaf*; f. 1850: † 1900 8/2 i Stockholm, e. moder och syskon.

Gidlöf, *M. A.*; sjökapten: † 1900 16/12 i Hammar i Ångermanland.

Giesman, *Cecilia*; † 1900 15/12 i Helsingborg, 93 år gammal, e. barn.

Gillberg, *Bror Ernst*; f. 1841 17/3 i Stockholm: cigarrfabrikör: † 1900 7/6 i Stockholm, e. änka, född *Anna Bergdahl*, barn, barnbarn och syskon.

Gilljam, *Josefina Augusta*; f. *Zetterstén* 1835 9/9 på Gränome i Stafby socken i Uppsala län, änka efter kyrkoherden *Karl Johan Larentius Gilljam*; † 1900 29/5 i Stockholm, e. barn.

Gillqvist, *A.*; handlande; † 1900 25/8, 65 år gammal.

Gisberg, *Maria*; se *von Törne*.

Gjerling, *Edvard Johan Leopold*; f. 1862 1/6, † 1900 4/2.

Gjers, *Samuel*; f. 1840 12/4 på Underås vid Göteborg; ingeniör; † 1900 10/9 i Arboga, e. änka, född *Kristina Qvistson*, systrar och svåger.

Glanzelius, *Fritiof Adrian*; disponent vid Karlsfors bruk; † 1900 3/9 på Karlsfors bruk, 26 år gammal, e. änka, födo *Hulda Gorschelnik*, moder och syskon.

Glas, *Per Wilhelm*; f. 1844 i Umeå: engelsk, spansk och dansk vice konsul

i Umeå; † 1900 6/10 i Ume, e. änka, född *Anna Matilda Forssell*, och barn.

Gleerup, *Emilia;* se *Cavallin.*

Godhe, *Per Anton;* musikdirektör; kantor och klockare i Kungsholms församling i Stockholm; † 1900 19/1 i Stockholm, 62 år gammal, e. änka, född *Sjölander*, barn och barnbarn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

von Goeben, *August G. R.;* † 1900 12/12 i Stockholm, 42 år gammal, e. änka, född *Lilly Finnström*, och barn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Gosling, *Augusta Sofia Vilhelmina Ida;* f. 1837 20/10, † 1900 25/8.

Gottschalk, *Lionel;* f 1840 6/7; f. d. grosshandlare; † 1900 5/11 i Stockholm, e. änka, född *Dorchen Wickert*, syskon, syskonbarn, svåger och svägerska; begrafven å mosaiska kyrkogården vid Stockholm.

Graf, *William;* f. 1823 i Hamburg; grosshandlare: † 1900 29/5 i Stockholm, e. änka, född *Franziska Katarina von Scriba*, barn, mågar och barnbarn.

Granath, *Sofie-Louise;* se *von Heijne.*

Granberg, *Karl Gustaf;* f. 1818 16/2 illiterat rådman i Eskilstuna; † 1900 13/6: i Eskilstuna, e. änka, född *Johanna Bredenberg*, barn, barnbarn och broder.

Granfeldt (från Dal), *Estrid Charlotta;* f. 1852 25/10, † 1900 27/12 i Järna prästgård i Kopparbergs län, e. moder, syskon och syskons barn.

Granfeldt (från Dal), *Gustaf;* f. 1840 19/10, † 1900 13/5.

Granqvist, *Gustaf Vilhelm;* f. 1830 5/11 i Slätthögs socken i Kronobergs län; landssekreterare i Kronobergs län: † 1900 7/1 i Växjö, e. änka, född *Koræn*, fem söner, tre döttrar och barnbarn; begrafven å kyrkogården i Växjö.

Granroth, *Henrik Per Kristian Eventius;* f. 1819 9/9 i Vedby socken i Kristianstads län: f. d. kamrerare: † 1900 9/2 i Karlstad, e. änka, född *Agardt.*

Granstrand, *E. G.;* disponent för metallfabriksaktiebolaget »Mälaren» i Västerås; † 1900 18/9 i Örebro.

Grape, *Erik Adolf;* f. 1844 30/4 i Gäfle: förste stadsläkare därstädes: med. doktor; † 1900 27/6 i Gäfle, e. änka, född *Anna Lovisa Célanire Rydvall*, och flera barn.

Greijmer, *F.;* godsägare; † 1900 i juni i Sundbyberg, 74 år gammal, e. syskonbarn och fosterdotter.

Grewesmühl, *Kristina Agneta Charlotta;* f. 1829 17/2, 1900 26/4.

Grill, *Johanna Charlotta;* se *Lundblad.*

Gripensköld, *Kristina Charlotta Térese;* se *Rhéborg.*

Gripenstedt, *Johanna Albertina;* se *Ortman.*

Grumme, *Ferdinand;* f. 1829 30/4 i Hannover; fabrikör; † 1900 28/7 i Stockholm, e. änka, född *Wendela van der Hagen*, söner, sonhustrur och barnbarn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Grundberg, *Emilie;* f. *Lindberg;* änka efter kontraktsprosten, fil. doktorn *Harald Ludvig Grundberg;* † 1900 18/10 iHalmstad, 56 år gammal, e. barn och barnbarn.

Grundström, *Justina Viktoria Sofia;* f. 1864 26/11, † 1900 24/6.

Grundström, *Karl Edvard;* f. 1855 18/3: källarmästare: † 1900 31/10 i Stockholm, e. moder: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Grönhagen, *Sofie Albertina;* f. 1819 18/5, † 1900 11/6.

Grönqvist, *K. E.;* fabrikör i Flen; † 1900 14/1 i Flen, 37 år gammal, e. änka, tre barn och tre bröder.

Guldbrand, *Johan Gabriel;* f. 1840 11/4 i Skara; fängelseläkare: järnvägsläkare vid Bergslagsbanan; † 1900 27/3 i Karlstad, e. änka, född *Theresia Louise Dahlander*, och tre barn; begrafven i Karlstad.

Gussander, *Maria Charlotta;* se *Bergenzaun.*

Gustafsson, *Hans Edvard;* f. i Stockholm: ingeniör; † 1900 25/2 i Marseille, 51 år gammal.

Gustafsson, *Per Erik;* f. 1836 i Regna socken i Östergötlands län; godsägare; † 1900 29/10, e. änka, född *Anna Lovisa Gustafsson*, barn och barnbarn.

Gustafsson, *Peter Gustaf;* handlande: † 1900 5/12 i Kalmar, 69 år och 15 dagar gammal, e. änka, *Anna Ulrika Gustafsson.*

Günther, *Adolf Vilhelm;* f. 1857 2/1; handelsbokhållare: † 1900 4/12, e. änka, född *Hedvig Westman*, son, moder. svärföräldrar, syskon, svågrar och svägerskor.

Gyldenstolpe, *Augusta Sofia Vilhelmina Ida;* se *Gosling.*

Gyllenhammar, *Bengt Johan Gabriel;* f. 1829 6/12, † 1900 i oktober.

Gyllenhammar, *Laura Charlotta;* f. 1837 28/11, † 1900 5/8.

Gyllenkrook, *Elisabet Magdalena Ulrika;* se *Thomsen.*

Gyllenpalm, *Selma Charlotta;* f. 1817 17/7, † 1900 12/5.

Gädda, *Gustaf F.;* f. 1834 i Bokenäs socken i Göteborgs och Bohus län: kapten: ombudsman i Göteborgs sjömanshus; † 1900 $^{16}/_{11}$ i Göteborg, e. änka född *Dannberg*.

Göransson, *Göran Fredrik;* f. 1819 $^{20}/_{1}$ i Gäfle; bruksägare; † 1900 $^{12}/_{5}$ på Sandviken i Gäfleborgs län, e. barn, barnbarn och barnbarnsbarn; begrafven å Sandvikens kyrkogård.

Göransson, *Johan Petter;* f. 1827 i Säby socken i Jönköpings län; musikdirektör; kantor i Tullstorps och Svenstorps församlingar af Lunds stift; † 1900 $^{17}/_{4}$ i Tullstorps klockaregård, e. änka och barn.

Göthberg, *Gustaf Viktor Valdemar;* f. 1831 $^{14}/_{3}$; f. d. målaremästare; † 1900 $^{9}/_{9}$ i Stockholm, e. styfbarn; begrafven å södra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Hafström, *Anna Sofia;* se *Möller*.

Hafström, *Bror Viktor Mauritz;* f. 1825 $^{14}/_{3}$; f. d. fabrikör; † 1900 $^{3}/_{10}$, e. dotter och barnbarn.

Hafström, *Johanna Margareta;* f. *Kobb;* † 1900 $^{6}/_{3}$ i Helsingborg, nära 85 år gammal, e. sju barn.

Hagander, *Amalia Emma Elisabet;* se *Strålenhielm*.

Hagberg, *Per Samuel;* f. d. grosshandlare; † 1900 $^{25}/_{2}$ i Stockholm, 71 år gammal.

von Hagelstein, *Disa Götilda;* se *Ehrenborg*.

van der Hagen, *August Ludvig;* f. 1843 $^{24}/_{1}$ i Jönköping; kansliråd och byråchef i civildepartementet; † 1900 $^{6}/_{2}$ i Stockholm, e änka, född *Klara von Hahn von Dorsche*, två systrar och syskonbarn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Haglund, *Gustaf;* f. 1838 $^{1}/_{10}$ i Västervik; lektor vid Växjö allmänna läroverk; fil. doktor; † 1900 $^{5}/_{6}$ i Växjö, e. änka, född *Elisa Kristina Schultz*, och fem barn; begrafven i Jönköping.

Hagström, *Per Adolf;* färgerifabrikör: † 1900 $^{24}/_{3}$ i Eskilstuna, 67 år, 3 mån. och 13 dagar gammal, e. änka, barn och barnbarn.

Haij, *Ingeborg Margareta;* f. 1826 $^{3}/_{8}$, † 1900 $/_{2}$.

Hallberg, *Olena;* se *Francke*.

Halldin, *Hilda Karolina;* se *Bretzner*.

Hallenborg, *Eva Bobelina Beata Lovisa Jakobina;* se *Kurck*.

Hallenborg, *Kristian;* f. i Borås; guldsmedsmästare; † 1900 $^{30}/_{3}$ i Växjö, 80 år gammal, e. änka, född *Jonsson*, tre söner och tre döttrar.

Hallengren, *Johan;* f. 1813 $^{30}/_{9}$ i Lund: kyrkoherde i Brunkeflo och Hyllie församlingar af Lunds stift; † 1900 i februari, e. barn; begrafven i familjegrafven å Brunkeflo kyrkogård.

Hallgren, *Anders;* f. 1823; f. d. revisor i kammarrätten; † 1900 $^{10}/_{9}$ i Stockholm; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Hallgren, *Karl Erik;* f. 1844 $^{31}/_{7}$; godsägare; † 1900 $^{28}/_{2}$, e. änka, född *Anna Sköldberg*, sex barn, svärmor, svärson, bröder och svågrar.

Halling, *Karolina Margareta;* f. *Beckman;* änka efter vinhandlaren *F. V. Halling;* † 1900 $^{9}/_{6}$ i Stockholm, 54 år, 9 mån. och 28 dagar gammal, e. barn.

Hallman, *Gustaf Rikard Reinhold;* f. 1831 $^{5}/_{7}$ i Stockholm; major i arméen, f. d. kapten vid Skaraborgs regemente, f. d. fängelsedirektör; † 1900 $^{9}/_{8}$ i Stockholm, e. änka född *Aurora Ekermark*, barn, barnbarn och syskon; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Hamberg, *Nils Johan;* f. 1864 $^{6}/_{2}$ i Hernösand; grosshandlare i Hernösand: † 1900 $^{11}/_{6}$ i Stockholm, e. föräldrar, syskon och syskonbarn.

Hamilton, *Sofie Louise Hedvig Mariana;* f. 1833 $^{5}/_{6}$, † 1900 $^{19}/_{9}$.

Hammar, *Lars;* f. d. tidningsredaktör; † 1900 i november i Malmö, 57 år gammal.

Hammarberg, *Erika Charlotta;* se *von Rehausen*.

Hammarén, *Erik;* f. 1845 $^{18}/_{5}$ i Luleå: läroverkskollega i Haparanda; † 1900 $^{7}/_{10}$ i Haparanda, e. änka, född *Hilda Lindbäck*, och tre söner.

Hammarqvist, *Johan August Ernst;* f. 1853 $^{5}/_{12}$; postkontrollör; † 1900 $^{27}/_{9}$ i Kalmar, e. änka och dotter.

Hammarstrand, *Ernst;* f. 1846 i Linköping; handlande; † 1900 $^{17}/_{4}$ i Söderhamn, e. änka, född *Lotten Norin*, barn och broder.

Hammarstrand, *Karl Gustaf;* landtbrukare; † 1900 $^{9}/_{3}$ på Ölstorp, 81 år, 8 mån. och 28 dagar gammal, e. barn, barnbarn, måg och syskon.

Hannerz, *Anders Andersson;* f. 1847 $^{7}/_{12}$, † 1900 $^{18}/_{7}$.

Hanson, *Johanna Ulrika;* se *Jacobsén*.

Hansson, *Anna Charlotta Lovisa;* f. 1850 $^{27}/_{8}$, † 1900 $^{12}/_{7}$.

Hansson, *F. V. T.;* fyrmästare på Måseskär; † 1900 $^{3}/_{2}$ på Karlsborg.

Hansson, *Karl Ludvig;* f. 1859 $^{24}/_{9}$ i Skede socken i Göteborgs och Bohus

län: postexpeditör i Göteborg; † 1900 7/4 i Enköping.

Hansson, *Nils Gustaf;* f. 1874 25/10 i Stockholm; banktjänsteman; † 1900 2/5 i Stockholm, e. änka och föräldrar.

Hanström, *Amalia Dorotea;* se *Hoflund.*

Happach, *Max;* fabrikör: delägare i sågfabriksfirman W. Happach & komp.; † 1900 21/4 i Malmö, 38 år gammal.

von Harten, *Louis;* f. d. godsägare: † 1900 7/11 i Helsingborg.

Hartzell, *Vilhelmina Margareta:* f. *Pettersson;* änka efter sjökaptenen *Abraham Hartzell;* † 1900 17/10 i Stockholm, 69 år, 5 mån. och 19 dagar gammal, e. barn, barnbarn och syster.

Hasselqvist, *Carl Teodor Svante;* f. 1851 i Malmö: kollega vid Landskrona läroverk: fil. doktor: † 1900 15/4 i Landskrona, e. föräldrar; begrafven å Norra Vrams kyrkogård i Malmöhus län.

Hasselqvist, *Katarina Maria;* se *Rollin.*

Hasselström, *Karl Gustaf;* kongl. sekter; † 1900 30/7 i Stockholm, 78 år gammal, e. barn.

von Hausswolff, *Eberhard;* f. 1854 10/8, † 1900 2/2.

Hay, *Per Fredrik;* stationsinspektor: † 1900 13/11 i Vattjom.

Hebbe, *Andreas;* f. 1846 3/4 på Sundsholm i Järsnäs socken i Jönköpings län; provisor; † 1900 16/7 i Vrigstads socken i nämnda län, e. syskon och syskonbarn.

Hedberg, *Johanna Sofia;* se *Broms.*

Hedén, *H. A.;* f. d. telegrafkommissarie i Göteborg; † 1900 12/8 i Göteborg, 71 år gammal.

Hedenstierna, *Emilia Augusta;* se *Weidenhielm.*

Hederstierna, *Erhardina Paulina;* se *Nilsson.*

Hederstierna, *Fredrik Ludvig Salomon;* f. 1828 21/12, † 1900 8/10.

Hederstierna, *Sophie;* f. 1871 28/2, † 1900 11/4.

Hedin, *Oskar;* f. d. kammarskrifvare: † 1900 i december, 72 år gammal, e. syskon.

Hedlund, *Anders Gustaf;* f. 1834 22/7: ingeniör: † 1900 11/10: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Hedlund, *Minna;* se *Skytte till Sätra.*

Hedlund, *Sven Adolf;* f. 1821 24/8, † 1900 16/9.

Hedström, *Erik;* stationsskrifvare vid Helsingborg—Hessleholms järnväg; † 1900 4/1 på Kviinge station, 30 år gammal.

von Heidenstam, *Therèse Charlotta Göthilda;* f. 1828 24/12, † 1900 19/3.

Heijkenskjöld, *Erik Gustaf;* f. 1834 26/4, † 1900 26/4.

Heijkenskjöld, *Karolina Matilda Charlotta;* se *Thorzell.*

von Heijne, *Axel Reinhold;* f. 1812 25/10, † 1900 13/5.

von Heijne, *Sofie-Louise;* f. *Granath* 1820 14/11; änka 1900 efter f. d. kaptenen *Axel Reinhold von Heijne;* † 1900 14/11 i Norrköping, e. barn.

von Heland, *Ulrika Magdalena;* se *Dahlgren.*

Heldenstedt, *Fredrik Valfrid;* f. i Stockholm; möbelfabrikör: † 1900 31/8 i Örebro, 68 år gammal, e. änka, *Karin Heldenstedt,* och barn.

Hellberg, *G. B.;* handlande i Sala: † 1900 28/2 i Sala, 52 år gammal.

Hellman, *Anders Petter;* f. 1815 5/5; f. d. landtbrukare; † 1900 17/8 i Stockholm, e. barn och barnbarn.

Hellman, *Emil;* f. 1854 26/3 i Ronneby; järnkramhandlare; † 1900 13/10 i Norrköping, e. moder, syskon och svågrar; begrafven i Ronneby.

Hellstén, *Oskar Eugen;* f. i Uppsala; fabrikör; † 1900 1/7 i Sundbyberg, 61 år, 7 mån. och 26 dagar gammal, e. änka, född *Lotten Lilja,* fyra döttrar och två mågar: begrafven å Solna kyrkogård.

Hellzén, *Eva Katarina;* se *Huss.*

Hemmingson, *Lars August;* f 1842 23/6 i Sjogerstas socken i Skaraborgs län; postmästare vid Klippan; † 1900 5/2 i Klippan, e. änka i 2. giftet, född *Hélène Eneman,* och en dotter.

Henrikson, *Olof;* f. d. godsägare: † 1900 19/10 på Vestorp i Västergötland, 93 år gammal, e. barn.

Henriksson, *N.;* landtbrukare; † 1900 23/6 i Brösarps socken i Kristianstads län, 73 år gammal, e. änka i 2. giftet och 3 döttrar.

Herlén, *D. E.;* faktor: † 1900 20/10 i Ansjö i Hällesjö socken i Jämtlands län, 56 år gammal, e. änka och sex barn.

Hermanson, *Alarik Bernhard;* kontorschef hos firman Langgaard & C:o i Köpenhamn: † 1900 6/2 i Köpenhamn, 59 år gammal, e. änka, född *Edum,* och barn.

Herrström, *Nils;* f. 1830 15/5: verkmästare; † 1900 29/1 på Stockholms sjukhem, e. syskon och syskonbarn.

Hesselgren, *Laura Dorotea;* se *Isberg.*

Heuman, *Amelie;* se *Rosengren.*

Heurlin, *Rosalia Elma Edvina;* se *Pettersson.*

Hill, *Charlotte;* f. *Rudelius;* änka efter professor *Karl Johan Danielsson Hill;* † 1900 $^{8}/_{8}$ i Lund, 85 år gammal, e. barn.

Hinnerson, *Amalia Henrika;* se *Bergius.*

Hinricsson, *Gustaf;* f. d. snickaremästare; † 1900 $^{19}/_{7}$, 75 år, 8 mån. och 15 dagar gammal, e. barn och barnbarn: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Hintze, *Frans Oskar;* kakelugnsfabrikör: † 1900 $^{16}/_{12}$ i Alingsås, 66 år, 7 mån. och 1 dag. gammal, e. änka, *Amalia Hintze*, barn, måg, och barnbarn.

Hiortsberg, *Charles Mauritz;* f. 1834 $^{23}/_{9}$; prokurist hos F. Svanströms & C:o pappersaktiebolag: † 1900 $^{30}/_{3}$ i Stockholm, e. änka, född *Laura Svanström*, och en dotter.

Hirsch, *Abraham;* f. 1815 $^{16}/_{8}$ i Stockholm; f. d. musikförläggare: † 1900 $^{23}/_{2}$ i Stockholm, e. änka, född *Pauline Meyerson*, barn och barnbarn; begrafven i familjegrafven å mosaiska kyrkogården vid Stockholm.

Hjort af Ornäs, *Karl Gustaf;* f. 1845 $^{28}/_{2}$, † 1900 $^{16}/_{3}$.

Hjorth, *J. F.;* f. d. tidningsutgifvare; † 1900 i juni i Landskrona.

Hjorth, *Oskar Emil:* bokbindare; † 1900 $^{8}/_{8}$, e. änka, född *Alma Andersson*, son, moder och syskon.

Hjorton, *Karl Olof Vilhelm;* f. 1848 $^{4}/_{6}$; antikvariskbokhandlare; f. d. e. o. kammarskrifvare vid flottan: † 1900 $^{24}/_{8}$ i Stockholm, e. änka, född *Hilda Wettermark*, föräldrar och syskon; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Hoffman, *Carl Albert;* f. 1821 $^{31}/_{1}$ i Stockholm: kostymförvaltare och ordonnatör vid K. Teatern; † 1900 $^{6}/_{1}$ i Stockholm; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Hoffstedt, *Frans Vilhelm Julius;* f. 1852 $^{4}/_{11}$ i Östra Karleby socken i Malmöhus län; stadskommissarie, vice häradshöfding: † 1900 $^{26}/_{4}$ i Stockholm, e. änka, född *Stolpe*, och två barn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Hoflund, *Amalia Dorotea;* f. *Hanstrom*, 1815 i Kalmar; änka efter kyrkoherden i Kastlösa församling af Kalmar stift *Karl August Hoflund;* † 1900 $^{9}/_{11}$ i Stockholm, e. barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Hofverberg, *Fredrik;* f. 1848 $^{27}/_{3}$ i Landskrona; f. d. vice pastor; † 1900 $^{15}/_{6}$ i Lund, e. änka, född *Scholander*, och två söner.

Hollberg, *Arvid;* f. 1839 $^{1}/_{8}$: föreståndare för Örgryte fattiggård: † 1900 $^{23}/_{8}$ i Örgryte socken i Göteborgs och Bohus län, e. änka, *Tekla Hollberg*, och barn.

Hollin, *Erik;* farmacie studiosus: † 1900 $^{17}/_{2}$ i Stockholm, 29 år gammal.

Hollstén, *Emelie Fredrique;* änka efter majoren *Jonas Elis Hollstén;* † 1900 $^{18}/_{11}$ i Skellefteå, 86 år gammal, e. son och två döttrar.

Holm, *Ernst;* f. i Karlshamn: kamrerare i Karlshamns sparbank: † 1900 $^{19}/_{6}$ i Karlshamn, 42 år gammal, e. syskon.

Holm, *Johan;* f. 1856 $^{17}/_{9}$ i Köping: pappershandlare: † 1900 $^{3}/_{9}$ i Norrköping, e. änka, född *Anna Eriksson*, fyra barn och moder.

Holm, *Jöns Nilsson;* stationsmästare vid Saltskogs station: † 1900 $^{1}/_{1}$ i Södertälje, 56 år gammal.

Holm, *Karl Henrik Mauritz;* f. 1859: telegrafassistent i Göteborg; † 1900 i dec. i Göteborg.

Holm, *Per;* f. 1814 $^{10}/_{2}$; sadelmakare: † 1900 $^{20}/_{8}$ i Luleå.

Holmberg, *Albin Vilhelm:* f. 1858 $^{30}/_{1}$, † 1900 $^{31}/_{7}$.

Holmberg, *B. O.;* grosshandlare; † 1900 $^{21}/_{3}$ i Hernösand, 83 år gammal, e. änka och två barn.

Holmberg, *Erik Emanuel;* f. 1852 i Hernösand: provinsialläkare i Näs distrikt: † 1900 $^{14}/_{10}$ i Seffle, e. änka, född *Edith Ethel Edwards*, och tre barn.

Holmberg, *Fredrique Sophie;* se *Rosengren.*

Holmberg, *Karl Gustaf;* landtbrukare: † 1900 $^{11}/_{7}$ i Uppsala, 37 år, 7 mån. och 23 dagar gammal, e. änka, föräldrar och syskon.

Holmberg, *Karl Robert;* landtbrukare: † 1900 $^{15}/_{3}$ i Norrköping, 69 år gammal, e. änka, född *Cederblad*, och barn.

Holmberg, *Per Albert;* f. 1837 $^{10}/_{6}$; f. d. flaggunderofficer vid k. flottan: † 1900 $^{27}/_{10}$ i Stockholm, e. änka, född *Josefina Andersson*, och syster; begrafven å galérvarfvets kyrkogård.

Holmblom, *Gustaf;* f. 1853 $^{27}/_{7}$; kapphandlare: † 1900 $^{18}/_{4}$ i Stockholm, e. broder, systrar och svägerska; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Holmer, *Axel Fredrik:* grosshandlare: † 1900 $^{20}/_{2}$, 41 år gammal, e. änka, född *Maria Engström*, fyra barn och syskon; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Holmgren, *Hilma Georgina;* se *Stuart.*

Holmgren, *Karl Edvard;* arrendator; ledamot af riksdagens andra kammare; † 1900 $^{20}/_{2}$ i Uppsala, 54 år gammal; begrafven å Öster Löfsta kyrkogård i Uppsala län.

Holmgren, *Karl Nils;* f. 1834 $^{24}/_{3}$ i Hacksta och Löt församlingar i Uppsala län; lektor vid sjökrigsskolan; † 1900 $^{29}/_{10}$ i Stockholm, e. änka, född *Rundberg*, två bröder; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Holmgren, *Lovisa Augusta Vilhelmina;* f. *Norgren;* änka efter professor *Hjalmar Holmgren;* † 1900 $^{7}/_{4}$ i Stockholm, 60 år och 9 mån. gammal, e. fem söner och en dotter.

Holmgren, *Olof Gustaf;* f. 1845 $^{1}/_{11}$ i Kristinehamn; f. d. kapten vid Lifregementet till fot; † 1900 $^{27}/_{1}$ i Stockholm, e. syster, svåger och systersöner.

Holmgren, *Otto Axel Teodor;* f. 1859 $^{19}/_{9}$; löjtnant vid Upplands regemente; † 1900 $^{28}/_{8}$ i Stockholm, e. moder, syskon och brorsbarn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Holmlin, *Paul;* skräddaremästare; † 1900 $^{11}/_{12}$ i Göteborg, 57 år, 7 mån. och 25 dagar gammal, e. änka, född *Hanna Dahlgren*, barn och syskon.

Holmquist, *Magnus;* f. 1822 $^{5}/_{11}$; f. d. snickaremästare; † 1900 $^{4}/_{4}$, e. barn och broder.

Holmsten, *Otto Fredrik;* f. 1820 $^{14}/_{9}$; f. d. byggmästare; † 1900 $^{15}/_{7}$ i Stockholm, e. änka, syskon och syskonbarn.

Holmström, *Herman August;* f. 1859 $^{25}/_{10}$ i Stockholm; praktiserande läkare i Stockholm, med. licentiat; † 1900 $^{11}/_{4}$ i Stockholm, e. moder och syskon; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Holmström, *Håkan Petter;* ångbåtskommissionär; † 1900 $^{9}/_{3}$ i Kalmar, 80 år gammal.

Holst, *Fritz;* f. på Möen i Danmark; f. d. godsägare; † 1900 $^{5}/_{10}$ i Settle köping, 72 år gammal.

Holst, *Hildur;* f. 1837 $^{18}/_{11}$, † 1900 $^{25}/_{10}$ i Stockholm.

von Holten, *Karl Julius;* f. 1828; f. d. löjtnant vid Västgöta regemente; † 1900 $^{29}/_{5}$ på Torp i Hallands län.

Holzhausen, *Julia Louise;* f. *Wilgren;* † 1900 $^{26}/_{6}$ i Göteborg.

von Homeyer, *Zoila Maria Dolores;* f. 1825 $^{27}/_{6}$, † 1900 $^{9}/_{4}$.

Horn till Rantzien, *Gustafva Amalia Elisabet;* f. 1815 $^{8}/_{11}$, † 1900 $^{2}/_{11}$ i Eslöf.

Horney, *Johan Gustaf Samuel;* f. 1841 $^{20}/_{6}$, † 1900 $^{30}/_{3}$.

Hullström, *Frans Reinhold;* f. d. handlande; † 1900 $^{11}/_{7}$ i Göteborg, nära 72 år gammal, e. barn och systrar.

Hultman, *Ernst Gustaf;* f. 1862 $^{3}/_{6}$ i Karlshamn; komminister i Hudiksvall och Idenors församlingar af Hernösands stift; † 1900 $^{11}/_{9}$ i Hudiksvall, e. änka, född *Ohlson*.

Hultqvist, *Sven Olof Ferdinand;* f. d. folkskolelärare; † 1900 $^{15}/_{7}$ i Södra Vi socken i Kalmar län, 74 $^{1}/_{2}$ år gammal, e. barn och barnbarn.

Husberg, *Arvid;* f. 1854 $^{19}/_{7}$; direktör; † 1900 $^{17}/_{8}$ på Lilla Edet, e. änka, född *Valborg Forsberg*, barn och broder.

Huss, *Eva Katarina;* f. *Hellzén;* änka efter bruksegaren *K. F. Huss;* † 1900 $^{11}/_{5}$ på Johannesberg, 73 år, 9 mån. och 23 dagar gammal, e. dotter, barnbarn, sonhustru och måg.

Hübinette, *Karl Robert;* f. 1859 på Leufsta bruk; fanjunkare vid lifregementets dragoner; † 1900 $^{14}/_{5}$ i Stockholm, e. änka, barn och moder; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Hygrell, *Erik Axel;* järnhandlare; † 1900 $^{30}/_{5}$ i Västerås, 63 år, 11 mån. och 7 dagar gammal, e. änka, född *Karoline Hygrell*, barn, barnbarn och broder.

Hylander, *Albert Josef;* f. i Östersund; f. d. grosshandlare; † 1900 $^{29}/_{5}$ i Stockholm, 65 år gammal, e. barn och barnbarn.

Håkansson, *Emil Otto;* agronom; † 1900 $^{11}/_{1}$ i Stockholm, 68 år gammal.

Håkansson, *Håkan;* fabrikör; † 1900 $^{17}/_{5}$ på Högen i Frisla socken i Älfsborgs län, 70 år gammal, e. änka och barn.

Håkansson, *Karl Axel;* tvålfabrikör; † 1900 $^{24}/_{8}$ i Trelleborg, 57 år gammal.

Hård till Segerstad, *Bror Denis August;* f. 1834 $^{17}/_{12}$, † 1900 $^{19}/_{6}$.

Hard till Segerstad, *Fredrique Regina;* f. 1842 $^{16}/_{4}$, † 1900 $^{3}/_{5}$.

Hård till Segerstad, *Ida Sofia;* se *Jansson*.

Häggström, *Frans Gustaf;* f. 1860 $^{4}/_{4}$; roteman; † 1900 $^{9}/_{11}$ i Stockholm, e. änka, född *Ellen Sundbaum*, moder och syskon; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Härstedt, *Johan Fredrik;* f. 1819 $^{17}/_{7}$ i Helsingborg; kyrkoherde i Fjelie och Flädie församlingar af Lunds stift; † 1900 $^{26}/_{8}$, e. barn; begrafven å Fjelie kyrkogård.

Hässler, *Oskar;* f. 1845 i maj i Högsby socken i Kalmar län; ingeniör; † 1900 2/8 i Norge.

Högberg, *Anna Charlotta;* se *Book.*

Höglund, *Erik Magnus;* f. 1824 2/8 i Linköping; sockerbagare; † 1900 5/11 i Mariestad.

Högman, *Tor Johan Ferdinand;* f. 1818 14/4 i Nyköping; f. d. kontrollör vid Gäfle—Dala järnväg; † 1900 13/9 i Gäfle, e. änka, född *Josefina Högman,* barn och barnbarn.

Höijer, *Julia;* f. *Westée;* änka 1884 efter musikern och skriftställaren *Johan Leonard Höijer;* † 1900 31/8 i Stockholm, 86 år gammal, e. syster; begrafven i familjegrafven å Helgesta kyrkogård i Södermanlands län.

Hörlin, *Karl Gustaf;* f. 1852 13/7; källarmästare; † 1900 15/11 i Stockholm, e. änka, född *Hanna Andersson,* syskon, syskonbarn och svägerskor.

Hörstadius, *Gustaf Ferdinand;* f. 1812 19/8 i Jönköping; advokatfiskal; † 1900 4/11 i Stockholm, e. barn och barnbarn; begrafven i Uppsala.

Ideström, *Gustaf;* grosshandlare; † 1900 7/2 i Västervik, 57 år och 10 dagar gammal, e. barn, broder, syster och svärmoder.

Iggberg, *Edvard;* f. 1839 30/6; † 1900 20/1.

Indebetou, *Johan Govert;* f. 1829 29/10 på Forssa bruk i Östra Vingåkers socken i Södermanlands län; direktör i Södermanlands enskilda bank; † 1900 3/1 i Nyköping, e. änka, född *Hilda Strandberg;* begrafven i familjegrafven å Östra Vingåkers kyrkogård.

In de Betou, *Karl Johan;* f. 1811 2/10; öfverstelöjtnant i arméen; f. d. major vid Södermanlands regemente; † 1900 11/6 i Stockholm, e. tre döttrar; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Isæus, *Adolf Per;* f. 1809 8/8 i Ofvanåkers socken i Gäfleborgs län; kyrkoherde i Valö församling af ärkestiftet; † 1900 24/2, e. en dotter.

Isberg, *Anders Ulrik;* f. d. kamrerare vid statens järnvägar; † 1900 29/5 i Malmö.

Isberg, *Laura Dorotea;* f. *Hesselgren,* 1809; änka 1867 efter handlanden *Paul Isberg;* † 1900 3/8 i Lund, e. två söner, två döttrar, barnbarn och barnbarnsbarn; begrafven i familjegrafven å östra kyrkogården i Lund.

Jacobsén, *Johanna Ulrika;* f. *Hanson;* änka efter jägmästaren *Jacobsén;* † 1900 26/5 på Gripsholm, 77 år, 10 mån. och 14 dagar gammal, e. barn och barnbarn.

Jacobson, *Magnus;* f. d. inspektor vid Lotorp; † 1900 28/4, något öfver 85 år gammal, e. änka, dotter och barnbarn.

Jacoby, *Georg Leonard;* f. 1833 9/1 i Darmstadt; kirurgisk instrumentmakare; † 1900 14/5 i Stockholm, e. änka, barn och barnbarn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Jancke, *Per Gustaf;* f. 1827 24/7, † 1900 5/6.

Janson, *Jonas;* f. 1839; lärare vid Katarina folkskola; † 1900 1/5 i Stockholm; begrafven å södra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Jansson, *Adolf Fredrik;* f. 1842 27/10; kamrerare; † 1900 10/12 i Norrköping.

Jansson, *Anna Kristina;* se *Palmstruch.*

Jansson, *August Nathanael;* f. 1845 28/10; agent; † 1900 1/6 i Stockholm, e. syster, svågrar och systerbarn.

Jansson, *Ida Sofia;* f. 1820 26/9, † 1900 14/8.

Jansson, *Laurentius Ludvig;* f. 1844 7/3; källarmästare; † 1900 23/9 i Örnsköldsvik, e. syster och systerbarn.

Jansson, *Noak;* f. i Värmland; handlande; † 1900 1/5 i Söderhamn, 60 år gammal.

Janzon, *Sofia Eleonora;* f. 1835 25/3, † 1900 6/4.

Jarl, *Otto Vilhelm;* f. 1841 2/4 i Styrestads socken i Östergötlands län; banktjänsteman; † 1900 22/6 i Norrköping, e. änka, född *Caroline Pettersson,* och barn.

Jeansson, *Theodor;* f. 1849 11/3 i Kalmar; tullförvaltare i Ronneby; † 1900 9/5 i Ronneby, e. syskon.

Jerdin, *Pontus Teodor;* f. 1815 20/11 i Frändefors socken i Älfsborgs län; kyrkoherde i Norra Ny församling af Karlstads stift; † 1900 5/5, e. änka, född *Pihlgren.*

Jernkrook, *Karl Fredrik;* f. 1862 22/1 i Matfors; med. doktor; † 1900 6/1 i Pit Potgieter Rust i Sydafrika, e. änka, född *Marie O'Connel,* och broder.

Jochnick, *Karl Jonas Valter;* f. 1867 15/9, † 1900 2/7.

Jochnick, *Maria Henrika Vilhelmina;* f. 1824 29/11, † 1900 7/3.

Johanson, *Anders;* industriidkare; † 1900 5/12 i Assberg, 74 år, 11 mån. och 2 dagar gammal, e. två barn.

Johanson, *Erik Jakob;* f. i Örebro; f. d. kamrerare; † 1900 2/7 i Stockholm, 74 år gammal.

Johanson, *K. A.;* godsägare: † 1900 $^{31}/_{10}$ på Östanå i Hvetlanda socken i Jönköpings län. 62 år gammal, e. änka och barn.

Johansson, *A. S.;* journalist: † 1900 $^{10}/_{4}$ i Malmö, 51 år gammal.

Johansson, *Emil;* handlande: † 1900 $^{12}/_{1}$ i Borås, 65 år gammal.

Johansson, *Frans Josef;* grosshandlare: † 1900 $^{19}/_{3}$ i Uppsala, e. änka, född *Öhrling*, två barn, moder och syster.

Johansson, *Gustaf;* f. d. sjökapten: † 1900 $^{9}/_{9}$ i Västerås, 66 år, 4 mån. och 15 dagar gammal.

Johansson, *Gustaf;* urmakare; † 1900 $^{19}/_{6}$ i Rössvik i Urshults socken i Kronobergs län, 70 år gammal.

Johansson, *Johan Gustaf;* f. 1845; dansk vice konsul i Nyköping: rådman; † 1900 $^{23}/_{3}$ i Flen, e. änka, född *Edla Carell*, barn, moder och syskon.

Johansson, *Johan Huldrik;* f. 1851 $^{24}/_{6}$: † 1900 $^{20}/_{8}$ på Bovallstrand i Bohuslän, e. änka, barn och syskon.

Johansson, *K. J,;* musikinstrumenthandlare; † 1900 $^{12}/_{9}$ i Stockholm, 40 år och 10 dagar gammal, e. änka, född *Gustafva Backman*, tre barn, föräldrar, syskon och svärföräldrar.

Johansson, *Marie Gustafva;* se *Rydqvist*.

Johansson, *O. J.;* f. 1858: sjökapten: † 1900 $^{24}/_{9}$ på Ström Orust, e. föräldrar, syskon och svärföräldrar.

Johansson, *Per Albert;* f. i Vänersborg; f. d. grosshandlare: † 1900 $^{27}/_{8}$ i Stockholm, 73 år gammal, e. två söner.

Johansson, *Set Axel;* fabrikör: † 1900 $^{23}/_{1}$ i Stockholm, 78 år gammal, e. fem barn.

Johansson, *Sven August;* f. d. smidesfabrikör: † 1900 $^{28}/_{2}$ i Stockholm, 67 år gammal, e. barn och syskon.

Johnsson, *August Josef;* artist; † 1900 $^{31}/_{8}$ i Lund, 27 år och 10 dagar gammal, e. moder och två bröder.

Johnsson, *John Ludvig;* f. 1837 $^{19}/_{2}$ i Karlshamn; f. d. skeppsklarerare; † 1900 $^{6}/_{10}$ i Stockholm, e. änka, född *Hilda Hagström*, barn, barnbarn, sonhustru och måg: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Johnsson, *John Vilhelm Ferdinand;* bokhållare; † 1900 $^{1}/_{4}$, 36 år gammal, e. änka, barn och moder.

Johnsson, *Jonas Gustaf;* f. 1831 $^{26}/_{8}$; skomakaremästare: † 1900 $^{7}/_{9}$, e. änka, född *Johanna Andersson*, barn och barnbarn.

Johnsson, *Nils Magnus;* f. 1836 $^{19}/_{8}$; källarmästare; † 1900 $^{18}/_{12}$ i Stockholm, e. två söner och svägerska: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Johnsson, *Karl;* f. 1847 i Göteborg; handlande; † 1900 $^{4}/_{5}$ i Göteborg, e. två söner och dotter.

Jonell, *Karl Gustaf;* f. 1823 på Kafveltorp i Ljusnarsbergs socken i Örebro län; tapetseraremästare; † 1900 $^{15}/_{11}$ i Norrköping.

Jonsdotter, *Karin;* i Hara: f. 1799 $^{1}/_{9}$: änka; † 1900 $^{16}/_{1}$.

Jonson, *Karl R.;* sjökapten: † 1900 $^{17}/_{6}$ i Hortlax i Norrbottens län, 83 år gammal.

Jonsson, *Adelaïde Elisabet Charlotta;* f. *von Roxendorff*, 1807 $^{13}/_{6}$; änka efter egendomsägaren *Peter Jonsson;* † 1900 $^{16}/_{11}$ på Närlinge, e. barn.

Jonsson, *Anders Erik;* f. d. regementsveterinär vid Smålands husarregemente: † 1900 $^{2}/_{11}$ i Vimmerby, 80 år gammal.

Jonsson, *Hans Magnus;* f. i Roslagen; järnhandlare; † 1900 $^{3}/_{9}$ i Norrtälje, 56 år gammal, e. son och tre döttrar.

Jonsson, *Olaus;* f. d. åkeriålderman; † 1900 $^{6}/_{4}$ i Stockholm, 63 år och 17 dagar gammal, e. änka, född *Matilda Andersson*, barn och svärdotter.

Jonsson, *Per Johan;* f. d. kalkbruksägare: † 1900 $^{22}/_{11}$ på Jonsborg vid Sala, 65 år, 4 mån. och 15 dagar gammal.

Jonsson-Kompass, *Måns;* f. d. båtsman: † 1900 $^{9}/_{4}$ i Kaxgärde i Mortorps socken i Kalmar län, 100 år, 11 mån. och 23 dagar gammal.

Joulin, *Albert Johan;* f. d. hyrverksägare; † 1900 $^{2}/_{2}$ på sin egendom Hallstaberg, 45 år gammal, e. änka, född *Andersson;* begrafven i familjegrafven å Solna kyrkogård i Stockholms län.

Josefsson, *Axel Alexander;* f. 1860 $^{10}/_{12}$: sjökapten; † 1900 $^{24}/_{8}$ i Göteborg, e. änka, *Anna Otelia Josefsson*, två barn och moder.

Juhlin-Dannfelt, *Karl Julius;* f. 1846 $^{29}/_{9}$; f. d. löjtnant; andre lärare vid folkhögskolan i Stenstorps socken i Skaraborgs län; † 1900 $^{24}/_{2}$ i Stenstorp, e. änka, född *Ellen Defrits*, barn, föräldrar, svärmoder och syskon: begrafven å Stentorps kyrkogård.

Jungmarker, *Karl Artur;* f. 1863; stadsfiskal i Marstrand; † 1900 $^{14}/_{12}$ i Marstrand.

Junnelius, *Gustaf Alexander;* f. 1858 $^{25}/_{4}$; sjökapten: omkom jämte sin fru, född *Anna Kock*, på Kaspiska hafvet 1900 $^{23}/_{1}$, e. föräldrar och syskon.

Juringius, *Beata Maria;* f. 1818 i Dagsberga socken i Östergötlands län;

konsertsångerska: † 1900 25/12 i Stockholm, 82 1/2 år gammal, e. brorsbarn.

Jönson, *Erik Vilhelm;* f. d. grosshandlare: † 1900 21/3 i Stockholm, 73 år gammal.

Jönsson, *E. P. F.;* sjökapten: † 1900 27/11 vid Årby i Värmlands län, 87 år gammal.

Jönsson, *Johan;* sjökapten: † 1900 7/6 i Jörns socken i Västerbottens län, 83 år gammal.

Jönsson, *Karl Lorentz;* f. d. järnhandlare: † 1900 1/11 i Falun, e. änka, född *Julie Weissman*, barn, moder, svärmoder och bröder.

Jönsson, *Lorens;* f. d. fabriksidkare; † 1900 25/10 i Lund, 60 år gammal, e. änka, född *Sjöholm*, sonoch dotter.

Jönsson, *Ola;* sjökapten; † 1900 6/4 i Nyhamn, 77 år gammal.

Kahn, *Herrman;* f. d. grosshandlare; † 1900 16/1 i Stockholm, 73 år gammal, e. syster: begrafven å mosaiska kyrkogarden vid Stockholm.

Kalling, *Estrid;* f. 1836 20/6, † 1900 7/3.

Kant, *Göran Vilhelm;* f. d. stadsfiskal i Södertälje: † 1900 16/10 i Salsta vid Flen, 75 år gammal, e. änka och barn.

Karlson, *Axel;* f. d. handlande; † 1900 22/11 i Stockholm, 53 år, 3 mån och 20 dagar gammal, e. änka, född *Matilda Olsson*, barn och syskon.

Karlson, *Karl Fredrik;* f. 1831 19/3 i Nyköping; kyrkoherde i Nyköpings östra församling af Strängnäs stift; prost; † 1900 13/6 i Stensbro, e. änka, född *Oskara Helena Wetterfelt-Forselius.*

Karlsson, *Axel;* ångbåtsbefälhafvare: † 1900 31/5 i Stockholm, 38 år gammal, e. änka och tre barn.

Kempe, *Anders Joakim;* f. 1838 29/11 i Ramsbergs socken i Örebro län; komminister i Ramsberg; † 1900 3/2, e. änka, född *Amanda Kristina Fernström.*

Kewenter, *Karl Johan;* f. 1818; handlande; † 1900 14/5 i Gäfle.

Kiellman, *Johan Emrik;* provisor i Mörbylånga; † 1900 9/1 i Mörbylånga, 44 år gammal, e. änka och syskon.

Kindblad, *A. V.;* tjänsteman i Kinesiska tullverket: † 1900 29/4 i Ronneby, 59 år gammal, e. son.

Kindblom, *Nils Alfred;* handlande; † 1900 18/2 i Stockholm, 47 år gammal, e. änka, född *Wennerberg*, fem barn och moder.

Kindborg, *J. K.;* skeppsklarerare; † 1900 26/1 i Åhus, 42 år gammal.

Kinnander, *Laura Charlotta;* se *Gyllenhammar.*

von Klöhling, *Karolina Katarina Kristina;* f. *Lehman;* † 1900 18/4 i Alfta socken i Gäfleborgs län, 74 år, 6 mån. och 18 dagar gammal, e. barn, barnbarn och syskon.

Kjellander, *N. G.;* klockare och folkskolelärare i Askersund, fil. kand.: † 1900 10/8 i Lyrestads socken i Skaraborgs län, e. änka och barn.

Kjellberg, *Maria Sofia;* se *Unman.*

Kjellin, *Louise Eleonora;* f. 1820 22/11, † 1900 22/1.

Kjerrström, *Frans Oskar;* f. 1829 19/4 i Askersund; f. d. adjunkt vid nya elementarskolan i Stockholm; † 1900 21/7 i Södertälje, e. dotter; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Klein, *V.;* f. 1822; f. d. stadsarkitekt: † 1900 28/5 i Malmö.

Kleitz, *Karl Nestor;* f. 1860 15/5 i Linköping: arkitekt; † 1900 28/6 i Stockholm, e. änka, moder, broder och svärföräldrar; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

af Klint, *Erik Johny;* f. 1858 12/9, † 1900 3/2.

Kluge, *Edmund;* f. 1856 17/7: källarmästare: † 1900 22/7 i Gellivare; e. änka, född *Augusta Sohlman*, moder och syskon.

Knochenhauer, *Kristian Petter;* f. 1824 14/2 i Västra Sallerups socken i Malmöhus län: f. d. tjänsteman i försäkringsbolaget Skandia: † 1900 25/10 i Stockholm, e. son och fyra döttrar: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

von Knorring, *J. Viktor;* garfverifabrikör; † 1900 17/4 i Järfsö socken i Gäfleborgs län.

Kobb, *Johanna Margareta;* se *Hafström.*

Koch, *Axel Leopold;* f. 1839 31/5 på Torp i Håby socken i Göteborgs och Bohus län: ullsorterare vid en fabrik i Lowell i Massachusetts: † 1900 13/12 i Chicago, e. syskon och syskonbarn.

von Koch, *Octavie Louise;* f. 1817 12/1, † 1900 1/1.

Koersner, *Per Vilhelm;* f. 1860 15/7 i Falun; redaktör för »Börstidningen»; fil. doktor; † 1900 28/7 i Stockholm, e. änka, född *Ida Ihrman*, fyra barn, svärmoder och syskon; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Kohrtz, *Frans Peter;* f. 1864 20/6 på Löfvestad: f. d. löjtnant: † 1900 i mars i Lund, e. döttrar.

Kollberg, *Albert;* handlande i Laholm: † 1900 18/7 i Laholm, något öfver 35 år gammal, e. änka och dotter.

Kollberg, *Anders Kristian;* f. 1820 12/9 i Norrköping; f. d. fabrikör: † 1900 8/6 i Stockholm, e. barn, barnbarn och syster; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Korsgren, *Matilda Josefina;* se *Ossbahr.*

Kraft, *Uno;* f. 1830 22/11; f. d. slussinspektor vid Bergs station vid Göta kanal; † 1900 31/7 vid Berg, e. änka, född *Maria Pontin,* barn och barnbarn.

Kristoffersson, *Nils;* f. 1836 6/2 i Espö socken i Malmöhus län; befälhafvare å ångaren »Castor» från Trelleborg: † 1900 1/9 i Köpenhamn, e. föräldrar och syskon.

Krikortz, *Knut Erik;* ägare af badorten Arvidsvik; † 1900 16/3 på Kristinedal i Dalsland, 65 1/2 år gammal, e. änka och två barn.

Krook, *Karl Georg Eugène;* f. 1845 15/1; grosshandlare; † 1900 12/5, e. änka, född *Ellen Lindberg,* son, svärmoder och syster: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Kroplien, *Friedrich;* f. 1835 8/1 i Lübeck; grosshandlare: † 1900 25/10 i Stockholm, e. änka, född *Märta Hasselberg,* son och systrar: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Krouthén, *Fredrik Vilhelm;* f. d. handlande; † 1900 2/7 i Södertälje, 80 år, 10 mån. och 6 dagar gammal, e. änka, född *Fanny Lindström,* och fosterdotter; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Kulberg, *Elise;* se *Augustinsson.*

Kurck, *Eva Bobelina Beata Lovisa Jakobina;* f. 1826 11/9, † 1900 5/2.

Kuylenstierna, *Maria Amalie Karolina;* se *Lilliehöök till Gälared och Kolbäck.*

Käck, *Anders Petter;* f. 1832 9/8; f. d. innehafvare af Käcks hyrkuskverk: † 1900 5/1 i Stockholm, e. änka, född *Louise Dubois,* och två döttrar; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Källén, *Gustaf Verner;* f. 1853; komminister i Kinneveds församling af Skara stift: † 1900 20/4 i Falköping, e. änka, född *Anna Matilda Neuman,* dotter, föräldrar, broder och svärföräldrar.

Källgren, *Gustaf Vilhelm;* handlande: † 1900 15/2 i Göteborg, 57 år gammal.

Köhler, *Johan Gustaf;* garfvare; † 1900 i juli i Eskilstuna, 63 år gammal.

Königsfelt, *Emil Viktor Rudolf Leopold;* f. 1823 15/3, † 1900 25/3.

Körling, *Sven Magnus;* f. d. folkskolelärare; organist och kantor i Kristdala församling af Linköpings stift: † 1900 18/1, 83 år gammal, e. änka, född *Dahlberg,* och barn.

Lagerberg, *Sven Gustaf;* f. 1833 13/11, † 1900 29/3.

Lagerbielke, *Antoinette Kristina;* se *Ribbing.*

Lagergren, *Bernt Gustaf;* f. 1831 15/9 i Tådene socken i Skaraborgs län; domhafvande i Bara och Torna härads domsaga i Malmöhus län; † 1900 1/6 i Lund, e. änka, född *Selma Maria Landberg,* och två söner; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Lagergren, *Karl-August;* f. 1829 15/8, † 1900 29/6.

Lagerlöf, *Leonard;* förvaltare på Långrörs sågverk; † 1900 19/9, 50 år gammal, e. änka, barn och syskon.

Lagerström, *Emelie Kristina Gustafva;* f. *Scherling;* änka efter komministern i Jakobs och Johannes församling i Stockholm, fil. doktorn *Karl Robert Lagerström;* † 1900 21/9 i Stockholm.

Lagerström, *Gustaf Fredrik;* f. 1816 10/7; f. d. folkskolelärare och organist: † 1900 26/12 i Järstorp vid Jönköping, e. två söner.

Lagus, *Klas Gustaf;* f. 1858 25/12; postexpeditör vid Stockholms postkontor; † 1900 12/10 på Västra Yttringe på Lidingön: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Lamm, *August;* f. 1816 16/6; grosshandlare; † 1900 7/2 i Albano vid Stockholm, e. barn och barnbarn; begrafven å mosaiska kyrkogården vid Stockholm.

Landberg, *Laura Katarina;* f. *Medin;* änkefru; † 1900 9/8 i Stockholm, 71 år, 4 mån. och 12 dagar gammal, e. barn; begrafven å Järfälla kyrkogård i Stockholms län.

Landén, *Per;* förste lärare vid Lunds folkskolor: † 1900 i november i Lund, 56 år gammal.

Landergren, *Fritz Apollos;* f. 1843 31/3 i Karlshamn: postmästare i Kongälf: † 1900 1/3 i Kongälf, e. syskon och syskonbarn.

Landgren, *Martin Georg Harald;* f. 1839 9/2 i Nyköping: f. d. provinsialläkare i Ängelholms distrikt: med. lic.: † 1900 10/3 i Ängelholm.

Lange, *Louis Johannes;* f. 1854 27/1 i Apenrade: optiker: † 1900 18/12 i Göte-

borg. e. änka, född *Sofia Settergren*, fem barn, fader och syskon.

Langenberg, *Vilhelm Ludvig Gude;* f. 1865 17/9: godsägare i Södermanland; † 1900 6/2, e. änka, född *Eugenia Elisabet Westerlund*, fyra barn och broder.

von Langenstein und Gondelsheim, *Louise Katarina;* se *Douglas*.

Larsén, *Nils;* f. d. fabrikör; † 1900 11/8 i Stockholm, 66 år, 4 mån. och 9 dagar gammal, e. barn, måg och svägerska.

Larsson, *Alma Emilie Amalia;* f. *Forssén;* änka efter disponenten *J. Th. Larsson;* † 1900 8/8 i Norrköping, 67 år, 11 mån. och 12 dagar gammal, e. barn.

Larsson, *Anna Maja;* änka; † 1900 i juni i Bramseviken i Hjertums socken i Göteborgs och Bohus län, 102 år gammal.

Larsson, *Emil;* godsägare; † 1900 27/6 i Söderköping, omkring 50 år gammal, e. föräldrar och syskon.

Larsson, *Erik;* bruksägare; † 1900 29/6 i Västgöthyttan, 74 år gammal, e. änka och barn.

Larsson, *Fredrik;* f. 1822 31/3; f. d. kapten vid Värmlands regemente; † 1900 2/3 i Stockholm, e. dotter, barnbarn och syster: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Larsson, *Gustaf Vilhelm;* farmacie studerande: † 1900 4/12 i Jönköping, 29 år gammal, e. dotter, moder och syskon.

Larsson, *Hans;* f. 1844 19/11 i Skräflinge socken; ingeniör: † 1900 21/3 i Malmö.

Larsson, *Johan;* f. 1852; vice pastor i Norrby församling af Arkestiftet; † 1900 11/9 i Sala.

Larsson, *O. F.;* sjökapten; f. d. befälhafvare på kanalångaren »Venus»: † 1900 11/11 på Matineholm vid Elfsjö station, 60 år gammal, e. änka.

Larsson, *Sven;* f. 1833 6/9; handlande; † 1900 9/1 i Malmö, e. barn.

Larsson, *Viktor Johan;* f. d. grosshandlare; † 1900 26/7 i Stockholm, 69 år gammal, e. fosterson.

Larzon, *Nils John;* f. 1828 14/2; grosshandlare: † 1900 31/1 i Stockholm, e. änka, född *Ellen Lyon*, barn, barnbarn och syskon: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Laurén, *Per August;* f. 1818; f. d. urfabrikör; † 1900 13/6 i Stockholm, e. brorsbarn.

Leche, *Sofia Vilhelmina;* se *Schönbeck*.

Leffler, *Margret S.;* se *Mollén*.

Lehman, *Karolina Katarina Kristina;* se *von Köhling*.

Lejholm, *Karl Fredrik;* handlande; † 1900 29/6 på Charlottenborg i Hammarby socken, 46 år, 3 mån. och 26 dagar gammal, e. broder och systrar.

Leijonhielm, *Malkolmina;* f. 1830 7/4, † 1900 18/9.

Leijonhufvud till Ekeberg, *Carl Victor Gustafsson;* f. 1822 21/8, † 1900 8/3.

Lemke, *Otto Vilhelm;* f. 1819 25/5 i Hjorteds socken i Kalmar län; f. d. lektor vid Visby högre allmänna läroverk; prost; teolg. doktor; fil. jubeldoktor; † 1900 1/4 i Stockholm, nära 81 år gammal, e. barn och barnbarn; begrafven i familjegrafven å Kuddby kyrkogård i Östergötlands län.

Lewenhaupt, *Axel Emil;* f. 1826 4/12, † 1900 23/3.

Lewenhaupt, *Sofie Julie;* se *Sparre till Kroneberg*.

Lexow, *Anders Kasper;* f. 1830 28/7; brukspatron; f. d. riksdagsman; † 1900 5/10 i Stockholm, e. syskon; begrafven i familjegrafven å Alsters kyrkogård i Värmlands län.

Liliorius, *Peter Erland;* f. 1846; stationsinspektor i Dannemora; † 1900 2/1.

Liljedahl, *C. K.;* f. 1861; handlande: † 1900 30/1 i Stockholm, e. änka.

Liljedahl, *Jöns Peter;* f. 1819 19/10 i Lillehem i Maglehems socken i Kristianstads län; f. d. stationsinspektor i Elmhult: † 1900 29/10 i Lund, e. änka i andra giftet, född *Anna Sörlander*, barn och barnbarn.

Liljenberg, *Oskar Emil;* f. 1859; stadsfogde i Ystad: † 1900 13/3 i Ystad.

Liljenstolpe, *Kristina Henriette Amalia;* f. 1823 31/10, † 1900 15/6.

Lilliecreutz, *Julie;* f. 1821 13/8, † 1900 13/6.

Lilliehöök till Gälared och Kolbäck, *Maria Amelie Karolina;* f. 1846 16/10, † 1900 7/4.

Lillienberg, *Anna Gustafva Vilhelmina;* f. 1840 2/12, † 1900 11/1.

Lind, *Johan Rotolf;* f. 1845 17/6, † 1900 24/5.

Lind, *Karl Johan;* affärsman i Kalmar; † 1900 30/5 i Kalmar, 76 år gammal.

Lind, *L. F.;* förvaltare vid Sörfors bruk i Västernorrlands län; † 1900 14/3 på Sörfors, 44 år gammal, e. änka, född *Berg*, och två barn.

Lind (till Hageby), *Jacquette Aurora Lovisa;* f. 1813 29/1, † 1900 4/2.

Lindahl, *Axel;* f. d. handlande och ångbåtskommissionär: † 1900 22/2 i Karlshamn, något öfver 66 år gammal, e. barn.
Lindberg, *August;* kamrerare vid Lenna—Norrtälje järnväg; † 1900 26/11 i Norrtälje, 56½ år gammal, e. änka, född *Gertrud Segerbrand,* söner och syskon.
Lindberg, *Emelie;* se *Grundberg.*
Lindberg, *Gustaf Anders;* f. 1832 14/8 i Stockholm; f. d. kamrerare i kommerskollegium; † 1900 3/2 i Stockholm, e. änka, född *Maria Öhman,* och två döttrar: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.
Lindberg, *J. S.;* svarfvaremästare; † 1900 27/9 i Helsingborg, 73 år gammal, e. änka, född *Cedervall.*
Lindberg, *Karl Karlsson;* f. 1851; disponent för Laxå bruks aktiebolag; † 1900 12/2 i Stockholm, e. änka, född *Dahlgren,* och flera barn: begrafven vid Karlsdal.
Lindberg, *Nils Melker;* gravör vid Rörstrand; † 1900 11/3 i Stockholm, 27 år gammal, e. syskon.
Lindblom, *Albin Fridolf;* f. 1856 16/6; kanalbyggmästare, ingeniör; † 1900 18/8 i Söderköping, e. änka, född *Hilma Petersson,* barn, moder och syster.
Lindblom, *Petrus Axel;* materialförvaltare vid Örebro—Köpings järnväg; † 1900 7/8 i Örebro, 42 år och 19 dagar gammal, e. änka, *Maria Lindblom,* syster och svärmoder.
Linddahl, *Klas Henrik;* f. 1824 29/8 i Stockholm; kyrkoherde i Söderfors församling af ärkestiftet; † 1900 24/5 i Stockholm, e. änka, född *Laura Afzelius,* och en syster.
Lindeberg, *Carl Johan;* f. 1815 3/8 i Grenna; f. d. lektor vid Göteborgs latinläroverk; fil. doktor; † 1900 4/5 i Alingsås.
Lindeberg, *Hjalmar Viktor;* kamrerare; † 1900 4/6 i Linköping, 60 år gammal, e. änka, född *Unger,* sex söner, två döttrar och broder.
Lindeblad, *August Teodor Elias;* f. 1835 21/11; handlande; † 1900 23/10 i Stockholm, e. barn och måg; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.
Lindegren, *Johan Gustaf;* postexpeditör i Kalmar; † 1900 23/5, 62 år gammal, e, änka och flera barn.
Lindelöf, *Peter;* f. d. fabriksidkare; † 1900 i februari i Landskrona, 77 år gammal, e. två söner och en dotter.
Lindeman, *Torsten Edgar Konstantin;* f. 1858 i Vadstena; doktor; † 1900 i maj i Amerika, e. änka och ett barn.
Lindencrona, *Hildegard Sabina Sofia Matilda;* se *Wester.*
Linderholm, *Georg August;* f. d. notarie i Göta hofrätt; † 1900 31/5 i Jönköping, 83 år gammal, e. änka, född *Louise Westman,* son, sonhustru och barnbarn.
Linderoth, *Betty;* f. *Cedergrén;* änka efter urfabrikören *G. V. Linderoth;* † 1900 10/12 i Stockholm, 79 år, 9 mån. och 27 dagar gammal, e. son och syskon: begrafven i Linderothska grafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.
Lindgren, *Axel Petter;* kanalinspektor vid Brinkebergskulle; † 1900 28/12 i Göteborg, 44 år gammal.
Lindgren, *Einar;* f. 1852 27/6; ingeniör; † 1900 4/2 i Brooklyn, Newyork; e. änka, född *Emma Bergman,* fem barn, moder, broder, systrar, svåger och svägerska.
Lindgren, *Frans Ludvig Nikolaus;* f. 1837 2/10; skådespelare; † 1900 4/3 i Stockholm: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.
Lindgren, *Johan;* f. 1844 7/5; godsägare; † 1900 26/8 på Backa i Kårsta socken i Stockholms län, e. änka, *Edla Lindgren,* barn och måg.
Lindgren, *Johan Alfred;* f. 1833 15/2; garfverifabrikör; † 1900 1/1 i Karlstad, e. änka och två döttrar.
Lindgren, *Karl Erik;* f. 1843 26/11; målaremästare; † 1900 7/4, e. änka och barn.
Lindgren, *Klara Agneta;* f. *Winbladh,* änka efter kyrkoherden i Källby församling af Skara stift *E. M. Lindgren;* † 1900 15/11 i Hudviksvall, 67 år och 8 mån. gammal, e. barn, barnbarn, moder och broder.
Lindgren, *Oskar Valfrid;* föreståndare för Vadstena järnhandelsbolag; † 1900 30/9 i Vadstena, 36 år och 9 mån. gammal, e. fader.
Lindholm, *Erik Gustaf Viktor;* f. 1871 12/8; landtbrukare; † 1900 12/11 i Stockholm, e. moder, mormoder, mostrar, syster och systerbarn.
Lindholm, *Ingemar Valdemar;* f. 1873 17/5 i Linköping; artist; † 1900 22/8 i Stockholm, e. änka, född *Jenny Holmberg,* föräldrar, syskon och svärföräldrar: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.
Lindhult, *Melker Andrew;* droghandlare; † 1900 28/3 i Calmunt, Michigan

i Nordamerika, 83 år gammal, e. barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Lindqvist, *Anna Elisabeth;* f. 1828 $^{26}/_{7}$, † 1900 $^{23}/_{3}$.

Lindqvist, *August;* f. d. organist; folkskolelärare; † 1900 $^{3}/_{10}$ i Hvarfs socken i Östergötlands län, 73$^{1}/_{2}$ år gammal.

Lindqvist, *Georg Hugo;* f. 1849 $^{12}/_{7}$ i Stockholm: kassör; † 1900 $^{21}/_{12}$ i Stockholm, e. syster: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Lindqvist, *J. V.;* f. d. bokbindare; † 1900 $^{16}/_{7}$ i Askersund, 88 år gammal.

Lindroth, *Edvard Vilhelm;* faktor vid »Nya Dagligt Allehandas» tryckeri: † 1900 $^{8}/_{5}$ i Stockholm, 41 år, 1 mån. och några dagar gammal, e. föräldrar och syskon: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Lindsjö, *Per Larsson;* kyrkoherde i Stora och Lilla Slågarps församlingar af Lunds stift: † 1900 i maj i Trelleborg, 74 år gammal: begrafven å Stora Slågarps kyrkogård.

Lindskog, *K. E.;* kopparslagaremästare; † 1900 $^{21}/_{2}$ i Södertälje, 80$^{1}/_{2}$ år gammal, e. änka, född *Uhrberg*, och barn.

Lindstam, *Nils;* f. 1847 $^{28}/_{12}$ i Ifö socken i Kristianstads län; kyrkoherde i Näs församling af Lunds stift; † 1900 $^{27}/_{3}$ i Lund: begrafven å Trollenäs kyrkogård i Malmöhus län.

Lindström, *Abraham;* f. i Köpenhamn: revisor: † 1900 $^{16}/_{4}$ i Halmstad, nära 93 år gammal.

Lindström, *A. A.;* f. d. sjökapten; † 1900 $^{25}/_{3}$ i Grisslehamn, 65 år gammal, e. änka.

Lindström, *Alfred H.;* f. 1869 i Kalmar: doktor; † 1900 $^{17}/_{5}$ i Boston i Mass. i Nordamerika, e. moder och två bröder.

Lindström, *Anna Gustafva Vilhelmina;* se *Lillienberg.*

Lindström, *Johan Gustaf;* f. d. fanjunkare vid Göta lifgarde: † 1900 $^{16}/_{5}$, 62 år gammal, e. söner: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Lindström, *Karl Fredrik;* f. 1835 $^{30}/_{11}$: f. d. sjökapten: † 1900 $^{7}/_{11}$ i Oskarshamn, e. änka, född *Anna Maria Arlén*, barn och broder.

Lindström, *Karl Fritiof Knut;* f. 1835: handlande: † 1900 $^{19}/_{3}$ i Stockholm, e. änka och barn.

Lindström, *Karl Johan;* f. 1819 $^{13}/_{1}$; f. d. lärftskramhandlare; † 1900 $^{4}/_{7}$ i Stockholm, e. två döttrar och svägerska; begrafven i familjegrafven å Johannes kyrkogård i Stockholm.

Lindström, *K. J.;* byggmästare; † 1900 $^{20}/_{6}$ i Örebro, 55 år gammal.

Lindström, *Otto Bernhard;* regementssadelmakare; † 1900 $^{21}/_{1}$ i Stockholm, 56 år, 6 mån. och 15 dagar gammal, e. änka, född *Elvira Thulin*, söner, bröder och svärföräldrar; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Lindvall, *Ludvig;* fabriför: † 1900 $^{3}/_{11}$ i Båstad, 55 år gammal, e. bröder.

Ljungberg, *Elof Abraham;* f. 1817 $^{5}/_{5}$ i Norrtälje; apotekare: † 1900 $^{9}/_{3}$ i Stockholm, e. son, två döttrar och två systrar; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Ljungberg, *Karl Johan;* möbelhandlare; † 1900 $^{1}/_{6}$ i Stockholm, 63 år gammal, e. änka och barn.

Ljungberg, *Kjell August;* f. 1832 $^{4}/_{1}$: apotekare: † 1900 $^{13}/_{5}$ i Stockholm: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Ljunggren, *Gustaf Teodor;* f. 1812: kyrkoherde i Uddevalla: fil. och teolg. doktor: † 1900 $^{28}/_{2}$ i Uddevalla.

Ljungqvist, *Johan August;* f. d. kryddkramhandlare; † 1900 $^{14}/_{5}$ i Stockholm, e. änka, född *Backman*, barn och barnbarn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Ljungsvärd, *Sofia Eleonora;* se *Jansson.*

Lodén, *Emanuel;* kamrerare i Sundsvalls enskilda banks hufvudkontor: † 1900 $^{25}/_{5}$ i Sundsvall, 30 år gammal, e. änka, född *Sundström*, och två barn.

Lodén, *Karl Axel;* f. 1845 $^{10}/_{9}$; skorstensfejarmästare; † 1900 $^{20}/_{10}$ i Uppsala.

Loenbom, *Aurora Charlotta;* f. *Borre* 1831; änka 1870 efter prosten, kyrkoherden i Torpa församling af Linköpings stift *Johan Fredrik Loenbom;* † 1900 $^{16}/_{12}$ i Åbo, e. två söner.

Looström, *Sara Maria;* f. *Looström;* änka efter bankokommissarien *K. K. Looström;* † 1900 $^{1}/_{6}$ i Stockholm, 81 år, 8 mån. och 20 dagar gammal, e. barn och barnbarn.

Lovén, *Fredrika Eugenia;* f. *Ekström* 1811 $^{5}/_{4}$ i Stockholm: änka 1884 efter förste expeditionschefen *Lars Johan Lovén;* † 1900 $^{19}/_{1}$ i Stockholm, e. barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Lugner, *August;* f. 1831 $^{16}/_{1}$ i Västergötland: musikdirektör: † 1900 $^{22}/_{12}$ i Uddevalla, e. änka, född *Sigrid Amalia Ingelotz*, son och dotter.

Lund, *Johan Gustaf;* skådespelare; † 1900 $^{1}/_{5}$ i Stockholm, 39 år gammal, e. änka.

Lundberg, *Adolf Hjalmar;* f. 1856 1/9; byggmästare; † 1900 28/1 i Stockholm, e. änka, född *Lindkvist*, och barn: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Lundberg, *August;* f. i Bohuslän; ägare af Rostocks brunns- och badinrättning: † 1900 18/7, nära 57 år gammal, e. änka och tre barn.

Lundberg, *Emma Margareta;* se *Norström.*

Lundberg, *Enock Albert;* sjökapten; † 1900 14/4 utomlands, 21 år och 12 dagar gammal, e. fader och syskon.

Lundberg, *Gustaf Leonard;* källarmästare: † 1900 2/4 i Stockholm, 56 år, 2 mån. och 21 dagar gammal, e. änka, född *Maria König*, syster, svåger och moster.

Lundberg, *J. C.;* inspektor; † 1900 1/7 på Stensnäs, 75 år, 5 mån. och 8 dagar gammal, e. änka, född *Klara Svensson*, son, sonhustru och barnbarn: begrafven på Ukna kyrkogård i Kalmar län.

Lundberg, *Johan Olof;* f. 1839 17/11, † 1900 19/7.

Lundberg, *Karl Oskar;* f. 1837 1/12: byggmästare: † 1900 18/8 i Stockholm, e. änka, född *Anna Sahlin*, fyra söner och två döttrar, barnbarn, mågar, svärdotter och svärföräldrar: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Lundberg, *Maria Karolina;* f. *Bergstedt*, änka efter vinhandlare *J. P. Lundberg;* † 1900 20/8 i Stockholm, 75 år, 5 mån. och 16 dagar gammal, e. barn och barnbarn; begrafven å Nyköpings västra kyrkogård.

Lundberg, *Peter;* f. 1825 21/12 i Kristianstad; kyrkoherde i Trelleborg och Maglarps församling af Lunds stift; † 1900 14/8 i Trelleborg; begrafven å Trelleborgs kyrkogård.

Lundberg, *Vilhelm;* kassör i sällskapet »Arbete och Hjälpsamhet»; † 1900 8/6, 72 år, 2 mån. och 4 dagar gammal, e. änka, född *Charlotta Eklund*, och barn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Lundblad, *Erik Albert;* f. 1836; rådman i Eskilstuna; † 1900 20/6 i Eskilstuna, e. änka, född *Julia Klintman*, barn och barnbarn.

Lundblad, *Johanna Charlotta;* f. *Grill* 1831 20/4 på Godegård i Östergötlands län; änka efter provinsialläkaren i Malmö distrikt *Lars Johan Lundblad;* † 1900 5/3 i Lund, e. fem söner och dotter.

Lundblad, *Josefine Amalia Gustafva;* se *von Post.*

Lundblad, *J. F.;* f. 1829 12/9 i Lund; pastor i Augustasynoden; † 1900 25/2 i Parkers Prairie, Minnesota, Nordamerika.

Lundborg, *Albert Vilhelm;* f. 1826 5/12; notarie; † 1900 12/6 i Arboga, e. syster.

Lundeberg, *Axel;* f. 1852 15/4: disponent: † 1900 30/12 på Gustafsbro, e. syskon och syskonbarn.

Lundeberg, *Gustaf Jakob;* f. 1825 12/6; f. d. landtbrukare: † 1900 27/6 i Gäfle, e. barn och barnbarn.

Lundén, *F. O.;* f. 1849 i Kronobergs län; kamrerare i Rekarne sparbank: † 1900 1/1 i Eskilstuna.

Lundeus, *Karl Erik;* landtbrukare; † 1900 18/4 på Svista, 79 år, 1 mån. och 10 dagar gammal, e. barn och barnbarn.

Lundgren, *Elin Karolina;* f. 1856 15/11, † 1900 12/10.

Lundgren, *Eva Lovisa;* f. *Severin* 1813 17/7; änka efter läderfabrikören *J. V. Lundgren;* † 1900 3/11 i Norrköping, e. barn och barnbarn.

Lundgren, *J.;* husägare; f. d. svarfvare; † 1900 20/10 i Laholm, 80 år gammal.

Lundgren, *Johan Efraim;* f. 1815 18/5 i Örebro: bruksägare: † 1900 2/12 på Skansen i Ousby socken i Kristanstads län, e. änka, född *Hanna Elisabet Sandberg*, barn och barnbarn.

Lundgren, *Karl;* f. 1834 5/1; f. d. kommendörkapten; † 1900 30/1 på Tomtebo vid Sparreholm.

Lundgren, *Karl Johan;* f. i Göteborg: tapetseraremästare: † 1900 7/5 i Stockholm, 85 år gammal, e. son och barnbarn.

Lundin, *Anders Gustaf Leonard*, f. 1845 27/12; kammarskrifvare i generalpoststyrelsen: † 1900 27/11 i Uppsala.

Lundin, *Johan Erik;* f. 1817 8/1 i Stockholm: f. d. landtbrukare: † 1900 23/4 i Stockholm, e. änka, född *Charlotte Lindström*, barn och barnbarn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Lundin, *Johan Teodor;* grosshandlare: † 1900 12/5 i Visby, 82 år gammal, e. änka, född *Lyth*, barn och barnbarn.

Lundin, *Karl Gustaf;* f. d. aktör vid Kungl. operan; † 1900 8/9 i Stockholm, 72 år, 4 mån. och 14 dagar gammal, e. änka, född *Augusta Bjurström*, barn och barnbarn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Lundius, *Yngve;* med. kandidat: † 1900 22/9 i Helsingborg, 25 år gammal, e. föräldrar och syskon.

Lundqvist, *Oskar Vilhelm;* f. 1853 i Hernösand; sjökapten; † 1900 $^{11}/_{10}$ i Stockholm, e. barn och fader.

Lundqvist, *Per Otto;* handlande och ombudsman i Göteborgs m. fl. köpmannaföreningar; † 1900 $^{5}/_{3}$ i Hofva socken i Skaraborgs län, 65 år, 8 mån. och 6 dagar gammal, e. änka, född *Anna Berg*, och syskon.

Lundström, *Frans Ludvig;* f. 1843 $^{13}/_{4}$ i Leksbergs socken i Skaraborgs län; distriktsveterinär i Håby distrikt i Göteborgs och Bohus län; † 1900 $^{11}/_{4}$.

Lundström, *Hugo;* f. d. grosshandlare; † 1900 i oktober på Forsvid Undernäs, 64 år gammal, e. syskon.

Luthander, *Karl Henrik Daniel;* f. 1850 $^{2}/_{9}$; f. d. löjtnant vid Södra skånska infanteriregementet; † 1900 $^{18}/_{1}$ i Löfvestad.

Lübeck, *Henrik Gustaf;* f. 1809; f. d. kammarförvandt vid k. Flottan; † 1900 i Karlskrona.

Lybäck, *Karl Gustaf;* f. 1848 $^{2}/_{10}$; bruksägare; † 1900 $^{4}/_{8}$ på Vissboda i Örebro län, e. änka, född *Hortence Richter*, moder och broder.

Lychou, *Nils Johan;* f. 1821 $^{4}/_{11}$; e. o. kanslist; † 1900 $^{6}/_{7}$ i Stockholm.

Lång, *Eva Maria Elisabet;* se *Raab*.

Lärka, *Per Anders Daniel;* f. 1856 $^{27}/_{7}$ i Söderhamn; redaktör; † 1900 i Daluth i Minnesota i Amerika.

Löfberg, *Adolf Fredrik;* f. d. stationsinspektor; † 1900 $^{13}/_{4}$ i Lund, 74 år gammal, e. fyra barn.

Löfgren, *Fredrik;* handlande; † 1900 $^{11}/_{1}$ i Enköping, 63 år gammal.

Löfgren, *Nils Johan;* f. 1822 i Stockholm; f. d. slakteriidkare; † 1900 $^{26}/_{4}$ i Stockholm, e. änka och barn.

Löfroth, *Nils Johan;* f. d. förvaltare; † 1900 i januari å Håknäs i Västerbotten, e. änka, två döttrar och en fosterdotter.

Löfström, *John Fredrik Hjalmar;* arkitekt; † 1900 $^{2}/_{11}$ i Florens i Italien, 25 år, 2 mån. och 23 dagar gammal, e. syster.

Löfwall, *Nils Albin;* f. 1841 $^{19}/_{4}$ i Hasslöfs socken i Hallands län; † 1900 $^{15}/_{7}$ i Göteborg, e. änka, född *Matilda Fischerström*, barn, barnbarn och syskon; begrafven å östra begrafningsplatsen i Göteborg.

Lönborg, *Augusta;* f. *Nordberg;* lärarinna i Prins Gustafs folkskola i Uppsala; † 1900 $^{31}/_{10}$ i Uppsala, e. make, v. adjunkten, docenten *S. E. Lönborg*.

Löwendahl, *Johanna Kristina;* f. 1801 $^{17}/_{2}$; änkeprostinna; † 1900 $^{6}/_{6}$ i Linköping.

Löwenhielm, *Emelie Regina;* se *Nordenankar*.

Löwenhielm, *Gerhard Fredrik;* f. 1864 $^{10}/_{5}$; löjtnant vid Göta lifgarde; regementsadjutant därstädes; † 1900 $^{29}/_{11}$ i Stockholm, e. änka, född *Sif Ultima Ljungqvist*, föräldrar och syskon; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Löwenhielm, *Maria Sofia;* f. 1826 $^{22}/_{8}$, † 1900 $^{9}/_{1}$.

Maas, *Vilhelm Fredrik Gottlieb;* f. 1838 $^{21}/_{8}$; grosshandlare; † 1900 $^{2}/_{9}$, e. son.

Maechel, *Karl Henrik;* † 1900 $^{7}/_{7}$.

Magnét, *Jakob Henrik;* f. 1830 $^{27}/_{11}$ i Dörby socken i Kalmar län; f. d. öfveringeniör vid landtbruksstyrelsen; † 1900 $^{18}/_{10}$ i Stockholm, e. änka, född *Berta Trotzig*, barn, barnbarn och syskon; begrafven i Magnétska familjegrafven i Kalmar.

Magnusson, *Axel F.;* öfverskogvaktare; † 1900 $^{17}/_{6}$ på Ankarsrum, 44 år gammal.

Magnusson, *Gustaf;* folkskolelärare i Västra Torsås socken i Kronobergs län; † 1900 $^{20}/_{6}$ därstädes, 27 år gammal.

Malmberg, *J.;* f. 1870; godsägare; † 1900 $^{16}/_{11}$ på Hagaberg, e. änka, född *Hay*.

Malmberg, *Mauritz;* f. 1829 i Jämshög socken i Blekinge; provinsialläkare i Jönköpings län; † 1900 $^{6}/_{5}$ i Jönköping, e. två söner och dotter.

Malmborg, *Sophie;* se *Croneborg*.

Malmgren, *Karl Adolf;* f. d. handlande; † 1900 $^{15}/_{6}$ i Vadstena, nära 90 år gammal, e. son, dotter och barnbarn.

Malmqvist, *Elof;* byggmästare; † 1900 $^{18}/_{9}$ i Lund, 70 år gammal, e. änka, född *Kjederqvist*, barn och barnbarn.

Malmqvist, *Karl Daniel;* handlande; † 1900 $^{17}/_{8}$ i Stockholm, 64 år gammal, e. änka, barn och moder.

Malmros, *Jakob;* f. d. kassör vid skånska sockerfabriksaktiebolaget i Landskrona; † 1900 i Landskrona, nära 86 år gammal, e. änka, fem barn och barnbarn.

Malmström, *Beda Karolina;* se *Cederström*.

Mannerskantz, *Maria Fredrika Charlotta;* f. 1822 $^{21}/_{9}$, † 1900 $^{3}/_{4}$.

Mannheimer, *Teodor;* f. 1833 $^{3}/_{11}$ i Köpenhamn; direktör i Skandinaviska Kreditaktiebolaget; † 1900 $^{6}/_{3}$ i Göteborg, e. änka, född *Hanna Meyer*, och tre söner.

de Maré, *Emelie Albertina;* se Olai.

Mark, *August Johannes;* f. 1848 6/5, † 1900 28/10.

Markgren, *Per;* f. i Källbomark i Byske socken i Västerbottens län; handlande; † 1900 26/3 i Källbomark, 74 år gammal, e. änka, född *Domeij*, fyra söner och tre döttrar.

Marmolin, *Vilhelm;* e. o. landskanslist i Kalmar län: † 1900 21/3 i Kalmar, 42 år gammal, e. änka, född *Rosenström*, barn och syskon.

von Matern, *Anna Charlotta Lovisa;* se *Hansson.*

Mattsson, *Lorentz Adolf;* f. 1840 i Malmö; sjökapten; † 1900 9/4 i Malmö, e. änka i andra giftet, två barn i första giftet, fyra barn i andra giftet och systrar.

Mattsson, *N. P.;* f. 1842; stadsarkitekt; † 1900 i februari i Landskrona.

Mattsson, *Robert Bernhard;* f. i Stockholm; byggmästare; † 1900 17/5 i Stockholm, 36 år, 9 mån. och 20 dagar gammal, e. änka, född *Elin Leffler*, och en son.

Medin, *Laura Katarina;* se *Landberg.*

Meister, *Eva Charlotta;* f. d. skollärarinna; † 1900 3/2 i Stockholm, öfver 90 år gammal; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Melin, *Magnus Rudolf;* f. 1841 25/9, † 1900 4/1.

Mellander, *Jöns Nilsson;* f. i Stora Mölleberga i Malmöhus län; kyrkoherde i Nettraby församling af Lunds stift; kontraktsprost; † 1900 10/5, 70 år gammal, e. änka, född *Nilsson-Heimer*, två söner och dotter.

Metzén, *Karl Gerhard;* f. 1824; f. d. kansliråd; fil. kandidat; † 1900 23/4 i Linköping, e. syster.

Meyerson, *Vilhelm;* f. 1836 19/12 i Stockholm: verkställande direktör i Skandinaviska Kreditaktiebolaget i Stockholm; † 1900 29/5 i Södertälje, e. fem söner, sonhustru, sonson, syskon och svärmoder.

Miltopée, *Per Edard;* literatör; † 1900 17/1 i Jönköping, 32 år gammal.

Mineur, *Klas Gustaf;* f. 1811 7/5; fabrikör; † 1900 13/3 i Stockholm, e. dotter, barn, barnbarn och barnbarnsbarn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Mobach, *Laura;* se *Planthaber.*

Moberg, *Matilda;* se *Fornmark.*

Modin, *Karl Fredrik;* f. 1830 17/12; snickarmästare; † 1900 18/10 i Gäfle, e. barn.

Modin, *P. A.;* snickarmästare; † 1900 17/12 i Nyköping, 81 år gammal, e. änka, barn och barnbarn.

Mogren, *Johan Fredrik Anselm;* plåtslagaremästare; † 1900 6/6 i Stockholm, 51 år gammal, e. änka och son.

Molander, *D. A.;* godsägare; † 1900 2/3 på Sörbyholm i Fellingsbro socken i Örebro och Västmanlands län, 66 1/2 år gammal, e. änka, född *Södergren*, och bröder.

Molander, *Harald;* f. 1858 17/3 i Stockholm; intendent vid Svenska teatern; skriftställare; † 1900 22/11 i Stockholm, e. änka, född *Lydia Wessler*, och två söner.

Molin, *Karl Adolf Jonas;* f. 1858 29/9 i Kristianstad; bokhållare hos vinimportaktiebolaget i Stockholm; † 1900 28/11 i Stockholm, e. moder och syskon.

Mollberg, *Ernst Viktor;* f. i Stockholm; droghandlare; † 1900 3/6 i San Fransisco, 63 år gammal, e. änka, född *Deag*, och två söner.

Mollén, *Margret S.;* f. *Leffler;* änka efter konsul *Benjamin G. Mollén;* † 1900 2/8 i Göteborg, 59 år, 11 mån. och 4 dagar gammal, e. barn.

Montgomery, *Sofie Karoline*; f. *Dahlqvist* 1818 6/1; änka 2:o 1862 efter f. d. kaptenen *Karl Hampus Montgomery;* † 1900 17/12 i Stockholm, e. barn, barnbarn och barnbarns barn; begrafven i Boo kapell.

Morén, *Erik Torbjörn;* f. 1815 1/7; öfverste i arméen; † 1900 24/1 i Stockholm, e. änka, född *Johanna Konstantia Elfving*, barn och syskon; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm,

Morén, *J. K.;* tullöfveruppsyningsman; † 1900 29/5 i Ystad, 72 år gammal.

Mossberg, *Aron Ludvig;* f. 1820; f. d. rektor vid allmänna läroverket i Västerås; fil. jubeldoktor; † 1900 30/5 i Västerås, e. två söner, fyra döttrar och barnbarn; begrafven å gamla kyrkogården i Västerås.

Müntzing, *Karl Johan Gustaf;* f. d. regementskommissarie vid f. d. Närkes regemente; † 1900 15/7 på Skarbjörka i Ekeby socken, 86 år gammal, e. änka, född *Carlsson*, barn och barnbarn.

Myrin, *Hilda;* se *Thollander.*

Månsson, *Nils;* folkskolelärare; † 1900 24/9 i Linneröds socken i Kristianstads län, 68 år gammal, e. änka, född *Jeppesson*, och fosterbarn.

Möller, *Amelie Virgina Ellida;* se *Englund.*

Möller, *Anna Sofia;* f. *Hafström;* änka efter musikdirektören *Frans Gustaf Möller;* † 1900 10/4 i Stockholm, 83 år, 9 mån. och 18 dagar gammal.

Möller, *Karl Axel Fritiof;* f. 1838 12/1 i Ystad; kyrkoherde i Norra Vrams och Bjufs församlingar af Lunds stift; † 1900 13/4 i Norra Vrams prästgård, e. änka, född *Martina Pontén*, två söner och två döttrar.

Möller, *Oskar Julius;* f. 1846; häradsskrifvare i Hammarkinds och Skärkinds härads fögderi i Östergötlands län; † 1900 29/1 i Söderköping, e. änka, och två barn.

Möller, *Otto Vilhelm;* f. i Stockholm; sjukgymnast; † 1900 13/8 i Milano i Italien, 48 år gammal, e. änka, född *Susanne Vervier*, och två barn.

Möller, *Thomas Henrik;* f. 1832; borgmästare i Lund; † 1900 17/6 i Lund, e. syster; begrafven i Lund.

Möllerhjelm, *Enny Leontine Magdalena;* se *von Tune*.

Möllerswärd, *Ulrika Henrietta;* f. 1800 16/12, † 1900 9/4.

Mörner till Morlanda, *Jacquette Sofia;* f. 1829 26/10, † 1900 1/4.

Natt och Dag, *Axel Vilhelm Magnus;* f. 1826 24/6, † 1900 27/2.

Nauclér, *Matilda Ulrika;* se *Wilskman*.

Nerman, *Emma Margareta Katarina;* se Wærn.

Nilsson, *Alfred;* f. d. aktör och sångare; † 1900 7/8 vid Bonneville i Davis County, Utah i Nordamerika, 48 år gammal, e, änka och barn.

Nilsson, *Erhardina Paulina;* f. 1816 20/5, † 1900 13/5.

Nilsson, *Gustaf;* f. 1847 8/1 i St. Mellösa socken i Örebro län; civilingeniör; † 1900 8/1 i Stockholm; e. änka och syskon, begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Nilsson, *Jens;* f. 1839 27/11 i Färlöfs socken i Kristianstads län; f. d. förste provinsialläkare i Göteborgs och Bohus län; † 1900 11/3 i Göteborg, e. änka, född *Selma Boije*.

Nilsson, *J. O.;* f. d. målaremästare; † 1900 7/8 i Stockholm, 64 år, 8 mån. och 22 dagar gammal, e. änka, *Karolina Nilsson*, barn och barnbarn.

Nilsson, *Karl Leonard;* destillator; † 1900 15/12 i Stockholm, 50 år gammal, e. änka och två barn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Nilsson, *Klaes Vilhelm;* f. 1854 16/5; f. d. hotellvärd; † 1900 15/7 i Stockholm, e. barn och moder.

Nilsson, *N. J.;* kamrerare vid Örebro enskilda banks afdelningskontor i Askersund; † 1900 14/7 i Askersund, 64 år gammal, e. änka, född *Frodin*, tre döttrar och syskon.

Nilsson, *Nils Klas;* f. 1820 20/1 i Stockholm; f. d. kollega i Katarina läroverk i Stockholm; fil. doktor; † 1900 6/3 i Stockholm.

Nilsson, *Nils Petter;* f. d. hamnfogde i Söderhamn; † 1900 18/9 i Söderhamn, 74 år gammal, e. änka, född *Jansson*, barn och barnbarn.

Nilsson, *Olof;* landtbrukare; † 1900 17/9 på Säleby i Brastads socken i Göteborgs och Bohus län, öfver 80 år gammal, e. barn och barnbarn.

Nilsson, *Oskar;* f. i Malmö; sjökapten; † 1900 4/4 i Rexbo i Rättviks socken i Kopparbergs län, 60 år gammal, e. änka, född *Amalia Tengman*.

Nilsson, *Otto;* f. 1843 10/9; vagnmakare; † 1900 12/6, e. änka, född *Lovisa Jansson*, och barn.

Nilsson, *Per;* f 1812; f. d. ledamot af riksdagens andra kammare; sågverksägare; † 1900 4/3.

Nilsson, *Sven Erik;* f. d. grosshandlare; † 1900 6/1 i Stockholm, öfver 86 år gammal, e. barn och barnbarn.

Norberg, *Fredrik;* f. d. lotslöjtnant; öfverlots; kapten; † 1900 3/7 i Malmö, 73 år gammal.

Norberg, *Per Ulrik;* f. 1818 15/2; f. d. skomakaremästare; † 1900 6/11, e. änka, född *Sofia Vesterberg*, son, sonhustru och barnbarn.

Nordbeck, *Edvard Teodor Fredrik;* f. 1816 14/2 i Karlskrona; major i arméen; f. d. regementsskrifvare vid Jämtlands häst- och fältjägarekår; † 1900 8/11 i Stockholm, e. änka, två söner, tre döttrar, barnbarn och broder; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Nordberg, *Augusta;* se *Lönborg*.

Nordenankar, *Emilie Regina;* f. *Löwenhielm* 1831 28/5, änka 1899 efter f. d. löjtnanten *Emil August Nordenankar;* † 1900 25/11 på Fliseryd, e. två söner och sonson.

Nordencreutz, *Gustafva Vilhelmina;* f. 1817 12/4, † 1900 29/12 i Uppsala, e. syskon och syskonbarn.

Nordenfeldt, *Eva Vilhelmina Ottiliana;* född 1838 3/8, † 1900 13/1.

Nordenfeldt, *Leonard Magnus;* f. 1827 29/7, † 1900 20/8.

Nordenskjöld, *Sofia Gustafva;* se *d'Albedyhll*.

Nordfeldt, *Johannes Magnus;* landtbrukare; † 1900 $^{28}/_{11}$ på Jonstorp, 84 år gammal, e. sju söner och fem döttrar.

Nordgren, *August Birger;* handlande; † 1900 $^{22}/_{4}$ i Stockholm, något mer än 45 år gammal, e. syskon och styfmoder.

Nordgren, *Johan Fritjof;* † 1900 $^{24}/_{5}$.

Nordin, *J. A.;* fabrikör; † 1900 $^{10}/_{10}$ vid Ranten, 70 år gammal, e. änka och fyra barn.

Nordqvist, *Johan;* f. 1837 $^{16}/_{8}$ i Onsala socken i Kristianstads län; postmästare i Ousby; † 1900 $^{24}/_{2}$ i Kristianstad, e. änka, född *Hedvig Elsa Petronella Bergqist,* son, svärdotter, barnbarn och broder.

Nordqvist, *K. G. V.;* f. 1844 $^{14}/_{3}$; telegrafkommissarie; † 1900 $^{1}/_{10}$ i Stockholm, e. änka och barn.

Nordstedt, *P.;* grosshandlare; † 1900 $^{28}/_{1}$ i Sala, 81 år gammal.

Nordstedt, *Per Nikolaus;* f. d. bokhållare; † 1900 $^{12}/_{12}$ i Stockholm, 65 år, 11 mån. och 20 dagar gammal, e. änka, *Anna Nordstedt,* barn, barnbarn och måg.

Nordström, *Frida Götilda;* f. *Segerdahl* 1845; † 1900 $^{10}/_{12}$ i Stockholm, e. make, agronomen, direktören *Bernhard Nordström.*

Nordström, *Johannes;* fiskhandlande; † 1900 $^{6}/_{11}$ i Stockholm, 74 år och 2 mån. gammal, e. änka *Sofia Nordström,* barn, barnbarn och svärsöner.

Nordström, *J.;* grosshandlare; † 1900 $^{19}/_{1}$ i gästgifvaregården i Helgums socken i Västernorrlands län, e. änka och flera barn.

Nordström, *Lilly;* † 1900 $^{26}/_{8}$ i Stockholm, e. syskon.

Nordström, *Nils Karl;* f. 1832 $^{26}/_{4}$; postexpeditör; † 1900 $^{24}/_{12}$ i Stockholm, e. syskonbarn.

Nordström, *R.;* källarmästare; † 1900 $^{4}/_{1}$ i Stockholm.

Nordström, *Sofia Dorotea;* f. 1821 $^{14}/_{5}$, † 1900 $^{29}/_{7}$.

Norell, *Augusta Karolina;* se *Ekenberg.*

Norgren, *Lovisa Augusta Vilhelmina;* se *Holmgren.*

Norling, *Karl Erik;* f. d. folkskolelärare; † 1900 $^{15}/_{3}$ i Vika socken i Kopparbergs län, 80 år gammal.

Norrby, *Josefina Albertina;* f. *Andersson;* änka efter sjökaptenen *Johan Niklas August Norrby;* † 1900 $^{12}/_{6}$ i Stockholm, 54 år och 4 mån. gammal, e. bröder.

Norström, *Emma Margreta;* f. *Lundberg;* änka efter öfverstelöjtnanten *K. E. Norström,* † 1900 $^{30}/_{5}$ i Stockholm, 77 år gammal, e. barn och barnbarn.

Nyberg, *Albert Fabian;* f. 1821 $^{25}/_{1}$ i Stockholm; apotekare i Leksand; † 1900 $^{28}/_{2}$ i Leksand.

Nyberg, *August;* f. i Sanda: handlande: † 1900 $^{3}/_{12}$ i Klintehamn, 62 år gammal, e. änka.

Nyberg, *Fredrik;* drätselkamrerare; † 1900 $^{8}/_{3}$ i Söderhamn, e. änka och tre söner.

Nyberg, *Gustaf;* f. i Stockholm; handlande; † 1900 $^{20}/_{5}$ i Stockholm, 79 år gammal.

Nyberg, *Olof;* f. 1810 $^{1}/_{7}$ i Vendels socken i Uppsala län; f. d. kamrerare; † 1900 $^{5}/_{11}$ i Stockholm, e. änka, född *Charlotte Westerberg,* barn, barnbarn och barnbarnsbarn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Nydahl, *Lars Alexis;* musikdirektör och organist i Ekeby församling af Linköpings stift; † 1900 $^{11}/_{6}$ i Ekeby, nära 87 år gammal, e. barn och barnbarn.

Nygren, *Hedvig Karolina;* se *Ridderstråle.*

Nygren, *Helge Fritiof Hjalmar;* f. 1871 $^{30}/_{7}$; exam. provisor och apotekare; † 1900 $^{27}/_{10}$ i Karlstad, e. syskon.

Nylander, *Johan August;* handlande; † 1900 $^{23}/_{5}$ i Stockholm, 66 år gammal, e. moder och en dotter.

Nylén, *Klas Viktor;* f. 1829 $^{28}/_{9}$ i Löts socken: kyrkoherde i Svärdsjö församling af Västerås stift; † 1900 $^{12}/_{11}$ i Svärdsjö prästgård, e. sju söner och dotter.

Nyman, *Erik Olof August;* f. 1866 $^{13}/_{10}$ i Linköping; fil. doktor; † 1900 $^{29}/_{7}$ i München, e. föräldrar och syskon; begrafven i Linköping.

Nymansson, *Per;* f. 1830 $^{1}/_{5}$ i Loshults socken i Kristianstads län; kyrkoherde i Skepparslöfs församling af Lunds stift; † 1900 $^{2}/_{4}$.

Nyquist, *Johan Isak;* f. 1841 $^{1}/_{11}$ i Bonstorps socken i Jönköpings län; lektor i historia och modersmålet vid Jönköpings högre allmänna läroverk; † 1900 $^{18}/_{9}$ i Jönköping, e. änka, född friherrinna *Adolfina Emilia Louise Matilda Fock;* begrafven i nämnda stad.

Nyqvist, *Sofie Albertina;* se *Grönhagen.*

Nystedt, *Alfred;* byggmästare; † 1900 $^{7}/_{3}$ i Nacka socken i Stockholms län, 40 år gammal, e. änka, föräldrar och syskon.

Nyström, *Fredrik;* f. 1858 30/12 i Örebro; telegrafdirektör i Malmö; † 1900 26/1 i Malmö, e. änka, född *Valborg Kahl*, syskon, morbroder och svärföräldrar; begrafven i familjegrafven å Gryts kyrkogård.

Nyström, *Johan Adolf;* f. 1827 24/12 i Nysunds socken i Värmlands län; godsägare; † 1900 14/8 på Furusund, e änka, född *Edla Hellgren*, barn och barnbarn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Nyström, *J. P.;* f. 1839; fabrikör; † 1900 1/5 i Karlstad.

Nyström, *Ludvig Axel;* f. d. stadskassör; † 1900 i januari i Piteå, 73 år gammal, e. två barn.

Näs, *Nils Olof;* f. 1829 5/11 på Österede i Fors socken; grosshandlare; † 1900 i Östersund: där begrafven.

Odendcrantz, *Henning;* f. 1853 19/11, † 1900 19/1.

Odencrantz, *Märta Sofia;* f. 1845 3/7, † 1900 i juni.

Ohlsson, *Karl Peter;* f. 1816; f. d. kvarterman vid Malmö hamn; † 1900 30/9 i Malmö.

Ohlsson, *Olof Israël;* f. 1817 23/12 i Norrköping; f. d. apotekare; † 1900 29/6 i Norrköping, e. änka, född *Lovisa Katarina Kollberg*, och två barn.

Olai, *Emelie Albertina;* f. *de Maré*, änka efter kontraktsprosten *J. Olai;* † 1900 7/6, 85 år, 7 mån. och 7 dagar gammal, e. två döttrar, svärdotter, barn- och barnbarnsbarn.

Olai, *Johan Olof Emil Gustaf;* f. 1841 6/9 i Stockholm; f. d. ombudsman i järnvägsbyggnadsstyrelsen; vice häradshöfding; † 1900 2/6 i Borgholm, e. änka, född *Selma Lindwall*, döttrar, son, barnbarn, moder, systrar och mågar.

Olander, *Lars Johan;* f. 1829 i Fröjereds socken i Skaraborgs län; kyrkoherde i Larfs, Längjums, Trävads och Södra Lundby församlingar af Skara stift; † 1900 24/9.

Olander, *Olof Kristian;* f. 1865 2/9 i Benorp i Malmöhus län; f. d. tjänsteman i riksbankens afdelningskontor i Malmö; † 1900 29/10 i Ryssby socken, e moder.

Oldenburg, *Ebba Elisabet Ingeborg Pettronella;* f. 1835 11/3, † 1900 4/10.

Olén, *Per Olof;* f. d. fanjunkare; † 1900 8/5, 41 år, 1 mån. och 11 dagar gammal, e. föräldrar och syskon.

Olsdotter, *Stadig Ingeborg;* f. 1800 20/2 i Hedens by i Särna socken i Kopparbergs län; änka 1885; † 1900 27/3 i Särna, e. son.

Olssen, *Olof;* disponent för Borås klädningstygsfabrik; † 1900 22/2 i Borås, 32½ år gammal.

Olsson, *Anders;* godsägare; f. d. ledamot af riksdagens första kammare; † 1900 4/7 i Bågeholm, 90 år gammal, e. fyra söner och två döttrar.

Olsson, *J.;* sjökapten; † 1900 14/7; drunknade i Gäfle hamn.

Olsson, *Karl;* sjökapten; † 1900 20/10 i Göteborg, 53 år gammal, e. änka och barn.

Olsson, *Karl Daniel;* f. 1856 21/12; bokbindare; † 1900 16/7 i Norrtälje, e. änka, född *Maria Karlsson*, två barn, föräldrar, syskon och svärmoder.

Olsson, *Olof*, f. 1841 31/3 i Karlskoga; president för Augustana College och teologiska seminariet i Rock Island; teolog. och fil. doktor; † 1900 13/5, e. tre döttrar och son.

Olsson, *P. C.;* sjökapten; † 1900 22/7 i Öjeberg i Västerbottens län, 87 år gammal.

Olsson, *Per Erik;* f. 1831 i Trosa landsförsamling; mekanikus; † 1900 1/12 i Södertälje, e. änka, född *Sofia Källström*, barn och barnbarn.

Orre, *K. M.;* f. 1820 f. d. kronolänsman i Mo härad i Jönköpings län; † 1900 23/11 i Jönköping; begrafven å nya kyrkogården på Dunkehallar i Jönköping.

Ortman, *Johanna Albertina;* f. *Gripenstedt* 1842 8/1, † 1900 1/11.

Osbeck, *Louise;* f. *Aulin;* änkemajorska; † 1900 31/5 i Uppsala, 81 år gammal, e. syster.

Ossbahr, *Matilda Josefina;* f. *Korsgren;* änka efter bankosekreteraren *K. O. Ossbahr;* † 1900 8/3, 76 år 8 mån. och 18 dagar gammal, e. barn, barnbarn och syskon; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

von Otter, *Karl-Gustaf;* f. 1827 17/8, † 1900 24/2.

Otting, *Georg Vilhelm;* f 1869 13/12; kirurgisk instrumentmakare; † 1900 8/4, e. syskon och styfmoder.

Otting, *Heinrich Vilhelm;* f. 1832 17/6 i Bremen; cigarrfabrikör; † 1900 27/2 i Stockholm, e. änka, född *Ekholm*, barn och barnbarn,

Oxehufvud, *Christer Reinhold;* f. 1858 14/6, † 1900 16/9.

Palm, *Jakob Ferdinand;* f. d. disponent; † 1900 25/3 i Halmstad, 72 år gammal, e. änka, född *Bernhardine Lundin*, barn och barnbarn.

Palm, *Jakob Vilhelm;* f. 1819 5/5 i Norra Vrams socken i Malmöhus län; f. d. handlande; † 1900 27/1 i Ystad.

Palm, *Johan Magnus;* f. 1812 21/3 i Karlskrona; f. d. verkmästare vid K. Flottans Konstruktionskår; † 1900 16/4 i Göteborg, e. barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Palmblad, *Karl Fredrik;* f. 1824 20/1 i Västervik; stadskomminister i Västervik; † 1900 25/10 i Västervik, e. änka, född *Fredrika Josefina Åbom*, och flera barn, barnbarn, barnbarnsbarn och faster.

Palmborg, *Karl Otto*; f. 1821 26/9 i Stockholm; f. d. postmästare i Målilla; † 1900 26/2 i Målilla.

Palmcrantz, *Oskar Alexander;* f. 1816 26/6, † 1900 8/5.

Palmstruch, *Anna Kristina;* f. 1834 24/2, † 1900 24/8.

Pauhlsson, *Nils;* f. d. källaremästare; † 1900 15/3 i Stockholm, e. änka, född *Hedvig Hessling*, son och sonhustru.

Paull, *Johan Fredrik;* sjökapten; † 1900 6/8 i Hernösand, 67 år gammal, e. änka, barn och syskon.

Pehrsson, *Abraham;* byggmästare; † 1900 15/4 i Göteborg, 71½ år gammal.

Pehrsson, *John;* f. 1826 i Osby socken i Kristianstads län; ledamot af riksdagens första kammare; landtbrukare; † 1900 15/6 i Ramlösa, e. syskon och syskonbarn; begrafven å Osby kyrkogård.

Pehrsson, *Karl;* landtbrukare å Ysbygård; † 1900 18/6 i Varberg, 67 år gammal, e. änka, barn och bröder.

Pehrsson, *Ludvig;* f. 1862 9/5; byggmästare; † 1900 30/9 i Stockholm, e. änka och barn.

Perslow, *Olof;* f. 1859; handlande; † 1900 i maj i Köpenhamn; begrafven å nyaste begrafningsplatsen vid Malmö.

Persson, *Anna Maria;* † 1900 i maj vid Haddebo bruk, 102 år och 2 mån. gammal, e. dotter.

Persson, *August;* landtbrukare; † 1900 8/7 på Lillared i Halland, 46 år gammal.

Persson, *E. U.;* ingeniör vid Ystads gjuteri och mekaniska verkstad; † 1900 4/5 i Ystad, 42 år gammal.

Persson, *F. O.;* f. 1850 i Blomskogs socken i Värmlands län; chef för Göteborgs mekaniska verkstads konstruktörskontor; † 1900 8/10 i Göteborg; e. änka och fem barn.

Persson, *Sven;* handlande; † 1900 11/10 i Lund, 38 år gammal, e. son och föräldrar.

Persson, *Sven;* landtbrukare; † 1900 29/6 i Ängelholm, 81 år gammal, e. tre barn.

Persson, *V. K.;* sjökapten; † 1900 29/7 i Berghem i Bleking, 83 år gammal.

Petersen, *Axel;* musikdirektör; † 1900 4/7 i Köpenhamn, nära 46 år gammal, e. änka, två söner och föräldrar.

Peterson, *Anders Petter;* f. 1821 16/7 i Vallerstads socken i Östergötlands län; f. d. godsägare; † 1900 24/1 i Motala, e. sju barn.

Peterson, *Gustaf Reinhold;* f. 1822 28/7; syssloman vid länslasarettet i Karlskrona; f. d. landskanslist; † 1900 2/11 i Karlskrona, e. änka, född *Jenny Elisabet Westin*, son och dotter.

Peterson, *Per Adolf;* f. i Åmål; f. d. bokhandlare i Åmål; † 1900 26/12, 81 år gammal, e. barn, barnbarn och bröder.

Peterson, *Sven*; garfverifabrikör i Ullstorps socken i Kristianstads län; † 1900 12/7 i Ullstorp, 68 år gammal, e. änka och två barn.

Peterson, *Ingeborg Margareta;* se *Haij*.

Petersson, *Karl Johan;* f. 1828 i Norrköping; kyrkoherde i Klockrike och Brunnebys församlingar af Linköpings stift; † 1900 12/5 i Linköping, e. änka, född *Beata Charlotta von Feilitzen*, och två söner.

Petre, *Johan Vilhelm;* f. 1819 17/2 i Gäfle; f. d. borgmästare i Gäfle; † 1900 15/7 i Gäfle, e. fem barn, barnbarn och barnbarnsbarn; begrafven i Gäfle.

Petre, *Selma Gustafva Amanda;* änkefru; † 1900 14/8 i Stockholm, 76 år, 8 mån. och 8 dagar gammal, e. barn, måg och barnbarn.

Petri, *Adolf Vilhelm;* verkställande direktör i Hvetlanda bankaktiebolag; † 1900 9/3, 56 år gammal, e. änka, f. *Mæchel*, och tio barn; begrafven å Hvetlanda kyrkogård.

Pettersson, *Berndt Oskar;* kakelugnsfabrikör; † 1900 27/12 i Stockholm, 51 år och 20 dagar gammal, e. barn, moder, syskon och svärmoder; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Pettersson, *Frans Oskar;* f. 1848 i Blekinge; stationsinspektor i Gullspång vid Nora—Karlskoga jernväg; † 1900 9/7 ej långt från München, e. änka, född *Emilie Carlberg*, tre söner, dotter, moder och syskon.

Pettersson, *Jakob;* rådman; † 1900 13/9 i Hjo, 79 år gammal.

Pettersson, *Josef;* f. 1834: f. d. stationsinspektor i Habo: † 1900 17/4, e. dotter.

Pettersson, *Karl Anders;* sjökapten: † 1900 23/9 i Örnby i Norrbottens län, 85 år gammal.

Pettersson, *Karl Gustaf;* f. vid Brefvens bruk: handlande: † 1900 5/12 i Södertälje, 64 år gammal, e. änka, född *Augusta Lundberg*, två söner och två döttrar.

Pettersson, *Maria Gustafva;* f. *Forsberg* 1852 6/12; änka efter sjökapten *Per Erik Pettersson;* † 1900 25/7 i Stockholm, e. son.

Pettersson, *Per;* sjökapten; † 1900 27/5 i Stockholm, 53 år gammal, e. änka och dotter.

Pettersson, *Per;* f. d. konditor; † 1900 5/5 i Örebro, 81 år gammal, e. änka och barn.

Pettersson, *Per Erik;* f. 1853 i Västmanland; stationsinspektor i Kvicksund; † 1900 7/7 i Kvicksund, e. änka i 2:a giftet, f. *Forsberg*, tre barn i 1:a giftet, föräldrar och syskon.

Pettersson, *Petter Magnus;* sjökapten; † 1900 i mars på Hasselö, 71 år gammal, e. änka, barn och barnbarn.

Pettersson, *Rosalia Elma Edvina;* f. *Heurlin* 1820 10/10 i Helsingfors; änka efter arkitekten *Abraham Pettersson;* † 1900 17/10 i Stockholm, e. måg och barnbarn.

Pettersson, *Vilhelmina Margareta;* se *Hartzell.*

Pihlgren, *John Gustaf Josua;* f. 1851; kyrkoherde i Björkeberg och Ledebergs pastorat af Linköpings stift; † 1900 23/8, e. änka, född *Key-Åberg*, och sex barn; begrafven å Björkebergs kyrkogård.

Pilo, *Rikard Georg Konstantin;* f. 1859 1/9 i Karlskrona: postexpeditör: † 1900 17/11 i Stockholm, e. systrar.

Pipon, *Erik;* f. 1859 i Haparanda; fil. kandidat: † 1900 14/1 i Råneå, e. syskon.

Pira, *Jonas Olof;* f. 1812 11/12: f. d. rådman: † 1900 14/2 i Stockholm, e. barn och barnbarn.

Planander, *Johannes Emanuel;* f. 1829 7/8; läroverksadjunkt; fil. licentiat: † 1900 3/9 i Linköping, e. änka, född *Selma Egelin*, och barn.

Planthaber, *Laura:* f. *Mobach*; änka efter handlanden *H. J. Planthaber;* † 1900 11/6, 66 år, 10 mån. och 26 dagar gammal, e. barn, barnbarn, sonhustrur och syskon.

Planting-Gyllenbåga, *Anna Elisabeth;* se *Lindqvist.*

von Platen, *Fredrika Natalia Teresia Vilhelmina;* se *Wetterberg.*

von Platen, *Otto Wilken;* f. 1820 6/11. † 1900 i oktober.

Popplus, *Agnes Fredrika Gustafva;* se *Skogman.*

Posse, *Anne-Charlotte;* f. 1828 18/8. † 1900 20/7.

Posse, *Knut Lage;* f. 1821 10/3: † 1900 24/10.

Posse till Säby, *Elisabet Amalia:* f. 1840 28/2, friherrinna: † 1900 9/12 på Katrineberg i Vadsbro socken: var 1869—1891 gift m. landtbrukaren *Henrik Möllerswärd.*

von Post, *Josefine Amalia Gustafva;* f. 1836 6/6, † 1900 12/2.

von Post, *Karl-Jakob;* f. 1837 18/4, † 1900 22/7.

von Post, *Maria Konstantia;* f. 1850 18/10, † 1900 16/9.

von Post, *Stafs Gustaf;* f. 1825 27/1: † 1900 30/3.

Pramberg, *Axel Gustaf;* kronolänsman i Luggude härads östra distrikt i Malmöhus län: † 1900 3/4, 59 år gammal.

Psilanderskjöld, *Emilie Sofia;* se *Bergh.*

du Puy, *Nielsine Adolfine;* se *Brambeck.*

Raab, *Eva Maria Elisabet;* f. *Lång* 1820 21/9; änka 1861 efter f. d. kaptenen friherre *Hans Otto Raab;* † 1900 26/12 i Kalmar, e. barn, barnbarn och två systrar.

Raab, *Fredrika Sofia Karolina;* f. *Bodecker;* änka; † 1900 12/8 i Stockholm, 71 år, 8 mån. och 21 dagar gammal, e. dotter, syster, broder och svägerska.

Radhe, *Johan;* kontorist; † 1900 i mars i Newyork i Nordamerika, 48 år gammal.

Ramberg, *Karl Ludvig;* f. 1854 16/5: kontorsskrifvare vid statens järnvägar; † 1900 25/6 i Stockholm, e. änka, född *Alma Lindqvist*, systrar och svågrar.

Ramel, *Hans Malte Troil,* f. 1874 3/1, † 1900 10/8.

Ramel, *Otto Axel Påvel;* f. 1833 12/6, † 1900 21/1.

Rappe, *Lisette Emilie Augusta;* f. 1809 19/1, † 1900 3/3.

Rappe, *Therèse Charlotta Göthilda:* se *von Heidenstam.*

Regnell, *Charlotte;* se *Wistrand.*

von Rehausen, *Erika Charlotta;* f. 1831 2/8, † 1900 5/2.

Rehbinder till Uddrich, *Ludvig Fromhold;* f. 1848 28/11; kapten vid Älfsborgs regemente; † 1900 19/12 på Fästeredssund i Älfsborgs län, e. änka, född grefvinna *Jacquette Charlotta Augusta Sparre till Söfdeborg.*

Rehn, *Helena Jonasdotter;* se *Edelsvärd.*

von Reis, *Gustaf Adolf;* f. 1819 2/2; handlande i Nyköping; † 1900 2/7 i Nyköping, e. änka, född *Matilda Wahlberg,* barn och barnbarn.

Remahl, *Fanny Matilda;* f. *Ericson;* † 1900 1/2 i Stockholm, e. make, praktiserande läkaren *Lorentz Remahl,* och barn.

Renius, *Herman Henrik;* f. 1869 1/7; musikdirektör; † 1900 31/7 i Norrköping, e. moder och trolofvad: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Rennerfelt, *Charlotta Emilia;* f. 1822, † 1900 8/1 i Karlstad.

Renström, *Erik Adolf;* f. d. landtbrukare; † 1900 10/1 i Stockholm, e. änka, född *Rosa Wennerström,* barn och broder.

Restadius, *Daniel Gottlieb;* f. 1843 11/11 i Tortuna socken i Västmanlands län; statsråd; häradshöfding i Vätle, Ale och Kullings häraders domsaga i Älfsborgs län; † 1900 23/5 i Stockholm, e. syster; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Reuterdahl, *Sofia Vilhelmina;* f. *Wåhlin* 1813; änka efter handlanden i Malmö *K. F. Reuterdahl;* † 1900 26/12 i Malmö, e. två söner och barnbarn.

Reuterfeldt, *Axel Georg;* f. 1862 15/11, † 1900 3/3 i Kristiania.

Reutersvärd, *Pontus;* f. 1819 4/5, † 1900 16/4.

Rheborg, *Kristina Charlotta Térèse;* f. *Gripenskiöld* 1824 15/10; änka 1888 efter kaptenen *August Magnus Rheborg;* † 1900 27/12 i Öjebyn vid Piteå, e. broder.

Richert, *Charlotta;* se *Wetterstrand.*

Richert, *Edla Sofia Elisabet;* se *Afzelius.*

Ribbing, *Antoinette Kristina;* f. 1829 8/3, † 1900 26/9.

Ribbing, *Estrid;* se *Kalling.*

Ridderborg, *Anna Sofia Magdalena;* f. 1874 31/12, † 1900 25/6.

Ridderstråle, *Hedvig Karolina;* f. 1855 17/8, † 1900 28/9.

Riis, *Karl August;* f. 1828 23/7; f. d. boktryckare; † 1900 26/4 i Stockholm, e. syster, svägerska och barnbarn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Ringqvist, *Adde Arvid Gösta Jakob;* f. 1861 6/1 i Vadstena; vice häradshöfding; † 1900 14/1 i Stockholm, e. moder; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Ripa, *L. M.;* f. d. handlande; † 1900 i januari i Malmö, 82 år gammal.

Robinson, *Helene Ester Florence;* se *Bonde.*

Rollin, *Katarina Maria;* f. *Hasselqvist* 1808; änka efter kontraktsprosten Adolf Fredrik Rollin; † 1900 11/4 i Stockholm, e. barn och barnbarn.

Roos till Hjelmsäter; *Laura Gustafva Katarina;* se *Erdtman.*

Rosander, *John Edvard;* gymnastikdirektör; † 1900 19/2 i Newyork i Nordamerika, 37 år gammal, e. änka, moder och syskon.

Rosén, *Karl Petter;* f. 1855 12/2 i Hjälmseryds socken i Jönköpings län; ingeniör; † 1900 25/1 i Stockholm, e. änka, född *Mina Lindemahn,* moder, systrar och svärföräldrar; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Rosenberg, *Moritz;* f. 1839 6/2; grosshandlare; † 1900 17/9 i Stockholm, e. bröder; begrafven å mosaiska kyrkogården i Stockholm.

Rosendahl, *Carl Edvard;* f. d. tjänsteman i försäkringsaktiebolaget »Skandia»; † 1900 16/9 i Stockholm, 67 år och 4 dagar gammal, e. änka, *Emelie Rosendahl,* och syster; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Rosengren, *Amelie;* f. *Heuman* i Halmstad; änka 1889 efter kommissionslandtmätaren *P. Rosengren;* † 1900 27/6 i Ystad, 79 år gammal, e. dotter.

Rosengren, *Fredrique Sophie;* f. *Holmberg;* änka efter stadsfiskalen i Norrköping *Klas August Rosengren;* † 1900 8/10 i Stockholm, 84 år, 3 mån. och 28 dagar gammal, e. barn, barnbarn och svärsöner.

Rosengren, *Gustaf Eckardt;* handlande; † 1900 14/4 i Malmö, 47 år gammal, e. broder och svägerska.

Rosenstråle, *Kristina Andersson;* f. 1821 3/3, † 1900 5/7.

Roslund, *Johan Fredrik;* f. i Höganäs; f. d. folkskolelärare; † 1900 16/9 i Helsingborg, 77 1/2 år gammal, e. sex barn.

Rossander, *Gustaf;* handlande: † 1900 24/1, 50 år gammal, e. änka. f. *Rosander,* barn och syskon.

Roevall, *Alfred;* folkskollärare; † 1900 $^{1}/_{4}$ i Eskelhems socken i Gotlands län, 45 år gammal, e. änka och fyra barn.

von Roxendorff, *Adelaïde Elisabet Charlotta;* se *Jonsson.*

Rudebeck, *Per Erik;* f. 1872 $^{2}/_{9}$, † 1900 $^{2}/_{9}$.

Rudelius, *Charlotte;* se *Hill.*

Rung, *Fredrik Gustaf;* f. 1836 $^{1}/_{4}$; fil. doktor; † 1900 $^{25}/_{9}$ i Stockholm; begrafven i familjegrafven å Jakobs kyrkogård i Stockholm.

Runström, *Gustaf Hjalmar;* f. 1837 $^{29}/_{1}$ i Österåkers prästgård; civilingeniör; † 1900 $^{17}/_{12}$ i Salems prästgård i Stockholms län, e. bror och systerbarn samt svägerska.

Ruuth, *Charlotta Eleonora Emerentia;* se *Ehrenborgh.*

Rydberg, *Johan Emil;* f. 1858 $^{15}/_{1}$ i Nyköping; medarbetare i Svenska telegrambyrån; † 1900 $^{30}/_{7}$ i Stockholm, e. änka, född *Anna Janson,* son, moder och syskon; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Rydberg, *Johan Teodor;* f. 1826 $^{9}/_{11}$; handlande; † 1900 $^{10}/_{2}$ i Stockholm, e. änka, född *Besk.*

Rydberg, *Karl Gustaf;* f. 1853 $^{22}/_{2}$; kapten vid Vendes artilleriregemente; † 1900 $^{20}/_{2}$ i Norrköping; begrafven å Östra kyrkogården i Jönköping.

Rydberg, *Katarina Charlotta;* se *Ekman.*

Rydeberg, *Olof Gustaf Ferdinand;* f. 1836 i Lyrestads socken i Skaraborgs län; f. d. postmästare; † 1900 $^{30}/_{7}$ i Grästorp.

Rydell, *Albert;* f. 1834 $^{24}/_{7}$ i Stockholm; sjökapten; † 1900 $^{19}/_{5}$ i Uppsala, e. änka och dotter; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Rydholm, *Olof Birger;* f. 1836 $^{31}/_{10}$ i Göteborg; kapten i Gotlands infanteriregementes reserv; † 1900 $^{6}/_{1}$ i Stockholm, e. änka, född *Alida Jonsson,* och dotter.

Rydin, *A. T.;* källarmästare; † 1900 $^{24}/_{7}$ på Gottskär, 54 år gammal, e. änka, född *Nilsson.*

Rydman, *Karl Axel;* f. 1832 $^{30}/_{10}$; bagarmästare; † 1900 $^{20}/_{6}$ på Danmarks holme, e. änka, barn och barnbarn.

Rydmarck, *Magnus;* handlande; † 1900 $^{22}/_{1}$ i Malmö, 46 år gammal, e syskon.

Rydqvist, *Marie Gustafva;* f. *Johansson* 1817 i Dalarna; änka efter advokatfiskalen *Karl Magnus Rydqvist,* † 1900 $^{9}/_{4}$ i Stockholm, e. fosterbarn och systerbarn.

Rydström, *Valfrid Ferdinand;* f. 1834 $^{23}/_{10}$; målarmästare; † 1900 $^{21}/_{9}$, e. änka, *Therèse Rydström,* barn och barnbarn.

Rålamb, *Lovisa Ulrika Emilia;* f. 1816 $^{17}/_{12}$, † 1900 $^{8}/_{10}$.

Rääf i Småland, *Kerstin;* se *Ahlbrandt.*

Röhl, *Axel Vilhelm;* f. 1845; bergsingeniör; † 1900 $^{4}/_{1}$ i Stockholm, 54 år, 9 mån. och 5 dagar gammal, e. syskon; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Rönngren, *Anshelm Olof Lorentz;* f. 1856 $^{21}/_{7}$; sjökapten; † 1900 $^{16}/_{5}$, e. änka, född *Hilma Petersson,* sex barn, moder och syster; begrafven å södra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Röhss, *Karl Vilhelm Kristian;* f. 1834 $^{2}/_{7}$ i Göteborg: grosshandlare; † 1900 $^{10}/_{1}$ i Göteborg, e. syskon.

von Röök, *Emelie Charlotta Gustafva;* f. 1815 $^{19}/_{10}$: † 1900 $^{15}/_{12}$ i Stockholm, e. svägerska och syskonbarn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Sager, *Josefine;* f. *Schönherr* 1815 $^{21}/_{8}$, † 1900 $^{24}/_{5}$ i Stockholm, e. två söner, sonhustrur, sonsöner och syster: begrafven i familjegrafven vid Ryfors.

Salander, *Nils;* f. 1860 $^{18}/_{6}$, † 1900 $^{10}/_{4}$.

Salomon, *Semmy;* f. 1845 $^{13}/_{4}$ i Stockholm; grosshandlare; † 1900 $^{21}/_{6}$ i Stockholm, e. syster; begrafven å mosaiska kyrkogården vid Stockholm.

von Saltza, *Edvard Malcolm;* f. 1813 $^{17}/_{7}$; friherre; kammarherre: † 1900 $^{10}/_{12}$ på Mem, e. tre brorssöner: begrafven i familjegrafven å Tåby kyrkogård.

Samuelson, *Johan Petter;* f. 1858 i Stockholm: byggmästare; † 1900 $^{24}/_{4}$ i Stockholm, e. änka, barn och fader.

Sandberg, *August;* f. i Sandsjö socken: ägare af Ebbemåla gjuteri och mekaniska verkstad; † 1900 $^{9}/_{4}$, 56 år gammal, e. änka och barn.

Sandberg, *C. V.;* f. d. handlande i Hudiksvall; † 1900 $^{6}/_{1}$ i Hudiksvall, 67 år gammal.

Sandberg, *Johan August;* f. 1830 $^{28}/_{7}$: f. d. grosshandlare; † 1900 $^{21}/_{6}$ i Stockholm, e. änka, född *Hilma Jaenzen,* och barn.

Sandberg, *Johan Fritiof;* grosshandlare; † 1900 $^{8}/_{5}$ i Malmö, 65 år gammal, e. änka och döttrar.

Sandberg, *Karl Edvard;* f. d. folkskolelärare i Södertälje: † 1900 $^{19}/_{9}$ i Södertälje, 69 år, 7 mån. och 25 dagar gammal: begrafven i Södertälje.

Sandberg, *Karl Oscar;* f. d. redaktör af Eskilstuna tidning: † 1900 $^{12}/_{4}$ i Karlshamn, 23 år gammal, e. moder, styffader och trolofvad.

Sandegren, *J.;* privatlärare; † 1900 $^{27}/_{9}$ i Halmstad, 81 år gammal.

Sandegren, *Otto Emil;* f. 1816 $^{4}/_{7}$ i Uddevalla; f. d. borgmästare i Uddevalla; † 1900 $^{5}/_{11}$ i Uddevalla, e. tre söner, två döttrar och barnbarn.

Sander, *Nils Fredrik;* f. 1828 $^{26}/_{9}$ i Vintrosa socken i Örebro län; f. d. kansliråd; en af de aderton i Svenska akadamien; † 1900 $^{30}/_{5}$ i Stockholm; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Sandqvist, *Johan Magnus;* kakelugnsmakare; † 1900 $^{18}/_{2}$ i Stockholm, 59 år gammal, e. änka, f. *Lindberg*, barn och syskon.

Sandqvist, *Samuel Johan;* målaremästare; † 1900 $^{18}/_{2}$ i Stockholm, 63 år gammal, e. änka, född *Malmsjö*, och söner; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Saul, *Ludvig Ferdinand;* f. 1831 $^{21}/_{1}$; snickerifabrikör; † 1900 $^{20}/_{4}$ i Stockholm, e. änka, född *Hilda Borelius*, barn, barnbarn och tre syskon; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Schalin, *I. P. A.;* f. d. kapten; † 1900 $^{19}/_{12}$ i Göteborg, 59 år gammal, e. änka, barn och barnbarn.

von Schantz, *Amalia Karolina Lovisa;* † 1900 $^{26}/_{4}$.

Schantz, *Karl;* f. 1845; f. d. löjtnant vid Vendes artilleriregemente; † 1900 $^{16}/_{11}$ i Almundsryds socken i Kronobergs län.

Schenson, *Elis Gustaf Adolf;* civilingeniör; † 1900 $^{25}/_{9}$ i Arbrå, 44 år gammal, e. änka, född *Karin Bodin*, två barn, fader och syskon.

Schenson, *Jonas Gustaf;* f. d. godsägare; † 1900 $^{23}/_{8}$ i Karlstad, 72 år, 9 mån. och 27 dagar gammal, e. änka, född *Mathilda Ericsson*, barn och barnbarn.

Schenström, *Karl Magnus;*; f. 1817 $^{16}/_{2}$ på Ulfvi vid Köping; borgmästare i Köping; † 1900 $^{19}/_{2}$ i Köping, e. barn.

Schenström, *Kristian;* arkitekt; † 1900 $^{29}/_{6}$ på Valsta, 31 år, 4 mån. och 10 dagar gammal, e. föräldrar och syskon.

Scherling, *Emilie Kristina Gustafva;* se *Lagerström.*

Schildt, *Kristina Elisabet;* f. 1821 $^{22}/_{7}$, † 1900 $^{12}/_{7}$.

Schill, *Johan Ludvig;* civilingeniör; † 1900 i April i Kristianstad, 58 år gammal.

Schmidt, *Erland Herman;* godsägare; † 1900 $^{10}/_{3}$ i Partilled, 59 år gammal, e. änka, född *Hansson*, och sex barn.

Schmidt, *Nils Otto;* ingeniör vid statens järnvägars maskinbyrå; † 1900 $^{1}/_{11}$ i Stockholm, e. broder; begrefven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Schnell, *Frans Viktor;* förgyllaremästare; † 1900 $^{30}/_{8}$ i Stockholm, 78 år gammal.

Schram, *Alfred Teodor;* f. 1835 $^{21}/_{2}$ i Uppsala; f. d. provinsialläkare i Helsingborgs distrikt; † 1900 $^{9}/_{8}$ i Stockholm, e. syskon.

Schrewelius, *Henry;* f. i Karlshamn; handlande i Karlshamn; † 1900 $^{6}/_{8}$ i Karlshamn, nära 53 år gammal, e. syskon och syskonbarn.

Schultz, *H. A.;* f. 1816; f. d. kapten vid Västmanlands regemente; † 1900 $^{21}/_{11}$ i Stockholm, 84 år, 6 mån. och 20 dagar gammal, e. barn, barnbarn, måg och sonhustru; begrafven å Solna kyrkogård i Stockholms län.

Schultz, *Johan Konrad;* f. 1818 $^{12}/_{11}$ i Söderbärke socken i Kopparbergs län; kyrkoherde i Grythyttans pastorat af Västerås stift; † 1900 $^{6}/_{2}$, e. änka, född *Johanna Sofia Lanthén*, och dotter.

Schultz, *P. C.;* skomakaremästare; † 1900 $^{25}/_{3}$ i Helsingborg, 86 år gammal.

Schwieler, *Ferdinand Julius Herman;* f. 1826 i Stockholm; grosshandlare; † 1900 $^{5}/_{9}$ i Stockholm, 74 år gammal, e. änka, född *Elisabeth Lindgren*, barn och barnbarn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Schöldström, *Elisabet Charlotta;* f. *Appelberg* 1816; änka 1885 efter bankkamreren *Vilhelm Oskar Schöldström;* † 1900 $^{4}/_{12}$ i Norrtälje, e. barn.

Schönbeck, *Sofia Vilhelmina;* f. *Leche* 1805 i Lund; änka efter förste stadsläkaren i Göteborg *K. G. Schönbeck;* † 1900 $^{14}/_{4}$ i Stockholm, e. barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Schönherr, *Josefine;* se *Sager.*

Schönhult, *Andreas Fredrik;* f. 1818 $^{14}/_{1}$; f. d. fabrikör; † 1900 $^{4}/_{1}$ i Stockholm.

Schröder, *Alfhild Augusta;* se *Falkenberg till Trystorp.*

Schröder, *Ludvig Kristian;* tobakshandlare; † 1900 7/10 i Helsingborg, 67 år gammal, e. änka och son.

Schütz, *Erik Jakob;* f. d. landtmäterifiskal; † 1900 10/10 i Stockholm, 74 år gammal, e. änka och barn; begrafven å nya begrafningsplatsen i Kungsör.

Segerdahl, *Frida Götilda;* se *Nordström.*

Segerdahl, *Oskar Leonard;* f. 1847 19/7 i Afraby i Bo socken i Örebro län; stadsläkare i Linköping; † 1900 19/12 i Linköping, e. änka, född *Sofia Ulrika Linder*, och tre döttrar; begrafven i familjegrafven i Vänjö.

Segerlind, *Karl Fredrik;* f. 1829; f. d. ledamot af riksdagens andra kammare; † 1900 8/12 i Uddersrud i Eds socken.

Segermann, *Lars Vilhelm;* fanjunkare i Svea lifgardes reserv; † 1900 23/1 i Stockholm, 64 år, 6 mån. och 19 dagar gammal, e. två bröder och syskonbarn.

Selander, *Johan Vilhelm;* skådespelare; † 1900 30/3, 77 år gammal.

Sellberg, *Johan Leonard;* f. 1822 3/5; f. d. fröhandlare; † 1900 17/11 i Stockholm, e. änka, född *Josefine Johanson*, barn och barnbarn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Sellström, *Knut;* f. d. skådespelare; † 1900 27/6 i Norrköping, 60 år gammal, e. änka, fosterdotter och syskon.

Servais, *Henrik Mortimer;* f. 1825 6/12 i Stockholm; kapten i k. Flottans reserv; † 1900 1/9, e. barn.

Severin, *Erik Sixten;* f. 1841 22/11 i Stockholm; f. d. statistiker i telegrafstyrelsen; † 1900 15/4 i Stockholm, e. änka, född *Anna Trybom*, två söner och dotter; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Sidén, *Matts Olof;* handlande; † 1900 24/1 i Stockholm, 57 år gammal, e. son, två döttrar och moder.

Silfwerbrand, *Louise Eleonora;* se *Kjellin.*

Silfwerswärd, *Emmy Hilda Charlotta;* se *Tamm.*

Simmingschiöld, *Augusta Sofia;* f. 1816, † 1900 17/4.

Simonsson, *Per August;* målarmästare; † 1900 31/10, 52 år, 6 mån. och 7 dagar gammal, e. änka, född *Elsa Holmgren*, barn och barnbarn.

Simson, *Laurens Olof August;* f. 1815 13/8 i Göteborg; kapellpredikant å Käringön; † 1900 23/5 på Käringön; begrafven där.

Siwers, *Lars Birger Sigfrid Dagobert;* f. 1834 10/8; f. d. major vid Skånska husarregementet; † 1900 11/6 på Drageshoim.

Siwerson, *Anders;* f. 1853 2/6 i Stora Uppåkra socken i Malmöhus län; trafikchef för Lidköping—Skara—Stenstorps och Lidköping—Håkantorps järnvägar; † 1900 6/3 i Lidköping, e. änka, född *Ragna Danielssen.*

Sjöberg, *Albert;* f. 1849 23/12; grosshandlare; † 1900 28/6 i Stockholm, e. änka, född *Emma Hylin*, son och fosterson; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Sjöberg, *Karl;* f. 1838 16/2 i trakten af Jönköping; f. d. sjökapten; ångbåtskommissionär; † 1900 23/11 i Göteborg, e. syskon; begrafven i Göteborg.

Sjöberg, *Karl Leopold;* f. 1861 28/5 i Gäfle; stadsläkare i Hedemora; med. licentiat; † 1900 26/1 i Hedemora, e. änka, född *Abelin*, och två barn; begrafven i Uppsala.

Sjöberg, *Lars Magnus;* f. 1814; stadsfiskal i Borgholm; † 1900 29/4 i Borgholm.

Sjöberg, *Maria Charlotta;* se *Bergström.*

Sjöberg, *Salomon Gummesson;* f. 1842; stationsinspektor vid Tidan; † 1900 13/9.

Sjöberg, *Vilhelm;* f. 1846 7/7; verkmästare; † 1900 27/10 på Olofsström, e. änka, *Anna Sjöberg*, och två döttrar.

Sjöblom, *Johan Henrik;* f. 1844; kyrkoherde i Fjärås församling af Göteborgs stift; † 1900 25/5 i Lund.

Sjöblom, *Karl Johan;* f. 1826 28/1 i Umeå; guldsmed; † 1900 14/12 i Stockholm, e. änka, född *Lovisa Bleckman*, döttrar, barnbarn och måg.

Sjöborg, *Johannes;* f. 1832 30/1 i Madesjö socken i Kalmar län; kyrkoherde i Förlösa församling af Kalmar stift; † 1900 30/11.

Sjöbring, *Per;* f. 1819 25/1 i Sjösås församling af Växjö stift; biskop öfver Kalmar stift; † 1900 16/2 i Kalmar, e. änka, född *Maria Sofia Rogberg*, och son; begrafven å Ljungby kyrkogård.

Sjöding, *Adolf;* f. 1816; kyrkoherde i finska församlingen i Stockholm; † 1900 4/7 i Stockholm, e. barn, barnbarn och syskon.

Sjögreen, *Nils Erik Kristian Maximilian;* f. 1865; fil. doktor; † 1900 19/10 i Uppsala, e. moder och syskon.

Sjölander, *Emanuel;* organist och kantor i Slättåkra socken i Hallands län; † 1900 $^{4}/_{7}$, 76 år gammal, e. sju barn.

Sjöling, *Karl Albert;* f. 1855 $^{24}/_{7}$ i Söderköping; med. licentiat; † 1900 $^{17}/_{8}$ i Uppsala, e. föräldrar och syskon.

Sjöström, *Botilda Elisabet;* se *Eklund.*

Sjöström, *Jan Gustaf;* f. 1845 i Långseruds socken i Värmlands län; förste komminister i Dals-Eds pastorat af Karlstads stift; † 1900 $^{5}/_{3}$.

Sjöström, *Johan Adrian Rudolf;* målaremästare: † 1900 $^{8}/_{4}$ i Gäfle, 70 år och 7 mån. gammal, e. barn och barnbarn.

Skantze, *Johan Frans;* sjökapten: † 1900 $^{5}/_{4}$ i Göteborg, något öfver 59 år gammal.

Skogman, *Agnes Fredrika Gustafva;* f. 1842 $^{29}/_{1}$, † 1900 $^{6}/_{5}$.

Skogman, *Gustaf;* sjökapten: † 1900 $^{5}/_{3}$, 51 år gammal, e. änka, född *Edfors*, och fem barn.

Skytte till Sätra, *Ebba Katarina;* se *Svedelius.*

Skytte till Sätra, *Minna;* f. *Hedlund* 1869 $^{12}/_{1}$; † 1900 $^{14}/_{11}$ i Gäfle, e. make, postexpeditören *Johan Ludvig Skytte till Sätra.*

Sköldberg, *Emil;* massör; † 1900 $^{1}/_{10}$ i Stockholm, 42 år gammal.

Sköldberg, *Magnus Harald;* f. 1817 $^{22}/_{9}$: f. d. auktionskommissarie i Stockholm; † 1900 $^{1}/_{4}$ i Stockholm, e. änka, född *Norman*, och brorsdotter.

Smedberg, *Karl Hildur;* f. 1832 $^{9}/_{3}$ i Stockholm; f. d. kapten vid k. flottan; † 1900 $^{9}/_{4}$ i Stockholm, e. änka, född *Maria Hallenborg*, och systrar: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Smith, *K. A.;* stadsarkitekt; † 1900 $^{25}/_{9}$ i Luleå, 58 år gammal, e. änka i 2:a giftet och nio barn.

Smitt, *Johan Daniel;* f. 1835 $^{16}/_{2}$ i Strömstad; lektor i Västervik; † 1900 $^{17}/_{8}$ på Oskar-Fredriksborg, e. änka, född *Johanna Vilhelmina Nelander*, barn. barnbarn och syskon; begrafven å Västerviks kyrkogård.

Smitterberg, *Frans;* handlande; † 1900 $^{12}/_{2}$ i Klintehamn, 64 år gammal.

Sodenstierna, *Per Henning Vilhelm Leopold;* f. 1828 $^{12}/_{4}$, † 1900 $^{13}/_{2}$.

Sohlberg, *Ulrik;* f. d. prokurist; † 1900 $^{24}/_{11}$ i Stockholm, 68 år, 2 mån. och 12 dagar gammal, e. änka, född *Antoinette Vittberg*, barn, barnbarn och syskon.

Sohlén, *Johan Isak;* f. 1846 $^{2}/_{8}$ i Söderhamn: apotekare i Årjeng; † 1900 $^{5}/_{1}$ i Årjeng, e. änka; begrafven i familjegrafven å Solna kyrkogård i Stockholms län.

Sohlén, *Maria Emerentia Lucia;* se *von Stockenström.*

Soneson, *Nils;* f. 1825; trafikchef vid Helsingborg—Råå—Ramlösa järnväg; † 1900 i juni.

Spaak, *Henrik;* f. 1827; direktör; † 1900 $^{22}/_{8}$ på Skeppsholmen vid Ulricehamn, e. änka, född *Lundberg*, två söner och tre döttrar.

Sparre till Kroneberg, *Carl Axel Fredrik Carlsson;* f. 1836 $^{3}/_{7}$, † 1900 $^{1}/_{10}$.

Sparre till Kroneberg, *Sofie Julie;* f. 1817 $^{25}/_{1}$, † 1900 $^{14}/_{2}$.

Sparre till Söfdeborg, *Ottiliana;* f. 1820 $^{30}/_{7}$; † 1900 $^{17}/6$.

Spens, *Karolina Dorotea;* f. 1828 $^{28}/_{7}$, † 1900 $^{13}/_{5}$.

Spiegelberg, *Petter Wilhelm;* f. i Kalmar: kvartermästare vid K. Flottan; † 1900 $^{24}/_{4}$ å Skeppsholmen i Stockholm, 65 år gammal, e. änka, tre söner och syskon; begrafven å K. flottans begrafningsplats å K. Djurgården.

Spjuth, *Per Magnus;* f. i Vimmerby; kamrerare i rikstelefonbyrån; † 1900 $^{6}/_{5}$ i Stockholm, 54 år gammal, e. änka och bröder: begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Sporrong, *Frans Fredrik;* f. 1866 $^{14}/_{9}$; slaktare: † 1900 $^{16}/_{8}$ på Margreteborg, e. änka, född *Alma Wåhlin*, två barn, föräldrar och syskon.

Spångberg, *Anders Vilhelm;* f. 1823 $^{4}/_{9}$ i Örebro: sadelmakaremästare; † 1900 $^{6}/_{8}$ på Harg, e. barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Stackelberg, *Octavie Louise;* se *von Koch.*

Stahre, *Karl Johan;* f. 1815 $^{14}/_{12}$ i Stockholm: apotekare: † 1900 $^{30}/_{11}$, e. änka, född *Vilhelmina Elgeros*; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Stangenberg, *Frans Herman;* f. 1827 $^{23}/_{11}$; f. d. handlande; † 1900 $^{9}/_{1}$ i Stockholm, e. brorsbarn.

Stark, *Per Gustaf Erik;* f. 1832 i Eksjö; kyrkoherde i Eksjö: kontraktsprost; fil. doktor; † 1900 $^{14}/_{9}$ i Eksjö, e. änka, född *Hulda Söderström*, fem barn och barnbarn.

Steinholtz, *Karl Gustaf;* f. 1826; kronolänsman; † 1900 $^{23}/_{8}$ i Falun.

Stenberg, *Axel Harald;* bruksbokhållare: † 1900 $^{26}/_{4}$ på Hagfors bruk i Värmland, 34 år gammal, e. moder och syskon.

Stenberg, *K. J.;* handlande i Sandhamn; † 1900 13/8 i Stockholm, omkring 60 år gammal.

Stenberg, *Simon Petrus;* handlande; † 1900 1/8 i Stockholm, 74 år gammal, e. barn.

Stenbäck, *Jakob;* provinsialläkare; † 1900 24/1 i Pudasjärvi i Finland, 50 år gammal, e. fostermoder och fostersyster.

Stenhammar, *K. Maths G.;* f. 1850; godsägare; † 1900 12/9 på Näs på Vikbolandet, e. änka, född *Anna Kamp*, och barn.

Stenholm, *Erik;* f. 1825 11/7; † 1900 7/3, e. barn.

Stenman, *Birger August;* f. 1835 9/5 vid Umeå; sjökapten; † 1900 21/5 i Stockholm.

Stenquist, *Johan Albert;* guldsmed; † 1900 i maj i Enköping, 48 år gammal.

Stenson, *Johan Frits Ernst;* länsveterinär; † 1900 27/6 i Skellefteå, 44 år gammal, e. änka, fyra barn, moder och syskon.

Stensson, *Gustaf Axel;* f. 1867; landtmäteriauskultant; † 1900 5/1 i Sundsvall, e. moder.

Sterky, *Fredrik;* f. 1860 11/1; f. d. redaktör; † 1900 11/1 i Malmö, e. änka, född *Jensen;* begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Sterky, *Henrik;* f. 1862 18/1; banktjänsteman; † 1900 6/6 i Stockholm, e. kusiner.

Sterner, *Gustaf Leonard;* f. 1842 27/9 i Uppsala; f. d. handlande; † 1900 2/12 i Stockholm, e. syskon och syskonbarn.

Stiberg, *Matilda;* se *Essén.*

Stierncrona, *David Erik;* f. 1826 13/12, † 1900 16/10

Stjerna, *Karl Johan;* f. 1836 12/2; trafikinspektör i tredje distriktet; trafikdirektör; † 1900 12/9 i Malmö, e. änka, född *Matilda Grönlund*, och barn.

von Stockenström, *Maria Emerentia Lucia;* f. *Sohlén* 1829 13/12; † 1900 19/12 i Helsingborg, e. make, f. d. borgmästaren i Helsingborg *Erik von Stockenström* och barn.

Storck, *Johan Robert;* f. 1853 17/12; landtbrukare; † 1900 8/6, e. änka, tre barn, syskon, svärmoder och svågrar.

Storkenfäldt, *Hedvig Amalia Aurore;* f. 1816 26/12, † 1900 21/7.

Strandberg, *Agnar Hennig Teodor;* f. 1869; amanuens i civildepartementet; † 1900 27/9 i Castellamare vid Neapel, e. änka, född *Bergh*, barn och föräldrar.

Strandberg, *Anders;* f. i Gideå socken i Västernorrlands län; snickerifabrikör; † 1900 31/8 i Sundsvall, 63 år gammal, e. änka och barn.

Strandberg, *Fredrik August;* f. 1820 18/8 i Stockholm; f. d. kommissionslandtmätare; † 1900 25/9 i Jönköping, e. änka i 2:dra giftet, född *Strömberg*, tre söner och tre döttrar.

Stridh, *Elof Christier;* f. d. kamrerare; † 1900 18/1 i Stockholm, 66 år gammal.

Stråle till Sjöared, *Karolina Sofia;* f. 1832 19/7, † 1900 14/3.

Strålenhielm, *Amalia Emma Elisabet;* f. 1819 31/1, † 1900 26/2.

Ströander, *Johan;* skomakaremästare; † 1900 19/2 i Stockholm, 74 år gammal, e. änka, född *Wahlgren*, dotter, måg och dotterson; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Ström, *Andrea;* f. 1858 21/11 i Trelleborg; violinist; † 1900 28/2 i Västerås, e. syskon.

Ström, *Emilie Charlotta;* f. *Wulff;* änka efter kyrkoherden *Ström* i Hjärsås församling af Lunds stift; † 1900 9/5 i Lund, 85 år gammal, e. barn.

Ström, *F. O.;* f. d. fanjunkare vid Fortifikationen; † 1900 8/11 i Heda socken i Östergötlands län, 53 år gammal.

Ström, *Samuel Per Emil;* f. 1838 24/7; kyrkoherde i Våmbs och Veberöds församlingar af Lunds stift; † 1900 13/2, e. änka, född *Jenny Maria Berg;* begrafven å Veberöds kyrkogård.

Strömberg, *B.;* litteratör; † 1900 6/5 i Göteborg, 72 år gammal.

Strömberg, *Ebba Sofia Lovisa;* f. 1837 13/9, † 1900 1/2.

Strömberg, *Magnus Teodor;* f. 1823 17/2; f. d. häradshöfding; † 1900 31/1 i Stockholm, e. änka, född *Pauline Sofia Elliot*, och barn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Strömbom, *Nils;* f. 1872; tandläkare; † 1900 19/2 i Varberg, e. änka, född *Bexell.*

Strömfelt, *Fredrik Knut Harald;* f. 1831 8/7, † 1900 12/9.

Strömqvist, *Mårten August;* f. 1838 19/7 på Bollbynäs i Bosebo socken i Jönköpings län; järnhandlare; † 1900 12/10 i Borås; begrafven å Borås gamla kyrkogård.

Stuart, *Hilma Georgina;* f. 1849 11/4, † 1900 4/4.

Sturzenbecker, *Henrik;* f. d. trafikchef vid Helsingborg—Hessleholms järnväg; † 1900 i maj, 66 år gammal.

Stålbom, *Karl August;* patron; † 1900 $^{10}/_{7}$ å Torestorp, 79 år, 2 mån. och 19 dagar gammal, e. änka född *Ebba Ringström*, sex barn och barnbarn.

Stålhammar, *Augusta Vilhelmina;* f. 1818 $^{7}/_{5}$, 1900 $^{7}/_{3}$.

Stålhammar, *Johan Kristoffer;* organist; † 1900 $^{1}/_{5}$ i Stockholm, 31 år gammal, e. föräldrar och syskon; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Stålhana, *Edvard Hjalmar Eugen;* f. 1832 $^{4}/_{2}$, † 1900 $^{8}/_{3}$.

Sundberg, *Anders;* f. d. länsveterinär; † 1900 $^{7}/_{12}$ i Karlstad, 79 år gammal.

Sundberg, *Anton Niklas;* f. 1818 $^{27}/_{5}$; Sveriges ärkebiskop; † 1900 $^{2}/_{2}$ i Uppsala, e. änka, född *Clara Koch*, och syskonbarn.

Sundberg, *August;* f. d. grosshandlare i Sundsvall; † 1900 $^{23}/_{5}$ i Stockholm, 76 år, 9 mån. och 22 dagar gammal, e. barn och barnbarn.

Sundberg, *Ernst Axel Ferdinand;* f. 1843 $^{3}/_{2}$; kamrerare vid allmänna barnhusinrättningen i Stockholm; † 1900 $^{12}/_{9}$ i Stockholm, e. två döttrar; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Sundberg, *Selma Fredrika Emilia;* se *Tilosius.*

Sundborg, *Karl August;* f. 1838 $^{20}/_{4}$; målaremästare; † 1900 $^{27}/_{1}$ i Stockholm; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Sundelin, *Johannes;* komminister i Själevads församling af Hernösands stift; † 1900 $^{19}/_{12}$ i Nora prästgård, 30 år gammal.

Sundgren, *Olof;* f. 1834 $^{27}/_{4}$; i Sunne socken i Jämtlands län; vice kommissionslandtmätare i Jämtlands län; † 1900 $^{31}/_{8}$ i Östersund, e. änka och barn.

Sundius, *Petter Georg;* f. 1822 $^{28}/_{2}$ i Säter i Dalarna; arkitekt; † 1900 $^{20}/_{4}$ i Stockholm, e. änka, född *Amalia Lindahl*, barn, barnbarn och mågar; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Sundqvist, *Johanna Eufrosyne;* se *Ådelberg.*

Sundström, *Karl Fredrik;* f. 1861 $^{17}/_{3}$; korsångare vid kungl. teatern; † 1900 $^{7}/_{6}$ i Stockholm, e. änka, född *Mia Spångberg*, moder, broder och svärmoder.

Swahn, *Lars Herman;* f. 1828 $^{12}/_{10}$ i Ekerö socken i Stockholms län; notarie; † 1900 $^{5}/_{10}$ i Stockholm, e. syskon; begrafven i familjegrafven å Adolf Fredriks kyrkogård i Stockholm.

Svanström, *Erik Bernhard;* tygförvaltare på Karlsborg; † 1900 $^{30}/_{5}$ på Karlsborg, 58 år och 12 dagar gammal, e. syskon.

Svedelius, *Charlotta Sofia;* se *Örn.*

Svedelius, *Ebba Katarina;* f. 1841 $^{4}/_{2}$, † 1900 $^{15}/_{2}$.

Svenson, *Abraham;* f. i Stockholm; köpman; † 1900 $^{11}/_{2}$ i Riga, 62 år gammal, e. änka, och sex barn.

Svensson, *A. S.;* grosshandlare; † 1900 $^{16}/_{3}$ i Borås, 84 år gammal.

Svensson, *Edvard;* f. 1838 $^{13}/_{5}$; underlöjtnant i K. Flottans reserv; † 1900 $^{21}/_{12}$ i Karlskrona, e. änka, född *Södergren*, och barn.

Svensson, *Emanuel;* f. i Malmö; fabrikör; † 1900 $^{28}/_{3}$ i Stockholm, 68 år gammal.

Svensson, *Johan;* målaremästare; † 1900 $^{28}/_{6}$ i Sigtuna, 41 år, 11 mån. och 21 dagar gammal, e. änka, född *Anna Andersson*, sex barn, föräldrar och syskon.

Svensson, *Johan Alfred;* f. d. handlande; † 1900 $^{29}/_{1}$ i Stockholm, 66 år gammal, e. fyra barn.

Svensson, *Johannes;* f. 1819 $^{5}/_{10}$; f. d. kakelungsmakare; † 1900 $^{20}/_{9}$ i Stockholm, e. barn.

Svensson, *Karl Ivar;* f. i Norrköping; ingeniör; † 1900 $^{22}/_{5}$ i Stockholm, 52 år gammal.

Svensson, *Karl Samuel Ferdinand;* notarius publikus; † 1900 $^{2}/_{6}$ i Stockholm, 59 år gammal, e. änka, född *Anna Åberg*, barn, barnbarn, broder och måg; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Svensson, *Nils Alfred;* f. d. grosshandlare; † 1900 $^{5}/_{11}$ i Stockholm, 67 år gammal.

Svensson, *Nils Magnus;* f. d. fabrikör; † 1900 $^{1}/_{9}$ i Stockholm, 75 år gammal, e. dotter och barnbarn.

Svensson, *Petter;* f. 1844; lärare vid Stockholms navigationsskola; ångbåtsbefälhafvare; † 1900 $^{19}/_{7}$ i Stockholm, e. änka, född *Helga Ringberg*, och barn; begrafven å Ålems kyrkogård.

von Sydow, *Ida Serafia Justina;* f. *Eriksson;* änka efter kamreraren *Julius Leonard von Sydow*, † 1900 $^{25}/_{3}$ i Stockholm, e. moder, syster och fosterson.

Sääf, *Anton Martin Samuel;* f. d. bankkassör; † 1900 $^{18}/_{2}$ i Norrköping, 80 år gammal, e. änka, barn och barnbarn.

Söderberg, *Adolf Fredrik;* f. 1817 25/5 i Skå socken i Stockholms län: byggmästare; † 1900 18/3 i Söderhamn, e. tre barn samt barnbarn.
Söderberg, *Anders Fredrik;* f. 1833: f. d. notarie i kammarkollegium; † 1900 3/1 i Stockholm, e. änka, född *Agda Rosén*, barn och barnbarn: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.
Söderberg, *Anna Maria Amalia;* f. 1814 30/9: f. d. skollärarinna; † 1900 5/7 på Norrbacka vid Stockholm.
Söderberg, *Edvard Gustaf Georg;* f. 1845 21/11: f. d. skådespelare; † 1900 11/6 i Stockholm, e. dotter och måg.
Söderberg, *Johanna Margareta;* f. *Wasenius;* änka efter kyrkoherden *H. P. Söderberg;* † 1900 2/3 i Hafverö prästgård i Västernorrlands län, 70 år, 5 mån. och 17 dagar gammal, e. barn, svärson, dotterson och sonson.
Söderblom, *J. A.;* förrådsförvaltare vid statens järnvägars maskinafdelning; † 1900 18/4 i Stockholm, 64 år gammal.
Söderbom, *Samuel Roger;* f. 1816; rådman; † 1900 18/5 i Strömstad.
Söderdahl, *Johan Ferdinand;* f. 1844 5/1 i Visby; apotekare i Råneå; † 1900 30/7 i Råneå, e. moder och syskon.
Söderlund, *Gustaf Vilhelm;* f. 1873 22/3: löjtnant vid K. Flottan; † 1900 17/11 i Hongkong.
Söderqvist, *Johan Erik;* f. 1840 29/1; handlande; † 1900 28/7 i Stockholm, e. änka, född *Augusta Nyström*, barn och barnbarn.
Söderström, *Julius;* f. d. sjökapten: † 1900 10/9 i Fiskebäckskil i Göteborgs och Bohus län, 73 år gammal, e. änka, barn och barnbarn.
Söderström, *Lars Ivar;* f. d. kamrerare; † 1900 15/8 i Stockholm, 80 år gammal.
Söderström, *Per;* dekorationsmålare; † 1900 28/6 i Avesta, 58½ år gammal.
Söderström, *Vilhelm Johan;* f. 1821 21/8 i Karlskrona: major i arméen; f. d. kapten vid marinregementet; † 1900 22/10 i Karlskrona, e. broder, svägerska och syskonbarn.
Sörensson, *Emilie;* f. 1818 28/7, † 1900 30/1.
Tamm, *Emmy Hilda Charlotta;* f. 1873 26/4, † 1900 26/6.
Taube, *August Gustaf;* f. 1833 30/4, † 1900 26/5.
Tegnér, *Elof Kristoffer;* f. 1844 30/6, † 1900 26/2.
Telander, *Rikard Edvard;* f. 1825 7/3, † 1900 8/1.
Tenggren, *Karl;* f. 1831 14/12 i Kinneveds socken i Skaraborgs län; f. d. telegrafkommissarie i Haparanda; † 1900 15/10 i Öreryds socken i Jönköpings län, e. syskon.
Tengstrand, *Klas Vilhelm;* f. 1819 i Bellefors socken i Skaraborgs län; direktör för utskänkningsbolaget i Sköfde: † 1900 3/11 i Sköfde, e. änka, född *Elise Wahlström*, och flera barn.
Thawenius, *Olof August;* f. 1853 8/7 i Västerljungs socken i Södermanlands län; med. licentiat; praktiserande läkare; † 1900 30/10 i Stockholm, e. änka, född *Alma Viktoria Kristina Lindström*, och barn.
Thingvall, *Gustaf Emanuel;* f. d. jaktuppsyningsman: † 1900 i november i Haparanda, 65 år gammal, e. änka.
Thollander, *Hilda;* f. *Myrin;* änka efter borgmästaren i Karlstad, f. d. riksdagmannen i borgarståndet *Fredrik Thollander;* † 1900 1/4 i Stockholm.
Thomsen, *Elisabet Magdalena Ulrika;* f. 1850 18/3, † 1900 31/1.
Thore, *Karl Peter;* sjökapten; † 1900 28/4 på Viken, 50 år gammal.
Thorsell, *Erik Bernhard;* f. 1828; sjökapten: † 1900 17/8 i Stockholm, e. änka, *Amalia Thorsell*, barn och barnbarn.
Thorsell, *Karolina Matilda Charlotta;* f. 1822 25/8, † 1900 10/1.
Thorton, språklärare; † 1900 4/4 i Ystad, 87 år och 7 mån. gammal.
Thott, *Irmingard Charlotta Margareta;* f. 1834 24/4, † 1900 15/3.
Thulin, *Adolf Johan;* f. 1832 i Ystad: handlande: † 1900 24/3 i Simrishamn, e. änka, född *Esperson*, två söner och två döttrar.
Thulin, *Johan;* f. d. verkmästare och fabriksföreståndare vid Gryts bomullsspinneri; † 1900 14/2 i Norrköping, 76 år gammal, e. tre barn.
Thulin, *Kristian Robert;* handelsföreståndare; † 1900 26/3, 41 år, 11 mån. och 14 dagar gammal, e. moder och syskon.
Thulin, *Per;* f. 1828 19/12 i Glimåkra socken i Kristianstads län; kyrkoherde i Asmundstorp och Tofta församlingar af Lunds stift; † 1900 23/12, e. änka i 2:a giftet, född *Hildegard Charlotta Queckfelt*, och två döttrar.
Thunberg, *Emma;* skådespelerska; † 1900 i juni i Stockholm.
Thunberg, *Per Adolf;* f. 1817 23/6 på Mälby; godsägare; † 1900 2/3 på Mälby vid Tillberga, e. barn och barnbarn.

Thysenius, *Robert Johannes;* f. 1874 3/2 i Helsingborg; med. kandidat: † 1900 30/12 i Stockholm, e. moder; begrafven i familjegrafven å Helsingborgs kyrkogård.

Thörn, *Arvid;* f. 1860 13/8; grosshandlare; † 1900 17/4 i Torquay i England.

Thörnqvist, *David;* grosshandlare; † 1900 15/5 i Stockholm, 42 år gammal, e. änka och fosterdotter.

Thörnqvist, *Enok;* fabrikör; † 1900 29/4, 44 år gammal, e. änka, två barn och syskon.

Tibbelin, *Karl Johan;* fanjunkare vid Fortifikationen; † 1900 30/4 i Stockholm, 48 år, 10 mån. och 13 dagar gammal, e. änka och styfbarn; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Tidblad, *Gustaf Vilhelm;* f. i Borås; kassör vid Borås väfveriaktiebolag; † 1900 30/3 i Borås, 58 år och 3 dagar gammal, e. änka, en son, moder och syskon.

Tidholm, *Jakob Teodor;* f. 1850 11/9 i Karlstad; grosshandlare; † 1900 29/8 i Stockholm, e. änka, född *Emelie Elgérus*, och två barn.

Tillroth, *Johannes;* f. d. sjökapten; † 1900 21/10 i Lysekil, 84 år gammal.

Tilosius, *Selma Fredrika Emilia;* f. *Sundberg*, † 1900 31/7 i Varberg, 32 år, 7 mån. och 10 dagar gammal, e. make, *K. V. Tilosius.*

Timelin, *Teodor;* f. d. handlande: † 1900 i oktober i Helsingborg, 70 år gammal, e. änka och barn.

Tinggren, *Karl Josef;* f. 1830 12/3; ingeniör; † 1900 14/3 i Stockholm, e. änka, född *Josefine Gumpert*, och dotter; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Tisell, *Johan Henrik;* f. 1835 24/6; f. d. kapten vid andra lifgrenadierregementet; † 1900 i november i Göteborg, e. tre barn.

Toll, *Ebba Karolina Eva Maria;* se *Trolle.*

Toll, *Martin;* baptistpredikant; † 1900 26/1 i Strängnäs, 40 år gammal.

Torelius, *Emma Kristina Mathilda;* f. *Carlson;* † 1900 21/12 i Stockholm, 50 år gammal, e. make, professorn *Gustaf Torelius*, barn, moder och bröder.

Torell, *Otto Martin;* f. 1828 5/6 i Varberg; f. d. chef för Sveriges geologiska undersökning; professor; † 1900 11/9 på Charlottendal vid Liljeholmen; e. änka, född *Anna Elvira Beata Strömberg*, barn och barnbarn; begrafven å Brännkyrka kyrkogård i Stockholms län.

Torén, *Knut;* f. 1815 16/5 i Stockholm; fil. doktor; † 1900 20/2 i Göteborg, e. två bröder.

Tottie, *Knut Teodor;* f. 1820 30/5; grosshandlare; † 1900 7/4 på Lindsbro i Östervåla socken i Västmanlands län, e. syskon och brorsbarn.

Tottie, *Nanna Julia;* f. *Améen* 1860 14/3, † 1900 20/10 i Uppsala, e. make, biskopen i Kalmar, *Henry Villiam Tottie*, och barn,

Trafwenfält, *Arvid Ludvig;* f. 1849 31/8, † 1900 7/7.

von Troil, *Samuel Verner;* f. 1833 4/10, † 1900 27/4.

Trolle, *Ebba Karolina Eva Maria;* f. 1824 16/8, † 1900 27/2.

Tropé, *Carl;* civilingeniör; anställd vid Kockums mekaniska verkstad i Malmö; † 1900 12/5 i Malmö, 62 år gammal.

Tullberg, *Gustafva Sofia;* f. *Björklund* 1813 4/6 i Växjö; änka 1869 efter kyrkoherden i Herslöfs församling af Lunds stift *Johan Vilhelm Tullberg;* † 1900 10/12 i Landskrona.

Tulldahl, *J. P.;* f. 1840; urmakare; † 1900 23/2 i Stockholm, änka och barn.

von Tuné, *Enny Leontine Magdalena;* f. 1820 12/8, † 1900 26/8.

Tydén, *Anders Gustaf;* f. 1866 3/2; folkskollärare; † 1900 14/8 genom drunkning i Unden, e. fader, syskon och brorson.

Tysellus, *Carl Herman;* f. 1834; länsveterinär i Södermanlands län; † 1900 17/1 i Nyköping, e. barn och barnbarn.

Törnberg, *Erik Johan;* f. 1841; adjunkt vid Karlstads folkskolelärareseminarium: fil. kandidat; † 1900 18/9 i Karlstad.

von Törne, *Maria;* f. *Gisberg* 1847 20/7, † 1900 6/11 i Hudviksvall, e. make, kamreraren *Hugo Bernhard Sebrandt von Törne*, och tre barn.

Törneqvist, *August;* f. d. fabrikör; † 1900 22/9 i Norrköping, 79 år gammal, e. änka, född *Lina Pettersson*, barn, barnbarn och syster.

Törngren, *Benkt J.;* sjökapten; ombudsman vid Sölvesborgs sjömanshus; † 1900 24/7 i Sölvesborg, 52 år, 8 mån. och 4 dagar gammal, e. änka, född *Berta Holst*, och syskon.

Törnquist, *Karl Erik;* inspektor; † 1900 15/10 i Uppsala, 79 år, 8 mån. 3 dagar, e. änka, född *Emelie Ström*, och en dotter.

Törnqvist, *August;* inspektor: † 1900 18/11, 35 år, 3 mån. och 21 dagar gammal, e. änka, född *Maria Asplund*, fem barn, syskon, faster och svärmoder.

Törnsten, *Emil August;* f. d. handlande; † 1900 5/4 i Partille socken i Göteborgs och Bohus län, 75 år gammal. e. änka, barn och barnbarn.

Törnudd, *Douglas Bertil*; ingeniör; † 1900 18/12 i München, 29 år gammal, e. änka, född *Tilly Schramm*, och syskon.

Tössberg, *Manne;* grosshandlare: † 1900 31/1 i Västerås, 52 år gammal. e. änka och två barn.

Uddenberg, *Herman Emanuel;* f. 1829 21/1 på Öland; f. d. byråchef i telegrafstyrelsen: † 1900 13/10 i Stockholm, e. änka, född *Fredrika Hammar*, syster ochsyskonbarn: begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Uddqvist, *Anders;* borstbindaremästare: † 1900 1/5 i Västerås, 75 år gammal.

Uggla, *Karl Johan Pontus;* f. 1840 5/4; major i Värmlands regementes reserv: † 1900 19/11 i Karlstad, e. änka, född *Adèle Elisabet von Hofsten*, och barn; begrafven å Arvika kyrkogård.

Uggla, *Klas Adolf Emil;* f. 1820 15/3, † 1900 7/7.

Uhlin, *Anders Josef;* f. d. ångbåtskommissionär; † 1900 6/6 i Hudiksvall, 77½ år gammal, e. änka, född *Hilda Ahlbäck*, dotter, måg och dotterdotter.

Uhnér, *Fridolf Magnus Frans;* f. 1837 16/11; grosshandlare; † 1900 19/4 i Stockholm, e. änka, född *Amalia Palmgren*, och två söner, begrafven i Uhnérska familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Ulfsparre till Broxvik, *Johan Gustaf;* f. 1853 3/1, † 1900 16/3.

Ulner, *Carl Axel Richard;* f. 1834 27/8; lotskapten; † 1900 20/9 i Stockholm, e. änka, *Ingeborg Ulner*, två bröder och fosterdotter: begrafven å Solna kyrkogård i Stockholms län.

Unman, *Maria Sofia;* f. *Kjellberg* 1822 14/3; änka efter generalkonsul *Gustaf Unman;* † 1900 27/5 i Stockholm.

Upmark, *Gustaf;* f. 1844 29/2 i Stockholm: intendent for nationalmuseum; † 1900 29/5 i Stockholm, e. änka, född *Eva Kindstrand*, två söner, en dotter, syskon och svärmoder; begrafven i familjegrafven i Västerhanninge kyrka i Stockholms län.

Uttermarck, *Selma Margareta;* f. 1824 9/7, † 1900 11/5.

Utterström, *Brigitta Margareta;* se *Eklund.*

Utterström, *Johan Oskar;* f. d. handlande: † 1900 15/12 i Niemis, 66 år, 10 mån. och 13 dagar gammal, e. änka, född *Sofie Lange*, barn och barnbarn.

von Wachenfeldt, *Katarina Fredrika;* se *Ödqvist.*

Wachtmeister till Björkö, *Henriette Fredrique Ingeborg Marianne Tora Gunborg;* f. 1854 22/7, † 1900 i juni.

Wadell, *Ernst;* f. 1836: apotekare i Hjo: † 1900 6/1 i Göteborg, e. syskon.

Wadstein, *Salomon Johan August;* ingeniör; † 1900 12/7 i Stockholm, 18 år, 7 mån. och 6 dagar gammal, e. föräldrar, broder och fostersyster.

Wærn, *Emma Margareta Katarina;* f. *Norman* 1829: änka efter grosshandlare *Martin Wærn* i Göteborg; † 1900 23/4 i Stockholm.

Wærenquist, *Per August Lambert;* f. 1854 26/2 i Stockholm; sekreterare vid svensk-norska generalkonsulatet i Mexiko; † 1900 8/2, 46 år gammal, e. syskon.

Wærnmark, *John Oskar;* sjökapten; † 1900 i maj, 46 år gammal.

Wagner, *Georg;* f. 1859 i Tyskland: bryggmästare; † 1900 29/6 i Göteborg, e. änka, född *Ostermeyer*, barn, moder och syskon.

de Wahl, *Johan Theodor;* f. 1868 27/6; fil. kandidat: † 1900 6/5 i Uppsala.

Wahlberg, *Nils Edvard;* f. 1828 i Göteborg; grosshandlare: † 1900 5/9 i Stockholm, e. änka, född *Dahllöf*, barn och barnbarn.

Wahlberg, *Olof Viktor;* f. i Stockholm: disponent och vicekonsul; † 1900 13/6 i Skellefteå, 55 år, 5 mån. och 8 dagar gammal, e. änka, född *Margret Sidén*, och fyra barn.

Wahlman, *Erik Adolf;* f. 1857 5/7: kommissionslandtmätare; † 1900 7/12 i Ljusdals socken i Gäfleborgs län, e. änka, född *Karolina Wikmark*, tre barn, fostermor, svärföräldrar och syskon.

Wahlström, *Per Johan;* f. d. viktualiehandlande; † 1900 2/8 på Elfvesta gård, 73 år gammal, e. änka, född *Sofie Lindbergh*, dotter, dottersöner och syskon.

Waldenström, *Erika Sofia*, f. *Ekelund:* änka 1841 efter komministern i Högsäters och Råggärds församlingar af Karlstads stift; † 1900 14/9 i Åmål, 96 år gammal, e. barn.

Valenkamph, *Eugenia Sofia Hortence;* se *af Geijerstam.*

Wallander, *Alfred;* f. 1841 18/8; f. d. stationsinspektor i Herrljunga; † 1900 25/9 vid Tibro järnvägsstation.

Valley, *Karl;* f. 1861 11/11 i Gäfle: bankkontrollör: † 1900 15/12 i Gäfle, e. änka, född *Hildur Häggmark*, tre barn och broder.

Wallmark, *Hilda Karolina Antonia;* se *Bonnedal.*

Wallner, *Carl August;* f. 1864; e. lärare vid Helsingsborgs allmänna läroverk; fil. kandidat; † 1900 23/7 i Helsingborg.

Wallöf, *Paul;* f. 1827 10/3; f. d. bruksförvaltare vid Karlsdal i Hellefors socken i Örebro län: † 1900 8/7 i S:t Louis i Nordamerika, e. änka, *Margareta Wallöf*, barn och barnbarn.

Wanselin, *Fredrik Teodor;* f. d. järnkramhandlare: † 1900 14/2 i Stockholm, 71 år gammal, e. barn.

Warholm, *David Rikard;* f. 1827 18/9, † 1900.

Wasenius, *Johanna Margareta;* se *Söderberg.*

Wavrinsky, *Anton Edvard;* f. 1816 4/1 i Göteborg; f. d. grosshandlare; † 1900 13/8 i Stockholm, e. änka, född *Vilhelmina Nordvall*, och barn; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Waxberg, *Harald Ferdinand;* f. 1864 31/5 i Södertälje: baptistpredikant; † 1900 7/8 på Fredshill i Nacka socken i Stockholms län, e. änka, född *Anna Våhlander*, två barn, föräldrar, syster och svärföräldrar.

Wedberg, *John Erik;* f. 1865 21/10 i Stockholm; amanuens i Svea hofrätt; † 1900 24/4 i Meran i Tyrolen, e. föräldrar och syskon.

Wedberg, *Nils;* f. d. riksdagsman och häradsdomare; † 1900 i februari, 60 år gammal.

Weidenhielm, *Charlotta Henrietta Botilda;* f. 1820 20/9, † 1900 1/8.

Weidenhielm, *Emilia Augusta;* f. 1818 24/8, † 1900 4/5.

Weissenburg, *Emilie Ulrika;* f. 1808 7/11; † 1900 23/8 i Stockholm.

Weissenburg, *Sofia Albertina;* f. 1810 5/3; † 1900 28/7 å Rosersberg i Täby socken, e. syster.

Wejdling, *Fredrika;* se *Adelsköld.*

Wendel, *Sofia Dorotea;* se *Nordström.*

Weng, *Jonas;* f. i Ofvanåkers socken i Gäfleborgs län; inspektor; † 1900 28/9 vid Stenbacka vid Marma sågverk, 78 år gammal, e. två söner och fyra döttrar.

Wennerberg, *Hedvig Sofia:* f. 1830 14/7, † 1900 11/5.

Wennerberg, *Per Vilhelm;* sjökapten; † 1900 4/9 i Hudiksvall, e. änka, född *Benett*, två söner och syskon,

Wennerlöf, *Karl Olof;* f. d. vagnmakare; † 1900 10/2 i Stockholm, 78 år gammal, e. barn och barnbarn.

Wennström, *Bernhard;* boktryckare; † 1900 13/4 i Köpenhamn, 67 år gammal, begrafven i Köpenhamn.

Vermelin, *Anders;* komminister i Arnäs församling af Hernösands stift; † 1900 30/1, 70 år gammal, e. änka och barn.

Werner, *Hjalmar Teodor Reginald;* f. 1868 8/12 i Stockholm; ingeniör; † 1900 27/6 på Estancian Albardan i Entre Rios i Argentina, e. föräldrar, syskon och svåger; begrafven å protestantiska kyrkogården i Guleag.

Wernstedt, *Carl Emil Melker Bolivar;* f. 1835 10/9, † 1900 24/7.

Werrenrath, *Fredrik;* f. i Danmark; fabrikör: † 1900 6/2 i Lund, 78 år gammal, e. son och dotterbarn.

Wessén, *Henrik Kristian Vilhelm;* f. 1815 29/7; f. d. kapten vid f. d. Närkes regemente; † 1900 10/10 i Stockholm, e. barn; begrafven å Solna kyrkogård i Stockholms län.

Wesslau, *Bror Henning;* f. 1841 15/7 på Gåsevadholm i Halland; direktör för Siemens och Halskes elektriska kabelverk vid Charlottenburg; † 1900 i januari, e. änka, i andra giftet, bror och två systrar.

Wesslau, *Uddo Kristian;* f. 1835 14/4: handelsbokhållare; † 1900 7/6 i Alingsås: e. änka, född *Dora Almgren*, barn och systrar.

Westbom, *Karl Gustaf;* f. 1854 25/8 i Estuna socken i Stockholms län; kollega vid Östermalms allmänna läroverk: † 1900 27/11 i Stockholm.

Westée, *Julia;* se *Höijer.*

Wester, *Hildegard Sabina Sofia Matilda;* f. 1842 9/4, † 1900 1/2.

Wester, *Vilhelm Reinhold;* f. 1830 26/4 i Harbo socken i Västmanlands län; häradshöfding i Södra Åsbo och Bjäre domsaga i Kristianstads län; † 1900 28/3 i Ängelholm, e. änka, född *Paulina Helena Ronström*, två söner och en dotter, begrafven å gamla kyrkogården i Ängelholm.

Westerberg, *Johan August;* f. 1836: arkitekt; † 1900 28/5 i Göteborg, e. änka och barn.

Westerdahl, *Karl August;* f. 1823 18/11: f. d. landsfiskal; † 1900 18/4 i Stockholm, e. barn och barnbarn.

Westerdahl, *Sven Fredrik;* f. 1842 i Linköping; komminister i Anundsjö församling af Hernösands stift; † 1900 7/4, e. änka, född *Björkman.*

Westergren, *Klas;* f. 1821 5/12; f. d. instrumentmakare; † 1900 17/6 i Stockholm, e. barn och barnbarn.

Westerlund, *Erik;* f. 1840 29/1 i Västerås; komminister i Fagerred församling af Göteborgs stift; † 1900 5/6, e. änka, född *Euphrosyne Bergenheim,* fem döttrar och syskon.

Westerlund, *Frans Hjalmar Ferdinand;* f. 1843 6/1, † 1900 21/1.

Westin, *Per Johan;* f. 1832 30/10; landtbrukare: † 1900 3/5, e. änka, född *Fredrika Östman,* två döttrar och syskon.

Westling, *Germund Karl;* sekreterare: egendomsägare; † 1900 17/1 på sin egendom Rogestad i Vårdsberg socken i Östergötlands län, närmare 93 år gammal, e. son och fyra döttrar.

Wetterberg, *Fredrika Natalia Teresia Vilhelmina;* f. *von Platen* 1822 2/7; änka 1868 efter majoren *Petter Niklas Wetterberg;* † 1900 30/12 i Stockholm, e. barn, barnbarn och syskon; begrafven i familjegrafven i Stockholm.

Wetterberg, *Johan Viktor;* f. i Norrköping; f. d. grosshandlare; † 1900 13/2 i Stockholm, 68 år gammal, e. fosterdotter.

Wettermark, *Augusta Sofia;* se *Simmingschiöld.*

Wetterstrand, *Charlotta;* f. *Richert;* änka 1875 efter t. f. domhafvanden i Vadsbo domsaga i Skaraborgs län *G. R. Wetterstrand;* † 1900 7/5 i Stockholm, 81 år, 5 mån. och 16 dagar gammal; e. barn, barnbarn, sonhustru och syskon.

Wiberg, *Jöns Olof;* f. 1808 8/2 i Vidtsköfle socken i Kristianstads län; f. d. kronolänsman i Broby distrikt i Kristianstads län; † 1900 20/2, e. änka, född *Aurora Gustafva Rubin.*

Wickbom, *Axel;* f. 1828 4/3, † 1900 19/5.

Wickelgren, *Johan Lorentz;* f. 1825 29/12 i Annerstads socken i Kronobergs län; kyrkoherde i Virestads församling af Växjö stift; † 1900 8/11, e. änka, född *Nanna Blom,* son och dotter: begrafven i Annerstad.

Wickenberg, *Charlotta Albertina;* † 1900 29/11 i Malmö, 85 år gammal.

Wickström, *David;* skådespelare; † 1900 21/1 i Kristiania, öfver 60 år gammal.

Wiemer, *Anders;* f. 1819 31/3 i Vimmerby; f. d. lektor vid Kalmar högre allmänna läroverk; † 1900 11/7 i Nybro i Kalmar län, e. änka, född *Johanna Vilhelmina Lindvall,* två söner, två döttrar, måg och barnbarn.

Wijnbladh, *Herman Axel Teodor;* f. 1831 2/10, † 1900 17/7.

Wikander, *Erik Johan;* f. 1816 29/1 i Kvistbro socken i Örebro län; f. d. borgmästare i Örebro; † 1900 2/4 i Eksjö, e. son och döttrar.

Wikblad, *Johan Herman;* f. 1817 31/3 i Vårdnäs socken i Östergötlands län: apotekare i Västtibble; † 1900 15/11 i Boxholm, e. änka i 2:a giftet, född *Emma Karolina Hjelm,* två barn i hvardera giftet; begrafven å Boxholms kyrkogård.

Wiklund, *Erik Gustaf;* skeppsredare: † 1900 3/7 på Rörvik i Roslags-Bro socken i Stockholms län, 67 år gammal, e. änka, född *Persson.* och fosterdotter.

Wikström, *Anders;* f. d. bruksförvaltare vid Stora Lassåna; † 1900 21/3, 92 år gammal, e. barn och barnbarn.

Wikström, *Edvin Angilo;* f. d. fabrikör; † 1900 19/10 i Stockholm, 67 1/2 år gammal, e. änka, född *Kristina Eriksson,* barn och barnbarn.

Wikström, *Elias;* grosshandlare; † 1900 1/3, 40 år gammal, e. änka, född *Mauroy,* tre barn och syskon.

Wikström, *Johan Alfred;* f. 1843 7/7; f. d. stationsinspektor; † 1900 30/10 vid Ottebol, e. änka, *Kristina Vikström,* och barn: begrafven i familjegrafven på Hede kyrkogård.

Wikström, *Johan Petter;* f. 1809 i Hernösand; kyrkoherde i Hede, Vemdalens och Tennäs församlingar af Hernösands stift; † 1900 i oktober.

Wikström, *Johan P.;* f. d. skolföreståndare; fil. kandidat; † 1900 6/8 i Sollefteå, 47 år, 10 mån. och 18 dagar gammal, e. syskon.

Wikström, *Olof;* f. 1826 15/11 i Östersund; fil. doktor; † 1900 27/4 vid Heby i Västmanland, e. broder.

Wilgren, *Julia Louise;* se *Holzhausen.*

Willerding, *Eleonore;* se *Dickson.*

Wilskman, *Johan Magnus;* f. 1815; f. d. tullförvaltare i Göteborg; † 1900 19/12 i Göteborg, e. änka, f. *Matilda Ulrika Nauclér,* dotter och barnbarn.

Wilskman, *Matilda Ulrika.* f. *Nauclér;* änka efter f. d. tullförvaltaren *Johan Magnus Wilskman;* † 1900 26/12 i Göteborg, 77 år gammal.

Wimmerstedt, *Pella Andriette;* f. *Alm;* änka 2:a gången efter handlanden *Johan Vimmerstedt;* † 1900 24/4 i Söder-

åkra socken i Kalmar län, 96 år gammal, e. son i 2:a giftet.

Wimmerström, *Fredrik Vilhelm;* f. 1817 6/9 i Stockholm; f. d. konditor; † 1900 3/1 i Västervik, e. barn, barnbarn, barnbarnsbarn och syster.

Winberg, *Albert Herman;* f. d. grosshandlare; † 1900 18/3 i Stockholm, 79 år gammal, e, barn och barnbarn.

Winberg, *Frans Adolf Teodor;* f. 1836 16/9 i Ystad; urmakare; † 1900 17/9 i Vadstena, e. änka, född *Hedvig Kindberg*, fyra barn och syskon.

Winbladh, *Klara Agneta;* se *Lindgren.*

Wingqvist, *Lars Johan;* f. 1835; fabrikör; f. d. ledamot af riksdagens första kammare; † 1900 1/6 i Frisla i Älfsborgs län, e. son, dotter, dotterson och syskon.

Wingård, *Aurore Charlotta Ulrika;* f. *Bergenstråle* 1849 19/3; änka; † 1900 27/6 i Stockholm.

Wingårdh, *Karl Josef;* f. 1827 23/4 i Ramlösa; f. d. telegrafkommissarie i Jönköping och Linköping; † 1900 13/12 i Göteborg.

af Winklerfelt, *Fanny Johanna Katarina;* f. 1848 7/7; † 1900 2/12, e. syskon och brorsbarn; begrafven i familjegrafven i Västerås.

Winquist, *J. A.;* f. d. konditor; † 1900 23/7 i Göteborg, 75 år gammal.

Winslow, *Andreas Petterson;* f. 1835 i Hyby socken i Malmöhus län; adjunkt vid Göteborgs latinläroverk; † 1900 28/1 i Göteborg, e. syskon.

Wirén, *Jenny Olivia Vilhelmina;* se *von Baumgarten.*

Virgin, *Axel Gustaf;* f. 1813 4/11, † 1900 1/2.

Viridén, *Karl Hjalmar;* f. 1828 23/11 i Klockrike socken i Östergötlands län; f. d. kamrerare och bokhållare i Stockholms Dagblads aktiebolag; † 1900 24/8 i Stockholm, e. änka, född *Mathilda Nisswandt*, syskonbarn och systrar; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Wistrand, *Charlotte;* f. *Regnell;* † 1900 1/8, 87 år, 6 mån. och 6 dagar gammal, e. barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Wistrand, *Fritz Konrad;* fabriksidkare; † 1900 29/1 i Norrköping, 44 år gammal, e. föräldrar och broder.

Viström, *Frans Emil;* grosshandlare; † 1900 21/9 i Stockholm, 47 år, 11 mån. och 19 dagar gammal, e. änka, *Elin Viström*, barn och syskon.

von Wolcker, *Ferdinand;* förste stationsskrifvare vid Katrineholm; † 1900 28/2 i Enköping, 45½ år gammal, e. änka i 2:a giftet och dotter i 1:a giftet.

Vougt, *Alfred;* f. d. fotograf; † 1900 12/4 i Norrköping, 65 år gammal, e. son och dotter.

Wulff, *Emilie Charlotta;* se *Ström.*

Wåhlin, *Sofia Vilhelmina;* se *Reuterdahl.*

Wästfelt, *Alfred August Melker;* f. 1858 8/6, † 1900 7/3.

Wästfelt, *Emelie;* f. 1828 1/4, † 1900 1/8.

Zanderholm, *Otto Leonard;* f. 1859; f. d. källarmästare; † 1900 15/7 i Stockholm, e. änka och två barn; begrafven å södra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Zengerlein, *Helga Aurora Katarina;* se *Fineld.*

Zettergren, *Edvard Philibert;* f. 1826 11/9 i Vaxholm; f. d. öfverstelöjtnant; † 1900 30/11 i Stockholm, e. änka, född *Augusta Vilhelmina Schale*, och dotter.

Zettergren, *Karl Robert;* f. d. kommissionslandtmätare; † 1900 27/5 i Arboga, 80 år, 4 mån. och 8 dagar gammal, e. änka, född *Gustafva Skogsborg*, barn och barnbarn.

Zettersten, *Josefina Augusta;* se *Gilljam.*

Zimmerman, *Vilhelm Ulrik;* f. 1830 13/5 i Stockholm; kontorsskrifvare vid statens järnvägars milkontor; † 1900 19/2 i Elfsjö, e. änka, barn och barnbarn; begrafven å Brännkyrka kyrkogård i Stockholms län.

Zinnerström, *Johan Fredrik;* sjökapten; † 1900 10/8 i Kalmar, e. änka, född *Johansson*, och barn.

Zätterborg, *Anna Lovisa;* se *Brändström.*

Åberg, *Karl;* f. 1820 21/12 i Växjö; f. d. förste landtmätare; † 1900 3/2 i Växjö, e. änka, född *Anna Lindqvist*, barn och barnbarn; begrafven å kyrkogården i Växjö.

Åberg, *Lars;* sjökapten; † 1900 16/5 i Marstrand, 64 år gammal, e. änka och barn.

Åbom, *Johan Fredrik;* f. 1817 30/7 i Stockholm; k. arkitekt; † 1900 20/4 i Stockholm, e. barn, barnbarn och broder; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Åhlin, *August Robert;* bokhållare vid järnvägsstyrelsens kontrollkontor; † 1900 1/10 i Stockholm, 50 år gammal, e. änka, född *Augusta Lundqvist*, och barn.

Åhlin, *Paul August;* f. 1832 2/1; f. d. regementskommissarie vid Västernorr-

lands beväringsbataljon; † 1900 $^{17}_{4}$ i Stockholm, 68 år gammal, e. änka, sex barn och syskon.

Ahlström, *Otto Ludvig Bolivar;* sjökapten: † 1900 $^{2}_{8}$, 70 år, 7 mån. och 25 dagar gammal, e. änka, född *Laura Gråberg;* begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Åkerblom, *Adam Vilhelm;* f. d. fanjunkare vid Älfsborgs regemente; svärdsman; † 1900 $^{24}_{10}$ i Växjö, 80 år gammal, e. son och tre döttrar.

Åkerblom, *Johan;* f. 1822 $^{4}_{7}$ i Malmö; f. d. häradshöfding i Norra Ångermanlands domsaga i Västernorrlands län; f. d. assessor; † 1900 $^{3}_{4}$ i Örnsköldsvik, e. sex söner, fyra döttrar och barnbarn.

Åkerhielm till Blombacka, *Lars Gustaf;* f. 1838 $^{14}_{11}$; f. d. kapten vid Västgöta regemente; † 1900 $^{29}_{11}$ i Nyköping, e. änka, född *Anna Ulrika Eva Charlotta Ahlberg,* och barn.

Åkerhielm till Margretelund, *Johan Gustaf Nils Samuel;* f. 1833 $^{24}_{6}$, † 1900 $^{2}_{4}$.

Åkerhielm till Margretelund, *Samuel Georg Konrad;* f. 1804 $^{2}_{12}$, † 1900 $^{5}_{2}$.

Åkerlund, *Per Kristian;* f. 1846 $^{9}_{2}$; bok- och pappershandlare i Malmö; † 1900 $^{5}_{2}$ i Malmö, e. änka, född *Meffert,* barn, barnbarn och syskon.

Åkerman, *Adolf Fredrik;* f. 1810 $^{23}_{7}$ i Fundbo socken i Uppsala län; kyrkoherde i Giresta och Gryta församlingar af Arkestiftet; † 1900 $^{11}_{1}$.

Akerman, *Anders;* f. 1844 $^{15}_{9}$; f. d. sjökapten; † 1900 $^{9}_{3}$ i Landskrona, e. änka, fader och syskon.

Åkerman, *Karolina Matilda Katarina;* f. 1824 $^{24}_{10}$, † 1900 i februari.

Årmann, *Augusta Maria Charlotta;* f. 1813 $^{2}_{5}$, † 1900 $^{18}_{3}$.

Astrand, *Johan Julius;* f. 1819 $^{22}_{9}$ i Göteborg; observator vid Bergens observatorium; † 1900 $^{10}_{2}$ i Bergen, e. änka.

Åström, *Anders Gustaf;* handlande; † 1900 $^{22}_{9}$, 62 år, 5 mån. och 22 dagar gammal, e. dotter.

Ädelberg, *Johanna Eufrosyne;* f. 1835 $^{3}_{5}$, † 1900 $^{10}_{4}$.

Ädelberg, *Nils Gustaf Teodor;* f. 1830 $^{24}_{6}$, † 1900 $^{29}_{10}$.

Ädelgren, *Sven Rudolf;* f. 1824 $^{25}_{9}$; kansliråd; † 1900 $^{8}_{6}$ i Helsingborg, e. änka, född *Jenny Möller,* son, broder och systrar; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Öberg, *Amalia Karolina Lovisa:* se *von Schantz.*

Öberg, *Johan;* född 1830 $^{19}_{4}$ i Stockholm; lärftkramhandlare; † 1900 $^{15}_{6}$ i Stockholm, e. två söner och dotter; begrafven i familjegrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Öberg, *Karl Johan Emil;* f. 1828 $^{8}_{11}$ i Strängnäs; redaktör för Södermanlands Allehanda; † 1900 $^{22}_{3}$ i Trosa.

Öberg, *Viktorine Louise;* f. *Atmer* 1836 $^{24}_{9}$ på Engeltofta i Skåne; † 1900 $^{3}_{4}$ i Stockholm, e. make, f. d. generalkonsuln *O. F. Öberg,* barn, barnbarn, mågar, svägerskor, svågrar och brorsbarn; begrafven i familjegrafven å Solna kyrkogård i Stockholms län.

Öbohm, *Vilhelm Georg;* bruksförvaltare; † 1900 $^{3}_{2}$ i Stockholm, 70 år gammal.

Ödqvist, *Katarina Fredrika;* f. 1833 $^{9}_{10}$, † 1900 $^{29}_{5}$.

Öhberg, *Johan;* agent; † 1900 $^{15}_{6}$, 60 år, 5 mån. och 8 dagar gammal.

Öhman, *Olof Peter;* ornamentsbildhuggare; † 1900 $^{17}_{10}$, 45 år, 6 mån. och 4 dagar gammal, e. änka, född *Anna Nilsson,* barn, moder, svärmoder och syskon; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Öhrström, *Karl Frans Edvard;* f. 1820 $^{11}_{9}$; f. d. öfverstelöjtnant i arméen; f. d. major vid Södermanlands regemente; † 1900 $^{14}_{2}$ i Södertälje, e. broder; begrafven å nya kyrkogården vid Södertälje.

Ölander, *Axel Herman;* f. 1841 $^{11}_{11}$; häradshöfding i Medelpads östra domsaga i Västernorrlands län; † 1900 $^{13}_{12}$ i Stockholm, e. änka, född *Elida Blom,* och dotter.

Örn, *Charlotta Sofia;* f. *Svedelius* f. 1824 $^{1}_{12}$; † 1900 $^{25}_{2}$ i Linköping, e. make, f. d. öfversten *Gustaf Anders Örn,* tre söner och dotter.

Örtegren, *Karl Johan;* f. 1836 $^{16}_{3}$; handlande; † 1900 $^{2}_{12}$ i Stockholm, e. änka, f. *Karolina Bergfalk,* son och syster.

Örtendahl, *Samuel August;* f 1842 $^{5}_{2}$; kapten i Västgötadals regementes reserv; † 1900 $^{30}_{5}$ i Uppsala, e. änka, född *Signe Essén,* barn och syskon; begrafven å norra begrafningsplatsen vid Stockholm.

Örtengren, *Axel;* f. 1857 $^{19}_{11}$; källarmästare, † 1900 $^{14}_{10}$ i Elmhult, e. änka, *Lotten Örtengren,* och barn.

Östberg, *Edvard;* sjökapten; † 1900 $^{24}_{6}$ i Oskarshamn, 52 år gammal, e. änka och tre barn.

Östberg, *Johan Magnus;* folkskolelärare och organist; † 1900 $^{27}{}_{12}$ i Eskilstuna, 70 år gammal, e. änka, barn och barnbarn.

Österberg, *Axel Teodor;* f. d. handlande; † 1900 $^{19}{}_{2}$ i Linköping, 60 år gammal, e. barn.

Östgren, *Erik;* f. 1806; garfverifabrikör; † 1900 $^{27}{}_{3}$ i Sala.

Östlund, *Johan Hjalmar Nikolaus;* f. 1842 $^{25}{}_{10}$ vid Örbyhus; f. d. kassör vid Strömsbergsverken i Uppsala län; † 1900 $^{5}{}_{5}$ i Trosa, e. änka, född *Frida Åberg.*

Östlund, *Karl Gustaf;* f. 1833 i Huddunge socken i Västmanlands län; häradshöfding i Norra och Södra Tjusts häraders domsaga i Kalmar län; † 1900 $^{16}{}_{7}$ i Västervik, e. änka, född *Sofia Bernhardina Eriksson*, och flera barn; begrafven i Motala.

PERSONHISTORISK TIDSKRIFT

1900

UTGIFVEN

AF

SVENSKA AUTOGRAF SÄLLSKAPET

GENOM

F. U. WRANGEL
SÄLLSKAPETS SEKRETERARE

ÅRG. II HÄFT. 4

INNEHÅLL.

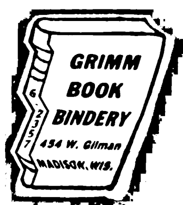
Personregister till II årg., utarb. af O. BERGSTRÖM.
Dödslista för 1900, utarb. af K. K:SON LEIJONHUFVUD.

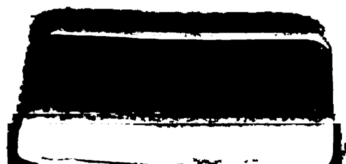

Stockholm 1901. Kungl. Boktryckeriet.

89097340517
b89097340517a

GRIMM
BOOK
BINDERY
454 W. Gilman
MADISON, WIS.

89097340517
B89097340517A